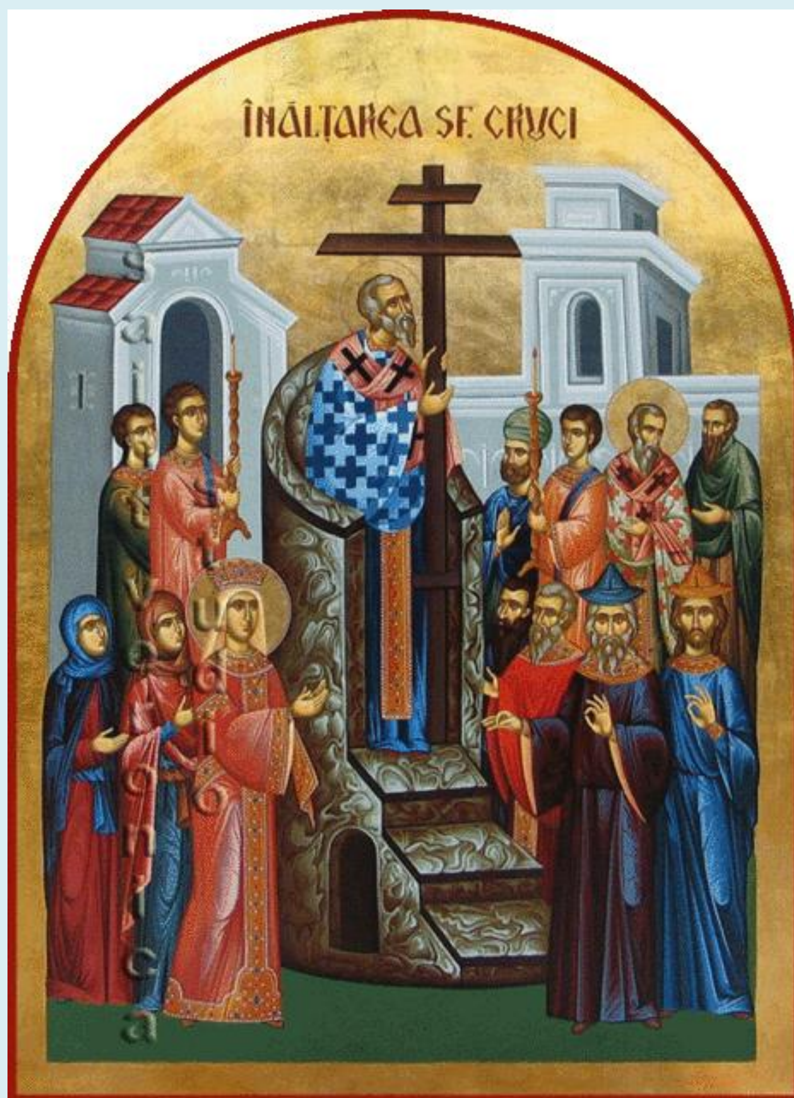
Înălţarea Sfintei Cruci

(14 septembrie)

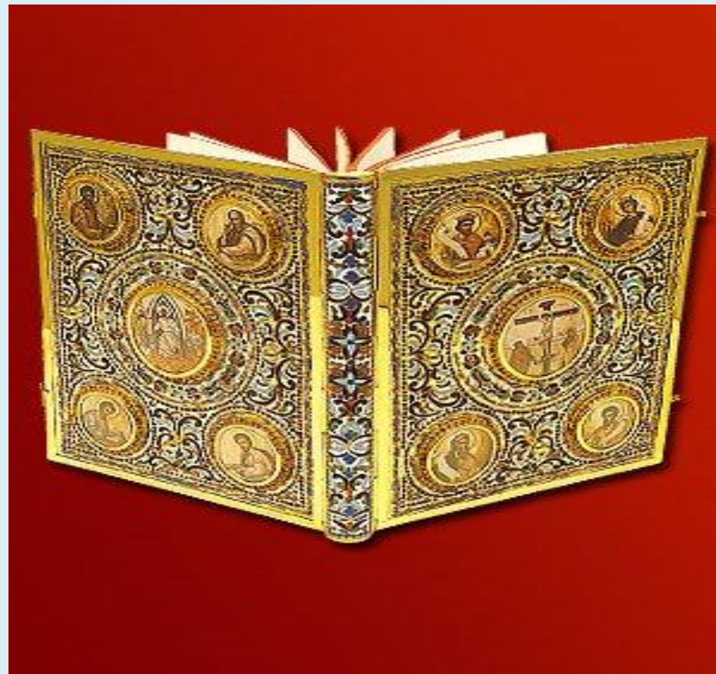
Înălţarea Sfintei Cruci este cea mai veche şi mai importantă dintre sărbătorile ortodoxe închinate cinstirii Sfintei Cruci. În această zi sărbătorim de fapt amintirea a două evenimente deosebite din istoria lemnului Sfintei Cruci: Aflarea Crucii pe care a fost răstignit Mântuitorul şi înălţarea ei solemnă în faţa poporului de către episcopul Macarie al Ierusalimului, în ziua de 14 septembrie din anul 335; Aducerea sau întoarcerea Sfintei Cruci de la perşii păgâni, la anul 629, pe timpul împăratului bizantin Heraclius, care a depus-o cu mare cinste în biserica Sfântului Mormânt (a Sfintei Cruci) din Ierusalim.

Index

Evanghelia şi Apostolul zilei

Evanghelia

Ioan 19, 6-11, 13-20, 25-30, 31-35

6. Când L-au văzut deci arhiereii şi slujitorii au strigat, zicând: Răstigneşte-L! Răstigneşte-L! Zis-a lor Pilat: Luaţi-L voi şi răstigniţi-L, căci eu nu-I găsesc nici o vină.
7. Iudeii i-au răspuns: Noi avem lege şi după legea noastră El trebuie să moară, că S-a făcut pe Sine Fiu al lui Dumnezeu.
8. Deci, când a auzit Pilat acest cuvânt, mai mult s-a temut.
9. Şi a intrat iarăşi în pretoriu şi I-a zis lui Iisus: De unde eşti Tu? Iar Iisus nu i-a dat nici un răspuns.
10. Deci Pilat i-a zis: Mie nu-mi vorbeşti? Nu ştii că am putere să Te eliberez şi putere am să Te răstignesc?
11. Iisus a răspuns: N-ai avea nici o putere asupra Mea, dacă nu ţi-ar fi fost dat ţie de sus. De aceea cel ce M-a predat ţie mai mare păcat are.

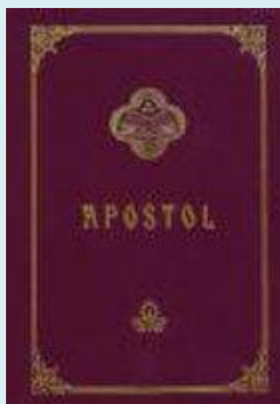
13. Deci Pilat, auzind cuvintele acestea, L-a dus afară pe Iisus şi a şezut pe scaunul de judecată, în locul numit pardosit cu pietre, iar evreieşte Gabbata.
14. Şi era Vinerea Paştilor, cam la al şaselea ceas şi a zis Pilat iudeilor: Iată Împăratul vostru.
15. Deci au strigat aceia: Ia-L! Ia-L! Răstigneşte-L! Pilat le-a zis: Să răstignesc pe Împăratul vostru? Arhiereii au răspuns: Nu avem împărat decât pe Cezarul.
16. Atunci L-a predat lor ca să fie răstignit. Şi ei au luat pe Iisus şi L-au dus ca să fie răstignit.
17. Şi ducându-Şi crucea, a ieşit la locul ce se cheamă al Căpăţânii, care evreieşte se zice Golgota,
18. Unde L-au răstignit şi împreună cu El pe alţi doi, de o parte şi de alta, iar în mijloc pe Iisus.
19. Iar Pilat a scris şi titlu şi l-a pus deasupra Crucii. Şi era scris: Iisus Nazarineanul, Împăratul iudeilor!
20. Deci mulţi dintre iudei au citit acest titlu, căci locul unde a fost răstignit Iisus era aproape de cetate. Şi era scris: evreieşte, latineşte şi greceşte.

25. Şi stăteau, lângă crucea lui Iisus, mama Lui şi sora mamei Lui, Maria lui Cleopa şi Maria Magdalena.
26. Deci Iisus, văzând pe mama Sa şi pe ucenicul pe care Îl iubea stând alături, a zis mamei Sale: Femeie, iată fiul tău!
27. Apoi a zis ucenicului: Iată mama ta! Şi din ceasul acela ucenicul a luat-o la sine.
28. După aceea, ştiind Iisus că toate s-au săvârşit acum, ca să se împlinească Scriptura, a zis: Mi-e sete.
29. Şi era acolo un vas plin cu oţet; iar cei care Îl loviseră, punând în vârful unei trestii de isop un burete înmuiat în oţet, l-au dus la gura Lui.

30. Deci după ce a luat oţetul, Iisus a zis: Săvârşitu-s-a. Şi plecându-Şi capul, Şi-a dat duhul.

31. Deci iudeii, fiindcă era vineri, ca să nu rămână trupurile sâmbăta pe cruce, căci era mare ziua sâmbetei aceleia, au rugat pe Pilat să le zdrobească fluierele picioarelor şi să-i ridice.
32. Deci au venit ostaşii şi au zdrobit fluierele celui dintâi şi ale celuilalt, care era răstignit împreună cu el.
33. Dar venind la Iisus, dacă au văzut că deja murise, nu I-au zdrobit fluierele.
34. Ci unul din ostaşi cu suliţa a împuns coasta Lui şi îndată a ieşit sânge şi apă.
35. Şi cel ce a văzut a mărturisit şi mărturia lui e adevărată şi acela ştie că spune adevărul, ca şi voi să credeţi.

Apostol

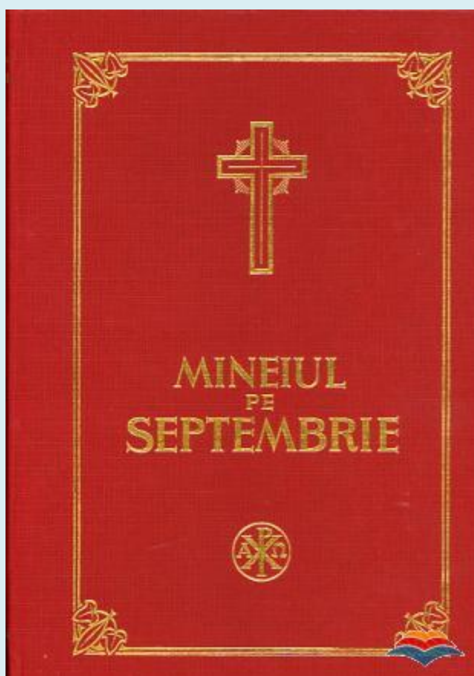
Epistola către Corinteni a Sfântului Apostol Pavel

I Corinteni 1, 18-24

Fraţilor,
18. Căci cuvântul Crucii, pentru cei ce pier, este nebunie; iar pentru noi, cei ce ne mântuim, este puterea lui Dumnezeu.
19. Căci scris este: "Pierde-voi înţelepciunea înţelepţilor şi ştiinţa celor învăţaţi voi nimici-o".
20. Unde este înţeleptul? Unde e cărturarul? Unde e cercetătorul acestui veac? Au n-a dovedit Dumnezeu nebună înţelepciunea lumii acesteia?
21. Căci de vreme ce întru înţelepciunea lui Dumnezeu lumea n-a cunoscut prin înţelepciune pe Dumnezeu, a binevoit Dumnezeu să mântuiască pe cei ce cred prin nebunia propovăduirii.
22. Fiindcă şi iudeii cer semne, iar elinii caută înţelepciune,

23. Însă noi propovăduim pe Hristos cel răstignit: pentru iudei, sminteală; pentru neamuri, nebunie.
24. Dar pentru cei chemaţi şi iudei şi elini: pe Hristos, puterea lui Dumnezeu şi înţelepciunea lui Dumnezeu.

În această lună (septembrie), ziua a treisprezecea (Minei) - Pomenirea înnoirilor Sfintei Învieri a Domnului nostru Iisus Hristos. Înainte-prăznuirea înălţării cinstitei şi de viaţă făcătoarei Cruci. Sfântul mucenic Cornelie sutaşul

La Vecernie

La Doamne, strigat-am..., se pun **Stihirile** pe 6: 3 ale înnoirilor și 3 ale Sfântului.

Stihirile înnoirii, glasul al 6-lea, însuşi glasul.

Lege veche şi bună rânduială tocmită era, ca să se cinstească înnoirile sau mai vârtos cele noi prin înnoiri. Pentru aceea, după cum zice Isaia: Se înnoiesc către Dumnezeu ostroavele; care se înţeleg Bisericile cele din păgâni, cele ce se alcătuiesc şi se întemeiază neclintit întru Dumnezeu. Drept aceea şi noi înnoirile ceste de acum, duhovniceşte să le prăznuim.

Înnoiţi-vă fraţilor, şi pe omul cel vechi lepădându-l, întru înnoirea vieţii să petreceţi. Toate patimile şi toate mădularele, dintru care moartea se pricinuieşte, să le înfrânăm, şi să urâm gustarea cea vicleană a pomului; şi pentru aceea aducându-ne aminte de cele vechi, să fugim de dânsele. Aşa se înnoieşte omul, aşa se cinsteşte ziua înnoirilor.

A lui Anatolie.

Pus-ai turn de tărie, Biserica Ta, Hristoase, Cuvinte cela ce eşti mai-nainte de veci, căci o ai întemeiat pe dânsa pe piatra credinţei. Pentru aceasta neclintită rămâne în veac, avându-te pe Tine temei, Cela ce în vremile cele de pe urmă om Te-ai făcut, pentru dânsa neschimbat. Deci mulțumind Te lăudăm pe Tine, zicând: Tu eşti Cel mai-nainte de veci şi în veac, şi încă Împăratul nostru mărire Ție.

Stihirile Sfântului, glasul al 4-lea.

Podobie: Dat-ai semn...

Primindu-ți ţie Hristos facerile de bine, şi dumnezeieştile rugăciuni Cornelie, sfânt înger trimite ţie să te lumineze cu totul, şi pe verhovnicul Sfinţilor apostoli, să te înnoiască, prin apă şi prin Duh, pe tine împreună cu toată casa ta, vrednicule de laudă, şi să te înveţe cele mai bune, cu darul Duhului.

Fiind împodobit cu ungerea preoţiei, ai alergat să propovăduieşti limbilor, predicarea cea de mântuire, dezrădăcinând spinii înşelăciunii cugetătorule de Dumnezeu, şi cu Duhul sădind în sufletele lor învăţătura cea adevărată. Pentru aceea te fericim ca pe un ierarh cuprins de Dumnezeu, şi ca pe un mucenic nebiruit, veselindu-ne Cornelie.

Urmând obiceiurilor bunătăţii tale, s-au înţelepţit cei ce erau fără de minte; şi după moartea cea după legea firii, sălăşluindu-te, fericite, în mormânt, l-ai făcut pe dânsul izvor de multe minuni, înţelepte Cornelie; tămăduind pe cei bolnavi, şi izgonind duhurile cele viclene, cu darul Preasfântului Duh, de Dumnezeu insuflate.

Slavă..., a înnoirilor, glasul al 6-lea.

A lui Ioan Monahul.

Pomenirea înnoirilor săvârşind Doamne, pe Tine Dătătorule de sfinţenie Te mărim, rugându-ne ca să se sfinţească simţirile sufletelor noastre; pentru rugăciunile măriţilor purtătorilor de chinuri, Bunule, Atotputernice.

Şi acum..., a înainte-prăznuirii.

Astăzi lemnul s-a arătat, astăzi neamul evreiesc a pierit, astăzi prin credincioşii împăraţi, credinţa s-a arătat. Şi Adam care prin lemn a căzut, iarăşi prin lemn s-a ridicat, şi dracii s-au înfricoşat. Atotputernice Doamne mărire Tie.

De este Vineri seara, Slavă... a înainte-prăznuirii Şi acum..., Dogmatica glasului de rând.

Vohod: Lumină lină a sfintei slave a Tatălui ceresc, Celui fără de moarte, a Sfântului, Fericitului, Iisuse Hristoase, venind la apusul soarelui, văzând lumina cea de seară, lăudăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Dumnezeu; vrednic eşti în toată vremea a fi lăudat de glasuri cuvioase, Fiul lui Dumnezeu, Cel ce dai viaţă, pentru aceasta lumea Te slăveşte.

Prochimenul zilei, şi citirile.

De la a treia carte a Împăraţilor citire:

cap. 8, Vers 22.

Stătut-a Solomon înaintea feţei altarului Domnului, întru vederea a toată adunarea lui Israil, şi şi-a ridicat mâinile sale la Cer şi a zis: Doamne Dumnezeul lui Israil, nu este asemenea Ție, în Cer sus şi pe pământ jos. Că de vreme ce nu Te poate încăpea pe Tine Cerul şi Cerul cerurilor, în ce chip casa aceasta care o am zidit întru numele Tău? Însă caută spre rugăciunea mea Doamne Dumnezeul lui Israil, ca să auzi cererea şi rugăciunea, cu care se roagă robul Tău înaintea Ta către Tine astăzi; să fie ochii Tăi deschişi spre casa aceasta ziua şi noaptea, în locul acesta care ai zis; că va fi numele Tău acolo, ca să auzi rugăciunea, cu care se roagă robul Tău în locul acesta, ziua şi noaptea; şi să asculţi rugăciunea robului Tău, şi a poporului Tău Israil, ori pentru ce se vor ruga către Tine în locul acesta. Şi Tu vei auzi în locul locuinţei Tale în Cer, şi vei face şi Te vei milostivi spre dânşii.

De la Pilde citire:

Cap. 3, vers 19.

Dumnezeu cu înţelepciunea a întemeiat pământul, şi a gătit cerurile cu mintea, cu ştirea Lui adâncurile s-au deschis şi norii curseră rouă. Fiule, nu rătăci, ci păzeşte al meu sfat şi socoteală, pentru ca să trăiască sufletul tău, şi har să fie împrejurul grumazului tău, şi va fi vindecare trupului tău şi socotinţă oaselor tale. Pentru ca să mergi nădăjduind în pace, în toate căile tale, şi piciorul tău nu se va poticni. Pentru că de vei şedea, fără de frică vei fi, şi nu te vei teme de frica ce a venit, nici de pornirile necuraţilor care vin. Pentru că Domnul va fi peste toate căile tale, şi va întări piciorul tău, ca să nu te clăteşti. Nu te depărta a face bine celui lipsit, când va avea mâna ta a ajuta, să nu zici: Întorcându-mă iarăşi voi veni, şi mâine voi da, putincios fiind tu fă bine, că nu ştii ce va aduce ziua ceea ce vine. Nu meşteşugi asupra prietenului tău rele care nemerniceşte şi nădăjduieşte spre tine, nu iubi a

face vrajbă către om în deşert, pentru ca să nu-ţi facă ţie ceva rău. Să nu porţi ponosul oamenilor răi, nici să râvneşti căile lor, pentru că necurat este înaintea Domnului tot cel fărădelege, şi întru cei drepţi nu petrece. Blestemul Domnului în casele necuraţilor, şi curţile drepţilor se vor binecuvânta. Domnul stă împotriva celor mândri, iar celor smeriţi le dă dar.

De la Pilde citire

Cap. 9, vers 10

Înţelepciunea şi-a zidit eişi casă, şi a întărit şapte stâlpi, junghiat-a jertfele sale, şi a dres în paharul său vin, şi a gătit masa sa, trimis-a slugile sale să cheme cu înaltă strigare la pahar grăind: Cela ce este prost să vină la mine, şi celor lipsiţi de înţelepciune le-a zis: Veniţi de mâncaţi pâinea mea, şi beţi vinul care am dres vouă, lăsaţi prostimea şi veţi fi vii, şi căutaţi înţelepciunea ca să trăiţi. Şi vă îndreptaţi mintea întru cunoştinţă. Cela ce învaţă pe cei răi îşi ia luişi ocară; şi cela ce ceartă pe cel necurat se ocărăşte pe sine, că certarea necuratului aduce întristare lui. Nu mustra pe cei răi ca să nu te urască, învaţă pe cel înţelept şi te va iubi pe tine. Dă pricină înţeleptului şi mai înţelept va fi. Spune dreptului şi va adăuga a primi. Începerea înţelepciunii este frica Domnului, şi sfatul sfinţilor înţelegerea, iar a cunoaşte legea este a gândului bun, că întru acest chip, multă vreme vei petrece, şi se vor adăuga ţie anii vieţii.

La Stihoavnă

Stihirile Crucii, glasul al 5-lea.

Podobie: Bucură-te, cămară...

Bucură-te de viață purtătoare Cruce, biruinţa creştinătăţii cea nebiruită, uşa Raiului, întărirea credincioşilor, îngrădirea Bisericii; prin care stricăciunea a pierit şi s-a sfârşit, şi s-a călcat puterea morţii, şi ne-am înălţat de pe pământ la Cer, armă nebiruită, ceea ce eşti luptătoare împotriva dracilor, lauda mucenicilor cu adevărat, şi podoaba cuvioşilor, limanul mântuirii, care dăruiești lumii mare milă.

Stih: Înălţaţi pe Domnul Dumnezeul nostru şi vă închinaţi aşternutului picioarelor Lui că Sfânt este.

Bucură-te, Crucea Domnului, prin care s-a dezlegat omenirea de blestem, ceea ce eşti semnul mântuirii cu adevărat, care goneşti pe vrăjmaşi întru înălţarea ta prea cinstită. Ajutătoarea noastră, stăpânia împăraţilor, tăria drepţilor, podoaba preo-

ţilor, care când te închipuim de nevoi ne mântuieşti. Toiagul puterii, prin care ne păstorim. Arma păcii, căreia cu frică îi stau împrejur îngerii. Dumnezeiască slava lui Hristos, care dă lumii mare milă.

Stih: Iar Dumnezeu Împăratul nostru mai-nainte de veac a făcut mântuire în mijlocul pământului.

Bucură-te povaţa orbilor, tămăduirea neputincioşilor, învierea tuturor morţilor, care ne-ai ridicat pe noi cei căzuţi întru stricăciune, Cruce cinstită, prin care s-a dezlegat blestemul, şi a odrăslit nestricăciunea, şi pământenii ne-am îndumnezeit şi diavolul cu totul s-a surpat. Astăzi pe tine înălţată văzându-te cu mâinile Arhiereilor, înălţăm pe Cel ce s-a înălţat în mijlocul tău, şi ţie ne închinăm, câştigând mare şi bogată milă.

Slavă..., a Înnoirii, glasul al 2-lea.

A lui Anatolie.

Înnoirea săvârşind, a Bisericii celei întrutot sfinţită a Învierii Tale, pe Tine te mărim Doamne, Cela ce ai sfinţit pe aceasta, şi o ai săvârşit cu darul Tău cel prin sine desăvârşit, şi Te veseleşti de jertfele cele sfinte, care de credincioşi tăinuit se săvârşesc; şi primeşti din mâna robilor Tăi jertfe fără de sânge şi prea curate, şi dai celor ce Ți le aduc Ție cu credinţă, curăţire de păcate şi mare milă.

Şi acum..., a Crucii, asemenea.

Dumnezeiască comoara cea ascunsă în pământ, Crucea Dătătorului de viață, pe Cer s-a arătat credinciosului împărat, şi biruinţa cea împotriva vrăjmaşilor aievea închipuindu-o; de care bucurându-se cu credinţă, şi din dumnezeiască râvnă înălţându-se spre privirea celor de sus, cu osârdie din sânurile pământului o a scos, spre izbăvirea lumii, şi mântuirea sufletelor noastre.

Troparul Înnoirii, glasul al 4-lea: Precum a tăriei celei de sus podoabă şi cea de jos frumuseţe a Sfântului lăcaş al măririi Tale o ai arătat Doamne; pe care întăreşte-l în veacul veacului, şi primeşte rugăciunile noastre, care neîncetat se aduc Ție într-însul. Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Cela ce eşti Viaţa şi învierea tuturor.

Slavă...,

Troparul mucenicului, asemenea: Şi părtaş obiceiurilor şi următor scaunelor apostolilor fiind, lucrare ai aflat, de Dumnezeu insuflate, spre suirea privirii la cele înalte. Pentru aceasta, cuvântul adevărului drept învăţând şi cu credinţă răbdând până la sânge, sfinţite mucenice Cornelie, roagă-te lui Hristos Dumnezeu să mântuiască sufletele noastre.

Şi acum..., al înainte-prăznuirii, glasul al 2-lea.

Cu Crucea cea de viață făcătoare a bunătăţii Tale, Doamne, care ne-ai dat nouă nevrednicilor spre mântuire, îmblânzeşte-te Stăpâne, şi mântuieşte pe poporul cel binecredincios şi cetatea Ta. Pentru Născătoarea de Dumnezeu unule Iubitorule de oameni.

La Utrenie

La Dumnezeu este Domnul... Troparul Înnoirii de două ori. Slavă..., al Sfântului, Şi acum..., al înainte-prăznuirii.

După întâia Catismă, **Sedealna** glasul al 4-lea.

Podobie: Degrab ne întâmpină pe noi mai înainte până ce nu ne robim când vrăjmaşii Te hulesc pe Tine şi ne îngrozesc pe noi, Hristoase, Dumnezeul nostru, pierde cu Crucea Ta pe cei ce se luptă cu noi, ca să cunoască cât poate credinţa dreptmăritorilor, pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Unule, Iubitorule de oameni.

Pe toate le-a luminat cu darul său Hristos, şi lumea a înnoit cu Duhul său cel Prea Sfânt, sufletele se înnoiesc; că a Domnului casă s-a deschis întru mărire, unde şi înnoieşte ale credincioşilor inimi, Hristos Dumnezeul nostru şi Mântuitorul tuturor.

Slavă..., Şi acum..., iar aceasta.

După a doua Catismă, **Sedealna**, glasul al 4-lea.

Podobie: Degrab ne întâmpină pe noi mai înainte până ce nu ne robim când vrăjmaşii Te hulesc pe Tine şi ne îngrozesc pe noi, Hristoase, Dumnezeul nostru, pierde cu Crucea Ta pe cei ce se luptă cu noi, ca să cunoască cât poate credinţa dreptmăritorilor, pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Unule, Iubitorule de oameni.

Ziua de praznic a înnoirilor astăzi a sosit credincioşilor, pe noi cei ce suntem alegerea lui Hristos, îndemnându-ne să ne înnoim toţi, şi cu faţă luminată, cântări dintru adâncul inimii Stăpânului să cântăm, cu credinţă ca unui Mântuitor şi ca Celui ce ne înnoieşte pe noi.

Slavă..., Şi acum..., iar aceasta.

Psalmul 50
1. Miluieşte-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta
2. Şi după mulţimea îndurărilor Tale, şterge fărădelegea mea.
3. Mai vârtos mă spală de fărădelegea mea şi de păcatul meu mă curăţeşte.
4. Că fărădelegea mea eu o cunosc şi păcatul meu înaintea mea este pururea.
5. Ţie unuia am greşit şi rău înaintea Ta am făcut, aşa încât drept eşti Tu întru cuvintele Tale şi biruitor când vei judeca Tu.
6. Că iată întru fărădelegi m-am zămislit şi în păcate m-a născut maica mea.
7. Că iată adevărul ai iubit; cele nearătate şi cele ascunse ale înţelepciunii Tale mi-ai arătat mie.
8. Stropi-mă-vei cu isop şi mă voi curăţi; spăla-mă-vei şi mai vârtos decât zăpada mă voi albi.
9. Auzului meu vei da bucurie şi veselie; bucura-se-vor oasele mele cele smerite.
10. Întoarce faţa Ta de la păcatele mele şi toate fărădelegile mele şterge-le.
11. Inimă curată zideşte întru mine, Dumnezeule, şi duh drept înnoieşte întru cele dinlăuntru ale mele.
12. Nu mă lepăda de la faţa Ta şi Duhul Tău cel sfânt nu-l lua de la mine.
13. Dă-mi mie bucuria mântuirii Tale şi cu duh stăpânitor mă întăreşte.
14. Învăţa-voi pe cei fărădelege căile Tale şi cei necredincioşi la Tine se vor întoarce.
15. Izbăveşte-mă de vărsarea de sânge, Dumnezeule, Dumnezeul mântuirii mele; bucura-se-va limba mea de dreptatea Ta.
16. Doamne, buzele mele vei deschide şi gura mea va vesti lauda Ta.
17. Că de ai fi voit jertfă, Ţi-aş fi dat; arderile de tot nu le vei binevoi.
18. Jertfa lui Dumnezeu: duhul umilit; inima înfrântă şi smerită Dumnezeu nu o va urgisi.
19. Fă bine, Doamne, întru bună voirea Ta, Sionului şi să se zidească zidurile Ierusalimului.
20. Atunci vei binevoi jertfa dreptăţii, prinosul şi arderile de tot; atunci vor pune pe altarul Tău viţei.

Canoanele trei, Al înainte-prăznuirii cu Irmosul pe 6, şi al Înnoirii pe 4. Şi al Sfântului pe 4.

Canonul înainte-prăznuirii

facere a lui Ghermano

Cântarea 1-a, glasul al 4-lea,

Irmos: Pe Voievozii cei tari, pe cele trei părţi ale sufletului, Cela ce te-ai născut din Fecioară, întru adâncul nepătimirii îneacă-i rogu-mă, că Ție ca întru o alăută; întru omorârea trupului să-ţi cântăm cântare de biruinţă.

Bucură-te Cerule, şi pământule veseleşte-te căci prea sfânta Cruce, merge înainte sfinţindu-ne cu darul, pe noi cei ce o cinstim ca pe un izvor de sfinţenie, şi ca pe o pricină a îndumnezeirii tuturor.

A umbla cu bună creştinătate pe cărarea cea cerească, întăreşte-ne prea sfântă Cruce, pe noi cei ce cu credinţă ne închinăm ţie; ca depărtându-ne de prăpăstiile celor potrivnici, să ne facem părtaşi dumnezeieştii măriri.

Cunoscuţi Ziditorului prin tine făcându-ne, prea cinstită Cruce, cu inima şi cu sufletul ne închinăm ţie totdeauna, văzându-te pusă înaintea noastră, şi cu mintea ne luminăm, mărind pe Cuvântul cel atot-pricinuitor.

Al Născătoarei

Cetatea lui Dumnezeu Împăratului tuturor, cămara cea cinstită şi de Dumnezeu primitoare. Născătoare de Dumnezeu prea curată, păzeşte moştenirea ta; ceea ce pururea bine te laudă pe tine, şi cu credinţă cinsteşte naşterea ta.

Alt Canon al înnoirilor

facere a lui Ioan Monahul

Cântarea 1-a, glasul al 4-lea

Irmos: Adâncul Mării Roşii, cu urme neudate, pedestru trecându-I Israel cel de de mult, cu mâinile lui Moise în chipul Crucii, puterea lui Amalec în pustie a biruit.

Cela ce prin stâlp ai povăţuit de demult pe alesul Israil, prin baia botezului Hristoase, în Sion ai sădit Biserica ceea ce strigă: Să cântăm cântare Dumnezeului nostru.

Astăzi venirea măririi Tale celei neapropiate, Cer a făcut Biserica cea întemeiată Ție pe pământ; întru care cu un glas cântăm cântare Dumnezeului nostru.

Nu cu podoabe de ale legii Doamne, Biserica se împodobeşte, nici cu tinderea mâinilor celor de robi; ci cu darul Crucii lăudându-se cântă Ție: Să cântăm cântare Dumnezeului nostru.

Al Născătoarei

Fără de sămânţă cu voia Tatălui, din Duhul cel Dumnezeiesc, ai zămislit pe Fiul lui Dumnezeu, şi cu trup ai născut, pe Cel din tată fără de Maică, şi pentru noi din tine fără de tată.

Alt Canon al Sfântului

a lui Iosif

Cântarea 1-a, glasul al 5-lea,

Cântarea 1

Irmos: Pe cal şi pe călăreţ în Marea Roşie i-a scufundat Hristos, Cel ce a sfărâmat războaiele cu braţ înalt, iar pe Israel l-a mântuit, pe cel ce cânta cântare de biruinţă

Pe cei ce prăznuiesc purtătoarea de lumină şi dumnezeiască adormirea ta şi prea strălucita pomenire ca o sfinţită sărbătoare, luminează-i cu rugăciunile tale ierarhe, de Dumnezeu fericite.

Arătatu-te-ai înţelepte, şi mai-nainte până a nu te lumina desăvârşit prin învăţături, întru milostenii şi întru rugăciuni îndeletnicindu-te, prea fericite Cornelie, şi căutând cu dreptatea cugetului pe Domnul tuturor.

Slavă...

Desăvârşit te-ai deprins în legile cele de mântuire, ale Celui ce s-a unit cu trupul pentru bunătatea Sa cea desăvârşită, povăţuindu-te pe tine verhovnicul apostolilor, cu învăţătura Stăpânului, fericite.

Şi acum..., al Născătoarei

Îndulceşti inimile credincioşilor, să te mărească pururea, cu dragoste nesăţioasă, Stăpână, Născătoare de Dumnezeu; căci tu eşti mărirea oamenilor, ceea ce ai născut pe Domnul măririi, Preacurată.

Catavasie: Cruce însemnând Moise, de-a dreptul cu toiagul Marea Roşie a despărţit-o lui Israel, cel ce pedestru a trecut-o. Iar de-a curmeziş lovind marea, a împreunat-o împotriva carelor lui Faraon, deasupra scriind nebiruita armă. Pentru aceea să-I cântăm lui Hristos, Dumnezeului nostru, că S-a prea mărit.

Canonul înainte-prăznuirii

Cântarea a 3-a

Irmos: Nu întru înţelepciune şi în putere şi în bogăţie ne lăudăm; ci întru Tine înţelepciunea Tatălui cea Ipostatnică, Hristoase. Că nu este sfânt afară de Tine, Iubitorule de oameni.

Pe tine ceea ce eşti mărirea lui Hristos, cu credinţă te mărim, prea lăudată Cruce a Domnului, prea mărindu-ne şi luminându-ne cu cinstitele tale sărutări.

Întru veselie, apropiindu-ne credincioşii ne adăpăm, ca dintr-un izvor curat, cu apele Crucii cele pururea vii şi mântuire câştigând, pe Dumnezeu să-L lăudăm.

Iisus viaţa tuturor, fiind spânzurat pe lemnul Crucii S-a omorât; care acum cu credinţă sărutându-o, ne izbăvim de patimile cele aducătoare de moarte.

Al Născătoarei

Goneşte întunericul sufletului meu, arătându-te Fecioară, rupe Preacurată lanţurile păcatului, şi mă mântuieşte, ceea ce ai născut pe Cel cu totul îndurat.

Alt Canon al înnoirilor

Irmos: Se veseleşte de Tine Biserica Ta Hristoase, strigând: Tu eşti puterea mea Doamne şi scăparea şi întărirea.

Sfinţit-ai pe pământ Biserica Ta, Hristoase cu Duhul, ungându-o astăzi, cu untul-delemn al bucuriei.

Temelie neclintită avându-te pe Tine, Hristoase Biserica, cu Crucea Ta se încununează, ca cu o coroană împărătească.

Arătat-ai bunule astăzi Biserica cea făcută de mână, lăcaş al măririi Tale, celei mai presus de cuget.

Al Născătoarei

Tu numai pe pământ eşti solitoare, de bunătăţile cele mai presus de fire, Maică lui Dumnezeu făcându-te; pentru aceasta glăsuim ţie, bucură-te.

Alt Canon al Sfântului

Cântarea a 3-a

Irmos: Cel ce ai înfipt pământul pe nimic cu porunca Ta şi ai ridicat neţinut pe cel îngreuiat, pe piatra cea neclintită a poruncilor Tale, întăreşte Biserica Ta, Hristoase, Cel singur bun şi iubitor de oameni

Împărtăşitu-te-ai luminii Preasfântului Duh, şi ai primit tot dumnezeiescul dar cu toată casa ta, din însuşi gura dumnezeiescului apostol, care ți-a vestit ţie învăţăturile mântuirii.

Înălţatu-te-ai cu bunătăţile ca Cedrul cel cu ramuri înalte, și ne-ai adus nouă roduri cu bun miros, întărirea dogmelor, darul minunilor, şi lucrarea tămăduirilor, fericite ierarhe Cornelie.

Slavă...

De multă laudă te-ai învrednicit Cornelie, dimpreună cu verhovnicul şi cu alţii mulţi, ai alergat propovăduind pretutindenea dumnezeiasca propovăduire; prin care luminându-ne noi, ne-am izbăvit de întunericul necunoştinţei.

Şi acum..., al Născătoarei

Făcutu-te-ai lăcaş luminat al curăţiei, pentru aceea porţi pe Dătătorul de lumină Cel ce S-a întrupat dintru tine, şi S-a arătat Om asemenea cu noi pentru iubirea de oameni, şi lumea o a mântuit de stricăciune prin tine Preacurată, chemarea cea din nou a oamenilor.

Sedealna Înnoirilor, glasul al 8-lea.

Podobie: Porunca cea cu taină luându-o întru cunoştinţă, cel fără de trup în casa lui Iosif degrab a stătut înainte, zicând celeia ce nu ştie de nuntă: Cel ce a plecat cerurile cu pogorârea, încape fără de schimbare tot întru tine. Pe care şi văzându-l în pântecele tău luând chip de rob, mă spăimântez a striga ţie: Bucură-te, Mireasă care nu ştii de mire.

Cortul mărturiei Dumnezeu l-a arătat şi dumnezeiescul Moise pe pământ l-a înfipt, şi biserică a înnoit Solomon întru jertfe; iar noi către noul Ierusalim, cu credinţă alergând ca David, să dăm dumnezeiască laudă Celui ce S-a răstignit pentru noi, cerşind iertare de toate cele ce am greşit.

Slavă...,

Sedealna Sfântului, glasul al 4-lea.

Podobie: Arătatu-Te-ai astăzi lumii şi Lumina Ta, Doamne s-a însemnat peste noi care cu cunoştinţă Te lăudăm, venit-ai şi Te-ai arătat, Lumina cea neapropiată.

Începătură sfântă, Biserica din păgâni te-a câştigat pe tine, cela ce o ai luminat pe dânsa cu îmbunătăţitele tale fapte sfinţitorule de Taine, de Dumnezeu înţelepţite Cornelie.

Şi acum..., al înainte-prăznuirii, glasul al 4-lea,

Podobie: Degrab ne întâmpină pe noi mai înainte până ce nu ne robim când vrăjmaşii Te hulesc pe Tine şi ne îngrozesc pe noi, Hristoase, Dumnezeul nostru, pierde cu Crucea Ta pe cei ce se luptă cu noi, ca să cunoască cât poate credinţa dreptmăritorilor, pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Unule, Iubitorule de oameni.

Cu credinţă săvârşim luminat înnoirea casei tale, binecuvântată curată Fecioară prea lăudată; bucurându-ne cu nădejdea cea întru tine, de Dumnezeu Născătoare, ne rugăm ţie să te rogi neîncetat Mântuitorului, Aceluia însuşi care S-a întrupat din tine, să mântuiască sufletele noastre.

Canonul înainte-prăznuirii

Cântarea a 4-a

Irmos: Milostive, pentru dragostea chipului Tău ai stătut pe Crucea Ta, şi s-au topit neamurile; că Tu eşti Iubitorule de oameni, tăria mea şi lauda.

În chipul soarelui văzându-se Crucea Domnului, este închinată de noi cei credincioşi; care sărutându-o ne luminăm la suflete.

Dumnezeu Domnul în trup s-a arătat, şi pe lemn S-a înălţat, luminând de-a pururea pe cei ce se închină Lui, şi de nevoi mântuindu-i.

Curăţire şi iertare de greşale Cuvinte al lui Dumnezeu, dăruieşte nouă celor ce cu credinţă ne închinăm cinstitei Crucii Tale, celei puse astăzi înaintea noastră.

Al Născătoarei

Nedespărţindu-se de Sânurile Părinteşti, Cuvântul, S-a culcat în sânurile tale Fecioară ca un prunc, vrând să mă înnoiască pe mine cel supus stricăciunii.

Alt Canon al înnoirilor

Cântarea a 4-a

Irmos: Ridicat pe Cruce văzân-du-Te Biserica pe Tine, Soarele dreptăţii, a stat întru a sa rânduială, precum se cuvine, strigând: Mărire Puterii Tale, Doamne!

Nu cu jertfele celor necuvântătoare, ci cu scump sângele Tău, cel din coasta Ta cea de viață izvorâtoare, se stropeşte Biserica, cu cuviinţă strigând: Slavă puterii Tale, Doamne.

Lăcaşurile Domnului sunt iubite, celor ce doresc să vadă descoperit mărirea feţei Lui, care cu un glas strigă: Slavă puterii Tale, Doamne.

Închipuind Biserica ungerea cea de demult, a poporului Tău celui ales cu mir de mult preţ astăzi se unge, dumnezeiescul dar al Duhului nevăzut primind.

Al Născătoarei

Neştiind de nuntă ai născut Fecioară, şi după naştere te-ai arătat iarăşi Fecioară. Pentru aceasta cu neîncetate glasuri, către tine Stăpână cu credinţă neîndoită strigăm: Bucură-te!

Alt Canon al Sfântului

Cântarea a 4-a

Irmos: Pricepând Avvacum...

Primind darul Duhului, ca soarele cel luminos ai străbătut pământul Cornelie, gonind întunericul nebuniei idoleşti, prealăudate.

Revărsatu-te-ai ca un râu mare, adăpând toată fața pământului, cu dumnezeieştile tale învăţături, şi înecând zâzaniile mulţimii dumnezeilor Cornelie.

Slavă...

Fiind ca un mort despre toate cele lumeşti, prea fericite Cornelie, ai vestit tuturor celor omorâţi de patimi, dumnezeiasca înviere, a Celui ce S-a omorât pentru noi.

Şi acum..., al Născătoarei

Făcutu-te-ai lăcaş curat, Înţelepciunii Tatălui, mai presus de fiinţă prea curată Fecioară, prin Care noi toţi ne-am mântuit de răutatea vicleanului.

Canonul înainte-prăznuirii

Cântarea a 5-a

Irmos: Luminarea Ta, Doamne, trimite-o nouă şi din negura greşalelor scoate-ne pe noi Bunule, pacea Ta dăruindu-ne.

Asupra patimilor celor aducătoare de stricăciune, întăreşţe-ne pe noi cei ce te cinstim pe tine, şi te sărutăm cinstită Cruce; ceea ce eşti prea sfinţitul semn al sfintei patimi.

Luminaţi fiind astăzi la inimi şi la suflete, la săvârşirea bunătăţilor să ne sârguim credincioşii, şi sfinţitului şi dumnezeiescului lemn al Crucii să ne închinăm.

Apele din Merra le-a îndulcit mai-nainte Moise prin lemn, care pe tine te închipuia prea cinstită Cruce, care ne-ai izvorât nouă dulceaţa mântuirii.

Al Născătoarei

Pentru noi roagă-te lui Hristos, Celui ce din curat sângele tău Preasfântă Fecioară, cu trup materialnic S-a îmbrăcat, şi pe oameni i-a mântuit.

Alt Canon al înnoirilor

Cântarea a 5-a

Irmos: Tu, Doamne, Lumina mea în lume ai venit, Lumina Cea Sfântă, care întorci din întunericul necunoştinţei, pe cei ce Te laudă cu credinţă.

Tu de demult în Sinai, cortul cel nefăcut de mână l-ai arătat lui Moise, văzătorului de Dumnezeu, mai-nainte însemnând Hristoase, Biserica Ta.

Tu, Doamne pe pământ cort ai gătit, şi cu cetele cereşti, împreunezi cetele oamenilor cu puterea Ta.

Pe Tine, Doamne, izvor vieţii Te ştim, Tu Sfinte venind, pace bine ai vestit Hristoase, Bisericii Tale.

Al Născătoarei

Pe tine armă tare, împotriva vrăjmaşilor înainte te punem, pe tine anghiră şi nădejde mântuirii noastre, dumnezeiască mireasă, te-am agonisit.

Alt Canon al Sfântului

Cântarea a 5-a

Irmos: Cel ce te îmbraci cu lumina ca şi cu o haină, la Tine alerg din zori şi strig Ţie: Luminează sufletul meu cel întunecat, Hristoase, ca un îndurat.

Fiind cu totul închinat lui Dumnezeu, sfinţite Cornelie, nu te-ai supus silniciei ucigaşilor, ca să dai cinste idolilor celor surzi.

Chemat-ai întru ajutor Cornelie, pe Dumnezeu Cel Preaînalt şi nevăzut, şi ai surpat la pământ capiştile idolilor celor nesimţitori, mult de către toţi minunându-te.

Slavă...

Păzind porunca Atotţiitorului, te-ai închis în temniţă, legături ai răbdat, şi pe cei legaţi de înşelăciunea necredinţei i-ai dezlegat, de Dumnezeu înţelepţite Cornelie.

Şi acum..., al Născătoarei

Dă-mi Preacurată, iertare greşalelor, cercetându-mă pe mine cel bolnav, şi înviforat de primejdiile vieţii, şi de patimile trupului, cu milostivirea ta.

Canonul înainte-prăznuirii

Cântarea a 6-a

Irmos: Venit-am întru adâncurile mării, şi m-a înecat pe mine viforul păcatelor mele celor multe; ci ca un Dumnezeu scoate dintru adânc viaţa mea, mult-Milostive.

Fiind spânzurat de bunăvoie, pe tine o prea cinstită Cruce, S-a împuns în coastă Ziditorul, din care sânge şi apă izvorând, pe noi cei ce cu credinţă te sărutăm, iarăşi ne-a zidit.

O, prea cinstită Cruce, lemnul Domnului cel de viață dătător, izvorule al nemuririi, mântuirea a toată lumea, mântuieşte-ne pe noi cei ce te sărutăm, ca pe o păzitoare şi mântuitoare nouă tuturor.

Armă nebiruită te-ai dat nouă, celor ce cu evlavie ne închinăm ţie dumnezeiască Cruce, şi prin tine risipim toate sfaturile celor potrivnici.

Al Născătoarei

Biserică sfântă Celui ce locuieşte întru Sfinţi, te-ai făcut de Dumnezeu Născătoare. Pentru aceasta pe noi cei ce te lăudăm cu credinţă, ne sfinţeşti Maică Fecioară.

Alt Canon al înnoirilor

Cântarea a 6-a

Irmos: Jertfi-voi Ţie cu glas de laudă, Doamne, Biserica strigă către tine, de sângele demonilor curăţindu-se, cu Sângele cel curs prin milostivire din coasta Ta.

Frumuseţea cinstitei Biserici, Împăratul Hristos o a poftit, şi mamă neamurilor o a arătat, celor ce din robie s-au făcut fii prin Duhul.

Se cutremură cetele vrăjmaşilor draci, de Biserica lui Hristos cea cu chipul Crucii însemnată, şi o umbrează strălucirea cea sfințitoare a Duhului.

Nu pe nisip, ci întru Hristos fiind întemeiată Biserica cea din păgâni, se încununează cu frumuseţe negrăită, şi cu coroană de împărăţie se împodobeşte.

Al Născătoarei

O minune mai nouă decât toate minunile! Căci Fecioara în pântece a încăput pe Cela ce cuprinde toate, şi l-a zămislit neştiind de bărbat.

Alt Canon al Sfântului

Cântarea a 6-a

Irmos: Linişteşte marea patimilor...

Înălţându-ţi rugăciunile către Dumnezeu, de faţă ai văzut pe îngerul Lui, învăţându-te cele bune, şi următoare mântuirii.

Strălucindu-te cu Duhul, te-ai făcut stea luminoasă, luminând toate marginile lumii purtătorule de lumină, sfinţite tăinuitorule Cornelie.

Slavă...

Cela ce mai-nainte era întunecat de înşelăciune, cunoscând pe Domnul, prin întâmpinarea ta, s-a lepădat de înşelăciune, şi cu toată casa lui, a primit dumnezeiască curăţire.

Şi acum..., al Născătoarei

Domnul măririi S-a întrupat din sângiurile tale Fecioară, precum Însuşi ştie, ceea ce eşti prea lăudată, mântuindu-ne pe noi cu bunătatea ta.

Condac, glasul al 4-lea.

Podobie: Arătatu-Te-ai astăzi lumii şi Lumina Ta, Doamne s-a însemnat peste noi care cu cunoştinţă Te lăudăm, venit-ai şi Te-ai arătat, Lumina cea neapropiată.

Ca un Cer mult luminos s-a arătat Biserica, pe toţi credincioşii luminând, întru care stând, strigăm: Această casă, întăreşte-o, Doamne.

Icos: Venind la noi Cuvântul după trup, scriind, grăieşte Fiul tunetului: Văzut-am luminat mărirea care avea Fiul de la Tatăl întru darul adevărului; şi câţi cu credinţă l-am primit pe dânsul, ne-a dat tuturor stăpânire, să ne facem fii lui Dumnezeu; care nu din sângiuri, nici din voie trupească, ci de la Duhul Sfânt ne-am născut, şi casă de rugăciune am alcătuit strigând: Această casă, întăreşte-o, Doamne.

Sinaxar

Întru această lună în 13 zile, pomenirea înnoirilor (dumnezeiescului lăcaş) a Sfintei Învierii lui Hristos Dumnezeul nostru.

Stih: Israil Cel nou legea cea veche împlineşte,
Şi prin înnoiri mormântul tău Cuvinte cinsteşte.

Tot în această zi, pomenirea Sfântului sfinţitului mucenic Cornelie sutaşul.

Stih: Din viaţa necredinţei pe Cornelie scoţi Hristoase,
Al meu pârgă credincioşilor din limbile cele întunecoase.

Acesta a fost pe vremea Sfinţilor apostoli, şi cel întâi care din păgâni a crezut; care petrecând o viață fără prihană, văzu înger, unde-l îndemna să cheme la sine pe apostolul Petru, să audă de la dânsul cele ce se cădea.

Şi mergând Petru către dânsul, şi spunând cuvântul Domnului lui, şi celor ce venise cu dânsul, şi învăţându-l şi botezându-l i-a dat rânduiala şi ocârmuirea cetăţii Schepsiei pe care aflându-o cufundată în idoli, a botezat pe toţi cu darul lui Hristos; şi chiar şi pe Dimitrie ighemonul, care a crezut cu toată casa lui. Deci sfârşindu-şi Sfântul viaţa apostoleşte către Domnul s-a dus.

Tot în această zi, Sfinţii mucenici Cronid, Leontie, Serapion, Straton şi Seleuc.

Fericitul Cronid diaconul, strălucind cu bune faptele vieţii sale, în Mitropolia alexandrenilor, crezură printr-însul Leontie şi Serapion. Iar în Galatia cea barbară şi necredincioasă, Seleuc şi Valerian, Macrovie şi Gordian, iar Straton la Nicomidia Bitiniei.

Însă Cronid, Leontie şi Serapion, după ce a pătimit multe munci la Egipt, legându-le mâinile şi picioarele, i-au aruncat în mare. Ale căror moaşte ieşind la uscat, s-a arătat îngeri prin viclenii la oameni credincioşi, şi le-au poruncit de le-au acoperit cu pământ.

Iar cei din Galatia; Seleuc şi Valerian, Macrovie şi Gordian, munciţi fiind cu foc şi cu sabie şi cu multe feluri de vârteje de ighemonul ce era acolo, mai apoi de toate i-a dat să-i mănânce fiarele sălbatice; şi aşa sufletele la Dumnezeu şi-au dat.

Iar ighemonul Bitiniei, după ce cu multe munci munci pe Sfântul Straton, plecând vârfurile a doi copaci, îi legară mâinile de acelea şi poruncind îndată să slobozească copacii la locul lor, rupseră pe Sfântul în două, şi aşa şi-a dat sufletul lui Dumnezeu.

Tot în această zi, pomenirea Sfinţilor mucenici Gordian, Macrovie, Ili, Zotic, Lucian și Valerian.

Stih: Viaţa cea lungă de la tine Hristoase al meu poftind.
Macrovie, prin sabie lăsa viaţa cea scurtă murind.

Aceştia s-au muncit pe vremea lui Licinie; însă Gordian era cappadoc, iar Macrovie era paflagonean, tineri de vârstă, şi desăvârşiţi la credinţă întru Hristos: deci aceştia precum s-a zis mai sus s-au săvârşit; iar Zotic, Ili şi Lucian, s-au săvârşit prin sabie la Roma, după multe munci, din porunca lui Maxim ighemonul, însă Valerian plângând deasupra mormântului Sfinţilor, s-a săvârşit.

Cuviosul Părintele nostru Petru cel din Agreia, în pace s-a săvârşit.

Cuviosul Ierotei cel nou Iviritul ce s-a născut în anul o mie şase sute optzeci şi şase, în pace s-a săvârşit.

Cu ale lor sfinte rugăciuni, Doamne miluieşte-ne şi ne mântuieşte pe noi, Amin.

Canonul înainte-prăznuirii

Cântarea a 7-a

Irmos: Cei trei tineri în Babilon, porunca tiranului nebunie socotindu-o, în mijlocul văpăii au strigat: Bine eşti cuvântat, Doamne Dumnezeul părinţilor noştri.

Întru binecuvântările fiilor, Iacov mai-nainte pe tine te-a însemnat cinstită Cruce; dar noi acum ţie închinându-ne totdeauna, primim luminare.

Cu toiagul cruciş lovind marea, dumnezeiescul Moise, de demult pe tine te-a închipuit, prea sfântă Cruce a Domnului; iar noi acum ţie închinându-ne, marea patimilor cea cumplită, neudată o trecem.

Cu gura şi cu inima prea cinstită Cruce, pe tine acum sărutându-te, sfinţire, sănătate, şi mântuire totdeauna sufletului şi trupului câştigăm.

Al Născătoarei

Fecioară binecuvântată, roagă-te pentru noi cei ce ne rugăm ţie; căci întru tine nădăjduim toţi, şi către tine strigăm: Stăpână, nu trece cu vederea turma ta.

Alt Canon al înnoirilor

Cântarea a 7-a

Irmos: În cuptorul persienesc, tinerii lui Avraam, de dorirea dreptei credinţe, mai mult decât de văpaia focului fiind aprinşi, au strigat: Binecuvântat eşti în Biserica Slavei Tale, Doamne.

Dătătoare de rouă văpaia cuptorului s-a arătat oarecând; iar acum ungerea untului de lemn cea duhovnicească, sfinţeşte pe cei ce strigă: Bine eşti cuvântat în Biserica măririi Tale, Doamne.

Ca într-un cuptor primitor de Dumnezeu, întru acest cort nou, toţi cei ce suntem din Israilul cel duhovnicesc, fiind rouraţi strigăm: Bine eşti cuvântat în Biserica măririi Tale, Doamne.

Cei răniţi de dorul cel prea dulce şi dumnezeiesc, veniţi întru această cămară de taină, să ne împreunăm cu Mirele Hristos, strigând: Bine eşti cuvântat în Biserica măririi Tale, Doamne.

Al Născătoarei

Ceea ce eşti lăcaş dumnezeiesc sfinţit al Celui Preaînalt, bucură-te; căci prin tine Născătoare de Dumnezeu, s-a dat bucuria celor ce strigă: Binecuvântată eşti tu între femei, prea curată Stăpână.

Alt Canon al Sfântului

Cântarea a 7-a

Irmos: Domnul părinţilor cel prea înălţat văpaia a stins şi a rourat pe tinerii care cântau cu un glas: Dumnezeule, bine eşti cuvântat.

Tu te-ai făcut pârgă a mântuirii limbilor Cornelie; căci întâi ai primit Sfântul Botez de darul Duhului te-ai umplut, ca şi mai-nainte grăitorii de Dumnezeu învățându-i să cânte: Dumnezeule bine eşti cuvântat.

Fiind ascuns în pământ, şi acoperit cu rug, te-ai arătat înţelepte, prin descoperire dumnezeiască, izvorând daruri de minuni şi bolile izgonind.

Alăută glăsuitoare a dogmelor celor de mântuire, care îndulceşte sufletele tuturor, te-ai arătat Cornelie, cântând: Dumnezeule bine eşti cuvântat.

Slavă..., a Treimii

Toţi să mărim pe unimea cea în trei Ipostasuri, pe Tatăl cel mai-nainte fără început, pe Fiul cel de o fiinţă şi pe Preasfântul Duh, cântând: Dumnezeule bine eşti cuvântat.

Şi acum..., al Născătoarei

Îndumnezeit-ai frământătura omenească, cu dumnezeiască naşterea ta Fecioară prea curată. Pentru aceea după datorie, credincioşii te mărim.

Canonul înainte-prăznuirii

Cântarea a 8-a

Irmos: Mântuitorule al tuturor Atotputernice, pe cei ce se ţineau de buna credinţă, în mijlocul văpăii pogorându-te i-ai rourat, şi i-ai învăţat să cânte: Toate lucrurile binecuvântaţi şi lăudaţi pe Domnul.

Armei celei de mântuire şi nebiruite, ajutorului celui gata al credincioşilor, şi folosinţei celei tari, Crucii Domnului celei ce este acum pusă înaintea tuturor, să ne închinăm.

Sus pe lemn spânzurând Moise de demult şarpele de curmeziş, precum scrie, pe tine te-a însemnat prea cinstită Cruce; prin care ne vindecăm de înşelăciunea şerpilor celor înţelegători.

Luminarea sufletelor noastre eşti, dătătoare de lumină Cruce prea cinstită; căreia închinându-ne, pe începătoriile şi puterile întunericului, le surpăm cu dumnezeiască puterea ta.

Al Născătoarei

Pe cea curată şi Fecioară să o cinstim, care mai presus de fire a născut pe Cuvântul Cel fără de început şi nezidit, spre mântuirea noastră, strigând: Binecuvântăm Fecioară naşterea ta.

Alt Canon al înnoirilor

Cântarea a 8-a

Irmos: Mâinile întinzându-şi Daniel, gurile leilor cele deschise în groapă le-a încuiat; şi puterea focului a stins, cu virtutea încingându-se, tinerii cei iubitori de dreaptă credinţă cântând: Binecuvântaţi, toate lucrurile Domnului pe Domnul!

Astăzi cu haină gândită, cusută de sus din dumnezeiescul dar, Biserica Ta Doamne ca o mireasă s-a împodobit, şi cheamă spre veselie pe poporul, cel ce strigă: Toate lucrurile Domnului pe Domnul lăudaţi-L, şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Astăzi al doilea Adam, Hristos, a arătat ca un rai înţelegător acest cort nou, care în locul lemnului cunoştinţei poartă arma Crucii, cea de viață aducătoare celor ce cântă: Binecuvântaţi toate lucrurile Domnului pe Domnul, şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Pe tine Fiul cel din Tatăl Cel fără de început, şi pe Preasfântul Duh, o Dumnezeire desăvârşită, fără început, nedespărţită, de o Fiinţă, neamestecată, în trei Ipostasuri cinstindu-te, cântăm: Binecuvântaţi toate lucrurile Domnului pe Domnul, şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Al Născătoarei

Tu numai din toate neamurile Fecioară prea curată, Maică lui Dumnezeu te-ai arătat tu Dumnezeirii te-ai făcut lăcaş, ceea ce eşti cu totul fără prihană, nearzându-

te de focul Luminii celei neapropiate. Pentru aceasta toţi pe tine bine te cuvântăm, Marie dumnezeiască mireasă.

Alt Canon al Sfântului

Cântarea a 8-a

Irmos: Ţie, Atotziditorule, în cuptor, tinerii împletind horă a toată lumea cântau: Toate lucrurile pe Domnul lăudaţi-L şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii

Numai pe Dumnezeu, Cel ce S-a arătat pe pământ, L-ai căutat din tot sufletul; pentru aceea te-ai făcut cinstită pârgă limbilor şi lăcaş Duhului, cugetătorule de Dumnezeu, Cornelie.

Cu jăratecul înfocatelor tale cuvinte, fericite, ai ars materia deşărtăciunii. Pentru aceea te-ai mutat către lumina cea neînserată, luminând pe toți cei ce cu dragoste te laudă.

Moştenire şi parte, ajutor şi mântuitor, putere şi laudă, lumină şi povățuire ţi s-a făcut ţie Cuvântul, cel ce aduce toate lucrurile dintru nefiinţă întru fiinţă, Cornelie de Dumnezeu cugetătorule.

Binecuvântăm pe Tatăl, pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Domnul.

Sfinte Părinte, Sfinte Cuvinte şi Duhule, Prea Sfântă Treime, nezidită, nedespărţită, mântuieşte pe cei ce cu dragoste laudă puterea şi împărăţia şi mărirea Ta.

Şi acum..., al Născătoarei

Revarsă peste noi Fecioară, milele tale cele obişnuite, şi ne cere iertare, Preacurată, de la Fiul tău, de toate greşalele cele din cunoştinţă, şi din necunoştinţă, care ni se întâmplă nouă pin neluarea aminte.

Canonul înainte-prăznuirii

Cântarea a 9-a

Irmos: Naşterea ta nestricată s-a arătat, Dumnezeu din coapsele tale a ieşit. Că S-a arătat purtător de trup pe pământ, şi cu oamenii a petrecut. Pentru aceasta pe tine de Dumnezeu Născătoare, toţi te mărim.

Hristos pe tine spânzurându-se, lumea cea căzută întru adâncul pierzării o a ridicat, o Preasfântă Cruce a Domnului. Pentru aceasta acum cu dragoste ne închinăm ţie, şi te cinstim şi te mărim.

Sufletele şi inimile să ne curăţim, cu îndeletnicirea faptelor celor bune, şi văzând pus înainte lemnul Crucii cel de mântuire, cu credinţă şi cu dragoste dumnezeieşte cugetând, să ne închinăm ei.

Ca un soare luminezi cu razele tale, pe cei dintru întuneric, şi pe draci îi arzi prea împodobită Cruce! Pentru aceasta strigăm: Luminează pe toţi cei ce cu credinţă se închină ţie.

Al Născătoarei

Fecioară, ceea ce eşti lăcaş Luminii, luminează cu dumnezeiască lumină întunericul patimilor mele, şi risipeşte noaptea cea prea adâncă a dulceţilor, Preasfântă de Dumnezeu Născătoare.

Alt Canon al înnoirilor

Cântarea a 9-a

Irmos: Hristos, Piatra cea netăiată de mână, Cea din capul unghiului, din tine muntele cel netăiat, Fecioară, S-a tăiat, adunând firile cele osebite. Pentru aceasta, veselindu-ne, pe tine, Născătoare de Dumnezeu, te mărim.

Veniţi cu inimă curată şi cu minte trează, să privim frumuseţea Bisericii, ca a unei fiice împărăteşti. Care străluceşte mai mult decât aurul, şi cu un glas să o mărim.

Bucură-te şi te veseleşte mireasa Marelui Împărat, la frumuseţea Mirelui tău luminat privind, şi împreună cu poporul tău strigând: Pe Tine dătătorule de viață Te mărim.

Ajutorul Tău cel dintru înălţime, dăruieşte-l Bisericii Tale Mântuitorule. Că nu a cunoscut pe altul afară de Tine, Dumnezeu Mântuitor, cel ce Ți-ai pus sufletul pentru dânsa, care întru cunoştinţă Te măreşte.

Al Născătoarei

Bucură-te ceea ce eşti plină de dar, mireasa Marelui Împărat; căci prin tine din blestemul Evei, toţi am scăpat Preacurată, şi viață am aflat întru naşterea ta Fecioară nenuntită.

Alt Canon al Sfântului

Cântarea a 9-a

Irmos: Isaie, dănţuieşte! Fecioara a avut în pântece şi a născut fiu pe Emanuel, pe Dumnezeu şi omul; Răsăritul este numele Lui, pe care, slăvindu-L, pe Fecioara o fericim.

Sfinţită sărbătoare, toată Biserica prăznuieşte pomenirea ta, propovăduitorule al lui Hristos. Căci tu te-ai arătat la stare întocmai cu Sfinţii ucenici, primind ca şi aceia Duhul Cel Preasfânt.

Într-armatu-te-ai cu dogmele bunei credinţe ca un ierarh. Asemănatu-te-ai cu dumnezeieştii slujitori ai Domnului; şi totdeauna izvorăşti râuri de tămăduiri bolnavilor, şi încetezi bolile oamenilor, prea sfinţite.

Împodobindu-te cu haina mântuirii care ți-a țesut-o Hristos întrupându-Se, cu bucurie petreci acum la împărăţiile cele de sus, curat privind frumuseţea cea adevărată a Mirelui, vrednicule de laudă Cornelie.

Slavă...

Cinstitul tău sicriu, ca un izvor izvorăşte credincioşilor tămăduiri din destul Cornelie, şi gonind duhurile cele viclene luminezi gândurile tuturor celor ce cu credinţă te laudă pe tine.

Şi acum..., al Născătoarei

Luminează-mă Fecioară, ceea ce ai născut Lumina, care a strălucit mai-nainte de veci din Lumină, izgonind de la mine întunericul supărărilor şi al dezmierdărilor, prea curată Stăpână, părtinitoare neruşinată.

Luminânda

Podobie: Cu ucenicii...

În Golgota Domnul înălţându-se de bunăvoie pe Cruce, a lucrat mântuirea noastră prin înnoirea făpturii; şi în groapa cea de viață primitoare punându-se, a treia zi a înviat ca un Dumnezeu. Pentru aceasta împreună cu cetele celor fără de trup, săvârşind toţi înnoirea luminatei şi cinstitei Învieri.

Slavă..., a înnoirilor.

Pe Biserica Ta cea prea luminată, şi prea cinstită şi sfântă, pe care o ai răscumpărat cu prea curatul Tău sânge Cuvinte, înnoieşte-o cu Duhul, Bunule, şi o înfrumuseţează cu razele cele dumnezeieşti, prea mărind cu mărire pe cei ce cu vrednicie săvârşesc înnoirea Bisericii Tale.

Şi acum..., al Crucii

Crucea este păzitoarea a toată lumea, Crucea podoaba Bisericii, Crucea stăpânia împăraţilor, Crucea întărirea credincioşilor, Crucea mărirea îngerilor, şi dracilor rană.

La Laude

Stihirile pe 6, glasul al 4-lea.

Podobie: Dat-ai semn...

Astăzi dumnezeiasca şi sfinţită casa Învierii lui Hristos, luminat se înnoieşte, şi dumnezeiescul mormânt împarte lumii viață, dând izvor de nemurire şi revărsând râurile darului şi apele minunilor, şi dăruind tămăduiri celor ce cântă Lui cu credinţă.

Strălucit-au de sus raze luminoase a Învierii lui Hristos, toată lumea luminând, care cu credinţă o cinstim, şi prăznuirea cea dumnezeiască a sfinţitelor înnoiri cu cântări o prăznuim; şi în psalmi strigând, ca să aflăm îndurat pe Mântuitorul şi Domnul.

Dorind a vedea Sfântul sceptru al Crucii, înălţat în mijlocul pământului, să ne curăţim mai-nainte sufletele şi să ne luminăm minţile cu dumnezeiasca putere strălucindu-ne; şi pe Hristos să-L lăudăm Cel ce prin cinstitul Său lemn, dă sfinţenie celor ce se roagă cu credinţă, şi cu căldură cântă Lui.

Alte **Stihiri**, glasul 1.

A lui Ioan Monahul: Înnoieşte-te, înnoieşte-te noule Ierusalime, căci ţi-a venit ţie Lumina, şi slava Domnului peste tine a răsărit. Această casă Tatăl o a zidit. Această casă Fiul o a întărit. Această casă Duhul Sfânt o a înnoit, o a luminat şi o a întărit, şi a sfinţit sufletele noastre.

A lui Anatolie, asemenea: De demult înnoind biserica Solomon, jertfe de dobitoace necuvântătoare, şi arderi întregi Ți-a adus Doamne. Iar când bine ai voit Mântuitorule a se strica chipurile şi a se cunoaşte adevărul, jertfe fără de sânge marginile lumii aduc slavei Tale; că toate stăpânind, toate le sfinţeşti cu Preasfântul Tău Duh.

Glasul al 4-lea, a lui Ioan Monahul: Astăzi Biserica cea din păgâni se înnoieşte, cu Sângele cel scump ce a izvorât din coasta Celui ce s-a întrupat din Fecioară, Hristos Dumnezeul nostru. Pentru aceasta adunându-ne cetele credincioşilor, să slăvim pe Tatăl, şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, o Dumnezeire, care stăpâneşte toate.

Slavă..., glasul al 3-lea,

Vino-ți întru pricepere omule, fă-te nou în loc de vechi şi prăznuieşte înnoirile sufletului, până când este vremea vieţii, să se înnoiască ţie calea a toată petrecerea. Cele de demult au trecut, iată s-au făcut toate noi. Cu acest fel de rod să prăznuieşti, cu buna schimbare schimbându-te. Aşa se înnoieşte omul; aşa se cinsteşte ziua înnoirilor.

Şi acum..., asemenea, a lui Ioan Monahul.

Hristoase Dumnezeul nostru, Cela ce ai primit răstignirea cea de bunăvoie, spre învierea cea de obşte a neamului omenesc, şi prin trestia Crucii, cu vopsele roşii degetele Tale Ți-ai sângerat; iertare greşalelor, împărăteşte binevoind a ne scrie nouă cu iubire de oameni, nu ne trece pe noi cei ce suntem în primejdii, şi a ne depărta iarăşi de la Tine; ci Te milostiveşte Unule îndelung-răbdătorule, spre poporul cel ce este în nevoi, şi Te scoală, şi bate pe cei ce se luptă cu noi, ca un Atotputernic.

Doxologia cea mare, şi Otpustul.

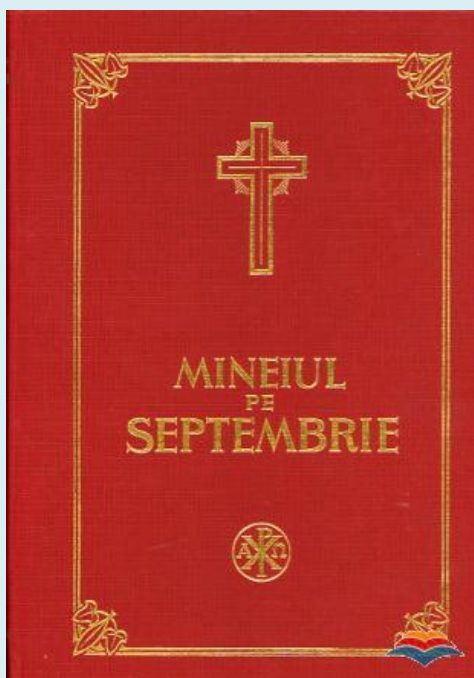
La Liturghie

Fericirile din Canonul înainte-prăznuirii, Cântarea a 3-a pe 4, şi din Canonul înnoirilor Cântarea a 6-a pe 4. Prochimen, Apostolul Înnoirii, începerea 307.

Aliluia, Evanghelia de la Matei, începerea 67. Chinonicul: Doamne iubit-am podoaba casei tale, şi locul lăcaşului slavei tale.

Cade-se a şti: Că după Otpustul Vecerniei mici, intră Eclesiarhul, cu Preotul şi cu Diaconul şi cu Paraclisierul în altar cu lumânări, şi se îmbrăcă Preotul şi Diaconul; şi cădind cinstita Cruce, zice: Binecuvântează Stăpâne; şi Preotul: Bine este cuvântat Dumnezeul nostru... Apoi: Sfinte Dumnezeule... şi după Tatăl nostru..., cântăm Troparul Crucii: Mântuiește Doamne poporul tău... Slavă..., Şi acum..., Condacul: Cel ce te-ai înălțat pe Cruce de bunăvoie..., Şi ridică Preotul cinstita Cruce cu discul pe cap, şi o duce la sfânta masă, mergând înaintea lor cu două făclii aprinse, şi pun cinstita Cruce pe Sfântul Antimis, în locul Evangheliei, iar Evanghelia o pune mai sus; şi arde lumânare toată noaptea înaintea cinstitei Cruci.

În această lună (septembrie), ziua a paisprezecea - A toată lumea înălţare a cinstitei și de viaţă făcătoarei Cruci; şi a adormirii celui între Sfinţi, Părintele nostru Ioan Gură de Aur, patriarhul împărăteştii cetăţi a lui Constantin (Minei)

Vezi: Slujba Sfântului Ioan Gură de Aur, în această prea luminată zi, în Constantinopol şi pretutindeni nu se cântă pentru înălţarea cinstitei Cruci, ci s-a mutat în 13 zile ale lunii lui noiembrie.

La Vecernia mică

La Doamne, strigat-am... se pun **Stihirile** pe 4. Glasul al 4-lea:

Podobie: Ca pe un viteaz...

Înălţându-te tu Stăpâne pe Cruce, împreună ai înălţat toată firea lui Adam cea căzută; pentru aceasta înălţând prea curată Crucea Ta, Iubitorule de oameni, tăria Ta cea din înălţime cerem, strigând: Mântuieşte înalte ca un Dumnezeu milostiv, pe cei ce cinstesc cinstită şi de lumină purtătoare dumnezeiască înălţarea Crucii Tale. (de două ori)

Ca psalmistul acum, vedem aşternutul unde au stătut picioarele Tale, cele prea curate Stăpâne; astăzi înălţând cu bună credinţă, cinstită Crucea Ta, cea cu dra-

goste înălţată, ne rugăm Ție strigând: Pe toți cu dumnezeiască Crucea Ta sfinţindu-i, arată-i părtaşi milostivirii Tale celei negrăite, şi darului Tău Preaînalte.

Ca unei arme nebiruite, şi paveze nesurpate, şi ca unui sceptru dumnezeiesc, ne închinăm prea sfintei Crucii Tale, Hristoase, prin care lumea s-a mântuit, şi dănțuieşte Adam. Adunările pământenilor, pe aceasta cu cântări bine lăudându-o, o cinstim şi dumnezeiască înălţarea ei săvârşind, cerem curăţire.

Slavă... Şi acum..., glasul al 2-lea.

Tu-mi eşti acoperământul cel tare, Crucea lui Hristos cea în trei împărţită, sfinţeşte-mă pe mine cu puterea ta, ca cu credinţă şi cu dragoste, să mă închin ţie, şi să te slăvesc.

La Stihoavnă

Stihirile glasul al 2-lea

Podobie: Casa Efratei, cetate sfântă, a proorocilor mărire; împodobeşte-ţi casa întru care Cel dumnezeiesc se naşte.

Astăzi Crucea lui Hristos se înalţă, lemnul cel de viață purtător, pe care cu trupul S-a pironit, pe toţi spre mântuire chemând.

Stih: Înălța-ţi pe Domnul Dumnezeul nostru şi vă închinați aşternutului picioarelor Lui că Sfânt este.

Lemnul Crucii înălţat văzându-l, să dăm laudă lui Dumnezeu, Celui ce S-a răstignit cu trupul, pentru bunătatea Sa.

Stih: Iar Dumnezeu împăratul nostru mai înainte de veac, a făcut mântuire în mijlocul pământului.

Bucură-te, dumnezeiască păzitoarea credincioşilor, zidul cel nebiruit, Crucea Domnului, prin care de pe pământ la Cer ne-am înălţat.

Slavă..., Şi acum..., asemenea.

Veniţi toţi cu veselie să sărutăm lemnul cel de mântuire, pe care S-a pironit Hristos, mântuirea lumii.

Tropar, glasul 1: Mântuieşte Doamne poporul Tău, şi binecuvântează moştenirea Ta, biruinţă binecredincioşilor creştini asupra celor potrivnici dăruieşte, şi cu Crucea Ta păzeşte pe poporul tău.

Vezi: De se va întâmpla praznicul acesta Duminica, nimic de ale Învierii nu se cântă; nici Antifoanele glasului, nici Evanghelia Învierei nu se citeşte, fără numai Învierea lui Hristos... o zicem. Şi, Sfânt este Domnul Dumnezeul nostru..., nu se cântă. Ci cântăm toată slujba praznicului.

Vezi: De se va întâmpla praznicul acesta Sâmbătă; Vineri seara, Prochimenul zilei nu se pune, ci cântăm Prochimenul cel mare, glasul al 7-lea: Dumnezeul nostru în Cer şi pe pământ, toate câte a vrut a făcut. Iar Sâmbătă seara în ziua praznicului, cântăm : Domnul o împărăţit...

La Vecernia cea mare

De se va întâmpla praznicul acesta Duminică, Sâmbătă seara cântăm: Fericit bărbatul.., Catisma toată. Iar de va fi Luni, Duminică seara se cântă numai Slava 1-a iar întru altă zi, nu este Catismă, ci după obişnuitul Psalm, îndată cântăm. Doamne strigat-am... şi punem Stihirile pe 8 glasul al 6-lea.

Podobie: Toată nădejdea mea spre tine o pun, Maica lui Dumnezeu, păzeşte-mă sub acoperământul tău.

Crucea înălţându-se, toată făptura îndeamnă a lăuda prea curată patima Celui ce S-a înălţat pe dânsa; căci întru aceasta, ucigând pe cela ce ne-a ucis pe noi, pe cei omorâţi i-a înviat şi i-a înfrumuseţat, şi în ceruri a locui i-a învrednicit ca un milostiv, pentru mulţimea bunătăţii. Drept aceea bucurându-ne, să înălţăm numele Lui, şi să mărim sfinţenia Lui cea prea înaltă. (de trei ori)

Moise mai-nainte te-a închipuit pe tine, mâinile întinzându-şi spre înălţime, şi biruind pe tiranul Amalic, Cruce cinstită, lauda credincioşilor, întărirea nevoitorilor, frumuseţea apostolilor, biruinţa drepţilor, mântuirea tuturor cuvioşilor. Pentru aceasta pe tine înălţată văzându-te, făptura se veseleşte şi prăznuieşte mărind pe Hristos, cel ce prin tine a adunat cele risipite, cu bunătatea cea prea înaltă. (de trei ori)

Cruce prea cinstită, căreia îţi stau împrejur cetele îngereşti bucurându-se, astăzi înălţată fiind cu dumnezeiasca voie, înalţă pe toţi cei goniţi prin amăgirea mâncării, şi s-au alunecat la moarte. Pentru aceasta pe tine cu inima şi cu buzele, credincioşii

sărutându-te, sfinţenie luăm, strigând: Înălţaţi pe Hristos pe Preabunul Dumnezeu, şi să ne închinăm aşternutului picioarelor Lui celor dumnezeieşti. (de două ori)

Slavă..., Şi acum..., glasul al 2-lea.

Veniţi toate neamurile, binecuvântatului lemn să ne închinăm, prin care s-a făcut veşnica dreptate. Căci cela ce a amăgit pe strămoşul Adam prin lemn, prin Cruce se amăgeşte; şi fiind surpat, cade cădere cumplită, cel ce a ţinut prin tiranie împărăteasca zidire. Cu sângele cel Dumnezeiesc, veninul şarpelui se spală; şi blestemul s-a dezlegat, de osândirea cea pe dreptate, cu nedreaptă judecată Cel Drept fiind osândit; căci cu lemnul se cădea să se vindece lemnul, şi cu patima Celui fără patimă să se dezlege patimile, cele prin lemn ale celui osândit. Ci slavă Hristoase Împărate; înfricoşatei Tale rânduieli celei pentru noi, prin care ai mântuit pe toţi, ca un bun şi iubitor de oameni.

Vohod: Lumină lină a sfintei slave a Tatălui ceresc, Celui fără de moarte, a Sfântului, Fericitului, Iisuse Hristoase, venind la apusul soarelui, văzând lumina cea de seară, lăudăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Dumnezeu; vrednic eşti în toată vremea a fi lăudat de glasuri cuvioase, Fiul lui Dumnezeu, Cel ce dai viaţă, pentru aceasta lumea Te slăveşte.

Prochimenul zilei și citirile.

De la Ieşire citire

Cap. 15 vers 22.

Ridicat-a Moise pe feciorii lui Israil de la Marea Roşie, şi i-a dus pe dânşii în pustiul Sur; şi au mers trei zile prin pustiu, şi nu aflau apă să bea, şi au venit la Merra, şi nu puteau să bea apă din Merra, că era amară. Pentru aceasta s-a numit numele locului aceluia amărăciune. Și căuta poporul asupra lui Moise zicând: Ce vom bea? Şi a strigat Moise către Domnul, şi i-a arătat lui Domnul un lemn şi l-a băgat pe dânsul în apă, şi s-a îndulcit apa. Acolo i-a pus Dumnezeu lui îndreptări şi judecăţi, şi acolo l-a ispitit şi a zis: De vei auzi cu auzul glasul Domnului Dumnezeului tău, şi de vei face cele plăcute înaintea Lui, şi de vei asculta poruncile Lui, şi de vei păzi toate îndreptările Lui, toată neputinţa ce am adus asupra egiptenilor, nu o voi aduce asupra ta; că Eu sunt Domnul Cela ce te vindec pe tine. Şi a venit în Elim, şi erau acolo douăsprezece izvoare de apă şi şaptezeci de pomi de finici; şi au tăbărât acolo lângă ape; şi s-a ridicat de la Elim, şi a venit toată adunarea fiilor lui Israil la pustiul Sin, care este între Elim şi între Sina.

De la Pilde citire

Cap. 3, vers 11

Fiule nu fii nebăgător de seamă de învăţătura Domnului, nici slăbi fiind certat de Dânsul; că pe cine iubeşte Domnul îl ceartă şi bate pe tot fiul pe care primeşte. Fericit este omul care a aflat înţelepciune, şi muritorul care a înţeles cunoştinţa; că mai bine este pe aceea a o câştiga decât vistierii de aur şi de argint. Că mai scumpă este decât pietrele cele de mult preţ; nu-i stă ei împotrivă nici un râu; bine cunoscută este de toţi cei ce o iubesc pe dânsa; şi tot ce are preţ, nu este vrednic ei. Pentru că lungimea zilelor şi anii vieţii sunt în dreapta ei, şi în stânga ei bogăţie şi mărire; din gura ei iese dreptate, şi legea şi mila pe limbă le poartă; căile ei căi frumoase, şi toate cărările ei cu pace, pom de viaţă este tuturor celor ce se ţin de dânsa, şi celora ce se reazemă într-însa, că este în Domnul întărită.

De la proorocia lui Isaia, citire

Cap. 60, vers 11

Aşa grăieşte Domnul: Deschide-vor porţile tale Ierusalime ziua şi noaptea, şi nu se vor închide, ca să aducă la tine puterea neamurilor şi pe împăraţii lor să-i aducă. Că neamurile şi împăraţii care nu vor sluji ţie, vor pieri; şi neamurile cu pustiire se vor pustii. Şi mărirea Libanului la tine va veni, în Chiparos şi în Pin, şi în Cedru, împreună să prea mărească locul cel sfânt al meu, şi locul picioarelor mele îl voi prea mări. Şi vor veni la tine temându-se feciorii celor ce te-au smerit şi te-au mâniat pe tine; şi se vor închina la urmele picioarelor tale toţi cei ce te-au întărâtat pe tine. Şi te vei chema cetate a Domnului; Sion al Sfântului lui Israil. Pentru că ai fost tu părăsită şi urâtă, şi nu era cine să-ți ajute ţie. Şi te voi pune pe tine bucurie veşnică şi veselie din neam în neam; şi vei suge laptele neamurilor, şi bogăţia împăraţilor vei mânca. Şi vei cunoaşte că Eu sunt Domnul Cela ce te mântuiesc, şi te scap pe tine, Dumnezeul lui Israil.

La Litie

Stihirile glasul 1, ale lui Andrei Ierusalimneanul.

Astăzi cu adevărat, cuvântul cel de Dumnezeu grăitor al lui David sfârşit a luat; că iată arătat ne închinăm aşternutului prea curatelor Tale picioare, şi întru umbra aripilor Tale nădăjduindu-ne, întru-tot Îndurate, strigăm către Tine: Să se însemneze peste noi lumina feței Tale. Cornul drept-măritorului Tău popor înălţându-l, cu înălţarea cinstitei Crucii Tale, Hristoase mult-Milostive.

Lemnul vieţii cu adevărat cel sădit în locul căpăţânii, întru care a lucrat mântuire Împăratul veacurilor, în mijlocul pământului, înălţat fiind astăzi, sfinţeşte marginile lumii, şi se înnoieşte casa Învierii. Se bucură îngerii în Cer, şi se veselesc oamenii pe pământ, ca David strigând şi zicând: Înălţaţi pe Domnul Dumnezeul nostru, şi vă închinaţi la aşternutul picioarelor Lui, că Sfânt este, Cel ce dă lumii mare milă.

Mai-nainte închipuind Crucea Ta Hristoase, patriarhul Iacov, nepoţilor dăruindu-le binecuvântare, pe capetele lor cruciş mâinile şi-a pus. Pe aceasta Mântuitorule, noi astăzi înălțându-o strigăm: Dăruieşte iubitorului de Hristos popor, biruinţă, ca lui Constantin izbândă.

Glasul al 2-lea. A lui Teofan.

Dumnezeiasca vistierie cea ascunsă în pământ, Crucea Dătătorului de viață, pe Cer s-a arătat credinciosului împărat, şi biruinţa cea împotriva vrăjmaşilor, arătat închipuindu-o; de care cu credinţă bucurându-se, şi din dumnezeiasca râvnă, spre privirea celor de sus înălţându-se, cu sârguinţă o a scos din sânurile pământului, spre scăparea lumii, şi mântuirea sufletelor noastre.

A lui Ciprian.

Schimbarea mâinilor patriarhului Iacov, întru binecuvântarea fiilor, semnul cel puternic al Crucii Tale mai-nainte l-a arătat. Care noi avându-o păzitoare tare, ceata dracilor izgonim, şi mândria lui Veliar într-însa surpând, puterea lui Amalic cea atotpăgubitoare biruim. Pe aceasta şi acum înălţându-o, cu creştinesc gând noi credincioşii, spre iertarea păcatelor o aducem Ție, strigând cu glas mare bunătăţii Tale, Doamne miluieşte, Cela ce Te-ai întrupat din Fecioară; şi Te milostiveşte, Bunule, spre zidirea înţelepciunii mâinilor Tale.

A lui Leon Despotul.

Tu-mi eşti acoperământul cel tare, Crucea lui Hristos, cea în trei împărţită, sfinţeşte-mă cu puterea ta, cu credinţă şi cu dragoste să mă închin ţie şi să te măresc.

Glasul al 4-lea.

Să plesnim în mâini cu cântări la praznicul de astăzi, şi cu luminată faţă, cu limbă glăsuitoare să strigăm: Cela ce pentru noi osândă ai suferit Hristoase, şi scuipări şi răni. Şi cu haină mohorâtă Te-ai îmbrăcat, şi pe Cruce Te-ai înălţat; pe care

văzându-te soarele şi luna, lumina şi-au ascuns, şi de frică pământul s-a clintit, şi catapeasma bisericii s-a rupt în două. Tu şi acum dăruieşte-ne nouă cinstită Crucea Ta, apărătoare şi păzitoare şi gonitoare de draci; ca toţi sărutându-o, să strigăm ei: Mântuieşte-ne pe noi Cruce cu puterea ta sfinţeşte-ne cu strălucirea ta cinstită Cruce, şi întăreşte-ne cu înălţarea ta, că lumină nouă te-ai dăruit, şi mântuire sufletelor noastre.

A lui Anatolie, glasul acelaşi.

Chipul stelelor cel strălucitor, te-a arătat o Preasfântă Cruce! Semn de biruinţă bine credinciosului împărat, a căruia maică Elena aflându-te, lumii te-a descoperit. Deci, înălţată văzându-te astăzi, credincioşii strigăm: Luminează-ne pe noi cu strălucirea ta, Cruce purtătoare de viață, sfinţeşte-ne cu tăria ta prea cinstită Cruce, şi ne întăreşte pe noi cu înălţarea ta, ceea ce te înalţi asupra taberei vrăjmaşilor.

Slavă..., Şi acum..., asemenea, a lui Anatolie.

Lucrarea cinstitei Crucii Tale, Hristoase, mai-nainte închipuindu-o Moise, a biruit pe potrivnicul Amalic, în pustiul Sinai. Căci când şi-a întins mâinile, făcând chipul Crucii, se întărea Israil. Iar acum săvârşirea lucrurilor la noi s-a plinit. Astăzi Crucea se înalţă, şi dracii fug. Astăzi toată făptura din stricăciune s-a mântuit, că toate darurile prin Cruce ne-a strălucit nouă. Pentru aceasta bucurându-ne toţi, cădem către tine, zicând: Cât s-au mărit lucrurile Tale, Doamne mărire Ție.

La Stihoavnă

Stihirile Crucii, glasul 1.

Podobie: Bucură-te, cămara...

Bucură-te de viață purtătoare Cruce, biruinţa creştinătăţii cea nebiruită, uşa Raiului, întărirea credincioşilor, îngrădirea Bisericii; prin care stricăciunea a pierit şi s-a sfârşit, şi s-a călcat puterea morţii, şi ne-am înălţat de pe pământ la Cer, armă nebiruită, ceea ce eşti luptătoare împotriva dracilor, lauda mucenicilor cu adevărat, şi podoaba cuvioşilor, limanul mântuirii, care dăruiești lumii mare milă.

Stih: Înălţaţi pe Domnul Dumnezeul nostru şi vă închinaţi aşternutului picioarelor Lui că Sfânt este.

Bucură-te, Crucea Domnului, prin care s-a dezlegat omenirea de blestem, ceea ce eşti semnul mântuirii cu adevărat, care goneşti pe vrăjmaşi întru înălţarea ta prea cinstită. Ajutătoarea noastră, stăpânia împăraţilor, tăria drepţilor, podoaba preoţilor, care când te închipuim de nevoi ne mântuieşti. Toiagul puterii, prin care ne păstorim. Arma păcii, căreia cu frică îi stau împrejur îngerii. Dumnezeiască slava lui Hristos, care dă lumii mare milă.

Stih: Iar Dumnezeu Împăratul nostru mai-nainte de veac a făcut mântuire în mijlocul pământului.

Bucură-te, povaţa orbilor, tămăduirea neputincioşilor, învierea tuturor morţilor, care ne-ai ridicat pe noi cei căzuţi întru stricăciune, Cruce cinstită, prin care s-a dezlegat blestemul, şi a odrăslit nestricăciunea, şi pământenii ne-am îndumnezeit şi diavolul cu totul s-a surpat. Astăzi pe tine înălţată văzându-te cu mâinile Arhiereilor, înălţăm pe Cel ce S-a înălţat în mijlocul tău, şi ţie ne închinăm, câştigând mare şi bogată milă.

Slavă..., Şi acum..., glasul al 8-lea.

A lui Ioan Monahul

Pe care de demult Moise mai-nainte închipuindu-o întru sine, pe Amalic surpând l-a biruit, şi David psalmistul strigând a poruncit, aşternutului picioarelor Tale să se închine. Cinstitei Crucii Tale, Hristoase Dumnezeule, astăzi păcătoşii ne închinăm, cu buze nevrednice, pe Tine Cela ce ai suferit a Te pironi pe dânsa lăudându-te strigăm: Doamne împreună cu tâlharul, Împărăţiei Tale învredniceşte-ne pe noi.

La binecuvântarea pâinilor, tropar, glasul 1.

Mântuieşte Doamne poporul Tău şi binecuvântează moştenirea Ta, biruinţă bine credincioşilor asupra celor potrivnici dăruieşte, şi cu Crucea Ta păzeşte pe poporul Tău. (de trei ori)

La Utrenie

La Dumnezeu este Domnul..., Troparul praznicului, de 3 ori.

După întâia Catismă, **Sedealna** glasul 1.

Podobie: Piatra fiind pecetluită de iudei şi ostaşii străjuind prea curat trupul Tău, înviat-ai a treia zi, Mântuitorule, dăruind lumii viaţă pentru aceasta, puterile cerurilor strigau Ţie, Dătătorule de viaţă: Slavă învierii Tale, Hristoase; slavă împărăţiei Tale; slavă rânduielii Tale, Unule, Iubitorule de oameni.

Lemnului Crucii Tale ne închinăm Iubitorule de oameni, că pe dânsul Te-ai pironit viaţa tuturor, Raiul ai deschis Mântuitorule, tâlharului celui ce cu credinţă a venit la Tine, şi desfătării s-a învrednicit, mărturisindu-se Ție: Pomeneşte-mă Doamne. Primeşte-ne precum pe acela şi pe noi care strigăm: Greşit-am toţi milostivirii Tale, nu ne trece pe noi cu vederea.

Slavă..., Şi acum..., iar aceasta.

După a doua Catismă, **Sedealna**, glasul al 6-lea.

Numai cât s-a înfipt lemnul Crucii Tale, Hristoase, temeliile morţii s-au clintit Doamne, că pe care l-a înghiţit cu poftă iadul, l-a dat afară cu cutremur. Arătat-ai nouă mântuirea Ta Sfinte, şi Te slăvim pe Tine, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.

Slavă..., Şi acum..., iar aceasta.

După Polieleu Sedealna, glasul al 8-lea.

Podobie: Porunca cea cu taină luându-o întru cunoştinţă, cel fără de trup în casa lui Iosif degrab a stătut înainte, zicând celeia ce nu ştie de nuntă: Cel ce a plecat cerurile cu pogorârea, încape fără de schimbare tot întru tine. Pe care şi văzându-l în pântecele tău luând chip de rob, mă spăimântez a striga ţie: Bucură-te, Mireasă care nu ştii de mire.

Mai-nainte a închipuit cu taină Isus a lui Navi de de demult chipul Crucii, mâinile întinzându-şi cruciş, şi a stătut soarele până ce a surpat pe vrăjmaşii cei ce stau împotrivă Ție Dumnezeule; iar acum a apus, pe Cruce văzându-te pe Tine Cela ce ai stricat stăpânia morţii, şi toată lumea împreună ai ridicat Mântuitorul meu.

Slavă..., Şi acum..., iar aceasta.

Deci Antifonul cel dintâi al glasului al 4-lea.

Prochimen, glasul al 4-lea: Văzut-au toate marginile pământului mântuirea Dumnezeului nostru.

Stih: Cântaţi Domnului cântare nouă că minunate a făcut Domnul.

Toată suflarea...

Evanghelia de la Ioan. Începerea 42. Învierea lui Hristos văzând...

Psalmul 50
1. Miluieşte-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta
2. Şi după mulţimea îndurărilor Tale, şterge fărădelegea mea.
3. Mai vârtos mă spală de fărădelegea mea şi de păcatul meu mă curăţeşte.
4. Că fărădelegea mea eu o cunosc şi păcatul meu înaintea mea este pururea.
5. Ţie unuia am greşit şi rău înaintea Ta am făcut, aşa încât drept eşti Tu întru cuvintele Tale şi biruitor când vei judeca Tu.
6. Că iată întru fărădelegi m-am zămislit şi în păcate m-a născut maica mea.
7. Că iată adevărul ai iubit; cele nearătate şi cele ascunse ale înţelepciunii Tale mi-ai arătat mie.
8. Stropi-mă-vei cu isop şi mă voi curăţi; spăla-mă-vei şi mai vârtos decât zăpada mă voi albi.
9. Auzului meu vei da bucurie şi veselie; bucura-se-vor oasele mele cele smerite.
10. Întoarce faţa Ta de la păcatele mele şi toate fărădelegile mele şterge-le.
11. Inimă curată zideşte întru mine, Dumnezeule, şi duh drept înnoieşte întru cele dinlăuntru ale mele.
12. Nu mă lepăda de la faţa Ta şi Duhul Tău cel sfânt nu-l lua de la mine.
13. Dă-mi mie bucuria mântuirii Tale şi cu duh stăpânitor mă întăreşte.
14. Învăţa-voi pe cei fărădelege căile Tale şi cei necredincioşi la Tine se vor întoarce.
15. Izbăveşte-mă de vărsarea de sânge, Dumnezeule, Dumnezeul mântuirii mele; bucura-se-va limba mea de dreptatea Ta.
16. Doamne, buzele mele vei deschide şi gura mea va vesti lauda Ta.
17. Că de ai fi voit jertfă, Ţi-aş fi dat; arderile de tot nu le vei binevoi.
18. Jertfa lui Dumnezeu: duhul umilit; inima înfrântă şi smerită Dumnezeu nu o va urgisi.
19. Fă bine, Doamne, întru bună voirea Ta, Sionului şi să se zidească zidurile Ierusalimului.
20. Atunci vei binevoi jertfa dreptăţii, prinosul şi arderile de tot; atunci vor pune pe altarul Tău viţei.

Slavă..., glasul al 2-lea.

A lui Leon Despotul: Tu-mi eşti acoperământul cel tare, Crucea lui Hristos, cea în trei împărţită; sfinţeşte-mă pe mine cu puterea ta, ca cu credinţă şi cu dragoste, să mă închin ţie şi să te măresc.

Și acum..., iar aceasta.

Apoi **Stih:** ***Miluieşte-mă Dumnezeule după marea mila Ta, şi după mulţimea îndurărilor Tale, curăţeşte fărădelegea mea.***

Deci **Stihira** glasul al 6-lea:

A lui Leon Despotul: Crucea lui Hristos, nădejdea creştinilor, povăţuitoarea celor rătăciţi, limanul celor înviforaţi; ceea ce eşti în războaie biruinţă, lumii întărire, bolnavilor tămăduire, morţilor înviere, miluieşte-ne pe noi.

Canonul cinstitei Cruci

Irmosul de 2 ori, iar Troparele pe 12. Şi mai pe urmă iar irmosul.

facere a lui Chir Cozma

Cântarea 1-a, glasul al 8-lea,

Irmos: Cruce însemnând Moise, în drept cu toiagul Marea Roşie o a despărţit, lui Israil celui ce pedestru a trecut; iar de-a curmeziş aceeaşi lovindu-o, o a împreunat împotriva carelor lui Faraon, deasupra scriind nebiruita armă. Pentru aceea lui Hristos să-i cântăm, Dumnezeului nostru că S-a prea mărit.

Chipul prea curatei patimi, întru sine însuşi mai-nainte l-a arătat Moise, în mijlocul preoţilor stând. Şi ca o Cruce închipuindu-se cu întinderea mâinilor, a biruit puterea lui Amalic celui atot-pierzător. Pentru aceasta să cântăm lui Hristos, Dumnezeului nostru că S-a prea mărit.

Pus-a Moise pe stâlp doctorie de muşcarea cea stricătoare şi veninată; şi cu lemnul cel în chipul Crucii, pe şarpele ce se târa pe pământ l-a legat, vătămarea cea potrivnică într-însul biruind. Pentru aceasta să cântăm lui Hristos, Dumnezeului nostru că S-a prea mărit.

Arătat-a Cerul biruinţa Crucii, creştinului şi de Dumnezeu înţelepţitului împărat; şi înverşunarea vrăjmaşilor celor pizmătăreţi, într-însa s-a surpat, înşelăciunea a pierit, şi credinţa cea dumnezeiască la marginile pământului s-a întins. Pentru aceasta să cântăm lui Hristos, Dumnezeului nostru că S-a prea mărit.

Catavasie: Cruce însemnând Moise...

Cântarea a 3-a

Irmos: Toiagul spre închipuirea tainei se primeşte, că cu odrăslirea a ales preot, iar Bisericii celei mai-nainte neroditoare, acum a înflorit lemnul Crucii, spre putere şi spre întărire.

Lovindu-se piatra cea vârtoasă, a izvorât apă poporului celui neplecat şi împietrit la inimă, şi a arătat taina Bisericii celei de Dumnezeu chemate; căreia Crucea este puterea şi întărirea.

Coasta cea prea curată cu suliţa împungându-se, apă şi sânge au curs, care înnoiesc legea şi spală păcatul. Căci Crucea este lauda credincioşilor, şi puterea împăraţilor şi întărirea.

Catavasie: Toiagul spre închipuirea tainei...

Sedealna, glasul al 8-lea.

Podobie: Porunca cea cu taină luându-o întru cunoştinţă, cel fără de trup în casa lui Iosif degrab a stătut înainte, zicând celeia ce nu ştie de nuntă: Cel ce a plecat cerurile cu pogorârea, încape fără de schimbare tot întru tine. Pe care şi văzându-l în pântecele tău luând chip de rob, mă spăimântez a striga ţie: Bucură-te, Mireasă care nu ştii de mire.

În Rai de demult, lemnul m-a golit prin mâncare, pricinuindu-mi vrăjmaşul omorâre; iar lemnul Crucii, aducând haina vieţii oamenilor, s-a înfipt pe pământ şi lumea toată s-a umplut de toată bucuria; pe care văzându-o înălţată, lui Dumnezeu cu credinţă popoare să strigăm: Plină este de slavă casa ta.

Slavă..., Şi acum..., iar aceasta,

Cântarea a 4-a

Irmos: Auzit-am Doamne taina iconomiei Tale, înţeles-am lucrurile Tale, şi am prea mărit Dumnezeirea Ta.

Izvoarele cele de fel amare, le-a prefăcut, cu lemnul, Moise în pustie de demult, arătând mai-nainte mutarea cea prin Cruce a păgânilor la credinţă.

Iordanul ce primise în sânul adâncimii sale securea, o a dat în sus prin lemn, însemnând prin Cruce şi prin botez, tăierea înşelăciunii.

Cu sfinţenie se îmbulzeşte poporul cel alcătuit de patru părţi, mergând înaintea Crucii, se închipuieşte cortul mărturiei, şi cu starea sa cea cruciş, se sfinţeşte prea mărindu-se.

Cu minune fiind întinsă Crucea, a strălucit raze ca soarele, şi au spus cerurile slavă Dumnezeului nostru.

Catavasie: Auzit-am Doamne taina...

Cântarea a 5-a

Irmos: O, de trei ori fericite Lemn, pe care S-a răstignit Hristos, Împăratul şi Domnul, prin care a căzut cel ce a înşelat cu lemnul, înşelat fiind de Cel ce S-a pironit pe tine cu trupul, de Dumnezeu care dă pace sufletelor noastre.

De tine Cruce, lemnul cel pururea lăudat, pe care S-a răstignit Hristos, s-a sfiit sabia care păzea Edenul învârtindu-se; şi înfricoşatul Heruvim s-a plecat lui Hristos, Celui ce S-a pironit asupră-ţi, care dăruieşte pace sufletelor noastre.

Puterile celor dedesubt, cele potrivnice Crucii, se înfricoşează de semnul cel însemnat în văzduh, întru care umblă neamul celor cereşti: Iar pământenii genunchii îşi pleacă lui Hristos, Celui ce dă pace sufletelor noastre.

Cu raze nestricăcioase, arătându-se dumnezeiasca Cruce, neamurilor celor întunecate care zăceau întru rătăcirea înşelăciunii, dumnezeiască lumină le-a strălucit, şi către Hristos, Cel ce S-a pironit pe dânsa le-a povăţuit, Cel ce dăruieşte pace sufletelor noastre.

Catavasie: O de trei ori fericite Lemn...

Cântarea a 6-a

Irmos: În pântecele fiarei celei din apă, Iona palmele întinzându-şi în chipul Crucii, mântuitoarea patimă, mai-nainte o a închipuit arătat. De unde a treia zi ieşind, învierea cea mai presus de lume a însemnat. A lui Hristos Dumnezeu, Celui ce S-a răstignit cu trupul, şi cu învierea cea de a treia zi lumea a luminat.

Cel de bătrâneţe gârbovit, şi de neputinţă slăbănogit Iacov, se îndreptă cu schimbarea mâinilor, arătând lucrarea celei de viață purtătoarei Cruci, pe care pironindu-se Dumnezeu cu trupul, boala cea de suflet pierzătoare a înşelăciunii o a tămăduit, şi vechimea Scripturii, a legii celei umbroase, o a înnoit.

Puindu-şi palmele dumnezeiescul Israil pe capetele tinerilor cruciş, a arătat semnul cel de viață purtător; şi părându-se lui Iosif că s-a înşelat, socotind mai de cinste pe poporul legii celei vechi, nu şi-a schimbat Israil mâinile, ci a strigat: Că va întrece poporul lui Hristos cel de curând alcătuit, şi cu Crucea îngrădit.

Catavasie: În pântecele fiarei celei din apă...

Condacul glasul al 4-lea, însăşi Podobia: Cela ce Te-ai înălţat pe Cruce de bunăvoie, poporului Tău celui nou numit cu numele Tău, îndurările Tale dăruieşte-i Hristoase Dumnezeule. Veseleşte cu puterea Ta pe credinciosul nostru popor dăruindu-i biruinţă asupra potrivnicilor; având ajutorul Tău, armă de pace nebiruită biruinţă.

Icos: Cel ce până la al treilea cer a fost răpit în Rai, şi a auzit cuvinte nespuse şi dumnezeieşti, care nu este cu putinţă de limbi omeneşti a se grăi, ce scrie către Galateni ca nişte râvnitori ai Scripturilor, aţi citit, şi aţi cunoscut: Mie, zice, să nu-mi fie a mă lăuda, fără numai în Crucea Domnului, pe care pătimind a omorât patimile. Deci, şi noi cu osârdie să ţinem Crucea Domnului, lauda tuturor; Lemnul ce ne este nouă dat spre mântuire, armă de pace, nebiruită biruinţă.

Sinaxar

Întru această lună, în 14 zile, a toată lumea înălţarea cinstitei de viață făcătoarei Cruci.

Stih: Înălţările cele din gâtlej aduc ție Mântuitorule,
Zidirea văzând înălţându-se Crucea Ta, al lumii Mântuitorule.
A patra spre zece zi lemnul Crucii s-a înălțat,
Şi pe strămoşi din căderea cea prin lemn i-a ridicat.

Constantin cel mare şi întâiul împărat al creştinilor, avea război, precum zic unii din istorici, la Roma, împotriva lui Maxenţie, până a nu lua împărăţia. Iar alţii zic, la apa Dunării asupra Sciţilor. Deci, văzând mulţimea potrivnicilor, că era mai multă decât oastea lui era cuprins de nedumerire şi frică, şi aşa aflându-se el, i s-a arătat într-amiază zi chipul Crucii cu stele pe Cer, şi litere romane împrejurul Crucii care şi acelea erau închipuite cu stele şi ziceau: Întru aceasta biruiește.

Deci făcând numaidecât o Cruce de aur, după chipul celei ce se arătase, şi poruncind să meargă aceasta înaintea oştilor sale, s-a lovit cu vrăjmaşii, de au dat război, şi atât se sporiră, cât cei mai mulţi dintr-aceea au pierit, şi alţii au fugit.

Dintru aceasta gândind întru sine de puterea celui ce s-a răstignit pe dânsa, şi crezând că acesta este singur adevăratul Dumnezeu şi întărindu-se într-însul cu botezul împreună cu maica sa, o trimise la Ierusalim ca să găsească Crucea lui Hristos; pe care o a aflat ascunsă, împreună cu celelalte două cruci, pe care s-au răstignit tâlharii; şi nu numai crucile, ci şi piroanele au aflat.

Deci neştiind împărăteasa, şi mirându-se care să fi fost Crucea Domnului, s-a arătat prin minunea ce a făcut la o femeie văduvă moartă, de care atingându-se Crucea, s-a sculat, nearătând celelalte două cruci ale tâlharilor nici un semn de minune; la care Cruce s-a închinat împărăteasa, şi o a sărutat împreună cu toată suita.

Şi neputând încăpea tot poporul să se închine s-a rugat ca măcar să o vadă. Atuncea s-a suit fericitul Macarie, patriarhul Ierusalimului şi a înălţat deasupra Amvonului, pe cinstita Cruce, şi văzându-o poporul, a început a striga: Doamne miluiește! Şi de atunci a început a se ţine sărbătoarea înălţării cinstitei Cruci.

Tot în această zi, adormirea celui dintru Sfinţi Părintelui nostru Ioan Gură de Aur, arhiepiscopul Constantinopolului; căci întru această zi a răposat; și pentru praznicul cinstitei Cruci, i s-a mutat serbarea la luna lui noiembrie în 13 zile.

Tot în această zi, pomenirea bine credincioasei împărătesei Plachila, care a fost soţia marelui împărat Teodosie.

Stih: Părăsind Plachila coroana de pe pământ cea pieritoare,
A aflat în ceruri cunună netrecătoare.

Aceasta petrecându-şi toată viaţa ei întru bună credinţă, în grija şi nevoinţa spre săraci, s-a mutat către Domnul.

Tot în această zi, pomenirea celor dintru Sfinţi Părinților noştri, care s-au adunat la Sfântul a toată lumea Sinod al şaselea, pe vremea împăratului Constantin bărbosul, tatăl lui Iustinian cel mic riznomitul, purtând cârma Bisericii Contantinopolului Serghie, şi a Bisericii Romei, Agaton.

Şi s-au adunat la Trula palatului ce se cheamă Oat, şi supunând anatemei pe monoteliţii: Pe Serghie, pe Pir, pe Petru şi pe Pavel, ce fusese episcopi Constantinopolului, şi pe Macrovie al Antiohiei, şi pe Chir al Alexandriei, şi pe Onorie al Romei, şi pe Ştefan şi Polifronie, şi pe cei ce erau la un gând cu dânşii. Care sfânt Sinod s-a adunat pe vremea celui ce mai sus s-a zis Constantin Pogonatul. Iar cartea Canoanelor s-a făcut în zilele lui Iustinian, fiului lui.

Tot în această zi, Sfântul mucenic Papa.

Stih: Se sfia Papa pentru răni a suspina,
Având pe Dumnezeu aproape, care îl ajuta.

Acesta a fost pe vremea împărăţiei lui Maximian, şi a lui Magnus ighemonul cetăţii Larandrei din eparhia Licaoniei. Iar chipul muceniciei sale a fost în multe feluri: Răni şi zdrobiri de fălci, spânzurări, zgârieturi cu unghi de fier, ţintuituri, încălţăminte de fier; cu care silindu-l a alerga înaintea cailor, şi-a dat sufletul către Domnul.

Tot în această zi, Sfântul mucenic Teoclit prin sabie s-a săvârşit.

Stih: Către chemarea cea de sus merge şi Teoclit.
Având căruţă tăierea cea de sabie către care s-a silit.

Tot în această zi, Sfântul Valerian pruncul, de sabie s-a săvârşit.

Stih: Lui Valerian celui mic, Dumnezeu cel mare.
În Rai i-a dat cunună foarte mare.

Tot în această zi, Sfântul noul cuvios mucenic Macarie.

Sfântul noul cuvios mucenic Macarie, care a mărturisit în Tesalonic la anul o mie cinci sute douăzeci şi şapte. El a fost şi ucenic al Sfântului Nifon, patriarhul Constantinopolului, prin sabie s-a săvârşit.

Cu ale lor sfinte rugăciuni. Doamne miluieşte-ne şi ne mântuieşte pe noi, Amin.

Cântarea a 7-a

Irmos: Nebuna poruncă a tiranului celui păgân, pe popoare le-a tulburat, suflând cu îngrozire, şi cu hulă urâtă lui Dumnezeu, însă pe cei trei tineri nu i-a înfricoşat mânia cea de fiară, nici focul cel vâlvâietor; ci cu Duh de rouă aducător, ce împotrivă răsuna, împreună cu focul fiind, cântau: Prea lăudate Dumnezeul părinţilor şi al nostru, bine eşti cuvântat.

Din lemn gustând omul cel dintâi, întru stricăciune a căzut; şi cu izgonirea cea cumplită din viață osândindu-se, ca cu o boală trupească vătămătoare, toată firea omenească o a murdărit. Dar prin lemnul Crucii, câştigându-ne iarăşi tămăduirea, strigăm: Cela ce eşti prea lăudat, Dumnezeul părinţilor şi al nostru, bine eşti cuvântat.

Călcat-a porunca lui Dumnezeu neascultarea şi gustarea din pom cea fără de vreme a pricinuit moarte neamului omenesc şi s-a oprit de atunci pomul vieţii cu pază, pentru împărtăşirea vieţii celei prea scumpe căreia s-a învrednicit tâlharul cel mulţumitor, prin cumplita moarte a Crucii, strigând: Dumnezeul părinţilor şi al nostru, bine eşti cuvântat.

Israil cel ce vedea cele ce vor să fie, de vârful toiagului său s-a răzimat, când s-a întâmpinat cu Iosif, arătând mai-nainte, că întru prea mărita Cruce se va răzima puterea împărăţiei. Căci Crucea este împăraţilor laudă de biruinţă, şi lumină celor ce cu credinţă strigă: Cela ce eşti prea lăudat, Dumnezeul părinţilor şi al nostru, bine eşti cuvântat.

Catavasie: Nebuna poruncă a tiranului...

Cântarea a 8-a

Irmos: Binecuvântaţi tinerii cei întocmai cu numărul Treimii, pe Făcătorul Dumnezeu Părintele, lăudaţi pe Cuvântul cel ce S-a pogorât, şi focul în rouă l-a prefăcut, şi prea înălţaţi pe Duhul Cel Prea Sfânt, care dă viață tuturor întru toţi vecii.

Înălţându-se lemnul, cel stropit cu sângele Cuvântului lui Dumnezeu, Celui ce s-a întrupat, lăudaţi puterile cereşti chemarea pământenilor şi o prăznuiți, popoarelor închinaţi-vă Crucii lui Hristos, prin care este scularea lumii în veci.

Pământeni, cei ce sunteţi administratori ai darului, cu preoţească cuviinţă înălţaţi cu mâinile Crucea, pe care a stătut Hristos Dumnezeu şi suliţa care a străbătut trupul Cuvântului lui Dumnezeu; ca văzând toate neamurile mântuirea lui Dumnezeu, să-L prea mărească în veci.

Cei mai-nainte aleşi prin dumnezeiasca pronie, credincioşi împăraţi creştineşti, veseliţi-vă şi vă lăudaţi, întru arma cea purtătoare de biruinţă a Crucii, care de la Dumnezeu vi s-a dăruit; că întru aceasta neamurile cele potrivnice, care năvălesc cu îndrăznire, se risipesc în veci.

Catavasie:

Să lăudăm bine să cuvântăm...

Binecuvântaţi tinerii cei întocmai cu numărul Treimii, pe Făcătorul Dumnezeu Părintele, lăudaţi pe Cuvântul cel ce S-a pogorât, şi focul în rouă l-a prefăcut, şi prea înălţaţi pe Duhul Cel Prea Sfânt, care dă viață tuturor întru toţi vecii.

La **Cântarea a 9-a.** Ceea ce eşti mai cinstită... Nu cântăm, ci cântăm:

Pripeala: ***Măreşte suflete al meu pe prea cinstita Crucea Domnului.***

Irmos: Rai de taină eşti Născătoare de Dumnezeu, care ai odrăslit nelucrat pe Hristos, de care lemnul Crucii cel de viață purtător, pe pământ s-a sădit. Pentru aceasta acum înălţat fiind, închinându-ne lui, pe tine te mărim.

Tropar: Să se bucure toți copacii dumbrăvii, pentru că li s-a sfinţit firea, de la Săditorul lor Hristos, Cel ce S-a răstignit pe lemn; căruia ne închinăm acum înălţându-se, şi îl mărim.

Crucea lui Hristos, capul tuturor, s-a înălţat corn sfinţit celor binecredincioşi; întru care se sfărâmă toate coarnele viclenilor draci. Pentru aceasta acum fiind înălţată, închinându-ne ei, pe tine Născătoare de Dumnezeu te mărim.

Altă **Pripeală:** ***Măreşte suflete al meu înălţarea cinstitei şi de viață făcătoarei Crucii Domnului.***

Irmos: Moartea ce a venit neamului prin mâncarea din pom, prin Cruce s-a stricat astăzi, pentru că blestemul strămoaşei cel a tot neamul, s-a dezlegat prin odrasla prea curatei Maicii lui Dumnezeu, pe care toate puterile cereşti o măresc.

Nemailăsând amărăciunea lemnului a fi pierzătoare, desăvârşit prin Cruce o ai tămăduit, Doamne. Pentru aceea şi lemnul ce a prefăcut oarecând amărăciunea apelor Merrei, a închipuit lucrarea Crucii; pe care toate puterile cereşti o măresc.

Pe noi cei căzuţi pururea prin greşala strămoşului, astăzi ne-ai ridicat prin Crucea Ta Doamne. Şi precum prin neînfrânare se cuprinsese firea omenească de înşelăciune, aşa iarăşi pe toţi ne-a mântuit lumina Crucii Tale, pe care credincioşii o mărim.

Ca să arăţi prea măritul chip al Crucii Tale, Doamne, că se cuvine a fi închinat de toată lumea, cu lumină necuprinsă, l-ai închipuit pe Cer, credinciosului împărat armă nebiruită; pentru aceea puterile cereşti Te măresc.

Catavasie: Rai de taină... Cu pripelile praznicului

Altă **Catavasie:** Moartea ce a vestit...

Luminânda

Crucea este păzitoare a toată lumea; Crucea, podoaba Bisericii; Crucea stăpânia împăraţilor; Crucea, întărirea credincioşilor, Crucea, slava îngerilor, şi dracilor rană. (de două ori)

Slavă..., Şi acum...,

Crucea se înalţă astăzi, şi lumea se sfinţeşte că Cela ce şade împreună cu Tatăl şi cu Duhul Sfânt, pe dânsa mâinile Și-a întins. Și toată lumea o ai tras la cunoştinţa Ta, Hristoase. Deci pe cei ce nădăjduiesc întru Tine, învredniceşte-i dumnezeieştii slave.

La Laude

Punem **Stihirile** pe 4, glasul al 8-lea.

Podobie: O, prea slăvită minune! Izvorul vieţii în mormânt se pune, şi scară către Cer mormântul se face; veseleşte-te Ghetsimanì, a Născătoarei de Dumnezeu sfântă casă. Să strigăm credincioşii, pe Gavriil având începător cetelor: cea plină de dar bucură-te, cu tine este Domnul, Cel ce dă lumii prin tine mare milă.

O, prea mărită minune! Pomul cel de viață purtător, Preasfânta Cruce, la înălţime ridicată se arată astăzi. Mărescu-o toate marginile. Îngrozescu-se dracii toţi. O ce

dar pământenilor s-a dăruit! Prin care Hristoase, mântuieşte sufletele noastre, ca un milostiv. (de două ori)

O, prea slăvită minune! Că Crucea ce a purtat pe sine pe Cel Preaînalt, ca un strugure plin de viață, se înalţă astăzi de pe pământ; prin care la Dumnezeu toţi ne-am tras, şi moartea de tot s-a potopit. O, prea cinstite Lemn! Prin care ne împărtăşim celei din Eden, nemuritoarei hrane, pe Hristos mărind.

O, prea slăvită minune! Lăţimea şi lungimea Crucii, cu a Cerului se aseamănă, că cu dumnezeiescul dar sfinţeşte toate. Întru aceasta neamurile cele barbare se biruiesc; întru aceasta sceptrurile împăraţilor se întăresc. O, dumnezeiască scară! Prin care ne-am suit la ceruri, înălţând întru cântări pe Hristos Domnul.

Slavă..., Şi acum..., glasul al 6-lea,

Astăzi înainte merge Crucea Domnului, şi credincioşii o primesc pe dânsa cu dragoste, şi câştigă tămăduiri sufletului şi trupului şi de toată boala. Pe aceasta o sărutăm cu bucurie şi cu frică; cu frică pentru păcat, că nevrednici suntem, iar cu bucurie, pentru mântuirea care o dă lumii, Cel ce S-a pironit pe dânsa Hristos Domnul, care are mare milă.

Slavoslovia cea mare

Cântându-se Slavoslovia cea mare, să se îmbrace preotul în toate veşmintele preoţeşti; şi luând cădelniţa cu tămâie vine către sfânta masă, şi cădeşte cinstita Cruce în chipul crucii, şi o ia cu discul pe cap, şi iese prin uşa cea despre miazănoapte, mergând înaintea lui cu două sfeşnice; o duce până la uşile cele împărăteşti şi acolo stă. Deci sfârşind Slavoslovia şi Sfinte Dumnezeule..., zice preotul cu glas mare: Înțelepciune drepţi! Iar noi începem a cânta Troparul: Mântuieşte Doamne poporul tău..., de trei ori. Şi vine preotul purtând pe cap cinstita Cruce până în mijlocul bisericii în dreptul sfintelor uşi celor împărăteşti. Şi acolo fiind gătit Tetrapodul, o pune cu discul deasupra. Şi o cădeşte în chipul crucii. Apoi face trei metanii mari până la pământ, ori în ce zi va fi, şi luând cinstita Cruce de pe disc cu stâlparea de busuioc, care dedesubtul Crucii este pus, stă înaintea Tetrapodului căutând spre răsărit, şi zice cu glas mare întru auzul tuturor sau Diacon de este: Miluieşte-ne pe noi Dumnezeule după mare mila ta, rugămu-ne ţie auzi-ne şi ne miluieşte. Să zicem toţi...

Şi începem întâia sută de Doamne miluieşte! Însemnând preotul întru început cu cinstita Cruce către răsărit cruciş de 3 ori. Apoi îşi pleacă capul încetişor, atâta cât

să stea capul de o palmă de la pământ, până când se împlineşte numărul de 50 de Doamne miluieşte! Și apoi puţin câte puţin să se ridice până la împlinirea numărului al doilea de 50 de Doamne miluieşte! spre împlinirea sutei. Iar dacă soseşte la 97, de Doamne miluieşte! când şi preotul stă drept; atunci cu glas mai înalt să cânte: Doamne miluieşte! de 3 ori, frumos; precum şi la început, iar preotul însemnează ca şi întâi cu Crucea de trei ori, cruciş. Apoi se întoarce preotul, cu spatele adică spre altar, iar cu faţa spre apus şi zice: Încă ne rugăm pentru Prea înălţatul şi de Hristos iubitorul Domnul nostru (Cutare); pentru stăpânirea, biruinţa, petrecerea, pacea, sănătatea, şi mântuirea lui. Să zicem toţi !

Şi începem a doua sută de Doamne miluieşte! Şi face preotul a doua ridicare după cum mai înainte s-a scris. Apoi se întoarce spre strana mică, cu faţa spre miazăzi, şi zice: Încă ne rugăm pentru Prea Sfinţitul Arhiepiscopul nostru, sau Episcopul (Cutare), pentru iertarea păcatelor robului lui Dumnezeu Părintele nostru (Cutare) şi pentru toţi cei întru Hristos fraţii noştri; pentru sănătatea şi mântuirea lor. Să zicem toţi !
Şi începem a treia sută de Doamne miluieşte! Şi sfârşind se întoarce preotul spre strana mare, cu faţa spre miazănoapte şi zice: Încă ne rugăm pentru tot sufletul creştinesc, cel scârbit şi necăjit. Să zicem toţi!

Şi se face a patra ridicare. Şi întorcându-se iarăşi către răsărit cu faţa de unde a început, zice: Încă ne rugăm pentru toţi cei ce slujesc şi au slujit în Sfântul lăcaşul acesta, părinţii şi fraţii noştri. Să zicem toţi !

Şi începem a cincea sută de Doamne miluieşte! Iar după a cincea înălţare, cântăm Slavă..., Și acum..., Condacul: Cela ce te-ai înălțat... și cântându-se acesta, pune preotul cinstita Cruce pe discul ce este pe Tetrapod şi face două metanii mari înaintea cinstitei Cruci, cântând Troparul acesta, pe glasul al 6-lea: Crucii tale ne închinăm Stăpâne, şi sfântă învierea ta o slăvim. (de 3 ori)

Şi sărută cinstita Cruce. Apoi a treia oară iarăşi cântă acelaşi Tropar, făcând a treia metanie după sărutare, şi către amândouă stranele plecându-se cu evlavie, intră în altar. Şi cântă şi cântăreţii Troparul acesta de trei ori. Apoi vin câte doi, câte doi, din amândouă părţile, şi fac câte două metanii înaintea cinstitei Cruci, după aceea o sărută pe dânsa. Şi după sărutare fac iarăşi câte o metanie. Şi aşa după rânduială se închină, şi sărută toţi cinstita Cruce.

Şi cântăm până când sărută toţi fraţii, Stihirile acesteal; Glasul a 2-lea, singure glasnice:

Veniţi credincioşii, să ne închinăm lemnului celui de viață făcător, pe care Hristos, Împăratul slavei, de bunăvoie mâinile întinzându-şi, ne-a înălţat la fericirea cea dintâi; pe noi care mai dinainte amăgindu-ne vrăjmaşul prin dulceaţă, goniţi de la Dumnezeu ne-a făcut. Veniţi credincioşii lemnului să ne închinăm, prin care ne-am învrednicit, a sfărâma capetele nevăzuţilor vrăjmași. Veniţi toate moştenirile neamurilor, Crucea Domnului cu cântări să o cinstim. Bucură-te, Cruce mântuirea cea desăvârşită a lui Adam celui căzut; întru tine prea credincioşii împăraţii noştri se laudă, căci cu puterea ta, pe popoarele vrăjmaşe vitejeşte le împilează. Pe tine acum cu frică creştinii sărutându-te, pe Dumnezeu cel ce S-a pironit pe tine îl slăvim, grăind: Doamne Cela ce Te-ai răstignit pe dânsa, miluieşte-ne pe noi, ca un bun şi iubitor de oameni.

Glasul al 5-lea.

Veniţi popoare prea slăvită minune văzând, puterii Crucii să ne închinăm; că lemnul în Rai oarecând, moarte a odrăslit, iar aceasta, viață acum a înflorit, având pe Domnul cel fără de păcat răstignit pe dânsa. De la care toate neamurile, nestricăciune luând, strigăm: Cela ce prin Cruce moartea ai surpat, şi pe noi ne-ai mântuit, slavă Ție.

Asemenea:

Glasul proorocilor Tăi al lui Isaia şi al lui David, s-a plinit Dumnezeule, care zice: Veni-vor toate neamurile, şi se vor închina înaintea Ta Doamne; că iată poporul care s-a umplut de darul Tău, Bunule, în curţile Ierusalimului Tău s-au adunat. Cela ce Crucea ai răbdat pentru noi, şi cu învierea Ta ne-ai înviat, păzeşte-ne şi ne mântuieşte pe noi.

Glasul al 6-lea.

Astăzi pomul vieţii din sânurile pământului scoţându-se, adeverează învierea lui Hristos, Celui ce S-a pironit pe dânsa, şi înălţat fiind prin mâinile preoţilor, vesteşte înălţarea Lui la ceruri, prin care firea omenească din căderea cea de pe pământ înălţându-se, în ceruri vieţuieşte. Pentru aceasta cu mulțumită strigăm: Doamne Cela ce Te-ai înălţat pe dânsa, şi împreună ne-ai înălţat şi pe noi, bucuriei Tale celei cereşti, învredniceşte pe cei ce Te laudă pe Tine.

Crucea Ta cea cu patru părţi înălţându-se astăzi, Hristoase, Dumnezeul nostru, câte patru margini ale lumii le sfinţeşte; şi cornul credincioşilor împăraţi împreună se

înalţă, sfărâmând într-însa coarnele vrăjmaşului. Mare eşti Doamne şi minunat întru lucrurile Tale, slavă Ție.

Crucea lui Hristos, nădejdea creştinilor, îndreptarea celor rătăciţi, limanul celor înviforaţi, în războaie biruinţă, întărirea lumii, tămăduirea celor neputincioşi, învierea morţilor, miluieşte-ne pe noi.

Glasurile proorocilor, pe acest Sfânt Lemn mai-nainte l-au vestit. Prin care s-a mântuit Adam din blestemul morţii cel de demult; şi înălţându-se acesta astăzi, înalţă glas împreună şi făptura, cerând de la Dumnezeu multă milă. Cela ce eşti însuţi întru milă nemăsurat Stăpâne, curăţire fii nouă, şi mântuieşte sufletele noastre.

Slavă..., Şi acum..., glasul al 8-lea.

Glasul proorocului Tău Moise, Dumnezeule s-a plinit, cela ce zice: Vedea-veţi viaţa voastră, spânzurată înaintea ochilor voştri. Astăzi Crucea se înalţă, şi lumea din înşelăciune se slobozeşte; astăzi învierea lui Hristos se înnoieşte, şi marginile pământului se bucură, în chimvale ca David cântare Ție aducând, şi zicând: Lucrat-ai mântuire în mijlocul pământului Dumnezeule, Crucea şi învierea; prin care ne-ai mântuit pe noi, bunule Iubitorule de oameni, Atotputernice, Doamne slavă Ție.

Și după săvârşirea sărutării, ia preotul cinstita Cruce, şi o pune pe iconostas, şi stă acolo până la odovania praznicului, după aceea ecteniile şi Otpustul.

La Liturghie

Antifoanele

Antifon 1, glasul al 2-lea.

Stih: Dumnezeule Dumnezeul meu, ia aminte spre mine, pentru ce m-ai lăsat?

Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu Mântuitorule, mântuieşte-ne pe noi. (Se zice după fiecare stih)

Stih: Departe de mântuirea Ta, cuvintele greşalelor mele.

Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu Mântuitorule, mântuieşte-ne pe noi.

Stih: Dumnezeule striga-voi ziua şi nu vei auzi: şi noaptea şi nu spre nepricepere mie.

Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu Mântuitorule, mântuieşte-ne pe noi.

Stih: Iar Tu în cel sfânt locuieşti, lauda lui Israil.

Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu Mântuitorule, mântuieşte-ne pe noi.

Slavă...

Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu Mântuitorule, mântuieşte-ne pe noi.

Şi acum...

Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu Mântuitorule, mântuieşte-ne pe noi.

Antifon 2, glasul al 2-lea,

Stih: Pentru ce Dumnezeule ne-ai lepădat pe noi până în sfârşit?

Mântuieşte-ne pe noi Fiul lui Dumnezeu, Cela ce cu trupul Te-ai răstignit, pe cei ce cântăm Ție Aliluia. (Se zice după fiecare stih)

Stih: Adu-ţi aminte de adunarea Ta care ai câştigat din început.

Mântuieşte-ne pe noi Fiul lui Dumnezeu, Cela ce cu trupul Te-ai răstignit, pe cei ce cântăm Ție Aliluia.

Stih: Muntele Sionului acesta care ai locuit într-însul.

Mântuieşte-ne pe noi Fiul lui Dumnezeu, Cela ce cu trupul Te-ai răstignit, pe cei ce cântăm Ție Aliluia.

Stih: Iar Dumnezeu Împăratul nostru mai-nainte de veac a făcut mântuire în mijlocul pământului.

Mântuieşte-ne pe noi Fiul lui Dumnezeu, Cela ce cu trupul Te-ai răstignit, pe cei ce cântăm Ție Aliluia.
Slavă...

Mântuieşte-ne pe noi Fiul lui Dumnezeu, Cela ce cu trupul Te-ai răstignit, pe cei ce cântăm Ție Aliluia.

Şi acum...

Unule născut Fiule şi Cuvântul lui Dumnezeu...

Antifon 3, glasul 1.

Stih: Domnul a împărăţit să se mânie popoarele...

Troparul glasul 1: Mântuieşte Doamne poporul Tău, şi binecuvântează moştenirea Ta, biruinţă binecredincioşilor creştini asupra celor potrivnici dăruieşte; şi cu Crucea Ta păzeşte pe poporul Tău. (Se zice după fiecare stih)

Stih: Domnul în Sion este mare și înalt este peste toate popoarele.

Mântuieşte Doamne poporul tău...

Stih: Mărturisească-se numelui Tău Celui mare că înfricoşat și sfânt este.

La Ieșire

Înălţaţi pe Domnul Dumnezeul nostru, şi vă închinaţi aşternutul picioarelor Lui că Sfânt este.

Mântuieşte Doamne poporul Tău...

Slavă..., Şi acum...,

Condac, glasul al 4-lea: Cela ce Te-ai înălţat pe Cruce de bunăvoie, poporului Tău celui nou numit cu numele Tău, îndurările Tale dăruieşte-i Hristoase Dumnezeule. Veseleşte cu puterea Ta pe credinciosul nostru popor dăruindu-i biruinţă asupra potrivnicilor; având ajutorul Tău, armă de pace nebiruită biruinţă.

În loc de Sfinte Dumnezeule cântăm: Crucii Tale ne închinăm Stăpâne, şi sfântă învierea Ta slăvim.

Prochimenul apostolului, glasul al 7-lea: Înălţaţi pe Domnul Dumnezeul nostru, şi vă închinaţi aşternutului picioarelor Lui că Sfânt este.

Stih: Domnul a împărăţit, să se mânie popoarele.

Apostolului către, Corinteni: Fraţilor, cuvântul Crucii... Aliluia, glasul 1. Adu-ţi aminte de adunarea ta care o ai câştigat din început.

Stih: Iar Dumnezeu Împăratul nostru mai înainte de veac a făcut mântuire în mijlocul pământului.

Evanghelia de la Ioan: În vremea aceea, sfat au făcut...

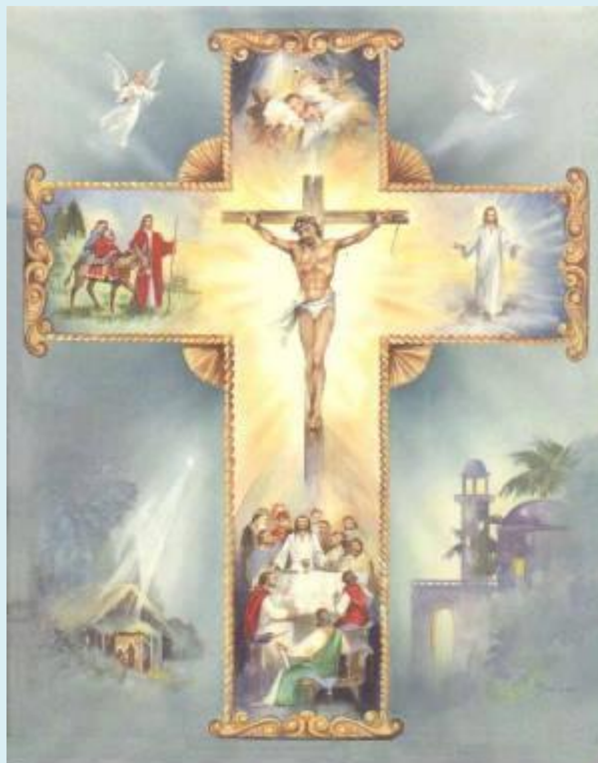
Chinonicul: Însemnatu-s-a peste noi lumina feţei Tale, Doamne...,

Iar la masă se face mângâiere fraţilor, cu untdelemn şi cu vin, şi cu alte mâncări din seminţe. Iar de brânză, şi de ouă, şi de peşte nicidecum, nu îndrăznim a ne atinge, ori în ce zi se va întâmpla.

Vezi: Sâmbăta după înălţarea cinstitei Cruci, Apostolul, Fraţilor vedeţi chemarea voastră...Caută-l Sâmbătă a 12-a săptămână după Pogorârea Sfântului Duh. Evanghelia de la Ioan: Zis-a Domnul către Iudeii cei ce venise la Dânsul, eu merg și mă veţi căuta..., Caută Vineri a patra săptămână după Paşti.

În Duminica cea după înălţarea Crucii se citeşte în Biserica cea mare, cartea Sinodului al şaselea. Apostolul către Galateni: Fraţilor, ştiind că nu se îndreptează omul... Caută la Duminica a 21-a. Aliluia, glasul al 2-lea: Preoţii Tăi Doamne se vor îmbrăca întru dreptate... Evanghelia de la Marcu: Zis-a Domnul, cel ce vrea să vină după mine... Caută la Duminica a 3-a, din post. Chinonicul: Lăudaţi pe Domnul din ceruri...

Canon de rugăciune la praznicul Înălţării Sfintei Cruci

Tropar la Praznicul Înălţării Sfintei Cruci, glasul 1: Mântuieşte, Doamne poporul Tău şi binecuvântează moştenirea Ta, biruinţă binecredincioşilor creştini asupra celui potrivnic dăruieşte şi cu Crucea Ta păzeşte pe poporul Tău.

Cântarea 1

Irmos: Cruce însemnând Moise, de-a dreptul cu toiagul Marea Roşie a despărţit-o pentru Israel, cel ce pedestru a trecut-o; iar de-a curmeziş lovind marea, a împreunat-o împotriva carelor lui Faraon, deasupra scriind nebiruită armă, pentru aceea, să-I cântăm lui Hristos, Dumnezeului nostru, că S-a prea mărit.

Stih:*Crucii Tale ne închinăm, Stăpâne şi Sfântă Învierea Ta o lăudăm şi o slăvim.*

Chipul prea curatei patimi, întru sine mai înainte l-a arătat Moise, în mijlocul preoţilor stând. Şi ca o cruce închipuindu-se cu întinderea mâinilor, a biruit puterea lui Amalec cel atotpierzător, pentru aceasta, să cântăm lui Hristos, Dumnezeului nostru, că S-a prea mărit.

Stih:***Crucii Tale ne închinăm, Stăpâne şi Sfântă Învierea Ta o lăudăm şi o slăvim.***

Pus-a Moise pe stâlp doctorie împotriva muşcării celei stricătoare şi înveninată şi cu Lemnul cel în chipul Crucii, pe şarpele ce se târa pe pământ l-a legat, vătămarea cea potrivnică într-însul biruind, pentru aceasta, să cântăm lui Hristos, Dumnezeului nostru, că S-a prea mărit.

Stih:***Crucii Tale ne închinăm, Stăpâne şi Sfântă Învierea Ta o lăudăm şi o slăvim.***

Arătat-a cerul biruinţa Crucii creştinului şi de Dumnezeu înţelepţitului împărat şi înverşunarea vrăjmaşilor celor pizmăreţi, într-însa s-a surpat, înşelăciunea a pierit şi credinţa cea dumnezeiască la marginile pământului s-a răspândit, pentru aceasta, să cântăm lui Hristos, Dumnezeului nostru, că S-a prea mărit.

Catavasie: Cruce însemnând Moise, de-a dreptul cu toiagul Marea Roşie a despărţit-o lui Israel, cel ce pedestru a trecut-o, iar de-a curmeziş lovind marea, a împreunat-o împotriva carelor lui Faraon, deasupra scriind nebiruita armă, pentru aceea să-I cântăm lui Hristos, Dumnezeului nostru, că S-a prea mărit.

Cântarea a 3-a

Irmos: Toiagul spre închipuirea Tainei se primeşte, că prin odrăslire a ales preot, iar pentru Biserica cea mai înainte neroditoare, acum a înflorit Lemnul Crucii, spre putere şi spre întărire.

Stih:***Crucii Tale ne închinăm, Stăpâne şi Sfântă Învierea Ta o lăudăm şi o slăvim.***

Fiind lovită piatra cea vârtoasă, a izvorât apă poporului celui neplecat şi împietrit la inimă şi a arătat Taina Bisericii celei de Dumnezeu chemate, care are Crucea putere şi întărire.

Stih:***Crucii Tale ne închinăm, Stăpâne şi Sfântă Învierea Ta o lăudăm şi o slăvim.***

Coasta Ta cea prea curată cu suliţa fiind împunsă, apă şi sânge a izvorât, care înnoiesc Legea şi spală păcatul, căci Crucea este lauda credincioşilor şi puterea şi întărirea drept credincioşilor creştini.

Catavasie: Toiagul spre închipuirea Tainei se primeşte, căci cu odrăslire a ales preot, iar Bisericii, celei mai înainte neroditoare, acum a înflorit Lemnul Crucii, spre putere şi spre întărire.

Cântarea a 4-a

Irmos: Auzit-am, Doamne, Taina iconomiei Tale, înţeles-am lucrurile Tale şi am prea mărit Dumnezeirea Ta.

Stih: ***Crucii Tale ne închinăm, Stăpâne şi Sfântă Învierea Ta o lăudăm şi o slăvim.***

Izvoarele cele de fel amare le-a prefăcut cu lemnul Moise în pustie de demult, arătând mai înainte mutarea cea prin Cruce a păgânilor la credinţă.

Stih: ***Crucii Tale ne închinăm, Stăpâne şi Sfântă Învierea Ta o lăudăm şi o slăvim.***

Iordanul ce primise în sânul adâncimii sale securea, a întors-o în sus prin lemn, însemnând prin Cruce şi prin Botez, tăierea înşelăciunii.

Stih: ***Crucii Tale ne închinăm, Stăpâne şi Sfântă Învierea Ta o lăudăm şi o slăvim.***

Cu sfinţenie se îmbulzeşte poporul cel alcătuit de patru părţi, mergând înaintea Crucii, ce închipuieşte cortul mărturiei şi cu starea sa cea cruciş se sfinţeşte, prea mărindu-se.

Stih: ***Crucii Tale ne închinăm, Stăpâne şi Sfântă Învierea Ta o lăudăm şi o slăvim.***

Cu minune fiind întinsă Crucea, au strălucit raze ca soarele şi au spus cerurile: Slavă Dumnezeului nostru.

Catavasie: Auzit-am, Doamne, Taina iconomiei Tale, înţeles-am lucrurile Tale; şi am prea mărit Dumnezeirea Ta.

Cântarea a 5-a

Irmos: O, de trei ori fericite Lemn, pe care S-a Răstignit Hristos, Împăratul şi Domnul, prin care a căzut cel ce a înşelat cu lemnul, înşelat fiind de Cel ce a fost pironit pe tine cu trupul, pe Dumnezeu, Care dă pace sufletelor noastre.

Stih:***Crucii Tale ne închinăm, Stăpâne şi Sfântă Învierea Ta o lăudăm şi o slăvim.***

De tine Cruce, Lemnul cel pururea lăudat, pe care S-a Răstignit Hristos, s-a sfiit sabia care păzea Edenul, învârtindu-se şi înfricoşătorul Heruvim s-a plecat lui Hristos, Cel ce a fost pironit pe tine, care dăruieşte pace sufletelor noastre.

Stih:***Crucii Tale ne închinăm, Stăpâne şi Sfântă Învierea Ta o lăudăm şi o slăvim.***

Puterile celor de dedesubt, cele potrivnice Crucii, se înfricoşează de semnul cel însemnat în văzduh, întru care umblă neamul celor cereşti, iar pământenii îşi pleacă genunchii lui Hristos, Celui ce dă pace sufletelor noastre.

Stih:***Crucii Tale ne închinăm, Stăpâne şi Sfântă Învierea Ta o lăudăm şi o slăvim.***

Cu raze nestricăcioase, arătându-se dumnezeiasca Cruce, neamurilor celor întunecate, care zăceau în rătăcirea înşelăciunii, dumnezeiască Lumină le-a strălucit şi către Hristos, Cel ce S-a pironit pe dânsa, le-a povăţuit, Cel ce dăruieşte pace sufletelor noastre.

Catavasie: O, de trei ori fericite Lemn, pe care S-a Răstignit Hristos, Împăratul şi Domnul, prin care a căzut cel ce a înşelat cu lemnul, înşelat fiind de Cel ce s-a pironit pe tine cu trupul, pe Dumnezeu, care dă pace sufletelor noastre.

Cântarea a 6-a

Irmos: În pântecele fiarei celei din apă, Iona palmele întinzându-şi în chipul Crucii, mântuitoarea Patimă mai înainte a închipuit-o lămurit, de unde a treia zi ieşind, Învierea cea mai presus de lume a însemnat, a lui Hristos Dumnezeu, Cel ce S-a Răstignit cu trupul, iar cu Învierea cea de a treia zi lumea a luminat.

Stih:***Crucii Tale ne închinăm, Stăpâne şi Sfântă Învierea Ta o lăudăm şi o slăvim.***

Cel de bătrâneţe gârbovit şi de neputinţă slăbănogit, patriarhul Iacov, se îndrepta cu schimbarea mâinilor, arătând lucrarea Crucii celei de viaţă purtătoare, pe care pironit fiind Dumnezeu cu trupul, boala cea de suflet pierzătoare a înşelăciunii a tămăduit-o şi vechimea Scripturii, a Legii celei umbroase, a înnoit-o.

Stih:***Crucii Tale ne închinăm, Stăpâne şi Sfântă Învierea Ta o lăudăm şi o slăvim.***

Punându-şi palmele Dumnezeiescul Israel pe capetele tinerilor cruciş, a arătat semnul cel de viaţă purtător şi părându-i-se lui Iosif că s-a înşelat, socotind mai de cinste poporul Legii celei vechi, nu şi-a schimbat Israel mâinile, ci a strigat: că va întrece poporul lui Hristos cel de curând alcătuit şi cu Crucea îngrădit.

Catavasie: În pântecele fiarei celei din apă, Iona palmele întinzându-şi în chipul Crucii, mântuitoarea Patimă mai înainte a închipuit-o lămurit, de unde a treia zi ieşind, Învierea cea mai presus de lume a însemnat a lui Hristos Dumnezeu, Cel ce S-a Răstignit cu Trupul, iar cu Învierea cea de a treia zi lumea a luminat.

Condac, glasul al 4-lea. **Podobie:** Cel ce Te-ai înălţat pe Cruce de bunăvoie, poporului Tău celui nou, numit cu numele Tău, îndurările Tale dăruieşte-i, Hristoase Dumnezeule. Veseleşte cu puterea Ta pe binecredincioşii creştini, dăruindu-le lor biruinţă asupra celui potrivnic, având ajutorul Tău armă de pace, nebiruită biruinţă.

Cântarea a 7-a

Irmos: Nebuna poruncă a tiranului celui păgân pe popoare le-a tulburat, suflând cu îngrozire şi cu hulă urâtă împotriva lui Dumnezeu, însă pe cei trei tineri nu i-a înfricoşat mânia cea de fiară, nici focul cel mistuitor; ci, cu duh de rouă aducător, ce împotrivă răsuna, împreună cu focul fiind, cântau: Prea lăudate Dumnezeul părinţilor şi al nostru, bine eşti cuvântat.

Stih:***Crucii Tale ne închinăm, Stăpâne şi Sfântă Învierea Ta o lăudăm şi o slăvim.***

Din lemn gustând omul cel dintâi, în stricăciune a căzut şi cu izgonirea cea cumplită din viaţă osândindu-se, ca şi cu o boală trupească vătămătoare, toată firea omenească a murdărit-o. Dar, prin Lemnul Crucii, câştigându-ne iarăşi tămăduirea, cântăm: Cel ce eşti prea lăudat, Dumnezeul părinţilor şi al nostru, bine eşti cuvântat.

Stih: ***Crucii Tale ne închinăm, Stăpâne şi Sfântă Învierea Ta o lăudăm şi o slăvim.***

Călcat-a porunca lui Dumnezeu neascultarea şi gustarea din pom cea fără de vreme a pricinuit moarte neamului omenesc şi s-a oprit cu pază de atunci pomul vieţii de a mai împărtăşi viaţa cea prea scumpă de care s-a învrednicit tâlharul cel mulţumitor, prin cumplita moarte a Crucii, strigând: Dumnezeul părinţilor şi al nostru, bine eşti cuvântat.

Stih: ***Crucii Tale ne închinăm, Stăpâne şi Sfântă Învierea Ta o lăudăm şi o slăvim.***

Israel cel ce vedea cele ce aveau să fie, de vârful toiagului său s-a rezemat, când s-a întâmpinat cu Iosif, arătând mai înainte, că întru prea mărita Cruce se va rezema puterea Împărăţiei, căci Crucea este laudă de biruinţă şi lumina celor ce cu credinţă cântă: Cel ce eşti, Dumnezeul părinţilor şi al nostru, bine eşti cuvântat.

Catavasie: Nebuna poruncă a tiranului celui păgân pe popoare le-a tulburat, suflând cu îngrozire şi cu hulă urâtă împotriva lui Dumnezeu, însă pe cei trei tineri nu i-a înfricoşat mânia cea de fiară, nici focul cel mistuitor; ci, cu duh de rouă aducător, ce împotrivă răsuna, împreună cu focul fiind, cântau: Prea lăudate Dumnezeul părinţilor şi al nostru, bine eşti cuvântat.

Cântarea a 8-a

Irmos: Binecuvântaţi tineri cei întocmai cu numărul Treimii, pe făcătorul Dumnezeu Părintele, lăudaţi pe Cuvântul Cel ce S-a pogorât şi focul în rouă l-a prefăcut şi prea înălţaţi pe Duhul Cel Preasfânt, Care dă viaţă tuturor, întru toţi vecii.

Stih: ***Crucii Tale ne închinăm, Stăpâne şi Sfântă Învierea Ta o lăudăm şi o slăvim.***

Înălţându-se lemnul cel stropit cu sângele Cuvântului lui Dumnezeu, Cel ce S-a Întrupat, lăudaţi puterile cereşti chemarea pământenilor şi o prăznuiţi, popoarelor închinaţi-vă cinstitei Crucii lui Hristos, prin care s-a făcut ridicarea lumii în veci.

Stih: ***Crucii Tale ne închinăm, Stăpâne şi Sfântă Învierea Ta o lăudăm şi o slăvim.***

Pământenii, cei ce sunteţi chivernisitori ai darului, cu preoţească cuviinţă înălţaţi cu mâinile Crucea, pe care a stat Hristos Dumnezeu şi suliţa care a străbătut trupul Cuvântului lui Dumnezeu ca, văzând toate neamurile mântuirea lui Dumnezeu, să-L prea mărească în veci.

Stih:*Crucii Tale ne închinăm, Stăpâne şi Sfântă Învierea Ta o lăudăm şi o slăvim.*

Cei mai înainte aleşi prin dumnezeiasca Pronie, credincioşi împăraţi creştini, veseliţi-vă şi vă lăudaţi cu arma cea purtătoare de biruinţă a Crucii, care de la Dumnezeu vi s-a dăruit că întru aceasta se risipesc în veci neamurile cele potrivnice, care năvălesc cu îndrăznire.
Catavasie:

Stih: Să lăudăm, să binecuvântăm şi să ne închinăm Domnului, cântându-I şi prea înălţându-L pe El întru toţi vecii.

Binecuvântaţi tineri cei întocmai cu numărul Treimii, pe făcătorul Dumnezeu Părintele, lăudaţi pe Cuvântul Cel ce S-a pogorât şi focul în rouă l-a prefăcut şi prea înălţaţi pe Duhul Cel Preasfânt, care dă viaţă tuturor, întru toţi vecii.

La cântarea a 9-a

Stih: ***Măreşte, suflete al meu, pe Preacinstită Crucea Domnului.***

Irmos: Rai de taină eşti, Născătoare de Dumnezeu, care ai odrăslit nelucrat pe Hristos, întru care lemnul Crucii cel de viaţă purtător pe pământ a fost sădit, pentru aceasta, acum înălţat fiind, închinându-ne lui, pe tine te mărim.

Troparul: Să se bucure toţi copacii dumbrăvii, pentru că li s-a sfinţit firea de la Săditorul lor, Hristos, Cel ce a fost Răstignit pe lemn, acela Înălţându-Se acum, ne închinăm Lui şi Îl mărim.

Stih: ***Măreşte, suflete al meu, pe Preacinstită Crucea Domnului.***

Crucea lui Hristos, capul tuturor, s-a înălţat corn sfinţit celor binecredincioşi întru care se sfărâmă toate coarnele viclenilor demoni, pentru aceasta, acum fiind înălţată, închinându-ne ei, pe tine, Născătoare de Dumnezeu, te mărim.

Stih: ***Măreşte, suflete al meu, Înălţarea cinstitei şi de viaţă făcătoarei Cruci a Domnului.***

Irmos: Moartea, ce a venit neamului omenesc prin mâncarea din pom, prin Cruce s-a stricat astăzi; pentru că blestemul strămoaşei cel a tot neamul s-a dezlegat prin Odrasla prea curatei Maici a lui Dumnezeu, pe care toate Puterile Cereşti o măresc.

Stih: ***Măreşte, suflete al meu, Înălţarea cinstitei şi de viaţă făcătoarei Cruci a Domnului.***

Ne mai lăsând amărăciunea lemnului a fi pierzătoare, desăvârşit prin Cruce ai tămăduit-o, Doamne, pentru aceea şi lemnul ce a prefăcut oarecând amărăciunea apelor mării a închipuit lucrarea Crucii pe care toate puterile cereşti o măresc.

Stih: ***Măreşte, suflete al meu, Înălţarea cinstitei şi de viaţă făcătoarei Cruci a Domnului.***

Pe noi, cei căzuţi pururea prin greşeala strămoşului, astăzi ne-ai ridicat prin Crucea Ta, Doamne şi precum prin neînfrânare se cuprinsese firea omenească de înşelăciune, aşa iarăşi pe toţi ne-a mântuit lumina Crucii Tale, pe care credincioşii o mărim.

Stih: ***Măreşte, suflete al meu, Înălţarea cinstitei şi de viaţă făcătoarei Cruci a Domnului.***

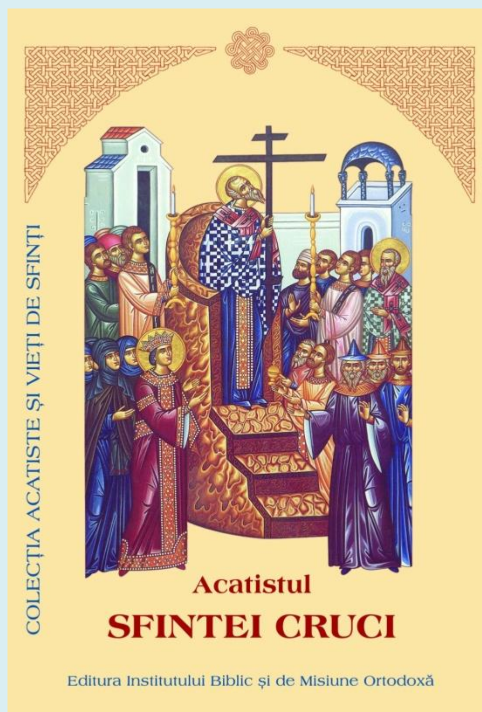
Ca să arăţi că prea măritul chip al Crucii Tale, Doamne, se cuvine a fi închinat de toată lumea, cu lumină necuprinsă l-ai închipuit pe cer, înaintea credinciosului împărat armă nebiruită pentru aceea, Puterile Cereşti te măresc.

Catavasie: Rai de taină eşti, Născătoare de Dumnezeu, care ai odrăslit nelucrat pe Hristos, întru care lemnul Crucii cel de viaţă purtător pe pământ a fost sădit, pentru aceasta, acum înălţat fiind, închinându-ne lui, pe tine te mărim.

Sedelna, glasul al 8-lea. **Podobie:** Porunca cea cu taină luând-o întru cunoştinţă, cel fără de trup, în casa lui Iosif degrab a stătut înainte, zicând celei ce nu ştia de nuntă: Cel ce a plecat cu pogorârea cerurile încape, fără schimbare, tot întru tine, pe care şi văzându-L în pântecele Tău, luând chip de rob, mă spăimântez a striga către tine: Bucură-te, Mireasă, pururea Fecioară.

În Rai de demult, lemnul m-a golit prin mâncare, vrăjmaşul pricinuindu-mi omorârea iar lemnul Crucii, aducând haina vieţii oamenilor, s-a înfipt în pământ şi lumea toată s-a umplut de toată bucuria, pentru aceasta, văzând-o înălţată lui Dumnezeu cu credinţă popoare să strigăm: plină este de Slavă Casa Ta.

Acatistul Sfintei Cruci

(Audio) Acatistul Sfintei Cruci - Înregistrare realizată la Catedrala Mitropolitană din Iași:
https://doxologia.ro/cantari/audio-acatistul-sfintei-cruci

***

Rugăciunile începătoare

În numele Tatălui, şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte Tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte Tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte Tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Miluieşte-ne pe noi, Doamne, miluieşte-ne pe noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem Ţie, ca unui Stăpân, noi, păcătoşii robii Tăi, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Doamne, miluieşte-ne pe noi, că întru Tine am nădăjduit; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută şi acum ca un Milostiv şi ne izbăveşte pe noi de vrăjmaşii noştri, că Tu eşti Dumnezeul nostru şi noi suntem poporul Tău, toţi lucrul mâinilor Tale şi numele Tău chemăm.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Uşa milostivirii deschide-o nouă,binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, că tu eşti mântuirea neamului creştinesc.

Crezul

Cred Într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atoţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului, al tuturor celor văzute şi nevăzute.
Şi întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toţi vecii. Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, Născut, nu făcut, Cel de o fiinţă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut.
Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire.S-a pogorât din ceruri Şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Maria Fecioara Şi S-a făcut om.
Şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, Şi a pătimit şi S-a îngropat.
Şi a înviat a treia zi după Scripturi .
Şi S-a suit la ceruri şi Şade de-a dreapta Tatălui. Şi iarăşi va să vină cu slavă, să judece viii şi morţii, A cărui Împărăţie nu va avea sfârşit.
Şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viaţă Făcătorul, care din Tatăl purcede,
Cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, care a grăit prin prooroci.
Întru-una Sfântă Sobornicească şi apostolească Biserică,
Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor,
Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie. Amin !

Condacul 1

O, de trei ori fericită şi prea cinstită Cruce, ţie ne închinăm credincioşii şi te mărim, veselindu-ne de dumnezeiasca ta înălţare. Ca o pavază şi armă nebiruită, ocroteşte şi acoperă cu darul tău pe cei ce cântă: ***Bucură-te, cinstită Cruce, păzitoare a creştinilor!***

Icosul 1

Îngerii din cer în chip nevăzut înconjoară cu frică Crucea cea de viaţă purtătoare şi văzând-o cum împarte acum cu strălucire credincioşilor har de lumină dătător, se înspăimântează şi-i stau înainte zicând către dânsa unele ca acestea:
Bucură-te, cinstită Cruce, păzitoare a lumii;
Bucură-te, slava Bisericii;
Bucură-te, căci izvorăşti tămăduiri cu îndestulare;
Bucură-te, căci luminezi marginile lumii;
Bucură-te, Lemn de viaţă mirositor şi vistieria minunilor;
Bucură-te, prea fericită şi de daruri dătătoare;
Bucură-te, căci eşti dumnezeiesc aşternut picioarelor;
Bucură-te, căci te-ai aşezat spre închinarea tuturor;
Bucură-te, pahar plin de curată băutură;
Bucură-te, luminător al strălucirii celei de sus;
Bucură-te, cea prin care se binecuvântează zidirea;

Bucură-te, cea prin care este închinat Ziditorul;
Bucură-te, cinstită Cruce, păzitoare a creştinilor!

Condacul al 2-lea
Văzându-se Elena pe sineşi întru dorire, a zis împăratului cu îndrăznire: lucrul cel prea dorit sufletului tău se arată prea de bucurie osârdiei mele; căutând însă arma cea biruitoare pentru tine, precum zici, cântă: ***Aliluia!***

Icosul al 2-lea
Cunoştinţa cea necunoscută mai înainte, împărăteasa, cunoscând-o, a strigat către cei ce slujeau: "Din sânurile pământului siliţi-vă în grabă a afla şi Crucea a mi-o da!", către care privind cu frică a zis, cântând aşa:
Bucură-te, semnul adevăratei bucurii;
Bucură-te, izbăvirea vechiului blestem;
Bucură-te, comoară, pentru zavistie în pământ ascunsă;
Bucură-te, ceea ce te-ai arătat cu stele închipuită;
Bucură-te, cinstită Cruce cu împătrite raze în chipul focului;
Bucură-te, scară pe înălţime rezemată, mai înainte oarecând arătată;
Bucură-te, lumina îngerilor cea cu alinare închipuită;
Bucură-te, rana demonilor cea mult suspinată;
Bucură-te, odor veselitor al Cuvântului;
Bucură-te, stingătoarea focului rătăcirii;
Bucură-te, cinstită Cruce, apărătoare a deznădăjduiţilor;
Bucură-te, tare apărătoare a celor ce bine călătoresc;
Bucură-te, cinstită Cruce, păzitoare a creştinilor!

Condacul al 3-lea
Puterea Lemnului s-a arătat atunci, spre adevărata încredinţare a tuturor şi pe cea fără de glas şi moartă, spre viaţă a sculat-o şi iată înfricoşătoarea privire a celor ce vor a culege mântuire, când cântă: ***Aliluia!***

Icosul al 3-lea
Având Elena arma cea nebiruită, a alergat către fiul său, iar el, tare săltând îndată, Crucea cea prea mare cunoscând-o, se bucura şi cu săltările ca şi cu nişte cântări, zicea către dânsa unele ca acestea:
Bucură-te, cinstită Cruce, vasul Luminii;
Bucură-te, cinstită Cruce, vistieria Vieţii;
Bucură-te, dătătoarea darurilor Duhului;
Bucură-te, limanul cel neînviforat al celor ce călătoresc pe mare;
Bucură-te, masă care ţii ca pe o Jertfă pe Hristos;

Bucură-te, viţă care porţi Strugurele cel copt care dă vinul cel tainic:
Bucură-te, căci păzeşti sceptrurile împăraţilor;
Bucură-te, căci zdrobeşti capetele balaurilor;
Bucură-te, strălucită cunoştinţă a credinţei;
Bucură-te, păzitoarea a toată lumea.
Bucură-te, binecuvântarea lui Dumnezeu către muritori;
Bucură-te, mijlocirea către Dumnezeu a celor muritori;
Bucură-te, cinstită Cruce, păzitoare a creştinilor!

Condacul al 4-lea

Dumnezeiasca râvnă întru sineşi luând Elena, cu osârdie a căutat şi a aflat Crucea care în pământ era ascunsă şi pe cer împăratului se arătase, pe care lăudând-o a zis: ***Aliluia!***

Icosul al 4-lea

În chipul soarelui s-a arătat Crucea în lume şi toţi de luminare umplându-se şi ca şi către o stea alergând, o văd pe aceasta ca pe o pricinuitoare de bunătăţi, în mâinile cele sfinte înălţată, pe care lăudând-o au zis:
Bucură-te, raza Soarelui Celui gândit;
Bucură-te, izvorul Mirului Celui nedeşertat;
Bucură-te, chemarea lui Adam şi a Evei;
Bucura te, omorârea stăpânitorilor iadului;
Bucură-te, căci înălţându-te, împreună acum şi pe noi ne înalţi;
Bucură-te, căci închinându-te pe suflete le sfinţeşti;
Bucură-te, lauda apostolilor cea în lume propovăduită;
Bucură-te, tăria nevoitorilor cea prea iubită;
Bucură-te, cinstita Cruce, mustrarea evreilor;
Bucură-te, lauda credincioşilor;
Bucură-te, cea prin care s-a surpat iadul;
Bucură-te, cea prin care a răsărit Darul;
Bucură-te, cinstită Cruce, păzitoare a creştinilor!

Condacul al 5-lea

Lemnul cel de Dumnezeu dăruit, privindu-l noi toţi, la acoperământul lui acum să alergăm şi ca pe o armă ţinându-l, printr-însul să biruim taberele vrăjmaşilor şi pipăind pe Cel nepipăit, cu bucurie să cântăm Lui: ***Aliluia!***

Icosul al 5-lea

Văzut-a lumina din cer marele Constantin, arătându-se semnul Crucii cu stele, întru care şi biruind mulţimea vrăjmaşilor, s-a sârguit de a descoperit lemnul Crucii şi a zis către dânsul unele ca acestea:
Bucură-te, marginea sfatului celui negrăit;
Bucură-te, tăria poporului celui binecuvântat;
Bucură-te, cel ce înfrângi taberele vrăjmaşilor;
Bucura te, cel ce arzi cu văpaia pe demoni;
Bucură-te, sceptrul ceresc al împărăteştii oşti;
Bucură-te, arma nebiruită a iubitoarei de Hristos oşti;
Bucură-te, ceea ce dobori sprânceana barbarilor;
Bucură-te, ceea ce ocârmuieşti sufletele oamenilor;
Bucură-te, izbăvitoarea multor răutăţi;
Bucură-te, dăruitoarea multor bunătăţi;
Bucură-te, cea prin care saltă purtătorii de Hristos;
Bucură-te, cea prin care iudeii se tânguiesc;
Bucură-te, cinstită Cruce, păzitoare a creştinilor!

Condacul al 6-lea
Scară până la cer s-a făcut Crucea Domnului, pe toţi suindu-i de la pământ către înălţimea cerului, ca să locuiască împreună şi totdeauna cu cetele îngerilor, lăsând pe cele ce sunt acum ca pe cele ce nu sunt şi ştiind ei a cânta: ***Aliluia!***

Icosul al 6-lea
Lumină, Mântuitorule, strălucind peste toţi cei din iad, ai luminat pe cei ce zăceau jos; iar portarii iadului, nesuferind raza Ta, ca nişte morţi au căzut şi cei ce s-au izbăvit de dânşii, acum, văzând Crucea, cântă aşa:
Bucură-te, învierea celor omorâţi;
Bucură-te, izbăvirea celor ce se tânguiesc;
Bucură-te, deşertarea vistieriilor iadului;
Bucură-te, câştigarea desfătării Raiului;
Bucură-te, toiag care ai afundat oastea egipteană;
Bucură-te, căci iarăşi pe poporul israelit l-ai adăpat;
Bucură-te, lemn însufleţit, a tâlharului mântuire;
Bucură-te, trandafir bine mirositor, a binecredincioşilor mirosire;
Bucură-te, hrana celor ce flămânzesc întru Duhul;
Bucură-te, pecetea pe care oamenii au luat-o;
Bucură-te, cinstită Cruce, uşa tainelor;
Bucură-te, cea prin care se revarsă râuri dumnezeieşti;
Bucură-te, cinstită Cruce, păzitoare a creştinilor!

Condacul al 7-lea
Lui Moise te-ai dat ca un toiag, vrând a mântui prea mult truditul neam din stricăciune, dar te-ai cunoscut lui şi semn dumnezeiesc. Pentru aceea s-a înspăimântat de tăria ta, Cruce cinstită, cântând: ***Aliluia!***

Icosul al 7-lea
Cel ce de demult a dat lege văzătorului de Dumnezeu în Sinai, de voie pe Cruce s-a pironit pentru cei fără de lege, de bărbaţii cei fără de lege şi blestemul cel vechi al legii l-a dezlegat, ca puterea Crucii văzând-o toţi acum să cânte:
Bucură-te, ridicarea celor căzuţi;
Bucură-te, îndreptarea celor robiţi de patimile lumeşti;
Bucură-te, înnoirea învierii lui Hristos;
Bucură-te, dumnezeiasca desfătare a monahilor;
Bucură-te, copac bine înfrunzit sub care se adăpostesc credincioşii;
Bucură-te, Lemn de prooroci grăit a fi pe pământ sădit;
Bucură-te, ajutorul Împărăţiei împotriva vrăjmaşilor;
Bucură-te, apărare tare a cetăţii;
Bucură-te, a Dreptului Judecător arătare;
Bucură-te, a greşiţilor osândire;
Bucură-te, cinstită Cruce, sprijinirea sărmanilor;
Bucură-te, cinstită Cruce, îmbogăţirea săracilor;
Bucură-te, cinstită Cruce, păzitoare a creştinilor!

Condacul al 8-lea
Străină minune văzând, străină viaţă să vieţuim, mintea la cer înălţând-o; că pentru aceasta Hristos pe Cruce s-a pironit şi cu trupul a pătimit, vrând a-i trage la Sine pe cei ce cântă Lui: ***Aliluia!***

Icosul al 8-lea
Întreg a venit din înălţime, avându-şi cu Sine Dumnezeirea, singur Cuvântul cel mai înainte de veacuri şi născându-Se din Fecioara Maică şi lumii arătându-Se om smerit şi Crucea primind, a făcut vii pe cei ce cântă Lui:
Bucură-te, cinstită Cruce, arma păcii;
Bucura te, semnul călătorilor;
Bucură-te, înţelepciunea şi întărirea celor ce se mântuiesc;
Bucură-te, nebunia şi sfărâmarea celor ce dosădesc;
Bucură-te, răsad bine rodit, nemuritor şi de viaţă purtător;
Bucură-te, floare, care ai înflorit mântuirea noastră;
Bucură-te, căci împreunezi pe cele de pe pământ cu cele de sus;
Bucură-te, căci luminezi inimile celor de jos;

Bucură-te, cea prin care stricăciunea s-a stricat;
Bucură-te, cea prin care mâhnirea s-a pierdut;
Bucură-te, bogăţia bunătăţilor celor înmiite;
Bucură-te, lauda credincioşilor cea de mii de ori numită;
Bucură-te, cinstită Cruce, păzitoare a creştinilor!

Condacul al 9-lea
A căzut tabăra demonilor cea cu tot felul de săgeţi întrarmată şi neamul evreilor s-a ruşinat, văzând ei că de către toţi cu dor Crucea este închinată şi că de-a pururea izvorăşte tămăduiri celor ce cântă: ***Aliluia!***

Icosul al 9-lea
Râurile cugetelor celor de rea credinţă s-au oprit, fiind pironit pe lemn Tu, Hristoase, căci, cu adevărat nu se pricep cum şi cruce ai suferit şi de stricăciune ai scăpat, iar noi, Învierea slăvind-o, cântăm:
Bucură-te, înălţimea înţelepciunii lui Dumnezeu;
Bucură-te, adâncimea Proniei Lui;
Bucură-te, necunoştinţa necuvântătorilor bârfitori;
Bucura te, pierderea nebunilor de stele vrăjitori;
Bucura te, câci arăţi învierea lui Hristos;
Bucură-te, câci pătimirile Lui le înnoieşti;
Bucură-te, ceea ce călcarea de poruncă a celor dintâi zidiţi ai dezlegat-o;
Bucură-te, ceea ce intrările Raiului le-ai deschis;
Bucură-te, cinstită Cruce, cea de toţi cei dreptcredincioşi cinstită;
Bucură-te, a neamurilor celor necredincioase potrivnică;
Bucură-te, cinstită Cruce, doctorul celor ce bolesc;
Bucură-te, de-a pururea ajutătoare a celor ce se roagă ţie;
Bucură-te, cinstită Cruce, păzitoare a creştinilor!

Condacul al 10-lea
Lumea vrând a o mântui, împodobitorul lumii la dânsa S-a pogorât în chip de negrăit şi întrupat fiind, Crucea a suferit şi pentru noi pe toate ca noi le primeşte; pentru aceea şi izbăvindu-ne pe noi, de la toţi aude: ***Aliluia!***

Icosul al 10-lea
Zid nebiruit şi dumnezeiesc al lumii te înţelegem, o, purtătoare de viaţă Cruce, că Făcătorul cerului şi al pământului pe tine gătindu-te, Îşi întinde mâinile – străină auzire – şi pe toţi învaţă a cânta:
Bucură-te, temeiul dreptei credinţe;
Bucură-te, biruinţa creştinilor;

Bucură-te, căci pe Amalec cel gândit l-ai înfrânt;
Bucură-te, căci de mâinile lui Iacov mai înainte te-ai închipuit;
Bucură-te, căci tu umbrele cele prea vechi le-ai înnoit;
Bucură-te, căci tu glasurile cele de prooroci grăite le-ai împlinit;
Bucură-te, căci ai purtat pe Mântuitorul tuturor;
Bucură-te, căci ai stricat pe stricătorul sufletelor;
Bucură-te, cea prin care cu îngerii ne-am unit;
Bucură-te, cea prin care cu lumina ne-am strălucit;
Bucură-te, căci cinstindu-te, ţie ne închinăm;
Bucură-te, căci strigând, ţie glăsuim;
Bucură-te, cinstită Cruce, păzitoare a creştinilor!

Condacul al 11-lea

Cântarea toată se micşorează, vrând a urma mulţimii minunilor tale, fiindcă de-ţi vom aduce ţie, o, prea cinstită Cruce, mulţime de laude, nimic vrednic nu împlinim, faţă de cele ce ne-ai dat nouă, dar cântăm: ***Aliluia!***

Icosul al 11-lea

Strălucire de lumină dătătoare, celor ce sunt întru întuneric se dăruieşte Crucea aceasta de viaţă dătătoare, căci lumina cea nematerialnică a primit-o şi spre dumnezeiasca cunoştinţă pe toţi povăţuieşte şi înălţându-se acum, pe mintea noastră o înalţă a cânta acestea:
Bucură-te, luminătorul cel ce te arăţi celor ce sunt întru întuneric;
Bucură-te, stea, care străluceşti lumea;
Bucură-te, fulger, care orbeşti pe ucigaşii lui Hristos;
Bucură-te, trăznet, care slăbănogeşti pe cei necredincioşi;
Bucură-te, căci ai strălucit cetele dreptmăritorilor;
Bucură-te, căci ai risipit capiştele idolilor;
Bucură-te, cea al cărei chip din cer s-a arătat;
Bucură-te, cea al cărei dar pe vicleşuguri le-a gonit;
Bucură-te, ceea ce însemnezi omorârea trupului;
Bucura te, ceea ce omori pornirea patimilor;
Bucură-te, pe care Hristos s-a răstignit;
Bucură-te, prin care toată lumea s-a mântuit;
Bucură-te, cinstită Cruce, păzitoare a creştinilor!

Condacul al 12-lea

Har voind Hristos a da oamenilor, mâinile pe lemn îşi întinde şi neamurile toate împreună le cheamă şi Împărăţia Cerurilor o dă tuturor celor ce cu vrednicie şi cu credinţă cântă cântarea: ***Aliluia!***

Icosul al 12-lea
Cântând cântarea ta, te lăudăm cu dor pe tine Lemnul Domnului ca pe un însufleţit; căci pironindu-se cu trupul pe tine, Cel ce stăpâneşte peste puterile cele de sus ne-a sfinţit, ne-a mărit şi ne-a învăţat a zice acestea:
Bucură-te, cinstită Cruce, arma cea înţelegătoare;
Bucură-te, sfânta privire a Sfinţilor;
Bucură-te, înainte-propovăduirea proorocilor şi a drepţilor;
Bucură-te, purtătoare de lumină, meşteşugire a lui Hristos;
Bucură-te, frumuseţea şi cununa dreptcredincioşilor ocârmuitori;
Bucură-te, stăpânirea şi întărirea cuvioşilor preoţi;
Bucură-te, podoaba cea prea lăudată a adevărului;
Bucură-te, începutul cel prea bun al mântuirii;
Bucură-te, strălucirea cea luminată a tuturor;
Bucură-te, izgonirea agarenilor;
Bucură-te, făclie a luminii celei nestricate;
Bucură-te, veselia sufletului meu;
Bucură-te, cinstită Cruce, păzitoare a creştinilor!

Condacul al 13-lea (de trei ori)
O, întru tot cântat Lemn, pe care a fost răstignit Hristos, Cuvântul cel mai sfânt decât toţi Sfinţii, primind rugăciunile noastre, de toată primejdia pe toţi izbăveşte-ne şi de chinurile veşnice scapă pe cei ce cântă lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Apoi se zice iarăşi:

Icosul 1
Îngerii din cer în chip nevăzut înconjoară cu frică Crucea cea de viaţă purtătoare şi văzând-o cum împarte acum cu strălucire credincioşilor har de lumină dătător, se înspăimântează şi-i stau înainte zicând către dânsa unele ca acestea:
Bucură-te, cinstită Cruce, păzitoare a lumii;
Bucură-te, slava Bisericii;
Bucură-te, căci izvorăşti tămăduiri cu îndestulare;
Bucură-te, căci luminezi marginile lumii;
Bucură-te, Lemn de viaţă mirositor şi vistieria minunilor;
Bucură-te, prea fericită şi de daruri dătătoare;
Bucură-te, căci eşti dumnezeiesc aşternut picioarelor;
Bucură-te, căci te-ai aşezat spre închinarea tuturor;
Bucură-te, pahar plin de curată băutură;
Bucură-te, luminător al strălucirii celei de sus;
Bucură-te, cea prin care se binecuvântează zidirea;

Bucură-te, cea prin care este închinat Ziditorul;
Bucură-te, cinstită Cruce, păzitoare a creştinilor!

Condacul 1
O, de trei ori fericită şi prea cinstită Cruce, ţie ne închinăm credincioşii şi te mărim, veselindu-ne de dumnezeiasca ta înălţare. Ca o pavază şi armă nebiruită, ocroteşte şi acoperă cu darul tău pe cei ce cântă: ***Bucură-te, cinstită Cruce, păzitoare a creştinilor!***

iar la urmă se citeşte această rugăciune:

Rugăciune

Doamne Iisuse Hristoase, dulce Mântuitorul sufletului meu, mărturisesc înaintea Ta, întru această zi a răstignirii Tale, în care ai pătimit şi ai luat moarte pe Cruce pentru păcatele noastre, că eu sunt cel ce Te-am răstignit cu păcatele mele cele multe şi cu fărădelegile mele cele rele. De aceea mă rog bunătăţii Tale celei nemărginite, ca să mă faci şi pe mine părtaş sfintelor Tale Patimi, cinstitelor răni şi morţii Tale celei de viaţă făcătoare, pentru ca să mă învrednicesc, prin darul Tău, să câştig şi eu asemenea Ţie, pentru dragostea Ta, precum Tu cel milostiv le-ai răbdat pentru mântuirea mea, întărindu-mă pururea cu aceeaşi putere şi răbdare ce ai avut când Te-au răstignit nemulţumitorii evrei.

De aceea întăreşte-mă, Doamne, ca să pot ridica cu bucurie de astăzi înainte Crucea Ta cu deplină pocăinţă, întristarea morţii Tale să o simt, precum au simţit-o Preasfânta Ta Maică, ucenicii Tăi şi mironosiţele femei. Şi-mi înviază simţirile mele cele sufleteşti, ca să cunoască moartea Ta, precum ai făcut de Te-au cunoscut şi zidirile cele neînsufleţite, care s-au mişcat la răstignirea Ta, precum Te-a cunoscut tâlharul cel credincios pe care, rugându-se Ţie, l-ai primit în Rai. Dă-mi, Doamne şi mie, tâlharului celui rău, darul Tău, precum ai dat atunci aceluia şi iartă păcatele mele pentru sfintele Tale Patimi şi mă primeşte prin pocăinţă împreună cu el în Rai, ca un Dumnezeu şi ziditor ce-mi eşti.

Asemenea fă cu toţi creştinii, vii şi morţi, precum se roagă Ţie în toate zilele Sfânta Biserică şi le lasă lor toate păcatele şi-i învredniceşte pe ei de împărăţia Ta şi să vadă lumina Ta şi să mărească slava Ta.

Mă închin Crucii Tale, Hristoase şi zic către dânsa: Slavă ei pentru dragostea Ta!
Bucură-te, prea cinstită Cruce a lui Hristos, căci prin tine s-a mântuit lumea, ridicând asupra ta pe Iisus ţintuit.
Bucură-te, pom prea mărit, pentru că Tu ai ţinut rodul vieţii ce ne-a mântuit din moartea păcatului.
Bucură-te, toiagul cel tare ce ai sfărâmat uşile iadului.
Bucură-te, cheia împărătească ce ai deschis uşa Raiului.

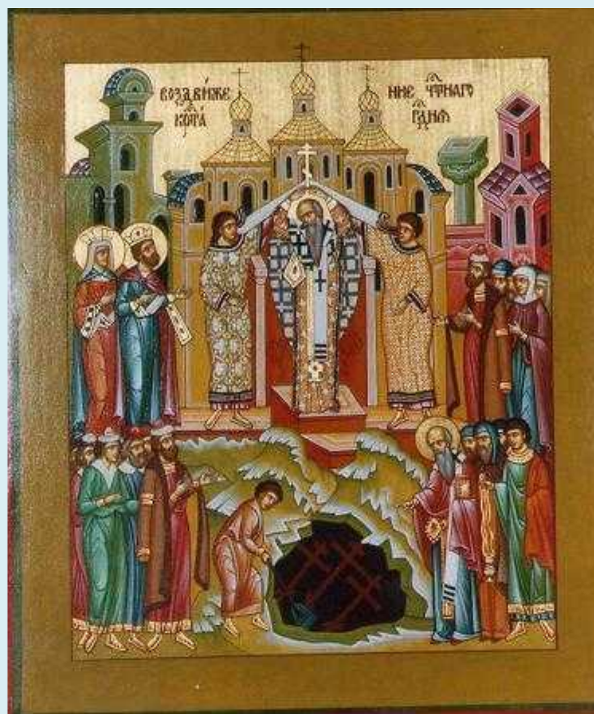
Mă bucur şi eu, pentru că văd pe vrăjmaşii Tăi surpaţi, iar pe prietenii Tăi că împărăţesc în ceruri, pe vrăjmaşii Tăi biruiţi de puterea Ta, iar pe creştinii ce Ţi se închină, înarmaţi cu puterea Ta.

O, Hristoase, Răstignitul meu, câte ai pătimit pentru noi, câte răni, câte scuipări, câte batjocuri şi ce necinste ai răbdat pentru păcatele noastre, pentru ca să ne dai pildă de adevărată răbdare! De aceea cum pot eu să fug de Cruce, văzând pe Hristos că este ridicat pe ea? Cum să-mi pară grele chinurile văzând pe Stăpânul meu că le iubeşte, le cere şi le socoteşte Lui de mare cinste?

Ruşine-mi este, cu adevărat, de mă voi întrista de relele ce-mi pricinuiesc oamenii sau de ispitele ce-mi aduc diavolii sau de trupul şi gândurile mele cele rele sau pentru sărăcia şi bolile ce-mi vin din voia lui Dumnezeu pentru păcatele mele, deoarece acestea toate mi le trimite pentru ca să mă apropie mai mult de El, pentru ca să-L slăvesc şi să mă pedepsesc în această viaţă pentru binele meu, pentru ca să mă odihnesc cu mai multă mărire întru Împărăţia Lui cea veşnică.

Şi de vreme ce este aşa, înmulţeşte-mi Doamne ostenelile, ispitele şi durerile, dar să-mi înmulţeşti împreună şi să-mi prisoseşti şi răbdarea şi puterea, ca să pot răbda toate câte mi s-ar întâmpla. Pentru că recunosc că sunt neputincios de nu mă vei întări, orb de nu mă vei lumina, legat de nu mă vei dezlega, fricos de nu mă vei face îndrăzneţ, rău de nu mă vei preface în bun, pierdut de nu mă vei ierta, rob de nu mă vei răscumpăra cu bogata şi dumnezeiasca Ta putere şi cu darul Sfintei Tale Cruci, căreia mă închin şi o măresc acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Imnografie

Condac la praznicul Înălţării Sfintei Cruci: Cel ce Te-ai înălţat pe Cruce de bunăvoie, poporului Tău celui nou numit cu numele Tău, îndurările Tale dăruieşte-i, Hristoase Dumnezeule. Veseleşte cu puterea Ta pe dreptcredincioşii creştini, dăruindu-le biruinţă asupra celui protivnic; având ajutorul Tău, armă de pace nebiruită biruinţă.

Tropar la praznicul Înălţării Sfintei Cruci: Mântuieşte, Doamne, poporul Tău şi binecuvântează moştenirea Ta; biruinţă binecredincioşilor creştini asupra celui potrivnic dăruieşte şi cu Crucea Ta păzeşte pe poporul Tău.

Sinaxar - Înălțarea Sfintei Cruci - 14 septembrie:
https://www.trinitas.tv/inaltarea-sfintei-cruci-14-septembrie/

SFINȚII ZILEI
ÎNĂLȚAREA SFINTEI CRUCI AMINTEȘTE CREDINCIOȘILOR DE O IMPORTANTĂ DESCOPERIRE CE A AVUT LOC LA ÎNCEPUTUL CELUI DE-AL PATRULEA SECOL.
ÎNĂLȚAREA SFINTEI CRUCI
14 SEPTEMBRIE

Comentarii patristice - Înălţarea Sfintei Cruci

Înălţarea Sfintei Cruci (Ev. Ioan 19, 6-11, 13-20, 25-28, 30-35)

(In. 19, 6) Când L-au văzut deci arhiereii şi slujitorii au strigat, zicând: Răstigneşte-L! Răstigneşte-L! Zis-a lor Pilat: Luaţi-L voi şi răstigniţi-L, căci eu nu-I găsesc nici o vină.

Abel a fost pizmuit de Cain și după aceea a fost a omorât.
Același lucru l-a suferit și Hristos:
Deși a iubit pe cei invidioși, ei s-au mâniat,
chiar și atunci când El le-a arătat dragostea Sa.

Hristos i-a vindecat pe cei bolnavi și în loc de mulțumire,
suferă și este răstignit.

Toate pentru ca Adam să se ridice.

Adunarea de nelegiuiți, mâniată de mulțimea minunilor,
a strigat: Omoară-L, răstignește-L!
în timp ce-L dădea în mâinile lui Pilat pe Creatorul a toate;

L-au dat în mâinile judecătorului pe Cel care va judeca și pe regi și pe țărani;

Osânditul judecă pe Dreptul Judecător;Cel necunoscut (se face referire la Pilat despre care nu s-a auzit în aceeași măsură ca despre Hristos – n.tr.) amenință cu moartea pe Mântuitorul ca pe un tâlhar!
Iar El, ca să sufere, îndură în tăcere fără a spune nici un cuvânt.
Ca Adam să se ridice.

(Sfântul Roman Melodul, Condac despre Pătimirile lui Hristos 20, 5-6, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 6) Când L-au văzut deci arhiereii şi slujitorii au strigat, zicând: Răstigneşte-L! Răstigneşte-L! Zis-a lor Pilat: Luaţi-L voi şi răstigniţi-L, căci eu nu-I găsesc nici o vină.

Pilat, după numai cele câteva cuvinte pe care le auzise, a vrut să-I dea drumul lui Iisus, însă mulțimea s-a aprins și mai tare, spunând: Răstignește-L. Și de ce doreau ei atât de mult să-L omoare într-un chip ca acesta? Pentru că era o moarte rușinoasă. Ei se temeau că după aceea, cineva își va aminti de El și de aceea voiau să-I aplice o pedeapsă care era în același timp și un blestem. Ei nu știau că Adevărul este prea slăvit de piedicile pe care le întâlnește.

(Sfântul Ioan Gură de Aur, Omilii la Evanghelia după Ioan 84,2, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 6) Când L-au văzut deci arhiereii şi slujitorii au strigat, zicând: Răstigneşte-L! Răstigneşte-L! Zis-a lor Pilat: Luaţi-L voi şi răstigniţi-L, căci eu nu-I găsesc nici o vină.

Diavolul nu a fost nicicând într-o stare mai proastă decât a fost în acea zi. Căci, în timp ce aștepta să câștige pe Hristos, a pierdut și pe cei pe care îi dobândise deja pentru că în clipa în care trupul Său a fost pironit pe cruce, cei morți au înviat. Atunci moartea a fost rănită, primind o lovitură a morții dintr-un trup mort… întrucât diavolul ar face tot ceea ce îi stă în putință să-i convingă pe oameni că Iisus nu a murit, ci că el (satana – n.tr.) deține puterea. Oricine poate vedea că vremea de după înviere este presărată de dovezi (că Hristos a înviat din morți – n.tr.), însă în ceea ce privește moartea Sa, nici o altă vreme decât clipa morții nu poate oferi alte dovezi despre aceasta. Așadar, Iisus a trebuit să moară în public, în fața tuturor, iar învierea Sa nu a fost la fel, deoarece El știa că timpul care se va scurge mai apoi va aduce mărturie de la sine pentru aceasta. Lucru minunat este că, în timp ce lumea privea (cum Hristos este răstignit – n.tr.), șarpele a fost zdrobit de cruce.

Privește cum diavolul a încercat ca Hristos să moară în taină. Ascultă-l pe Pilat spunând: Luați-L voi și-L răstigniți, căci nu găsesc în El nici o vină, stând împotriva mulțimii într-o mie de feluri. Și din nou iudeii i-au spus: Dacă eşti Fiul lui Dumnezeu, coboară-Te de pe cruce! (Mt. 27, 40). Iar când a primit o lovitură de moarte, pentru că nu s-a coborât de pe cruce, a fost îngropat.

Și totuși, în puterea Sa se afla și posibilitatea de a învia imediat însă nu a făcut-o pentru ca noi să putem crede în moartea Sa. În cazuri particulare de moarte, într-adevăr, se poate spune că numai au leșinat, însă nu putem spune asta și în cazul lui Hristos.

(Sfântul Ioan Gură de Aur, Omilii la Coloseni 6, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 6) Când L-au văzut deci arhiereii şi slujitorii au strigat, zicând: Răstigneşte-L! Răstigneşte-L! Zis-a lor Pilat: Luaţi-L voi şi răstigniţi-L, căci eu nu-I găsesc nici o vină.

Aici, am putea să ni-l imaginăm pe Pilat spunând: Omorâți-l voi, dacă aveți o lege care condamnă pe cei fără de păcat și pedepsește pe cei fără vină cu o așa înfricoșătoare osândă. Eu nu mă voi face părtaș la așa ceva.

(Sfântul Chiril Alexandrinul, Comentariu la Evanghelia după Ioan 12, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 6) Când L-au văzut deci arhiereii şi slujitorii au strigat, zicând: Răstigneşte-L! Răstigneşte-L! Zis-a lor Pilat: Luaţi-L voi şi răstigniţi-L, căci eu nu-I găsesc nici o vină.

Priviți cum judecătorul Îl apără, achitându-L continuu pe Iisus de orice vină… căci luați-L voi și-L răstigniți este expresia spălării de vină și încredințarea lor a unei fapte care nu le era permisă în mod obișnuit. Ei Îl aduseseră pe Iisus pentru ca guvernatorul să decidă în privința Sa, însă totul s-a petrecut invers, Iisus fiind mai degrabă achitat, decât condamnat prin decizia guvernatorului.

(Sfântul Ioan Gură de Aur, Omilii la Evanghelia după Ioan 84, 2, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 7) Iudeii i-au răspuns: „Noi avem lege şi după legea noastră El trebuie să moară, că S-a făcut pe Sine Fiu al lui Dumnezeu”.

Dacă voi [arienilor] nu veți afla de la cine este Hristos, o vor face măcar cei care-L cunosc [creștinii] de la cei care nu-L cunosc…

Oare nu vedeți că vă faceți frați cu… iudeii (din zilele lui Iisus – n.tr.) pentru că negați că Hristos Dumnezeu este Fiul al lui Dumnezeu Tatăl? Ei singuri și-au afirmat motivul osândirii lor: Noi avem lege şi după legea noastră El trebuie să moară, că S-a făcut pe Sine Fiu al lui Dumnezeu. Oare nu aceeași acuzație o aduceți și voi, hulitorilor împotriva Sa, că în timp ce El se declară Fiu al lui Dumnezeu, voi spuneți că este doar o creatură? El Însuși mărturisește că este Fiul și ei Îl declară ca vinovat de moarte.

Și voi tăgăduiți că El este Fiul lui Dumnezeu. Ce pedeapsă Îi aduceți? Primiți cu aceeași scârbă cuvintele Sale precum iudeii și vă faceți de acord cu decizia lor. Aș vrea să știu dacă voi vă veți certa în privința pedepsei. Păcatul vostru, prin care ați negat că El este Fiul lui Dumnezeu, este același cu al lor, cu deosebirea că vina lor este mai mică pentru că au păcătuit din ignoranță.

(Ilarie de Poitiers, Despre Sfânta Treime 6.50, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 7) Iudeii i-au răspuns: „Noi avem lege şi după legea noastră El trebuie să moară, că S-a făcut pe Sine Fiu al lui Dumnezeu”.

Cum atunci când judecătorul a spus Luaţi-L voi şi judecaţi-L după legea voastră, voi ați răspuns: Nouă nu ne este îngăduit să omorâm pe nimeni și ați alergat la Lege?

Și priviți cu luare aminte la învinuire: S-a făcut pe Sine Fiu al lui Dumnezeu. Spuneți-mi, pe aceasta se bazează acuzarea voastră, că cel care săvârșește lucrările Fiului lui Dumnezeu trebuie să Se numească Fiu al lui Dumnezeu? Și Hristos ce a făcut? În timp ce iudeii se sfătuiau între ei, Și-a păstrat pacea, împlinind cuvântul proorocului care spune: nu şi-a deschis gura Sa… întru smerenia Lui judecata Lui s-a ridicat (Is. 53, 7-8).

(Sfântul Ioan Gură de Aur, Omilii la Evanghelia după Ioan 84, 2, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 8) Deci, când a auzit Pilat acest cuvânt, mai mult s-a temut.

Pilat se îngrijorează când aude că Hristos S-a numit pe Sine Fiul lui Dumnezeu, temându-se că s-ar putea să nu aplice pedeapsa corectă dacă se va dovedi că declarația este adevărată. Însă oamenii care cunoșteau aceasta (că Iisus este Fiul lui Dumnezeu – n.tr.), atât prin cuvânt, cât și prin faptă n-au dat înapoi, ci Îl osândesc la moarte pentru același motiv pentru care ar fi trebuit să I se închine.

(Sfântul Ioan Gură de Aur, Omilii la Evanghelia după Ioan 84, 2, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 8) Deci, când a auzit Pilat acest cuvânt, mai mult s-a temut.

Planul diabolic urzit de iudei a avut un final la care prea puțin s-au așteptat. Acuzarea pe care voiau să I-o plăsmuiască era că a păcătuit împotriva lui Dumnezeu. Însă greutatea învinuirii l-a făcut pe Pilat să fie mai atent, alarmându-l și făcându-l să se poarte cu o mai mare grijă față de Hristos decât înainte. Pilat devenise mai personal în întrebările sale, dorind să știe cine este Iisus și de unde vine. Cred că îi trecuse prin minte că, deși Iisus era om, se putea să fie în același timp și Fiul lui Dumnezeu. Această idee și credință a sa nu o desprinsese din Sfânta Scriptură, ci din falsele legende grecești. În fabulele grecești, mulți oameni sunt numiți a fi semi-zei și fii ai zeilor. Și romanii la fel, ba mai superstițioși în astfel de lucruri, numeau zei pe unii dintre monarhii lor mai deosebiți, le ridicau altare și locașuri de închinare și îi așezau pe piedestaluri. De aceea, Pilat era mai serios și mai îngrijorat ca niciodată în a afla cine este Hristos și de unde vine.

(Sfântul Chiril Alexandrinul, Comentariu la Evanghelia după Ioan 12, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 9) Şi a intrat iarăşi în pretoriu şi I-a zis lui Iisus: „De unde eşti Tu?” Iar Iisus nu i-a dat nici un răspuns.

Aflăm, comparând cele relatate de către evangheliști, că această tăcere din partea Domnului nostru nu s-a petrecut doar o singură dată, ci El a tăcut și înaintea mai-marelui preoților, a lui Irod la care după cum spune Luca, a fost trimis de către Pilat pentru audiere, și mai apoi înaintea lui Pilat însuși (vezi și Mt. 26, 63; 27, 14; Mc. 14, 61; 15, 5; Lc. 23, 7-9; In. 19, 9). Pentru aceasta s-a spus prin proorocul care zice: ca un miel spre junghiere s-a adus şi ca o oaie fără de glas înaintea celor ce o tund, aşa nu Şi-a deschis gura Sa (Is. 53, 7), referindu-se în special la acele momente când Hristos nu dădea răspuns celor care-L întrebau. Hristos răspundea adesea întrebărilor ce Îi erau adresate, însă acum, datorită întrebărilor ce au rămas fără răspuns, metafora mielului este arătată pentru ca prin tăcerea Sa să i se

vădească nevinovăția și nu că ar fi purtat vreo vină. Așadar, atunci când a fost judecat și a stat fără de glas, a făcut-o pentru că acest lucru stă în caracterul mielului. Cu alte cuvinte, a stat fără de glas nu ca unul cu o conștiință întunecată care este judecat pentru păcatele sale ci ca Cel care în blândețea Lui s-a jertfit pentru păcatele altora.

(Fericitul Augustin, Tratat la Evanghelia după Ioan 116.4, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 9) Şi a intrat iarăşi în pretoriu şi I-a zis lui Iisus: „De unde eşti Tu?" Iar Iisus nu i-a dat nici un răspuns.

Pentru că așa a voit să sufere pentru lume, El tace atunci când este cercetat și bătut de către Pilat. Căci, dacă ar fi vorbit, n-ar mai fi fost răstignit din slăbiciune (2 Cor. 13, 4), pentru că în cuvintele Cuvântului nu se află nici o slăbiciune.

(Origen, Comentariu la Evanghelia după Ioan 19.61, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 9) Şi a intrat iarăşi în pretoriu şi I-a zis lui Iisus: „De unde eşti Tu?" Iar Iisus nu i-a dat nici un răspuns.

Tunetul nu a mai răsunat, adică Cuvântul a fost fără de cuvânt;
Căci dacă ar fi vorbit, n-ar mai fi fost biruit,
Și ca biruitor, n-ar mai fi fost răstignit, iar Adam n-ar mai fost mântuit.
Așadar, Cel care a prins pe cei înțelepți (Iov. 5, 13), a cucerit prin tăcerea Sa.

Judecătorul, văzând că nu răspunde nici un cuvânt,
A fost cuprins de stânjenire și a spus:
Ce să fac cu unul care nu vorbește?

Iar ei i-au răspuns: Vinovat se face de acestea, pentru că nu vorbește…

Moartea este o datorie pe care o datoram, a spus Mântuitorul meu,
Celor fărădelege, cum ar fi și Pilat.
(Iisus) nu a considerat pe animalul fără cuvânt vrednic de vreun cuvânt.

(Sfântul Roman Melodul, Condac la Pătimirile lui Hristos 20. 7-8, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 10) Deci Pilat i-a zis: „Mie nu-mi vorbeşti? Nu ştii că am putere să Te eliberez şi putere am să Te răstignesc?”

Pilat credea că tăcerea lui Iisus este asemenea tăcerii unui nebun și se întinde asupra Lui, ca și când ar fi deținut vreo putere asupra Sa, crezând că va putea ca prin teamă să-L facă pe Iisus, împotriva voinței Sale, să-i dea un răspuns la întrebare. Pilat spune că nimeni și nimic nu-i poate împiedica hotărârea, fie cea de a Îl pedepsi, fie de a Îl elibera, sugerând că nimic nu l-ar putea face să dea un verdict împotriva voinței sale de vreme ce soarta acuzatului se află doar în mâinile lui. De aceea, Pilat mustră pe Iisus, simțindu-se parcă insultat de tăcerea nepotrivită.

(Sfântul Chiril Alexandrinul, Comentariu la Evanghelia după Ioan 12, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 11) Iisus a răspuns: „N-ai avea nici o putere asupra Mea, dacă nu ţi-ar fi fost dat ţie de sus. De aceea, cel ce M-a predat ţie mai mare păcat are.”

Ca și în cazul lui Iov… nu suntem loviți din întâmplare de greutăți prin care ne pierdem din bogății. Nu din întâmplare unul dintre noi este luat rob sau cineva drag nouă este omorât în casa (Iov. 14, 19) care se surpă peste el. În oricare dintre aceste situații, fiecare credincios trebuie să spună: N-ai avea nici o putere asupra Mea, dacă nu ţi-ar fi fost dat ţie de sus. Căci nici casa lui Iov nu s-a surpat peste copiii săi până ce diavolul nu a primit puterea să facă posibil acest lucru. Nici călăreții nu l-ar fi hăituit de trei ori pentru a-i lua cămilele, boii și vacile dacă n-ar fi fost instigați de către duhul căruia i s-au încredințat ca slujitori ai voinței sale.

(Origen, Despre începuturi 3.2.6, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 11) Iisus a răspuns: „N-ai avea nici o putere asupra Mea, dacă nu ţi-ar fi fost dat ţie de sus. De aceea, cel ce M-a predat ţie mai mare păcat are.”

Însă totuși, atunci când se oferă posibilitatea, nu se impune și necesitatea. Așadar, deși David a primit puterea de a omorî pe Saul, el a preferat să-l cruțe, decât să-l lovească (1 Sam. 24, 7; 25, 9). Din aceasta înțelegem că oamenii răi primesc puterea pentru osândirea stricatei lor voințe, în timp ce oamenii buni primesc posibilitatea pentru exercitarea bunei lor voințe.

(Fericitul Augustin, Despre duh și literă 54, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 11) Iisus a răspuns: „N-ai avea nici o putere asupra Mea, dacă nu ţi-ar fi fost dat ţie de sus. De aceea, cel ce M-a predat ţie mai mare păcat are.”

Atunci când Iisus spune că puterea i-a fost dată lui Pilat de sus, nu vrea să spună că Tatăl l-ar fi dat pe Fiul spre răstignire fără ca El să fie de acord, ci că Singurul Născut S-a dat pe Sine să sufere pentru noi, iar că Tatăl a suferit împlinirea tainei în El. De aceea, aici este vădit arătat atât consimțământul Tatălui dat (pentru răstignirea Fiului – n.tr.), cât și bunăvoința Fiului (pentru a face aceasta – n.tr.). Căci fără îndoială, niciodată puterea numărului n-ar putea birui puterea Mântuitorului.

(Sfântul Chiril Alexandrinul, Comentariu la Evanghelia după Ioan 12, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 11) Iisus a răspuns: „N-ai avea nici o putere asupra Mea, dacă nu ţi-ar fi fost dat ţie de sus. De aceea, cel ce M-a predat ţie mai mare păcat are.”

Iisus i-a spus lui Pilat n-ai avea nici o putere asupra Mea, adică chiar și această mică putere, oricât de mică ar fi ea,tot de sus ți-a fost dată. Dar cunoscând puterea ei, așa cum o cunosc Eu, pentru că nu este chiar atât de mare încât să te poţi numi Atotputernic, de aceea, cel ce M-a predat ţie mai mare păcat are. El, într-adevăr, m-a dat în mâinile tale pentru prețul lăcomiei, în timp ce tu îți exerciți puterea asupra Mea sub impulsul fricii. Și așa, nici măcar de frică n-ar trebui să omoare om pe om, mai ales pe cel nevinovat. Oricum, a face aceasta din cauza unui entuziasm servil este un rău și mai mare decât cel făcut din frică și de aceea, Cel ce vorbește numai adevărul nu spune: Numai cel care m-a dat în mâinile tale are păcat, ca și cum ceilalți nu ar avea, ci spune că: mai mare păcat are, lăsând să se înțeleagă că nici măcar Pilat nu este absolvit de păcat. Păcatul lui Pilat nu este redus cu nimic doar pentru că păcatul lui Iuda este mai mare.

(Fericitul Augustin, Tratate la Evanghelia după Ioan 116.5, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 12) Pentru aceasta, Pilat căuta să-L elibereze; iar iudeii strigau zicând: Dacă Îl eliberezi pe Acesta, nu eşti prieten al Cezarului. Oricine se face pe sine împărat este împotriva Cezarului.

Această (învinuire) se poate regăsi foarte ușor și în ceea ce Luca relatează în legătură cu presupusa acuzație adusă de către iudei, căci după cuvintele L-am găsit răzvrătind neamul nostru, a mai adăugat și propoziția împiedicând să dăm dajdie Cezarului şi zicând că El este Hristos rege (Lc. 23, 2). Acestea (cuvintele de la Luca – n.tr.) oferă rezolvare și pentru problema la care ne-am referit anterior, și anume, ocazia care pare să presupună că Ioan n-ar fi indicat nici o învinuire precisă care să fi fost adusă de către iudei împotriva Domnului când ei au răspuns (lui Pilat – n.tr.) și au zis: dacă Acesta n-ar fi răufăcător, nu ţi L-am fi dat ţie.

(Fericitul Augustin, Concordanța Evangheliilor 3.8.25, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 12) Pentru aceasta, Pilat căuta să-L elibereze; iar iudeii strigau zicând: Dacă Îl eliberezi pe Acesta, nu eşti prieten al Cezarului. Oricine se face pe sine împărat este împotriva Cezarului.

Așadar, Pilat ar fi trebuit să cerceteze cu atenție dacă Iisus ar fi țintit să împărățească și ar fi vrut să alunge pe Cezar de pe tronul său. Însă el nu face nimic de acest fel și de aceea, Hristos nu-i răspunde nimic, știind că-i adresează degeaba aceste întrebări. Pe lângă aceasta, de vreme ce faptele Sale aduceau mărturie pentru El, nu avea să izbutească prin cuvânt sau alcătuind vreo apărare, arătând că El de bună voie a ajuns în această stare… Pilat, gândind că este pe cale să se supună unui pericol, iese afară ca și cum ar vrea să arate că cercetează problema (căci șederea arată aceasta – n.tr.), însă fără a pune vreo întrebare, Îl dă pe Iisus în mâinile lor, gândind că prin aceasta îi va face să se rușineze.

(Sfântul Ioan Gură de Aur, Omilii la Evanghelia după Ioan 84.2, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 12) Pentru aceasta, Pilat căuta să-L elibereze; iar iudeii strigau zicând: Dacă Îl eliberezi pe Acesta, nu eşti prieten al Cezarului. Oricine se face pe sine împărat este împotriva Cezarului.

Răstignește-L!A auzit ucigașul pe ticăloși strigând,
Și le-a împlinit dorința,

Predându-L, fără a fi obligați, pe Cel care a dorit să fie răstignit.

Căci lașul s-a înspăimântat, auzind că va deveni dușmanul lui Cezar:
Și a dorit să fie mai degrabă dușmanul Celui Preaînalt
Decât cel al lui Cezar, preferând viața sa în schimbul Vieții.
Cu siguranță, Pilat nu va fi lipsit de vină,
De vreme ce răspunzând nelegiuților, a omorât pe Cel Viu.

(Sfântul Roman Melodul, Condac despre Pătimirile lui Hristos 20.16, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 13) Deci Pilat, auzind cuvintele acestea, L-a dus afară pe Iisus şi a şezut pe scaunul de judecată, în locul numit pardosit cu pietre, iar evreieşte Gabbata.

Era ziua Pregătirii, adică, a șasea sfântă zi a săptămânii (hebdomas) și era cam la al șaselea ceas. Pentru cei care cred că scrierile evangheliștilor se contrazic, de vreme ce unii spun că era pe la al treilea ceas, iar alții undeva pe la al șaselea, suntem nevoiți să spunem ceva în această privință. Matei și Luca, precum și Ioan, spun că s-a făcut întuneric undeva la al șaselea ceas (adică la amiază – n.tr. vezi și Mt. 27, 45; Lc. 23, 44). Într-adevăr, Pilat a ieșit imediat afară și a stat pe scaunul de judecată și L-a dus pe Iisus să fie răstignit și după cum spune evanghelistul, după ce a fost pironit, întunericul a început să se extindă. Că Marcu spune că aceasta s-a petrecut în ceasul al treilea (Mc. 15, 25; Teodor presupune că ceasul al treilea de care Marcu pomenește este ora 9 dimineața – n.tr.) nu este surprinzător, din mai multe motive.

În primul rând, a spus aceasta pentru că nu a fost de față. În al doilea rând, el nu a fost un ucenic al Domnului și a aflat despre cele petrecute de la Petru sau de la vreun alt apostol. Și în final, cu toții au avut opinii și păreri diferite despre timp și ore (aici, Teodor propune o altă soluție care a fost adusă pentru această problemă de cronologie, și anume, că se poate ca fiecare evanghelist să fi scris cu o diferită concepție despre momentul când trebuie începută numărătoarea orelor zilei – n.tr.), iar incertitudinea în privința orei nu afectează cu nimic întâmplările relatate. Mai mult, trebuie neapărat să observăm că Marcu nu a spus în mod special despre o întâmplare bine cunoscută la ora a treia. Însă, legând într-un mod simplu și general lucrurile care s-au petrecut, așa cum se cuvine, spune că toate s-au petrecut la ceasul al treilea, incluzându-le pe toate în același interval orar. După care adaugă: L-au răstignit. Așadar, propoziția era ceasul al treilea se referă la relatarea tuturor evenimentelor care s-au petrecut între timp, iar L-au răstignit este adăugat în legătură cu evenimentele petrecute mai înainte.

(Teodor de Mopsuestia, Comentariu la Ioan 7.19.14, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 14) Şi era Vinerea Paştilor, cam la al şaselea ceas şi a zis Pilat iudeilor: „Iată Împăratul vostru.”

Atunci, ce altă însemnătate mai au cuvintele evanghelistului Marcu iar când L-au răstignit, era ceasul al treilea (Mc. 15, 25), decât că Domnul a fost răstignit la al treilea ceas de către limbile iudeilor iar la al șaselea ceas de către mâniile soldaților? (soluția cronologică oferită de către Fericitul Augustin detaliază ideea lui Teodor, afirmând că Marcu are o anumită listă a evenimentelor în mintea sa atunci când vorbește despre ceasul al III-lea. Pentru Marcu, din punct de vedere tehnic, răstignirea începe cu strigătul iudeilor ca Hristos să fie răstignit și se sfârșește cu răstignirea proprie de către soldații romani. Augustin spune că Marcu a scris în felul acesta pentru ca cititorul să înțeleagă cine este cu adevărat vinovat pentru moartea lui Iisus, notând că în timp ce soldații au fost călăii, strigătul Răstignește-L, iscat de către mai-marii iudeilor la al treilea ceas, a fost cauza uciderii Sale - n.tr.)

(Fericitul Augustin, Tratat la Evanghelia după Matei 2.7.1, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 14) Şi era Vinerea Paştilor, cam la al şaselea ceas şi a zis Pilat iudeilor: „Iată Împăratul vostru.”

În ziua Pregătirii, la ceasul al treilea (Ignatie, sau mai degrabă scribii săi, aduc în discuție o tradiție care pare să contrazică relatarea de la Ioan, însă care se potrivește cu ordinea propusă de sinoptici pentru desfășurarea evenimentelor – n.tr.) Iisus a primit sentința de la Pilat, Tatăl permițând ca aceasta să se întâmple. La ceasul al șaselea, a fost răstignit. La ceasul al nouălea, Și-a dat duhul, iar înainte de asfințit, a fost îngropat.

(Sfântul Ignatie al Antiohiei, Epistola către tralieni 9, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 14) Şi era Vinerea Paştilor, cam la al şaselea ceas şi a zis Pilat iudeilor: „Iată Împăratul vostru.”

Marcu spune că Hristos a fost răstignit în ceasul al treilea. Ioan spune că în ceasul al șaselea s-a așezat pe scaunul său și a judecat pe Iisus. Această diferență este o

eroare a preoților sau a unui copist de atunci. Gamma (Γ), care înseamnă al treilea ceas este foarte aproape la formă cu sigma (ς), care înseamnă ceasul al șaselea.

De vreme ce Matei, Marcu și Luca spun împreună că întunericul a apărut începând cu ceasul al șaselea și a durat până la al nouălea, este foarte clar că Iisus, Domnul și Dumnezeu, a fost răstignit înainte de ceasul al șaselea, adică pe la al treilea, după cum și Marcu spune. Și Ioan a vrut să spună același lucru, că a fost în ceasul al treilea, însă copiștii au scris în loc de gamma (Γ) sigma (ς).

(Eusebiu de Cezareea, Mici adaosuri la întrebările lui Marinus 4, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 14) Şi era Vinerea Paştilor, cam la al şaselea ceas şi a zis Pilat iudeilor: „Iată Împăratul vostru."

După slujirea sa publică, Iisus nu a mâncat din miel, ci El Însuși a suferit ca Adevăratul Miel la Sărbătoarea Paștelui, precum Ioan, dumnezeiescul evanghelist, ne învață în Evanghelia scrisă de către el… și era ziua pregătirii Paștilor, ca pe la ceasul al treilea, precum cărțile cele adevărate o spun și copia care a fost scrisă de mâna evanghelistului și care prin harul divin a fost păstrată în Sfânta Biserică a Efesului, unde i se închină credincioșii… În ziua aceea, în care iudeii se pregăteau ca seara să mănânce Paștele, Domnul și Mântuitorul Iisus Hristos a fost răstignit. El a fost victima celor care erau pe cale să fie făcuți părtași prin credință la taina Sa.

Aceasta este ceea ce și Sfântul Apostol Pavel a scris, spunând: căci Paştile nostru Hristos S-a jertfit pentru noi (1 Cor. 5, 7). Nu este cazul, precum unii care se lasă purtați de ignoranță spun, că după ce El a mâncat Paștele, a fost vândut. Nu ştim aceasta de la Sfinții evangheliști și nici vreunul dintre fericiții apostoli nu ne-au spus despre aceasta, dar în ceasul în care Domnul și Dumnezeul nostru Iisus Hristos a suferit pentru noi, după trup, nu mâncase Paștele de drept (Paștele iudaic), ci, precum am spus, El însuși ca un miel, a fost jertfit pentru praznicul Paștelui simbolic în ziua pregătirii, a paisprezecea a primei luni cu lună plină.

Atunci Paștele simbolic a încetat, de față fiind adevăratul Paște: Paştile nostru Hristos S-a jertfit pentru noi (1 Cor. 5, 7), precum am spus mai devreme, și El a fost vasul cel ales, precum aflăm de la Sfântul Apostol Pavel.

(Sfântul Petru Alexandrinul, Fragmentul 1.7, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 14) Şi era Vinerea Paştilor, cam la al şaselea ceas şi a zis Pilat iudeilor: „Iată Împăratul vostru.”

Insuflatul evanghelist este îndemnat să arate pentru noi ziua și ceasul, datorită învierii înșiși și a șederii timp de trei zile printre cei adormiți pentru ca prin aceasta să descopere către iudei adevărul cuvintelor Domnului: precum a fost Iona în pântecele chitului trei zile şi trei nopţi, aşa va fi şi Fiul Omului în inima pământului trei zile şi trei nopţi (Mt. 12, 40).

(Sfântul Chiril Alexandrinul, Comentariu la Evanghelia după Ioan 12, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 15) Deci au strigat aceia: „Ia-L! Ia-L! Răstigneşte-L!” Pilat le-a zis: „Să răstignesc pe Împăratul vostru?” Arhiereii au răspuns: „Nu avem împărat decât pe Cezarul”.

(Acest verset a fost adesea folosit în polemici de către creștini împotriva iudeilor în perioada patristică – n.tr.)

(Iacov) a primit dreptul de întâi născut când fratele său a privit la el cu dispreț. În același fel, neamul mai tânăr, adică creștinii, L-au primit pe Hristos, pe Întâiul Născut, când neamul mai mare, adică iudeii, L-au lepădat, zicând: Nu avem împărat decât pe Cezarul.

În Hristos, fiecare binecuvântare este adunată și astfel poporul din urmă a smuls binecuvântarea celui dintâi de la Tatăl, precum Iacov a luat binecuvântarea lui Esau. Pentru aceasta, fratele său suferă urzelile și prigonirile unui frate, la fel cum Biserica suferă aceleași lucruri de la iudei.

(Sfântul Irineu de Lyon, Contra ereziilor 4.21.3, , traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 15) Deci au strigat aceia: „Ia-L! Ia-L! Răstigneşte-L!” Pilat le-a zis: „Să răstignesc pe Împăratul vostru?” Arhiereii au răspuns: „Nu avem împărat decât pe Cezarul”.

Ei singuri au voit să fie pedepsiți. De aceea, Dumnezeu a renunțat la ei pentru că au fost primii care s-au dat pe sine afară de sub ocrotirea și puterea Sa. Și pentru că într-o singură voce I-au respins autoritatea, El i-a lăsat să cadă așa cum au și voit.

(Sfântul Ioan Gură de Aur, Omilii la Evanghelia după Ioan 84.2, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 16) Atunci L-a predat lor ca să fie răstignit. Şi ei au luat pe Iisus şi L-au dus ca să fie răstignit.

Nu-l putem absolvi pe Pilat de complicitate la nedreptatea celor care au săvârșit această ticăloasă greșeală împotriva lui Hristos. Pilat este la fel de responsabil ca și ei, de vreme ce atunci când ar fi putut să-L izbăvească și să-L salveze de nebunia ucigașilor, el nu numai că n-a dorit să-L elibereze, ci L-a și dat lor ca să fie răstignit.

(Sfântul Chiril Alexandrinul, Comentariu la Evanghelia după Ioan 12, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 16) Atunci L-a predat lor ca să fie răstignit. Şi ei au luat pe Iisus şi L-au dus ca să fie răstignit.

Nu s-a spus: apoi L-a predat lor ca ei să-L răstignească, ci ca să fie răstignit adică, ca Iisus să fie răstignit de către sentința judecătorească și de către puterea guvernatorului. Iar evanghelistul a spus că Iisus a fost predat căpeteniilor iudeilor ca să arate că și ei au fost părtași la neligiuirea de care încercau să se facă nevinovați. Căci Pilat n-a făcut nimic altceva decât să aplice ceea ce a văzut că este în dorința lor.

(Fericitul Augustin, Tratat la Evanghelia după Ioan 116.9, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 17) Şi ducându-Şi crucea, a ieşit la locul ce se cheamă al Căpăţânii, care evreieşte se zice Golgota.

Atunci când Hristos a fost osândit, I-au pus crucea în spate, iar pe drum spre Golgota s-au întâlnit cu Simon din Cirene și i-au dat-o lui (Mt. 27, 32). În acest fel, nu este nici o diferență între ceea ce relatează fiecare evanghelist.

(Teodor de Mopsuestia, Comentariu la Ioan 7.19.17, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 17) Şi ducându-Şi crucea, a ieşit la locul ce se cheamă al Căpăţânii, care evreieşte se zice Golgota.

Nu se cuvine ca doar Mântuitorul să-Și ia crucea, ci și noi trebuie să ne-o purtăm, împlinind ființa noastră pe calea mântuirii. Folosul nostru nu a fost atunci când i-am luat crucea, ci când Hristos Și-a luat-o și Și-a purtat-o.

(Origen, Comentariu la Matei 126, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 17) Şi ducându-Şi crucea, a ieşit la locul ce se cheamă al Căpăţânii, care evreieşte se zice Golgota.

În tine (Avraame) îmi prefigurez planurile (Fac. 22, 15-19),
Într-adevăr, O dreptule, Tu ești simbolul Meu în relief (Fac. 1, 16; 22, 12 și 16).
Vrei să știi ceea ce va fi după tine ca urmare a faptelor tale?
Pentru aceasta te-am pus să vii aici sus, ca sa-ți arăt:
Precum tu n-ai cruțat pe fiul tău pentru mine,
Asemenea nici Eu nu voi cruța pe Fiul Meu pentru toată lumea;
Ci îl voi da ca să fie omorât pentru lume (Rom. 8, 32)…

Cum Isaac a purtat pe umerii săi lemnele (pentru foc – n.tr.),
La fel și Fiul Meu Își va purta crucea pe umerii Săi.
Marea ta dragoste ți-a arătat viitorul.

Privește puternicul berbec legat de lemn;
De-ndată ce vei cunoaște de ce este ținut,
vei înțelege și taina,
Coarnele îi sunt ținute în legături;
Ele simbolizează mâinile Fiului Meu.
Așază pecetea legământului pe El și eu voi păzi pe fiul tău.

(Sfântul Roman Melodul, Condac despre Avraam și Isaac 41. 22-23, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 17) Şi ducându-Şi crucea, a ieşit la locul ce se cheamă al Căpăţânii, care evreieşte se zice Golgota.

Isaac este un simbol al Domnului atât ca fiu, cât și ca jertfă, căci el a fost fiul lui Avraam precum Hristos a fost Fiul lui Dumnezeu, iar ca jertfă, a fost ca Domnul, doar că nu a fost sacrificat precum El. Isaac doar a purtat lemnul sacrificiului precum Domnul a purtat lemnul crucii și a râs tainic (numele de Isaac înseamnă râs

– n.tr.), proorocind că Domnul ne va umple de bucurie, pe noi, cei care am fost răscumpărați din stricăciune prin sângele Său. Isaac le-a făcut pe toate, cu excepția suferinței, căci se cuvenea să lase precedentul suferinței Cuvântului. Mai mult decât atât, prin aceasta se arată o mare apropiere între divinitatea Domnului și lăsarea în viață a lui Isaac, căci Iisus a înviat după ce a fost îngropat, fără a fi știrbit, precum și Isaac a fost slobozit nevătămat din legăturile jertfei.

(Sfântul Clement Alexandrinul, Hristos Învățătorul 1.5, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 17) Şi ducându-Şi crucea, a ieşit la locul ce se cheamă al Căpăţânii, care evreieşte se zice Golgota.

Iar acum, (iudeii) Îi pun crucea în spate ca unui tâlhar, dezgustați chiar și de lemn, nevrând măcar să-l atingă. Același lucru s-a petrecut și în cazul simbolului, căci Isaac a purtat lemnul, însă nu s-a întâmplat nimic mai mult, căci tatăl său l-a oprit, fiind doar o prefigurare. Aici nu a mai existat nici o oprire pentru că se împlinea prefigurarea.

(Sfântul Ioan Gură de Aur, Omilii la Evanghelia după Ioan 85.1, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 7) Şi ducându-Şi crucea, a ieşit la locul ce se cheamă al Căpăţânii, care evreiește se zice Golgota.

Isaac, fiul lui Avraam, singur și-a purtat lemnul pentru propriul sacrificiu atunci când Dumnezeu a poruncit să-I fie jertfit acesta. Însă acestea au fost taine ținute pentru deplina împlinire a lor din timpul lui Hristos. Așadar, Isaac, cu lemnul său, a fost cruțat când berbecul s-a prins cu coarnele în tufiș și mai apoi a fost jerfit în locul său (Fac. 22, 1-14). Însă Hristos Și-a purtat singur lemnul pe umeri, lipindu-Se de coarnele crucii cu o cunună de spini pe fruntea Sa, căci El a ales să se facă jertfă pentru toți.

(Tertulian, Un răspuns pentru iudei 13, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 17) Şi ducându-Şi crucea, a ieşit la locul ce se cheamă al Căpăţânii, care evreieşte se zice Golgota.

Ei L-au dus pe Creatorul vieții la moarte, ca să moară pentru noi. Într-un mod aflat dincolo de puterea noastră de a înțelege, puterea lui Dumnezeu a adus din pătimirile lui Hristos un rezultat mult mai diferit decât cel intenționat de către dușmanii Săi. Suferințele Sale au servit ca o capcană pentru moarte, lipsind-o de puteri.

Moartea Domnului s-a dovedit a fi restaurarea nemuririi și înnoirea vieții noastre. Osândit la moarte, deși nevinovat, a mers mai departe purtând pe umeri crucea pe care avea să pătimească. Hristos a făcut aceasta pentru noi, luând asupra Sa pedeapsa pe care Legea o punea cu dreptate asupra celor păcătoși, lăsându-Se blestemat pentru noi, după cum se spune în Scriptură că: Blestemat este tot cel spânzurat pe lemn (Gal. 3, 13)… Noi, cei care am săvârșit mulțime de păcate, ne aflăm sub acest vechi blestem pentru că am refuzat să ne supunem Legii lui Dumnezeu. Iar pentru a ne elibera, El, Cel fără de păcat, a luat blestemul asupra Sa. Pentru că Hristos este Dumnezeu, aflat mai presus decât toate, suferința Sa a fost suficientă pentru toți, iar moartea Sa în trup a fost răscumpărarea tuturor. Și astfel, Hristos Și-a purtat crucea, o cruce care de drept nu era a Sa, ci a noastră, a celor care eram sub osânda Legii… Într-adevăr, Domnul nostru Iisus Hristos ne-a avertizat că cel care nu-și ia crucea și nu-I urmează nu este vrednic de El (vezi și Mt. 10, 38). Eu cred că luarea crucii înseamnă doar renunțarea la lume pentru Dumnezeu și dacă asta se cere de la noi, punerea nădejdii în viitoarele binecuvântări înaintea vieții pe care o trăim acum în trup. Domnul nostru Iisus Hristos nu S-a rușinat să poarte crucea pe care noi o meritam, făcând aceasta din dragoste pentru noi.

(Sfântul Chiril Alexandrinul, Comentariu la Evanghelia după Ioan 12, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 17) Şi ducându-Şi crucea, a ieşit la locul ce se cheamă al Căpăţânii, care evreieşte se zice Golgota.

Când Domnul nostru a fost predat voii nebunilor, i-au poruncit, bătându-și joc de demnitatea Sa împărătească, să-Și poarte propriul instrument de tortură. Acest fapt s-a petrecut pentru a se împlinii profeția lui Isaia care spune: Prunc s-a născut nouă, un Fiu s-a dat nouă, a Cărui stăpânire e pe umărul Lui (Is. 9, 5).

Pentru cei răi, vederea Domnului cum își poartă crucea a fost cu adevărat un motiv de batjocură, însă pentru cei credincioși, o mare taină se descoperise, căci crucea avea să devină sceptrul puterii Sale. Acesta era extraordinarul spectacol al unui Cuceritor glorios, zdrobind cu putere puterile diavolului și purtând cu demnitate

cununa victoriei Sale. Pe umerii necurmatei Sale răbdări, a purtat semnul mântuirii pentru toate împărățiile pământului, de parcă ar fi fost acea zi când avea să întărească pe toții viitorii Săi ucenici prin simbolul lucrării Sale, spunându-le: cel ce nu-şi ia crucea şi nu-Mi urmează Mie nu este vrednic de Mine (Mt. 10, 38).

(Sfântul Leon cel mare, Predica 8.4, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 17) Şi ducându-Şi crucea, a ieşit la locul ce se cheamă al Căpăţânii, care evreieşte se zice Golgota.

Se spune că locul căpățânii ar fi fost oarecum destinat pentru moartea celui ce avea să moară pentru umanitate. Până la noi a ajuns o tradiție ebraică potrivit căreia trupul lui Adam, al primului om, a fost îngropat chiar acolo unde a fost răstignit Hristos ca astfel, precum în Adam toți mor, în Hristos toți să învieze. La locul care se numește al căpățânii, capul întregii umanități (Adam – n.tr.) trebuia să-și găsească învierea împreună cu toți oamenii prin învierea Domnului și Mântuitorului Care a pătimit în acel loc și a înviat. Căci nu se cuvenea ca toată mulțimea care s-a născut din el să primească iertarea păcatelor împreună cu binecuvântarea învierii iar însuși tatăl lor să nu primească acest har.

(Origen, Comentariu la Matei 126, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 17) Şi ducându-Şi crucea, a ieşit la locul ce se cheamă al Căpăţânii, care evreieşte se zice Golgota.

Pentru a aduce în discuție ceva și mai nelalocul său, trebuie să mergem înapoi în timp, în vremuri și mai îndepărtate. Tradiția spune că chiar în acest oraș, de fapt chiar în acest loc, Adam a locuit și a murit. Locul unde Domnul nostru a fost răstignit se numește Golgota (locul căpățânii iar în lat. Calvaria – n.tr.) deoarece aici fusese îngropat capul primului om. Așadar s-a întâmplat ca al doilea Adam, care este Sângele (Haddam în ebraică înseamnă sângele – n.tr.) lui Hristos, curgând pe cruce, a spălat păcatele celui îngropat acolo, care a fost primul creat (în gr. Protoplastos. Vezi și Înț. Sol. 7, 1), primul Adam, și astfel, și cuvintele apostolului s-au împlinit: deşteaptă-te cel ce dormi şi te scoală din morţi şi te va lumina Hristos (Efes. 5, 14).

(Fericitul Ieronim, Scrisoarea 46.3, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 17) Şi ducându-Şi crucea, a ieşit la locul ce se cheamă al Căpăţânii, care evreieşte se zice Golgota.

Acum, numele de Golgota este interpretat ca locul căpățânii. Dar cine au fost cei care în chip profetic au numit acest loc Golgota, loc pe care Hristos, adevăratul cap, a îndurat crucea?

Apostolii numesc pe Hristos chipul lui Dumnezeu cel nevăzut (Col. 1, 15) și un pic mai încolo, capul trupului, al Bisericii (Col. 1, 18). Iar în alte locuri: Hristos este capul oricărui bărbat (1 Cor. 11, 3); (El) este cap a toată domnia şi stăpânirea (Col. 2, 10). Acel cap Care a fost răstignit este capul a toată puterea și are drept cap al Său pe Tatăl: Hristos este capul oricărui bărbat, iar capul lui Hristos: Dumnezeu (1 Cor. 11, 3).

(Sfântul Chiril al Ierusalimului, Pericope catehetice 13.23, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 18) Unde L-au răstignit şi împreună cu El pe alţi doi, de o parte şi de alta, iar în mijloc pe Iisus.

Cui îi pasă dacă iudeii au făcut aceste lucruri cu un alt scop? Ei au răstignit și pe Hristos împreună cu hoții și prin aceasta au împlinit fără să vrea o altă profeție, pentru că ceea ce ei au făcut în bătaie de joc a contribuit la adevăr, ca prin aceasta să aflați cât de mare este puterea Sa, de vreme ce prorocul din vechime profețise acestea: cu cei făcători de rele a fost numărat (Is. 53, 12).

Diavolul a vrut să arunce un văl peste ceea ce se întâmplase, însă nu a reușit pentru că, deși trei fuseseră răstigniți, doar singur Iisus a fost prea slăvit pentru ca voi să cunoașteți că puterea Sa ne atinge pe toți. Totuși, minunile nu s-au petrecut decât după ce toți trei au fost pironiți pe cruce și nimeni nu a atribuit nimic din ceea ce s-a petrecut (în chip minunat acolo – n.tr.) vreunuia dintre cei doi, ci numai lui Iisus. Astfel, urzeala diavolului a fost vădită ca fiind în întregime neputincioasă și totul s-a năruit chiar peste capul diavolului, pentru că, și dintre aceștia doi, unul tot a fost mântuit. Așadar, diavolul nu a putut insulta slava crucii, ci a contribuit la ea, și nu cu puțin, pentru că nu a fost nevoie decât de o zguduire a stâncilor pentru a schimba un tâlhar pe cruce și pentru a-l aduce în Rai.

(Sfântul Ioan Gură de Aur, Omilii la Evanghelia după Ioan 85.1, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 18) Unde L-au răstignit şi împreună cu El pe alţi doi, de o parte şi de alta, iar în mijloc pe Iisus.

Cei doi tâlhari care stăteau răstigniți de-o parte și de alta a lui Hristos simbolizează cele două națiuni care aveau să-L cunoască, și anume fiii lui Israel şi neamurile.

De ce luăm noi ca simboluri pe tâlhari osândiți? Pentru că iudeii erau osândiți de către Lege, fiind vinovați de încălcarea ei, iar grecii erau osândiți de idolatria lor, pentru că se închinau creaturii în locul Creatorului… Așadar, răstignirea celor doi tâlhari, deoparte și de alta a lui Hristos, simbolizează… suprapunerea celor două seminții, care au murit împreună, așa cum erau, cu Mântuitorul Hristos, oferind ca preț desprinderea de plăcerile lumești, refuzând să mai trăiască după trup și preferând să trăiască cu Domnul lor, cât mai mult posibil, modelând viețile lor după El și consacrându-se în slujba Sa. Iar însemnătatea simbolului nu este în nici un fel mișcată de faptul că cei doi erau tâlhari, pentru că după natură, eram fii ai mâniei (Efes. 2, 3) și sortiți morții înainte de a crede în Hristos.

(Sfântul Chiril al Alexandriei, Comentariu la Evanghelia după Ioan 12, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 18) Unde L-au răstignit şi împreună cu El pe alţi doi, de o parte şi de alta, iar în mijloc pe Iisus.

Dacă vă gândiți bine, chiar și crucea a fost un scaun de judecată, pentru că Judecătorul a fost pus în mijloc, având de-o parte a Sa pe tâlharul care a crezut în El și care a fost iertat, iar de cealaltă pe tâlharul care L-a hulit și care a fost osândit. Chiar și în acel moment, Hristos ne-a arătat ce va face cu cei vii și cu cei morți: pe unii îi va așeza de-a stânga, iar pe unii de-a dreapta.

(Fericitul Augustin, Tratat la Evanghelia după Ioan, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 19) Iar Pilat a scris şi titlu şi l-a pus deasupra Crucii. Şi era scris: Iisus Nazarineanul, Împăratul iudeilor!

Fie ca pretenție, fie ca realitate, Hristos este numit rege și mărturie pentru aceasta stă fiecare literă, fie ea grecească, latinească sau evreiască și drept coroană, deasupra capului Său, a fost scris: Iisus Nazarineanul, Împăratul iudeilor! Și pentru că nu s-a găsit nici o vină ca El să moară (nici nu exista vreuna) doar, aceasta i se pune înainte: că a fost Împăratul iudeilor (vezi și Ps. 2, 6).

Marele preot, după litera Legii, obișnuia să poarte pe capul său forma semnului și faptul că a fost uns de Dumnezeu scris pe o placă, însă Marele Preot cel adevărat și în același timp și Împărat, Iisus pe cruce fiind, are scris deasupra Sa, Acesta este Împăratul iudeilor! Iar Hristos, înălțându-Se la Tatăl și primind pe Tatăl în Sine, are drept litere și nume pe cel al Tatălui (Dumnezeu) și tot pe El (Dumnezeu Tatăl) Îl are drept coroană.

(Origen, Comentariu la Matei 130, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 19) Iar Pilat a scris şi titlu şi l-a pus deasupra Crucii. Şi era scris: Iisus Nazarineanul, Împăratul iudeilor!

Titlul așezat deasupra crucii Sale, care spunea Împăratul iudeilor!, a arătat că ei nu puteau face pe Hristos să nu le mai fie rege nici măcar prin moartea Sa.

(Fericitul Augustin, Predica 218.5, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 19) Iar Pilat a scris şi titlu şi l-a pus deasupra Crucii. Şi era scris: Iisus Nazarineanul, Împăratul iudeilor!

Pilat a scris un titlu care în același timp a răzbunat pe iudei, dar a fost și în apărarea Domnului. Ei L-au predat ca pe un netrebnic și au încercat să ducă pedeapsa Sa la bun sfârșit, făcându-L să aibă parte de aceeași osândă ca a tâlharilor.

Hristos săvârșește aceasta pentru ca, în viitor, nimeni să nu mai poată aduce învinuiri împotriva Domnului sau să-L acuze ca fiind un netrebnic și un ticălos. El le închide gurile și în același timp, și gurile altora care ar mai îndrăzni să-L învinuiască de așa ceva, arătându-le că s-au ridicat împotriva propriului Împărat.

Pilat așază acele litere, care proclamă cu voce tare biruința și Împărăția Domnului, ca și cum le-ar pune pe un trofeu.

(Sfântul Ioan Gură de Aur, Omilii la Evanghelia după Ioan 85.1, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 20) Deci mulţi dintre iudei au citit acest titlu, căci locul unde a fost răstignit Iisus era aproape de cetate. Şi era scris: evreieşte, latineşte şi greceşte.

Pilat n-a scris acest titlu doar într-o singură limbă, ci în trei, gândindu-se că mulțimea ar putea fi amestecată împreună cu iudeii datorită sărbătorii. Și astfel, ca nimeni să nu rămână fără a cunoaște apărarea sa, a scris învinuirile pentru toți în toate limbile… (vina adusă Mântuitorului - n.tr.).

(Fericitul Augustin, Omilii la Evanghelia după Ioan, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 20) Deci mulţi dintre iudei au citit acest titlu, căci locul unde a fost răstignit Iisus era aproape de cetate. Şi era scris: evreieşte, latineşte şi greceşte.

Acolo, aceste trei limbi erau mult mai importante decât toate celelalte: ebraica, datorită iudeilor care se rugau după Legea lui Dumnezeu; greaca, datorită celor înțelepți dintre neamuri, iar latina, datorită romanilor care la acea vreme stăpâneau mai multe țări, de fapt pe toate….

(Fericitul Augustin, Tratat la Evanghelia după Ioan 117.4, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 20) Deci mulţi dintre iudei au citit acest titlu, căci locul unde a fost răstignit Iisus era aproape de cetate. Şi era scris: evreieşte, latineşte şi greceşte.

Scrierea titlului în trei limbi (în ebraică, latină și greacă) a fost providențială și rodul țelului de negrăit al lui Dumnezeu. Chiar înaintea ochilor noștri stă faptul că vestirea împărăției Mântuitorului nostru Iisus Hristos trebuie să fie făcută în limbile cele mai cunoscute… împlinind profeția ce s-a făcut despre El. Înțeleptul Daniel a spus că Lui I s-a dat slava și împărăția și toate neamurile și limbile îi vor sluji Lui (Dan. 7, 14). Asemenea și Sfântul Pavel ne învață, strigând: Ca întru numele lui Iisus tot genunchiul să se plece, al celor cereşti şi al celor pământeşti şi al celor de dedesubt și să mărturisească toată limba că Domn este Iisus Hristos, întru slava lui Dumnezeu-Tatăl (Filip. 2, 10-11). Așadar, titlul care-L anunță pe Iisus ca rege a fost și este primul rod ale mărturisirii (vorbirii – n.tr.) în limbi (Fap. 2, 1-12).

(Sfântul Chiril Alexandrinul, Comentariu la Evanghelia după Ioan, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 25) Şi stăteau lângă crucea lui Iisus, mama Lui şi sora mamei Lui, Maria lui Cleopa, şi Maria Magdalena.

După ce I-au făcut ostașii toate aceste lucruri, Hristos aflat pe cruce, o încredințează pe mama Sa ucenicului, învățându-ne să ne arătăm grija pentru părinți până în ultima clipă a vieții. Adevărat, atunci când ea L-a tulburat neobișnuit, El i-a zis Ce ne priveşte pe mine şi pe tine, femeie? (In. 2, 4) sau Cine este mama Mea? (Mt. 12, 48), însă aici ne arată cât de mult își iubește mama și o încredințează pe aceasta ucenicului pe care îl iubea.

(Sfântul Ioan Gură de Aur, Omilii la Evanghelia după Ioan 85.2, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 25) Şi stăteau lângă crucea lui Iisus, mama Lui şi sora mamei Lui, Maria lui Cleopa, şi Maria Magdalena.

Maria, maica Domnului, stătea lângă crucea Fiului său. Nicăieri nu s-a mai vorbit despre aceasta decât la Sfântul evanghelist Ioan. Alții au arătat cum pământul s-a cutremurat la patimile lui Hristos, cum cerul s-a întunecat, cum soarele s-a ascuns (Mt. 27, 45) și cum tâlharul a fost primit în Rai după ce și-a mărturisit păcatele, însă numai Ioan ne spune ceea ce restul nu au zis, cum Mântuitorul, pironit pe cruce, a chemat pe mama Sa. Evanghelistul a găsit de cuviință mai important faptul că, triumfător în urma patimilor Sale, Iisus Și-a arătat dragostea față de ea, decât acela că i-a dat o împărăție cerească. Căci dacă este un semn al milosteniei să îl ierte pe tâlhar, un semn de și mai mare pietate este acela de a o cinsti pe maica Sa cu atâta dragoste. Iată, îi spune, fiul tău... și Iată mama ta… (In. 19, 26-27). Hristos mărturisește de pe cruce și-Și împarte dragostea între Maica și ucenicul Său ...

Nici Maria nu a fost mai prejos de faptul că a devenit Maică a lui Hristos. Când apostolii au fugit, ea a rămas lângă cruce și cu ochi pioși privea rănile Fiului său. Căci nu privea la moartea Fiului său, ci la mântuirea lumii. Sau poate că, întrucât acel palat împărătesc (expresie preferată a Sfântului Ambrozie, prin care o scoate în evidență pe Fecioara Maria ca purtătoare a Împăratului Dumnezeu – n.tr.) știa că mântuirea lumii avea să se facă prin moartea Fiului său, a crezut că prin moartea ei ar putea să adauge ceva la acest dar universal. Însă Iisus nu avea nevoie de ajutor pentru mântuirea lumii, El, Cel care singur i-a mântuit pe toți (aici, Sfântul Ambrozie pare să fi vorbit tocmai împotriva ideii care s-a dezvoltat mai târziu în cultul Fecioarei, cum că Maria ar fi împreună mântuitoare cu Hristos – n.tr.). De aceea, Hristos spune că este ca nişte oameni răniţi ce dorm în mormânt, de care nu ţi-ai mai adus aminte şi care au fost lepădaţi de la mâna Ta (Ps. 87, 5). Într-adevăr, a primit afecțiunea mamei sale, dar nu a căutat alt ajutor. Luați exemplul Sfintei Maici, care prin singurul său Fiu iubit a dat un exemplu atât de grandios de virtute

maternă. Căci nici voi nu aveți prunci mai dragi, cum nici Fecioara nu a căutat alinarea de a mai avea alți fii.

(Sfântul Ambrozie al Milanului, Scrisoare 63.109-11, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 25) Şi stăteau lângă crucea lui Iisus, mama Lui şi sora mamei Lui, Maria lui Cleopa, şi Maria Magdalena.

Mielușeaua, privindu-și mielul mergând spre tăiere,
L-a urmat istovită cu celelalte femei, zicând:
Unde pleci Tu, Fiule?
Mai este vreo nuntă în Cana
Și te grăbești într-acolo să preschimbi apa în vin?

Să merg cu Tine, Fiule, sau să Te aștept?
Vorbește-mi, Cuvinte, spune-mi ceva,
nu trece pe lângă mine în tăcere
O, Cel ce m-ai lăsat curată
Fiul și Dumnezeul meu…

Tu mergi, Fiule, la moarte nedreaptă
Și nimeni nu jelește cu tine.
Petru nu e lângă Tine, el care Ți-a zis:
'Şi de ar fi să mor împreună cu Tine,
nu mă voi lepăda de Tine' (Mt. 26, 35)

Toma te-a părăsit, el care a zis:
'Să mergem şi noi şi să murim cu El' (In. 11, 16).

Și ceilalți, cunoscuți și prieteni buni,

Numiți să judece casa lui Israel, unde sunt acum?
Nici unul dintre ei nu e aici. Ci numai Unul, deasupra tuturor.
Singur Tu, Fiule, vei muri pentru toți pe care i-ai mulțumit,
Fiul și Dumnezeul Meu...

[Iisus răspunde:]
Îndură pentru vreme scurtă, Maică,
Și vei vedea cum, ca un vindecător,

voi veni unde ei zac morți,
Să le vindec rănile
Tăind împietrirea și tăria lor cu sulița
Și oțetul ca astringent al rănii.

Și când deschid rana cu vârful cuielor
Voi folosi mantia ca acoperământ,
Iar crucea ca leac
O folosesc, Maică, pentru ca să puteți cânta
Cu înțelegere (Ps. 46, 7)
'A vindecat suferința prin suferință
Fiul și Dumnezeul meu'.

'Lasă-ți deoparte necazul, Maică,
Și mergi cu bucurie; căci acum mă grăbesc să împlinesc
Lucrul pentru care am venit,
Să fac voia celui Care m-a trimis;
Căci, de la început mi-a fost menit de către Tatăl,
Și nu i-a fost neplăcut duhului Meu
Să iau trup uman și să pătimesc pentru
Cei căzuți.
Atunci, Maică, grăbindu-te, spune-le oamenilor
Că prin suferință El lovește pe cel care
Îl urăște pe Adam
Și învingând, vine
Fiul și Dumnezeul meu'.

(Sfântul Roman Melodul, Condacul Fecioarei Maria lângă Cruce 19.I, 3, 13-14, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 25) Şi stăteau lângă crucea lui Iisus, mama Lui şi sora mamei Lui, Maria lui Cleopa, şi Maria Magdalena.

Simeon proroceşte despre Fecioara Maria că se va afla stând lângă cruce și văzând cele ce se petreceau, auzind vocile, după mărturia lui Gavril, după aflarea tainică a zămislirii sale sfinte, după dovada marilor minuni, va simți abătându-se asupra sufletului său o puternică tulburare.

Domnul trebuia să guste moartea pentru fiecare dintre noi pentru a deveni împăcarea lumii și pentru a mântui lumea prin sângele Său.

(Sfântul Vasile cel mare, Scrisori 260.9, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 25) Şi stăteau lângă crucea lui Iisus, mama Lui şi sora mamei Lui, Maria lui Cleopa, şi Maria Magdalena.

Femeile au stat lângă cruce [în timp ce ucenicii au fugit], cei slabi arătându-se a fi puternici. Din acel moment, totul s-a transformat.

(Sfântul Ioan Gură de Aur, Omilie la Evanghelia după Ioan 85.2, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 25) Şi stăteau lângă crucea lui Iisus, mama Lui şi sora mamei Lui, Maria lui Cleopa, şi Maria Magdalena.

Maria, care este descrisă ca mama lui Iacov cel mic, era soția lui Alfeu și sora Mariei, Maica Domnului, știind cea numită de Ioan evanghelistul Maria lui Cleopa, fie rude după tată sau fie din alt motiv. Însă dacă gândiți că sunt două persoane diferite pentru că citim în altă parte Maria, mama lui Iacov cel mic, iar aici Maria lui Cleopa, mai trebuie să aflați că în Sfânta Scriptură se obișnuiește ca aceeași persoană să aibă nume diferite.

(Fericitul Ieronim, Pururea Fecioria Maicii Domnului 15, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 25) Şi stăteau lângă crucea lui Iisus, mama Lui şi sora mamei Lui, Maria lui Cleopa, şi Maria Magdalena.

Dacă Matei și Marcu nu au menționat-o după nume pe Maria Magdalena, am putea crede că erau două grupuri de oameni, unii aflați mai la depărtare (de locul răstignirii – n.tr.), iar ceilalți care erau mai aproape… Dar cum putem explica faptul că aceeași Maria Magdalena și celelalte femei stăteau departe, așa cum spun Marcu și Matei, și aproape de cruce așa cum spune Ioan? Putem explica, presupunând că se aflau la o distanță anume pentru ca să Îl poată vedea pe Mântuitor, dar suficient de departe ca să nu stea în calea sutașului și a ostașilor, care erau chiar în jurul Său. Sau putem să presupunem, că după ce Iisus i-a încredințat-o pe maica Sa ucenicului, s-au retras din calea mulțimii pentru a vedea ceea ce se va mai petrece după aceea de la distanță. Astfel, acești evangheliști nu le menționează decât după moartea lui Iisus, descriindu-le ca stând departe. Că unele femei sunt pomenite de unii la fel, iar altele nu, nu este nici o diferență.

(Fericitul Augustin, Armonia Evangheliilor 3.21.58, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 26) Deci Iisus, văzând pe mama Sa şi pe ucenicul pe care Îl iubea stând alături, a zis mamei Sale: „Femeie, iată fiul tău!”

Iisus ne învață cum să ne arătăm cea mai mare grijă față de părinți până la ultima suflare: O încredințează pe maica Sa ucenicului pe care îl iubea. Din nou, Ioan se tăinuiește cu modestie. Dacă ar fi vrut să se laude, ne-ar fi mărturisit și motivul pentru care era iubit, căci măreț lucru trebuie să fi făcut pentru aceasta. Însă de ce Iisus nu menționează și altceva sau de ce nu încearcă să-i aline deznădejdea? Pentru că nu era vreme de cuvinte întăritoare și în plus, nu mică era cinstea care i-a fost adusă. Și ce mare onoare a fost cea pe care Iisus i-a făcut-o ucenicului! I-a încredințat-o pe mama Sa întru îngrijire, acum, când El avea să plece. Era posibil ca aceasta să aibă nevoie de protecție în durerea sa și de vreme ce era maica Sa, Iisus i-a încredințat-o celui iubit.

(Sfântul Ioan Gură de Aur, Omilii la Evanghelia după Ioan 85, 2-3, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 26) Deci Iisus, văzând pe mama Sa şi pe ucenicul pe care Îl iubea stând alături, a zis mamei Sale: „Femeie, iată fiul tău!”

Pe lângă ceilalți, Iisus îl iubea pe cel care, fiind fecior când a fost ales de El, a rămas astfel pentru totdeauna. Istoriile transmise spun că [Hristos] l-a chemat [pe Ioan] de la ceremonia căsătoriei sale atunci când voia să se însoare și din această cauză, a oferit dulceața cea mai de dorit a iubirii Sale celui care s-a îndepărtat pe sine de la plăcerile trupești. Astfel, când [Hristos] se afla în ceasul morții pe cruce, a încredințat-o pe maica Sa lui [Ioan] pentru ca feciorul să o păzească pe fecioară, iar atunci când El Însuși a urcat la ceruri după moartea și învierea Sa, un fiu să nu fie lipsit de mamă, a cărei viață virtuoasă va fi ocrotită de grija lui curată.

(Beda venerabilul, Omilii la Evanghelii 1.9, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 26) Deci Iisus, văzând pe mama Sa şi pe ucenicul pe care Îl iubea stând alături, a zis mamei Sale: „Femeie, iată fiul tău!”

Evangheliile sunt primele roade ale Sfintelor Scripturi. Însă rodul dintâi al Evangheliilor este Evanghelia după Ioan, al cărui înțeles nu îl poate pătrunde decât

cel care s-a sprijinit la pieptul lui Iisus și care a primit-o pe Maria de la El să îi fie și lui mamă. Însă oricine voiește să devină un alt Ioan trebuie să fie precum Ioan. Cu alte cuvinte, trebuie să fie precum a fost Iisus, ca să spun așa. Căci Maria nu a avut alt fiu decât pe Iisus (potrivit celor care au o opinie solidă în ceea ce o privește. Pururea fecioria Maicii Domnului a reprezentat consensul general al Bisericii vechi – n.tr.). Însă Iisus îi spune Maicii Domnului: Iată fiul tău și nu, Iată acest om este de asemenea fiu al tău. Dacă este așa, atunci Iisus a zis de fapt: Iată, acesta este 'Iisus' pe care l-ai născut (atunci când i-l arată pe Ioan). Căci într-adevăr, oricine a fost înnoit, nu mai trăiește, ci Iisus trăiește în el (Gal. 2, 20) și de vreme ce Iisus trăiește în el (Ioan), i se spune despre el Mariei: Iată fiul tău, pe Hristos.

(Origen, Comentariu la Evanghelia după Ioan 1.23, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 27) Apoi a zis ucenicului: „Iată mama ta!" Şi din ceasul acela ucenicul a luat-o la sine.

Bunul învățător face ceea ce ne amintește și nouă că ar trebui să facem, iar prin propria pildă îi învață pe ucenicii Săi că grija pentru părinți ar trebui să fie preocuparea fiilor evlavioși, ca și cum acel lemn pe care era pironit Cel aflat pe moarte ar fi fost precum un scaun al Învățătorului de unde El dă învățături. Din această învățătură a luat Sfântul Pavel ceea ce avea să predice la rândul său când a zis: Dacă însă cineva nu poartă grijă de ai săi şi mai ales de casnicii săi, s-a lepădat de credinţă şi este mai rău decât un necredincios (I Tim. 5, 8). Și care sunt grijile casei, ale părinților pentru copii și ale copiilor pentru părinți? Așadar, din această învățătură folositoare, Însuși stăpânul sfinților a dat un exemplu, atunci când, nu ca Dumnezeul slujnicei pe care o crease și o condusese, ci ca un om pentru mama Sa, din care a fost făcut și pe care o lăsa acum în urmă, i-a oferit, într-o anumită măsură, un fiu în locul Său.

(Fericitul Augustin, Tratate la Evanghelia după Ioan 119.2, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 27) Apoi a zis ucenicului: „Iată mama ta!" Şi din ceasul acela ucenicul a luat-o la sine.

Hristos a dorit ca aici să întărească porunca exprimată în Testament: Cinsteşte pe tatăl tău şi pe mama ta, ca să-ţi fie bine (Ieș. 20, 12). Cinstirea părinților este cu siguranță o virtute foarte valoroasă. Și cum altfel am putea învăța importanța

acelei iubiri, chiar și atunci când suntem copleșiți de o abundență de catastrofe greu de suportat, dacă nu prin acest exemplu primar pe care ni-l oferă Iisus? Una este să respecți sfintele porunci în vreme de pace și liniște și altceva este să îți faci datoria în vremurile când sufletul e tulburat.

(Sfântul Chiril Alexandrinul, Comentariu la Evanghelia după Ioan 12, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 27) Apoi a zis ucenicului: „Iată mama ta!" Şi din ceasul acela ucenicul a luat-o la sine.

Judecăm virtutea oamenilor nu după gen, ci după fire și îi considerăm demni de slavă pe cei care au renunțat la avere și poziție. Din acest motiv Iisus l-a iubit pe evanghelistul Ioan mai mult decât pe ceilalți ucenici, pentru că Ioan era de neam nobil și cunoscut marelui preot, însă nu s-a temut de complotul evreilor și l-a dus pe Petru la curtea acestuia (vezi și In. 18,15-16) și a fost singurul apostol destul de curajos să stea lângă cruce. Căci el a dus-o pe Maica Mântuitorului la casa sa.

Feciorul (Tertulian îl numește chiar celibat voluntar – n.tr.) a fost cel care a primit-o pe Fecioara Maria ca moștenire de la Domnul.

(Fericitul Ieronim, Scrisoarea 127.5, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 28) După aceea, ştiind Iisus că toate s-au săvârşit acum, ca să se împlinească Scriptura, a zis: „Mi-e sete".

Mi-e sete. Prin aceasta, Iisus împlinește o altă profeție (vezi și Ps. 68, 25 și Ps. 21, 16), însă vă rog să priviți la afurisita fire a celor ce asistau. Deși avem zeci de mii de vrăjmași din mâinile cărora am suferit lucruri de nesuportat totuși, când îi vedem a fi pe moarte, ne înmuiem. Însă acești oameni n-au avut această pace față de Iisus și nici n-au fost îmblânziți de ceea ce se petrecea înaintea ochilor lor, ci mai și mai rău au făcut, devenind mai sălbatici, înmulțind bătaia lor de joc. I-au adus un burete înmuiat în oțet, ca și unui condamnat, și i l-au dat să bea. Tot în această [profeție] se vorbește și de isop.

(Sfântul Ioan Gură de Aur, Omilii la Evanghelia după Ioan, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 28) După aceea, ştiind Iisus că toate s-au săvârşit acum, ca să se împlinească Scriptura, a zis: „Mi-e sete”.

Femeia samarineancă a aflat la fântână pe Hristos însetând și prin setea Sa, ea s-a săturat. Ea L-a aflat însetând pentru ca Acesta să poată bea din credința ei. Iar mai apoi, când a fost pe cruce, Hristos a spus: Mi-e sete! Și totuși, ei nu i-au dat lucrul după care El înseta. Pentru că Hristos înseta după ei.

(Fericitul Augustin, Tâlcuire la Psalmi 62.5, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 28) După aceea, ştiind Iisus că toate s-au săvârşit acum, ca să se împlinească Scriptura, a zis: „Mi-e sete”.

Hristos a spus “Mi-e sete “ ca și cum ar spune: Totuși, mai există un lucru pe care n-ați reușit să-l faceți, și anume acela că nu Mi-ați dat ceea ce sunteți. Pentru că evreii înșiși sunt oțetul, din vinul prorocilor și al patriarhilor, devenit stricat în ei, și plini de răutatea acestei lumi precum un vas, cu inimile ca de burete și cu încăperile inimilor lor întortocheate și pline de viclenie. Iar isopul, în care au pus buretele înmuiat în oțet, fiind o plantă fără însemnătate și care curăță inima, o vedem folosită spre smerenia Sa. Această umilință este ceea ce ei au dorit și și-au imaginat că au împlinit. Precum se spune în psalm: Stropi-mă-vei cu isop şi mă voi curăţi (Ps. 50, 9), pentru că prin umilința pe care Hristos a îndurat-o, noi ne-am curățit, căci dacă El nu s-ar fi smerit pe Sine și dacă nu s-ar fi supus morții pe cruce (Filip. 2, 8), vărsarea sângelui Său n-ar mai fi fost spre iertarea păcatelor sau cu alte cuvinte, spre iertarea păcatelor noastre.

(Fericitul Augustin, Tratat la Evanghelia după Ioan 119.4, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 28) După aceea, ştiind Iisus că toate s-au săvârşit acum, ca să se împlinească Scriptura, a zis: „Mi-e sete”.

Dacă, pe de o parte, Hristos a suferit de sete ca Dumnezeu și atunci când I s-a dat să bea, a refuzat, atunci cu siguranță că ar fi fost supus pătimirilor ca Dumnezeu. Pentru că gustul și setea sunt patimi. Iar dacă nu a suferit de sete ca Dumnezeu, ci ca om, la fel ca om trebuie să fi fost înzestrat cu voință.

(Sfântul Ioan Damaschin, Credința Ortodoxă 3.14, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 31) Deci iudeii, fiindcă era vineri, ca să nu rămână trupurile sâmbăta pe cruce, căci era mare ziua sâmbetei aceleia, au rugat pe Pilat să le zdrobească fluierele picioarelor şi să-i ridice.

Ce înțeleg evreii din cuvintele: Şase zile să adunaţi, iar în ziua a şasea să adune de două ori mai mult? Se pare că acea zi este plasată înaintea sabatului și este numită a șasea zi, adică Ziua Pregătirii.

(Origen, Omilii la Ieșire 7.5, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 31) Deci iudeii, fiindcă era vineri, ca să nu rămână trupurile sâmbăta pe cruce, căci era mare ziua sâmbetei aceleia, au rugat pe Pilat să le zdrobească fluierele picioarelor şi să-i ridice.

Paraskeve este interpretată ca pregătire... Ei o numeau astfel întrucât era ziua în care trebuiau să se pregătească potrivit poruncii pe care o primiseră referitoare la mană: Iar în ziua a şasea să adune de două ori mai mult etc (Ieş. 16, 26). Așadar, întrucât oamenii și întreaga lume fuseseră creați în a șasea zi, iar în a șaptea era prevăzut să se odihnească cu toții, adică de sabat, este corect să o numim pe aceasta ca ziua (a șasea) în care Mântuitorul nostru a fost răstignit, realizâd restaurarea lumii la ceea ce fusese înainte. [Și citim că] după ce a luat oţetul, Iisus a zis: 'Săvârşitu-s-a' (In. 19, 30), adică munca zilei a șasea este completă întrucât a împlinit restaurarea lumii. Iar de sabat se odihnește în mormânt, așteptând evenimentul învierii, care avea să se petreacă în a opta zi.

(Beda venerabilul, Expunere la Evanghelia după Luca 6.23.54, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 31) Deci iudeii, fiindcă era vineri, ca să nu rămână trupurile sâmbăta pe cruce, căci era mare ziua sâmbetei aceleia, au rugat pe Pilat să le zdrobească fluierele picioarelor şi să-i ridice.

Evreii au strecurat ţânţarul şi au înghiţit cămila! (Mt. 23, 24). Adică, nu au ținut cont de cea mai oribilă și îngrozitoare dintre crimele împotriva lui Dumnezeu, în schimb, și-au arătat grija exagerată pentru probleme mărunte și lipsite de importanță, arătându-și nebunia în ambele cazuri.

(Sfântul Chiril Alexandrinul, Comentariu la Evanghelia după Ioan 12, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 31) Deci iudeii, fiindcă era vineri, ca să nu rămână trupurile sâmbăta pe cruce, căci era mare ziua sâmbetei aceleia, au rugat pe Pilat să le zdrobească fluierele picioarelor şi să-i ridice.

[Zdrobirea fluierelor picioarelor] nu a fost pentru ca să li se ia [picioarele], ci au fost zdrobite pentru a le aduce moartea, putând astfel să fie coborâți mai repede de pe cruce. Căci altfel, rămânerea lor pe cruce avea să sfideze ziua de sărbătoare prin teribila înfățișare a torturii lor.

(Fericitul Augustin, Tratat la Evanghelia după Ioan 120.1, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 32-33) Deci au venit ostaşii şi au zdrobit fluierele celui dintâi şi ale celuilalt, care era răstignit împreună cu el. Dar venind la Iisus, dacă au văzut că deja murise, nu I-au zdrobit fluierele.

Evanghelia declară că aceia care erau prezenți s-au minunat de faptul că imediat după tânguirea în care a exprimat imaginea păcatului, Hristos Și-a dat îndată duhul. Căci aceia care erau pe cruce fuseseră torturați de o moarte lentă. În consecință, picioarele tâlharilor fuseseră zdrobite pentru ca să se stingă mai repede și să fie dați jos de pe cruce înainte de Sabat. Însă faptul că El Își dăduse deja ultima suflare a fost motiv de uimire și citim în Sfânta Scriptură că însuși Pilat s-a mirat de aceasta când s-a cerut trupul Mântuitorului pentru înmormântare (Mc. 15, 43-44).

(Fericitul Augustin, Despre Sfânta Treime 4.13.16, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 34) Ci unul din ostaşi cu suliţa a împuns coasta Lui şi îndată a ieşit sânge şi apă.

Pilat căutase să facă pe placul tuturor celor ce strigaseră: Răstignește-L! Răstignește-L! iar temându-se de o revoltă printre oameni, a poruncit (după obișnuita practică a romanilor cu cei care erau răstigniți) ca Iisus să fie împuns subsuoară. Câteodată, acest lucru este săvârșit de către cei care condamnă oameni pentru fărădelegi mai mari, deoarece cei ce nu sunt împunși după răstignire suferă mult mai mult, uneori chiar și întreaga noapte sau până a doua zi. Iisus așadar, pentru că nu fusese împuns și era de așteptat să mai atârne mult timp pe cruce, chinuindu-se mult, S-a rugat Tatălui și a fost auzit. Îndată după ce strigat la Tatăl, a

fost luat sau ca Unul ce avea puterea de a-Și da viața, Și-a dat-o în clipa în care a voit să o facă.

(Origen, Comentariu la Matei, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 34) Ci unul din ostaşi cu suliţa a împuns coasta Lui şi îndată a ieşit sânge şi apă.

Celsus se întreabă dacă sângele lui Iisus răstignit este același care curge și în trupurile zeilor nemuritori. Întreabă aceasta în bătaie de joc, iar noi vă vom arăta că în trupul lui Iisus nu curgea deloc sânge mitic sau homeric. În alte trupuri fără viață sângele se încheagă și nu mai curge din ele apă curată, însă în cazul trupului fără de viață al lui Iisus, caracteristica minunată a fost aceea că din coasta Sa a curs atât sânge, cât și apă.

(Origen, Contra lui Celsus, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 34) Ci unul din ostaşi cu suliţa a împuns coasta Lui şi îndată a ieşit sânge şi apă.

Trupul Domnului a oferit atât Scumpul Sânge, cât și Apă sfințită lumii… acest trup, mort din punct de vedere medical, păstrează în el o mare putere de viață. Căci ceea ce nu curge (în chip obișnuit – n.tr.) din trupurile moarte a curs din acesta, și anume sânge și apă.

Aceasta s-a petrecut pentru ca noi să cunoaștem marea putere de viață deținută de puterea care a sălășluit în acest trup care, deși mort fiind, ne-a dat sursa vieții.

(Ipolit, Fragment despre cei doi tâlhari 1-2, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 34) Ci unul din ostaşi cu suliţa a împuns coasta Lui şi îndată a ieşit sânge şi apă.

La marele praznic al Mielului cântăm
Slavă biruitorului nostru Împărat,
Care ne-a spălat în râul
Izvorât din coasta Sa.

Slăvim pe Cel al Cărui dragoste dumnezeiască

Dă meseanului sângele Său în loc de vin,
Dă trupul Său pentru sărbătoare,
Prețuiește jertfa, prețuiește preotul.

Acolo unde sângele pascal se varsă,
Întunecatul înger al morții și-a vârât sabia;
Cetele biruitoare ale lui Israel merg
Prin valurile care îneacă pe cei nebuni.

Hristos, mielul al cărui sânge S-a vărsat,
Jertfa pascală și pâinea pascală;
Cu dreptate și cu dragoste
Mană de sus mâncăm.

Măreață jertfă din cer,
Puterile iadului sub Tine sunt supuse;
Moartea este biruită în luptă;
Aducându-ne nouă viață și lumină. Aliluia!

(Ambrozie Melodul, Imne pascale, la Marele Praznic al Mielului 1-5, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 34) Ci unul din ostaşi cu suliţa a împuns coasta Lui şi îndată a ieşit sânge şi apă.

Dacă cineva care, atunci când citește pe Moise, bombănește împotriva sa sau când citește din Lege nu-i este pe plac ceea ce citește pentru că pare fără sens în mai mult lucruri, Moise îi arată piatra care este Hristos și-l conduce ca să bea din Ea ca să-și stingă setea. Însă această piatră nu va izvorî apă dacă nu este împunsă mai întâi, iar atunci când este împunsă, izvorăște șuvoaie (In. 7, 37). Pentru că după ce Hristos a fost răstignit și împuns, au izvorât râurile Noului Testament. De aceea s-a spus despre El: Voi bate păstorul şi se vor risipi oile (Zah. 15, 7). Hristos a trebuit să fie bătut, pentru că dacă n-ar fi fost bătut și dacă sânge și apă n-ar fi curs din coasta Sa, cu toții am fi suferit de sete după cuvântul lui Dumnezeu (Amos 8, 11). Aceasta, așadar, a vrut și Apostolul (Pavel – n.tr.) să spună prin: Şi toţi au mâncat aceeaşi mâncare duhovnicească; Şi toţi, aceeaşi băutură duhovnicească au băut, pentru că beau din piatra duhovnicească ce îi urma. Iar piatra era Hristos (I Cor. 10, 3-4).

(Origen, Omilii la Ieșire 2.2, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 34) Ci unul din ostaşi cu suliţa a împuns coasta Lui şi îndată a ieşit sânge şi apă.

Începutul semnelor din timpul lui Moise au fost prin sânge și apă, iar ultimele semne săvârșite de Iisus au fost făcute tot prin aceleași două. Mai întâi, Moise a schimbat râul în sânge ca mai apoi, Iisus să izvorască din coasta Sa apă cu sânge… În evanghelii, puterea botezului mântuitor se oferă pe două căi: cu apă pentru cei luminați sau sfinților mucenici în prigoniri prin sângele lor. În acest caz, sângele și apa au izvorât din coasta mântuitoare pentru a confirma harul mărturisirii făcute pentru Hristos, fie în botez, fie prin mucenicie.

(Sfântul Chiril Alexandrinul, Pericope catehetice 13.21, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 34) Ci unul din ostaşi cu suliţa a împuns coasta Lui şi îndată a ieşit sânge şi apă.

Scris este că atunci când coasta lui Iisus a fost împunsă, a ieşit sânge şi apă. Acest lucru are un aspect tainic deoarece Însuși a spus: râuri de apă vie vor curge din pântecele lui (In. 7, 38).

(Rufin din Aquileia, Comentariu la Crezul Apostolic 23, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 34) Ci unul din ostaşi cu suliţa a împuns coasta Lui şi îndată a ieşit sânge şi apă.

Hristos a venit și a deschis calea către botez prin crucea Sa, pentru ca el [botezul] să fie pentru lume o maică a vieții în locul Evei, apa și sângele să fie pentru înveșmântarea copiilor duhovnicești care au izvorât din el. Nici unul dintre botezurile de dinainte (cum ar fi cel al lui Moise sau al lui Ioan – n.tr.) nu a oferit Sfântul Duh deoarece numai botezul care a fost deschis prin Fiul lui Dumnezeu pe cruce a făcut-o. El dă naștere copiilor duhovnicești prin apă și sânge și în locul unui suflet, asupra lor este suflat Duhul Sfânt.

(Iacov din Sarug, Omilie la cele trei botezuri, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 34) Ci unul din ostaşi cu suliţa a împuns coasta Lui şi îndată a ieşit sânge şi apă.

Chiar și evanghelistul s-a exprimat cu grijă, căci nu spune bătut sau rănit, ci L-a împuns. Aici a fost deschisă poarta vieții de unde au curs tainele Bisericii, fără de care nu putem intra în viața cea adevărată: îndată a ieşit sânge şi apă. Acel sânge a fost vărsat pentru iertarea păcatelor, iar apa domolește paharul mântuirii. Lucrul acesta a fost prefigurat și atunci când Noe a poruncit să se facă o ușă într-o parte a arcei și prin care animalele care nu trebuiau să piară aveau să intre. Aceste animale au prefigurat Biserica. Pentru a prefigura aceasta, femeia a fost făcută din coasta unui bărbat adormit. Pentru aceasta, acest al doilea Adam și-a plecat capul și a adormit pe cruce, pentru ca din cea (natura) din care El a ieșit să se formeze a mireasă pentru Sine.

(Fericitul Augustin, Tratat la Evanghelia după Ioan 120.2, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 34) Ci unul din ostaşi cu suliţa a împuns coasta Lui şi îndată a ieşit sânge şi apă.

Îndată a ieşit sânge şi apă, care este Biserica Sa, construită pe El, întocmai ca și în (cazul lui – n.tr.) Adam, a cărui soție a fost luată din coasta sa (Fac. 2, 21-22). Coasta lui Adam este soția sa, iar sângele Domnului nostru este Biserica Sa. Din coasta lui a fost moartea, însă din coasta Domnului este viața. Măslinul (simbolizează) taina lui Hristos din care a izvorât lapte, apă și untdelemn; lapte pentru prunci, apă pentru tineri și untdelemn pentru cei bolnavi. Măslinul a dăruit apă și sânge prin moartea sa, precum și Mântuitorul le-a dăruit pe acestea prin moartea Sa (Mt 3, 1-12).

(Sfântul Efrem Sirul, Comentariu la Diatesaronul lui Tațian 20.2, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 34) Ci unul din ostaşi cu suliţa a împuns coasta Lui şi îndată a ieşit sânge şi apă.

Soldații, pentru a-i mulțumi pe iudei, au împuns cu o suliță coasta Sa, ocărând trupul cel mort. O, îngrozitoare și blestemată faptă! Dar voi, iubiților, să nu vă tulburați și nici să nu deznădăjduiți, pentru că ceea ce acești oameni au făcut dintr-o voință diavolească a fost pentru împlinirea adevărului, de vreme ce și o profeție vorbește despre aceasta: îşi vor aţinti privirile înspre Mine, pe Care ei L-au străpuns (Zah. 12, 10). Și nu doar atât, căci această faptă va deveni mărturia ce va confirma credința celor care mai apoi se vor îndoi, precum a fost Toma și cei asemenea lui. Prin aceasta s-a împlinit și o taină cu neputință a fi exprimată în

cuvinte pentru că îndată a ieşit sânge şi apă. N-au izvorât fără motiv și nici din întâmplare aceste fântâni, ci pentru că Biserica din amândouă este alcătuită. Iar cei care au fost catehizați cunosc aceasta, fiind renăscuți cu adevărat prin apă și hrăniți cu sânge și carne. Astfel, tainele își iau începutul. pentru ca în acest chip, atunci când voi vă apropiați de acel copleșitor pahar, să vă apropiați ca și cum ați fi pe cale să beți chiar din coasta Sa.

(Sfântul Ioan Gură de Aur, Omilii la Evanghelia după Ioan 85.3, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(In. 19, 34) Ci unul din ostaşi cu suliţa a împuns coasta Lui şi îndată a ieşit sânge şi apă.

Vinul sfânt a produs ciorchinele profetic. Acesta a fost un semn pentru ei, după ce au fost pregătiți ca după pribegie să-și afle odihna. Vinul sfânt reprezintă marele ciorchine al Cuvântului, zdrobit pentru noi. Pentru că sângele vinului, care este Cuvântul, a dorit să fie amestecat cu apă precum sângele Său este amestecat cu mântuire. Iar sângele Domnului este format din două părți, pentru că există sângele cărnii Sale, prin care sunt răscumpărați din stricăciune și sângele duhovnicesc, prin care suntem unși.

A bea sângele lui Iisus înseamnă a ne face părtași nemuririi Domnului cu Duhul ca principiu însuflețitor al Cuvântului, precum este sângele pentru trup. Asemenea, precum vinul este amestecat cu apă, așa și Duhul este amestecat cu firea umană, iar aceasta, amestecul de vin și apă, naște credința; în timp ce celălalt, Duhul, ne duce la nemurire. Amestecul celor două, a apei și a Cuvântului, se numește Euharistie, iar cei care se împărtășesc din ea se sfințesc atât în trup, cât și în suflet, deoarece voia Tatălui a compus tainic dumnezeiescul amestec, pe Om, prin Duhul și prin Cuvântul. Căci cu adevărat, Duhul este unit cu sufletul, suflet care este inspirat de către Duh. Iar trupul, pentru care Cuvântul s-a făcut trup, este unit cu Cuvântul.

(Sfântul Clement Alexandrinul, Hristos Învățătorul 2.2, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

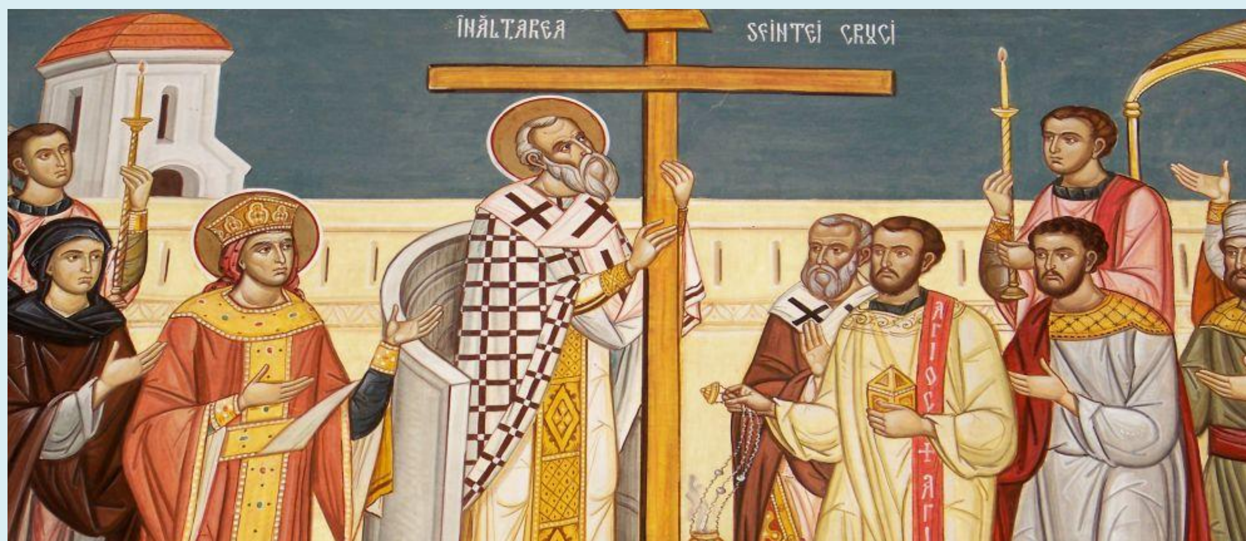
(In. 19, 34) Ci unul din ostaşi cu suliţa a împuns coasta Lui şi îndată a ieşit sânge şi apă.

Ce spun evangheliștii că a curs din coasta Mântuitorului atunci când soldații au împuns-o cu sulița? A curs sânge și apă. Așadar, a numit sângele Mântuitorului, sângele unui strugure, pentru că dacă Domnul a fost numit viță și dacă rodul viței

este numit vin, și dacă izvorăște din sângele și apa ce au curs din coasta Domnului peste trup până la pământ, atunci s-a împlinit profeția patriarhului: Spăla-va în vin haina Sa şi în sânge de strugure veşmântul Său! (Fac. 49, 11). Pentru că așa cum după prefacere rodul tainic al viței este numit Sângele Domnului, asemenea și el a numit sângele adevăratei Vițe, sângele Strugurelui.

(Teodoret de Cir, Dialogul I, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

Vieţile Sfinţilor - Cuvânt la Înălţarea cinstitei şi de viaţă făcătoarei Cruci a Domnului

Împărăţind în Roma Maxenţiu, persecutorul (307-312), făcea multă chinuire popoarelor, gonindu-i şi chinuindu-i nu numai pe creştini, dar şi pe păgânii săi ucigându-i şi jefuindu-le averile lor. Petrecea cu necurăţie, siluind casele celor de bun neam, şi era tuturor romanilor foarte greu şi urât, pentru acea tiranică, cumplită a lui viaţă şi prea spurcată.

Deci, au trimis romanii, în taină, la împăratul Constantin (306-337) care petrecea atunci în Britania cu mama sa, Elena, rugându-l pe el să vină şi să-i scape de tiranul acela. Iar Constantin i-a scris mai întâi lui Maxenţiu, sfătuindu-l pe el prieteneşte să înceteze o tiranie ca aceea. Iar el nu numai că nu l-a ascultat pe dânsul şi nu s-a îndreptat, dar şi mai amar s-a făcut. S-a sculat chiar asupra lui Constantin, pe care toată oastea romanilor la împărăţie-l alesese, nevrând ca să-l aibă deopotrivă cu sine la împărăţie. Pentru că Maxenţiu, cu de la sine putere s-a suit în Roma pe scaunul împărătesc, nu cu voinţa poporului; ci numai cu sprijinul câtorva mai mari, cărora le-a făgăduit multe daruri şi cinste. *Iar Constantin a fost ales împărat de către toţi cu un glas.*

Drept aceea, auzind Constantin că Maxenţiu tot neîndreptat petrecea, ba încă şi la alte fapte mai rele se întinde, s-a sculat şi a mers asupra lui cu război. Văzând însă că puterea oştilor sale nu este de ajuns şi gândind apoi la farmecele cele rele ale lui Maxenţiu, a început a se îndoi, pentru că ştia că Maxenţiu a vărsat mult sânge omenesc la facerea vrăjilor: mulţi băieţi, fete şi femei îngreunate a înjunghiat la jertfele diavolilor, căutând milostivirea deşerţilor idoli, spre care nădăjduia. Deci,

văzând Constantin că la Maxenţiu era mare putere diavolească, a început a se ruga unui Dumnezeu care stăpâneşte cerul şi pământul, pe care şi neamul creştinesc îl cinsteşte, ca să-i dăruiască lui chip de biruinţă asupra prigonitorului.

Drept aceea, rugându-se el cu osârdie, i s-a arătat în amiază-zi chipul Crucii Domnului închipuit cu stele, strălucind mai mult decât soarele şi deasupra scris pe dânsul: "În acest semn vei învinge". Au văzut aceea şi ostaşii toţi, între care era şi dulcele Artemie cel care după aceea a fost chinuit pentru Hristos de Iulian, şi se mirau. Iar cei mai mulţi dintre dânşii au început a se teme că păgânilor chipul crucii le era semn de mare nenorocire şi de moarte, fiindcă pe cruce se pedepseau cu moarte tâlharii şi făcătorii de rele. Deci, ostaşii se temeau ca nu cumva războiul lor să fie fără noroc şi din pricina aceasta împăratul Constantin era în mare îndoială.

Iar într-o noapte, pe când dormea el, i s-a arătat însuşi Hristos Domnul şi iarăşi i-a arătat semnul cinstitei cruci pe care îl văzuse şi i-a zis lui: "Să faci asemănare chipului acestuia şi să porunceşti ca să-l poarte înaintea oştilor şi nu numai pe Maxenţiu, ba încă şi pe toţi vrăjmaşii tăi îi vei birui". Deci, sculându-se împăratul, a spus mai marilor săi vedenia şi chemând argintari iscusiţi le-a poruncit lor să facă cinstita cruce de aur, de mărgăritar şi de pietre scumpe după chipul semnului celui arătat şi, ceva mai mult, a poruncit la toată oastea să închipuiască pe toate armele, pe coifuri şi pe zale semnul crucii.

Iar rău-credinciosul Maxenţiu, fiind înştiinţat de venirea lui Constantin în Italia asupra Romei, cu multă îndrăzneală şi-a scos oastea romană şi a mers împotriva marelui Constantin. *Iar Constantin a poruncit ca să poarte cinstita cruce înaintea taberilor armatei sale. Şi când s-a început lupta cu Maxenţiu, atunci, cu puterea cinstitei cruci, Maxenţiu a fost biruit şi mulţimea ostaşilor lui a fost tăiată (28 octombrie 312), şi însuşi Maxenţiu a fugit. Şi l-a urmărit împăratul Constantin şi, fugind el pe podul de peste râul Tibru, pe care singur l-a zidit, s-a rupt podul, cu puterea lui Dumnezeu, şi s-a afundat ticălosul în râu cu oastea sa, ca şi faraonul cel de demult, încât s-a împotmolit râul de călăreţi, de cai şi de arme.*

Iar marele Constantin a mers în Roma biruitor şi l-a întâmpinat pe el tot poporul cu bucurie mare şi cu cinste. ***Iar el înălţa mare mulţumire lui Dumnezeu, Celui ce i-a dat lui biruinţă asupra vrăjmaşului, cu puterea cinstitei şi de viaţă făcătoarei Cruci. Iar spre pomenirea biruinţei celei prea slăvite, a pus o cruce în mijlocul Romei, pe un stâlp de piatră şi a scris pe dânsa: "Cu acest mântuitor semn, cetatea aceasta a fost scăpată de sub jugul tiranului".***

Având el al doilea război împotriva celor de la Bizanţ a căror numire de obârşie se trage încă de pe vremea împăratului Iudeei, Manasi, când un oarecare grec Bizas a pus temelia cetăţii, numind-o Bizantion, de unde mai târziu Bizanţ, şi fiind biruit Constantin de către aceştia de două ori, era întru mâhnire mare. ***Şi fiind într-o seară, şi-a ridicat ochii spre cer şi a văzut o scrisoare alcătuită de stele, care închipuia aceste: "Să mă chemi în ziua necazului tău". Apoi, înfricoşându-se, şi-a ridicat iar ochii spre cer şi a văzut o cruce de stele, ca şi mai înainte închipuită pe cer şi scriind deasupra, împrejurul ei, aşa: "În acest semn vei învinge". Şi aşa purtându-se crucea înainte în tabere, a biruit pe vrăjmaşii săi şi a luat cetatea Bizantion.***

Şi având el al treilea război cu goţii, la râul Dunării, iar i s-a arătat pe cer mântuitoarea armă şi i-a făcut ca şi mai înainte biruinţă. Şi de aici Constantin cunoscând puterea lui Hristos celui răstignit pe cruce, şi crezându-l pe acesta că este adevărat Dumnezeu, s-a botezat întru dânsul, cu maica sa Elena cea vrednică de laudă, pe care, ca pe o foarte iubitoare de Dumnezeu, a trimis-o la Ierusalim cu multă avere spre căutarea cinstitei cruci. Iar ea, ducându-se la Ierusalim, a cercetat sfintele locuri şi le-a curăţit de spurcăciunile idoleşti şi a scos la lumină cinstite moaşte ale diferiţilor sfinţi. Era atunci în Ierusalim patriarh Macarie (314-333), care a întâmpinat pe împărăteasa cu cuviincioasă cinste.

Deci, fericita împărăteasă Elena, vrând să găsească crucea cea de viaţă făcătoare a Domnului, cea ascunsă de evrei, a chemat pe toţi evreii şi i-a întrebat pe dânşii, ca să-i arate ei locul unde era ascunsă cinstita cruce a Domnului.

Dar lepădându-se ei, că nu ştiu, împărăteasa Elena i-a îngrozit cu munci şi cu moarte, şi aceia i-au arătat ei un bărbat bătrân, anume Iuda, zicând*: "Acesta poate să-ţi arate ţie ceea ce se caută, de vreme ce este fiul unui cinstit prooroc".*

Şi făcându-se multă cercetare, şi Iuda refuzând a spune, împărăteasa a poruncit să-l arunce pe el într-o groapă adâncă în care, petrecând el câtăva vreme, a făgăduit să spună. Apoi, scoţându-l pe el, merseră la un loc unde era un munte mare împresurat cu pământ şi cu pietre, pe care Adrian (117-138), împăratul Romei, zidise o capişte zeiţei Venera şi pusese într-însa un idol. *Acolo, Iuda a arătat că este ascunsă crucea Domnului.*

Iar împărăteasa Elena a poruncit ca să se risipească capiştea cea idolească şi să se răscolească ţarina şi să se sape. Iar Macarie patriarhul, rugându-se la locul acela, iată a ieşit un miros de bună mireasmă şi îndată s-a arătat mormântul şi

locul căpăţânii în partea dinspre răsărit şi aproape de dânsele au aflat îngropate trei cruci şi după aceea au aflat cinstitele piroane. Dar neştiind care ar fi fost crucea lui Hristos, s-a întâmplat în acea vreme că se ducea un mort la îngropare şi atunci Macarie, patriarhul, a poruncit celor ce-l duceau să stea; şi se aşezară crucile pe mortul acela câte una pe rând, iar când au pus crucea lui Hristos, îndată mortul a înviat şi s-a sculat viu cu puterea Dumnezeieştii Cruci a Domnului.

Deci, ***împărăteasa primind cu bucurie cinstita cruce, i s-a închinat şi a sărutat-o; asemenea şi toată suita împărătească, ce era cu dânsa.***

Iar alţii nu puteau să vadă şi să sărute sfânta cruce în acea vreme, din pricina mulţimii celei mari de lume, şi au dorit ca măcar de departe s-o poată vedea. Atunci Macarie, patriarhul Ierusalimului, stând la un loc mai înalt, a făcut înălţarea, arătând cinstita cruce mulţimii, iar ei au strigat: "Doamne miluieşte". Şi de atunci s-a început praznicul "înălţării cinstitei Cruci a Domnului".

Deci, împărăteasa Elena a păstrat la sine o parte din acest cinstit lemn, precum şi sfintele piroane, iar cealaltă parte, punând-o într-o raclă de argint, a dat-o lui Macarie, patriarhul, spre ocrotirea neamului în viitor.

Atunci Iuda cu mulţime de jidovi a crezut şi s-a botezat şi s-a numit din sfântul botez Chiriac. Mai în urmă, el a fost patriarh al Ierusalimului şi în vremea lui Iulian Apostatul (361-363) s-a sfârşit, fiind prigonit pentru Hristos.

Iar sfânta împărăteasă Elena:

- ***a poruncit să se zidească biserici în Ierusalim pe la sfintele locuri; mai întâi a poruncit să se zidească biserica Învierii Domnului nostru Iisus Hristos, unde este sfântul mormânt al lui Hristos şi unde s-a aflat cinstita cruce.***
- ***Apoi, a poruncit să se zidească în Ghetsimani, unde este mormântul Sfintei adormiri a Prea Sfintei Născătoarei de Dumnezeu.***
- ***Apoi a zidit celelalte optsprezece biserici şi le-a înfrumuseţat cu tot felul de podoabe, dăruindu-le cele de trebuinţă cu îndestulare.***
- ***A venit în Bizanţ (Astăzi Constantinopol), aducând cu sine partea lemnului crucii celei de viaţă făcătoare şi sfintele piroane, cu care a fost pironit trupul lui Hristos.***

Aici, sfântul împărat Constantin a pus lemnul cel de viaţă făcător în raclă de aur, iar din sfintele piroane,

- *unul s-a aruncat în Marea Adrianului, de către sfânta Elena, când se întorcea de la Ierusalim la Constantinopol, pentru alinarea mării, pentru că se ridicase furtună mare şi învăluire cu primejdie mare;*
- *pe altul, împăratul l-a ferecat în coiful său,*
- *pe al treilea l-a ferecat la zăbală, în frâul calului său, ca să se împlinească cele zise de Zaharia proorocul:* ***"În ziua aceea va fi (scris) pe frâul cailor: Sfânt lui Dumnezeu Atotţiitorul"*** *(Zaharia 14, 21), iar*
- *al patrulea piron l-a dat împărăteasa Elena Trevirilor în pază.*

După sosirea Sfintei Elena de la Ierusalim în Bizanţ, iubitorul de Hristos împăratul Constantin a făcut trei cruci mari, după numărul celor ce i se arătaseră lui la războaie: cea dintâi în Roma, când l-a înnecat pe Maxenţiu, a doua în Bizanţ, când l-a cucerit, a treia când a bătut pe goţi la râul Dunării. ***După chipul celor trei arătări a făcut trei cinstite cruci din materii scumpe şi a scris pe dânsele cu slove de aur cuvintele acestea: Is Hr Ni Ka, adică "biruieşte", arătând la toţi râvna dreptei credinţe.***

Iar ca să arate lumii că cu puterea crucii a biruit pe vrăjmaşi, a înălţat o cruce spre răsărit, în târgul de sus, apoi alta deasupra stâlpului cel roşu la locul iubirii de fraţi, iar pe cea de-a treia a înălţat-o pe locul cel de marmoră, cel foarte frumos, în târgul de pâine, la care loc se făceau multe puteri şi semne prin sfânta cruce.

Încă se mărturisea de mulţi că îngerul Domnului se pogora din cer în lumină mare noaptea, în locul acela, şi tămâia împrejur cinstita cruce, cântând cântarea cea întreit sfântă cu glas dulce, şi apoi iar se suia la cer. Şi aceasta se făcea de trei ori pe an: adică în luna aceasta, la înălţarea cinstitei cruci, apoi în luna lui mai, în 6 zile, la arătarea Crucii Domnului pe cer şi în sfântul marele post cel de patruzeci de zile, în Duminica închinării crucii. Şi mulţi din oamenii cei cucernici, care cu cinste şi cu sfinţenie vieţuiau, vedeau această pogorâre a îngerului şi auzeau cântarea lui.

Încă se cuvine a pomeni şi că cinstitul şi de viaţă făcătorul lemnul Crucii Domnului a fost luat oarecând de Perşi (602-610) şi iar s-a întors în Ierusalim, spre mângâierea credincioşilor; pe vremea împăratului grec Foca, Chosroe II (590-628), împăratul perşilor, biruind Egiptul, Africa şi Palestina, a luat Ierusalimul şi pe mulţi creştini i-a ucis şi luând cu de-a sila vistieriile cele bisericeşti şi podoabele, între altele a luat şi vistieria cea de mult preţ, lemnul crucii Domnului celei de viaţă făcătoare, şi l-a dus în Persia. Peste puţin, murind Foca împăratul, a fost ales Eraclie (610-641); în locul lui, el încearcă să biruiască pe

Chosroe II, dar de multe ori nebiruind a cerut pace, însă nu a câştigat-o de la vrăjmaşul cel mândru.

Atunci fiind în mâhnire mare, a început a căuta ajutor la Dumnezeu, şi a poruncit tuturor credincioşilor să facă rugăciuni, priveghieri şi postiri ca să-i scape Domnul de acela ce se lăuda, în mândria sa, că va pierde pe toţi creştinii; de acela ce hulea numele lui Iisus Hristos, ca să nu zică vrăjmaşii că mâna lor este înaltă şi idolii lor puternici, ci să cunoască neamurile că unul este Dumnezeul cel adevărat, Căruia cine poate să-I stea împotriva puterii şi tăriei? Şi chiar împăratul se ruga singur cu lacrimi şi cu post îndelungat. Apoi, adunându-şi toţi ostaşii şi în nădejdea ajutorului lui Dumnezeu înarmându-se cu puterea crucii, a mers asupra perşilor şi lovindu-se cu Chosroe II, l-a biruit şi l-a pus pe fugă. Şi a fost cu oştile în pământul Persiei şapte ani, luând cetăţile, robind satele şi biruind multe prigoniri ale lui Chosroe. Iar mai pe urmă Chosroe, neputând să se împotrivească puterii greceşti, a fugit din pământul său şi, trecând peste râul Tigru, cu cel mai tânăr fiu al său, Medars, a împărţit el împărăţia sa. De acest lucru s-a mâniat Siroes, fiul lui cel mai în vârstă, şi a gândit ca şi pe tată şi pe frate împreună să-i ucidă; lucru pe care l-a şi făcut degrab. Iar după uciderea acelora, Siroes a fost moştenitor împărăţiei Persiei şi a trimis cu rugăminte şi cu multe daruri la Heraclie, împăratul grec, smerindu-se lui şi poftindu-l să înceteze a prăda pământul lui.

Atunci Heraclie, făcând pace cu împăratul Persiei, a luat de la perşi făcătorul de viaţă lemnul Crucii Domnului, cel luat de Chosroe din Ierusalim, care fusese patrusprezece ani la perşi, şi l-a adus împreună cu multe daruri la locul său, bucurându-se şi slăvind pe Dumnezeu pentru ajutorul Lui cel mare.

Iar când a ajuns la Ierusalim, a luat împăratul cinstitul lemn pe umerile sale, ca să-l ducă la locul lui cel mai dinainte. Însă era îmbrăcat în porfira cea împărătească, cu aur şi cu pietre scumpe împodobit, având în cap coroana cea împărătească. Atunci se făcu o minune înspăimântătoare, pentru că deodată a stat în uşile acelea, prin care se intra la locul căpăţînei, şi nu putea să păşească mai departe cu cinstitul lemnul Crucii, oprit fiind de puterea cea Dumnezeiască; şi toţi se minunau de un lucru ca acesta.

Iar Zaharia, patriarhul Ierusalimului (609-631), care a mers cu toată mulţimea Ierusalimului în întâmpinarea împăratului, având ramuri de finic în mâini şi ieşind până la muntele Eleonului, mergea cu împăratul alături şi, căutând cu ochii, a văzut pe îngerul lui Dumnezeu ca un fulger în poartă stând, oprindu-le intrarea, şi zicând: "Nu cu astfel de chip Făcătorul nostru a purtat aici acest lemn al Crucii, cu care voi îl duceţi pe el". Aceasta văzând-o şi auzind-o

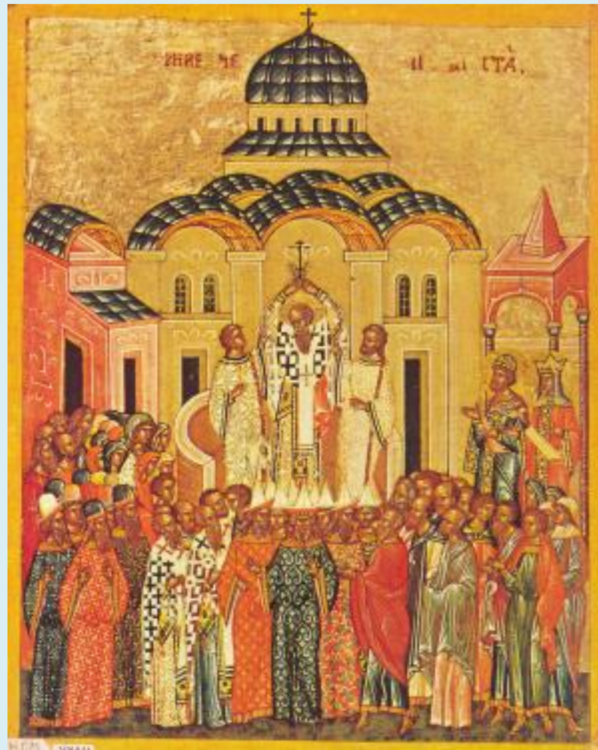
patriarhul, s-a înspăimântat şi, întorcându-se spre împăratul, i-a zis: "Să ştii, împărate, că cu neputinţă îţi este ţie ca în haine bogate îmbrăcat şi cu podoabele împărăteşti înfrumuseţat să duci lemnul acesta sfânt, pe care, săracul Hristos, Cel ce a sărăcit pentru mântuirea noastră, l-a dus. Drept aceea, de voieşti ca să duci Crucea Lui, să urmezi sărăciei Lui". Atunci, împăratul a dezbrăcat de pe sine porfira şi coroana şi s-a îmbrăcat în haine sărăcăcioase şi proaste şi a dus cinstitul lemn al Sfintei Cruci fără de nici o împiedicare, mergând cu picioarele desculţe. Şi l-a dus în biserică, la locul de la care îl luase Chosroe al Perşilor.

Acolo, binecredinciosul împărat Heraclie a pus iar lemnul Sfintei Cruci şi a fost mare bucurie şi veselie credincioşilor pentru întoarcerea Crucii Domnului, şi dănţuiau precum oarecând israilitenii pentru întoarcerea chivotului legii de la filisteni, ***lăudând pe Cel răstignit pe Cruce, Hristos Împăratul slavei, şi închinându-se aşternutului picioarelor Lui, Crucii celei sfinte. Căreia şi de la noi să fie cinste, slavă şi închinăciune, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.***

Pentru minunea prin care s-a cunoscut adevărata cruce a lui Hristos, mulţi nu se potrivesc în spusele lor.

- *Unii zic că pe o fecioară moartă o duceau la îngropare şi cu puterea Sfintei Cruci a înviat;*
- *alţii zic că o văduvă moartă era cea care a înviat prin făcătorul de viaţă lemn,*
- *iar alţii povestesc că o văduvă zăcea în casă bolnavă şi era aproape de moarte. Mergând la ea patriarhul cu împărăteasa şi aducând crucile, le-a pus pe cea bolnavă şi, punându-se crucea Domnului, îndată s-a sculat sănătoasă.*
- *Alţii spun că un om mort pe care-l duceau la groapă a înviat prin atingerea Sfintei Cruci a Domnului.*
- *Iar Nichifor al lui Callist, cel numit Xantopol, în cartea 8, la cap. 29, zice că amândouă aceste minuni prin Crucea Domnului atunci s-au făcut aşa: văduva zăcând în casă bolnavă şi murind, de la porţile morţii a fost adusă la viaţă şi la sănătate, şi mortul cel dus la groapă a înviat.*

Sinaxar - Înălţarea Sfintei Cruci

Constantin cel mare, întâiul împărat al creştinilor, avea război, precum zic unii din istorici, la Roma împotriva lui Maxenţiu, până a nu lua împărăţia. Iar alţii zic că la apa Dunării împotriva sciţilor.

Văzând că mulţimea potrivnicilor era mai multă decât oastea lui, era cuprins de nedumerire şi frică. ***Atunci i s-a arătat în amiaza zilei semnul Crucii cu stele pe cer şi litere romane împrejurul Crucii, care şi acelea erau închipuite cu stele şi ziceau: "Întru aceasta vei birui".*** Făcând numaidecât o cruce de aur, după chipul celei ce i se arătase, şi poruncind să fie purtată înaintea ostaşilor săi, au dat război cu vrăjmaşii, dintre care cei mai mulţi au pierit, iar alţii au fugit.

Pentru aceasta, gândind întru sine la puterea Celui ce a fost răstignit pe Cruce, şi crezând că Acesta este Adevăratul Dumnezeu şi întărindu-se cu Botezul împreună cu maica sa, a trimis-o la Ierusalim ca să găsească Crucea lui Hristos. Şi a aflat-o ascunsă, împreună cu celelalte două cruci, pe care fuseseră răstigniţi tâlharii; şi nu numai crucile, ci şi piroanele le-au aflat. ***Neştiind împărăteasa care ar fi Crucea Domnului, s-a arătat aceasta prin minune.***

O femeie văduvă moartă, de care s-a atins Crucea a înviat; iar celelalte două cruci ale tâlharilor nu au arătat nici un semn de minune.

Atunci împărăteasa s-a închinat şi a sărutat Crucea, împreună cu toată suita. Şi neputând încăpea tot poporul să se închine s-a rugat ca măcar să o vadă. Atunci s-a suit fericitul Macarie, patriarhul Ierusalimului, şi a înălţat deasupra amvonului cinstita Cruce, şi văzând-o poporul, a început a striga: "Doamne miluieşte!" Şi de atunci a început a se ţine sărbătoarea Înălţării cinstitei Cruci.

Troparul Înălţării Sfintei Cruci

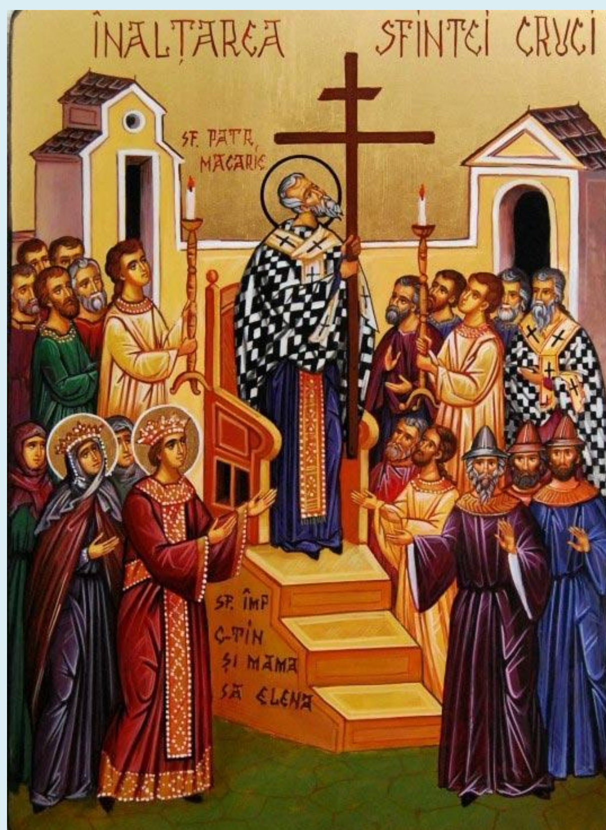
Mântuieşte, Doamne, poporul Tău şi binecuvântează moştenirea Ta; biruinţă binecredincioşilor creştini asupra celui potrivnic dăruieşte şi cu Crucea Ta păzeşte pe poporul Tău.

Condacul Înălţării Sfintei Cruci

Cel ce Te-ai înălţat pe Cruce de bunăvoie, poporului Tău celui nou, numit cu numele Tău, indurările Tale dăruieşte-i, Hristoase Dumnezeule. Veseleşte cu puterea Ta pe credinciosul nostru popor, dăruindu-i lui biruinţă asupra potrivnicilor, având ajutorul Tău armă de pace, nebiruită biruinţă.

Arhid. Ștefan Sfarghie - Sinaxar - Înălţarea Sfintei Cruci (Post)

Înălţarea Sfintei Cruci, adevărat izvor de putere spirituală în evlavia creştinilor ortodocşi, se serbează cu post pentru că ne aduce aminte de Pătimirile şi Moartea Mântuitorului Iisus Hristos.

În această zi sărbătorim amintirea a două evenimente deosebite din istoria lemnului Sfintei Cruci.

⇒ *Primul este descoperirea Crucii pe care a fost răstignit Mântuitorul Hristos şi înălţarea ei solemnă în văzul poporului de către episcopul Macarie al Ierusalimului, în ziua de 14 septembrie.*

Acest fapt minunat se datorează Sfintei împărătese Elena, mama Sfântului împărat Constantin cel mare. Trebuie să amintim că înainte de a descoperi împărăteasa Elena lemnul Sfintei Cruci la Ierusalim, fiul ei, împăratul Constantin cel mare, a văzut pe cer în chip minunat semnul Sfintei Cruci, alcătuită din stele, şi cu îndemnul „În acest semn vei învinge”. Văzând în aceasta un semn dumnezeiesc, împăratul a poruncit meşterilor să facă o cruce mare din aur şi din pietre scumpe

care să fie purtată înaintea oştirilor sale. Deci, lovindu-se cu oastea lui Maxenţiu, marele Constantin l-a biruit pe acela la Pons Milvius (Podul Vulturului) şi a intrat biruitor în Roma, în anul 312.

Un an mai târziu, Constantin a emis celebrul Edict de la Mediolanum, prin care creştinilor le era acordată libertatea deplină.

⇒ *Cel de-al doilea eveniment din istoria Sfintei Cruci sărbătorit astăzi este aducerea sau întoarcerea Crucii de la perşii păgâni, la anul 629, pe timpul împăratului bizantin Heraclius, care a depus*-o cu mare cinste în Biserica *Sfântului Mormânt (a Sfintei Cruci) din Ierusalim, după ce patriarhul Zaharia a înălţat-o în văzul credincioşilor, tot într*-o zi de 14 septembrie.

Iulian Dumitraşcu - Calendar Ortodox - Înălțarea Sfintei Cruci (Post)

Sfânta şi cinstita Cruce pe care o sărbătorim este de fapt lemnul Crucii pe care Domnul Hristos a fost răstignit pentru mântuirea noastră. Precum se ştie, cinstirea Sfintei Cruci începe din timpul apostolilor.

Sfântul apostol Pavel scria galatenilor, vorbind despre taina Crucii: ***„Iar mie, să nu-mi fie a mă lăuda decât numai în Crucea Domnului nostru Iisus Hristos, prin care lumea este răstignită pentru mine şi eu pentru lume" (Galateni 6, 14).*** Iar, în altă parte, tot el spune: ***„Cuvântul Crucii, pentru cei ce pier este nebunie, iar pentru noi, cei ce ne mântuim, este puterea lui Dumnezeu" (1 Corinteni 1, 18).***

Cu această cinstire faţă de taina Crucii au străbătut creştinii tot timpul prigoanelor, trei sute de ani, până în vremea când a ajuns împărat la Roma Constantin cel mare (306-337). Vremea marelui împărat, la rândul ei, a fost pentru creştinătate ca o adevărată naştere din nou a evlaviei faţă de Sfânta Cruce, moştenită de la apostoli.

Mai întâi împăratul Constantin însuşi s-a creştinat, printr-un semn ceresc, ca şi Sfântul apostol Pavel pe drumul Damascului, şi anume prin arătarea, în amiaza zilei, pe cer, a semnului Sfintei Cruci, alcătuită din stele şi cu îndemnul din stele alcătuit: „Prin acest semn vei învinge!”.

Deci, văzând în aceasta un semn dumnezeiesc, împăratul porunci meşterilor lui şi făcând cruce mare din aur şi din pietre scumpe, după chipul ce se arătase, porunci ca acest semn să meargă înaintea oştilor sale. Iar după ce a biruit oastea lui Maxenţiu, în anul 312, la Podul Milvius, pe Tibru, marele Constantin a intrat biruitor în Roma.

În anul următor, el a dăruit libertate creştinilor prin edictul de la Mediolanum (Milano), din anul 313.

Un alt fapt de sporire a evlaviei către Sfânta Cruce, fără de asemănare, a fost descoperirea la Ierusalim, tot în acest timp, a lemnului Crucii, pe care a fost răstignit, pentru noi, Hristos Domnul.

Se ştie că, ajuns singur stăpânitor peste toată împărăţia romanilor, marele Constantin a trimis pe maica sa, Sfânta Elena, în Ţara Sfântă, spre cercetarea şi înnoirea Sfintelor Locuri şi spre căutarea lemnului Crucii Domnului.

Deci, pe când se săpa pământul pentru temeliile marii biserici a Învierii Domnului, prin dumnezeiasca purtare de grijă s-au aflat, nu departe de Sfântul Mormânt, trei cruci, adică Crucea lui Hristos şi cele două cruci pe care au pătimit tâlharii.

Şi nu numai crucile, ci şi piroanele le-au aflat. Deci, neştiind împărăteasa şi întrebându-se care să fi fost Crucea Domnului, s-a arătat prin minunea ce s-a făcut cu o fecioară moartă ce o duceau la îngropare, că a înviat-o cu puterea Crucii lui Hristos, iar celelalte cruci nu au arătat nici un semn de minune.

Şi s-a închinat împărăteasa Crucii lui Hristos şi a sărutat-o şi, împreună cu ea, tot poporul. Şi, neîncăpând tot poporul să se închine, s-a rugat mulţimea ca măcar să o vadă şi să fie binecuvântată. De aceea, s-a urcat atunci fericitul Macarie, episcopul Ierusalimului, pe un amvon înalt şi a ridicat cinstita Cruce a Domnului, pe care văzând-o poporul a început a striga: „Doamne, miluieşte!”

Şi a fost descoperirea aceasta a Crucii Domnului ca o zguduire a întregii creştinătăţi şi, de atunci, a început a se prăznui în fiecare an Înălţarea cinstitei Cruci, la 14 septembrie.

Alt fapt care a mărit cinstirea Sfintei Cruci a fost arătarea semnului Crucii Domnului pe cer la Ierusalim, pe vremea împăratului Constanţiu, fiul marelui Constantin (337-361), în Duminica Cincizecimii, la 7 mai 351, pe la ceasul al treilea din zi. Şi a stat acest semn al Crucii, mai luminat decât soarele, deasupra muntelui Golgota şi tot poporul privea, minunându-se cu mare teamă.

De acest semn minunat a înştiinţat Sfântul Chiril, episcopul Ierusalimului, prin scrisoare, pe împăratul Constanţiu, sfătuindu-l spre dreapta credinţă, că era arian; iar Sozomen istoricul scrie că, din arătarea aceasta a Crucii pe cer, mulţi s-au încredinţat că Hristos este Mesia şi au venit la dreapta credinţă, văzând ei că aceasta nu este alcătuită de oameni, ci de Duhul Sfânt, fiind mărturisită cu semne din cer.

A sporit, în sfârşit, cinstirea Sfintei Cruci şi prin biruinţa ei asupra perşilor, pe vremea împărăţiei lui Heraclie (610-641). Perşii au cucerit Ierusalimul în anul 614 şi l-au jefuit, luând între alte odoare de preţ şi lemnul Sfintei Cruci şi ducându-l în capitala lor, la Ctesifon. Dar împăratul Heraclie a trecut la luptă şi a învins peste tot.

Perşii au fost siliţi să aducă înapoi, la Ierusalim, lemnul Crucii, care a fost încredinţat, în anul 629, Sfântului Zaharia, patriarhul Ţării Sfinte.

În anul 633, împăratul Heraclie a mutat cea mai mare parte din lemnul Crucii, de la Ierusalim, în capitala sa, Constantinopol.

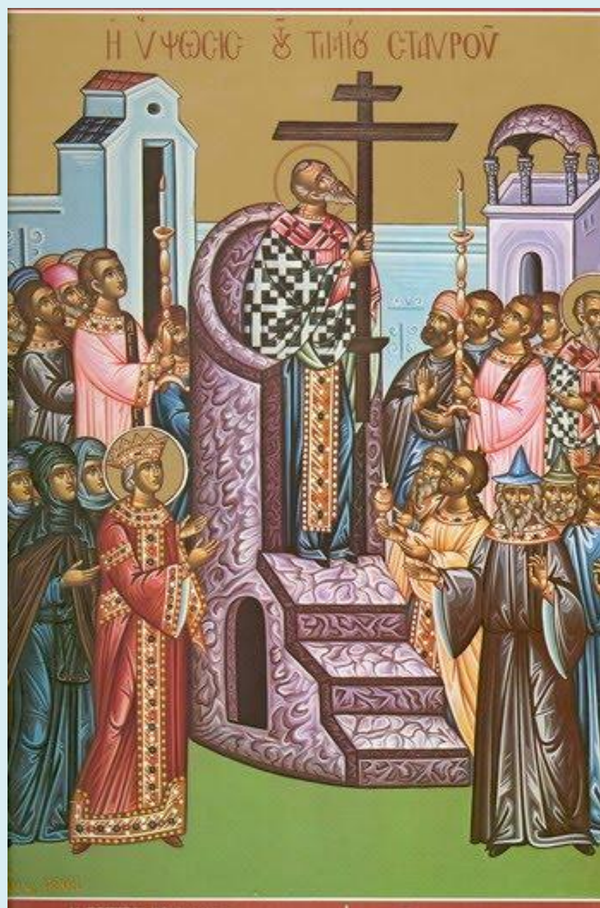
Dar de atunci, la Înălţarea Sfintei Cruci, la 14 septembrie, se prăznuieşte şi această biruinţă a Crucii Domnului asupra perşilor.

În afară de acest praznic, Biserica Ortodoxă cinsteşte, de încă trei ori pe an, Sfânta Cruce: în a treia duminică din Postul mare, la 7 mai şi la 1 august.

Din multă evlavie, lemnul Sfintei Cruci a fost împărţit în părticele mici şi trimis la diferite biserici. Dar, ca „putere a lui Dumnezeu”, Crucea Domnului rămâne una şi păstrează în lume taina şi lucrarea ei, vie şi întreagă.

Ea rămâne în veci cel mai sfânt Altar al celei mai înalte Jertfe: dumnezeiasca Jertfă a Răscumpărării lumii întregi şi a noastră, a tuturor, o dată pentru totdeauna. Acestei Cruci prin care se arată „puterea lui Dumnezeu” ne închinăm spunând: „Crucii Tale ne închinăm, Stăpâne, şi sfântă Învierea Ta o lăudăm şi o slăvim”. Amin.

Proloage - Înălţarea cinstitei şi de viaţă făcătoarei Cruci a Domnului

Luna septembrie în 14 zile: Înălţarea cinstitei şi de viaţă făcătoarei Cruci a Domnului

În pragul anului nou bisericesc, adică în luna septembrie, la scurt timp după Naşterea Maicii Domnului (la 8 septembrie), prăznuim înălţarea Sfintei Cruci (la 14 septembrie), două praznice ce sunt ca două izvoare de putere duhovnicească în evlavia Bisericii noastre ortodoxe. Dar, pe măsură ce ne apropiem de praznicul Crucii ne dăm seama că Crucea pe care o sărbătorim este de fapt lemnul Crucii pe care Domnul Hristos a fost răstignit, pentru mântuirea noastră. Mărturisim, cu alte cuvinte, că mântuirea noastră s-a înfăptuit prin pătimirea cea grozavă a Domnului nostru Iisus Hristos pe lemnul Crucii.

Crucea este, adică, partea cea mai adâncă din taina mântuirii fiecăruia din noi, partea cea mai adâncă din taina mântuirii lumii întregi. Este ca şi cum fiecare în parte, dimpreună cu toată lumea, am mărturisi cu recunoştinţă şi am zice către Hristos Cel răstignit: ***"Te-ai gândit pe Crucea Ta şi la mine, Doamne, şi o***

picătură din sângele Tău ai vărsat-o şi pentru mine, în ceasul pătimirii Tale, pe lemnul cel grozav al Crucii. Învaţă-ne să nu uităm dragostea aceasta a Ta niciodată şi că-Ţi suntem datori cu un răspuns, că dragostea cu dragoste se plăteşte".

Precum se ştie, cinstirea Sfintei Cruci începe din timpul apostolilor : ***"Iar mie, să nu-mi fie a mă lăuda, decât numai în Crucea Domnului nostru Iisus Hristos, prin care lumea este răstignită pentru mine, şi eu pentru lume"(Gal. 6, 14);*** aşa scria Sfântul apostol Pavel galatenilor, vorbind de Taina Crucii. Iar, în altă parte, tot el adăuga: ***"Cuvîntul Crucii, pentru cei ce pier este nebunie, iar pentru noi, cei ce ne mântuim, este puterea lui Dumnezeu"(I Cor. 1, 18).***

Cu această cinstire faţă de Taina Crucii au străbătut creştinii tot timpul prigoanelor, trei sute de ani, până la vremea când a venit la Roma, marele Constantin împăratul. Vremea marelui împărat, la rândul ei, a fost pentru creştinătate ca o adevărată naştere din nou a evlaviei, faţă de Sfânta Cruce, moştenită de la apostoli.

Mai întâi, împăratul Constantin însuşi s-a creştinat, printr-un semn ceresc, ca şi Pavel apostolul pe drumul Damascului, şi anume prin arătarea semnului Sfintei Cruci, în amiaza zilei, pe cer, alcătuită din stele şi cu îndemnul tot din stele alcătuit: "Învinge prin aceasta"! Deci, văzând în aceasta un semn dumnezeiesc, împăratul porunci meşteşugarilor lui şi făcând cruce mare din aur şi din pietre scumpe, după chipul ce se arătase, porunci ca acest semn să meargă înaintea oştilor sale. Deci, lovindu-se cu oastea lui Maxenţiu, marele Constantin a intrat biruitor în Roma (312). Şi aşa, plecat din Galia ca un păgîn, după biruinţa de la Podul Milvius, pe Tibru, Sfântul Constantin intra în Roma, hotărât pentru Crucea lui Hristos şi libertatea creştinilor, dând edictul din Milan, la 313.

Un alt fapt de sporire a evlaviei către Sfânta Cruce, fără de asemănare, a fost descoperirea la Ierusalim, tot în acest timp, a lemnului Sfintei Cruci, pe care a fost răstignit, pentru noi, Hristos Domnul. Se ştie că, ajuns singur stăpânitor peste toată împărăţia romanilor, marele Constantin a trimis pe maica sa, Sfânta Elena, în Ţara Sfântă, cu multă avere, spre cercetarea şi înnoirea sfintelor locuri şi spre căutarea lemnului Crucii Domnului.

Deci, pe când se săpa pământul pentru temeliile marii biserici a Învierii Domnului, din dumnezeiască orânduire, s-au aflat, nu departe de Sfântul Mormânt, trei cruci, adică Crucea lui Hristos şi cele două cruci pe care au pătimit tâlharii. Şi nu numai crucile, ci şi piroanele le-au aflat. Deci, neştiind împărăteasa şi întrebându-se care să fi fost Crucea Domnului, s-a arătat prin minunea ce s-a făcut cu o fecioară

moartă ce o duceau la îngropare, că a înviat-o cu puterea Crucii lui Hristos, nearătând celelalte cruci nici un semn de minune. Şi s-a închinat împărăteasa şi a sărutat-o şi, împreună cu ea, tot poporul.

Şi, neîncăpând tot poporul să se închine, s-a rugat mulţimea ca măcar să o vadă şi să fie binecuvântată. Şi s-a suit, atunci, fericitul Macarie, patriarhul Ierusalimului, pe un amvon înalt şi a ridicat cinstita Cruce a Domnului, binecuvântându-i cu dânsa, pe care văzând-o poporul a început a striga: "Doamne miluieşte-ne"!

Şi a fost descoperirea aceasta a Crucii Domnului ca o zguduire a întregii creştinătăţi şi de atunci, au început călătoriile în Ţara Sfântă şi, în fiecare an, praznicul Sfintei Cruci la 14 septembrie.

Alt fapt care a mărit cinstirea Sfintei Cruci a fost arătarea semnului Crucii Domnului pe cer la Ierusalim, pe vremea împăratului Constanţiu, fiul marelui Constantin (337-361), în Duminica de Rusalii, la 7 mai 351, pe la ceasul al treilea din zi, ora 9 dimineaţa. Şi a stat acest semn al Crucii mai luminat decât soarele, deasupra muntelui Golgota şi tot poporul privea, minunându-se cu mare teamă.

De acest semn minunat, a înştiinţat fericitul Chiril, patriarhul Ierusalimului, prin scrisoare, pe împăratul Constanţiu, sfătuindu-l spre dreapta credinţă, că era arian, iar Sozomen, istoricul, scrie că, din arătarea aceasta a Crucii pe cer, mulţi s-au încredinţat că Hristos este Mesia şi au venit la dreapta credinţă, văzând ei că aceasta nu este alcătuită de oameni, ci de Duhul Sfânt, fiind mărturisită cu semne din cer.

A sporit, în sfârşit, cinstirea Sfintei Cruci şi prin biruinţa ei asupra perşilor, pe vremea împărăţiei lui Heraclie (610-641). Perşii au cucerit Ierusalimul în anul 615 şi l-au jefuit, luând între alte odoare de preţ şi lemnul Sfintei Cruci şi ducându-l în capitala lor, la Ctesifon. Dar împăratul Heraclie a trecut la luptă şi a învins peste tot. Perşii au fost siliţi să aducă înapoi, în Ierusalim, lemnul Crucii, care a fost predat în mâinile lui Zaharia, patriarhul Ţării Sfinte.

Este drept că în anul 633, Heraclie a mutat, cu mare alai, pentru totdeauna, lemnul Crucii, de la Ierusalim, în capitala sa, Constantinopol. Dar de atunci, la Înălţarea Sfintei Cruci, la 14 septembrie, se prăznuieşte şi această biruinţă a Crucii Domnului asupra perşilor. Fireşte, de la această dată, lemnul Sfintei Cruci a fost împărţit în părticele mici şi trimis la diferite biserici. Dar, "Puterea lui Dumnezeu", Crucea Domnului îşi păstrează în lume, taina şi lucrarea ei, vie şi întreagă. Ea rămâne cel mai înalt Altar al celei mai înalte Jertfe: dumnezeiasca Jertfă a

Răscumpărării lumii întregi şi a noastră a tuturora, o dată pentru totdeauna, în veci şi de-a pururi.

Acestei "Puteri a lui Dumnezeu" i se spune: "Crucii Tale ne închinăm Stăpâne, şi sfântă Învierea Ta o lăudăm şi o slăvim".

Biserica latină prăznuieşte şi ea înălţarea Sfintei Cruci, în fiecare an şi tot la 14 septembrie.

În afară de acest praznic, Biserica Ortodoxa cinsteşte, de încă trei ori pe an, Sfânta Cruce: a treia duminică din Postul mare, la 7 mai şi la 1 august.

Dumnezeului nostru slavă!

Întru această zi, învăţătură la Înălţarea cinstitei Cruci

Astăzi, fraţilor, Preasfânta Cruce se ridică dezlegând păcatele noastre şi tot anul înnoindu-l cu Înălţarea ei; încă şi inimile noastre, cele învechite cu păcatul, le înnoieşte.

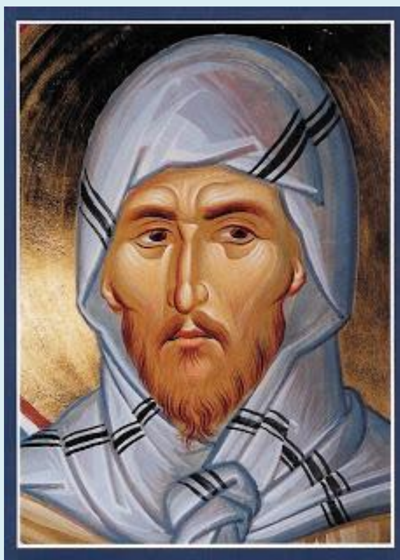
- ✓ *Că, prin această Sfântă Cruce, ne-am răscumpărat din blestemul Legii, că pe aceasta a fost pironit Domnul Dumnezeul nostru şi zapisul păcatelor noastre l-a rupt.*
- ✓ *Prin Cruce, a omorât toate păcatele noastre şi smintelile.*
- ✓ *Tot pe ea ne-a dat-o nouă Stăpânul şi Dumnezeu armă asupra potrivnicului vrăjmaş.*
- ✓ *Prin Cruce moartea s-a omorât şi iadul s-a stricat.*

- ✓ *Prin ea Adam cel omorât de demult iarăşi s-a înnoit şi Eva din blestem s-a slobozit. Că, prin gustarea din pom, a fost căzut din Rai de demult şi, iarăşi, prin lemnul Crucii s-a sălăşuit în Rai. Şi aceasta este biruinţa noastră asupra potrivnicului.*
- ✓ *Cu aceasta însemnându-ne, nu ne temem de vrăjmaşul cel văzut şi nevăzut, că ea este tămăduitoare de patimile noastre.*
- ✓ *Aceasta este care satură cu credinţă inimile noastre.*
- ✓ *Ea este păzitoarea tuturor creştinilor şi cârmuitoarea tuturor.*
- ✓ *Cu aceasta ne însemnăm noi tot trupul şi bucatele noastre şi nu se apropie de noi răul. Fiindcă aceasta asuprelile noastre le goneşte.*

Drept aceea, fraţilor, pe această Sfântă Cruce cu frică sărutând-o şi căzând înaintea ei, să lepădăm de la noi toată răutatea, iuţimea, mânia, clevetirea, lăcomia, fapta de ruşine şi beţia, acestea toate diavolului să le lepădăm.

Să iubim pacea, blândeţile, trezvia, iubirea de săraci, primirea de străini, postirea şi curăţia, că acestea sunt viaţa îngerească şi cu aceste fapte toţi cei dreptcredincioşi se mântuiesc. Această curăţie şi faptele asemenea ei să le iubim, ca să fim fiii Celui Preaînalt şi părtaşi ai Împărăţiei Lui, slăvind pe Preasfânta Treime: pe Tatăl şi pe Fiul, şi pe Sfântul Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Al prea cuviosului Părinte Efrem Sirul, cuvânt la Sfânta şi de viaţă făcătoarea Cruce

Toată sărbătoarea şi fapta Domnului nostru Iisus Hristos este mântuire şi laudă pentru noi, credincioşii, iar lauda laudelor este Crucea. Şi sărbătoarea sărbătorilor,

bine plăcută lui Dumnezeu, este când Hristos, pasca noastră, "Mielul lui Dumnezeu, Cel ce ridică păcatul lumii" (Ioan 1, 29), pentru noi S-a Jertfit, iar, mai vârtos, când a înviat din morţi. Aceasta este doamna şi împărăteasa sărbătorilor.

Şi celelalte toate sfinte sunt şi cinstite şi unele de altele se deosebesc în slavă strălucind ca fulgerul dumnezeirii. Şi pe acestea le cinsteşte după vrednicie şi le prăznuieşte cu credinţă cel sârguitor la poruncile lui Dumnezeu. Iar cei întinaţi şi pângăriţi de păcate şi în praznic sunt fără praznice. Iar sărbătoarea bună şi plăcută lui Dumnezeu este pocăinţa cu lacrimi şi depărtarea de păcate şi cunoştinţa lui Dumnezeu şi dorirea de bunătăţile cele veşnice.

Şi când se fac acestea, atunci şi în cer bucurie se face şi Biserica se bucură şi saltă şi cheamă împreună pe toţi drepţii, zicând: "Bucuraţi-vă împreună cu mine, că fiul meu acesta mort era cu păcatele şi a înviat prin pocăinţă".

Sărbătoare bună şi plăcută lui Dumnezeu este atunci când, împreună cu noi, serbează Hristos, când se săvârşesc sărbătorile Lui şi se cinstesc dumnezeieştile Scripturi. Şi împreună serbează Hristos unde sunt adunaţi oameni întru numele Lui, în dragoste, fără vrajbă şi fără făţărnicie. Împreună serbează Hristos unde sunt căutaţi săracii, unde sărmanii sunt mângâiaţi, unde străinii sunt odihniţi. Împreună serbează Hristos, unde este cinstirea lui Dumnezeu, în psalmi, în laude şi în cântări duhovniceşti, deci aceştia sunt cei adunaţi în numele Său. Că în mijlocul acestora a făgăduit Domnul să fie şi să Se afle şi El.

Fericiţi sunt cei ce în acest chip sunt adunaţi, că pe Stăpânul în mijlocul lor avându-L, nimeni nu-i va vătăma pe dânşii.

Deci, aşa să cinstim sărbătorile Domnului, nu sărbătoreşte, ci dumnezeieşte, nu lumeşte, ci mai presus de lume. Nu pridvoare să încununăm, nu dănţuiri să alcătuim, nu feţele să le împodobim, nu cu fluiere şi cu lăute auzul să-l îndulcim, nu cu haine moi să ne îmbrăcăm, nici cu podoabe de aur să ne mândrim, nu cu benchetuiri şi cu beţii. Nu pentru mâncare să strici lucrul lui Dumnezeu.

Să nu te păgubeşti de dumnezeiasca Liturghie, pentru nesăţiosul tău pântece, îndeletnicindu-te la bucătărie, ci acestea să le lăsăm acelora al căror Dumnezeu este pântecele şi slava deşartă. Iar noi toţi, dimpreună şi mici şi mari, bărbaţi şi femei, monahi şi monahii, creştineşte şi cu evlavie să cinstim sărbătorile Domnului, precum ne-am învăţat, în psalmi, şi în laude şi în cântări duhovniceşti. Să încununăm pridvoarele creştineşte, iar nu ca păgânii, că umbra Legii a trecut,

iar adevărul a înflorit, precum auzim pe apostol, zicând: "Cele vechi au trecut, iar toate s-au făcut noi" (II Cor. 5, 17).

Înşelăciunea idolilor s-a surpat, moartea s-a prădat, robia cea din iad s-a dezlegat, împărăţiile înşelăciunii cele cu mulţi dumnezei s-au sfărâmat, omul s-a eliberat, Dumnezeu împărăţeşte, zidirea se veseleşte, Crucea domneşte şi toate neamurile, popoarele, seminţiile şi limbile i se închină şi întru dânsa ne şi lăudăm, împreună cu fericitul Pavel, zicând : "Iar mie, să nu-mi fie a mă lăuda, decât numai în Crucea Domului nostru Iisus Hristos"(Gal. 6, 14).

Pentru aceasta, pe făcătoarea de viaţă Cruce să o purtăm şi pe uşile noastre şi pe frunte şi pe ochi şi pe gură şi pe piept şi pe toate mădularele noastre şi să ne întărim cu nebiruita armă a creştinilor, cu biruitoarea morţii cu nădejdea credincioşilor, cu lumina marginilor pământului, cu deschizătoarea Raiului, cu surpătoarea eresurilor, cu întărirea dreptei credinţe, cu păzitoarea cea mare a credincioşilor, cu lauda cea de mântuire a Bisericii.

De aceasta, o, creştinilor, să nu ne lipsim, purtându-o în tot locul, în fiecare ceas şi minut. Și fără dânsa nimic să nu săvârşim, ci şi dormind şi sculându-ne şi lucrând şi mâncând şi bând şi călătorind şi pe mare înotând şi râuri trecând, toate mădularele noastre cu făcătoarea de viaţă Cruce să le pecetluim. Şi niciodată nu ne vom teme "de frica de noapte, de săgeata ce zboară ziua, de lucrul ce umblă în întuneric, de molima ce bântuie întru amiază"(Ps. 90, 5-6).

Dacă totdeauna, frate, pe aceasta spre ajutorul tău o vei lua, nu vor veni către tine rele şi bătaie nu se va apropia de locaşul tău. Că, văzându-o pe aceasta, puterile cele potrivnice se înfioară şi se depărtează. Aceasta înşelăciunea idolilor a surpat. Aceasta lumea toată a luminat. Aceasta întunericul l-a pierdut şi a întors lumina. Aceasta, neamurile de la apus şi de la miazănoapte şi de la mare şi de la răsărit, adunându-le, le-a legat într-o Biserică şi întru o credinţă, într-un Botez şi întru o dragoste.

O, ce fel de gură sau ce fel de limbă va lăuda, după vrednicie, zidul cel nebiruit al dreptcredincioşilor, pe purtătoarea de biruinţă armă a marelui împărat Iisus Hristos?

- ✓ *Crucea este învierea morţilor,*
- ✓ *Crucea, nădejdea creştinilor,*
- ✓ *Crucea, toiagul şchiopilor,*
- ✓ *Crucea, frâul bogaţilor, surparea mândrilor,*
- ✓ *Crucea, semn de biruinţă asupra dracilor, povăţuitoarea tinerilor,*

- *Crucea, preţuirea neguţătorilor, nădejdea celor deznădăjduiţi, ocârmuitoarea celor ce înoată pe ape,*
- *Crucea, limanul celor învîforaţi, zidul celor ce li se dau războaie,*
- *Crucea, tatăl sărmanilor, sfetnicul drepţilor,*
- *Crucea, mângâierea scârbiţilor, păzitoarea pruncilor, capul bărbaţilor, cununa bătrânilor,*
- *Crucea, lumina celor ce stau în întuneric.*
- *Crucea, marea cuviinţă a împăraţilor, filosofia barbarilor,*
- *Crucea, slobozirea robilor, înţelepciunea neînvăţaţilor,*
- *Crucea, propovăduirea proorocilor, împreună-alergarea apostolilor, lauda mucenicilor;*
- *Crucea, întreaga înţelepciune a feciorelnicilor, bucuria preoţilor;*
- *Crucea, temelia Bisericii, întemeierea lumii;*
- *Crucea, pierderea capiştelor idoleşti;*
- *Crucea, puterea celor neputincioşi, doctorul bolnavilor;*
- *Crucea, curăţirea leproşilor, îndreptarea slăbănogilor;*
- *Crucea, pâinea flămânzilor, izvorul celor însetaţi;*
- *Crucea, îndrăzneala monahilor, acoperământul celor goi.*

Aceasta este aceea care s-a înfipt în mijlocul lumii şi s-a sădit în locul Căpăţînii şi îndată a odrăslit strugurele vieţii.

- *Cu această sfântă armă a rupt Hristos pântecele iadului cel atotmâncător şi a astupat gura cea mult măiastră a diavolului.*
- *Pe aceasta văzându-o moartea, cutremurându-se şi înfiorându-se, a slobozit pe toţi cei pe care îi avea de la cel întâi zidit.*
- *Cu aceasta, într-armându-se, fericiţii apostoli toată puterea vrăjmaşului au călcat-o şi pe toate neamurile, vânându-le, la închinarea ei le-au adunat.*
- *Cu aceasta, ca şi cu o platoşă îmbrăcându-se, mucenicii şi ostaşii lui Hristos toate născocirile tiranilor le-au călcat şi cu îndrăzneală L-au propovăduit.*
- *Pe aceasta ridicând-o şi purtând-o, cei ce pentru Hristos s-au lepădat de cele din lume, cu multă bucurie, locuiesc în pustietăţi şi în munţi şi în peşteri şi în crăpăturile pământului.*

O, ce bunătate nemăsurată şi neasemănată a îndurărilor lui Dumnezeu. Câte bunătăţi a dăruit prin Cruce neamului omenesc! Slavă iubirii Lui de oameni, închinăciune şi stăpânire în veci. Amin.

Aţi auzit, iubiţilor şi iubitorilor de Hristos, cât de mare este puterea Crucii, câte sunt isprăvile ei, câte sunt bunătăţile? Că aceasta, ca un bun cârmaci, cârmuind viaţa noastră de aici şi împăcându-o, s-a făcut nouă pricinuitoare şi de viaţa cea veşnică ce va să fie.

Această cinstită Cruce, la a doua venire a lui Hristos, iarăşi va să se arate, ca un cinstit şi de viaţă făcător, vrednic de cucernicie şi sfânt sceptru al marelui împărat Hristos, după cuvântul Stăpânului, care a zis ea: "Se va arăta pe cer semnul Fiului Omului".(Matei, 24, 30). Drept aceea, aceasta se va arăta întâi pe cer, împreună cu toate oştile îngereşti, luminând tot pământul, până la marginile lui, mai mult decât strălucirea soarelui şi vestind venirea Stăpânului Hristos. Căruia şi de la noi să-I fie cinste, slavă şi închinăciune, acum şi pururea şi în vecii vecilor ! Amin.

Cuvânt la Duminica după Înălţarea cinstitei şi de viaţă făcătoarei Cruci, al Sfântului Dimitrie, mitropolitul Rostovului. "Ce-i foloseşte omului să câştige lumea întreagă, dacă-şi pierde sufletul?" (Marcu, 8, 36).

Şi sufletul şi lumea aceasta, amândouă ne sunt iubite, iubiţilor ascultători. Amândouă sunt iubite oamenilor şi mântuirea sufletească şi îndulcirea din lumea aceasta.

- *Iubit este sufletul, ca cel legat împreună cu trupul din pântecele cel de mamă şi împreună-născut, precum grăieşte David: ,,Izbăveşte de sabie sufletul meu şi din mâna câinelui pe cel unul născut al meu". Iubită este şi lumea aceasta, pe care însuşi Dumnezeu a iubit-o. Că atât a iubit Dumnezeu lumea, adică pe om, cât şi a pătimi pentru dânsa a binevoit.*

- *Iubit este sufletul, pentru că printr-însul viem, printr-însul ne mişcăm, iar, luându-se sufletul, omul mort rămâne. Iubită este şi lumea aceasta, pentru că într-însa ne îndulcim, întru dânsa ne odihnim, întru dânsa toate cele de trebuinţă vieţii noastre de acum le avem.*
- *Iubit este sufletul pentru că acesta, toate simţirile noastre înviindu-le, le dă lor putere de îndulcire din toate bunătăţile cele pământeşti. Că fără de suflet nici o simţire nu poate lucra ceva, nici a se îndulci din ceva. Iubită este şi lumea aceasta, că ea pe toate cele plăcute le pune înaintea simţirii noastre, spre îndulcire: ochilor, bogăţiile şi frumuseţile cele plăcute ale feţelor; auzului, cântările cele dulci şi muzicale; gustului, ospeţele; mirosului, aromatele cele cu bună mireasmă; pipăirii, împătimirile cele dulci.*
- *Iubit este sufletul, că cine din pământeni pofteşte a se despărţi de dânsul; şi cine n-ar pofti a vieţui cu sufletul o mie de ani, în vecii cei fără de sfârşit? Iubită este şi lumea aceasta, că cine nu pofteşte bunătăţile cele ce sunt întru dânsa? Cine nu caută bunătăţile cele, ce sunt în lume? Cine nu se bucură de cinste şi de slavă? Cine nu se îngrijeşte a avea ceva ca să nu fie sărac?*

Şi de abia este cu putinţă a cunoaşte ce este mai bun, sufletul sau lumea aceasta? Că cine nu o pofteşte?

Însă, dumnezeiasca Evanghelie arată, că mai bun este sufletul, când zice: "Ce folos este omului de ar dobândi lumea toată şi se va păgubi de sufletul său". Iar viaţa noastră cea pătimaşă şi iubitoare de patimi, iubeşte mai bine lumea aceasta, uitând de sufletul său. ***Deci, ce să facem? Cum vom cunoaşte desluşit dacă sufletul este mai bun sau lumea aceasta?*** Să le judecăm bine pe amândouă, şi sufletul şi lumea. Să le punem în cumpănă pe amândouă şi să le cumpănim şi să vedem, care va atârna mai mult. Oare sufletul va atârna mai mult decât lumea, sau lumea, decât sufletul? Şi aşa vom cunoaşte ce este mai bun. Iar cumpănă să ne fie nouă cinstita şi de viaţă făcătoare Crucea Ta, Hristoase Mântuitorul nostru, pe care ai fost răstignit pentru Mântuirea noastră. Sufletul Tău Ţi-ai pus pentru noi şi, decât toată lumea mai mult, ai atârnat, precum Tu Însuţi ai zis în Evanghelie: "Îndrăzniţi! Eu am biruit lumea" (Ioan. 16. 33).

Este obiceiul la oameni ca pe acel lucru să-l laude şi să-l iubească mai mult, care este mai frumos, care este mai scump, care este mai de preţ, care este mai bun. Să încep, dar, a cumpăni, cu socotinţă, ce este mai frumos, oare sufletul sau lumea? Ce este mai de preţ, sufletul sau lumea? Să punem pe acestea două una lângă alta. Că lucrurile cele potrivnice, puse fiind aproape unul de celălalt, mai bine se cunosc şi se arată. Cu adevărat nu este lesne a cumpăni cineva sufletul şi lumea, atât de greu ca şi cum ar avea cineva să cumpănească para focului.

O întrebare ca aceasta a fost pusă de demult lui Ezdra de îngerul Uriel: "Cumpăneşte-mi mie", i-a zis, "greutatea focului". Dar nu s-a apucat Ezdra de un lucru ca acesta, ci a răspuns îngerului, zicând: "Cine poate para focului a o cumpăni? Au doar poate face omul ceea ce tu pofteşti a şti de la mine?" Nu se ştia atunci matematica cea de acum, că ar fi zis aşa: "Cumpăneşte mai întâi lemnele cât vor face şi arde-le pe ele. După aceea vei cumpăni cenuşa şi cărbunii ce au rămas. Şi cât a fost prisosinţă cumpănirii cea mai înainte de ardere, atâta a ieşit şi s-a dus în para focului".

Vom cumpăni, deci, sufletul ca pe o pară de foc, iar lumea aceasta ca pe nişte cărbuni şi cenuşă. Să ne apropiem mai întâi către această întrebare: "Ce este mai frumos? Oare sufletul sau lumea aceasta?" Spre care lucru să întoarcem mai întâi ochii noştri, spre suflet sau spre lumea aceasta, adică la ceea ce vedem, la ceea ce cunoaştem mai întâi? Sufletul nostru este nevăzut. Cu ochii cei trupeşti pe acela nu-l vedem, fără numai cu ochii gândului. Iar lumea aceasta toată este înaintea ochilor noştri, cu toate lucrările sale, şi printr-însa străbatem cu vederea.

Deci, ce? Oare nu este frumoasă lumea aceasta? Atâtea rânduieli minunate are întru dânsa, înalte, prea strălucite şi preacinstite sunt. Atâtea podoabe de aur, de argint, de pietre scumpe, de mărgăritare de mult preţ, de haine prea minunate sunt întru dânsa. Atâtea feţe prea frumoase, prea iubite, care au frumuseţea lor firească, împodobite ca nişte biserici! Atâtea lăcaşuri fericite, palate strălucite, icoane minunate, zidiri cu mare meşteşug. Iar lângă acestea, o, cât de dulcea şi de prea iubită prietenie, însoţirea şi împărtăşirea, ospeţele, veseliile, petrecerile, mângâierile şi, mai presus de toate, dulceaţa cea vremelnică a păcatelor.

Atâta este de minunată lumea aceasta, frumoasă şi iubită, încât şi ochii şi inima omenească le trage către ea, ca magnetul de fier, încât unii nu voiesc nici măcar puţin să-şi întoarcă ochii şi inima de la ea. Nu în zadar se ruga David să se întoarcă ochii săi, ca să nu vadă deşertăciunea. Deci, de ar fi zis cineva: "David, întoarce tu însuţi ochii tăi, ca să nu vezi deşertăciunea, nu căuta la deşertăciune, ci întoarce-te de la ea!", David ar fi răspuns : "Nicidecum nu pot eu însumi întoarce ochii mei de la deşertăciune, fără numai Dumnezeu Cel atotputernic îi va întoarce, pentru că mult s-au afundat în deşertăciune, şi neabătut o privesc pe ea şi nu este în puterea mea să biruiesc ochii mei, fără numai în puterea unuia Dumnezeu. Tu Doamne, întoarce ochii mei, ca să nu vadă deşertăciunea!" Şi, dacă ochii nu-i cu putinţă cu lesnire a-i întoarce de la această deşartă lume, cu cât mai vârtos nu este cu lesnire a întoarce inima. Atât de frumoasă şi de iubită ne este nouă această lume.

Iar sufletul nostru, pe care nu-l vedem, ce este? Cum cugetăm spre el? Oare are vreo frumuseţe a sa? ***Dar să întrebăm mai întâi ce este sufletul?***

Răspunde mai întâi Sfântul Ioan Damaschin, ca un filosof: "Sufletul este duh de gând, având viaţă de-a pururea, de-a pururea mişcându-se către bine şi către rău, din sloboda lui voie".

Iar fericitul Ambrozie răspunde, ca un teolog: "Sufletul este fire zidită, nevăzută, fără de trup, fără de moarte, după asemănarea lui Dumnezeu, având chipul Ziditorului său".

Deci, lăsând răspunsul cel filosofic, să luăm aminte la cel teologic: "Sufletul este asemănarea omului cu Dumnezeu". Ca şi cum ai zice: Cineva de-aproape de Dumnezeu, cu asemănarea, având chipul Ziditorului său. Deci întreb: Ce este mai frumos decât Dumnezeu? Nimic. Pentru că Acesta, precum este izvor de toată înţelepciunea, aşa este şi izvor şi a toată frumuseţea, a Cărui frumuseţe poate, în parte, a fi cunoscută de noi din înseşi zidirile Lui cele prea frumoase.

Deci merg către cele mai de sus prea frumoase zidiri ale lui Dumnezeu. Voi ridica ochii mei către cer: au nu este mai frumos cerul, decât toate frumuseţile pământului? Aşa este cu adevărat. Mă voi învăţa deci, mai întâi, din frumoasa zidire a lui Dumnezeu, văzută pe cer, precum şi David grăieşte: "Din lucrul mâinilor Tale m-am învăţat, că voi vedea cerurile, lucrul degetelor Tale, luna şi stelele, pe care tu le-ai întemeiat". Frumos este cerul noaptea, cu stelele şi cu luna fiind împodobit. Frumoasă este şi ziua, cu soarele cel ce luminează lumea. O, cu cât mai frumos este Ziditorul, Cel ce le-a făcut pe acestea. Cerul cu prea frumoşii săi luminători va sta până la o vreme. Va fi vremea aceea când vor cădea stelele ca frunzele din copaci şi cerul se va înfăşura ca o hârtie. Iar Ziditorul va rămâne în frumuseţea Sa, niciodată schimbându-Se: acelea vor pieri, iar Tu vei rămâne!

Dar să socotim bine şi zidirea cea nevăzută, adică pe îngeri, pe care numai ochii noştri cei de gând îi văd. Frumuseţea acestora este negrăită, şi covârşeşte şi stelele şi luna şi soarele, în multe feluri fiind închipuită. Că după câte cete de îngeri sunt în Ceruri, fiecare, şi cu locul şi cu frumuseţea, covârşeşte una pe alta. Frumos este îngerul, mai frumos este arhanghelul. Peste arhangheli, mai frumoase sunt cetele cele mai de sus; peste acelea, serafimii; peste serafimi, mai frumoşi sunt heruvimii, a căror frumuseţe, oare ce limbă pământească poate să o povestească? O, cu cât mai fără de asemănare, mai vârtos decât toate cetele îngereşti, este mai frumos Ziditorul? O, frumuseţe negrăită, de mintea omenească neajunsă. Aici să ne apropiem de frumuseţea cea sufletească şi să pomenim iarăşi, cuvântul teologic, ce

s-a zis mai sus: că, adică, sufletul este după asemănarea lui Dumnezeu, având chipul Ziditorului său.

Şi să luăm seama, cu judecată desluşită, numai la acest cuvânt: "după asemănarea lui Dumnezeu", care va să zică: foarte de aproape, asemenea Lui. Dintre toate zidirile cele de sus şi cele de jos, care este asemenea lui Dumnezeu? Nici una, afară de aceste două cuvântătoare zidiri: îngerul şi sufletul omenesc, pentru că în aceste două zidiri este arătat chipul Sfintei Treimi. Are îngerul ţinere de minte, înţelegere şi voie, are şi sufletul omului ţinere de minte, înţelegere şi voie.

Iarăşi voi întreba, dintre aceste două zidiri înţelegătoare, zidite după asemănarea lui Dumnezeu, care este mai asemenea Lui, îngerul sau sufletul omului? Văd, ce veţi zice, că îngerul este mai asemenea lui Dumnezeu, fiindcă este fără de trup şi cu locul mai aproape de Dânsul, de-a pururea stând înaintea scaunului Său, precum scrie în Evanghelie: "Îngerii de-a pururea văd faţa Părintelui ceresc". Privind însă în dumnezeiasca Scriptură, vom cunoaşte că sufletul omului este mai după asemănarea lui Dumnezeu, decât îngerul. Că pentru înger nu citim că ar fi grăit Dumnezeu: "Să facem pe înger după chipul şi asemănarea noastră", ci numai pentru sufletul omenesc citim aceasta, că a zis Dumnezeu: "să facem pe om după chipul şi asemănarea Noastră", adică pe sufletul omenesc. Pentru că întru el, precum s-a zis, se arată deplin chipul lui Dumnezeu. Şi, deşi amândouă aceste zidiri, îngerul şi sufletul omenesc, au ţinere de minte înţelegătoare şi voie, nu le au în acelaşi chip. Căci, măcar că îngerul are voie, însă nu are voie de sine stăpânitoare, că nu face altceva îngerul, fără numai ceea ce îi porunceşte Dumnezeu. Că precum Însuşi Domnul Dumnezeu ceea ce voieşte şi face, cu voie de sine stăpânitoare, aşa şi omului i-a dat voie de sine stăpânitoare, ca ceea ce voieşte, să facă: şi cu această de sine stăpânire sufletul omului este mai deaproape asemenea cu Dumnezeu, mai mult decât îngerul.

Nu în deşert, în Cântarea Cântărilor, Dumnezeu grăieşte către sufletul omenesc: "Te-am asemănat pe tine lângă Mine, care va să zică, mai aproape te-am făcut pe tine Mie cu asemănarea, mai mult decât pe zidirea cea de gând". Pentru aceasta şi teologul cel mai sus numit răspunde la întrebare, că sufletul este cu mult mai după asemănarea lui Dumnezeu, decât îngerul. Deci dar, dacă sufletul omului este mai după asemănarea lui Dumnezeu, cu mult mai mult decât îngerul, cel ce este duh ceresc, apoi este şi mai frumos, cu mult mai mult decât frumuseţea îngerească, şi aceasta după fire. Iar, după darul cel dat lui prin întruparea Fiului lui Dumnezeu şi prin vărsarea sângelui pentru om, o, cu adevărat a întrecut frumuseţea şi vrednicia îngerească. Că nu cu firea îngerească s-a însoţit Fiul lui Dumnezeu, ci cu cea omenească, după cuvântul lui Pavel, care zice că nu firea îngerilor cândva, a luat,

ci sămânţa lui Avraam a luat. Şi aceasta, adică, răscumpărând sufletul omenesc cu sângele Său şi înnoind în om asemănarea Sa cea de demult şi, mai ales şi mai mult, înfrumuseţându-l pe dânsul.

Un tată, având o singură fiică, au nu o împodobeşte pe dânsa mai mult decât pe roabe cu toate podoabele cele de mult preţ? Un mire, care iubeşte pe prea iubita sa mireasă, au nu voieşte ca ea să fie împodobită? Sufletul cel omenesc este această singură fiică şi mireasă a lui Hristos, Mântuitorului nostru: fiică, pentru că l-a născut pe dânsul din moarte pentru viaţă, prin sângele Lui, mireasă, că S-a însoţit prin legătura cea tare a dragostei, încât pentru dragostea Lui, a mers până la moarte. Nu în zadar se grăieşte în Cântarea Cântărilor: "tare ca moartea este dragostea".

Şi precum în Cartea apostolească despre Domnul Hristos Însuşi scrie, că: "pe atât s-a făcut mai bun decât îngerii, cu cât a moştenit un nume mai prea slăvit decât dânşii". Aşa şi pentru sufletul omenesc este a gândi că, pe atâta este mai aproape de Dumnezeu şi frumuseţile lui mai asemenea, cu cât S-a însoţit cu dânsul cu legătură mai tare decât cu îngerii, cât şi este Lui cu putinţă a grăi despre dânsul acel cuvânt proorocesc: "Bucuratu-s-a sufletul meu de Domnul, că m-a îmbrăcat pe mine în haina mântuirii şi cu veşmântul veseliei m-a împodobit, ca unui mire mi-a pus mie cununa şi ca pe o mireasă m-a înfrumuseţat cu podoabă".

Să adunăm, deci, la un loc toate frumuseţile lumii acesteia şi să le punem alături de frumuseţea sufletului omenesc şi să socotim ce este mai frumos: lumea aceasta sau sufletul? ***Dacă sufletul omenesc cel răscumpărat cu sângele Fiului Lui Dumnezeu, cel însoţit Lui mireasă în veci, este mai frumos cu osebire decât podoaba cerească, mai mult decât frumuseţea stelelor, decât cea a lunii, decât cea a soarelui şi, mai ales, decât frumuseţile cele îngereşti, cele ale arhanghelilor, cele ale heruvimilor, ale serafimilor şi asemenea frumuseţii Ziditorului Însuşi, atunci toate frumuseţile lumii acesteia, pe lângă dânsul, ce vor fi?*** Fără numai ca întunericul lângă soare, o broască lângă un vultur zburând la înălţime, ca un lucru urât şi fără de chip, nevrednic de privirea ochilor, fără numai vrednic de scuipat şi de călcat în picioare. Dacă toată frumuseţea lumii nu poate să se asemene nici cu o stea din cele mai mici, ce se vede pe cer, fără numai, poate, cu iarba câmpului şi cu floarea, care dimineaţa înfloreşte, iar seara se veştejeşte, apoi, cum va socoti cineva că poate să se asemene cu frumuseţea cea sufletească? Şi nu numai nu se poate asemăna, ci nici măcar puţin să se închipuiască, fiindcă ticăloasa lume nu este asemenea lui Dumnezeu, ci numai domnului său, căruia îi slujeşte, stăpânitorului veacului acestuia, diavolului celui înnegrit, celui cu totul întunecat, celui cu totul ticălos, celui cu totul întinat, nălucirii celei cu totul de spaimă,

arapului celui cu totul înnegrit, celui ce niciodată nu poate să se spele, nici să se înălbească. Deci, mare pagubă îşi fac lor aceia, care şi-au cufundat mintea şi inima lor întru îndulcirile şi iubirile cele deşarte şi fără de chip, în foarte mici şi scurte frumuseţi lumeşti. "Ce folos va fi omului de va dobândi lumea toată şi îşi va pierde sufletul său?"

Deci, acum să ne apropiem către a doua întrebare: Ce este mai scump, oare, sufletul sau lumea aceasta? Şi, iarăşi, mai întâi, să întoarcem ochii către lumea aceasta. Cum înţelege cineva cât de scumpă este lumea aceasta? De ar fi fost cu putinţă a aduna la un loc toate bogăţiile de la marginile lumii şi nu numai din toate visteriile împăraţilor, ci şi din înseşi sânurile pământului şi din fundurile mării, de ar fi fost cu putinţă a aduna la un loc, tot aurul, tot argintul, toate mărgăritarele cele preascumpe şi pietrele cele de mult preţ, pe toate la un loc dacă le-ai fi adunat şi "le-ai fi pus, toate acestea, cum ar fi fost cu putinţă împreună a le preţui? Mintea omenească nu va ajunge. Însă eu îţi voi afla preţuitor, care pe toate acelea le va preţui. Dar voi aştepta puţin.

Mai întâi, voi lua seama cum preţuiesc oamenii cei iubitori de lume bogăţiile cele lumeşti: le preţuiesc pe ele mai scump decât sufletul lor. Omul ca nimic nu socoteşte sufletul său, faţă de bogăţia aceasta vremelnică; faţă de aur sau pentru argint şi pentru celelalte materii îşi pune sufletul său şi-l duce pe el la neguţătorie, ca pe un ban.

Ostaşul purcede la război pentru câştig; îşi duce sufletul său cu el. Dumnezeu ştie, oare, se va mai întoarce la casa lui, cu dânsul? Purcede neguţătorul cu marfa sa în cale depărtată pentru câştig; îşi duce sufletul său cu el. Dumnezeu ştie, mai aduce-l-va pe dânsul înapoi? Dumnezeu ştie, oare, sosi-va la vreun liman, oare, nu-l va pierde pe el, în valurile mării? Purcede tâlharul la tâlhărit, ca să câştige ceva; îşi duce sufletul său cu el. Cine ştie dacă el însuşi nu v-a fi ucis? Purcede furul la furat şi îşi duce sufletul său cu el. Cine ştie dacă nu-l vor prinde pe el şi-l vor spânzura? Şi, ca să zic pe scurt, omul, pentru câştiguri lumeşti îşi pune sufletul său, unul de la altul apucând, răpind, prădând, mâniind pe aproapele şi pe Dumnezeu, şi îşi pierde mântuirea sufletului său. Şi afară de aceasta ce se face? În treburile cele negustoreşti, unul altuia vânzând lucrul cel mai prost în locul celui mai bun şi preţ necuvenit cerând, se blestemă, se jură pe sufletul său şi sufletul său în iad şi-l trimite. Acum voi aduce la mijloc pe negustorul cel adevărat, care degrabă va preţui nouă toate bogăţiile lumii acesteia.

Ştiţi, iubiţi ascultători, pe Sfântul Andrei, cel ce se cinsteşte în luna lui octombrie, în a doua zi; să vorbim puţin cu dânsul. Sfinte Andrei, iubitule rob al lui Hristos,

care te-ai învrednicit de multe descoperiri dumnezeieşti, spune nouă ce vezi în descoperirea ce ţi s-a făcut ţie mai întâi? "Văd", zice, "un tânăr foarte frumos, pogorându-se de la Cele de Sus şi ţinând în mâini trei cununi: una de aur cu pietre scumpe, cealaltă de chihlimbar, iar, a treia, mai mare, împletită din flori albe şi roşii".

Sfinte Andrei, aceste cununi văzându-le, ce cugeţi? "Cuget", a zis, "să cumpăr măcar una din ele, chiar pe cea împletită din flori, care nu va fi atât de scumpă, ca cea de aur sau de chihlimbar, fiindcă este împletită din flori". Deci, apropie-te de cel care le poartă şi târguieşte-te.

Apropiindu-se Sfântul Andrei de tânărul acela, îi zice: "Oare vinzi aceste cununi? Căci, măcar că eu nu pot să le cumpăr, însă mă vei aştepta puţin aici şi eu voi spune domnului meu şi acela îţi va da ţie, pentru aceste cununi, aur cât voieşti".

Să luăm aminte ce zice către Sfântul Andrei tânărul cela prea frumos, care se pogorâse din Cele de Sus: "Crede-mă pe mine, iubitule că, măcar de-mi vei aduce aurul a toată lumea, nu-ţi voi da ţie nici o floare din acestea, nici altcuiva, nici celui părut stăpân al tău".

Auziţi, iubiţilor, preţul tuturor bogăţiilor lumii acesteia, nu sunt vrednice de o floare a Raiului. Ci, o, tânărule ceresc, pentru ce este atât de scumpă la tine o floare de-a Raiului, că nu voieşti să iei pentru ea aurul cel adunat din toată lumea? Pentru aceea că, floarea Raiului are acel fel de frumuseţe, încât mintea omenească nu poate să o ajungă, iar limba să o grăiască. Şi are putere făcătoare de bucurie, ca prin însăşi frumuseţea ei şi prin negrăita bună mireasmă, atât veseleşte şi îndulceşte inima cea omenească, încât numai privind omul la ea, nu mai pofteşte nici a mânca, nici a bea, şi nici altă durere nu mai simte. Şi încă această floare nu se veştejeşte niciodată, ci pururea înfloreşte.

Deci, să privim şi bogăţia lumii acesteia; are ea o putere precum acea floare a Raiului? Oare, nu se veştejeşte frumuseţea ei? Oare, nu piere? Şi oare într-adevăr, veseleşte inima omului? O veseleşte, însă prea puţină vreme, dar şi de mari necazuri îndelung o umple. Că zice apostolul Iacov: "Veniţi acum, voi, bogaţilor, plângeţi şi vă tânguiţi de necazurile care vor să vină asupra voastră. Bogăţia voastră a putrezit şi hainele voastre le-au mâncat moliile. Aurul vostru şi argintul au ruginit şi rugina lor va fi mărturie asupra voastră şi ca focul va mistui trupurile voastre; aţi strâns comori în vremea din urmă"(Iac. 5, 1-3). Deci priveşte acum pe fiecare: toate bogăţiile nu sunt vrednice de o floare a Raiului.

Să ne apropiem acum de preţuirea sufletului omenesc cel creştinesc. Dacă o floare a Raiului este atât de scumpă, încât nici bogăţiile a toată lumea nu se pot asemăna cu ea, apoi, cu cât mai vârtos nu se pot asemăna ele cu sufletul omenesc, pentru care este sădit de Dumnezeu, Raiul, îmbogăţit cu toate bunătăţile. Cumpănirea sufletului este cât şi sângele Fiului lui Dumnezeu.

Căci grăieşte apostolul Petru: "Nu cu lucruri stricăcioase, cu argint sau cu aur, aţi fost răscumpăraţi din viaţa voastră deşartă, lăsată de la părinţi, ci cu scump sânge al lui Hristos, ca al unui miel nevinovat şi neprihănit".(I Petru. 1, 18-19). Cumpăneşte deci, sângele Fiului lui Dumnezeu şi cumpăneşte şi cinstitul suflet omenesc. Preţuieşte Întruparea Fiului lui Dumnezeu. Preţuieşte şi prea curatul lapte al prea curatului piept fecioresc al Maicii lui Dumnezeu, cu care a hrănit pe dumnezeiescul Prunc. Preţuieşte şi acele prea mari minuni ale Lui, făcute prin dumnezeiasca putere. Preţuieşte toate patimile Lui. Preţuieşte tot sângele Lui, cel vărsat pentru mântuirea sufletului. Preţuieşte moartea şi crucea Lui.

Oare, putea-vei a le preţui pe acestea? Atunci vei putea preţui şi preţul cel scump al sufletului. Judecă deci bine, tu, omule, cât de mare preţ a pus Fiul lui Dumnezeu Însuşi, sufletului omenesc, mai presus de toate cerurile, mai presus de toţi îngerii, mai presus de scaunul Său cel dumnezeiesc şi mai presus de toată cereasca Împărăţie. Că, pentru el, pe toate acestea lăsându-le, pe pământ S-a pogorît nu S-a cruţat pe Sine pentru el, sufletul Său pe cruce Şi-a pus. Şi a căutat calea preţului sufletului celui omenesc.

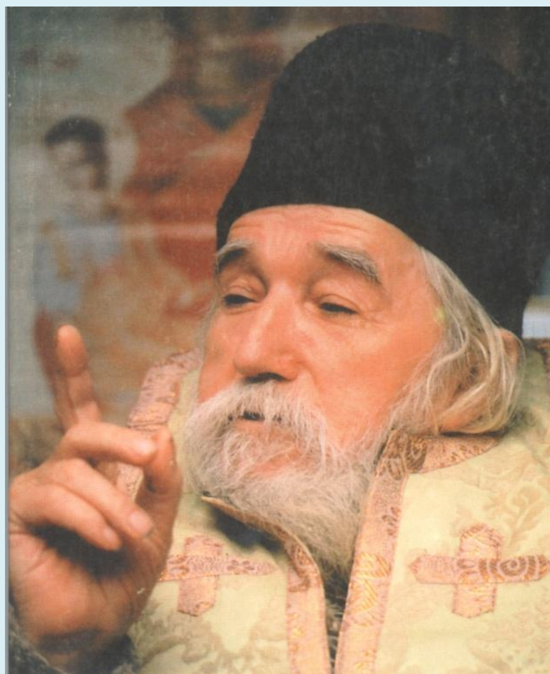
Mare pagubă îşi face, deci, lui însuşi omul, care pentru bogăţiile lumii acesteia îşi pierde sufletul său: se lipseşte, adică, de mântuirea sufletului său. "Ce folos este omului de ar dobîndi lumea toată şi îşi va pierde sufletul său?"

Apropiindu-mă de a treia întrebare, voi arată prin scurte cuvinte, ce lucru este de mai mult câştig? Oare, sufletul sau lumea aceasta răspund: acel lucru este mai de câştigat şi mai de dobândit, care este de mai îndelungă vecuire. Ce lucru trage mai mult? Acel lucru de la care omul poate avea câştig în mai mulţi ani. Deci, este, oare cuiva, dobândă lumea aceasta? Spune, este el încredinţat ca, îndelungă vreme, va avea câştig printr-însa ? Oare, un an sau doi, oare, zece ani, sau o sută? Cu adevărat, nu este încredinţat că va trăi în bunătăţile cele lumeşti nici măcar o zi, de dimineaţa până seara, sau de seara până dimineaţa celeilalte zile. Că, iată, în fiecare zi trîmbiţa Evangheliei strigă fiecăruia: "Nebunule, în această noapte vor lua sufletul tău de la tine. Dar cele ce ai gătit, ale cui vor fi?" Iar sufletul este dat omului, nu numai pentru viaţa aceasta vremelnică, ci în veci, şi măcar că omul moare vremelnic, însă sufletul lui este fără de moarte şi va fi viu după moartea

omului, precum stă scris: "Sufletele drepţilor sunt în mâna lui Dumnezeu şi nu se va atinge de dânsele moartea". Şi iarăşi : "Părutu-s-a a muri, iar ei sunt în pace, nădejdea lor este plină de nemurire". Iar la învierea cea de obşte, care se aşteaptă fără îndoială, sufletele morţilor iarăşi se vor împreuna cu trupurile, când stricăciosul acesta se va îmbrăca întru nestricăciune şi muritorul acesta se va îmbrăca întru nemurire.

O, cât de îndelungă vreme? Că, în veci nesfârşiţi, vor fi vii. Aşadar, mai de câştig eşti cu sufletul decât cu lumea; pe acesta se cuvine a-l iubi, pentru mântuirea acestuia se cade cu totul a se îngriji. Că nebun este acel om care îşi primejduieşte sufletul său, cel mai frumos decât toate frumuseţile, nu numai cele pământeşti, ci şi decât toate cele cereşti; Cel mai scump nu numai decât comorile cele pământeşti, ci şi decât toate cele cereşti. Cel mai frumos decât toată lumea, să-l pierzi şi să-l păgubeşti pentru cele deşarte, nefrumoase, de puţin preţ si necâştigătoare ale lumii acesteia. "Ce folos este omului de va dobândi lumea toată şi îşi va păgubi sufletul său?" Amin.

Părintele Cleopa Ilie - Predică la praznicul Înălţării Sfintei Cruci

În numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh.

Iubiţi credincioşi, pentru a vorbi mai desluşit despre acest prea sfânt praznic al Înălţării Sfintei Cruci, la care ne-am învrednicit a ajunge, este nevoie să începem cu un istoric mai vechi şi să aducem în mijloc nişte mărturii mult mai de demult, ca să ne putem da seama când a început şi cum a ajuns până la noi praznicul acesta.

- *Aţi văzut dumneavoastră grâul, când de-abia îl bate vântul, sau când e de o palmă numai şi când e aproape să dea în spic? Dacă vei căuta într-însul şi îl vei desface când e aproape să dea în spic, sau cu vreo lună mai înainte, vei vedea acolo o taină mare. Acolo, în paiul acela, în firul acela de iarbă găseşti toată aşezarea grâului foarte amănunţit, foarte mic se arată înăuntru şi spicul, şi boabele lui, şi toate celelalte.*
- *Aţi văzut păpuşoiul când de-abia îi dă spicul şi de-abia are păpuşi? Păpuşa aceea care nici mătase nu are, în care se vede ceva foarte mic, e porumbul, care mai târziu se va face mare, va face şi grăunţe şi toată frumuseţea lui lăsată de Dumnezeu.*

Iată, aşa sunt cele ale dumnezeieştii Scripturi. Prea luminatele praznice, pe care le vedem astăzi în Biserica darului, n-au ajuns la noi deodată aşa de desăvârşite şi prea sfinte cum le vedem astăzi; nu, ci ele au fost mai întâi de-abia în faşă şi

încolţite în umbră. Şi de aceea este nevoie să vorbim despre umbre, despre faşe şi despre clipa când ele de-abia se plămădeau şi se urzeau înainte de legea nouă, şi chiar de legea veche.

Mai înainte de a fi Moisi şi de a primi legea veche,* *Patriarhul Iacov, închipuind Sfânta Cruce, a blagoslovit pe fiii lui Iosif, pe Manasi şi pe Efraim, în chipul crucii, a pus mâna stângă pe unul şi mâna dreaptă pe celălalt în chipul crucii (Facerea 48, 13-19). Şi mai înainte de a muri el, aceia s-au închinat la vârful toiagului său, adică la lemn, simbolizând crucea încă dinainte de venirea legii vechi.

În legea veche, simbolul crucii, adică cel ce umbros o arăta pe dânsa, îl vedem mai întâi atunci când împăratul Aradului a omorât pe israeliţi şi a omorât pe mulţi, încât aproape toţi încăpuseră pe mâna lui. Şi Moisi, neştiind ce să facă, a început a-i îndemna pe dânşii să asculte de Dumnezeu, iar ei mai tare cârteau, zicând: ***De ce ne-ai adus pe noi în pustie, de ce ne-ai adus pe noi aici? Nu era mai bine în Egipt?***

Şi a auzit Dumnezeu cârtirea poporului – spune dumnezeiasca Scriptură – şi a trimis şerpi care muşcau cu muşcătură de foc, şi au omorât mulţime nenumărată de oameni. Iar Moisi, văzând că moare atâta popor, s-a rugat lui Dumnezeu pentru el. Şi atunci a spus Dumnezeu lui Moisi: ***Fă-le un şarpe de aramă, turnat întreg, desăvârşit, şi să-l răstigneşti, să-l spânzuri pe el pe un stâlp înalt. Şi toţi cei ce vor fi muşcaţi de şerpi să privească la şarpele cel de aramă şi se vor vindeca*** (Numerii 21, 1, 5-9). ***Acesta era simbolul crucii întru totul adevărat, cu mult înainte de veacul Mântuitorului, Care trebuia să Se răstignească pe cruce.***

Şi a zis Dumnezeu lui Moisi: *Vezi, spune-le ca toţi cei muşcaţi, care vor privi la şarpele înălţat, să-şi închipuie că viaţa lor este acolo şi vor trăi.* Şi le-a spus Moisi atunci: *Vezi, Israile, viaţa ta răstignită pe lemn; şi toţi care priveau la şarpe se vindecau*. Şi că această asemănare simbolică şi tainică a Sfintei Scripturi a închipuit cu adevărat pe Hristos, Însuşi Mântuitorul a adeverit-o când a spus: „***Şi precum Moisi a înălţat şarpele de aramă în pustiu, aşa se cade să Se înalţe Fiul Omului***” (Ioan 3, 14-15).

Dar unde mai vedem taina lemnului crucii şi puterea lui? La Mera. După ce a tăbărât poporul lui Israil lângă Marea Roşie, cale ca la trei zile, au ajuns la o apă mare care se chema Mera. Şi poporul şi dobitoacele toate erau însetate, şi a strigat poporul, cârtind, către Moisi: ***Ce să bem? Şi când au vrut să bea din Mera, nu puteau, căci*** – arată dumnezeiasca Scriptură – ***apa Merei era amară şi otrăvitoare,***

şi poporul nu putea să bea, cu toată setea lui. Şi atunci Moisi a strigat către Dumnezeu: ***Doamne, ce să fac?*** Şi a zis Dumnezeu: ***Ia un lemn şi-l aruncă în apă şi ea se va îndulci.*** Şi Moisi a făcut întocmai, băgând lemnul în apă, ***şi s-a îndulcit apa şi a băut poporul şi dobitoacele cele însetate şi s-au răcorit*** (Ieşirea 4, 22-25).

Ce este lemnul băgat în apa Merei? Cum poate un lemn să îndulcească o apă amară? Iată cum: în viaţa aceasta, fraţi creştini, pururea suntem amărâţi de scârbă, şi de necazuri, şi de ispite, şi de boale, şi de pagube, şi de alte necazuri. Şi ***când vom privi la lemnul crucii lui Hristos, cum El a răbdat mai mult decât noi, atunci se îndulceşte necazul nostru şi nu mai este amar. Când ne aducem aminte câte sfinte patimi şi preaînfricoşate a răbdat Hristos pentru noi, se îndulceşte marea aceasta amară a vieţii noastre, pentru că ne gândim că noi nu am răbdat nimic pentru dragostea Lui (Sfântul Grigore de Nyssa, Comentariu la viaţa lui Moisi).***

Dar care au mai fost simboalele crucii? Mai înainte încă de venirea lui David, Moisi se lupta în pustie cu madianiţii şi cu amaleciţii şi cu alte popoare care se aflau acolo. Şi amaleciţii biruiau pe Israil; ***atunci Moisi s-a făcut pe sine o cruce, ridicând braţele în sus şi închipuind semnul crucii. Şi ridicând Moisi mâinile în sus, Israil biruia pe Amalec, iar când le cobora, Amalec biruia pe Israil. Şi văzând preoţii Aaron şi Or că Moisi nu mai putea ţine mâinile în sus, în chipul crucii, atâta vreme, pentru ca nu cumva să biruiască Amalec, au pus o lespede sub picioarele lui Moisi, să-l ridice mai sus, şi Aaron îi sprijinea o mână, iar Or îi ţinea mâna cealaltă, şi-l ţineau astfel pe el în semnul sfintei cruci, până când poporul lui Israil a biruit desăvârşit pe Amalec*** (Ieşirea 17, 8-13).

Deci toate acestea sunt simboale preavechi ale crucii.

Dar ce este crucea lui Hristos? Dacă o vor lua aşa simplu, sunt două lemne puse de-a curmeziş. Iar dacă vom căuta taina cea mare care este în ea şi taina mântuirii neamului omenesc care s-a ţesut în ea, vom vedea altceva.

Crucea lui Hristos este mai întâi Altar. Pentru ce? ***Pentru că pe dânsa S-a jertfit Mântuitorul lumii, Iisus Hristos, Care cu preascumpul şi preasfântul Său Sânge o a sfinţit pe ea şi pe noi ne-a răscumpărat.***

Iată ce spune Apostolul Pavel în epistola sa cea către evrei: „***El (Hristos) a intrat o singură dată în Sfânta Sfintelor, nu cu sânge de ţapi şi de viţei, ci cu însuşi sângele Său, şi a dobândit o veşnică răscumpărare. Căci dacă sângele ţapilor şi al taurilor şi cenuşa junincii, stropind pe cei spurcaţi, îi sfinţeşte spre curăţirea***

trupului, cu atât mai mult sângele lui Hristos, care, prin Duhul cel veşnic, S-a adus lui Dumnezeu pe Sine, jertfă fără de prihană, va curăţi cugetul vostru de faptele cele moarte, ca să slujiţi Dumnezeului celui viu" (Evrei 9, 12-14).

Ce mai este Crucea? **Crucea este arma cu care Mântuitorul lumii, Dumnezeu, a biruit pe diavolul.** Şi zic duşmanii Crucii că noi trebuie să cinstim numai pe Hristos, dar nu şi crucea, că – zic ei – crucea e o măciucă cu care a omorât pe Hristos. Blestemată este părerea aceasta. Scriptura ne arată că David a tăiat capul lui Goliat. Dar cu ce? ***Cu o sabie, şi sabia aceasta o socotea poporul sfântă, şi era ţinută în Sfânta Sfintelor, în cortul cel sfânt, învelită într-un veşmânt, lângă efod, pentru că cu dânsa biruise David pe Goliat*** (I Regi 21, 8-9). Aşa şi această biruitoare armă a lui Hristos, cu care s-a biruit satana şi puterile întunericului, trebuie păstrată în loc de cinste, cu toată sfinţenia. Pentru ce? ***Pentru că a fost arma cea puternică a lui Hristos, cu care a biruit pe Goliat cel nevăzut, pe satana*** (I Corinteni 1, 18).

Ce mai este Crucea lui Hristos? **Crucea lui Hristos este pecetea Dumnezeului Celui Viu.** Unde aflăm noi aceasta? Căutaţi în Scriptura veche şi vedeţi acolo pe Proorocul Iezechiel, ce spune că ***a venit mânia Domnului peste Ierusalim pentru fărădelegile şi răutăţile poporului.*** Şi Iezechiel a văzut o vedenie şi un înger al Domnului care striga cu glas mare: ***Alergaţi pe uliţele Ierusalimului şi însemnaţi pe frunte pe robii Dumnezeului Cel Viu cu litera Tau, adică T – care are forma crucii – şi când va veni sabia Domnului, va cruţa Dumnezeu pe toţi cei însemnaţi pe frunţile lor. Şi a fost că a venit sabia Domnului de la tânăr până la bătrân şi numai cei însemnaţi pe fruntea lor de îngerul Domnului erau scutiţi de primejdie şi de moartea sabiei*** (Iezechiel 9, 4-6). **Dar aceasta e în legea veche.**

Avem însă alte mărturii mai puternice în legea nouă. Dumnezeiescul Ioan Evanghelistul, după ce arată descoperirile cele mari despre sfârşitul lumii, despre taina întrupării lui Dumnezeu Cuvântul, spune: „***Am văzut, apoi, alt înger care se ridica de la Răsăritul Soarelui şi avea pecetea Viului Dumnezeu. Îngerul a strigat cu glas puternic către cei patru îngeri, cărora li s-a dat să vatăme pământul şi marea, zicând: Nu vătămaţi pământul, nici marea, nici copacii, până ce nu vom pecetlui, pe frunte, pe robii Dumnezeului nostru***" (Apocalipsa 7, 2-3).

Dar ce mai este Crucea lui Hristos? **Am văzut că este Altar, că este armă şi pecete a Dumnezeului Celui Viu.** Ce mai este Crucea lui Hristos? **Este pricinuitoarea înălţării şi preaînălţării lui Iisus Hristos.**

Crucea este motivul şi pricina şi mijlocul prin care S-a înălţat Domnul nostru Iisus Hristos mai presus de tot numele. În epistola sa cea către filipeni, Apostolul spune că, prin dragostea cea către noi, Fiul lui Dumnezeu „***S-a omorât pe Sine, ascultător făcându-Se până la moarte – şi încă moarte de cruce. Pentru aceea, şi Dumnezeu L-a preaînălţat şi I-a dat Lui nume care este mai presus de tot numele, ca întru numele lui Iisus tot genunchiul să se plece, al celor cereşti, al celor pământeşti şi al celor de dedesubt***” (Filipeni 2, 8-10).

Vedeţi, fraţilor, câtă cinste Îi aduce lui Hristos Crucea? ***L-a preaînălţat Dumnezeu-Părintele pe Dumnezeu-Cuvântul, pentru că a răbdat moarte, ba încă moarte de ocară şi moarte de cruce, şi L-a suit pe El mai presus de toată stăpânia şi începătoria şi domnia.***

Ce mai este Crucea lui Hristos? **Crucea lui Hristos este steagul şi, dacă vreţi, emblema.** Este stema şi steagul lui Hristos, care va străluci mai înainte de sfârşitul lumii nu numai pe pământ, ci şi pe norii cerului – cum spune Evanghelistul: „***Şi atunci se va arăta pe cer semnul Fiului Omului***” (Matei 24, 30). ***Deci, iată cât de mare lucru şi cât de mare taină s-a lucrat prin Cruce: s-a lucrat mântuirea neamului omenesc.*** Că a zis Isaia Proorocul: „***Înălţaţi un steag pentru neamuri***” (Isaia 62, 10). Vedeţi steagul dinaintea lui Iisus Hristos: ***Sfânta Cruce care înalţă toate popoarele spre Cel ce suferă, spre Cel ce rămâne în veac în cer şi pe pământ*** (Matei 24, 30).

Aşadar, iubiţii mei fraţi, v-am arătat câteva simboale şi câteva mărturii ale Scripturii privitoare la cruce, mai înainte şi după venirea lui Hristos.

Şi acum să începem a spune ***cum a luat fiinţă taina acestui praznic de astăzi, cum a ajuns să se prăznuiască Înălţarea Sfintei Cruci.*** Iată cum:

„***Constantin cel Mare, care a fost primul împărat al creştinilor, mai înainte de a fi el împărat, a fost fiul lui Constantin Clorus, care împărăţea în Galia, Franţa de astăzi, fiind om blând şi nepersecutând pe creştini. Şi a început Constantin război împotriva lui Maxenţiu, care stăpânea o parte a marelui imperiului roman, cea cu Roma, tiranizând peste măsură pe supuşii săi. Dar era foarte îngrijorat Constantin, căci auzise despre Maxenţiu că are oştiri nenumărate şi este mai bine pregătit decât dânsul. Şi trecând munţii din nordul Italiei, ca să vie spre Maxenţiu, nu ştia ce să facă: să se întâlnească cu el, să bată război, sau mai bine să trimită soli de pace? Şi în această nedumerire şi grijă a lui, deodată a văzut la amiază, pe cer, o cruce de stele care străluceau mai mult decât razele soarelui, şi împrejurul ei erau litere romanice, tot cu stele închipuite, prin care***

*se scria: „**Întru acest semn vei învinge!**" [In hoc signo vinces]. **Văzând semnul cinstitei cruci, marele Constantin, deşi încă neavând credinţă deplină, a cunoscut că este semnul creştinilor şi a poruncit mai întâi de toate să se facă o cruce de aur, după chipul aceleia care i s-a arătat lui pe cer, ca să se poarte înaintea oştirilor sale.***

Şi mergând împotriva lui Maxenţiu, a dobândit biruinţă mare. L-a biruit, i-a sfărâmat oştirile, l-a înecat în apa Tibrului şi a intrat cu mare triumf în Roma, unde până astăzi se află Arcul lui Constantin sau Arcul de Triumf, pe unde Constantin cel Mare a intrat biruitor. Şi cunoscând el taina crucii şi puterea Celui răstignit pe dânsa, a cugetat mult la puterea credinţei creştineşti şi s-a botezat de Sfântul Silvestru, şi el, şi maica lui.

După aceasta, a trimis pe maica lui, pe Sfânta Elena, la Ierusalim, să caute crucea lui Hristos, semnul biruinţei care i-a ajutat lui împotriva lui Maxenţiu. Şi s-a dus împărăteasa Elena şi a răscolit tot Ierusalimul, că era foarte greu să găsească acest sfânt lemn. Căci unde fusese mormântul Domnului era capiştea zeiţei Venera, şi la Betleem – unde S-a născut Domnul – era zeul Apolon, şi la Golgota erau alţi zei şi alţi idoli, iar cetatea Ierusalimului nu se mai chema Ierusalim, ci Aelia Adriana, după numele păgânului împărat roman Adrian, care făcuse toate aceste schimbări. Urâciunea pustiirii stătea în locul cel sfânt. Deci a venit Elena împărăteasa, căutând şi sfărâmând idolii şi capiştile, şi cu mare greutate a găsit mormântul lui Hristos, plin de pietre şi noroi, astupat de acest păgân împărat care a vrut să şteargă numele lui Iisus de pe faţa pământului. Aţi văzut unii şi Betleemul şi Golgota, aţi văzut desigur biserica Golgotei şi a mormântului Domnului, că era aproape locul unde a fost răstignit Domnul de cel unde a fost îngropat, cum spune Evanghelistul Ioan, anume că era mormântul în grădină, aproape de locul unde fusese răstignit Iisus, şi acolo L-au pus pe El. Deci a unit aceste două locuri, mormântul Domnului şi Golgota, într-o singură biserică („Viaţa Sfinţilor Împăraţi Constantin şi Elena", în Istoria Bisericească a lui Eusebiu din Cezareea, cap. 25-30).

Şi când au găsit cele trei cruci, era mare nedumerire şi nu ştiau care dintre ele e a Mântuitorului. Mai întâi cu mare greutate le-au găsit, pentru că nu voia să spună nimeni dintre evrei unde sunt, fără numai un oarecare evreu cu numele Chiriac, ştiind unde era ascunsă crucea de strămoşii lui, a spus şi le-a arătat împărătesei Elena. Şi pe acest Chiriac l-au hirotonit Sfinţii Părinţi preot şi mai apoi a fost patriarh al Ierusalimului 12 ani (Proschimentarul Ierusalimului, Bucureşti, 1852, pp. 76-80).

Şi când au adus crucea cea de viaţă făcătoare şi celelalte două cruci, fiind în nedumerire împărăteasa Elena, căci nu ştia care e a lui Hristos, a trecut pe acolo un mort, pe care-l duceau la groapă, şi au pus asupra lui mai întâi două dintre cruci şi nici un semn nu s-a făcut. Iar când s-a pus peste mort crucea lui Hristos, acesta s-a sculat din sicriu şi, punând mâna pe cruce, a zis: „Asta-i crucea cea de viaţă făcătoare a lui Iisus Hristos, Mântuitorul lumii”.

Şi aşa s-a întărit toată lumea în credinţa în Sfânta Cruce a lui Iisus Hristos, pe care, luând-o cu mare cinste Patriarhul Macarie, a ridicat-o pentru ca să o vadă tot poporul. Şi după ce s-a văzut minunea aceea, multe, nenumărate minuni s-au făcut cu puterea Sfintei Cruci, acolo şi în toată lumea. Şi de atunci, ***de când au înălţat Sfânta Cruce împărăteasa Elena şi Patriarhul Macarie în Ierusalim, s-a luat obiceiul să se prăznuiască această sărbătoare la 14 septembrie, în amintirea Înălţării cinstitei şi de viaţă făcătoarei Cruci a lui Hristos*** (Cuvânt la Înălţarea Sfintei Cruci; prolog, la 14 septembrie).

Iubiţi credincioşi, am amintit câte ceva din însemnătatea Sfintei Cruci. ***Dar să venim la alte minuni şi la alte taine ale crucii.***

Oare de câte feluri este crucea, fraţilor? În cuvintele dumnezeieştilor Scripturi, înţelesul crucii este tâlcuit în mai multe feluri, dar în linii generale, în două. Ea are un înţeles duhovnicesc şi unul material.

- **Înţelesul duhovnicesc** ***îl avem atunci când ne aducem aminte de toate suferinţele şi patimile cele preaînfricoşate ale Domnului Dumnezeului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos, şi zicem că El a purtat crucea suferinţei până la moarte – şi moarte de cruce.*** În acest înţeles se cuprind şi cele ce se spun de către Mântuitorul în Evanghelie: „***Oricine voieşte să vină după Mine, să se lepede de sine, să-şi ia crucea şi să-Mi urmeze Mie***” (Marcu 8, 34).
- Iar **crucea materială** ***este chiar propriu-zis crucea aceea pe care a dus-o Mântuitorul în spate.*** Aţi auzit cum Evanghelia de astăzi zice: „***Şi ducându-Şi crucea, a ieşit la locul ce se cheamă al Căpăţânii, care evreieşte se zice Golgota. Unde L-au răstignit…***” (Ioan 19, 17-18). Auzi: „ducându-Şi crucea” – crucea lui Hristos. Şi mai zice Evanghelia de azi: „***Şi stăteau lângă crucea lui Iisus Mama Lui şi sora Mamei Lui, Maria lui Cleopa, şi Maria Magdalena***” (Ioan 19, 25). Când zice că „stăteau lângă crucea Lui”, să ştim că tot de crucea cea de lemn se vorbeşte.

Dar de ce Mântuitorul, în drum spre Golgota – calea durerii –, a îngăduit să ducă un om crucea Lui, de la o vreme înainte, anume Simon Chirineanul? Ştiţi

de ce? Pentru că la patima lui Hristos n-a pătimit Dumnezeirea, ci numai Hristos ca om. Dacă ar fi voit Dumnezeirea să o ajute pe firea omenească, Hristos putea să ducă şi munţii şi tot pământul până la Golgota. Dar atunci El pătimea ca un om, şi ca om a avut nevoie să fie ajutorat. ***Cine mergea cu crucea în spate? Cine o ţinea şi înseta şi era rănit? Cine o purta? Firea omenească a Domnului Dumnezeului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos.*** Deci, ca om, El slăbise şi avea nevoie de ajutorul altui om să ducă crucea până la groapă. ***Aşa spun dumnezeieştii Părinţi: că şi noi uneori trebuie să fim ajutoraţi de fraţii noştri în necazuri şi în scârbe, ca să putem duce crucea suferinţelor până la uşa mormântului. Dar crucea Mântuitorului Iisus Hristos, pe care a dus-o Simon Chirineanul în spate şi a dus-o şi El, şi lângă care stăteau Maica Domnului şi celelalte femei mironosiţe, este crucea cea materială, crucea propriu-zisă, crucea lui Hristos cea din lemn, cea din materie.***

Mare nebunie fac toţi acei care, deşi îşi zic „credem”, nu cinstesc crucea lui Hristos. Ei primesc crucea numai ca simbol tainic, adică numai crucea spirituală, iar pe cea materială nu o recunosc. Îndoit este omul, având o parte văzută şi una nevăzută, fiind alcătuit din trup şi din suflet. ***Îndoită deci este şi crucea, una materială, la care se închină şi cu care se însemnează şi pe frunte, şi alta spirituală, în suflet, adică hotărârea de a răbda cu dragoste toate necazurile pentru a împlini poruncile lui Hristos*** (I Corinteni 6, 20).

Fraţii mei, să vorbim şi în alt înţeles despre cruce. Multe trebuie spus că sunt crucile: ***este crucea celor căsătoriţi, este a celor feciorelnici, este crucea celor bolnavi, este crucea celor călători, este crucea ostaşilor, şi multe mii de feluri de cruci, dar toţi trebuie să ducă o cruce pentru dragostea lui Iisus Hristos, ca să se poată mântui.***

În Urmarea lui Hristos se spune: „Omule, dacă te numeşti următor al lui Hristos, nu se poate să nu mergi pe calea Lui, căci altfel nu te poţi mântui”. Hristos a arătat calea împărătească către cer. ***Dacă El a socotit de mare nevoie să sufere pentru neamul omenesc, şi dacă a văzut că firea omenească are nevoie să se tămăduiască de plăceri şi de durere, şi ne-a călăuzit, arătându-ne nouă calea aceasta – că fără cruce nu este mântuire –, apoi nebun este acela care crede că poate să se mântuiască fără suferinţă, fără răbdare şi fără bărbăţie mare de cuget în toate împrejurările vieţii.***

- Cel căsătorit are crucea sa: trebuie să nască atâţia copii, câţi îi dă Dumnezeu, să-i crească în frica şi certarea Domnului, să sufere toate chinurile legate de această creştere. Cel înţelept şi credincios îşi dă seama cu câtă greutate se

naşte un copil, cu cât necaz se creşte şi mai ales câtă durere are adevăratul părinte când îl vede neascultător, şi suferă el până ce îl vede om pe lume. Cei căsătoriţi au crucea de a munci, de a se osteni, de a lua măsuri de curăţenie în căsătorie, aşa cum sunt ele rânduite de Sfânta Biserică, de a face milostenie, de a câştiga cu trudă şi osteneală existenţa lor şi a copiilor lor – şi alte multe.

- Cei feciorelnici au o altă cruce, mai frumoasă decât a celor căsătoriţi. Căci zice Pavel că ***bine este tinerilor să se căsătorească, dar mai bine să rămână aşa*** (I Corinteni 7, 38). Cei necăsătoriţi duc o cruce grea, ei duc război cu firea. Căci ce este monahul? „***Este sila necontenită a firii şi tăierea voii până la moarte” (Sfântul Ioan Scărarul, Cuvântul IV).***
  Monahul este un om de jertfă, care se jertfeşte pururea pentru dragostea lui Iisus Hristos şi care pentru dragostea Lui renunţă la toate plăcerile lumii şi ale trupului. Pururea se smereşte, pururea posteşte, pururea priveghează, pururea se osteneşte, pururea plânge. Niciodată mintea lui nu este fără grijă pe pământ şi nici nu poate să fie, căci are luptători împotrivă ca nisipul mării! Deci monahul are o cruce într-o anumită privinţă mai grea, pentru că mai cinstită este fecioria decât nunta, după cum a înţeles Pavel Apostolul, când a zis: „***Cel ce îşi mărită fecioara bine face; dar cel ce n-o mărită şi mai bine face***” – arătând că mai bună este curăţenia, ***fecioria cea desăvârşită a trupului şi a sufletului*** (I Corinteni 7, 25-40). Deci crucea celor din feciorie este mai grea, dar mai mare plată vor lua de la Hristos.
- Este apoi crucea celor bolnavi. Celui bolnav, ştiţi cu toţii, i se pare noaptea un an, nici bucate nu suferă, nici bucuria lumii nu o simte. Duce o cruce grea, sărmanul, şi ferice de cel ce poate răbda în boală ca Iov, căci acela mare plată va lua. Crucea celui din boală îi smereşte şi sufletul, şi trupul, iar de la cel bolnav nu cerem nici post, nici metanie, ci numai două lucruri cerem, cum spune ***dumnezeiescul Părinte Efrem Sirul: „De la omul bolnav două lucruri cere Dumnezeu: rugăciunea şi mulţumirea”.*** Să se roage lui Dumnezeu necontenit, spre osteneala duhului pe care o poate face până la ultima suflare. Şi să mulţumească lui Dumnezeu pentru boala sau crucea pe care i-a dat-o lui până la sfârşit, şi va avea cunună de mucenic. Aşa au purtat crucea sfinţii martiri, aşa sfinţii pustnici, aşa creştinii cei buni, aşa cei bolnavi care au avut credinţă tare în Hristos.

Să ştiţi deci că nimeni de pe pământ, din cei care sunt botezaţi în numele Sfintei Treimi, nu se poate mântui fără cruce. Se spune în Urmarea lui Hristos: „Omule, dacă vrei să lepezi o cruce, nenumărate cruci vor veni asupra ta”. Cine ia crucea cu mulţumire şi cu dragoste pentru Mântuitorul, şi e foarte mulţumit când e certat de Dumnezeu, cu pagube, cu scârbe, cu ocară, cu foame, cu sete, cu boală, cu robie,

cu necaz, cu întristare – acela e următor al lui Hristos. ***Să ducă cu bucurie crucea sa, aducându-şi aminte că crucea lui Hristos a fost cu atâtea milioane şi milioane de ori mai mare decât crucea lui, fiindcă a răbdat fiind fără de păcat şi atâtea patimi câte nu poate cuprinde mintea omenească.***

Iubiţi credincioşi, să mai ştiţi despre Sfânta Cruce şi aceasta: ***când faceţi semnul Sfintei Cruci, să-l faceţi drept pe chipurile voastre, ca să nu râdă dracii de batjocura pe care o faceţi. Faceţi împreunând aceste trei degete – simbolul Sfintei Treimi – şi puneţi întâi la frunte, în numele Tatălui, apoi la buric, în numele Fiului, că S-a coborât din cer pentru mântuirea noastră, şi apoi în umărul drept şi în umărul stâng, prin care se leagă dragostea lui Dumnezeu de om şi de mântuirea noastră, că prin Duhul Sfânt ţinem legătura cu Dumnezeu Părintele, cu Fiul şi cu Duhul Sfânt; acestea ne învaţă Sfântul Ioan Gură de Aur în cuvântul la cruce.***

Ce să vă mai spun? Am să vă spun o istorioară, ca să vedeţi că taina crucii s-a repetat uneori şi în chip văzut. Iată ce s-a întâmplat. ***Într-o casă oarecare bolea un biet creştin sărac şi era aproape de moarte. Neavând cui să vândă casa, a lăsat-o cu chirie unui evreu pentru un timp, spunându-i: Uite, stai aici, că eu acuma mor şi la urmă va rămâne la nişte nepoţi ai mei. Şi când a murit creştinul acela, a rămas în casa aceea o icoană a Domnului Dumnezeului şi Mântuitorului Iisus Hristos. Evreul acela, nefiind cu ură tare către creştini, a lăsat icoana pe perete şi-şi vedea de treburile lui. Dar a venit într-o zi la dânsul alt evreu şi i-a zis: Măi, dar cum stai tu în casă, cu icoana? Uite icoana lui Hristos! Iar el a răspuns: Aşa am găsit casa când am venit şi nu mai iau icoana de la locul ei; n-am îndrăznit s-o iau, că am auzit că acela-i lucru sfânt, e Hristos. Însă acela fiind mai rău şi mai necredincios, a cerut icoana şi nu s-a lăsat până ce nu i-a dat-o. Şi a luat icoana Mântuitorului de acolo, şi ducând-o cu sine, undeva la o casă a lui de departe, a chemat şi pe alţii şi le-a zis: Să facem şi noi cu icoana lui Hristos cum au făcut părinţii noştri! Şi au pus icoana pe un stâlp şi au răstignit-o cu cuie. Unde erau mâinile Mântuitorului pictate au bătut cuie şi, după ce au pus icoana acolo, au început a lovi în faţa ei, şi-şi băteau joc de sfânta icoană a Mântuitorului. Unii îl scuipau, alţii strigau: Na, coboară-Te de pe cruce, cum am auzit că spune în Evanghelie! Alţii spuneau: Mântuieşte-Te pe Tine, dacă eşti Hristos; coboară-Te de pe cruce! Şi în fel şi chip, după cum au făcut părinţii lor, au făcut şi ei icoanei Mântuitorului, ca să facă măcar în simbol cele făcute de părinţii lor, să le urmeze răutatea. Iar unul din ei a zis: Eu am auzit că la evrei unul L-a împuns cu suliţa în coastă. Şi în batjocură, cum râdeau ei acolo, au luat o suliţă şi au împuns icoana. Dar deodată, când au împuns-o, a început să curgă sânge mult şi i-a cuprins spaima pe toţi, şi au fugit la şcoala lor şi au***

spus rabinului: Iată ce am făcut noi: am răstignit icoana lui Iisus Hristos şi, când am împuns-o, a curs sânge! Şi a venit învăţătorul lor, rabinul, şi a văzut adevărul. Apoi a zis: Vedeţi, acum s-a stabilit mai tare şi mai clar decât toate că părinţii noştri au fost ucigători de Dumnezeu Cel Viu şi de omul Iisus Hristos. Deci, dacă a curs sânge din icoana aceasta uscată de lemn, suntem toţi vinovaţi de sângele Lui şi trebuie să ne botezăm. Şi, ducându-se la şcoală cu icoana aceea însângerată, s-au botezat toţi aceia, toată şcoala lor şi mult popor evreiesc a trecut la dreapta credinţă, văzând sângele lui Hristos curgând din Sfântul Său Trup zugrăvit pe icoană, după atâtea sute de ani de la răstignirea Sa pe Golgota (Prolog, luna mai).

În India, unii dintre misionarii noştri creştini predică Evanghelia cu foc, mai ales cei catolici. ***Un biet misionar a reuşit într-o comună să convertească la credinţa creştinească vreo câteva familii din hinduşii aceia, credincioşi ai lui Brahma Krişna. Şi aceia, convertindu-se la creştinism, în satul lor a ridicat misionarul o troiţă, o cruce a lui Iisus Hristos, a sculptat-o din lemn şi pe ea [l-a reprezentat] pe Mântuitorul în mărime naturală şi L-a împodobit frumos. Se duceau cei ce crezuseră în Hristos, se închinau dinaintea Mântuitorului răstignit pe cruce, la acea sfântă troiţă. Iar ceilalţi păgâni, care erau mulţi, după cum sunt şi astăzi, au pornit cu ură asupra acelor puţini creştini, şi-i băteau, şi-i ucideau, martirizându-i, pentru că au crezut în Hristos. Ba au început să batjocorească şi crucea Mântuitorului. S-au dus la acea troiţă unde era Mântuitorul răstignit şi au început a-L batjocori pe Mântuitorul pe cruce, şi-L băteau cu ciomegele, şi-L scuipau, şi-I ungeau crucea cu murdării. Iar când erau în toiul acestor batjocuri, Mântuitorul de pe cruce a întors faţa la dreapta, spre ei, şi a zis: De ce Mă batjocoriţi? Şi când au văzut ei că S-a întors ca un viu cu faţa Cel pe Care Îl scuipau, şi că i-a întrebat de ce Îl batjocoresc, câţiva au murit de frică acolo. Iar ceilalţi au dat fuga la învăţătorii lor în legea sanscrită păgână şi au spus: Hai să vedeţi o minune: noi L-am batjocorit pe Hristos şi am văzut cu ochii noştri cum a întors faţa şi a zis către noi: „De ce mă batjocoriţi?”. Şi au mers cu toţii, şi când au văzut şi învăţătorii lor că Mântuitorul stă cu faţa întoarsă, s-au speriat şi toţi s-au botezat, şi mare cutremur i-a cuprins pe locuitorii din ţinutul acela. Şi acolo unde a fost sfânta troiţă, se află azi o catedrală mare. Iar acea cruce dumnezeiască, cu Mântuitorul Care Şi-a întors faţa, a fost şi este până astăzi în altarul acelei catedrale. Şi aşa Mântuitorul a băgat groaza în cei ce-L batjocoreau, numai ca să-i întoarcă pe dânşii pe calea pocăinţei.***

Deci, fraţii mei, dacă numai atâta semn de la crucea lui Hristos a fost în stare să facă pe oameni să moară de vii, să-i întoarcă la pocăinţă şi să trezească atâtea suflete, ce va fi oare când va veni Mântuitorul pe norii cerului şi când Crucea lui

Hristos va străluci de milioane de ori mai mult decât soarele şi va fi adusă pe norii cerului cu putere şi cu slavă multă, de milioane şi milioane de arhangheli şi îngeri?! Când vor suna trâmbiţele şi când lângă Sfânta Cruce – cum spun Sfinţii Părinţi – va apărea şi buretele, şi cocoşul cu suliţa, şi varga cea de isop, căci toate semnele prea înfricoşatelor patimi vor veni lângă Crucea Sa?!

Iar în urma ei va veni cortul legii vechi, adică chivotul cel din Silo, primul cort pe care l-au făcut evreii; că spune Evanghelistul Ioan în Apocalipsă, deşi acoperit, că a văzut pe cer cortul lui Dumnezeu cu oamenii. Deci va veni şi sicriul legii vechi, va veni şi Sfânta Cruce pe norii cerului, ca să arate că vine Dumnezeul cerului şi al pământului, Iisus Hristos. El este Cel ce-a venit şi S-a răstignit pe cruce pentru noi şi pentru mântuirea noastră.

Iubiţi credincioşi, trebuie să vă mai spun un lucru. Noi nu putem spune nici cât ai lua o lingură de apă din ocean, faţă de câte ar trebui să vorbim despre cinstea preasfintei şi de viaţă făcătoarei Cruci a lui Hristos. Suntem în timpul dumnezeieştii Liturghii, mai sunt şi alte lucruri de făcut ca să isprăvim dumnezeiasca slujbă. V-am spus acestea, ca să rămână scris cu slove de aur în minţile şi în inimile dumneavoastră, de la praznicul Înălţării Sfintei Cruci.

Deci toţi, care vrem să ne mântuim, trebuie să ducem cu dragoste şi cu bucurie o cruce, pentru mântuirea noastră. Şi să fim închinătorii Crucii lui Hristos, şi a celei văzute şi sfinţite, pentru că îndoit este omul şi îndoită este crucea.

Deci, încă o dată: ***crucea spirituală este să răbdăm toate necazurile şi toate scârbele pentru împărăţia cerului, iară crucea materială este aceea pe care o facem noi din aur, din argint, din lemn sau din orice altă materie.***

Dar zice dumnezeiescul Damaschin în Dogmatica lui: „Măcar din aur sau din pietre scumpe de ar fi făcută crucea după chipul ei, anatema celui ce s-ar închina la acea materie” (Sfântul Ioan Damaschin, Dogmatica, cap. XI, pp.254-258).

Deci, nu ne închinăm materiei din care e făcută crucea, ci ne închinăm semnului Fiului Omului, când vedem că e făcută crucea aşa cum ne închinăm de veacuri la ea.

Domnul Dumnezeu şi Prea Curata lui Maică şi Prea Sfânta şi de viaţă făcătoarea Cruce a lui Hristos să ne ajute nouă, păcătoşilor, să ducem cu bucurie şi cu dragoste crucea la piepturile noastre, în mâinile noastre şi în

toate faptele noastre, şi să ne închinăm crucii materiale cu evlavie şi cu dragoste, căci este semn şi steag al Domnului nostru.

Iar cea spirituală s-o avem pururea în minte şi în suflet, adică să fim gata cu inima noastră de a suferi toate necazurile şi toate ispitele, toate pagubele şi toate boalele, pentru mântuirea sufletelor noastre.

Amin.

(Din "Predici la Sărbătorile de peste an"
Editura Chriştiană 2001)

Sfântul Ioan Gură de Aur – Crucea, proslăvire a lui Hristos

Ziua în care urma să fie răstignit apropiindu-se, Domnul spunea: «***Părinte, a sosit ceasul, proslăveşte pe Fiul Tău***» (loan XVII, 1). Proslăvirea Sa era crucea. Că proslăvirea Sa era crucea, Evanghelistul ne-o arată prin aceste cuvinte : «***Nu era dat Duhul Sfânt, pentru că Iisus nu Se proslăvise***» (loan VII, 39), cuvinte al căror sens este acesta: ***Harul nu fusese încă dat, pentru că vrăjmăşia la care oamenii erau hărăziţi nu fusese încă distrusă, fiindcă Hristos nu fusese încă ridicat pe cruce.***

Da, crucea a risipit mânia lui Dumnezeu faţă de oameni, i-a împăcat cu El, a făcut din pământ un cer, a reunit pe muritori cu îngerii, a răsturnat fortăreaţa morţii, a distrus puterea diavolului, a nimicit influenţa păcatului, a izbăvit pământul de greşeală, a readus adevărul, a alungat diavolul, a răsturnat templele lor, a minat altarele lor, a oprit jertfele lor, a împlântat virtutea, a pus temeliile Bisericii.

Crucea este voinţa Tatălui, slava Fiului, tresărirea Duhului Sfânt.

Crucea este mândria lui Pavel: «***Să nu-mi fie a mă lăuda decât numai în crucea Domnului nostru Iisus Hristos***» (Gal. VI, 14).

Crucea depăşeşte soarele în strălucire, ca raze, ca splendoare, căci atunci când soarele se întunecă, atunci străluceşte crucea, şi soarele nu se întunecă, pentru că cel din urmă ceas al lui a sunat, ci pentru că este eclipsat de splendorile crucii.

Crucea a rupt zăgazurile osândei noastre şi a sfărâmat lanţurile morţii.

Crucea, în sfârşit, **este monumentul iubirii lui Dumnezeu**. «***Aşa a iubit Dumnezeu lumea, încât şi pe unicul Său Fiu L-a dat, ca oricine crede în El să nu piară***» *(loan III, 16)*. «***Fiind vrăjmaşi***, scria Apostolul, ***ne-om împăcat cu Dumnezeu prin moartea Fiului Său***» *(Rom. V, 10)*.

Crucea este parapet care nu poate fi străpuns, o armă nebiruită. Ea este siguranţa bogatului, comoara săracului, zidul care ne pune la adăpostul curselor duşmanului nostru, arma care ne apără contra atacurilor, biciul viciilor, gajul virtuţilor, un semn pe cât de nou pe atât de admirabil. «***Neamul de acum cere un semn şi nu-i voi da alt semn decât acela al lui Iona***» (Mat. XII, 39). «***Iudeii cer semne, elinii înţelepciune, iar noi propovăduim pe Hristos Cel răstignit***» (I Cor. I, 22—23).

«***Crucea pentru noi este Hristos Cel răstignit pe care Îl predicăm***» (I Cor. I, 23).

Crucea a deschis raiul, ea a introdus în el pe tâlharul de pe ea, şi neamul omenesc hărăzit a pieri şi nevrednic chiar de pământ, ea l-a adus de mână în cereasca împărăţie.

Crucea ne-ar fi procurat şi ne-ar procura bunuri ca acestea — şi Domnul oare, ar fi refuzat să se sprijine de ea? Cine ar putea pretinde lucrul acesta ?

Dacă Hristos n-ar fi voit să sufere acest chin, cine ar fi putut să-L constrângă la aceasta ? Pentru ce ar fi însărcinat pe profeţi de a vesti răstignirea sa viitoare, dacă El nu ar fi trebuit şi nu ar fi vrut aşa să fie răstignit ?

Pentru ce motiv ar fi denumit El crucea pahar, neavând voinţa de a o suferi ?

Evident, El arată cu câtă ardoare suspina după ea. O băutură răcoritoare nu este mai plăcută cerului gurii însetat, decât era crucea pentru Mântuitorul. Aşa se explică aceste cuvinte ale sale : «***Mult am dorit să mănânc cu voi acest Paşte***» (Luca XXII, 15). El nu vorbeşte în felul acesta fără raţiune, o face pentru motivul indicat acum, pentru că era spre seară, când trebuia să se urce pe cruce.

Cum, aşadar, El care numeşte crucea slava Sa, Care dojeneşte pe un ucenic, pentru că vrea să-L depărteze de ea, care caracterizează pe bunul păstor prin jertfa vieţii sale pentru oi, Care afirmă că doreşte viu ceasul patimii Sale şi Care se prezintă la ea cu deplina Sa voinţă, cum, zic, ar cere ca ea să nu aibă loc ? Dacă nu ar fi vrut să sufere, I-ar fi fost oare foarte greu de a opri pe cei care veneau să-L prindă ? Pe

când ei se pregăteau să-L aresteze, El le zice : «***Pe cine căutaţi ? Şi ei răspunseră: Pe Iisus. Eu sunt, răspunse Mântuitorul, şi de îndată ei căzură la pământ***» (Ioan XVIII, 4—6).

Astfel, după ce a început prin a vorbi şi prin a Ie arăta cât Îi e de uşor să se dea deoparte de atingerea lor, El se lasă prins, învăţând prin aceasta că, El nu cedează nici forţei, nici violenţei, că El nu-i silit să sufere contra voii Sale tirania asaltatorilor, ci că face aceasta cu o întreagă şi perfectă libertate şi după ce va fi pregătit acest eveniment cu mult timp înainte.

Şi într-adevăr, jertfa Lui Isaac nu era pentru noi decât o închipuire a crucii. De aici aceste cuvinte ale Mântuitorului: «***Avraam, părintele vostru, a fost bucuros să vadă ziua Mea şi a văzut-o şi s-a bucurat***» (Ioan VIII, 56). Patriarhul se va fi bucurat, aşadar, de o închipuire a crucii, şi Iisus Hristos să se dea în lături în faţa crucii însăşi ?

Moise, din parte-i, învinge pe Amalic, pentru că şi el arăta de asemenea figurativ crucea, în sfârşit, vom găsi în Vechiul Testament mii de fapte prin care crucea a fost figurată. Şi pentru ce aceste evenimente figurative, dacă Acel Căruia crucea Îi era hărăzită nu voia s-o suporte?…

Hristos ne porunceşte să ne rugăm pentru duşmanii noştri, şi El ne dă această învăţătură prin pildă Sa, căci urcat pe cruce, zice : «***Părinte, iartă-le lor, căci nu ştiu ce fac***» (Luca XXIII, 34).

Tot aşa rugăciunea din care ne face o datorie, o practică El mai întâi şi El ne învaţă felul în care să ne rugăm, El care posedă puterea de a ierta.

EI ne porunceşte să facem bine celor care ne urăsc, şi să tratăm bine pe cei care ne vorbesc de rău, dându-ne pildă Sa Însuşi pentru aceste învăţături.

El izbăveşte pe iudeii posedaţi de diavol, cu toate că iudeii Îi zic demoniac. Prigonit de ei, El îi încarcă de binefaceri. Înconjurat de ei cu uneltiri, El are grijă de hrana lor. Este spânzurat pe cruce de ei şi El le deschide Împărăţia cerurilor.

Nimeni să nu se ruşineze de misterele glorioase ale mântuirii noastre, ale acestor simboluri, izvor pentru noi a tot felul de bunuri şi cărora, le datorăm existenţa şi viaţa creştină.

Să ducem în tot locul crucea lui Hristos ca şi cum am purta o cunună.

Oare, nu prin cruce toate misterele relative la mântuirea noastră s-au îndeplinit?

Iată pentru ce noi păstrăm cu grijă imaginea ei în casele noastre, pe zidurile noastre, pe ferestrele noastre, pe fruntea, noastră şi în inima noastră. ***Ea este semnul mântuirii noastre a tuturor, a libertăţii noastre a tuturor şi a bunătăţii Domnului*** «***căci El a fost dus ca un miel la junghiere***» (Fapte VIII, 32).

Aşadar, ***când veţi face acest semn, aduceţi-vă aminte de misterul crucii şi potoliţi în voi ura şi toate celelalte patimi.***

Când vă veţi închina, voi veţi da frunţii voastre o îndrăzneală francă, inspiraţi sentimente generoase sufletului vostru , nu am nevoie să vă spun ceea ce va face sufletul vostru cu adevărat liber. Astfel Pavel constrângându-ne de a cuceri libertatea, care se cuvine demnităţii noastre, ne aminteşte de crucea şi sângele Domnului prin care am fost răscumpăraţi, spre a nu mai deveni sclavi oamenilor.

Gândiţi-vă la preţul care a fost dat pentru voi şi niciodată nu veţi deveni sclavi oamenilor. Preţul, despre care ne vorbeşte el, este crucea. Nu numai cu mâna trebuie să formăm semnul, trebuie să-i adăugăm voinţa, cum şi o credinţă profundă.

Faceţi-o în felul acesta pe faţa voastră şi nici unul din spiritele necurate nu va putea să vă reziste, pentru că va vedea în el sabia care l-a rănit mortal, pumnalul care i-a străpuns pieptul. Nu am putea să vedem locul în care sunt daţi morţii cei osândiţi, fără să ne cutremurăm de oroare.

Ce trebuie, aşadar, să simtă diavolii în prezenţa acestei arme cu care Mântuitorul i-a despuiat de toată puterea lor şi a tăiat capul dragonului ? Nu vă ruşinaţi de o atât de mare binefacere, ca nu cumva Hristos să se ruşineze de voi, când va veni în slava Sa, când acest semn va preceda pe Fiul lui Dumnezeu strălucind cu o lumină superioară aceleia a razelor soarelui. Căci atunci, crucea va apărea şi prin prezenţa sa elocventă va apăra contra universului întreg cauza Domnului, ea va dovedi că providenţa n-a lipsit niciodată.

Astăzi, ca şi în timpul strămoşilor noştri, acest semn a deschis porţile închise. El a neutralizat veninul mătrăgunei, a vindecat rănile cauzate de muşcătura fiarelor sălbatice. Este adevărat că, deschizând porţile iadului, a uşurat intrarea cerurilor, a răsturnat barierele răului, a lipsit pe diavol de puterea sa, nu e nimic surprinzător că a biruit băuturile otrăvitoare şi fiarele sălbatice.

Iată semnul pe care trebuie să-l săpaţi în inima voastră alipiţi-vă strâns de acesta mântuire a sufletelor voastre.

Crucea a salvat lumea, ea a schimbat-o, a alungat eroarea, a readus adevărul, a făcut din pământ un cer, a transformat oameni în îngeri.

Graţie crucii, departe de a ne teme de diavoli, noi trebuie să-i dispreţuim ; graţie crucii, moartea nu mai este moarte, ci este un semn ; graţie crucii, toate puterile duşmane zac la pământ şi sunt călcate în picioare.

Dacă sunteţi întrebaţi: ***Adoraţi, aşadar, pe Cel Răstignit?*** Răspundeţi cu un glas şi cu o faţă care să exprime bucuria : **Da, Îl ador şi-L voi adora mereu.** Dacă sunteţi luaţi în râs, deplângeţi cu lacrimi o asemenea nebunie. **Mulţumiţi Domnului pentru binefacerile minunate cu care El ne-a încărcat şi pe care nu am putea să le cunoaştem decât printr-o descoperire a cerului.**

De aceea, dacă cineva va râde, este pentru că «***omul neduhovnicesc nu primeşte adevărurile Duhului lui Dumnezeu***» (I Cor. II, 14).

Aşa este cu copiii, în prezenţa lucrurilor mai serioase şi celor mai uimitoare. Întroduceţi pe un copil în mijlocul misterelor şi el va râde. Aşa sunt păgânii, asemenea unor copii şi uneori chiar mai uşuratici, dar ei comit aceste copilării la vârsta matură. Aşadar, sunt mai nefericiţi şi mai puţin scuzabili. Nouă ne este a striga cu glas tare şi răsunător, fie de ar fi prezenţi toţi păgânii de faţă, să răspundem cu mai multă hotărâre : **Slava noastră, începătura a tot binele, cununa şi garanţia încrederii noastre este crucea.**

Sfântul Ioan Gură de Aur – Despre cruce ca obiect de veneraţie

[Tratatul: Hristos este Dumnezeu, 9-10]

În timpul lui Hristos, unii dintre marii criminali erau arşi de vii, alţii erau omorâţi cu pietre sau piereau prin alte feluri de chinuri, dar cel care era răstignit, spânzurat pe o cruce de lemn, suferea odată cu această tortură şi blestemul de care era întovărăşit, cum este scris în Deuteronom : «***Blestemat este înaintea Domnului tot cel spânzurat pe lemn***» (Deuteronom XXI, 23).

Acum acest lemn infam, acest lemn blestemat, acest spăimântător simbol al morţii celor sceleraţi, este obiect de veneraţie şi de iubire. Crucea, acest giuvaier mai preţios decât lumea, înfrumuseţează coroana imperială mai mult decât orice obiect. Ea, care odinioară era universal obiect de oroare, azi îi vedem imaginea pretutindeni, la principi şi la supuşi, la femei şi la bărbaţi, la fecioare şi la persoanele căsătorite, la nobili şi la sclavi.

Fiecare face, în orice clipă, acest glorios semn pe partea cea mai nobilă a trupului său, este purtată, statornic, pe frunte ca un trofeu pe o coloană.

Am mai spus, acest semn se înalţă pe sfânta masă, el domină hirotonisirea preoţilor, el întovărăşeşte chiar trupul lui Hristos la cina mistică.

Crucea străluceşte peste tot, în interiorul caselor, pe pieţele publice, în pustie, pe drumuri, pe vârful munţilor, în fundul podurilor, în mijlocul mărilor, pe năvi şi pe insule, pe paturi şi pe veşminte ; ea este gravată pe arbori, pe vasele de aur şi de argint, ea decorează sala ospăţului, ea străluceşte în mijlocul pietrelor preţioase şi

al picturilor murale, este pusă pe vitele pe care un rău contagios le mistuie şi pe oamenii care sunt chinuiţi de diavoli, în război şi în pace, în vremea zilei şi a nopţii, în mijlocul sărbătorilor lumeşti şi al austerităţilor pocăinţei planează imaginea crucii, pentru că iubim mult acest semn de mântuire, pentru că refugiindu-ne sub umbra ei simţim o fericire deosebită.

Toţi o îmbrăţişează cu iubire, nimeni nu mai roşeşte acum de această unealtă a morţii, de acest simbol al blestemului. Crucea este un giuvaier pe care toată lumea îl preferă cununilor, diademelor celor mai preţioase. Oroarea a făcut loc admiraţiei şi silă a făcut loc dorinţei. O vedeţi peste tot, încă o dată spun, pe vârful edificiilor şi în interiorul caselor, în oraşe şi în singurătăţi, ea ornează pagina pe care o citiţi tot aşa de bine ca şi drumurile pe care vă purtaţi paşii. Aici bucuros aş întreba pe păgâni de unde vine că, unealta de anatemă şi de tortură a devenit un obiect de speranţă şi de iubire, dacă nu de la miraculoasa putere a Răstignitului ?

Dacă priviţi aceasta ca nimica, dacă rămâneţi încă în încăpăţinarea voastră, dacă respingeţi adevărul şi închideţi ochii la lumină, ascultaţi, am să vă demonstrez printr-un alt argument măreţia acestor lucruri.

Acest argument iată-l : Judecătorii au la dispoziţia lor multe feluri de unelte de chinuri : fiare, cruci, unghii de fier, bice cu plumbi, tot ceea ce poate sfâşia trupul şi să frângă membrele. Cine ar vrea să ducă aceste unelte în casa sa ? Cine ar vrea să atingă mâna călăului, sau chiar să se apropie să vadă aparatul de tortură ? Nu le face oroare celor mai mulţi oameni acest lucru ? În loc de a le atinge sau chiar de a le vedea de aproape, toţi se depărtează îşi întorc privirea de la ele. Aşa era odinioară crucea. Ea avea chiar ceva mai respingător şi mai oribil, pentru că reamintea, cum am remarcat, nu numai ideea unei morţi violente, ci încă şi aceea a unei morţi blestemate, de unde vine aşadar, vă întreb, ca ea să fie înconjurată acum de atâtea mistere, să fie preferată tuturor comorilor, să fie aşezată deasupra tuturor distincţiilor pământului ? Pentru ce ne grăbim cu atâta ardoare şi încredere în jurul acestui lemn pe care a fost ţintuit trupul Preaslăvitei victime ? Pentru ce atâtea persoane, atât bărbaţi cât şi femei, încadrează în aur o bucăţică din acest lemn şi-l atârnă la gâtul lor, ca cel mai frumos din ornamente ? Ce a devenit vechea semnificaţie a acestei unelte de răzbunare şi de moarte ? Este Creatorul a toate, Cel care le schimbă după placul Său, El singur care putea să înalţe deasupra cerurilor chiar simbolul ticăloşiei, celei mai ruşinoase dintre morţi. Profetul vedea toate acestea în viitor, când zicea : «***Pacea mea fi-va cel, mai glorios triumf***».

Această infamă cruce — revin încă şi nu aş obosi niciodată s-o repet — este de aici încolo un gaj de binecuvântare, un zid tare şi sigur de apărare, o sabie

morală contra diavolului, un frâu pentru turbarea diavolilor, flagelul puterilor duşmane.

Crucea a răsturnat domnia morţii, a sfărâmat porţile de aramă şi zăvoarele de fier ale infernalelor temniţe, a ruinat citadela spiritului răului, a smuls păcatului toată puterea lui, a scos lumea din osândirea în care se afla, a vindecat rana pe care Însuşi Dumnezeu a făcut-o naturii umane. Ceea ce nu a putut face nici marea despărţită, nici stâncile sfărâmate, nici văzduhul învălmăşit, nici mâna care a căzut în pustie vreme de patruzeci de ani şi a hrănit mii de oameni, nici legea dată poporului, nici semnele împlinite, fie în pustie, fie în Ţara sfântă, singură crucea, acest lemn blestemat, care scârbea pe toţi oamenii, obiectul unei dispreţuiri universale, a putut să împlinească deplin şi fără sforţări, odată ce-a fost scăldată în sângele lui Hristos.

Pământul întreg, altădată atât de sterp în virtuţi, al cărui aspect era tot atât de dezolant ca şi acela al pustiului însuşi, incapabil cum era de a produce un bine, crucea l-a făcut dintr-o dată un rai, o mamă rodnică.

(Din Revista „Ortodoxia" 2/1982 Sfântul Ioan Gură de Aur - Crucea, proslăvire a lui Hristos, Traducere de Pr. dr. Gh. Paschia)

Sfântul Ioan Gură de Aur - Să nu ne ruşinăm de taina Crucii!

Cum Praznicul Înălţării Sfintei Cruci coincide cu ziua pomenirii Adormirii Marelui nostru Sfânt Părinte Ioan Gură de Aur, vă propunem spre mângâiere şi îndemn această frumoasă şi densă omilie despre Sfânta Cruce aparţinând chiar Sfântului Ioan:

"„***De atunci a început Iisus a spune ucenicilor Săi că trebuie să pătimească***" *(Matei 16, 21)*

-Când: „De atunci"?

-De când a fixat în sufletul lor dogma că este Fiul lui Dumnezeu, de când a deschis uşa păgânilor. Dar apostolii nici acum n-au înţeles spusele Domnului; ***„că era ascuns cuvântul acesta pentru ei"*** *(Luca 18, 34)*, spune evanghelistul Luca; erau ca în întuneric, pentru că nu ştiau că Hristos trebuie să învieze. Din pricina aceasta şi Hristos stăruie asupra cuvintelor grele de înţeles, vorbeşte mai pe larg, ca să le deschidă mintea şi să priceapă ce înţeles au cuvintele Sale; dar *„n-au înţeles; ci era cuvântul „ascuns pentru dânşii*"; apostolii se temeau să-L întrebe, nu dacă are să moară, ci cum, în ce chip şi ce este în sfârşit această taină a învierii. Nici nu ştiau ceea ce este însăşi învierea din morţi şi socoteau că este cu mult mai bine a nu muri.

De aceea, în timp ce ceilalţi erau tulburaţi şi nedumeriţi, tot Petru, cel înfocat, singur îndrăzneşte să vorbească cu El de acestea. Dar nici el nu are curajul să-L

întrebe în faţa tuturor, ci îl ia îndeosebi, adică despărţindu-se de ceilalţi ucenici şi zice:
*„**Milostiv fii Ţie, Doamne! Să nu-ţi fie Ţie aceasta**” (Matei 16, 22).*

- ***Ce s-a întâmplat? Omul, care a avut parte de descoperirea Tatălui, omul căruia i s-a spus fericit, tocmai el să cadă atât de repede, tocmai el să greşească, încât să se teamă pentru patimile Domnului?***

-Şi ce e de mirare că Petru a gândit aşa, de vreme ce n-a primit o descoperire în această privinţă? ***Tocmai aceste cuvinte ale lui Petru să-ţi arate că nici cuvintele acelea: „Tu eşti Hristosul, Fiul lui Dumnezeu celui viu”*** **nu le-a rostit de la el!**

Uită-te la Petru cum se tulbură, cum se frământă la auzul acestor cuvinte care nu-i fuseseră descoperite! Deşi le auzise de nenumărate ori, totuşi nu ştie ce înţeles au spusele lui Hristos. *Că este Fiul lui Dumnezeu, ştie;* ***dar ce este taina crucii şi a învierii, nu-i este încă lămurită.*** „***Era cuvântul acesta ascuns pentru ei***“, spune evanghelistul Luca. Vezi că a avut dreptate Hristos când a poruncit să nu spună altora? Dacă această taină i-a tulburat atâta pe cei care trebuiau s-o ştie, ce n-ar fi păţit ceilalţi? Hristos, pentru a arăta că nu merge la patimă împotriva voinţei Lui, l-a certat pe Petru şi l-a numit *satana*.

Să audă asta toţi câţi se ruşinează de patima Crucii lui Hristos! Dacă Petru, corifeul apostolilor, făcând asta înainte de a cunoaşte toate tainele lui Hristos, a fost numit satană, ce iertare mai pot avea cei care tăgăduiesc taina întrupării Fiului lui Dumnezeu după ce au atâtea dovezi? ***Când omul care a fost fericit de Hristos, când omul care a făcut o mărturisire ca aceea a auzit astfel de cuvinte, gândeşte-te ce vor păţi cei care se leapădă după înviere de taina Crucii.*** Hristos n-a spus: „Satana a grăit prin gura ta”, ci:

*„**Mergi înapoia Mea, satano!**” (Matei 16, 23)*

Că dorinţa vrăjmaşului era să nu pătimească Hristos! De aceea l-a certat pe Petru cu atâta asprime, pentru că ştia că şi Petru şi ceilalţi apostoli se temeau de patimile Domnului şi nu le primeau cu uşurinţă. De aceea îi şi dă pe faţă gândurile inimii lui Petru, spunând:

*„**Nu cugeţi cele ale lui Dumnezeu, ci cele ale oamenilor**” (Matei 16, 23).*
- ***Ce înţeles au cuvintele: „Nu cugeţi cele ale lui Dumnezeu, ci cele ale oamenilor”?***

Petru, judecând lucrurile cu gând omenesc şi pământesc, socotea patimile şi răstignirea Domnului ca ceva ruşinos şi necuviincios. Aşadar Hristos mustrându-l, îi zice: ***„Nu-i necuviincios ca Eu să sufăr patimile; dar tu le judeci după gândurile tale trupeşti; dacă ai asculta, după Dumnezeu, cuvintele Mele, desfăcut de orice gând trupesc, ai şti că Mie mai cu seamă Mi se cuvine acest lucru. Socoteşti că este nedemn de Mine să pătimesc? Eu însă îţi spun că este un gând al diavolului ca Eu să nu pătimesc!”*** Hristos îi potoleşte neliniştea şi teama lui Petru cu gânduri cu totul contrare gândurilor lui. Aşa s-au petrecut lucrurile şi la botez cu Ioan.

Ioan Botezătorul socotea că nu este vrednic să-L boteze pe Hristos; Hristos, însă l-a convins să-L boteze, spunându-i: ***„Aşa se cuvine nouă”*** *(Matei 3, 15)*. Aşa a fost chiar cu Petru mai târziu; când Petru II oprea să-I spele picioarele, Hristos i-a spus: ***„N-ai parte cu Mine, dacă nu-ţi spăl picioarele!”*** *(Ioan 13, 8)*. La fel şi acum, l-a convins pe Petru cu gânduri contrare gândurilor lui; şi prin asprimea certării i-a potolit teama pentru patimile lui Hristos.

Nimeni, dar, să nu se ruşineze de cruce, simbolul sfânt al mântuirii noastre, capul bunătăţilor, pentru care trăim şi pentru care suntem! Ca pe o cunună aşa să purtăm crucea lui Hristos! Prin cruce se săvârşesc toate cele ale noastre. Dacă trebuie să te naşti din nou, crucea este alături! Dacă trebuie să te hrăneşti cu hrana aceea tainică, dacă trebuie să te hirotoneşti, dacă trebuie să faci orice, pretutindeni este alături de noi crucea, semnul biruinţei! De aceea o scriem cu multă râvnă şi pe case şi pe ziduri şi pe ferestre şi pe frunte şi în cugetul nostru. **Crucea este semnul mântuirii noastre, al libertăţii noastre obşteşti, al blândeţii Stăpânului nostru, că *„S-a adus ca o oaie spre junghiere”*** *(Isaia 53, 7; Fapte 8, 32)*.

Când îşi faci semnul Crucii gândeşte-te la tot ce s-a petretrecut pe cruce şi stinge mânia şi toate celelalte patimi. Când îţi faci semnul crucii umple-ţi fruntea cu multă îndrăznire, fă-ţi liber sufletul. Ştii, doar, care sunt acelea care-ţi dau libertatea! Pentru aceasta şi Pavel, îndemnându-se la asta, adică la libertatea ce nu se cuvine nouă, aşa ne-a îndemnat; amintind de cruce şi de sângele Stăpânului a spus: „Aţi fost cumpăraţi cu preţ! Nu fiţi robi oamenilor!” (I Cor 7, 23). ***„Gândeşte-te, ne spune Pavel, la preţul dat de Domnul pentru tine şi nu fi rob nici unui om!” Pavel numeşte crucea preţ.*** Nici nu trebuie să o facem aşa de mântuială cu degetele, ci ***mai întâi să o facem cu inima cu multă credinţă***. Dacă-ţi faci aşa cruce pe faţă, nu va putea sta alături de tine nici unul din demonii cei necuraţi, că vede sabia care i-a dat lovitura, vede sabia cu care a fost lovit de moarte. Dacă noi ne cutremurăm când vedem locurile în care sunt executaţi

condamnaţii la moarte, gândeşte-te ce trebuie să sufere diavolul când vede arma prin care Hristos i-a doborât toată puterea lui şi a tăiat capul balaurului.

Să nu te ruşinezi, dar, de un atât de mare bine, ca să nu se ruşineze Hristos de tine când va veni cu slava Lui, când înaintea Lui se va vedea crucea strălucind mai mult decât razele soarelui. Şi va veni atunci crucea slobozind glas cu chipul ei, vorbind întregii lumi pentru Stăpân, arătând că n-a lăsat nimic din ceea ce trebuia făcut pentru mântuirea oamenilor.

Crucea, semnul acesta, şi pe timpul înaintaşilor noştri şi acum, a deschis uşile cele încuiate, crucea a făcut fără de putere otrăvurile; crucea a luat puterea cucutei; crucea a vindecat muşcăturile cele veninoase ale fiarelor; dacă crucea a deschis porţile iadului, dacă a dat la o parte bolţile cerului, dacă a redeschis intrarea în rai şi a tăiat puterea diavolului, ce e de mirare că are putere asupra otrăvurilor, asupra fiarelor sălbatice, asupra celorlalte de acest fel.

Întipăreşte-ţi deci în inima ta crucea, strânge în braţe crucea, semnul mântuirii sufletelor noastre! Crucea aceasta a mântuit lumea, a întors lumea la Dumnezeu, a alungat rătăcirea, a adus din nou pe lume adevărul, a prefăcut pământul în cer şi a făcut pe oameni îngeri. Din pricina crucii demonii nu mai sunt înfricoşători, ci uşor de dispreţuit. Nici moartea nu mai este moarte, ci somn. ***Din pricina crucii toate puterile care ne purtau război au fost aruncate la pământ şi călcate în picioare.***

Dacă cineva te va întreba: ***„Te închini Celui răstignit?”,*** răspunde-i cu glas plin de bucurie şi cu faţa veselă: ***„Da, mă închin şi nu voi înceta vreodată de a mă închina!”*** Dacă râde de tine, plânge-l, pentru că e nebun! Mulţumeşte Stăpânului că ne-a dat nişte bunătăţi ca acestea pe care nimeni nu poate să le cunoască fără descoperire de sus. Acela râde pentru că ***„omul trupesc nu primeşte pe cele ale Domnului”*** *(I Cor. 2, 14)*. Aşa fac şi copiii când văd ceva mare şi minunat; de i-ai vorbi unui copil de taine, va râde. Păgânii se aseamănă cu aceşti copii; dar, mai bine spus, sunt chiar mai nedesăvârşiţi decât copiii; de aceea sunt şi mai ticăloşi; ***că nu fac şi nu gândesc în fragedă vârstă ceea ce fac şi gândesc copiii, ci în puterea vârstei*****;** de aceea nici nu merită iertare**.** Noi însă cu voce mare strigând tare şi puternic, să înălţăm glasul şi să spunem, şi când sunt de faţă toţi păgânii cu mai multă îndrăznire: ***„Lauda noastră este crucea; ea este capul tuturor bunătăţilor, ea este îndrăznirea şi toată biruinţa noastră!”***

Aş dori să pot spune cu Pavel: „Prin cruce lumea este răstignită pentru mine şi eu pentru lume” *(Gal. 6, 14)*; ***dar nu pot, că sunt stăpânit de fel de fel de patimi! De aceea vă îndemn şi pe voi, şi înainte de voi pe mine, să fim răstigniţi pentru lume, să nu avem nimic comun cu pământul, ci să dorim patria cea de sus, slava şi bunătăţile de acolo. Suntem ostaşi ai împăratului ceresc şi ne-am îmbrăcat cu noi armele cele duhovniceşti!*** Pentru ce trăim ca nişte oameni care-şi duc viaţa prin crâşme, ca nişte oameni fără de căpătâi; dar, mai bine spus, ***pentru ce ducem viaţă de viermi?*** Acolo unde-i împăratul, acolo trebuie să fie şi ostaşul lui. Şi am ajuns ostaşi, nu din cei care stau departe de împărat, ci din cei care stau în apropierea Lui. împăratul de pe pământ nu poate suferi ca toţi ostaşii să fie în palatele împărăteşti, nici alături de el; împăratul cerurilor însă vrea ca toţi ostaşii Lui să fie aproape de tronul cel împărătesc.

-Dar cum e cu putinţă să stăm lângă tronul acesta fiind aici pe pământ?

-Şi Pavel era pe pământ, dar era acolo unde sunt serafimii, unde sunt heruvimii; era mai aproape de Hristos decât ostaşii din garda împăratului pământesc. Aceştia îşi mai plimbă ochii de colo-colo, ***pe Pavel însă nu-l impresiona, nimic nu-l atrăgea, ci toată gândirea îi era îndreptată spre împărat.*** Deci, dacă voim, ne este cu putinţă asta şi nouă. Dacă împăratul nostru Hristos ar fi depărtat de noi prin spaţiu, ai avea dreptate să te întrebi cum poţi fi lângă El; ***dar cum El este de faţă în orice loc, atunci este alături de orice om care îl doreşte, de orice om cu viaţă curată.***

De aceea şi profetul spune: ***„Nu mă voi teme de rele, că Tu cu mine eşti.”*** *(Ps. 22, 4)*. Şi însuşi Dumnezeu spune: ***„Dumnezeu de aproape sunt Eu, şi nu Dumnezeu de departe”*** *(Ier. 23, 23)*. După cum păcatele ne depărtează de El, tot aşa faptele bune ne apropie de El. Tot Dumnezeu spune: ***„încă grăind tu, Eu voi zice: „Iată aici sunt!”*** *(Isaia 58, 9)*.

Care părinte răspunde aşa de repede copiilor săi? Care mamă este atât de cu grijă şi necontenit trează ca să nu plângă nicicând copilul ei? Nu-i nici unul; nici tatăl, nici mama; Dumnezeu însă stă totdeauna şi aşteaptă doar – doar îl va chema una din slugile Sale; şi niciodată nu-Şi întoarce urechea dacă îl cheamă cum trebuie. De aceea ne spune: ***„încă grăind tu, nu aştept să termini şi îndată te ascult”***. Să-L chemăm, dar, pe Hristos, *aşa cum vrea El să fie chemat*.

-Dar cum vrea să fie chemat?

-Îţi spune El: ***„Dezleagă toată legătura nedreptăţii; dezleagă legăturile cele cu silă făcute; rupe toată scrisoarea cea cu nedreptate; frânge celui flămând pâinea***

ta şi pe săracii cei fără de casă adu-i în casa ta; de vezi pe cel gol, îmbracă-l şi nu trece cu vederea pe cei din sămânţa ta; atunci va izbucni de dimineaţă lumina ta şi sănătatea ta curând va răsări şi va merge înaintea ta dreptatea ta şi slava lui Dumnezeu te va înconjura. Atunci Mă vei striga şi te voi auzi. încă grăind tu, Eu voi zice: Iată, aici sunt!" *(Isaia 58, 6-9).*

-Dar cine poate face toate acestea?

-Spune-mi cine nu poate? Ce este greu în cele spuse? Ce este anevoios? Ce nu-i uşor? Nu sunt numai cu putinţă, ci şi uşoare, pentru că mulţi au depăşit măsura celor spuse. N-au rupt numai contractele nedrepte, dar s-au lipsit de toate averile lor; n-au primit numai în casa lor şi la masa lor pe cei săraci, dar chiar prin sudoarea trupului lor au muncit ca să-i hrănească; n-au trecut numai cu vederea pe cei din sămânţa lor, dar au făcut bine şi la vrăjmaşi.

Dar, pe scurt, ce este greu în cele spuse? ***Dumnezeu nu ţi-a spus: „Treci munţii, străbate oceanele, sapă atâtea şi atâtea hectare de pământ, stai nemâncat, îmbracă-te în sac", ci: „Dă din averile tale celor săraci, dă-le pâine, rupe contractele făcute cu nedreptate!".*** Spune-mi, este ceva mai uşor decât acestea?

Iar dacă socoteşti că sunt grele, uită-mi-Le şi la răsplată, şi-ţi vor fi toate uşoare! După cum în hipodroame împăraţii pun înaintea luptătorilor atletici coroane, premii şi haine, tot aşa şi Hristos pune în mijlocul stadionului răsplăţile, întinzându-ni-le prin cuvintele profetului ca prin multe mâini. Împăraţii apoi, fie ei de mii de ori împăraţi, pentru că sunt oameni, pentru că au bogăţii care se sfârşesc şi pentru că dărnicia lor se termină, se ambiţionează să arate că puţinele lor daruri sunt multe; de aceea fiecare dar, pe care îl dau învingătorilor în luptele atletice, îl dau prin unul din slujitorii lor şi aşa îl aduc în mijlocul hipodromului. ***Împăratul nostru însă face cu totul dimpotrivă; aduce darurile şi răsplăţile Sale dintr-o dată, pentru că este foarte bogat şi pentru că nu face nimic de fală; le aduce dintr-o dată, că, dacă ar fi să le întindă, ar fi nesfârşit de multe şi ar avea nevoie de multe mâini ca să le ţină în braţe.***

Dar ca să afli asta, să cercetăm cu de-amănuntul fiecare din răsplăţile date nouă prin gura profetului Isaia!
„Atunci va izbucni de dimineaţă lumina ta". Oare nu ţi se pare că este vorba de un singur dar aici? Şi totuşi nu-i vorba de un singur dar. Cuvintele acestea cuprind în ele multe daruri: şi premii şi cununi şi alte răsplăţi. Şi dacă vreţi am să arăt cu de-amănuntul toată bogăţia aceasta, atât cât îmi este cu putinţă s-o arăt. Numai să nu vă obosească! în primul rând, să aflăm ce înseamnă: *„Va izbucni".* N-a spus:

„Se va arăta”; ci: ***„Va izbucni”, voind să ne arate iuţeala şi bogăţia; voind să ne arate că doreşte cu putere mântuirea noastră, că doreşte să ne dea aceste bunătăţi, că se grăbeşte şi că nimic nu-I va putea opri avântul Lui nespus.*** Prin toate acestea ne arată mulţimea darurilor Lui şi nemărginita Lui bogăţie.

-Ce înseamnă: „De dimineaţă”?

- Adică nu după ce ai ajuns în ispite, nici după ce au venit peste tine relele, ci o ia înaintea ispitelor şi relelor. După cum despre fructe spunem că un fruct e „de timpuriu” când se coace înainte de vreme, tot aşa şi aici prin „de dimineaţă” a grăit aşa ca să arate iarăşi iuţeala răsplătii, precum şi spunea: ***„încă grăind tu, Eu voi zice: Iată aici sunt!”***

-Dar de care „lumină” e vorba? Ce este această „lumină“?

-Nu aceasta de pe pământ, ci una cu mult mai bună, lumina care ne arată cerul, îngerii, arhanghelii, heruvimii, serafimii, tronurile, domniile, începătoriile, stăpâniile, toată oastea cerului, curţile cele împărăteşti, corturile cele cereşti.

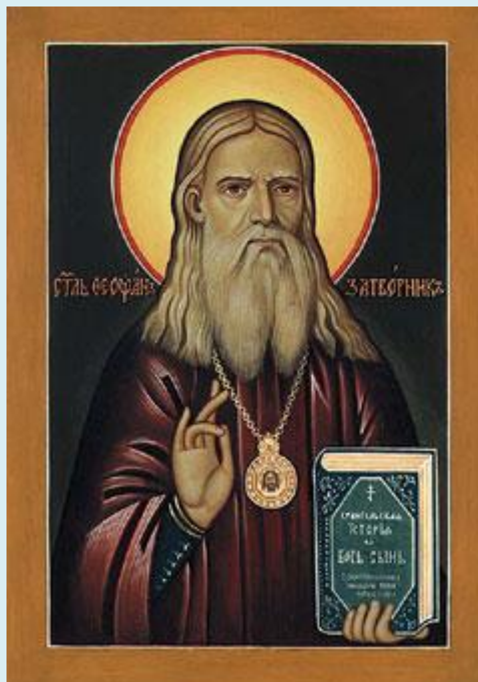
Dacă vei fi învrednicit de lumina aceea, vei vedea toate acestea şi vei scăpa de iad, de viermele cel neadormit, de scrâşnirea dinţilor, de legăturile cele nedezlegate, de strâmtorare, de necaz, de întunericul cel de nepătruns, de tăierea în două, de râul cel de foc, de blestem, de ţinuturile durerii şi te vei duce acolo de unde au fugit durerea şi întristarea; acolo unde-i multă bucurie, pace, dragoste, desfătare şi veselie; acolo unde-i viaţă veşnică, slavă nespusă, frumuseţe negrăită; acolo unde sunt corturile cele veşnice, slava cea tainică a împăratului, bunătăţile acelea ***„pe care ochiul nu le-a văzut şi urechea nu le-a auzit şi la inima omului nu s-au suit?”***; acolo unde este Mirele cel duhovnicesc, cămările de nuntă ale cerului, fecioarele care ţin în mâini candelele cele strălucitoare şi cei ce au haină de nuntă; acolo unde sunt averile cele multe ale Stăpânului şi vistieriile cele împărăteşti.

Ai văzut cât de mari sunt răsplăţile, ai văzut cât ne-a arătat printr-un singur cuvânt, ai văzut că ne-a pus înainte toate bogăţiile Sale? Şi aşa, dacă vom cerceta fiecare cuvânt din spusele profetului, vom găsi bogăţie mare şi ocean nemărginit.
Spune-mi, acum vom mai amâna încă, vom mai pregeta să miluim pe cei nevoiaşi? ***Nu, vă rog, chiar de-ar trebui să dăm toată averea, chiar de-ar trebui să fim aruncaţi în foc, să fim tăiaţi de sabie, să înfruntăm cuţitele, chiar de-ar trebui să păţim orice altceva, pe toate să le suferim cu uşurinţă, ca să avem parte de haina împărăţiei cerurilor şi de slava aceea tainică, pe care facă Dumnezeu ca noi toţi***

să o dobândim, cu harul şi iubirea de oameni a Domnului nostru Iisus Hristos, Căruia slava şi stăpânirea în vecii vecilor, Amin".

(Sfântul Ioan Gură de Aur, Omilia LIV din Omiliile la Matei, Editura Institutului Biblic)

Sfântul Teofan Zăvorâtul – La înălţarea cinstitei Cruci a Domnului (I)

Domnul nostru Iisus Hristos, prin cruce surpând moartea, ne-a dăruit întru ea viaţă veşnică, şi orice om care doreşte să se împărtăşească de această viaţă trebuie să ridice o cruce de un anumit fel. Iată, pe scurt, învăţătura despre viaţa dăruită prin cruce.

După cum Moisi a înălţat şarpele în pustie, aşa trebuie să Se înalţe şi Fiul omului, ca tot cel ce crede în El să nu piară, ci să aibă viaţă veşnică *(In 3, 14-15)*

Tainică şi netâlcuită e, fraţilor, înţelepciunea crucii, şi ***primul lucru pe care nu poate să îl priceapă mintea noastră este viaţa ce vine de la Cruce!*** Crucea este unealtă a morţii, şi încă a morţii celei mai de ocară; ***şi totuşi, Biserica o laudă ca pe o purtătoare de viaţă, dătătoare de viaţă, lemn al vieţii şi nemuririi, ridicare a celor căzuţi, înviere a tuturor şi, îndeobşte, pune pe seama ei toate acele bunătăţi pe care le caută creştinul adevărat în această viaţă şi la care nădăjduieşte în cea viitoare.***

Felul în care vine viaţa adevărată de la Cruce a fost întotdeauna sminteală pentru cei ce cred în cele deşarte şi nebunie pentru cei cugetători de cele deşarte. Dar ceea ce nu pricepe mintea trebuie să vadă şi să cuprindă credinţa, şi noi, înviaţi de Cruce, ***nu suntem fără vină dacă nu ne îngrijim să cunoaştem puterea de viaţă purtătoare ascunsă în Cruce, să cugetăm la ea necontenit, după pilda***

apostolului Pavel, care, fiind în Corint, ***judeca să nu ştie altceva decât pe Iisus Hristos, şi pe Acesta răstignit*** (v. I Cor. 2, 2) şi care dă ca semn deosebitor al celor mântuiţi cunoaşterea din cercare a puterii Crucii: ***căci cuvântul Crucii pentru cei ce pier este nebunie, iar pentru noi, cei ce ne mântuim, este puterea lui Dumnezeu*** (I Cor. 1, 18). Iar dacă aşa trebuie să facem totdeauna, cu atât mai mult acum, când Sfânta Biserică, chemându-ne să ne închinăm Cinstitei şi de viaţă Făcătoarei Cruci, prin însuşi acest fapt ne pleacă spre ea luarea-aminte şi inima. **Deci să cugetăm la taina Crucii, ca să vedem cum curge din ea viaţa adevărată.**

Cu inima credem şi cu gura mărturisim că Domnul nostru Iisus Hristos, prin Cruce surpând moartea, ne-a dăruit întru ea viaţă veşnică şi că oricine doreşte să se împărtăşească de această viaţă trebuie să ridice o cruce de un anumit fel. Iată, pe scurt, toată învăţătura despre viaţa dăruită prin Cruce!

„Credem că Domnul nostru Iisus Hristos, prin Cruce surpând moartea, ne-a dăruit întru ea viaţă veşnică".

Rai de taină eşti, Născătoare de Dumnezeu, care ai odrăslit nelucrat pe Hristos, întru care lemnul Crucii, cel de viaţă purtător, pe pământ s-a sădit (irmosul cântării a 9-a a canonului la înălţarea Crucii), cântă Sfânta Biserică.

Ceea ce este pomul vieţii în mijlocul raiului desfătării, aceea este Pomul Crucii în mijlocul pământului, a văii plângerii şi a morţii. In rai mai era un pom, despre care s-a zis: ***în care zi veţi mânca din el, cu moarte veţi muri*** (Fac. 2, 17). Protopărinţii au mâncat, şi au murit. Prin neascultarea lor, viaţa a fost pierdută în toată cuprinderea ei: a fost pierdută viaţa veşnică, pentru că prin cădere s-a închis raiul şi a apărut iadul ca locuinţă a celor aflaţi sub mânie şi sub blestem; ***a fost pierdută viaţa duhovnicească, fiindcă odată cu înălţarea de sine la mintea lui Dumnezeu*** [*1. Este vorba, bineînţeles, de dorinţa de a fi „ca nişte dumnezei, cunoscând binele şi răul" (n. tr.).*] ***a căzut din suflet cugetarea plină de râvnă la Dumnezeu şi la săvârşirea celor plăcute lui Dumnezeu, care alcătuieşte esenţa vieţii duhovniceşti; a fost pierdută viaţa trupească***, pentru că în urma celor întâmplate s-a zis: ***Pământ eşti şi în pământ vei merge*** (Fac. 3, 19).

Moartea s-a împărăţit pe pământ şi în toţi fiii lui Adam a început să împărăţească împreună cu păcatul. Printr-un om păcatul a intrat în lume, şi prin păcat moartea, şi aşa ***moartea întru toţi oamenii a intrat*** (Rom. 5, 12). întreaga omenire a început să reprezinte un singur hoit, iar pământul, îndeobşte, un cimitir sumbru. Şi despre tot neamul omenesc s-ar fi putut spune la fel ca despre fiii lui Israil: câmp plin de oase

(v. Iez. 37, 2). însă când aici, pe pământ, s-a sălăşluit moartea, de Sus a fost pus începutul vieţii noi şi fiinţării noi prin jertfa Fiului Unuia-Născut al lui Dumnezeu, Care I-a zis Tatălui Său: ***Iată, vin... să fac voia Ta, Dumnezeul Meu... arderile de tot pentru păcat*** [*2. Potrivit versiunii slavone (n. tr.).]* ***nu ai voit, ci trup Mi-ai săvârşit*** (Ps. 39, 9-11). Această voie a fost descoperită chiar atunci, prin hotărârea că va fi zdrobit capul şarpelui, şi puterea de viaţă purtătoare a jertfei ce avea să fie a început chiar atunci să lucreze prin credinţa în Cel ce avea să vină.

In fine, ***la plinirea vremilor, Fiul Unul-Născut al lui Dumnezeu S-a pogorât într-adevăr pe pământ, a luat asupra Sa omenitatea, a pătimit şi a murit pe Cruce. Prin această moarte pe Cruce a fost omorâtă moartea şi ne-a fost înapoiată viaţa cea adevărată în toată cuprinderea ei: ne-a fost înapoiată viaţa veşnică***, pentru că de pe Cruce Domnul i-a grăit şi tâlharului: ***Astăzi vei fi cu Mine în rai*** (Lc. 23, 43); ne-a fost înapoiată viaţa trupească, aşa cum s-a arătat aceasta, printr-un semn aparte, chiar în ceasul morţii pe Cruce a Domnului, ***când mormintele s-au deschis şi multe trupuri ale sfinţilor adormiţi s-au sculat*** (Mt. 27, 52).

Ne-a fost înapoiată viaţa duhovnicească, ***fiindcă Hristos Domnul răstignit S-a făcut pentru cei chemaţi putere şi înţelepciune spre mântuire*** (v. I Cor. 1, 24). Iar în felul acesta viaţa cea adevărată s-a împărăţit iarăşi pe pământ. **Unul Dumnezeu are viaţă în Sine.** ***Noi putem trăi în măsura în care Dumnezeu ne dăruieşte viaţă prin împărtăşirea vie cu El.***

Păcatul a făcut despărţire între noi şi Dumnezeu: am pierdut bunăvoinţa dumnezeiască şi am murit. ***Mântuitorul, luând asupra Sa firea noastră, prin moartea Sa pe Cruce ne-a împăcat cu Dumnezeu.*** Dumnezeu ne-a înapoiat bunăvoinţa Sa, şi noi am prins viaţă. Iată cum şi de ce Pomul Crucii s-a făcut Pom al Vieţii şi nemuririi, iată de ce Crucea este lumină veşnică, sculare a morţilor, înviere a tuturor, cum cântă Biserica în canonul de viaţă Făcătoarei Cruci.

Insă izvorul purtător de viaţă cel de la Domnul nu se revarsă de la sine pentru a-i învia pe cei ce nu au viaţă, aşa cum se revărsa prin patru râuri izvorul din rai ca să adape faţa pământului. Trebuie să ne apropiem noi înşine de el pentru a învia alcătuirea noastră cea amorţită cu puterea lui de viaţă făcătoare, trebuie să ne plecăm noi înşine sub umbra lui pentru ca el să dea vine oaselor uscate şi moarte, să le acopere cu carne, să întindă pe ele piele şi să sălăşluiască Duhul său în noi. Iar fără aceasta Crucea va cuprinde veşnic în sine viaţă, iar noi putem rămâne morţi ca şi înainte; fără aceasta tot ce este în jurul nostru se va scula şi va învia, iar noi putem rămâne pentru totdeauna oase uscate şi lipsite de viaţă. ***Şi atunci, cum şi***

prin ce să ne împărtăşim de puterea făcătoare de viaţă a Crucii? Cum şi prin ce să ne altoim pe acest măslin, singurul cu adevărat viu?

Cine voieşte să vină după Mine, să se lepede de sine, să-şi ia crucea sa şi să vină după Mine (Mc. 8, 34).

Cei ce sunt ai lui Hristos au răstignit trupul cu patimile şi poftele, învaţă apostolul Pavel (Gal. 5, 24).

Nu este altă cale către împărtăşirea cu Hristos, Care a purtat Crucea, afară de aceea ca fiecare să ridice crucea sa, ce stă în răstignirea omului trupesc cu patimile şi poftele lui.

Izvorul învierii noastre e în aceea că ni se împărtăşesc mântuitoarele pătimiri şi moartea Domnului nostru, pe care o căuta cu atâta râvnă Apostolul Pavel, care pentru El ***pe toate le socotea gunoaie*** (v. Filip. 3, 8). Dar a ne învrednici de această împărtăşire putem nu prin bucurii, ci prin necazuri, aşa cum sunt necazurile lăuntrice ale răstignirii de sine. Şi iată unde este începutul vieţii noastre duhovniceşti.

După cădere, omul s-a dedublat. în el a intrat o altă lege, care lucrează în mădularele lui şi care luptă împotriva legii minţii şi-o înrobeşte prin legea păcatului - a intrat ca şi cum ar fi altă persoană, alt om, care are şi cap propriu - trufia, şi mâini proprii - iubirea de agonisită, şi pântece propriu - lăcomia de mâncare; acest om venetic 1-a dat la o parte pe omul de mai înainte, a înăbuşit viaţa noastră adevărată de mai înainte. De aceea, ca să refacem şi să înviem viaţa aceasta trebuie să îl omorâm pe acel om străin, care a pus stăpânire în chip nelegiuit pe tot ce este în noi, devenind suflet a tot ce lucrăm.

Cel ce doreşte să se mântuiască trebuie să îşi piardă sufletul, după porunca Mântuitorului (v. Mc. 8, 35).

Şi, într-adevăr, toţi cei care şi-1 pierd prin răstignirea lăuntrică, şi numai ei, încep să trăiască după duh cu adevărat. Din crucea pe care se săvârşeşte răstignirea omului păcătos, tocmai din acea cruce izvorăşte pentru fiecare, prin puterea harului dumnezeiesc, viaţa noastră duhovnicească.

Pentru că atunci:

- *când omul păcătos va fi lovit în cap, care este trufia, în locul acesteia în duh se va sălăşlui smerenia;*

- *când vor fi pironite mâinile lui, care sunt iubirea de agonisită, în locul acesteia va intra neagonisirea;*
- *când vor fi sfărâmate fluierele picioarelor lui, care sunt plăcerea trupească, se va naşte în locul acesteia întreaga înţelepciune;*
- *când, în fine, va fi străpunsă însăşi inima lui, care este iubirea de sine, atunci va fi dăruită omului lepădarea de sine cea iubită de Dumnezeu.*

Lepădarea de sine alcătuieşte împreună cu smerita cugetare, neagonisirea şi întreaga înţelepciune primele începături, primele elemente ale vieţii duhovniceşti care se formează, căreia după aceea rămâne doar să i se dea libertate şi sprijin pentru ca ea să crească, să se întărească şi să ajungă la deplinătate. Căci cu cât este omorât mai mult păcatul, cu atât învie mai mult duhul; cu cât mai hotărâtă şi mai necruţătoare este răstignirea de sine, cu atât mai de nădejde şi mai reuşită este cultivarea vieţii adevărate, potrivit treptelor ei, pe care ea urcă din putere în putere până ce ajunge la măsura vârstei sale depline.

Astfel, viaţa adevărată vine de la Cruce. însetând de viaţă, să grăbim la izvoarele de viaţă purtătoare ce curg din Cruce. Să nu ne sperie în această lucrare mântuitoare dureroasele necazuri ale purtării crucii! Ce-i drept, a merge cu crucea în urma Mântuitorului este o cale a necazurilor, însă cu ea sunt împreunate mângâieri înalte.

Anevoioasă este calea care duce la viaţă, dar pentru cei care se îndreaptă într-acolo sunt şi întăriri de nădejde. Aceeaşi Cruce a lui Hristos, care e temelia şi începutul învierii prin crucea lăuntrică, va fi pentru noi mângâiere şi ajutor. Cine o va îndrăgi şi prin această dragoste o va strămuta în inima sa, ca să zic aşa, acela se va şi desfăta neîncetat de dulceaţa ei şi se va umple cu prisosinţă de puterea ei.

Nu îl vor tulbura valurile gândurilor şi poftelor: Crucea lui Hristos, asemenea toiagului lui Moisi, va despărţi această mare şi îi va da să treacă fără necaz. Nu îl vor clătina nici durerile lăuntrice ale inimii, care se desparte de lucrurile îndrăgite, nici înverşunările dinafară ale nedreptăţii, care întotdeauna vrăjmăşeşte dreptatea: puterea tămăduitoare a Crucii Domnului va îndulci cu asupra de măsură amărăciunea sufletului, aşa cum oarecând lemnul pus de Moisi în izvor a înlăturat amărăciunea apelor lui. N-au decât să îl împresoare toţi vrăjmaşii mântuirii şi ai vieţii: atotputernica Cruce a lui Hristos îi va lovi şi pune pe fugă aşa cum îi lovea pe vrăjmaşii lui Israil ridicarea mâinilor lui Moisi. ***Dar, lucrul cel mai de dorit dintre toate acestea, ea va face să se pogoare binecuvântarea lui Dumnezeu asupra tuturor bunelor întreprinderi şi osteneli ale omului cu pricina, aşa cum punerea cruciş a mâinilor lui Iacov asupra lui Efrem şi a lui Manase a făcut să***

se pogoare asupra lor şi a urmaşilor lor bunătăţi îmbelşugate; va face să se pogoare binecuvântarea, cu care orice întreprindere bună şi folositoare se va săvârşi cu uşurinţă, cu spor, cu mult rod, de la care el va înflori în Biserica lui Dumnezeu precum crinul ţarinii, precum pomul lângă izvoarele apelor. Ceea ce fie ca să se întâmple cu noi toţi prin harul Domnului nostru Iisus Hristos, Care pentru noi a ridicat crucea şi ne-a înviat prin ea.

Amin!

(Predici - Sfântul Teofan Zăvorâtul, Editura Sophia, 2009)

Sfântul Teofan Zăvorâtul – La înălţarea cinstitei Cruci a Domnului (II)

Crucea lui Hristos a fost scară a suirii din iad în rai pentru cei care au trăit înainte de Domnul Iisus Hristos. Pentru noi, ea este scară a suirii la cer îndată după desfacerea sufletului de trup, însă pe ea se suie doar cei ce s-au obişnuit să umble sub cruce în viaţa de acum.

Cuvântul crucii pentru cei ce pier este nebunie, dar pentru cei mântuiţi este puterea lui Dumnezeu *(I Cor. 1,18)*

Ce gând bun a pus Domnul în inima celor ce au ctitorit biserica aceasta, să o închine slavei Crucii Lui! Cât de mângâietor este acest lucru pentru cei vii şi cât de mângâietor pentru cei adormiţi! Cât de multă hrană pentru credinţă aduce această îmbinare a slavei înălţării Crucii cu vremelnica odihnă a rămăşiţelor noastre pământeşti după ieşirea din această viaţă! Vă amintesc icoana noastră plină de înţelesuri care înfăţişează învierea! ***Acolo e zugrăvită Crucea, care cu capătul de jos se pogoară până în iad, iar cu braţele se sprijină pe pământ... Pe partea de jos, ce se pogoară în iad, suie protopărinţii - Adam şi Eva... iar după ei şi ceilalţi drepţi, traşi de dreapta Domnului, Care stă pe capătul de sus.*** Cred că înţelegeţi sensul acestei reprezentări! *Ea înseamnă că Domnul, prin Crucea Sa, a stricat iadul şi i-a slobozit pe cei care se aflau acolo înaintea venirii Lui.*

Aşadar Crucea lui Hristos a fost scară de suire din iad în rai pentru cei care au trăit înainte de Domnul Iisus Hristos... Ce este ea, atunci, pentru noi? Pentru noi, ea este scară de suire la cer îndată după desfacerea sufletului de trup. Pentru că acum cei ce cred în Hristos Iisus nu se pogoară la iad.

Şi atunci, cât de mângâietor trebuie să fie pentru noi faptul că apropiaţii noştri, părăsind această lume, nu sunt luaţi pe neaşteptate, în starea aceasta, de drumul necunoscut, ci îndată îl întâmpină pregătiţi - şi cât de dulce este încredinţarea că poate nici noi nu suntem lipsiţi de mângâierea aceasta...

Aşadar să mulţumim Domnului, Care a rânduit toate acestea pentru noi. Pentru toţi cei care ies din această viaţă a fost pregătită scara urcuşului la cer, şi anume Crucea... însă de fapt urcă pe ea doar cei care s-au deprins să umble sub cruce în viaţa de acum... Iar cei care în viaţa de acum nu au reuşit sau nu au vrut să umble sub cruce aşa cum trebuie nu vor trage nici un folos de pe urma faptului că pentru cei care pleacă de aici există o scară către cer. Pentru că ei fie n-o vor găsi, fie, găsind-o, nu se vor putea folosi de ea.

După aceasta puteţi trage învăţătura pe care v-o insuflă această biserică cu hramul înălţării Sfintei Cruci, aflată în cimitir! Prin aceasta parcă s-ar zice: „Mângâiaţi-vă cu faptul că după despărţirea de trup vi se pregăteşte scară către cer, dar totodată îngrijiţi-vă şi de pregătirea pentru a urca pe ea, deprinzându-vă să umblaţi cu bună chibzuinţă sub cruce de-a lungul vieţii de acum.

Auzind acestea, să nu suspine nimeni cu amărăciune, zicând: „Ce să facem? De unde să luăm cruci şi cum să umblăm sub greutatea lor?" Nu vă neliniştiţi! ***Domnul ştia că fară cruci nu putem avea parte de mântuire, şi ca atare a rânduit viaţa noastră în aşa fel, încât clipă de clipă şi din toate părţile suntem înconjuraţi de cruci. Ne rămâne de făcut numai un singur lucru... să luăm asupră-ne şi să ne purtăm crucile aşa cum trebuie.*** Vă voi arăta care sunt crucile acestea, cum trebuie luate şi purtate.

Cea dintâi cruce ***este această amară petrecere a noastră pe pământ, plină de necazuri, de lipsuri, de nemulţumiri, de boli şi de tot felul de nevoi***. Doar am fost zidiţi pentru fericire, însă, călcând porunca, am fost surghiuniţi din rai - şi iată că ducem epitimia petrecerii vremelnice în această vale a plângerii şi a tânguirilor... Nimeni nu este liber de această cruce, însă oricine are libertatea de a şi-o preface într-o doctorie vindecătoare sau de a-şi otrăvi viaţa cu ea. Pentru ca aceasta din urmă să nu se întâmple, iată ce este de făcut... ***Trebuie să socotim că merităm starea aceasta şi să Ii spunem Domnului sincer: „Nu merit ceva mai bun!";***

după aceea trebuie să ne ocărâm pe noi înşine, că suntem singurii vinovaţi de toate acestea şi, în fine, să îndurăm cu seninătate toate necazurile. Numai umblând în felul acesta, sub această cruce, vom primi îndrăznire ca şi după ieşirea din cele de aici să ne suim pe Cruce către cer.

Cea de-a doua cruce ***este alcătuită din toate slăbiciunile noastre, din toate simţămintele şi dispoziţiile nedrepte ale inimii noastre.*** Dumnezeu 1-a făcut pe om drept, însă acesta, ascultând de sfatul şarpelui, a primit în sine sământa răului, care a strâmbat firea lui cea bună... nu a nimicit-o, ci, altoindu-se pe ea, stă înaintea ei ca o sminteală şi o ispită. Nimeni nu este slobod nici de această cruce, şi cine nu ştie cât de tulburătoare şi de supărătoare este ea! Iată ce trebuie să facă cel care vrea să o întoarcă spre folosul său: ***să nu se lase târât de nici o pornire nedreaptă a inimii; dacă s-a lăsat târât fară voie, să se pocăiască şi să ia din nou poziţie de luptă împotriva patimilor. Orice refuzare a patimilor păcătoase, orice biruinţă asupra lor este un pas sub Cruce şi pregătire pentru suirea treptată de după moarte, pe Cruce, în rai.***

Cea de-a treia cruce***, altfel spus al treilea fel de cruce, este osteneala, pe care nu o putem ocoli, împreunată nedespărţit cu greutăţile şi răbdarea în îndeplinirea îndatoririlor ce stau asupră-ne.*** Nici un om nu este liber de îndatoriri - însă îndeplinirea acestora cere neapărat încordarea puterilor şi statornicie sau, totuna, osteneală şi răbdare... Astfel, răbdarea în împlinirea statornică a îndatoririlor cu care suntem însărcinaţi, dimpreună cu biruirea tuturor piedicilor legate de aceasta, alcătuieşte crucea şi, totodată, felul în care ne putem folosi de ea precum se cuvine.

- *Eşti tată sau mamă? Rabdă, îndeplinindu-ţi îndatoririle de tată, de mamă...*
- *Eşti judecător? Rabdă, îndeplinindu-ţi îndatoririle de judecător conştiincios (despre cel lipsit de conştiinţă ce să mai vorbim... acela se spânzură singur pe cruce spre pierzare).*
- *Eşti învăţător? Fă-ţi neobosit treaba de învăţător...*
- *Eşti negustor? Negustoreşte aşa cum trebuie...*

Astfel, fiecare, îndeplinind îndatoririle legate de locul şi tagma sa, se va întâlni cu răbdarea şi osteneala - altfel spus cu crucea, pe care purtându-o cu seninătate va dobândi putere să urce neîmpiedicat la cer, pe Cruce, în viaţa de dincolo de mormânt.

Mai sunt o mulţime de alte cruci: crucea omorârii cugetării deşarte, crucea răstignirii propriului plac, crucea lepădării de toate plăcerile sau, una peste alta, crucea lepădării de sine cu de-amănuntul; şi, mai presus de toate, crucea

***dăruirii de sine lui Dumnezeu*, când de la încredinţarea în voia lui Dumnezeu amorţeşte în om orice frământare privitoare la rânduirea sorţii sale vremelnice şi a celei veşnice.**

Iată câte cruci! si asta nu este încă totul... De altfel, la ce bun să le înşirăm pe toate cu de-amănuntul?.. In ce priveşte rostul lor, nu e nevoie de vorbe multe - am arătat deja în ce stă el.

Purtând cu seninătate soarta ce ţi-a fost dată şi luptându-te bărbăteşte cu patimile şi poftele, mergi cu răbdare pe calea lucrurilor la care eşti îndatorat, silindu-te să ajungi pe tărâmul lipsit de tulburare al hotărâtei încredinţări în voia lui Dumnezeu.

Astfel vieţuind, vom dobândi fară îndoială putere şi îndrăznire spre a urca fără împiedicare la cer pe Cruce după ieşirea din această viaţă!

Domnul să ne înţelepţească pe toţi ca să facem astfel. Cel ce cârteşte împotriva sorţii sale, care slujeşte patimilor, cel care se leneveşte să îşi îndeplinească îndatoririle, cel care este împlinitor al propriului plac şi cugetător de cele deşarte poartă şi ei cruci, dar nu spre mântuire... Să ne izbăvească Domnul de această nechibzuinţă, întru care ne pierdem aşteptând să ne mântuim, fără a bănui cursele vrăjmaşului, care în acest fel ne încurcă şi ne pregăteşte să-i cădem jertfă în cealaltă viaţă.

Amin!

Sfântul Teofan Zăvorâtul – La înălţarea cinstitei Cruci a Domnului (III)

De la crucea Domnului vine mântuirea la toată lumea: de la răstignirea noastră pe propria cruce vine mântuirea noastră. însuşirile aparte ale crucii călugăreşti.

Prăznuim acum slăvita înălţare a Cinstitei şi de viaţă Făcătoarei Cruci a Domnului. Toată lumea ştie de ce a fost nevoie de această înălţare, cum s-a săvârşit şi pentru ce se prăznuieşte cu asemenea măreţie în Biserica Creştinească. Aduceţi-vă aminte acum de toate acestea. ***După luarea de pe Cruce a Domnului nostru Iisus Hristos şi punerea Lui în mormânt, Cinstita şi de viaţă Făcătoarea Cruce a rămas pe Golgota şi după aceea, împreună cu celelalte cruci - cele ale tâlharilor -, a fost aruncată într-o peşteră adâncă, ce se afla chiar acolo, în apropierea locului răstignirii. Locul acela a fost acoperit cu vremea de gunoaiele de tot felul şi a fost dat uitării.***

Când Constantin cel mare s-a convertit la creştinism şi mama lui, Elena, a pus în inima sa să clădească Biserica învierii chiar pe locul unde aceasta a avut loc, atunci, printr-o deosebită călăuzire dumnezeiască, a fost aflată şi Crucea Domnului.

Nenumărata mulţime de popor care era de faţă poftea să vadă Crucea. împărăteasa a poruncit să fie împlinită dorinţa poporului, şi episcopul, ridicându-o, a arătat-o tuturor. Sfânta Biserică a rânduit ca această faptă a înălţării Crucii,

dimpreună cu minunatele lucrări dumnezeieşti legate de ea, să fie pomenite an de an ca semn al deosebitei mile a lui Dumnezeu faţă de Biserica Sa.

Să dăm mulţumită purtării de grijă proniatoare a Domnului pentru noi, dar totodată să şi învăţăm de la aceasta cele la care ea ne îndatorează. Deoarece, ***amintiţi-vă de asemenea, fiecare dintre noi are crucea sa, cu care, potrivit chemării Domnului, trebuie să meargă în urma Lui şi pe care trebuie, după pilda Apostolului, să se răstignească pentru Hristos.***

Golgota pentru această cruce este inima noastră; ea este înălţată ori înfiptă prin hotărârea plină de râvnă de a trăi potrivit Duhului lui Hristos şi este alcătuită din felurite aşezări ale inimii ce sunt de căpetenie şi de obârşie în viaţa creştinească.

De la Crucea Domnului vine mântuirea întregii lumi: de la răstignirea noastră pe crucea proprie vine mântuirea noastră.

Dar după cum de viaţă Făcătoarea Cruce a Domnului a fost aruncată în groapă şi acoperită cu gunoi, şi noi ne putem arunca crucea şi o putem acoperi prin nepăsare şi prin negrijă - şi atunci nu facem parte dintre cei mântuiţi, ci dintre cei ce pier. ***Ca atare, avem neapărată nevoie să ne lămurim bine din ce se alcătuieşte crucea noastră, ca să înţelegem aşa cum trebuie dacă ea stă neclintit în inima noastră sau a fost aruncată din ea, dacă mergem cu această cruce în urma Domnului sau ne-am abătut încotrova şi, lepădând acest jug bun al lui Hristos, rătăcim fară să ştim nici noi unde şi încotro?***

Surorilor cu care Domnul mi-a sortit să prăznuiesc acum Cinstita înălţare a Crucii Sale! Voi lămuri alcătuirea crucii noastre lăuntrice arătând cu deosebire cum se aplică ea în viaţa voastră călugărească. Şi crucea voastră, altfel spus crucea călugărească, seamănă cu crucile creştineşti obişnuite, numai că are propria sa structură, precum şi anumite însuşiri aparte în părţile care îi sunt de obşte cu acestea. Ce-i drept, e ceva mai grea, dar în schimb şi mai roditoare. Şi dacă de la cruce vine îndeobşte viaţă, de sub crucea călugărească izvorăsc şuvoaie îmbelşugate de viaţă.

Nu vă voi tâlcui totul amănunţit, ci doar vă voi arăta simţăminte şi aşezări sufleteşti fără de care nu puteţi face nici un pas în călugărie, fară de care nici nu puteţi să trăiţi mănăstireşte în mănăstire, fără de care nici călugăria nu este călugărie, ci viaţă obişnuită, atâta doar că desfăşurată între zidurile mănăstirii. Aşa că ascultaţi.

Părţii de jos a crucii, ***ce intră în pământ, îi răspunde în crucea lăuntrică lepădarea de sine, prin care este brăzdat pământul inimii şi în ea se înfige crucea.***

A te lepăda de tine însuţi înseamnă a te purta cu tine însuţi aşa cum se poartă alţii cu cei lepădaţi de oameni. In călugărie, această lucrare ia noul chip al omorârii faţă de sine şi de întreaga lume. Călugărul este ca un mort, îngropat în pământ. Zidurile mănăstireşti sunt sicriul lui. Straiul călugăresc este linţoliul de îngropare. El părăseşte tot ce se află dincolo de zidurile mănăstirii şi în tot ce este nu găseşte nimic înrudit: e străin de toate şi toate îi sunt străine, aşa încât i se potriveşte pe deplin cuvântul Apostolului: ***mie lumea s-a răstignit, şi eu lumii*** (Gal. 6, 14). Cine şi-a agonisit o asemenea aşezare sufletească a pus temelie trainică crucii lăuntrice şi călugăriei.

Partea de sus a crucii lăuntrice***, sau care stă drept şi se îndreaptă în sus, este alcătuită de răbdare, adică de o asemenea tărie de a rămâne în propria hotărâre, încât n-o pot clinti nici un fel de piedici, nici un fel de nemulţumiri şi de osteneli.*** Fără răbdare nimeni nu poate rămâne în bine, şi cu atât mai mult nu poate rămâne călugărul în călugărie.

Pentru mirean, răbdarea este statornicie în răbdarea tuturor ostenelilor care privesc îndeplinirea îndatoririlor lui; pentru călugăr, ea este pe deasupra neclintirea rămânerii în cinul lui şi în locul lui.

In viaţa mirenească, orice pas faci te căleşti în răbdare - în călugărie, nici nu poţi să faci vreun pas fără răbdare. Cercetaţi tipicul mănăstiresc, şi veţi vedea ce arenă largă este în el pentru lucrurile răbdării. Numai cel care a murit sieşi şi lumii poate îndura aşa cum trebuie cele cerute acolo.

Partea cea de-a curmezişul a crucii lăuntrice ***călugăreşti este alcătuită de ascultare*** - aşezarea sufletească în care omul nu întreprinde, nu plănuieşte nimic de capul său, ci doar ascultă şi împlineşte fară cârtire hotărârile altora. Cel ascultător seamănă cu o minge, care se rostogoleşte fără să trosnească încotro o mână lovitura pe care a primit-o. El renunţă de bună voie la autonomia sa şi se face unealtă altora. El lucrează fie la sfatul, fie la porunca altora, fară să se încreadă nici în gândul, nici în dorinţa sa. Ca atare, el este pe de-a-ntregul deschis. Dacă alţii nu văd ceva rău în el, el se deschide singur celui ales sau pus să primească asta, ca nu cumva sub înfăţişarea binelui să se ascundă în el vreun rău.

Uniţi-le acum pe toate, şi veţi vedea că omorârea de sine faţă de toate dă intrare în mănăstire, răbdarea face neprimejduită petrecerea în aceasta, ascultarea cuprinde toată lucrarea celor care petrec în ea. Iată crucea cea din trei părţi, din care izvorăşte adevărata viaţă călugărească!

„Dar ce viaţă e asta?", vor gândi unii. „înstrăinare de toate, lepădare de voia proprie şi ascultare, stingere întru răbdare a aproape oricărui simţământ - asta e oare viaţă?" Nu vă opriţi însă la cele dinafară. Fiecare dintre virtuţile călugăreşti arătate are în afara laturii aspre dinafară şi o latură lăuntrică, plină de viaţă şi bucurie, care fie că este presupusă de către ea, fie că se dezvoltă din ea. Astfel, răbdarea este sprijinită şi trăieşte prin nădejdea că osteneala călugărească nu e zadarnică. Nădejdea umple inima de bucurie în urma neîndoirii de primirea celor aşteptate, şi prin această bucurie îndulceşte chinul cel arzător al răbdării ostenelilor. De aceea, cel ce rabdă se bucură şi mai degrabă se desfată decât pătimeşte, în ciuda faptului că ceilalţi îl văd multpătimitor.

Ascultarea prinde viaţă de la dragoste. Ascultarea este lepădare de propria iniţiativă şi de propria socotinţă - lucrările care ne sunt cele mai de preţ. Mare putere trebuie să ai pentru a te birui pe tine însuţi şi a renunţa la ele. Prin puterea voinţei poţi, bineînţeles, să te sileşti, şi hotărârea neclintită are parte în această privinţă de reuşită - însă atâta vreme cât ea lucrează de una singură, lucrările ascultării seamănă cu frângerea unor crăci uscate. Numai dragostea are putere să împărtăşească ascultării însuşirea de a se mlădia fără a suferi dureri. ***Unde este dragoste, acolo totul se face cu drag, cu uşurinţă şi cu repeziciune. Numai ascultarea din dragoste umple de bucurie toate ostenelile la care este îndatorată.***

în fine, omorârea de sine faţă de lume prinde viaţă şi e stârnită prin credinţă: aşa trebuie să fie şi altfel nici nu poate fi aceasta, dacă cel ce a prins poftă de vieţuirea călugărească vrea să fie în ea ceea ce se cuvine a fi.

Sfânta credinţă ne spune că am fost zidiţi pentru viaţa în Dumnezeu, însă am căzut de la El în lanţurile egoismului şi farmecelor lumii, şi că din această pricină cel ce doreşte să se scoale din nou pentru viaţa în Dumnezeu trebuie să moară faţă de sine însuşi şi faţă de lume.

în condiţiile în care omul nutreşte dorinţa vie de binele cel adevărat, această încredinţare de faptul că este neapărată nevoie de rânduiala dată hrăneşte omorârea de sine faţă de toate şi îi dă viaţă, mai ales în legătură cu altă încredinţare, şi anume

că doar prin această aşezare sufletească omul se poate altoi pe Hristos şi, răstignindu-se împreună cu El, poate primi din El depline puteri de viaţă.

Astfel, ***temelia crucii lăuntrice este alcătuită de credinţă dimpreună cu lepădarea de sine, altfel spus cu omorârea de sine faţă de toate; partea ei cea de-a lungul este răbdarea întărită de nădejde, iar partea cea de-a curmezişul e ascultarea însufleţită de dragoste.***

Dacă e să asemuim crucea unui pom, atunci rădăcina acestuia va fi credinţa, din care cresc mai întâi de toate lepădarea de sine şi hotărârea de a lăsa toate şi a te apuca de un singur lucru: mântuirea sufletului întru depărtarea de toate cele lumeşti. ***Din lepădarea de sine se naşte dragostea gata de orice ascultare; din ascultare sau în acelaşi timp cu ea creşte răbdarea încununată de nădejdea care urcă la cer - în cele mai dinlăuntru, dincolo de catapeteasmă, după cuvântul apostolului.***

Unde se află toate aceste aşezări sufleteşti, acolo pomul crucii nu stă aşa, golaş, ci are multe ramuri ale virtuţilor de tot felul, este acoperit de frunzele purtării bune dinafară şi aduce belşug de roade ale faptelor celor bune. Acolo este uitare de lume şi de obiceiurile ei, necurmată petrecere în mănăstire fără a ieşi nicăieri din ea, dragoste de însingurare, osteneală în rugăciunea din chilie şi din biserică, postire, neobosire în lucrul de mână, ajutorarea cu drag a altora, iertarea, îndemnarea frăţească la cele bune, pacea, înfrânarea ochilor, a limbii şi a urechilor şi aşa mai departe, şi aşa mai departe, şi aşa mai departe. *Fericit sufletul care, intrând înlăuntrul său, va afla toate acestea în inima sa! Acesta este semnul învederat că pomul crucii a fost înălţat în el, împlântat temeinic, şi că are din belşug putere lăuntrică vie, aşa că acest pom poate fi numit în chip nemincinos pom purtător de viaţă, şi nu numai îndeobşte, ci anume pentru inima omului cu pricina.*

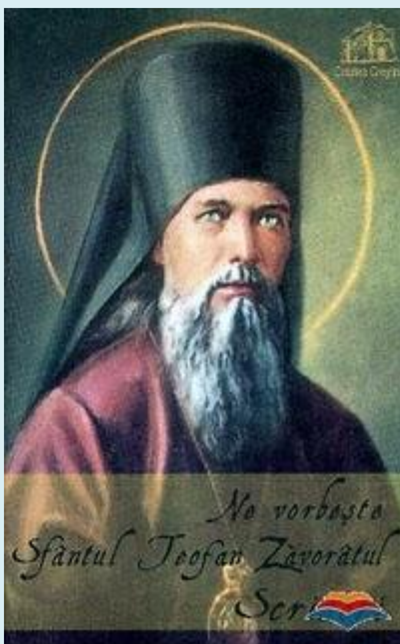
Cum stau lucrurile la voi, surorilor, vedeţi singure! Dacă toate virtuţile pe care le-am arătat sunt cu adevărat în inima voastră, crucea voastră stă în picioare - e înălţată. Iar dacă nu, să ştiţi că ea a fost îngropată de simţămintele şi aşezările sufleteşti rele, potrivnice ei. Pe acestea din urmă nu le numesc, căci se văd de la sine. Nu pot să nu adaug însă dorinţa sau chiar cererea: dacă veţi afla că crucea voastră fie s-a înclinat, fie a căzut cu totul sau, şi mai rău, a fost acoperită de praful şi de gunoiul gândurilor şi dorinţelor rele, îngrijiţi-vă s-o scoateţi la lumină, s-o curăţiţi prin pocăinţă şi iarăşi s-o înălţaţi şi s-o împlântaţi în inimă prin hotărârea nestrămutată de a lucra cu râvnă pentru mântuirea sufletului, până la jertfirea vieţii.

Să credeţi că fară această cruce nu este viaţă duhovnicească şi nu este mântuire, nu este nici mângâiere în viaţa călugărească.

Fără cruce nimeni nu s-a mântuit şi nu se va mântui. Domnul a intrat întru slavă după ce a pătimit pe Cruce: şi toţi câţi urmează Lui intră în împreună-proslăvirea cu El printr-un fel de cruce. Doriţi să intraţi întru această slavă? Suiţi-vă mai întâi pe Cruce, şi de-abia de pe Cruce veţi merge la cer.

Amin!

Sfântul Teofan Zăvorâtul – Am înălţat Sfânta Cruce în inimile noastre?

“Astăzi sărbătorim Înălţarea Sfintei Cruci, când semnul sfânt al mântuirii noastre este ridicat în toate bisericile. Însă aceasta este doar o manifestare exterioară, ***existând şi o înălţare interioară a Crucii, ce se petrece în inima noastră. Ea este desăvârşită atunci când omul hotărăşte să se răstignească pe sine sau să se cureţe de patimi.***

Potrivit apostolului Pavel, sunt creştini cu adevărat numai cei care îşi răstignesc trupul, omorând în felul acesta dorinţele şi patimile.

Fiecare creştin trebuie să îşi pună întrebarea dacă semnul sfânt al Crucii este înălţat şi în inima lui. **Să fim cu toţii atenţi ca nu cumva conştiinţa să nu se spună: *„Te interesezi numai de dorinţele trupeşti.* *În inima ta, Crucea lui Hristos nu e înălţată. Ai aruncat-o în groapa patimilor, unde a putrezit din cauza indiferenţei şi a dispreţului tău”.***

După îngroparea Domnului, Crucea a rămas pe Golgota. Mai târziu, a fost aruncată într-o groapă, printre nişte gunoaie. Oraşul Ierusalim a fost ocupat de soldaţii romani, iar clădirile sale au fost făcute una cu pământul. Atunci când a reînceput construirea, la sfatul diavolilor, romanii au pus în locul Răstignirii idolul Afroditei, o veche zeitate a imoralităţii.

Un lucru asemănător se întâmplă şi cu crucea noastră interioară. Când vrăjmaşul domneşte peste suflet, adică peste Ierusalimul cel înţelegător, ***crucea noastră duhovnicească este aruncată de pe Golgota inimii şi acoperită cu gunoaiele patimilor şi ale desfrânării.*** După aceea, înlăuntrul nostru sunt ridicaţi idolii cei ruşinoşi, pe care numai intervenţia cu ***multă putere a harului*** îi poate distruge".

(Sfântul Teofan Zăvorâtul, Ne vorbeşte Sfântul Teofan Zăvorâtul. Scrisori, Editura Egumenita)

Sfântul Ioan Maximovici - Înălţarea Sfintei Cruci

Crucea, care până la Hristos a fost unealtă de tortură, stârnind groază şi silă, după moartea lui Hristos pe Cruce a devenit armă şi semnul mântuirii noastre. ***Prin ea, Hristos l-a sfărâmat pe diavol, de pe ea S-a coborât la iad şi, slobozindu-i de acolo pe cei ce se chinuiau, i-a adus în împărăţia Cerească.***

Imaginea Crucii este înfricoşătoare pentru demoni şi, ca semn al lui Hristos, este cinstită de creştini.

Domnul i-a arătat-o pe cer împăratului Constantin, aflat în drum spre Roma, să se lupte cu tiranul care pusese mâna pe putere; făurindu-şi un stindard în formă de cruce, împăratul Constantin a repurtat o victorie deplină. Fiind ajutat prin Crucea Domnului, împăratul a rugat-o pe mama sa, împărăteasa Elena, să caute Crucea de viaţă făcătoare; şi Cuvioasa Elena, îndreptându-se spre Ierusalim, după multe căutări, o găsi.

Multe vindecări şi alte minuni s-au făcut şi se fac atât prin Crucea Domnului, cât şi prin imaginea ei. ***Prin ea, Domnul păzeşte poporul Său de toţi vrăjmaşii văzuţi şi nevăzuţi. Biserica Ortodoxă prăznuieşte cu multă solemnitate aflarea Sfintei Cruci, amintindu-şi totodată şi arătarea Crucii pe cer împăratului Constantin.***

În această zi şi în alte zile închinate Sfintei Cruci noi ne rugăm lui Dumnezeu să-Şi reverse milostivirile nu numai unor persoane în parte, ci şi întregii creştinătăţi, întregii Biserici. Foarte sugestiv vorbeşte despre aceasta troparul

Sfintei Cruci, alcătuit în secolul al VIII-lea, când prietenul Cuviosului Ioan Damaschin, Sfântul Cosma, episcopul Maiumei, a scris toată rânduiala slujbei înălţării Sfintei Cruci. "***Mântuieşte, Doamne, poporul Tău şi binecuvântează moştenirea Ta, biruinţă*** (binecredincioşilor) împăraţi(Troparul [înălţării] Sfintei Cruci, în (actuala) rânduială a slujbelor Bisericii Ortodoxe Române: ***Bine-credincioşilor creştini***" *(cf. Sinaxar şi Ceaslov, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al B.O.R., Bucureşti, 1990).)* ***asupra celor potrivnici dăruieşte şi cu Crucea Ta păzeşte pe poporul Tău."***

Începutul acestei rugăciuni este preluat din Psalmul 27. În Vechiul Testament, prin cuvântul „popor" se înţelegeau numai mărturisitorii credinţei adevărate, oamenii cei credincioşi lui Dumnezeu. „Moştenirea" era tot ce îi aparţine de fapt lui Dumnezeu, era avuţia lui Dumnezeu, aşa cum este Biserica lui Hristos în Noul Testament. ***Rugându-ne pentru mântuirea poporului lui Dumnezeu (a creştinilor) atât de muncile veşnice, cât şi de nenorocirile pământeşti, noi ne rugăm Domnului să binecuvânteze, să trimită harul Său şi darurile Sale întregii Biserici şi să o întărească lăuntric.***

Rugăciunea de a da „biruinţă împăraţilor", marilor ţiitori ai lumii acesteia, are ca punct de pornire Psalmul 143, stihul al 10-lea şi aminteşte de biruinţele repurtate de regele David, prin puterea lui Dumnezeu şi, de asemeni, de victoriile dăruite împăratului Constantin prin Crucea Domnului. Această arătare a Crucii i-a făcut pe împăraţii care până atunci îi prigoneau pe creştini să devină apărătorii Bisericii de vrăjmaşii cei din afară, de „episcopii din afară", după formula Sfântului împărat Constantin.

Biserica, întărită pe dinăuntru de harul lui Dumnezeu şi îngrădită pe dinafară, este pentru creştinii ortodocşi „cetatea lui Dumnezeu", lăcaşul dumnezeiesc, de unde porneşte calea spre Ierusalimul ceresc. Felurite nenorociri au zguduit lumea, au dispărut popoare, au pierit oraşe şi state întregi, dar prigonită şi chiar sfâşiată pe dinăuntru Biserica stă neclintită, căci porţile iadului nu o vor birui. Astăzi, când strădaniile conducătorilor lumeşti de a stabili ordine pe pământ rămân neroditoare, singura armă de nădejde a lumii rămâne aceea despre care cântă Biserica: ***„Crucea este apărătoarea întregii lumi, Crucea este înfrumuseţarea Bisericii, Crucea este puterea împăraţilor, Crucea este întărirea credincioşilor, Crucea este slava îngerilor şi rana demonilor".***

De ce rugăciunile către Crucea de viaţă dătătoare sunt unite cu rugăciunile pentru împăraţi?

Ca armă a mântuirii noastre, Crucea Domnului a început să fie cinstită de creştini încă din vremurile apostolice. Însă, în timpul prigoanei creştinilor, ea putea fi cinstită numai pe ascuns. „Hristos Cel Răstignit” era sminteală pentru iudei şi nebunie pentru păgâni. De aceea, creştinii nu cinsteau Crucea în mod deschis, ca să nu o expună batjocurilor. Ei ascundeau imaginea Crucii sau o reprezentau astfel încât păgânii să nu-şi dea seamna că desenul respectiv reprezenta în mod ascuns Crucea.

În anul 312, împăratul Constantin cel Mare, în timpul campaniei spre Roma a văzut pe cer imaginea unei cruci, cu inscripţia „N I K A”, adică „biruieşte!”. Făurindu-şi un steag de luptă în formă de cruce, împăratul Constantin a pornit la război, a înfrânt duşmanul şi a cucerit Roma. În amintirea acestei victorii, el a poruncit să fie aşezată la Roma o statuie a lui cu o cruce în mână, cu inscripţia: „Prin acest semn mântuitor am eliberat Roma de tiran”. La scurtă vreme după aceasta, edictul de la Milan îngăduia mărturisirea creştină; însuşi împăratul Constantin a dat exemplu de cinstire a Crucii, poruncind să fie reprezentat cu o cruce în mână chiar şi pe monezi. De două ori a mai văzut împăratul Constantin Crucea pe cer, în campaniile lui ulterioare, ceea ce l-a întărit şi mai mult în cinstirea Sfintei Cruci.

După dorinţa împăratului, mama sa, Sfânta împărăteasă Elena, a întreprins o călătorie la Ierusalim şi a aflat acolo Sfânta Cruce de viaţă dătătoare. Ea a adus o parte a Crucii la Ţarigrad (Constantinopol (n. Apologeticum).) şi împăraţii Bizanţului, când plecau în călătorii, o luau cu ei, nădăjduind să primească prin Cruce ajutor de la Dumnezeu.

Iată de ce, în minunatele cântări bisericeşti care o proslăvesc, Sfânta Cruce este lăudată şi pentru ajutorul primit prin ea de împăraţii dreptcredincioşi. Totodată, Biserica Ortodoxă, urmând îndrumarea Sfântului Apostol Pavel, se roagă pentru împăraţi, chiar şi pentru cei păgâni, întrucât ei sunt apărătorii ordinii, iar nu prigonitorii credinţei, şi a înălţat mereu rugăciuni către Dumnezeu pentru ca puterea Crucii să-i ajute pe împăraţii care îşi pun nădejdea în ea.

Slujbele Sfintei Cruci din fiecare miercuri şi vineri, zile în care sunt pomenite Patimile lui Hristos, şi din celelalte praznice ale de viaţă făcătoarei Cruci sunt pline de astfel de rugăciuni, în ele se spune: „***Crucea este puterea împăraţilor***”, „***cu tine se laudă credincioşii noştri împăraţi, căci prin puterea ta poporul lui Israel*** (Posibilă greşeală în text unde apare scris Ismael: fiul patriarhului Avraam şi al slujnicei soţiei sale, egipteanca Agar. Fiii săi sunt consideraţi printre întemeietorii poporului arab (v. Fac. 17, 20).) ***cu putere a biruit***”, „***biruinţă***

binecredincioşilor împăraţi asupra celor potrivnici dăruieşte şi cu Crucea Ta păzeşte pe poporul Tău", „***lemn cinstit, dătător de biruinţă împăraţilor împotriva barbarilor***"... De astfel de formule şi altele aşijderea sunt pline slujbele Sfintei Cruci.

Este remarcabil că multe dintre aceste cântări au fost scrise de Sfinţi Părinţi care au pătimit crunt de pe urma împăraţilor iconoclaşti, dar ei nu şi-au curmat rugăciunile pentru ei, crezând cu tărie că acestor răi împăraţi le vor urma şi împăraţi binecredincioşi. Nici grecii ortodocşi, nici slavii din sud nu au schimbat aceste rugăciuni, chiar şi atunci când s-au aflat sub stăpânirea turcilor sau a altor stăpâniri străine, şi chiar dacă acestea erau de altă credinţă.

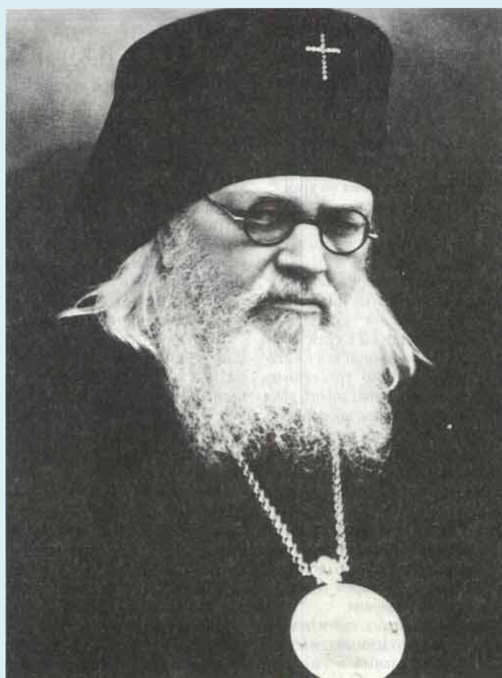
Care este rostul rugăciunii pentru împăraţi din cuprinsul rugăciunilor Sfintei Cruci, când un popor ortodox poate că nici nu-şi are împăratul său? **În primul rând,** ***popoarele ortodoxe trebuie să se roage nu numai pentru conducătorii lor, ci - ca mădulare ale unui singur trup: trupul Bisericii - trebuie să se roage şi pentru alţi suverani dreptslăvitori.*** Cuceriţi de turci, grecii, sârbii, bulgarii şi românii se rugau pentru unicul împărat ortodox de atunci, acela al Rusiei. La fel, şi datoria ruşilor este să se roage nu numai pentru ai săi, ci şi pentru suveranii altora, cu atât mai mult cu cât emigranţii care trăiesc în ţările respective se bucură de protecţia lor.

În al doilea rând, ***când înălţăm rugăciuni pentru împăraţi, nu ne rugăm doar pentru împăraţii de acum, ci şi pentru viitorii împăraţi dreptslăvitori***, căci, după tâlcuirea Sfântului Ioan Gură de Aur, suveranii ortodocşi vor deţine puterea până la venirea lui Antihrist, îngrădind răspândirea răului. Iată de ce Biserica Ortodoxă nu încetează să se roage: „***biruinţă binecredincioşilor împăraţi asupra celor potrivnici dăruieşte***". Aceste cuvinte se găsesc în rugăciunea Sfintei Cruci, care se foloseşte deosebit de des, fiind tropar, adică un fel de imn al zilelor Sfintei Cruci.

Primele cuvinte ale acestei rugăciuni compun al 12-lea verset al Psalmului 27 al lui David, iar următoarele sunt preluate din Psalmul 143, scris de David cu ocazia luptei cu Goliat. La început ea a fost compusă ca o sedealnă a octoihului glasului l, pentru cântarea de miercuri şi de vineri, între citirea catismelor Psaltirii. Apoi a început să fie folosită, de asemeni, şi ca tropar al acelor zile, al praznicelor înălţării Sfintei Cruci şi a altor zile închinate Sfintei Cruci. Ea se mai citeşte şi la începutul utreniilor de fiecare zi, se cântă la slujba agheasmei mici şi de multe alte ocazii. În Rusia şi în alte câteva ţări slave, în această rugăciune se introducea şi numele suveranului înscăunat, dar conţinutul ei principal a rămas întotdeauna textul neschimbat şi originar, cel pe care l-au scris Sfinţii Părinţi:

„Mântuieşte, Doamne, poporul Tău şi binecuvântează moştenirea Ta, biruinţă binecredincioşilor împăraţi asupra celor potrivnici dăruieşte şi cu Crucea Ta păzeşte pe poporul Tău “.

Sfântul Luca al Crimeei - Predică la Praznicul Înălţării Sfintei Cruci (I) - "Dumnezeu Şi-a ales cele slabe ale lumii, ca să le ruşineze pe cele tari…"

Crucea Domnului

Sărbătoarea Înălţării Sfintei Cruci a Domnului este una dintre cele mai importante sărbători. Este atât de mare, încât duminica dinaintea acesteia şi duminica de după ea, Sfânta noastră Biserica le dedică pregătirii creştinilor pentru ea şi întăririi în cugetarea la aceasta.

Astfel este rânduit şi înaintea sărbătorii Naşterii lui Hristos, şi înaintea Botezului Domnului.

Cum ne pregăteşte Sfânta Biserică pentru această mare sărbătoare? Ne propune să ne concentrăm atenţia şi inima la Crucea Domnului. Aţi auzit astăzi, în Apostol, ce a spus despre sine Sfântul Pavel: ***Nu vreau să mă laud decât în Crucea Domnului nostru Iisus Hristos, prin care lumea este răstignită pentru mine şi eu pentru lume (Galateni 6, 14). Eu m-am răstignit cu Hristos şi de acum nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăieşte în mine (Galateni 2, 19-20).***

Iată ce era pentru Sfântul apostol Pavel Crucea lui Hristos. El a pătruns o asemenea evlavie în faţa Crucii lui Hristos, încât nu se mai gândea la nimic altceva, uitând cu totul de lume. ***Crucea lui Hristos stătea permanent în faţa ochilor lui.***

Mulţi dintre voi din experienţă ştiu că uneori chipul cuiva persistă în faţa ochilor. Ştiţi că ***dacă va pogorî în inima noastră dragostea, atunci chipul celui iubit neîncetat va sta în faţa ochilor celui care îl iubeşte. Ziua şi noaptea se gândeşte la el, trăieşte doar cu cel iubit.*** Dar aceasta iubire este de un alt fel.

Iubirea apostolului Pavel este forma supremă de dragoste, fiindcă pentru totdeauna s-a întipărit în inima lui, Crucea lui Hristos. În această pericopă evanghelică aţi auzit cuvintele Domnului Iisus Hristos însuşi în convorbirea Sa cu Nicodim:

După cum Moise a înălţat şarpele în pustie, tot aşa trebuie să Se înalţe Fiul Omului *(Ioan 3, 14)*.

Când a fost înălţat şarpele de aramă în chipul crucii, atunci ***toţi israelitenii, muşcaţi de şerpi, îndreptând ochii şi inimile lor spre această reprezentare care îl preinchipuia pe Domnul Iisus Hristos răstignit pe Cruce, se vindecau.***

Şi la Sfântul apostol Pavel gândirea era îndreptată la Crucea Domnului şi la Domnul Iisus Hristos, pe această Cruce pe care s-a adus înfricoşătoarea jertfă de pe Golgota, pe Crucea care a răstignit păcatele lumii. ***El a uitat de toate, nu se putea gândi la nimic altceva. Se gândea doar la Domnul, răstignit pe Cruce.*** Iată cât de profund simţea Apostolul Pavel, Crucea lui Hristos!

Dar noi cu ce ne lăudăm? Ne lăudăm cu succesele în activitatea noastră stiinţifică, socială. Ne fălim cu laude, distincţii şi ordine primite pentru această activitate, cu succesele vieţii noastre – bogăţie, agerime, dibăcie, cu succesele noastre în sport. Iată cu ce ne lăudăm noi şi spre ce sunt îndreptate inimile noastre.

Iar toţi sfinţii, precum apostolul Pavel, se răstigneau împreună cu DomnuI Iisus Hristos. În inimile lor s-au întipărit profund cuvintele Domnului Însăşi şi cele ale apostolilor.

Ei ţineau minte ce a spus apostolul Pavel: ***La cele de sus să cugetaţi, nu la cele de pe pământ, căci voi aţi murit, iar viaţa voastră este împreună cu Hristos ascunsă-n Dumnezeu (Coloseni 3, 2-3).***

Ei au murit prin Botez pentru toate mângâierile şi bunurile lumii, s-au îngropat cu Hristos şi, la fel ca şi în Apostolul Pavel, în ei trăia Hristos. Nu uitau cuvintele lui: ***într-adevăr pătimim împreună cu El, pentru că împreună cu El ne şi slăvim***

(Romani 8, 17). Cu toată inima aspirau să pătimească împreună cu Hristos pentru adevărul suprem, pentru dragoste, pentru lumina cerească.

Ei nu uitau cuvintele Domnului: ***Dacă-Mi slujeşte cineva, Tatăl Meu îl va cinsti (Ioan 12, 26). Şi ei din toată inima Îl slujeau pe Domnul, toate gândurile lor, toate aspiraţiile minţii şi inimii lor le îndreptau spre a-L urma pe Hristos fiindcă în faţa lor stătea făgăduinţa neobişnuită a Lui: Unde sunt Eu, va fi şi slujitorul Meu.***

Care făgăduinţă poate fi mai înaltă decât aceasta? Hristos ne făgăduieşte că cei care Îl vor urma, cei care vor iubi Crucea Lui, cei care se vor răstigni împreună cu El şi numai la El vor cugeta, vor fi unde va fi El, vor fi cu El şi cu Tatăl Ceresc.

Şi mulţime de oameni, cu inima curată, care L-au iubit pe Domnul Iisus Hristos, L-au urmat, au mers acolo unde El i-a chemat. Şi s-a făcut pustie lumea pentru ei, ***nu le-a trebuit nici o distracţie, toate acestea sunt mărunte, fiindcă ei cugetau la cele veşnice, iar nu la cele pământeşti.*** Şi-au îndreptat toate gândurile spre cele veşnice. Au început să privească nu la frumuseţile lumii ci în adâncul inimii lor. ***S-au îndeletnicit nu cu adunarea bunurilor lumeşti, nu cu aranjarea vieţii lor pământeşti, ci cu contemplarea adâncului inimii lor şi cu curăţirea ei.*** Ei plecau din lume în păduri dese, în pustie, în munţi, iar acolo, lăsând în urmă toată lumea cu toate interesele ei mărunte şi nesemnificative, aspirau spre veşnicie, spre Hristos. Ei s-au răstignit cu Hristos şi lumea s-a răstignit pentru ei. Iată cum împlineau aceste cuvinte ale lui Hristos şi ale lui Pavel cei mai mari creştini.

Iar noi, creştinii cei slabi, măcar uneori să ne amintim despre Crucea lui Hristos. Măcar şchiopătând, împiedicându-ne şi căzând, să mergem după Hristos.

Să fie în faţa noastră mereu chipul Sfântului Pavel, al tuturor sfinţilor şi al cuvioşilor mucenici, pentru care lumea a fost răstignită şi care s-au răstignit împreună cu Hristos.

Sfântul apostol Pavel spune: ***De acum înainte nimeni să nu-mi mai facă supărare; căci eu în trupul meu port semnele Domnului Iisus (Galateni 6, 17). Pe Sfântul apostol îl băteau, îl defăimau, se străduiau să-l ucidă. Tot trupul lui era acoperit de semnele lui Hristos şi el cerea să fie lăsat, să nu fie împovărat. Trebuie să ştim cu toţii că aceste cuvinte ale lui Pavel: Căci eu în trupul meu***

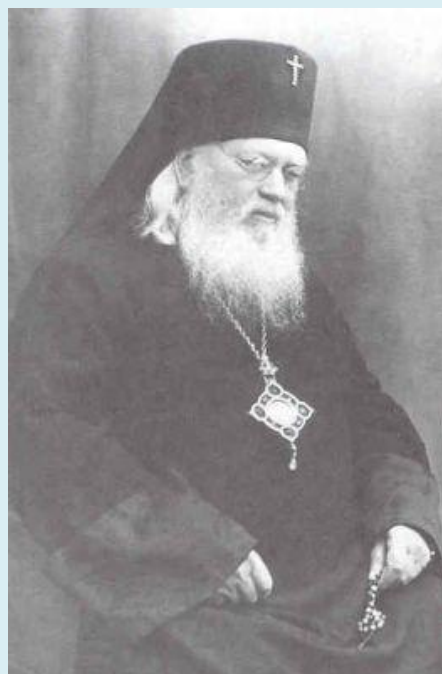
***port semnele Domnului Iisus** sunt scrise pe haina fiecărui călugăr şi fiecărei călugăriţe.*

Mulţi dintre cei care L-au iubit pe Hristos pot spune la fel - *nimeni să nu ne împovăreze, să nu ne defăimeze, nimeni să nu clevetească împotriva noastră, nimeni să nu ne chinuie cu tot felul de presupuneri, fiindcă* purtăm semnele *Domnului Iisus.*

Această cuvântare Sfântul apostol Pavel a încheiat-o cu cuvintele cu care o voi încheia şi eu: ***Harul Domnului nostru Iisus Hristos să fie cu duhul vostru, fraţilor! Amin (Galateni 6, 18).***

(23 septembrie 1945)

Sfântul Luca al Crimeei - Predică la Praznicul Înălţării Sfintei Cruci (II)

Sărbătoarea Înălţării Crucii Domnului este foarte veche. Se ştie că se prăznuia deja în secolul al V-lea, şi că a fost fixată cu ocazia unui mare eveniment - ***aflarea Crucii Domnului.***

Elena, mama primului împărat roman creştin Constantin, a mers la Ierusalim ca să caute Crucea Domnului. Era o sarcină dificilă, fiindcă Ierusalimul, după moartea pe Cruce a Domnului Iisus Hristos, a fost de două ori distrus de romani şi zăcea în ruine, iar ***locul Golgotei împăratul roman Adrian a poruncit să fie astupat cu mult pământ şi să se construiască o capişte idolească pentru zeiţa Venera, pentru a distruge amintirea Crucii lui Hristos.***

Mama împăratului, Elena, nu ştia de unde să înceapă căutările Crucii, dar Domnul i-a trimis în cale un evreu bătrân, pe Iuda, care i-a spus că Sfânta Cruce se află sub capiştea Venerei. Împărăteasa a poruncit să fie distrusă capiştea şi sub ea a aflat trei cruci. ***Inscripţia de pe Crucea lui Hristos nu mai era. Dar au recunoscut-o prin aceea că, atingând-o de un om mort, acela a înviat.*** Atunci mulţime mare de popor, într-o bucurie negrăită, a început să se înghesuie să vadă Crucea lui Hristos. Pentru ca Crucea să fie văzută, patriarhul Ierusalimului, Macarie, a aşezat-o pe un loc mai înalt şi a înălţat-o (a ridicat-o în văzul tuturor). Poporul, cu entuziasm, cânta: ***„Doamne, miluieşte! Doamne, miluieşte! Doamne,***

miluieşte!" Fără încetare cânta, cum aţi auzit aseară la Miezonoptică, în timpul înălţării Crucii.

Iată istoria acestei sărbători. Pomenind Crucea lui Hristos, răstignirea şi mântuirea lumii prin Crucea Lui, trebuie să pătrundem învăţătura creştină despre Cruce.

Cu putere a vorbit despre Cruce Sfântul apostol Pavel în prima sa Epistola către Corinteni. Ascultaţi cuvintele lui, pătrundeţi adânc în însemnătatea lor sfântă: Cuvântul cruce pentru cei ce pier este nebunie, iar pentru noi, cei mântuiţi, este puterea lui Dumnezeu.

Nebunie, sminteală, ieşire din minţi sunt pentru cei ce pier cuvintele despre cruce, iar pentru noi toţi în ele este toată puterea lui Dumnezeu, fiindcă este scris: ***Voi pierde înţelepciunea înţelepţilor şi priceperea celor pricepuţi o voi lepăda. Aceasta o spune prorocul Isaia: Unde este înţeleptul? Unde sunt cărturarii? Unde este întrebătorul veacului acestuia? Nu a prefăcut oare Dumnezeu inţelepciunea lumii acesteia în nebunie?***

În nebunie a prefăcut Dumnezeu toată înţelepciunea lumii acesteia. Unul dintre cele mai înţelepte popoare din vechime se consideră poporul german. Acest popor a fost purtătorul înţelepciunii lumeşti. Din sânul lui au ieşit filosofi mari precum Kant, Fichte, Hegel; ştiinţa germană stătea mai presus de toate ştiinţele europene. *Şi aţi văzut cum a ruşinat Domnul această înţelepciune lumească a poporului german, cum a prefăcut-o în nebunie.* ***Fiindcă a fost oare vreodată nebunie mai cumplită decât cea a căror martori am fost de curând? Oare când a înnebunit poporul până la o asemenea măsură, încât în modul cel mai feroce să distrugă multe milioane de oameni şi biserici ale lui Dumnezeu?*** Astfel, asupra poporului german s-au împlinit în zilele noastre ***cuvintele apostolului Pavel***: ***Nu a prefăcut oare Dumnezeu înţelepciunea lumii acesteia în nebunie? Fiindcă atunci când lumea, în înţelepciunea ei, nu L-a cunoscut pe Dumnezeu, I-a fost bineplăcut lui Dumnezeu cu nebunia propovăduirii să-i mântuiască pe cei credincioşi. Fiindcă şi iudeii cer minuni, şi elinii caută înţelepciune.***

Voi aţi auzit nu o dată, în timpul citirii Evangheliei, cum ***conducătorii preoţilor şi fariseii cereau de la Domnul Iisus Hristos să le arate semne ca mărturie că are putere să facă faptele pe care le săvârşea permanent. Ce fel de semne le mai trebuiau, când Domnul făcea minune după minune?*** Ei erau orbi, dar cereau minuni noi prin care să dea Domnul mărturie despre chemarea Sa de sus.

Iar elinii caută înţelepciune. Vechii greci erau un popor profund gânditor. ***Din sânul poporului grec au ieşit mari filosofi ai lumii vechi, care şi până în prezent sunt la o înălţime greu de atins - Pitagora, Socrate, Platon, Aristotel.***

Aristotel este purtătorul unei înţelepciuni neîntrecute, al amplorii şi profunzimii minţii. Grecii erau un popor care a pătruns profund toată înţelepciunea filosofică, un popor care cu nesaţ îşi pleca urechea spre tot ce era înţelept, un popor care în persoana conducătorilor săi ***în Areopagul din Atena, cu deosebită atenţie ascultau discursul apostolului Pavel, simţind că el vorbeşte ceva important, de care ei nu ştiau încă.***

Elinii caută înţelepciune; iar noi Îl propovăduim pe Hristos Cel răstignit, pentru iudei sminteală, iar pentru elini nebunie.

Iudeii Îl aşteptau pe Mesia ca pe împărat puternic, care se va aşeza în fruntea poporului lui Israel şi va impune o conducere mondială acestui popor. Pentru ei era sminteală să asculte Mesia este Cel pe Care ei L-au răstignit pe cruce.

Iar pentru elini era nebunie*, **fiindcă grecii vorbeau cu dispreţ despre propovăduire în primele secole ale creştinismului, secole de cruntă persecuţie al creştinilor de către romani, despre Hristos cel răstignit, ***îşi băteau joc de faptul că creştinii Îl considera Dumnezeu pe un om nefericit, răstignit pe cruce.

Pentru cei chemaţi însă, şi iudei şi elini, convertiţi la Hristos, ***aceasta era puterea şi înţelepciunea lui Dumnezeu.***

Pentru noi toţi propovăduirea despre Cruce, propovăduirea despre Domnul Iisus răstignit, este propovăduirea despre puterea lui Dumnezeu, despre înţelepciunea Lui.

Fiindcă spuneţi-mi cine şi când în istoria lumii a arătat o putere asemănătoare celei pe care a arătat-o Domnul Iisus Hristos, nu doar în propovăduirea Sa, ci şi în minunatul Lui act de mântuire prin Sângele şi Crucea Sa, al neamului omenesc care pierea?

Este puterea care a cucerit lumea, este puterea care a suprimat stăpânirea diavolului asupra celor care au crezut în Domnul Iisus Hristos, care în inima lor şi-au întipărit semnul Crucii lui Hristos.

Noi propovăduim despre Hristos ca despre înţelepciunea lui Dumnezeu, acea înţelepciune care a ruşinat toată înţelepciunea lumii şi a prefăcut-o în nebunie, fiindca nu există pentru noi o înţelepciune mai înaltă decât cea pe care am auzit-o din gura Domnului nostru.

Ştim acum că începutul înţelepciunii nu se află în cărţile omeneşti, nici în cărţile filosofice, ştiinţifice, ci în frica de Dumnezeu, că nu există înţelepciune şi nici pricepere împotriva Domnului – cum spunea înţeleptul Solomon.

Ne amintim cuvintele lui Pavel despre Hristos ***în Care este ascunsă toată comoara înţelepciunii*** *şi vedeţi.* ***Noi căutăm înţelepciune doar în această comoară şi nicăieri în altă parte.*** Ştim că sunt adevărate cuvintele lui Solomon că ***gura dreptului izvorăşte înţelepciune.***

Spuneţi-mi a cui gură a izvorât mai multă înţelepciune decât gura sfinţilor şi a învăţătorilor Bisericii, gura Sfântului Vasile cel Mare, Grigorie Teologul şi a unui şir întreg de sfinţi?

A cui gură a izvorât mai multă înţelepciune decât a Cuviosului Serafim de Sarov, Serghie de Radonej, Antonie şi Teodosie de la Pecerska? Noi ştim că gura drepţilor izvorăşte înţelepciune, ştim că sunt adevărate cuvintele lui Solomon despre aceea că ***cu cei smeriţi este înţelepciunea, cu cei care niciodată nu se consideră înţelepţi, care se consideră mai prejos decât alţii, care nu se înalţă pe sine. Anume la ei, la cei smeriţi, este adevărată şi autentică înţelepciune cea despre care vorbeşte Apostolul Iacov***. Iată cuvintele lui: ***Dar înţelepciunea cea de sus este mai întâi curată, apoi paşnică, îngăduitoare, ascultătoare, plină de milă şi de roade bune, nepărtinitoare şi nefăţarnică (Iacov 3, 17).***

De această înţelepciune erau plini toţi sfintii. Această înţelepciune ar trebui s-o căutăm şi noi, creştinii de rând şi cei slabi. Despre această adevărată înţelepciune vorbeşte Sfântul apostol Pavel: ***„Nebunia" lui Dumnezeu este mai înţeleaptă decât înţelepciunea oamenilor, şi ceea ce se pare ca slăbiciune a lui Dumnezeu, este mai puternică decât tăria oamenilor (I Corinteni 1, 25).***

Pe unii lumea îi consideră neînţelepţi, pe alţii nu-i observă sau chiar îi dispreţuieşte. Dar această părută neînţelepciune a lui Dumnezeu este mai înţeleaptă decât cea a tuturor oamenilor înţelepţi. Slăbiciunea lui Dumnezeu este mai puternică decât tăria oamenilor. ***Neputinţa celor smeriţi, blânzi şi curaţi cu inima este mult mai puternică decât toată puterea omenească. Priviţi, fraţilor, cine***

sunteţi voi cei chemaţi: nu mulţi dintre voi sunt înţelepţi după trup, nu mulţi sunt puternici, nu mulţi sunt de neam bun (I Corinteni 1, 26).

Voi toţi sunteţi oameni simpli, care v-aţi deschis inimile în faţa Domnului Iisus Hristos, care aţi iubit Crucea lui Hristos. Despre voi vorbeşte apostolul Pavel că ***Dumnezeu Şi-a ales pe cele nebune ale lumii, ca să ruşineze pe cei înţelepţi; Dumnezeu Şi-a ales cele slabe ale lumii, ca să le ruşineze pe cele tari. Dumnezeu Şi-a ales pe cele de neam de jos ale lumii, pe cele nebăgate în seamă. Şi cele ce nu sunt, ca să nimicească cele ce sunt (I Corinteni 1, 27-28).***

Domnul ştie în ale cui inimi sălăşluieşte adevărata înţelepciune. El îi vede pe cei înţelepţi, pe care oamenii nu-i observă. Sunt înţelepţi ai lui Dumnezeu printre noi, oamenii simpli, sunt şi printre cei săraci, care nu înseamnă nimic în ochii lumii. Pe ei îi considera apostolul Pavel adevăraţii purtători ai înţelepciunii şi puterii lui Dumnezeu, fiindcă ei au iubit cu toată inima Crucea lui Hristos, acea Cruce prin care Mântuitorul a împăcat cu Dumnezeu toată lumea, tot ce este ceresc şi pământesc.

(…)

Oare cinstesc Crucea lui Hristos sectanţii? La ei se referă cele spuse de Apostolul Pavel: ***Cuvântul despre Cruce pentru cei ce pier este nebunie. Ei consideră nebunie închinarea noastră la Cruce, şi în nemăsurata lor îndrăzneală, în necinstea lor defaimă Crucea lui Hristos în cel mai negru şi mai cumplit chip. Ei consideră Crucea lui Hristos drept obiect vrednic de dispreţ, o compară cu o spânzurătoare ruşinoasă, râd că noi cinstim „arma pedepsei" cu toată inima. Aceşti nefericiţi nu înţeleg că prin Crucea lui Hristos a fost mântuită lumea, că pe Crucea lui Hristos au fost pironite păcatele tuturor oamenilor, că Crucea a fost sfinţită prin Sângele lui Hristos şi prin măreaţa lucrare săvârşită pe ea de Domnul: lucrarea mântuirii neamului omenesc.***

Poate exista pentru noi o mai mare sfinţenie decât Crucea sfinţită prin Sângele lui Hristos? Dacă în Vechiul Testament jertfelnicul vechiului templu din Ierusalim era considerat loc sfânt, dacă sabia lui Goliat, cu care David i-a tăiat capul acestui uriaş, s-a păstrat în templu înfăşurată în pânze scumpe, oare noi să nu cinstim ca pe cel mai sfânt lucru Crucea lui Hristos?

Voi ştiţi că osemintele marilor oameni se păstrează cu grijă de cei care le cinstesc memoria. Ştiţi cu câtă grijă se fac muzeele oamenilor celebri, cum sunt cinstite

rămăşiţele pământeşti ale acestora. ***Şi noi oare să nu cinstim cu toată inima Crucea Domnului, care a fost găsită în anul 326 de împărateasa Elena?***

Nu ar trebui să ne deosebim de nefericiţii sectanţi care defaimă Crucea lui Hristos? Nu ar trebui ca noi, după cuvintele Sfântului Pavel, să-i numărăm pe ei cu cei care pier, care s-au împiedicat de piatra poticnirii, care se cred doar purtători ai adevărului lui Hristos?

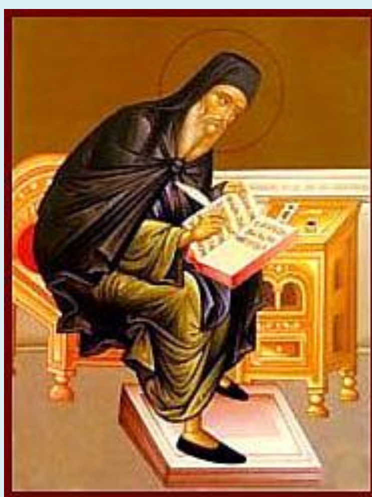
Să nu avem nici o comuniune cu aceşti nefericiţi hulitori ai Crucii Domnului! Să fie în faţa noastră mereu semnul Crucii lui Hristos! Să nu fie printre voi nimeni care să nu poarte la gât cruce! Ştiu că nu toţi aveţi la gât crucea lui Hristos, ***văd la voi mărgele şi medalioane, dar puţini dintre voi poartă cruce. Nu vă apăraţi cu motivul că nu aveţi de unde să cumpăraţi cruce, fiindcă dacă aţi iubi crucea, aţi găsi-o, aţi tăia-o din lemn şi aţi purta-o la gât.***

Amintiţi-vă despre aceasta şi ***puneţi-vă la gât crucea lui Hristos, întipăriţi-o în inima voastră! Şi să vă mântuiască ea şi să vă ducă la viaţa veşnică!***

(27 septembrie 1945)

(Din: Sfântul Luca al Crimeei, Predici, Ed. Sophia, Bucureşti, 2009)

Sfântul Nicodim Aghioritul – Deprinderi duhovniceşti - Să nu ne ruşinăm de Hristos - Meditaţie la Sfânta Cruce (1)

Purtându-şi Domnul Crucea, a purtat-o:

A. În văzul tuturor

"Ia aminte frate, la felul în care Iisus Hristos şi-a purtat Crucea Sa, pentru ca să-l imiţi şi tu, pentru că ***fără Cruce nimeni nu poate intra întru Împărăţia lui Dumnezeu.*** Mai întâi Hristos şi-a purtat Crucea înaintea întregii mulţimi, pe la amiază, în mijlocul Ierusalimului, care era plin de mulţime nenumărată de popor, care venise din toate părţile lumii ca să prăznuiască Paştile după porunca Legii.

Atunci a pornit Iisus de la pretoriul lui Pilat, purtând pe umerii săi Crucea, având de amândouă părţile câte un tâlhar, purtând coroană de spini pe cap cu batjocoră şi pedeapsă, îmbrăcat iarăşi cu hainele Sale ca să-L cunoască toţi, fiind vestit de crainicul domnesc, care mergea înainte strigând din gură şi cu trâmbiţă - că este vinovat morţii; înconjurat de mulţi călăi şi ostaşi, înaintând spre locul de osândă, în mijlocul unei gloate nenumărate şi mai ales a căpeteniilor poporului: a arhiereilor şi a preoţilor, a fariseilor şi a cărturarilor, care în loc să fie întristaţi şi să-L compătimească, toţi cu un glas îl huleau şi-l batjocoreau bătându-şi joc de Dânsul; ***"Şi purtându-şi crucea a ieşit în locul ce se numeşte al căpăţânei"*** *(Ioan 19, 17).*

O, privelişte nemaivăzută pentru îngeri, Stăpânul cel înfricoşat, a cărui hotărâre va cutremura toată lumea în ziua cea din urmă, acum, cu mâinile legate la spate, cu înfăţişarea tristă, cu ochii întristaţi, cu capul plecat, merge ca un osândit să fie ucis de oameni păcătoşi, adică tocmai pentru aceia care acum Îl omoară.

Domnul a răbdat cu aşa mare bucurie batjocura publică că să-ţi dea pildă să-L urmezi şi tu, adică ***să nu te ruşinezi când oamenii te învinovăţesc şi te ocărăsc pentru că păzeşti poruncile lui Hristos; că păzeşti întregi şi neschimbate nu numai dogmele credinţei, ci şi învăţăturile Sfintei Evanghelii şi ale Sfinţilor Părinţi, ca să nu te ruşinezi dacă te învinuiesc că nu urmezi mulţimii, ci celor puţini şi buni: sau că nu te împotriveşti adevărului ci, dimpotrivă, îl aperi păzind cele scrise: "să nu te împotriveşti adevărului"*** şi iarăşi: ***"Până la moarte luptă pentru adevăr şi Dumnezeu va lupta pentru tine"*** **(**Sirah 4, 25). ***Ca să nu te ruşinezi dacă oamenii te învinovăţesc şi-ţi dau numiri defăimătoare pentru că nu te asemeni lor, nici nu vrei să te uneşti la relele şi nelegiuirile pe care le fac ei***; pentru că tu îi mustri sau cu fapta sau cu pilda vieţii tale bune, sau cu cuvântul şi mărturia Sfintei Scripturi şi a purtătorilor de Dumnezeu părinţi. ***Bucură-te şi slăveşte pe Dumnezeu că ai fost batjocorit pentru numele Lui şi că te-ai învrednicit să fii ocărât pentru aceasta,*** precum te mângâie corifeul apostolilor zicând: ***"De sunteţi grăiţi de rău pentru numele lui Hristos ferice de voi, că Duhul slavei, Duhul lui Dumnezeu odihneşte peste voi"*** (1 Petru 4, 14). Batjocura oamenilor şi ocările pe care le primeşti pentru adevăr şi pentru virtute, înaintea întregii lumi fără nici o jenă sau ruşine, după cum Dumnezeu şi Domnul şi-a purtat Crucea nesocotind dispreţul şi ocara oamenilor după cum este scris: ***"În locul bucuriei ce-I era păstrată, a suferit crucea, neţinând seama de ocărî"*** (Evrei 12, 2). Cu astfel de ocărî te faci şi tu împreună părtaş la patimile şi batjocurile lui Iisus, neîndoielnic că la vreme te vei împărtăşi şi de bucuria slavei Lui.

Iubitul meu frate, poartă Crucea, şi batjocura lui Iisus Hristos, socotindu-le o bogăţie mai mare decât toate comorile împăraţilor, pentru ca să fii şi tu numărat împreună cu toţi sfinţii noi şi vechi care au purtat Crucea lui Hristos precum este scris: ***"Pentru că şi Iisus ca să sfinţească poporul prin sângele Său, a pătimit afară de porţi. Să ieşim dar la Dânsul afară din tabără purtând ocara Lui"*** (Gal. 6, 14). ***Şi pentru ce te-ai ruşina purtând Crucea lui Hristos? Sfântul Apostol Pavel se laudă în Crucea Domnului şi tu te ruşinezi? "Iar mie să nu-mi fie a mă lăuda, decât în Crucea Domnului nostru Iisus Hristos"*** (Gal. 6, 14).

Dar te ocărăşte lumea pentru adevărul pe care-l spui? Pentru virtutea pe care o ai? Te prigoneşte? Îţi scoate nume rău? Bucură-te şi te veseleşte de aceasta căci este scris: ***"Fericiţi veţi fi când vă vor prigoni şi vă vor ocărî şi vor socoti numele vostru ca un rău."*** (Luca 6, 22). Te blesteamă oamenii? Nu lua aminte la blestemele lor, pentru că dacă oamenii te blesteamă, apoi te vor aplauda toţi îngerii şi sfinţii Raiului şi te vor lăuda, iar Dumnezeu de sus te va binecuvânta şi-ţi va da cununa slavei veşnice: **"Ei vor blestema şi tu vei binecuvânta"** (Ps. 108, 27).

Dacă, însă, ascunzi adevărul și calci poruncile Domnului, ca să păstrezi deprinderile cele rele şi să placi lumii, ca să te laude oamenii şi să nu fii ruşinat de dânşii, atunci vai și amar de tine! Pentru că ai aruncat de pe umeri Crucea lui Hristos şi ai călcat-o în picioare, pentru că nu ești cu adevărat şi ucenic şi următor a lui Iisus Hristos, adevăratul tău învățător, ci ucenic al diavolului şi al lumii. În ziua judecății se va ruşina şi Hristos să te facă al Său şi să te facă părtaş slavei şi Împărăției Lui: ***"Cel ce se va ruşina de Mine şi de cuvintele Mele în acest neam desfrânat şi păcătos şi Fiul omului se va ruşina de dânsul, când va veni întru slava Tatălui Său cu sfinţii Săi îngeri"*** (Marcu 8, 38)".

Sfântul Nicodim Aghioritul – Deprinderi duhovniceşti - Să nu ne ruşinăm de Hristos - Meditaţie la Sfânta Cruce (2)

Purtându-şi Domnul Crucea:

B. A purtat-o cu demnitate

Ia aminte, iubitule că Hristos şi-a purtat Crucea ***nu numai în văzul tuturor dar şi cu demnitate şi cu mare curaj.*** Cunoştea foarte bine Domnul, cât era de mare greutatea lemnului Crucii, nu numai materialiceşte ci şi după simbolul ei, întrucât **crucea purta pe dânsa păcatele întregii lumi.**

Ştii foarte bine cât de slabă era puterea Lui din pricina multului sânge pe care îl pierdu-se în chinurile suferite mai înainte, şi din cauza durerilor dinlăuntru şi dinafară ale firii Sale omeneşti. De asemenea ştii foarte bine nedreapta hotărâre care osândea pe Sfântul Sfinţilor să moară ca un nelegiut, ca un om blestemat şi ca un tâlhar primejdios, adică spânzurat pe Cruce. Dar cu toate acestea ***el o îmbrăţişează cu multă nobleţe şi curaj, o strânge la piept, o priveşte ca pe un altar, pe care să-şi jertfească viaţa Sa; ca pe un tron al dragostei Lui, ca pe o***

slavă şi laudă, ca pe un sceptru împărătesc, ca pe o cămară de nuntă al Bisericii Sale şi ca o unealtă a răscumpărării noastre şi a nimicirii păcatului.

De aceea numise Crucea şi ***Potir***, pentru că precum cineva, bând un pahar de vin se bucură şi se veseleşte, tot aşa şi Iisus cu multă plăcere şi bucurie a purtat osânda Crucii.

Să ştii că ***fără cruce nu ai mântuire.*** Adică ***fără să te biruieşti pe sineţi, fără să-ţi supui patimile, fără să suferi necazuri şi ispite, nu vei primi cununa şi răsplata căci zice Cuviosul Isaia că crucea este înlăturarea a tot păcatul.***

Iar Avva Macarie că toată virtutea este o cruce.

Nu numai că se cade să porţi suferinţele şi crucea lui Hristos, ci se cade să o porţi cu curaj şi demnitate, pentru că, ***după cum spunea Sfântul Teodor Studitul, curajul de multe ori face uşoare şi pe cele grele, după cum dimpotrivă, micimea de suflet şi nepăsarea fac grele şi pe cele uşoare.*** **Cine primeşte necazurile şi ispitele cu inimă bună şi îndrăzneală, acela găseşte în ele mângâiere şi face să rodească bogăţie duhovnicească, iar cel ce primeşte cu micime de suflet, acela se îngreunează îndoit**, pentru că ***după spusa Sfântului Isaac, "micimea de suflet este mama iadului".***

Şi pentru ce să fii mic la suflet, frate? Ia spune de ce te temi? **Îmbărbătează-te, ai curaj şi încredere în Domnul, căci El este cel ce te întăreşte să biruieşti:**

"În lume necazuri veţi avea, dar îndrăzniţi, Eu am biruit lumea" *(Ioan 16, 33).*

Te temi de diavolul care porneşte împotrivă-ţi ispitele şi nenorocirile? **Dar mângâie-te că Hristos care este cu tine este mai puternic şi mai mare decât diavolul:**

"Cel ce este în voi este mai mare decât cel din lume" *(I Ioan 4, 4).*

Tremuri din pricina slăbiciunii firii? **Nădăjduieşte în Domnul a cărei putere în slăbiciune se desăvârşeşte şi se măreşte:**

"Puterea mea în neputinţă se săvârşeşte"* (II Cor. 12, 9). *Roagă-L pe Hristos să-ţi întărească slăbiciunea cu Harul Său şi să-ţi dăruiască o parte din bărbăţia Sa.

Hotărăşte-te să-L urmezi până la Golgota, pe urmele stropite cu sfânt Sângele Său până ce te vei ridica pe Cruce şi până vei muri împreună cu El, prin ascultarea poruncilor Lui zicând şi tu cu Toma:

"*Să mergem şi noi ca să murim împreună cu Dânsul!*" (Ioan 11, 16).

Sfântul Nicodim Aghioritul – Deprinderi duhovniceşti - Să nu ne ruşinăm de Hristos - Meditaţie la Sfânta Cruce (3)

Purtându-şi Domnul Crucea a purtat-o :

C. Cu curaj şi răbdare

"***Pe toată calea suferinţei, Hristos a purtat Crucea cu bărbăţie şi multă răbdare, de la pretoriul lui Pilat până la înălţimea Golgotei, drum lung de aproape două zile. Purtând Crucea pe umeri şi urcând, la orice urcuş mai greu apăsa spre pământ Crucea împiedicându-L şi Domnul cădea în genunchi. Cu aceasta nu numai că-şi sporea chinul, dar adeseori cădea jos sub greutatea Crucii, însă nu-L păsuiau. Căci ostaşii şi iudeii temându-se să nu moară pe cale înainte de al răstigni, L-au mai uşurat puţin, dând Crucea lui Simeon Cirineanul ca s-o ducă.***

Această uşurare făcută Domnului de către vrăjmaşii Lui, nu o făceau din milă, ci să-L răstignească fiind viu şi să moară cu chin mai greu şi cu batjocoră mai mare.

Purtarea Crucii de către Hristos este o taină, ca să ne facă să înţelegem că vrea şi nouă să ne dea Crucea Sa şi să ne facă părtaşi chinurilor Sale şi prin aceasta şi răsplătirilor Sale cereşti. Căci precum asupra lui Simon Cirineanul s-au revărsat nenumărate bunătăţi pentru că a purtat Crucea Domnului, deşi de silă şi împotrivindu-se, tot aşa se vor revărsa şi asupra fiecărui om bun, care va imita pe Hristos şi va purta Crucea Lui.

Tu, abia de începi să faci vreun bine şi îndată ce dai peste cea mai mică supărare, ajunge un singur cuvânt ispititor, ca să te facă să te întorci înapoi de pe cale. Aceasta ţii răbdarea?

Aşa răspunzi tu la marea răbdare pe care a avut-o Domnul ca să te mântuiască? N-ai auzit tu pe **Domnul** când zice:

"Cel ce va răbda până în sfârşit acela se va mântui!"

şi pe **apostolul**, care-ţi porunceşte să rabzi în vreme de necaz şi să te bucuri în nădejde:

"Mângâiaţi-vă cu nădejdea, în necazuri fiţi răbdători!" (Rom. 12, 12).

Tu la Sfântul Botez, ai făgăduit să porţi Crucea Domnului, adică patimi şi ispite şi să urmezi lui Hristos, nu numai câtăva vreme drumul cel bun, ci în tot timpul vieţii tale şi până la Golgota, adică până la moarte de va fi nevoie. ***De ce nu rabzi acum necazul mărunt ce-l ai, ci părăseşti Crucea Domnului în mijlocul drumului şi dai înapoi? Nu ştii că prin aceasta te faci nevrednic şi dezmoştenit de împărăţia lui Dumnezeu.*** căci zice: ***"Cel ce nu-şi ia Crucea şi nu-mi urmează mie, nu este vrednic de mine".***

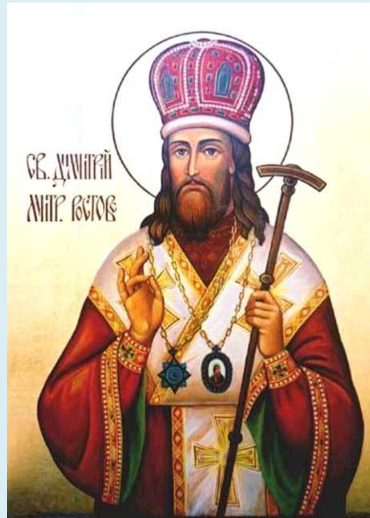
"Tu, zice **marele Vasile**, ***te-ai tocmit cu Hristos să lucrezi toată ziua în voia poruncilor Lui, să rabzi arşiţa şi osteneala zilei; cum de dar înainte de încheierea zilei, adică a vieţii tale, nu mai rabzi şi ceri odihnă? Aşteaptă să sosească seara, adică sfârşitul vieţii şi moartea, şi atunci va veni Domnul, vine să-ţi dea plata pentru lucrul tău.***

Hotărăşte-te ca în viitor să fii răbdător până la moarte, purtând Crucea lui Hristos. Dacă vei răbda până la sfârşit, vei împărtăşi împreună cu Hristos. Şi când Crucea lui Hristos se va arăta pe Cer, în ziua judecăţii, strălucind mai mult decât soarele, te vei apropia şi tu de ea cu îndrăzneală, ca să fii slăvit şi să străluceşti şi tu la lumina şi slava ei ca unul ce ai purtat-o bine: ***"Răbdarea alungă de la om***

primejdiile, iar necazurile care nu sunt primite cu răbdare, aduc o povară îndoită“.

Mulţumeşte apoi Domnului că a răbdat pentru tine greutatea cea mai mare a Crucii şi îndeosebi că te-a răbdat până acum, şi roagă-l să-ţi dăruiască şi ţie o parte din răbdarea Sa, lărgindu-ţi inima în vreme de necaz prin Harul Său, precum este scris: “Întru necaz m-ai desfătat“ (Ps. 4, 10) nelăsându-te în acelaşi timp să-ţi pierzi mântuirea, după cuvântul ce scrie: “Vai vouă celor ce aţi pierdut răbdarea!“ (Sirah 2, 15)”.

Sfântul Dimitrie, Mitropolitul Rostovului - Cugetare dureroasă la mulţimea Patimilor Mântuitorului nostru Iisus Hristos - pentru ca să înţeleagă tot creştinul cât a suferit Mântuitorul pentru noi şi cum că noi Îl răstignim iarăşi şi pe Maica Domnului o întristăm până la plângere cu fiecare păcat pe care îl facem

Povestire dureroasă despre toată multă mulţimea patimilor Domnului Dumnezeu şi Mântuitorul nostru Iisus Hristos.

Patimile sunt, prin Îngerul lui Dumnezeu, arătate celui dintru sfinţi, Părintelui nostru Dimitrie Mitropolitul Rostovului, în care arată şi plângerea Născătoarei de Dumnezeu. Pentru ca să înţeleagă tot creştinul cât a suferit Mântuitorul pentru noi şi cum că noi Îl răstignim iarăşi şi pe Maica Domnului o întristăm până la plângere cu fiecare păcat pe care îl facem.

Sfântul Prooroc Ieremia, mai înainte de naşterea Domnului nostru Iisus Hristos, cu 620 de ani înainte, a spus despre vânzarea Mântuitorului, zicând: ***"Şi au luat treizeci de arginţi, preţul Celui Nepreţuit, care s-au preţuit de Fiul lui Israil, şi i-au dat pe ei pe Ţarina Olarului, precum mi-a spus mie Domnul"***, şi nu numai pentru vinderea, ci şi pentru toată petrecerea Mântuitorului pe Pământ, şi pentru toate minunile ce a făcut, şi patimile ce a răbdat, pe toate cu amănuntul le-au spus mai înainte, insuflaţi de Dumnezeu, Proorocii.

Aţi auzit drept slăvitorilor creştini, în Sâmbăta trecută, despre Lazăr cel mort de patru zile şi înviat prin singura strigare a Mântuitorului: ***"Lazăre, vino afară!".*** Pentru care, preaslăvită minune, mulţime de noroade jidoveşti au crezut în Dânsul.

Aţi auzit şi despre intrarea cea minunată în Ierusalim, ce cinste şi cântare I-au dat noroadele şi mai vârtos pruncii jidoveşti, îndemnaţi fiind de Duhul cel Sfânt, din care pricină s-a cutremurat toată cetatea, zicând: "Cine este acesta?"

Unele ca acestea văzând (zice Dumnezeiescul Matei), arhiereii şi cărturarii s-au mâniat, cu toate că ei şi mai înainte erau mânioşi şi crăpau de zavistie, de când i-a izgonit cu biciul, de ştreang, din Biserică, şi mesele le-a răsturnat şi le-a împrăştiat banii lor, zicând: ***"Casa Mea, casa de rugăciune este, iar voi aţi făcut-o Peşteră Tâlharilor"***.

Asemenea şi de minunile cele multe şi peste fire ce s-au făcut de Domnul nostru Iisus Hristos, pe care ei singuri le auziseră şi le văzuseră; Nedumerindu-se ziceau: *"Vedeţi că nimic nu folosiţi, iată, lumea toată merge după Dânsul, şi vor veni alte neamuri şi vor strica Biserica şi Cetatea noastră şi locul acesta sfânt ni-l vor lua, şi noi vom rămâne robi şi de batjocură tuturor"*.

Unele ca acestea cugetând ei şi zicând, şi mai vârtos văzând că nici într-un chip nu pot ei a-şi împlini voile lor, fiindcă Mântuitorul înaintea tuturor îi înfrunta şi îi certa foarte pe arhierei şi pe cărturari, ca pe cei ce se abătuseră de la Legea Moisească.

Deci din unele ca acestea şi din cele mai sus zise minuni, umplându-se de răutate înveninată şi nevindecată intru inimile lor, şi mai vârtos, că chiar acum venise vremea ca Răscumpărătorul nostru Domnul, să se dea în mâinile oamenilor păcătoşi să-L răstignească, au început a se sfătui şi a căuta vreme cu prilej ca numaidecât să-L omoare pe El, pentru ca să nu tragă la Dânsul toate noroadele, şi pentru ca să nu-i mai certe pe ei pentru faptele lor cele rele.

"O, neam jidovesc, blestemat şi îndărătnic, cum vă sfătuiţi cele deşarte! Unde trebuia ca voi să vă veseliţi şi să vă bucuraţi că s-a născut din neamul vostru un făcător de bine şi doctor ca acesta, făcător de minuni, care în neamul omenesc nu s-a mai dat niciodată ca să facă cineva aşa preaslăvite minuni, minuni ca acestea, adică: surzii să audă, muţii să grăiască, leproşii să se curăţească, bolile cele nevindecate şi de mulţi ani să se vindece, dracii din oameni să se izgonească şi morţii de pe paturi şi chiar din mormânt, ba încă de patru zile morţi şi împuţiţi, ca din somn să se scoale numai prin singur glasul Lui, cu adevărat neam neînţelegător şi fiii urâciunii sunteţi voi jidovilor".

Aţi auzit, iubiţilor fraţi, pentru ce s-au întărâtat neamurile, şi noroadele Evreieşti au cugetat cele deşarte, şi pentru ce au stat de faţă împăraţi, arhierei, cărturari şi

boieri? Aţi auzit pentru ce s-au sculat asupra Domnului şi asupra Unsului Lui? Să rupem dar, iubiţilor fraţi, legăturile lor, şi să lepădăm de la noi jugul lor, pentru că Cel ce locuieşte în Ceruri va râde de dânşii, şi întru mânia Sa îi va tulbura pe ei.

Aşadar, ticăloşii jidovi adunându-se de multe ori la sfatul lor, ziceau: *"De nu Îl vom ucide noi pe acest Iisus, fiul Mariei, să ştiţi cu bună seamă că va pieri legea noastră şi acest loc sfânt, şi vom rămâne să fim defăimaţi de toate neamurile".*

Deci s-au unit cu bătrânii şi cu cărturarii, şi cu arhiereii cei mai mari, care erau îndreptători ai anului aceluia, şi au zis: *"Mai bine este să moară Unul, decât să piară tot norodul".* Iată, aceasta nu de la sine au zis-o, ci Arhiereu fiind al anului, a proorocit că Hristos avea să moară pentru norod, şi a zis: *"Să-L ucidem, dar nu în Biserică, nici între norod, căci vedem că sunt mulţi din cei ce cred într-Însul".*

Deci s-au învoit între ei ca să dea arginţi mulţi ca să înşele pe vreunul din prieteni sau ucenic al Lui, ca să le arate unde s-ar afla El noaptea, într-un loc deosebit, şi prinzându-L să-L dea lui Pilat, prin mărturie mincinoasă, ca să-L răstignească pe Cruce, ca văzând noroadele, cele ce crezuseră într-Însul, că a murit cu o moarte de ocară ca aceea, se vor lepăda de Dânsul şi de învăţătura Lui, şi cu acest ticălos scop, gândeau ei, c-or să stingă cu totul pomenirea Mântuitorului şi a învăţăturii Lui, şi a preaslăvitelor minuni pe care porunceau norodului ca să nu le spună (minunile cele mari) nimănui, nevoind ei în tot chipul ca noroadele să creadă cum că El este înşelător, şi nu păzeşte Sâmbăta, şi că voieşte să strice Biserica lui Solomon ce au zidit-o în patruzeci şi şapte de ani, şi cum că numai cu Belzebut scoate dracii, şi alte multe minciuni de acest fel ziceau cei mai mari din cărturari, către norodul cel prostit.

Acestea văzând şi prea ticălosul diavol Satana, şi socotind că este doar omul gol şi nu Dumnezeu şi Om, s-a bucurat foarte cu toate slugile lui şi a zis: *"Acum este vremea ca să izbândesc asupra Nazarineanului pentru toate nedreptăţile ce mi-a făcut mie, deci mă voi duce degrabă pe la prietenii şi apostolii Lui, ca să găsesc pe vreunul care să mă asculte, şi să fie robit cu iubirea banilor, şi aşa prin vreunul din apostolii Lui lesne l-aş da pe El în mâinile jidovilor".*

Şi venind Satana în ceata apostolilor şi văzându-i pe dânşii cu postul şi cu rugăciunea întramaţi şi de lumea aceasta cu totul neglijându-se, ci numai stăpânului Iisus Hristos slujindu-I, nu s-a putut atinge de unii ca aceia, dar mai pe urmă văzându-l pe Iuda Iscarioteanul, nu multă osteneală a pus, şi îndată l-a aflat pe el gata la toate, fiindu-i inima rănită după averi.

Deci, Iuda miercuri de dimineaţă, fără să ştie cineva din apostoli, s-a dus în Ierusalim, pentru că Mântuitorul se afla în Betania, după cum spune Evanghelistul Matei: ***"Că după ce L-au întâmpinat noroadele cu stâlpări, şi după lauda cea din gura pruncilor, lăsând pe ei au ieşit afară din cetate la Betania şi s-au sălăşluit acolo".***

Aşadar, precum s-a zis, mergând Iuda în Ierusalim, a înţeles el că bătrânii şi arhiereii atunci erau adunaţi iar la sfat asupra Învăţătorului lor, şi luând Iuda întru sine obrăznicie, a început aşa a se învăţa pe sine: *"Să-L dau pe Acesta, şi voi câştiga bani"*.

Şi a mers degrabă unde era adunat sfatul jidovilor, şi bătu în uşă, iar ei au poruncit să-i deschidă, că-l văzuseră pe fereastră venind şi l-au cunoscut că este Iuda, ucenicul lui Hristos.

Şi intrând el la dânşii, i-au zis unii din cei mari: *"Ce trebuinţă ai la noi, prietene?"*

Iar el le-a răspuns fără nici o sfială: *"Eu am auzit că vă sfătuiţi pentru Nazarineanul, ca să-L prindeţi în mâinile voastre, şi nu puteţi din pricină că El umblă pe furiş din loc în loc. De este aşa precum eu am auzit şi am înţeles, apoi de-mi veţi da mie, şi eu Îl voi da pe El vouă, pentru că El la nici un om nu S-a încredinţat fără numai nouă, ucenicilor Lui, ba încă pe mine mă are cel mai aproape, că şi punga Sa mi-a încredinţat-o mie şi oriunde merge şi unde doarme, numai noi ştim, şi de veţi voi să facem tocmeală, că eu iscodind pe Dânsul cu amănuntul negreşit Îl voi da pe El în mâinile voastre"*.

Unele ca acestea auzind jidovii din ticăloasa gură a ucenicului, foarte s-au bucurat, şi îndată i-au dat lui loc ca să stea între dânşii, şi el puţin şezând au început a-i da pricină să se săvârşească tocmeala mai în grabă, grăbindu-se ca să se întoarcă mai în grabă, să nu fie întrebat de ceilalţi apostoli unde a fost, şi se grăbea căci acum Satana prinsese inima lui.

Jidovii văzând şi cunoscând că cu osârdia ce arată nu se va scumpi la preţ, au zis unii cam în şagă: *"Îţi vom da treizeci de arginţi dacă Îl vei da pe El în mâinile noastre"*, măcar că el cugetă ca şi până la o tocitoare (un fel de măsură) de bani să-I dea, numai să-L vadă cum voiau ei, căci pentru mulţimea norodului nu cugetau doar să-L prindă.

Şi noaptea nu ştiau unde petrece, şi se hotărâseră ca să nu scape neomorât de Paştile acelea, în orice chip ar fi.

Iuda socotindu-se puţin întru sine şi temându-se ca nu cumva socotindu-se ei să mai scadă din preţul cel hotărât întâi, a zis lor: *"Eu de la voi nu poftesc mai mult, daţi-mi treizeci de arginţi numai, şi să nu cumva să mă amăgiţi, şi eu la aceasta foarte mă voi sili"*.

Atunci ei au început toţi a-l încredinţa şi a-I zice: *"Fă tu după cum ai făgăduit nouă, şi noi îţi vom da încă mai mult şi totdeauna îţi vom fi cu dragoste şi prieteni, şi la ori ce nevoie a ta să vii la noi, şi te vom ajuta"*.

Intru acest chip săvârşind ei tocmeala, le-a spus Iuda pentru toate degrabă, cum că are a face Paştile în casa lui Zevedeu, iar ei începură a-l ruga cu dinadinsul pentru ca mai înainte de Paşti să Îl dea lor.

El îndată s-a făgăduit că va face după cererea lor şi le-a zis: *"Voi să fiţi pregătiţi, să alegeţi ostaşi viteji, care noaptea cu îndrăzneală, şi fără nici o temere să-L prindă. Iar eu când voi socoti vreme cu prilej bun, degrabă voi alerga la voi şi vă voi da ştire, şi banii atuncea îmi veţi da, când voi vesti vouă, şi când ostaşii venind Îl voi da în mâinile lor"*. Şi aşa au săvârşit tocmeala şi mâinile şi-au dat între dânşii pe preţul hotărât, treizeci de arginţi, şi alte făgăduinţe ce-i mai dăduseră lui.

Închizând casa unde s-a făcut sfatul, s-au împrăştiat toţi jidovii la casele lor, iar Iuda grabnic s-a întors la Învăţătorul său, socotind că Domnul nu ştie nimic de cele ce s-au săvârşit de Dânsul.

Însă Domnul le şi ştia toate, însă nu i-a zis nimic, nici nu l-a arătat către ceilalţi apostoli, vrând să fie pace între dânşii până ce se va săvârşi Cina cea de Taină.

Deci Domnul aflându-se cu toţii în casa lui Simon, tatăl lui Lazăr, şi al surorilor lui, Marta şi Maria, şi sosind vremea ca să facă cei mai de pe urmă paşi spre Sfintele şi Mântuitoarele Patimi pentru noi, nu voia a se depărta de la Preacurata şi Iubita Sa Maică, ci pe cât putea o mângâia, şi spunea acoperit pentru Sfintele Sale Patimi, cu cuvinte ca acestea: ***"Acum zice, Fiul Omului va fi vândut în mâinile oamenilor păcătoşi şi-L vor batjocori, şi-L vor bate, şi-L vor scuipa, şi-L vor omorî, dar a treia zi va învia".***

Atunci Preacurata Fecioară, din cuvintele Preadulcelui său Fiu a cunoscut că a venit vremea Sfintelor Lui Patimi, ştiind acestea mai dinainte din scripturile Sfinţilor Prooroci, care adesea le citea, că se cade lui Hristos a pătimi şi a se da pe Sine pentru mântuirea multora, şi a veni la Slava Sa.

Deci Preacurata, precum s-a zis, cunoscând, şi mai vârtos văzând pe Fiul său foarte mâhnit, L-a întrebat zicând: ***"Fiul men Preadulce şi Dumnezeul meu, spune-mi mă rog, pentru ce Te văd eu aşa de mâhnit, că niciodată nu Te-am văzut aşa de întristat? Am auzit că vrei să te duci de la mine în Ierusalim, la jidovi, dar nu ştii, Fiul meu, de câte ori s-au adunat ei să Te omoare? Şi Tu iarăşi Te duci la dânşii şi vrei să faci Paştile acolo? Că eu am auzit că ai trimis doi apostoli ai Tăi să-Ţi gătească Paştile".***

Acestea zicând Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, şi apropiindu-se de Fiul ei, i-a zis în taină: ***"Fiul meu, am ceva să-ţi spun, însă nu aici între norod".***

Atunci Domnul S-a tras la un loc deosebit şi a zis: ***"Ce ai să-mi spui, iubită Maică a Mea?"***

Iar ea căzu la pământ plină de plângere şi de amare lacrimi, şi Domnul degrabă o sprijini şi o ridică, şi a zis către Dânsa: ***"Ah! Maica Mea, pentru ce ai făcut aceasta? Spune-mi, Maica Mea, ce ai, şi pentru ce atâta întristare te-a cuprins?"***

Atunci a răspuns Născătoarea de Dumnezeu şi a zis: ***"Ah, Fiul meu! nu ai poruncit Tu în lege a cinsti pe tatăl, şi pe maica ta şi întru toate a fi ascultători fii către părinţi?"***

Şi acestea zicând, iarăşi a căzut la Preacuratele Picioare ale Fiului său, cu lacrimi udându-le, şi Domnul ridicând-o, a zis: "***Ce este, Maica Mea, atâta tânguire? Ce faci şi Mie nu voieşti să-mi spui? Spune cu îndrăzneală Fiului tău orice cerere ai".***

Atunci Preacurata a zis: ***"Eu, Fiul meu Preadulce, Îţi voi spune numai ca o plecată roabă a Ta şi Maică, cu lacrimi Te rog să nu fiu neascultată de Tine, Fiul meu. Eu, Fiule, Îţi zic şi Te rog ca să nu mergi în Ierusalim, ci aici cu noi în Betania, împreună, să faci Paştile".***

Iar Domnul a zis către Dânsa: ***"Dar pentru ce, Maica Mea, să nu merg în Ierusalim"?***

Iar ea a zis: ***"Preadulcele meu Fiu, mie acum mi-a spus Maria, sora lui Lazăr, cum că au venit nişte prieteni ai săi din Ierusalim şi i-au spus cum că cu bună seamă s-au sfătuit jidovii ca la această zi mare numaidecât să Te omoare pe Tine, că şi iscoade au trimis aici la Tine şi acolo ostaşi înarmaţi au gătit ca să Te prindă şi eu n-aş crede, dar văd că sufletul meu s-a mâhnit foarte întru mine, şi***

inima mea se taie, şi lacrimile, precum singur vezi, se varsă din ochii mei ca dintr-un izvor. Acestea, Fiul meu, socotesc, nu în zadar m-au împresurat; Pentru aceea Fiule Preadulce, renunţă mai bine de această cale şi nu mai merge la Ierusalim, că şi Tu singur ne înveţi ca să ne dăm în lături de oamenii cei răi dând locul mâniei".

Aceste cuvinte auzindu-le Mântuitorul nostru a slobozit lacrimi şi a grăit către Preacurata Sa Maică: ***"Fiindcă până acum nu venise vremea rânduită pentru patima Mea, pentru aceea de multe ori am scăpat din mâinile celor ce voiau să Mă prindă acoperindu-Mă cu Dumnezeirea Mea, precum când M-au suit în munte vrând să Mă arunce jos de acolo, ca să Mă piardă, Eu prin mijlocul lor am trecut, şi ei toţi au stat amorţiţi neputând a se apropia de Mine (a se atinge de Mine). Şi în alte rânduri sfătuindu-se ei să Mă omoare, nimic nu au putut să-Mi facă până acum, când a sosit ceasul cel mai înainte rânduit ca să-Mi dau sufletul Meu răscumpărare pentru tot neamul omenesc, şi să-l scot din tirania diavolului, că pentru aceasta M-a trimis Tatăl în lume izbăvire".***

Aceste cuvinte auzind Preanevinovata Fecioară, şi luând adevărata încredinţare acum, că avea să se înstrăineze de Preaiubitul său Fiu, multă şi mare întristare şi plângere avea, a căzut la Pământ ca o moartă, foarte lovindu-se, plângând şi zicând: ***"O, despărţire amară! O, lumina ochilor mei! Ce vrei să mă fac? Vai mie, cea străină şi sărmană, cum Fiul meu uitând milostivirea cea de Maică, singură acum mă lasă în lume!"***

Iară Domnul sprijinind-o cu mâinile Sale, foarte o mângâia cu cuvinte dulci, şi zicea către Dânsa: ***"Pentru ce, Maica Mea cea iubită, atât te sfărâmi cu întristare? Şi pe Mine Mă întristezi, şi zici că te las singură? Eu niciodată nu te voi lăsa singură, măcar de şi voi pătimi, însă toate de bună voie am a le răbda ca să fac ascultare Dumnezeului şi Părintelui Meu".***

Acestea făcându-se, degrab au prins de veste ***sfintele femei***, care totdeauna erau pe lângă Născătoarea de Dumnezeu, şi alergând au apucat-o în mâinile lor din mâinile Domnului, şi au zis către Dânsa: ***"Vai nouă, Doamna noastră! ce ţi s-a întâmplat de atât ai plâns şi te vedem cu totul slăbită?"***

Iar Preacurata abia putând a grăi, a început a le spune, zicând: ***"Ah! iubitele mele, de aţi şti voi pentru ce plâng eu, aţi plânge şi voi ca mine, că iată, Fiul meu şi Dumnezeul meu se desparte de noi astăzi, şi merge la Ierusalim să se dea în mâinile jidovilor ca să-L omoare".***

Atunci au zis ***Marta şi Maria***: ***"Doamna noastră, Stăpână, nu te întrista aşa de mult, că această tulburare a jidovilor nu s-a întâmplat numai o dată, ci de multe***

ori şi nu au putut să facă nimic, şi acum noi suntem încredinţate că precum pe fratele nostru L-a sculat din morţi cu puterea Dumnezeirii Lui, au doar nu va putea şi acum să se apere pe Sine de tulburătorii jidovi?"

Atunci răspunzând Născătoarea de Dumnezeu a zis: ***"Drept grăiesc, o, Marto! Puternic este ca niciodată să poată pune mâinile pe El jidovii, dar iată că acum, după cum Însuşi Fiul meu mi-a zis, că a sosit ceasul ca să se dea pe Sine la patimi şi la moarte, ca să slobozească neamul omenesc de tirania diavolului!"***
Aceste cuvinte cu încredinţare auzindu-le sfintele femei de la Născătoarea de Dumnezeu, au început şi ele a boci cu mare plângere şi strigare, împreună cu Preacurata Fecioară tânguindu-se pentru despărţirea cea cu durere de Domnul nostru.

Deci Domnul nostru văzând şi auzind plângerea cea mare şi tânguirea lor, s-a întristat foarte, şi a început a se pregăti de cale, fiindcă acum trecuse de amiaza zilei de joi, şi cale era a merge ca trei mile de loc de la Betania până la Ierusalim. Şi poruncind apostolilor să se gătească de cale, au chemat îndeosebi pe Marta şi pe Maria, surorile lui Lazăr, şi pe Maria Magdalena, şi a început a le învăţa ca să aibă mare purtare de grijă pentru Preacurata Sa Maică şi să nu se depărteze de la Dânsa nicidecum, ***"ci să o mângâiaţi pe cât veţi putea, şi dacă va trece vinerea, să veniţi împreună la Ierusalim toate, că trebuie să fiţi şi voi acolo".***

Şi înţelegând de la oarecine, cum că Iuda Iscarioteanul în ziua trecută a fost la Ierusalim, dar nu ştia că a fost pentru vânzarea Fiului său, şi chemându-l i-a zis lui: ***"Prietene Iudo, tu ieri ai fost la Ierusalim, oare aşa este cu bună seamă cum am auzit prin alţii, că jidovii sunt pregătiţi ca să-L ucidă pe Fiul meu? Trebuie să fi auzit tu una ca aceasta".***
Iar ticălosul Iuda a răspuns: *"Nu Doamnă, nimic rău nu am auzit de Dânsul, eu am şi prieteni din jidovi, chiar din cei din sfatul lor, şi aceia negreşit mi-ar fi spus mie şi cum nu ţi-aş fi spus eu ţie, Doamna noastră?"*

Atunci a zis Născătoarea de Dumnezeu către Iuda: ***"O! prietene Iudo, de ai prieteni la sfatul jidovilor, foarte te rog să ai purtare de grijă pentru Fiul meu, şi de cumva vei simţi vreo tulburare, tu ca unul ce ai prieteni dintre dânşii, sileşte şi o potoleşte, sau măcar să vii degrabă şi să-mi dai de ştire, ca mergând, să mor şi eu lângă Fiul meu, aşa te rog prietene Iudo, să fii pânditor sănătăţii Lui, ca unul ce eşti mai de aproape precum singur cunoşti, că şi punga nu a încredinţat-o la nimeni altul în afară de tine, deci ţie ţi-L încredinţez".***

Iar Iuda a zis: *"Nu Doamnă, nicidecum nu te mâhni, că foarte mare purtare de grijă şi silinţă voi avea eu pentru învăţătorul nostru".*

O! Preasfinţită Maica Mielului celui fără de răutate, cum ai încredinţat unui tâlhar comoara nepreţuită? Lupului pe Mieluşel, şi celui rău pe Cel bun şi iubitor de oameni.

O! ticăloase Iudo: nu-ţi ajunge că pe Fiul Maicii L-ai vândut la moarte, ci încă şi pe Maică o înşeli cu minciunile tale! Cu adevărat, cuvintele tale Iudo, s-au muiat mai mult decât untdelemnul, şi acelea din urmă s-au aflat săgeţi.

Aşadar voind Domnul să nu lase pe Preaiubita Sa Maică nemângâiată, a chemat-o la un loc deosebit unde se aflau şi celelalte sfinte femei, şi cuprinzând-o cu mâinile, cu ochii plini de lacrimi a sărutat-o şi a zis către Dânsa: ***"O, Preacurată şi Preaiubita Mea Maică! Îţi mulţumesc foarte pentru dragostea ta cea mare şi pentru osteneala ce ai arătat-o intru anii Mei cei puţini;***

Mulţumesc ţie, Maica Mea cea iubită pentru ascultarea ta cea cinstită şi cu durere spre Mine, Fiul tău, că M-ai hrănit cu ţâţele tale cele sfinte, şi M-ai îmbrăcat, şi M-ai încălzit, şi întru toate ai avut mare purtare de grijă cât am fost cu tine pe pământ, ca o adevărată Maică a Mea, că pentru trupul şi pentru silinţa ta, şi ascultarea cea cu osârdie acum nu-ţi pot răsplăti, iar cu Dumnezeirea Mea cu adevărat îţi voi răsplăti; şi mai mult decât pe toate maicile te voi proslăvi.

Deci acum Preaiubită Maica Mea, te dau pe tine în mâinile lui Dumnezeu şi Tatăl Meu, iar Eu merg de voie să pătimesc şi pe Cruce răstignindu-Mă să-Mi dau sufletul pentru mântuirea lumii, însă nu te întrista prea peste măsură, că a treia zi Mă voi scula, şi Mă vei vedea, şi mult te vei bucura".

Aceste cuvinte auzindu-le Preanevinovata Fecioară, a pornit spre tânguire şi amară plângere, smulgându-şi părul cel frumos, şi căzând la pământ zăcea ca o moartă.

Degrabă sfintele femei au început a o spăla cu apă rece, până şi-a mai venit în fire, şi se nevoiau ele cât puteau a o mângâia, de-a pururea petrecând lângă Dânsa, după porunca ce o aveau de la Fiul ei.

Deci chemând Domnul pe Sfinţii Apostoli intru acel ceas, au şi pornit la Ierusalim, şi venind au intrat în casa lui Zevedeu înaintea cetăţii, unde era gătită pentru Sfinţia Sa foişorul mai dinainte aşternut, şi toate gătite fripte şi pe masă puse, după

obiceiul jidovilor, iar Iuda mai înainte de a ajunge Domnul la casa lui Zevedeu, s-a despărţit de apostoli, şi alergând în cetate unde erau jidovii adunaţi, le-a spus în scurt zicând: *"Iată, Nazarineanul a sosit acum în casa lui Zevedeu, precum v-am spus vouă de ieri"*, iar ei auzind foarte s-au bucurat, şi au voit ca să-l oprească pe Iuda că după ce va însera bine, să-i dea ostaşi care erau pregătiţi să meargă să-L prindă.

Dar Iuda a zis lor: *"Nu ştiţi voi nimic, nu ştiţi că El este Omul cu multe meşteşuguri, şi şezând eu aici până va însera, de unde ştim noi ce face El, şi în care loc se duce, dar voi fiţi gata şi staţi aici cu ostaşii, şi eu mă duc iarăşi la dânşii, şi dacă se va aşeza la masă cu ucenicii mai târziu, când voi socoti eu, îndată voi alerga la voi, şi luând ostaşi lesne Îl voi prinde".*

Aşa, jidovii foarte împăcându-se cu sfatul lui Iuda, l-au şi îndemnat ca degrabă să meargă la Iisus, şi grăbindu-se s-a dus şi l-au întrebat pe el unii din apostoli unde a fost?

Iar el a zis că a încercat să cumpere oarece, ce ştia el că se potriveşte, ca să nu-l învinuiască.

Şi şezând Domnul au făcut Paştile după lege, precum zice Dumnezeiescul Gură de Aur, întâi în picioare stând şi încinşi şi încălţaţi, ce încălţăminte rezemându-se în toiege, şi altele câte porunceşte legea făcând.

După aceea cele mai desăvârşite arătând ucenicilor, au aşezat şi Taina Paştilor noastre în foişor, noapte fiind, că zice: ***"Seara făcându-se, a şezut cu cei doisprezece apostoli"***, şi vezi că n-a fost acea pască a legii, pentru că cină şi şedere şi pâine a fost, iar acolo toate fripte pe foc şi nedospite.

Şi mai înainte de a începe cina s-a sculat de la cină şi şi-a pus hainele Sale jos, şi a turnat apă în spălătoare, El Însuşi făcându-le toate, încă împreună şi pe Iuda înfruntându-l, iar pe ceilalţi ucenici învăţându-i să nu caute să fie mai întâi. După spălare i-a învăţat zicând: ***"Cel ce vrea să fie mai mare, să fie mai mic decât toţi"***, Însuşi pe Sine punându-Se pildă. Şi mai întâi decât pe toţi pe Iuda a spălat Hristos, care stătuse întâi mai curând şi mai fără de ruşine; iar cel mai de pe urmă venind Petru.

Iar acesta mai fierbinte fiind decât ceilalţi, nu lăsa, pe Domnul zicând: ***"Doamne, Tu vrei să-mi speli picioarele? Nu vei spăla picioarele mele în veac".***

Şi îndată a auzit de la Învăţător: ***"De nu te voi spăla pe tine, Petru, nu vei avea parte de Mine".***

Atunci Petru a răspuns zicând: ***"Doamne, nu numai picioarele, ci şi mâinile şi capul, numai să fiu părtaş cu Tine".***

Deci a zis Domnul: ***"Nu trebuie să te spăl, că sunteţi curaţi, dar nu toţi".***

Şi arătându-le Înălţare Preaslăvită, prin smerenie şi-a luat iarăşi hainele Sale şi a şezut şi a zis: ***"Voi pe Mine Mă numiţi Domn şi Învăţătorul vostru, şi Eu v-am spălat picioarele voastre. Şi voi datori sunteţi a avea dragoste şi a spăla picioarele unul altuia. Că pildă am dat vouă, că precum Eu am făcut vouă, şi voi să faceţi, ca să cunoască toţi că ucenicii Mei sunteţi. Amin, amin zic vouă, nu este sluga mai mare decât stăpânul, nici solul decât cel care l-a trimis pe el. De ştiţi acestea, fericiţi veţi fi de le veţi face".***

Şi alte multe învăţături tainice i-a învăţat şi le-a dat lor în acel ceas. Şi mâncând ei a spus de vinderea Sa care urma să se săvârşească de Iuda: ***"Arătat vă spun vouă că Fiul Omului în această noapte va fi dat la moarte de unul dintre voi, şi Fiul Omului va merge precum este scris pentru Dânsul, dar vai omului prin care Fiul Omului se dă, mai bine ar fi fost pentru el să nu se fi născut omul acela".***

Tulburându-se ucenicii pentru cuvântul acela, au început a zice fiecare unul câte unul: ***"Au doară eu sunt Doamne?"*** Atunci a zis Iisus numai lui Ioan în taină: ***"Căruia Eu întinzând pâine îi voi da, acela este cel ce M-a vândut"*** (că de ar fi ştiut Petru cuvântul acesta, ca cel care era mai fierbinte şi mai râvnitor decât ceilalţi, ar fi ucis pe Iuda).

Şi luând Iisus pâine şi blagoslovind a frânt şi a dat ucenicilor zicând: ***"Luaţi, mâncaţi, acesta este Trupul Meu"***, asemenea şi paharul zicând: ***"Beţi dintru acesta toţi, acesta este Sângele Meu al Legii celei noi. Acestea să faceţi întru pomenirea Mea".*** Şi vezi că "pâine" zice când o numeşte Trupul Său, iar nu azimă. Să se ruşineze deci cei care aduc azima drept jertfă. Iar după săvârşirea Dumnezeieştilor taine, îndată a intrat Satana în Iuda, că ispitindu-l pe el mai înainte, atunci s-a sălăşluit întru el cu totul, şi se scârbea foarte văzând că se face dovada la masă.

Deci sculându-se cu ucenicii Săi de la masă, s-a pornit a se pogorî în Getsimani şi pe cale venind a zis lor: ***"Voi toţi aveţi să vă smintiţi pentru Mine în noaptea aceasta, că scris este: "Bate-voi păstorul şi se vor risipi oile turmei".***

Iar Petru a zis: ***"Măcar şi toţi, dar eu nu mă voi lepăda de Tine".*** Şi era târziu, adică noapte adâncă, şi El a zis lui Petru: ***"Mai înainte până ce va cânta cocoşul de două ori te vei lepăda de Mine de trei ori"***, care a şi fost: ***"Că fiind Petru cuprins de mare frică, arătând Dumnezeu neputinţa firii omeneşti, şi pentru că încredinţase Lui lumea ca să cunoască Petru de la sine slăbiciunea firii, şi să fie milostiv spre cei păcătoşi".***

Şi ajungând la Getsimani nu a intrat în sat, ci s-a sălăşluit în oarecare grădină, ştiind că de acolo au să-L prindă. Atunci Iuda cunoscând bine cum că acolo are să rămână Domnul, a alergat îndărăt cât putea la adunarea jidovilor, dând de veste unde se află. Deci luând de la dânşii cei treizeci de arginţi şi ostaşii care erau pregătiţi cu felinare şi cu lumini, s-a pornit cu mare grăbire spre grădina de la Getsimani, dar Iuda încă pe cale fiind, le-a dat un semn zicând:

-*"Să luaţi seama foarte bine, nu cumva greşind să prindeţi pe vreunul din apostoli în loc de Hristos, ci să căutaţi la mine, pe care Îl voi cuprinde şi-L voi săruta, pe acela deodată să năvăliţi şi să-L prindeţi şi să-L loviţi bine cu câteva baltage, ca să-I mai lipsească puterea, şi să nu cumva să-L scăpaţi"*.

Aşa Iuda învăţând pe ostaşi se apropia, iar Domnul se afla în grădina de acea parte de pârâul Cedrilor, atâta nevoindu-se intru rugăciune, că se făcuse sudoarea Lui ca picăturile de sânge ce pica pe pământ, şi zicea: ***"Întristat este sufletul Meu până la moarte"***; şi îngerul din cer I s-a arătat întărindu-L pe El, când şi apostolilor Le-a zis, găsindu-i a treia oară dormind: ***"Dormiţi de acum şi vă odihniţi, iată s-a apropiat ceasul, şi Fiul Omului se dă în mâinile păcătoşilor, sculaţi-vă să mergem, iată s-a apropiat cel ce M-a vândut!"***

Şi încă grăind El, iată Iuda, unul din cei doisprezece, a venit, şi împreună cu el norod mult şi ostaşi cu săbiile goale, iar Domnul văzându-l de departe a ieşit afară din grădină intru întâmpinarea lor, şi le-a zis: ***"Pe cine căutaţi?"***

Iar ei au răspuns: *"Pe Iisus Nazarineanu"*.

Şi El a zis: ***"Eu sunt!"***; şi îndată auzind ei acest cuvânt, au căzut toţi pe spate ameţiţi, şi felinarele li s-au stins. După aceasta venindu-şi în fire, iar au aprins felinarele şi au intrat în grădină. Iar Domnul şi-n al doilea rând le-a zis: ***"Pe cine căutaţi?"*** Ca şi întâia dată iarăşi au căzut la pământ (cu feţele în sus).

După aceea iarăşi îndreptându-se, s-au sculat şi a zis Iuda către ostaşi: *"Eu mă mir de voi că sunteţi aşa de fricoşi şi becisnici, atâta de mulţi fiind, voi nu puteţi să prindeţi un om"*.

Atunci au zis ostaşii către dânsul: *"Dar tu pentru ce cazi pe spate ca şi noi? Noi ştim că tu ne eşti povăţuitor şi ne-ai zis că tu întâi Îl vei cuprinde şi-L vei săruta, şi acum vedem că nici tu nu te poţi apropia"*.

Şi iarăşi a zis Iuda: *"Ce trebuie sărutare, nu vedeţi că El singur aici înaintea voastră este, dar voi sunteţi cu totul neputincioşi"*.

Şi aceasta a făcut Domnul, ca să arate să cunoaştem noi, că nu când au vrut ei, ci când a voit El s-a dat a se prinde.

Deci vrând să se dea în mâinile lor, iar s-a înfăţişat înaintea lor a treia oară şi a zis: ***"Bine Iuda, prietene, pentru ce ai venit? Iată vremea este bună, fă ce voieşti".***

Atunci Iuda apropiindu-se îndată L-a cuprins şi L-a sărutat, iar ostaşii văzând că S-a lăsat de L-a cuprins Iuda, îndată sărind cu toţii L-au prins pe El, iar Petru scoţând sabia a lovit pe sluga Arhiereului şi i-a tăiat urechea dreaptă.

Atunci a zis Iisus lui: ***Întoarce sabia ta în locul ei, că toţi cei ce scot sabia, de sabie vor muri, sau ţi se pare că nu aş putea Eu singur să Mă apăr".***

Şi a zis lui Malhus să pună urechea sa la loc şi îndată s-a vindecat.

Atunci apucându-L ostaşii, cu nemilostivire au început a-L bate cu săbiile şi cu ciomegile şi fiecare cu ce avea în mâini, şi legându-I mâinile la spate, I-au pus la grumaz un ştreang şi-L trăgeau la deal cu grăbire, cu mare batjocură şi cu strigări mari şi fără de orânduială, cât să suie la văzduh glasurile lor, încât toată cetatea s-a speriat şi toţi s-au deşteptat din somn, şi trăgându-L aşa cu mare batjocură, au ajuns la curtea lui Anna Arhiereul, care era îndreptător jidovilor, unde era adunată toată mulţimea aşteptând cu mare bucurie aducerea Domnului nostru Iisus Hristos, cea cu necinste.

Atunci Sfinţii Apostoli, de frică, toţi s-au ascuns pe unde puteau, numai Sfinţii Ioan şi Petru mergeau după Iisus, şi fiind Ioan cunoscut Arhiereului, a intrat împreună cu Iisus în casa adunării, iar Petru şedea afară cu slugile, ca să vadă sfârşitul, unde şi lepădările de Hristos a făcut.

După aceea mai apropiindu-se Petru de uşa casei unde era Domnul cu mâinile legate, a căutat Domnul spre Petru, şi cu acea căutătură a Domnului îndată şi-a cunoscut Petru greşeala, atunci şi cocoşul a doua oară a cântat; şi ieşind el din curte s-a ascuns într-o peşteră plângând cu amar, şi nu a ieşit din acea peşteră până în ceasul acela când a înviat Hristos din morţi.

Iar Domnul a stat legat în curtea lui Anna şi mulţimea ostaşilor celor peste o mie nu înceta bătându-L cumplit şi inoindu-I feluri de dureri, până ce jidovii începură a trimite cu batjocură cu mâinile legate şi cu bătăi de la unul la altul, adică: Anna L-a trimis la Caiafa, apoi Caiafa iarăşi L-a trimis la Anna, după aceea L-a trimis la Pilat; apoi Pilat la întâia cercetare ce a făcut a cunoscut că nici o vină nu are şi L-a trimis la Irod, fiindcă se întâmplase să fie şi Irod în Ierusalim în acele zile. Şi Irod la întrebările ce i-a pus, negăsind nici un răspuns pe care el îl aştepta ca şi vreo minune să vadă de la Domnul, deşi batjocorindu-L şi el de ajuns, L-a trimis iarăşi la Anna.

În aceeaşi umblare de la unii la alţii, a suferit Domnul foarte grele munci: lovituri, scuipări, palme, pumni, bice şi tot felul de răni care de oameni nu s-ar fi putut şti, nicidecum mulţimii muncilor, dacă nu prin îngeri nu s-ar fi arătat celui dintre sfinţi, Părintelui nostru Dimitrie, Mitropolitul Rostovului.

Deci Anna Arhiereul iarăşi L-a întrebat cu tot dinadinsul de ucenicii şi de învăţătura Lui, atunci Domnul i-a răspuns: ***"Eu totdeauna am învăţat în Sinagogă şi în Biserică unde toţi iudeii se adună şi întru ascuns nu am grăit nimic ce Mă întrebi. Întreabă pe cei ce au auzit ce am grăit lor".***

Aceasta zicând Iisus, una din slugile ce sta înainte, anume Malhus cel vindecat la ureche de Domnul, aşa de tare L-a lovit peste gură cu înarmată mână de fier, încât s-a auzit în toată curtea, şi dinţii din gură I se strămutară, şi îndată Domnul a căzut la pământ şi s-au închipuit toate degetele acelei înveninate mâini pe faţa Domnului, şi mult sânge din gură şi din nas I-a curs.

Atunci a zis Domnul: ***"De am grăit rău, mărturisesc de rău, iar de am grăit bine, de ce mă baţi?"***

Iar el îndată a răspuns zicând: *"Dar pentru ce aşa răspunzi Arhiereului?"* În afară de acea palmă de fier a mai primit încă o sută două lovituri cu palmele peste Sfântul Lui obraz.
Deci când era Vineri în faptul zilei L-a trimis Anna legat iarăşi la Pilat, dregător roman, unde s-a adunat toată mulţimea jidovilor, şi toţi cei mai mari, cu feluri de

mărturii mincinoase, silindu-se mai degrabă să-L dea morţii, fiindcă trecuse vremea să mănânce ei Paştile, că în noaptea aceea li se cădea lor să mănânce Paştile. Dar pentru uciderea lui Hristos le-a mutat, precum spune şi Sfântul Ioan Gură de Aur.

Acolo însă, la Pilat aflându-se Domnul, multe întrebări I s-au făcut, şi într-o temniţă la puţin ceas L-a vârât în butuci de piatră, până s-au adunat mărturiile cele mincinoase. Tot acolo a fost legat aşa tare la stâlpul de piatră cu spatele, încât a despicat Dumnezeiescul Lui piept.

Tot la acel stâlp atâta a fost strujit cu mărăcini clenciuroşi şi înghimpoşi, încât când L-a dezlegat de la stâlp a căzut pe pământ, neputând să stea pe picioare nicidecum, ci se tăvălea în sânge sub stâlpi, şi chiar în ceasul acela ar fi urmat nevoie să moară, dacă nu Dumnezeirea ar fi sprijinit pe omenire, ca după toate înfricoşatele munci, pe Cruce să-Şi dea Preasfântul Său suflet.

Deci Pilat după toate cruntele bătăi ce I-au rânduit (nu numai doar că ar potoli mânia cea sălbatică a jidovilor), voia să-L sloboadă, văzând că nu are într-Însul vină, aducându-Şi încă aminte şi de obiceiul pe care îl au ca să sloboade la tot praznicul câte un vinovat, socotind că-L vor ierta pe El, măcar pentru hatârul şi cinstea praznicului.

Şi ei mai cumplit întărâtându-se strigau: *"Nu pe acesta, nu, ci pe Baraba! De vei slobozi tu pe acesta nu eşti prieten Cezarului. Noi asupra ta vom da pâră la împăratul, că noi L-am adus la tine, ca pe cel vrednic de moarte, şi tu voieşti a-L slobozi? Noi de acum cu tine ne vom judeca la împăratul Cezarul, că pe El, împotrivnic, tu voieşti a-L acoperi, de nu ar fi fost Acesta tulburător sfatului nostru Şi arhiereii nu L-ar fi dat ţie prin mărturii dovedite că este dator să moară".*

De aceste atitudini Pilat se temu foarte, şi măcar că-L ştia pe Dânsul cu totul nevinovat, însă spălându-Şi mâinile şi împreună cu spălarea mâinilor, spălându-şi şi inima de toată milostivirea a zis: *"Nevinovat sunt de sângele Dreptului Acestuia, voi veţi vedea".*

Atuncea au zis toţi strigând: *"Sângele Lui asupra noastră, şi asupra feciorilor noştri"*; şi îndată Pilat făcând pe voia lor, a slobozit pe Baraba tâlharul, iar asupra lui Iisus a slobozit hotărârea morţii Lui intru acest chip: *"Eu, Pilat din Pont, stăpânitor pe împărăţia romanilor în divanul cel mare al domniei mele, judec şi hotărăsc şi osândesc pe Cruce pe Iisus ce se cheamă de norod Hristos Nazarineanul, Om răzvrătitor împotriva legii lui Moise, şi a mare încuviinţat*

împărat al romanilor, Tiberiu Cezarul, numindu-se pe Sine Fiul lui Dumnezeu şi Împărat al lui Israel, ameninţând cu stricarea Ierusalimului şi Sfintei Biserici, nevrând să ştie de frica Cezarului, având încă îndrăzneala a intra cu mulţime de norod în oraşul Ierusalimului şi în Sfânta Biserică, ca un Împărat biruitor, cu ramuri de finic".

"De aceea orânduim pe întâiul sutaşul nostru Corneliu să-L treacă pe El în public prin oraşul Ierusalim, legat, biciuit şi îmbrăcat în Porfiră, încununat cu o cunună de spini, ducându-Şi Însuşi Crucea Sa pe umeri, ca să fie pildă tuturor făcătorilor de rele".

"Către acestea poruncim să-L treacă dimpreună cu doi tâlhari ucigaşi, şi să-L scoată prin poarta ce se zice Antonina, şi să-L ducă tot prin public la Muntele făcătorilor de rele, numit Golgota, şi acolo să-L răstignească pe Cruce, pironit cu piroane de fier, după obiceiul osândiţilor, în obşteasca privire a tuturor, şi poruncim: ca nimeni, de orice treaptă sau numire va fi, să nu îndrăznească a opri această hotărâre de mine dată, povăţuită şi săvârşită cu toată buna cuviinţă spre osânda abaterii Acestui Evreu, fiind pe temeiul legiuirilor şi a pravilelor împărăţiei Romanilor. Către acestea va pune deasupra Crucii şi scrisoarea aceasta a vinovăţiei Lui în trei limbi: elineşte, romaniceşte şi evreieşte, adică: "Iisus Nazarineanul Împăratul Iudeilor..."
În anul de la zidirea lumii 5504, Martie în 23, deci după ce a săvârşit Pilat hotărârea morţii lui Iisus şi L-a dat ostaşilor ca să-L răstignească, le-a zis şi aceasta: *"Iată, vi-L dau ca să-L munciţi cum ştiţi, numai aceasta să ştiţi, că El este dator ca pe Cruce să moară, iar nu în alt loc, căci apoi veţi fi foarte rău pedepsiţi".*

Cu aceasta a mai îmblânzit cruzimea ostaşilor; că de nu le-ar fi zis aceasta, nici nu ar fi mai prins ei pe Simon Chirineul ca să ducă Crucea cea foarte grea; ci ar fi bătut pe Domnul până la moarte, când nu mai putea să-Şi ducă Crucea, slăbit fiind cu totul şi însângerat de multele şi cumplitele bătăi.

Iar pentru toată mulţimea Sfintelor Lui Patimi să se scrie, că numai suspinuri umilite din inimă, mai înainte de moarte pe Cruce, a slobozit de 109 ori; asemenea picături de lacrimi în toată vremea pătimirii Sale a vărsat din ochi 67200, iar picături sângerate din ochi şi din tot trupul au fost de 11 ori câte 108 mii şi 225, care fac 1188225, adică un milion una sută optzeci şi opt de mii două sute douăzeci şi cinci.

De părul capului şi de barbă, tras şi târât a fost de 78 de ori, poticnindu-se şi căzând la pământ, începând de la grădina unde L-au prins, până la Anna Arhiereul, de 7 ori.
Când Îl împingeau până la poticnire, I s-au dat lovituri la picioare şi la fluiere 173; ridicat fiind de la pământ de păr şi de funia ce I-a fost în grumazii Lui, de 23 ori.

Tifle peste obraz şi peste gură, şi între ochi, a primit 28.

Peste grumazi s-a lovit de 25 ori.

Peste cap şi peste piept a primit lovituri 28.

De stâlpi a fost izbit o dată de moarte.

De pământ iarăşi, a fost trântit de 3 ori.

La stâlp a fost bătut cu toiege de spini clenciuroşi, cu biciuri noduroase rău inveninate şi cu lanţuri de fier, în muchii.

A primit lovituri 6666; iar deosebite răni au fost 5000, şi încă peste acelea I s-au mai adăugat altele mai cumplite, încât de multe ori după fire ar fi urmat să moară precum s-a mai zis, dar cu Dumnezeirea să întărească omenirea, ca după aceea prea multe şi grele pătimiri pe Cruce să aibă.
Deosebite răni şi vânătăi au fost pe Trupul Domnului 1199, pe cap au fost împunsături de cumplită cunună de spini 1000, fiindcă cununa s-a pus şi s-a luat de pe cap de peste 50 de ori.
Lovit a fost peste cap şi peste cununa de spini, cu trestia şi cu toiegile din toată puterea, de 40 de ori, dintru care lovituri au trecut ghimpii unii mai adânc decât alţii în capul Domnului, 5 până la creieri.

Şi după învierea Domnului au rămas în cap trei ghimpi.

Scuipări în Sfânta faţă a primit 100, tras fiind încoace şi încolo cu batjocură de nas de 20 ori, de urechi aşişjderea a fost scuturat de 30 de ori. A mai căzut foarte rău când îşi ducea Crucea la deal la Golgota, de 5 ori, şi a primit lovituri de moarte de 19 ori, când şi luându-I Crucea de deasupra Lui, a silit pe Simon Chirineanul să o ducă.

Acestea aşa săvârşindu-se, Preacurata Fecioară Născătoare de Dumnezeu Maria nimic nu ştia de înfricoşatele munci ale Fiului său, fiindcă ea se afla în Betania în

casa lui Lazăr împreună cu surorile lui şi cu alte femei care neîncetat o mângâiau, şi o păzeau de aproape cum le poruncise Domnul, şi măcar că nu ştia nimic de Fiul ei Cel iubit, însă de plângere nu înceta nicidecum, cunoscând cu duhul că Fiul ei pătimeşte.

Iar vineri de dimineaţă au venit oarecare prieteni ai Martei şi ai Mariei din Ierusalim la Betania, şi le-au spus în taină toate cu mare jale, pentru cumplitele patimi ale Mântuitorului şi cum că L-au osândit ostaşii ca să-L răstignească pe Cruce; iar Preacurata Fecioară înţelegând din casă de unde se afla singură intru mâhnire, pentru venirea lor de la Ierusalim, începu a-i întreba cu tot dinadinsul cu mare durere zicând: ***"O! prieteni iubiţi, spuneţi-mi adevărul, vă rog, ce s-a întâmplat cu Fiul meu, şi cum se află?"***

Iar ei după cum erau învăţaţi de Marta, vrând să tăinuiască, au zis: *"Nimic, Doamnă, rău nu am auzit de Dânsul".* Acestea ei zicând şi ştiind ce s-a făcut Lui, îndată au început a plânge mai întâi, şi aşa nevoindu-se ei au arătat adevărul.

Atunci Preacurata cunoscând adevărul, îndată cunoscând că Fiul ei pătimeşte cumplit, şi cu mare plângere sărind, a început a alerga pe drumul Ierusalimului, şi degrabă şi celelalte sfinte femei au început a alerga în urma ei temându-se să nu o ucidă întristarea cea multă, şi ajungând ele cu grăbire la Ierusalim, au mers drept la curtea lui Pilat, şi n-au apucat pe Domnul aici, căci Îl pornise la deal pe uliţă, la Golgota.

Iar ele mai cu grăbire mergeau ca să-L afle, şi apucând pe alt drum au ajuns întâi ele la Golgota şi neaflându-L acolo, s-au întors degrabă la vale pe alt drum; şi iată că L-au întâmpinat, tocmai când căzuse sub Cruce, şi ostaşii Îl băteau cumplit şi Îl trăgeau cu funia ce o avea de grumaz; şi nu se putea scula de greutatea Crucii, fiindcă slăbise acum foarte, şi era aproape de moarte, tăvălindu-Se în sânge, şi nemaiputând din acel loc să ducă Crucea, au dat-o lui Simon Chirineanul.

În această jalnică stare aflând prea nevinovata Maică pe Fiul ei Cel iubit, sub Cruce cu totul istovit de bătăi, încruntat peste tot în sânge în cât urmele pe care venise, şi locurile pe care căzuse cu Crucea, erau toate înroşite cu Scumpul Sânge.

Cine poate să spună cu amănuntul lovirile în piept ale Născătoarei de Dumnezeu? Lacrimile cele amare, smulgerea nevinovatului şi frumosului păr din cap, ruperea obrazului cu unghiile, încât de n-ar fi fost celelalte sfinte femei, cu totul s-ar fi ucis.

Şi ce era mai rău, că nici nu o lăsau ticăloşii ostaşi ca să se apropie la Fiul său, ci numai în urmă mergând şi tânguindu-se, unele ca acestea zicea: ***"Ah! Preaiubite Fiul meu! nu ai voit să mă asculţi pe mine, Maica Ta, ca să rămâi în Betania, ci ai venit la Ierusalim ca să faci Paştile; iată ce-Ţi răsplătesc cei care s-au îndestulat la facerile Tale de bine! Vai mie, Fiul meu! Vai mie, Fiul meu! căci ai făcut aceasta!***

Ah! ce rău ai făcut jidovilor pentru care acestea Ţi-au răsplătit? Vai mie, Fiul meu! Mângâierea mea şi Inima mea cea Preadulce!

Ah! Fiul meu Preaiubit, cum văd urmele Tale pline de sânge, şi nu mă pot apropia ca să Te şterg pe faţă! Vai mie, Fiul meu şi Dumnezeul meu! Trimite mai întâi la mine moartea, căci nu pot suferi să văd acestea care nu nădăjduiam".

Cu aceste cuvinte şi cu alte asemenea petrecea Preacurata Fecioară pe Fiul său împreună cu celelalte femei, până ce au ajuns în deal la Golgota, şi ajungând la locul cel de osândă îndată ostaşii L-au dezbrăcat de haine, şi L-au lăsat cu tot Sfântul Trup gol spre mai multă batjocură, după aceea L-au întins jos pe Cruce şi L-au ţintuit, întâi la amândouă mâinile, apoi picioarele unul lângă altul.

Şi atâta L-au întins pe uscatul lemn al Crucii, încât după Proorocie, puteai număra oasele Lui, şi îndată după ce L-au pironit au legat Crucea cu funii, apoi cu multe strigări şi ocărî ridicându-o au înfipt-o în piatră, în gaura cea făcută înadins pentru aceasta.

Acestea privindu-le Născătoarea de Dumnezeu s-a pătruns la cele dinlăuntru şi zăcând la pământ a leşinat, şi a stat mult aşa nemişcată în mâinile sfintelor femei care nici ele nu se pricepeau la cine vor căuta mai întâi, pe Domnul pe care L-au văzut răstignit, şi tot Trupul Lui scăldat în Sângele care curgea din rănile mâinilor şi picioarelor, sau pe Maica Lui ce acum leşinase. Şi mai vârtos femeile fiind şi ele slabe de fire, intru acel ceas Sfântul Ioan a fost de mare trebuinţă, ca unul ce la toate a fost de faţă.

După ce au răstignit pe Domnul, au răstignit împreună şi pe acei doi tâlhari, însă nu cu piroane, ci cu funii au legat mâinile şi picioarele lor, după cum erau învăţaţi de cei fără de lege, că numai pe Hristos să-L răstignească cu piroane, pentru zavistia şi urâciunea cea mare ce aveau asupra Lui; apoi după ce au răstignit şi pe tâlhari au aruncat sorţi pentru cămaşa Domnului şi hainele le-au împărţit lor. Şi s-au întors ostaşii la ale lor, rămânând numai unul pentru pază.

După plecarea ostaşilor, Preacurata Fecioară a putut să se apropie de Dulcele său Fiu, şi a acoperit Preacinstitele Sale coapse cu marama capului său, socotind de mare mângâiere că este slobodă a-şi plânge pe Fiul ei cum voieşte totdeauna, cu celelalte femei şi cu Sfântul Ioan.

Deci aşa aflându-se Domnul spânzurat pe Cruce, adunarea cea ticăloasă ce era acolo, L-a mai scuipat peste tot trupul gol de 73 de ori, când a primit feluri de ocărî şi luări în râs, şi adăpare cu oţet şi cu fiere, şi hule de la tâlharul cel necredincios, precum ne arată şi Sfinţii Evanghelişti despre acestea mai cu de-amănuntul.

Stând Născătoarea de Dumnezeu lângă Crucea Fiului său şi ştergându-L de sânge, Îi spăla picioarele Lui cu lacrimi şi le săruta şi mult Îl ruga ca să-i zică ei cel mai de pe urmă cuvânt, şi să nu o lase cu totul nemângâiată.

Şi zicea: ***"Ah Fiul meu! ce rău ai văzut Tu la mine, că iată cu tâlharul vorbeşti şi Raiul îi făgăduieşti, iar cu mine nu vorbeşti nici un cuvânt, dar întru a cui casă mă laşi Fiul meu, şi pe cine mângâiere voi avea în locul Tău? Vai mie, Fiul meu, nu mă trece tăcând, că iată, sunt aproape de moarte, şi pentru ce nu porunceşti morţii să mă ia pe mine mai înainte, că ce mai sunt eu fără de Tine?! Vai mie, Fiul meu, cum Ţi s-a închis milostivirea cea spre mine, Maica Ta."***

Atunci Domnul a zis către Ioan care sta sub Cruce plângând: „ Ioane, iubitul Meu! Iată Maica Mea să-ţi fie ţie maică şi să o păzeşti ca pe lumina ochilor tăi".

Şi a zis către Maica Sa: "Încetează o, Maica Mea, de atâta tânguire, că mai multă durere îmi pricinuiesc lacrimile şi durerile tale, decât piroanele ce Mi-au străbătut mâinile şi picioarele Mele. Iată pe Ioan să-l ai fiu în locul Meu."

Aceste cuvinte auzindu-le Fecioara Născătoare de Dumnezeu, a luat puţină mângâiere, şi Îi mulţumea tare că nici în grelele Sale munci nu a trecut-o cu vederea.

Apropiindu-se ceasul al nouălea, după ce L-au adăpat cu oţet şi cu fiere de multe ori, cu strigare mare plecându-şi capul şi-a dat duhul când şi înfricoşate semne s-au făcut în cer şi pe pământ adică, întunecarea soarelui, ruperea catapetesmei, cutremurul pământului, despicarea pietrelor şi altele ce ne arată şi Evangheliştii mai lămurit.

După aceea la puţin timp au venit ostaşii trimişi de sfatul jidovesc, ca osândiţilor să

le zdrobească fluierele picioarelor cu ciomegile, ca mai curând să moară şi să-i ridice de pe cruce ca să nu rămână până a doua zi, pentru că era Sâmbătă.

Deci venind ostaşii zdrobiră mai întâi fluierele tâlharilor, apoi venind la Hristos şi văzând că murise deja, nu I-au zdrobit fluierele, ci unul din ostaşi, care se afla cu suliţa în mână s-a repezit la Sfânta Coastă cea dreaptă de unde îndată a ieşit sânge şi apă.

Acestea văzând Ioan, a mărturisit că adevărată este mărturisirea lui, că acestea au fost toate şi ce a văzut a scris.

Tot în acea vreme şi Nicodim a strigat: ***"Cu adevărat Fiul lui Dumnezeu a fost Acesta"***, şi crezând, nu s-a mai întors la sfatul jidovilor, şi a rămas drept credincios până la sfârşit.

Aceasta aşa săvârşindu-se mai presus de fire, căci cu adevărat spaimă era a vedea pe Făcătorul cerului şi al pământului spânzurat pe Cruce atâtea ceasuri!

Către seară fiind, a venit un bărbat din Arimateea, anume Iosif, cu bun chip şi boier fiind a îndrăznit şi a intrat la Pilat, şi a zis: *"Pilate, o mică cerere am către stăpânirea ta: dă-mi Trupul străinului acestuia Nazarinean care este pironit pe Cruce. Nu-ţi cer un lucru mare, ci un Trup mort, ci deşi tu necunoscându-L L-ai osândit mai cu asprime decât pe tâlhari, însă eu Îl cunosc cine este El, şi pentru ce a pătimit, iată acum s-au potolit toate tulburările şi strigătele jidovilor, nu te vatămă pe tine cu nimic dacă mi-L vei dărui mie să-L îngrop după lege. Şi s-a mirat Pilat că a murit aşa curând, om tânăr fiind, şi înţelegând că a murit, umilindu-se şi de cuvintele lui Iosif, a rămas intru mare mâhnire şi lui Iosif i-a poruncit ca fără nici o temere să-L coboare de pe Cruce şi să-L dea obişnuitei îngropări.*

Deci Iosif (dobândind) primind acest mare dar, adică slobodă voie de la Pilat pentru îngroparea Domnului, fără zăbavă s-a dus să-L coboare de pe Cruce, unde îndată a venit şi Nicodim cu smirnă şi cu amestecături de aloe, care erau mai înainte pregătite.

Şi aşa Iosif şi cu Nicodim şi cu Sfântul Ioan cu multe lacrimi, mai întâi închinându-se, L-au dezlegat de pe Cruce. Mai întâi a dezlegat Sfântul palmele care erau foarte rău spintecate şi rănite, pentru că toată greutatea trupului a spânzurat numai intru acele două mâini şi piroane ale palmelor, din care nevoie era a se spinteca Dumnezeieştilor palme.

Asemenea a dezlegat şi preacuratele picioare şi L-a coborât de pe Cruce. Deci acestea aşa făcându-se, cine poate să povestească sau să spună amarele lacrimi şi tânguiri ale Născătoarei de Dumnezeu şi a celor împreună cu Dânsa.

Văzând înfricoşatele răni şi pe Fiul său mort, fără suflare, purtându-L pe mâinile lor, Îi spăla rănile cu lacrimi şi adesea le săruta cu mângâietoare şi jalnice cuvinte intru atâta încât pleca spre plângere şi pe cele neînsufleţite stihii. Ar fi voit Preacurata Fecioară, măcar puţin timp a petrece pe Fiul său cu lacrimi şi cu cuvinte cuviincioase ca unei Maice, dar nu i-a fost cu putinţă, fiind acum noapte, şi porunca era ca toţi să se liniştească pentru ziua Paştilor, şi aşa degrabă spălându-I Sfântul Trup cu aloe, şi înfăşurându-L cu pânză subţire, precum aveau obicei jidovii a face, iar Iosif de spaimă cuprins fiind, cu frică slujea la îngroparea Domnului Hristos şi cu lacrimi grăia unele ca acestea: *"Vai mie, Preadulcele meu Iisus, cum mă voi atinge de Trupul Tău cel nestricăcios, sau cu ce pânză Te voi înfăşura? Sau cu ce mâini Te voi pune în groapă? Sau ce cântări voi cânta la îngroparea Ta? Ştiu şi pricep ce minunate cuvinte ar trebui să se cânte Dumnezeirii Tale, pe care mintea noastră nu le cuprinde, însă împreună cu Nicodim vom cânta aşa:* **"Fiule, Unul Născut, Cuvântul lui Dumnezeu Tatăl, Acela ce eşti fără de moarte, care ai venit pentru mântuirea noastră a Te întrupa din Sfânta de Dumnezeu Născătoare şi pururea Fecioară Maria, neschimbat Te-ai făcut Om, răstignindu-Te-ai Dumnezeule, şi cu moartea pe moarte ai călcat, Unul fiind din Sfânta Treime, împreună proslăvit cu Tatăl şi cu Sfântul Duh, miluieşte-ne pe noi".**

Şi aşa L-au pus într-o groapă a lui Iosif în grădina sa, care era săpată în stâncă, unde nimeni mai înainte nu zăcuse, ca înviind Hristos să nu socotească că a fi învierea altcuiva.
Iar amestecarea de aloe şi de smirnă a fost lipicioasă, că dacă vor vedea pânza şi marama capului rămasă în groapă, ca să nu li se pară că L-au furat, că în ce chip nefiind slobozenie, ci mai vârtos ostaşi erau puşi pentru paza mormântului, ar fi putut cineva să-L fure, sau să rupă acele ce erau lipite de Trup? Deci cu unele ca aceste cuvinte şi tânguiri, a fost îngropat Trupul Domnului nostru Iisus Hristos de Sfinţii bărbaţi Iosif cel cu bun chip, şi de Nicodim, şi de Ioan cuvântătorul de Dumnezeu, împreună şi cu Preacurata Fecioară Maica Sa, şi de sfintele femei mironosiţe, iar altul vreunul din ucenici n-a fost, fiind toţi risipiţi şi ascunşi de frică, şi punând pe uşa gropii o piatră foarte mare, s-au dus de acolo şi s-au odihnit după Poruncă.

A pătimit Izbăvitorul nostru cu tot sufletul Său şi cu tot Trupul Său, izbăvind pe

om din moartea cea sufletească şi trupească; cu sufletul a pătimit: scârbă, tânguire şi temere de moarte.

Peste toate puterile sufleteşti, adică peste minte, peste înţelegere şi peste voie. Iar cu Trupul gol a pătimit bătăi, răni şi dureri peste toate mădularele şi simţirile trupeşti. Peste cap îmboldiri, pe mâini şi pe picioare pironire, pe coastă şi pe inimă împungere, peste obraz şi tâmple lovituri şi scuipături.

La pipăirea a tot Trupului bătut, la gustare adăpare cu oţet şi cu fiere. Spre mirosire intru puturoasă închisoare, şi spre Golgota de către trupuri răbdarea putorilor, la auzire ocărî şi huiduiri, la vedere acoperirea ochilor, şi vărsarea lacrimilor, a celor ce stăteau şi plângeau sub Crucea Lui, şi la privirea dezgolirii Trupului Său, când Preacinstita Maica Sa I-a acoperit coapsele cu marama capului său.

Însă trei mai iuţi dureri au fost la Sfintele Patimi ale Domnului, cea mai întâi când Domnul nu multe suflete a văzut pocăindu-se cu mulţumire pentru pătimirea Sa, pentru care în zadar Sângele Lui a fost vărsat.

Al doilea, când Domnul a văzut sufletul Maicii Sale sub Cruce gemând, şi cu arma pătimirii pătrunsă.

Al treilea, când Trupul Lui pe Cruce L-au pironit, atât de mâini şi de picioare L-au întins, încât s-au desfăcut toate alcătuirile Lui, în ceasul acela s-a împlinit proorocirea psalmistului: "Numărau toate oasele Mele".

Toate pătimirile Domnului au fost 100146.

Dacă cineva, suferind din inimă pentru atâtea răni ale Domnului Iisus Hristos şi peste toată ziua va face rugăciune Dumnezeiască: "Tatăl nostru" de 15 ori, acela într-un an de zile câte o rugăciune în cinstea fiecărei răni Îi va aduce Domnului, sau câte 15 mătănii într-un an, în fiecare zi, în cinstea Patimilor Domnului făcând, acela va aduce câte o metanie la fiecare rană a Domnului.

Iar ce fel de folos este omului, din cugetările Patimilor Domnului Iisus Hristos unul din dascăli a scris: "Dacă cu adevărată cugetare şi cu desăvârşită sfărâmare a inimii vei cugeta pentru patimile lui Hristos, mai mult folos vei avea, decât când cineva care peste tot anul va posti de pâine şi de apă, sau de s-ar omorî pe toată ziua trupul său până la vărsare de sânge chinuindu-se, sau de-ar citi Psaltirea pe toată ziua".

Când pe Cruce, fără vină,
Iisus Hristos atârna,
Maica Domnului de milă,
Izvor de lacrimi vărsa.

Amin!

(Din descoperirile Îngerului Domnului, făcute celui între Sfinţi, Părintelui nostru Dimitrie, făcătorul de minuni, mitropolitul Rostovului, Ieroslavului şi Rusiei, trimis stareţului Paisie din arhiva Sfântului Sinod al Petersburgului de secretarul Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe creştine din Rusia.)

Sfântul Serafim Sobolev - Predică la Înălţarea Sfintei Cruci - Smerenia este singura cale pentru dobândirea darurilor Crucii Domnului

Toţi trebuie să ştim, iubiţilor întru Hristos fiii mei, însemnătatea mare şi mântuitoare a Crucii Domnului. Despre această însemnătate sau mai bine zis despre darurile negrăite pe care le dobândim de pe urma Crucii, Sfânta Biserică a vorbit şi ieri şi astăzi, prin slujbele acestui mare praznic.

Despre aceasta vorbeşte Sfânta Biserică şi în stihira de la „Doamne strigat-am...", ce se cântă la Vecernie. Aici se spune: Crucea înălţându-se, toată făptura îndeamnă a lăuda preacurată Patima Celui ce S-a înălţat pe dânsa; căci întru aceasta, ucigând pe cel ce ne-a ucis pe noi, pe cei omorâţi i-a înviat şi i-a înfrumuseţat şi în ceruri a locui i-a învrednicit ca un milostiv, pentru mulţimea bunătăţii Sale.

Aceste spuse cuprind pe scurt, dar substanţial, toate evenimentele lucrării dumnezeieşti pentru noi, în centrul căreia se înalţă Crucea Domnului. Prin Crucea Sa şi Sângele Său Dumnezeiesc, care s-a vărsat pe Cruce, Domnul a răscumpărat păcatul strămoşesc al lui Adam, a distrus toate lucrările diavolului, orientate spre pierderea întregii omeniri, a distrus moartea, făcându-se începătorul învierii morţilor, a distrus blestemul - această despărţire dintre oameni şi Dumnezeu.

De aceea, porţile Raiului sunt deschise acum pentru oamenii sfinţi şi pentru noi, urmând după tâlharul cel credincios care s-a pocăit. După moartea lor, sfinţii îl

moştenesc fără a trece prin vămile diavoleşti ale văzduhului, potrivit cuvintelor lui Hristos: ***„Adevărat, adevărat zic vouă: cel ce ascultă cuvântul Meu şi crede în Cel ce M-a trimis are viaţă veşnică şi la judecată nu va veni, ci s-a mutat din moarte în viaţă” (Ioan 5, 24).***

Datorită Cruciii Lui, Domnul ne dăruieşte Harul Său dumnezeiesc, care ne ajută să păzim neabătut toate poruncile mântuitoare. Prin păzirea lor, precum şi prin Sfânta împărtăşanie, ne este dăruită posibilitatea să intrăm în cea mai apropiată unire afectivă şi harică cu Hristos, încă de aici, pentru a fi părtaşi marii slave şi negrăitei fericiri în împărăţia Lui cea cerească.

Dobândirea acestor daruri ale Crucii Domnului trebuie să fie scopul întregii noastre vieţi. Iar noi vom obţine toate aceste daruri şi le vom moşteni, dacă vom înţelege ce ne învaţă această Cruce a lui Hristos.

Ea ne învaţă smerenia lui Hristos, despre care Apostolul Pavel a spus: ***„Ci s-a deşertat pe Sine, chip de rob luând... . S-a smerit pe Sine, ascultător făcându-Se până la moarte şi încă moarte pe Cruce. Pentru aceea, şi Dumnezeu L-a prea înălţat şi I-a dăruit Lui nume, care este mai presus de orice nume” (Filipeni 2,7-9).***

Să nu uităm, iubiţilor! Crucea acestei smerenii minunate, până şi scuipările, bătăile, lovirile şi moartea Domnul Le-a primit de bunăvoie. Asemănându-se cu Hristos, sfinţii, începând cu apostolii, au luat asupra lor Crucea smereniei, cu toate umilinţele şi chinurile, ştiind că dacă Domnul prin smerenie a lucrat mântuirea noastră, tot aşa şi noi, nu putem cu nimic altceva să dobândim mântuirea noastră, decât prin smerenie.

Noi, însă, iubiţilor întru Hristos fiii mei, Să-L rugăm pe Domnul, pentru Crucea Sa, să ne dăruiască puteri harice. Să ne smerim atât în faţa lui Dumnezeu, cât şi în faţa oamenilor, măcar la gândul de a nu fi certaţi de Domnul cu acele mari suferinţe, nenorociri şi necazuri, pe care ni le trimite Domnul, cu singurul scop de a ne smeri pentru mântuirea noastră.

Acest adevăr dumnezeiesc şi nemincinos ni L-a descoperit Domnul încă din Vechiul Testament, prin proorocii Săi. Aşa, Domnul a vorbit odată oamenilor prin Moise, spunând că, dacă ei Îl vor asculta şi îi vor păzi poruncile, atunci toate bogăţiile pământului şi toată bunăstarea vor deveni ale lor.

Dacă însă nu-L vor asculta şi nu vor îndeplini toate poruncile Lui, atunci El va trimite asupra lor tot felul de boli şi necazuri. Dacă nici după toate acestea, ei nu se vor smeri şi nu-L vor asculta, atunci va înmulţi peste măsură toate nenorocirile şi îi va pedepsi, până când va înfrânge împotrivirea lor mândră (vezi Leviticul 26, 3-46).

La fel şi în Noul Testament au descoperit acest adevăr dumnezeiesc Sfinţii Părinţi ai Bisericii. Ei mărturiseau că toate necazurile Domnul Le trimite peste noi, pentru a ne smeri; cu atât mai mult, Domnul lasă ca însuşi satana, cu toţi demonii lui, să ne încerce cu boli şi necazuri, până ne vom smeri şi până când, prin smerenie, noi vom urma calea cea mântuitoare şi ne vom uni cu Dumnezeu.

O, dacă am cunoaşte adevăratul sens şi însemnătatea tuturor acestor necazuri! Din nefericire, printre noi se află mulţi oameni care nu doresc să cunoască adevărata însemnătate mântuitoare a propriilor suferinţe.

Neluând în seamă învăţăturile pe care le trimite Dumnezeu prin necazuri, aceşti oameni continuă să rămână mândri şi îngâmfaţi. Ei doresc sa fie în continuare lăudaţi, proslăviţi, să fie consideraţi cei dintâi între semeni pentru mintea lor, pentru faptele lor bune.

Asemenea creştini nu vor să ştie de cuvintele Apostolului Pavel, care fiind înzestrat cu multă înţelepciune, cu toate darurile Sfântului Duh şi cu desăvârşire morală, spunea despre sine că este cel dintâi dintre toţi păcătoşii din lume (I Timotei 1,15).

Aceşti creştini nu vor să ştie nici de cuvintele Domnului nostru Iisus Hristos însuşi, care, mai mult decât orice şi mai înainte de orice, ne cere smerenie, atunci când spune: ***„Veniţi la Mine... şi învăţaţi-vă de la Mine, că sunt blând şi smerit cu inima şi veţi găsi odihnă sufletelor voastre” (Matei 11,28-29).***

Ce fel de odihnă este aceasta pe care Domnul o promite celor smeriţi? Este vorba de odihna faţă de păcate, odihna faţă de patimi, este bucuria dumnezeiască, fericirea Raiului în împărăţia lui Hristos cea cerească. Această odihnă o cere prin rugăciunile ei Sfânta Biserică în slujbele de înmormântare, pentru toţi creştinii ortodocşi adormiţi, spunând: „Odihneşte, Doamne, sufletul adormitului robului Tău...”, sau: „Odihneşte, Doamne, sufletul adormitei...”, sau: „Cu sfinţii odihneşte...”.

Dar cum să ne dăruiască Domnul odihnă de la toate suferinţele şi necazurile noastre, dacă noi nu ne smerim? O, dacă noi am înţelege adevărata şi cea mai înaltă

filozofie a Crucii Domnului şi anume smerenia lui Hristos! ***Nu degeaba marele Sfânt părinte al Bisericii, Macarie egipteanul, spune că smerenia este esenţa întregii creştinătăţi.***

Noi trebuie, nu numai să înţelegem cu mintea această filozofie mântuitoare, ci să o pătrundem cu toată inima, cu toată fiinţa şi cu toată viaţa noastră. Atunci Domnul va face în aşa fel, încât darurile Crucii Domnului să fie ale noastre. Atunci Domnul nu ne va lipsi pe noi de bucuria Sa dumnezeiască, ne va face să simţim în viaţa noastră puterea Crucii şi a semnului Crucii în lupta cu păcatul, cu patimile şi cu toate necazurile.

Această putere a Crucii a arătat-o Domnul, încă în Vechiul Testament, nu o dată, prin mari minuni săvârşite de drepţii Săi. Aşa, marele conducător al poporului israelit, proorocul Moise, a însemnat cu toiagul în chipul Crucii Marea Roşie şi a săvârşit o mare minune: apa s-a despicat şi poporul evreu a trecut prin fundul mării ca şi pe uscat, iar egiptenii cu faraonul lor, ispitindu-se, au pierit în valurile acelei mări.

Nu se pot enumera toate minunile Crucii şi ale semnului Crucii în viaţa poporului ales al Noului Israel. Din viaţa Sfântului Ioan Teologul ştim, iubiţii mei copii, că unul dintre bunii creştini a ajuns în sărăcie şi neputând să-şi plătească datoriile, a vrut să-şi pună capăt zilelor. În acest scop, a mers de mai multe ori la un vrăjitor evreu, să ia de la el otravă. Dar de fiecare dată când ajungea acasă, mai înainte s-o bea, o însemna cu semnul Crucii, după care bea otrava. Şi puterea semnului Crucii îl menţinea în viaţă şi nevătămat. Când acest lucru a ajuns la cunoştinţa vrăjitorului evreu, pe acesta l-a cuprins o frică sfântă, a venit la marele Apostol Ioan Teologul, s-a lepădat de păgânătate, a primit credinţa creştină şi s-a botezat. Iar creştinului sărac Sfântul Apostol Ioan i-a cerut să-i aducă un braţ de fân, a însemnat acest fân cu semnul Crucii, l-a transformat într-o grămăjoară de aur, pe care i-a dat-o săracului să-şi plătească datoriile şi să se întreţină.

Am cunoscut un tânăr de douăzeci şi trei de ani, care nu era departe de nepătimire. Dar el se sârguia sincer spre Hristos din toată inima şi avea o credinţă simplă, copilărească. Odată, a fost chemat să se roage pentru o femeie, care se afla pe moarte, din cauză unei puternice hemoragii nazale. Deja al doilea lighean se umplea cu sânge. Femeia începuse să-şi piardă cunoştinţa şi faţa ei devenise albă ca zăpada. Tânărul s-a apropiat de femeia muribundă, i-a însemnat faţa cu semnul Crucii şi în acelaşi moment hemoragie s-a oprit, iar femeia s-a însănătoşit imediat.

Aşadar, să ne smerim, iubiţilor întru Hristos fiii mei şi cât mai des să alergăm la puterea Crucii şi a semnului Crucii în rugăciunile noastre. Atunci, în viaţa noastră se vor împlini cuvintele Canonului Sfântului Andrei Criteanul, pe care îl auzim în prima şi în a cincea săptămână a Postului Mare, în care despre semnul Crucii se spune: „Prin acest semn vei putea şi tu să săvârşeşti lucruri mari" (Canonul cel mare al Sfântului Andrei Criteanul, cântarea a 5-a). Amin.

(cuvânt ţinut în Biserica rusă „Sfântul Nicolae" din oraşul Sofia, la 14/27 septembrie 1949)

Mitropolitul Augustin de Florina - Predică la Înălţarea Cinstitei Cruci – Crucea – "nebunie" şi "putere"

Fraţilor, „cuvântul crucii pentru cei ce pier este nebunie, iar pentru noi, cei ce ne mântuim, este puterea lui Dumnezeu" (I Corinteni 1,18)

Sărbătoare a crucii, iubiţii mei. Prăznuim acel eveniment istoric când Sfânta Elena s-a dus la Sfintele Locuri, a săpat adânc în locul Căpăţânii şi a aflat cinstita Cruce, şi pentru că astăzi cinstita Cruce a fost înălţată în timp ce mii de oameni se rugau şi spuneau ***„Doamne, miluieşte!"***.

Despre cruce vorbeşte astăzi Evanghelia, despre cruce şi Apostolul. Dar Apostolul ne spune ceva foarte ciudat şi asupra acestui lucru vreau acum să fiţi atenţi.

***

„Cuvântul crucii", zice, adică propovăduirea despre cruce pentru unii este „nebunie", iar pentru alţii este „***înţelepciune şi putere***" (I Corinteni 1,18). Ciudat cuvânt. Acelaşi lucru este şi dulce şi acru? Cum se poate asta? Cuvântul despre cruce sau va fi nebunie şi nu înţelepciune, sau va fi înţelepciune şi nu nebunie. Şi: sau va fi neputinţă şi nu putere, sau va fi putere şi nu neputinţă. Şi cu toate acestea aceste două lucruri opuse coincid în crucea Domnului. Oare care să fie cauza acestor părute antiteze)?

Ca să vă dau o idee a antitezei care se observă în cruce menţionez un exemplu.

Este soarele. Răsare soarele. Razele lui cad pe ceară şi ceara se topeşte; aceleaşi raze cad în noroi şi noroiul se face cărămidă. E de vină soarele? Nu. Ceara are însuşirea ca îndată ce se întâlneşte cu soarele să se înmoaie, iar noroiul are însuşirea, ca îndată ce se întâlneşte cu soarele, să se întărească. Depinde de materie şi de însuşirile ei.

Aşa şi crucea. Este la fel ca soarele care luminează lumea, pentru unii este nebunie, iar pentru alţii este putere şi înţelepciune.

Crucea este „nebunie”, nerozie, neghiobie. Cine spunea asta? Pentru cine era „nebunie”? Pentru iudei. Iar iudeii nu puteau să-şi imagineze vreodată că un Dumnezeu va ajunge într-o atât de mare neputinţă, încât să moară sus pe o cruce şi să devină obiect de râs şi al ironiilor. Elinii, iarăşi, care îşi imaginau pe zeii lor fulgerând şi tunând din vârful Olimpului, nu puteau să împace puterea divină cu neputinţa unui răstignit. De aceea, propovăduirea Celui Răstignit le părea „nebunie”, o nerozie.

Dar şi pentru alţii, până astăzi, propovăduirea despre cruce este nebunie. *Există oameni care, dacă văd o fată sau un băiat, un om, în general, că se apropie Dumnezeu şi de Biserică, că se spovedeşte, că se împărtăşeşte, că deschide Evanghelia, zic ironic: Gata, a luat-o razna, e nebun, prost, neghiob…; tot ce zice astăzi Apostolul.* Propovăduirea crucii pentru ei este o nebunie, o tâmpenie, cum era atunci pentru iudei. Dar aceeaşi propovăduire, dacă pentru unii era nebunie, pentru alţii este „înţelepciunea şi puterea lui Dumnezeu”.

„Putere a lui Dumnezeu”! ***Cum este „putere a lui Dumnezeu”?*** Fiţi atenţi ca să vedeţi. În anii de demult au existat atât de mulţi dascăli antici – să nu le spunem numele. Au încercat să salveze lumea. Ce-au izbutit? Nimic, absolut nimic. N-au putut să îndrepteze nici pe femeia lor, nici pe copilul lor, nici pe vecinul lor, nici pe ei înşişi. Erau neputincioşi. ***Ia priviţi acum: din momentul în care s-a înălţat crucea Domnului, ce schimbare se observă! În dreapta Lui este un tâlhar afundat în sângele crimelor pe care le-a făcut. Nimic nu l-a îndreptat; nici sfaturile mamei şi ale tatălui lui, nici teama de organele de stat, nici închisorile şi obezile, nici biciul şi nici chiar pedeapsa cu moartea, nimic. Cu toate acestea, imediat ce au căzut în inima lui razele cele dumnezeieşti ale Celui Răstignit, s-a schimbat. Soarele-Hristos a înmuiat inima lui învârtoşată – pentru că în adânc avea o dispoziţie bună – şi pe cel pe care nimic nu putea să-l îndrepte, îl vezi acum pocăindu-se şi devenind sfânt. Da. Puterea crucii l-a îndreptat.***

Şi nu este doar asta. ***Din vremea în care s-a înălţat crucea multe astfel de minuni, morale şi duhovniceşti, au fost consemnate în istorie.***

- *Oameni care erau mânioşi şi irascibili au devenit blânzi,*
- *oameni care erau iubitori de arginţi au devenit milostivi,*
- *oameni care erau egoişti şi mândri au devenit smeriţi,*
- *oameni necumpătaţi şi desfrânaţi au devenit înfrânaţi şi cumpătaţi.*

Aceste schimbări le-a adus cinstita Cruce, care este centrul marilor leziuni, este „puterea lui Dumnezeu”.

Ca să înţelegem întrucâtva aceste nepreţuite cuvinte ale Apostolului, care se împlinesc până astăzi, că pentru unii propovăduirea Crucii este nebunie, iar pentru alţii este înţelepciune şi putere, proporţional cu dispoziţia omului, ca să înţelegem care este puterea Crucii, aduc un exemplu care s-a întâmplat în Anglia.

Acolo, aproape de mare era o stâncă mare, care trebuia să fie mutată. S-au adunat mulţi şi au încercat să o rostogolească, dar nu au reuşit. Atunci au adus o macara. Macaraua a prins stânca şi prin apăsarea unui buton stânca s-a desprins şi a fost ridicată la înălţime ca şi cum ar fi fost o pietricică. S-au minunat toţi cum macaraua a ridicat stânca, pe care nu au putut-o mişca o sută de oameni. În acel moment, unul dintre ei a prins curaj, s-a întors către ceilalţi, care rămăseseră încă uimiţi de ciudata privelişte (atunci pentru prima oară se utiliza macaraua) şi le-a spus: Vă minunaţi de acest lucru? Vă minunaţi că această maşină, macaraua, a luat stânca şi a ridicat-o la înălţime ca şi cum ar fi o uşoară pietricică? Eu am să vă spun un alt lucru mai minunat. – Mai minunat? – Mai minunat. Ascultaţi. Pe mine mă ştiţi foarte bine. Ştiţi că până acum, puţin timp, am fost un beţiv. Mergeam noaptea în crâşme, ieşeam de acolo târziu, mergeam acasă, îmi băteam femeia, îmi tiranizam copiii. Am trăit o viaţă imorală şi necinstită. Şi când intram la închisoare, când mă suceam în dreapta şi în stânga. Acum, din clipa în care am deschis Evanghelia şi am crezut în Hristos, m-am schimbat. Eu eram stânca, şi macaraua este Crucea Domnului!…

Este frumoasă imaginea aceasta. Crucea lui Hristos este o macara atotputernică. Şi precum macaraua se apleacă şi prinde greutăţile, oricât de mari ar fi, şi le ridică la înălţime cu uşurinţă, aşa şi Crucea. Poate să fie un om oricât de îngreuiat de păcate. ***Puterea lui Dumnezeu, chiar dacă ar fi păcatele lui şi stâncă şi munte întreg, poate să le ridice cu macaraua Crucii Domnului. Cu aceasta Hristos îi apucă pe păcătoşi şi-i înalţă până în ceruri. Pentru aceasta, la imnele Vecerniei auzim:***

„***Bucură-te, Cruce prin care ne-am ridicat de pe pământ la ceruri***” (Stihoavnă).

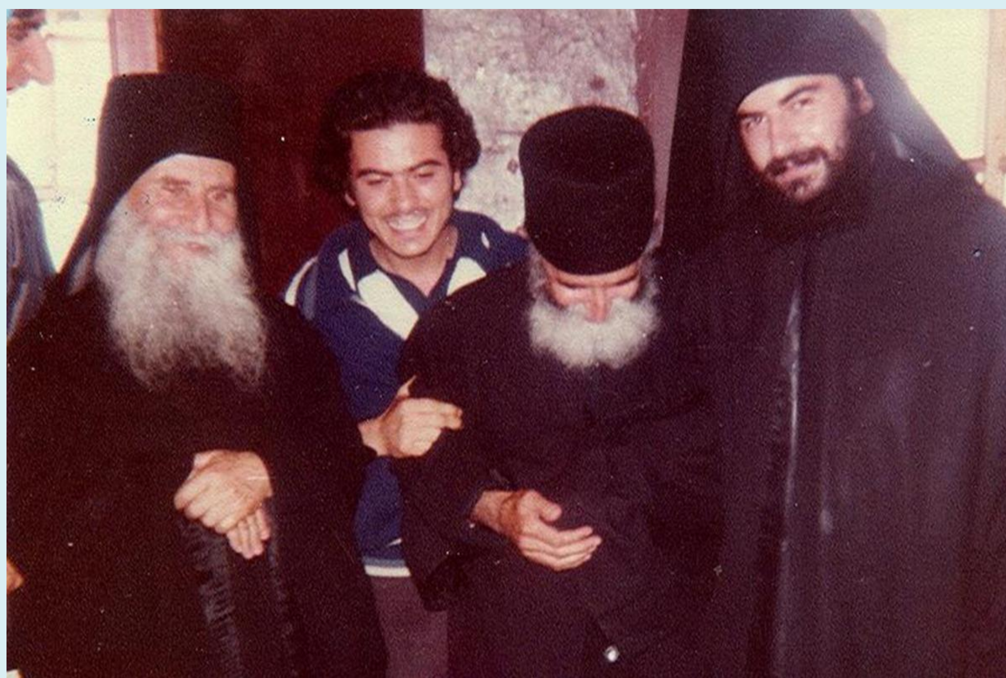
***

Voi, iubiţii mei, sper că primiţi propovăduirea Crucii şi cinstiţi profund taina Crucii. Nu sunteţi din cei care batjocoresc taina. Dimpotrivă, sunteţi creştini credincioşi şi binecinstitori. Credeţi în Hristos, pocăiţi-vă pentru păcatele voastre. Mărturisiţi-vă părintelui vostru duhovnicesc, împărtăşiţi-vă cu Sfântul Trup şi Cinstitul Lui Sânge. Lumea, vânătorii de distracţii, modernii clienţi ai cluburilor de noapte şi ai jocurilor de cărţi, poate să vă considere proşti. Nu sunteţi proşti, sunteţi inteligenţi. Sunteţi oameni care au înţeles sensul vieţii. Proşti şi neghiobi şi nebuni, care se îndreaptă spre pierzarea cea veşnică, sunt cei care nu cred în Hristos. Prin urmare, dacă oricine, fie soţ, fie rudă, fie vecin, fie vecină vă spune: De ce nu participaţi la viaţa lumii, pierdeţi prilejurile de a vă bucura şi vă petreceţi vremea inutil, crezând în Hristos, voi nu luaţi în calcul aceste vorbe. Această caracterizare s-o aveţi drept laudă şi medalie. Pentru că vedeţi, din epoca Apostolului Pavel, cuvântul Crucii pentru unii era „nebunie”, iar pentru alţii era „înţelepciune şi putere”.

Fie ca cinstita Cruce să ne întărească, aşa încât să înaintăm continuu din putere în putere şi din virtute în virtute până ce vom ajunge în Împărăţia lui Dumnezeu, căreia fie ca toţi să ne învrednicim prin jertfa izbăvitoare şi prin învierea Domnului nostru Iisus Hristos.

(Omilia Mitropolitului de Florina, Părintele Augustin Kandiotis, în Biserica Schimbării la Faţă a Mântuitorului, 14.09.1974)

Un hram deosebit: Înălțarea Sfintei Cruci în 1977 alături de Părintele Paisie Aghioritul

De la stânga la dreapta: gheron Iosif Vatopedinul, viitorul părinte Nifon Vatopedinul, cuviosul Paisie Aghioritul și viitorul mitropolit Atanasie de Limasol

La ora unu fără câteva minute, după miezul nopții, am mers în biserică. M-a pus în singura strană care era acolo și mi-a dat o lumânare, să citesc rugăciunile pentru Sfânta Împărtășanie

Iconostasul paraclisului cinstitei Cruci din colibă cuviosului Părinte Paisie Aghioritul

„Am mers la Stareţ în septembrie 1977, într-o zi de luni, în ajunul cinstitei Cruci. Am bătut în uşă foarte de dimineaţă şi Stareţul mi-a deschis. Era foarte bucuros şi văzându-mă, mi-a spus: «A, bine că ai venit, diacone, căci mâine am hram. Vor veni cântăreţi, am comandat şi peşte bun, ne mai lipsea un diacon. Acum, că ai venit, hramul este asigurat». A mai spus şi alte glume asemănătoare. După aceea mi-a spus: «Vei rămâne aici in noaptea aceasta».

Ştiam că Stareţul nu găzduia pe nimeni la el peste noapte şi de aceea am tresăltat de bucurie când am auzit. Apoi am mers în bisericuţă, unde Stareţul m-a pus să fac curăţenie. Am aranjat Sfânta Masă, am şters praful, am măturat holul şi am făcut şi alte treburi. Înlăuntrul meu simţeam o bucurie foarte mare. La amiază am mers să mâncăm. A făcut ceai, a adus posmag şi varză sălbatică pe care a smuls-o din grădină.

Am fost foarte mişcat atunci când Stareţul a rostit rugăciunea Tatăl nostru. Şi-a ridicat mâinile şi a rostit-o cu atâta simţire şi evlavie, de parcă ar fi vorbit întradevăr cu Dumnezeu.

După masă m-a dus la chilie, unde m-am odihnit cam o oră. După aceea am făcut Vecernia mică cu Rugăciunea.

Când am terminat, Stareţul mi-a spus: «Ascultă, diacone, acum vom face priveghere cu metania, iar dimineaţă va veni preotul să ne facă Sfânta Liturghie. Ştii să

te rogi cu metania? Îţi voi spune ce să faci». Şi mi-a făcut un program. Era un program bine chibzuit, care să mă ajute să nu moţăi noaptea. Mi-a spus să fac o metanie de trei sute de boabe spunând: «Doamne, Iisuse Hristoase, miluieşte-mă». După aceea să fac o metanie de o sută de boabe către Maica Domnului. O metanie de trei sute de boabe pentru cei vii: «Doamne, Iisuse Hristoase, miluieşte-ne pe noi». Şi o metanie de o sută de boabe la Maica Domnului pentru cei vii: «Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, mântuieşte-ne pe noi». O metanie de trei sute de boabe către Hristos pentru cei adormiţi. Şi o metanie de o sută de boabe către Maica Domnului pentru cei adormiţi. O metanie de trei sute de boabe către cinstita Cruce şi după aceea una de trei sute de boabe cu «Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, slavă Ţie».

Era pentru prima oară când auzeam despre un astfel de tipic pentru priveghere. Apoi mi-a explicat: «Rugăciunea făcută cu metania este doxologie. Când vei termina, o vei lua de la început».

Apoi mi-a spus: «Dacă vei auzi vreun zgomot, să nu te temi. Pe aici trec porci sălbatici, şacali etc.». M-a dus în arhondaricul mic şi mi-a spus că aproape de miezul nopţii mă va striga să mergem în biserică să citim rugăciunile pentru Sfânta Împărtăşanie.

Adeseori îl auzeam pe Stareţ suspinând adânc. Din când în când bătea în perete şi întreba: «Ei, diacone, dormi? Eşti bine?».

La ora unu fără câteva minute, după miezul nopţii, am mers în biserică. M-a pus în singura strană care era acolo şi mi-a dat o lumânare să citesc rugăciunile pentru Sfânta Împărtăşanie. El stătea lângă mine, în partea stângă, şi rostea stihurile: «Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, slavă Ţie!» [1]. De fiecare dată când spunea stihul, făcea şi o închinăciune până la pământ.
Când am ajuns la troparul: «Marie, Maica lui Dumnezeu...» (îmi amintesc că numai atât am citit din tropar, după ce Stareţul a spus: «Preasfântă Născătoare de Dumnezeu...»), am simţit ceva pe care nu pot să îl descriu şi m-am oprit. Atunci a început să se mişte candela de la icoana Maicii Domnului, făcând o mişcare lină pe toată lăţimea icoanei şi întreaga bisericuţă s-a umplut de lumină. Vedeam atât de bine fără lumânare, încât la un moment dat m-am gândit să o sting.

M-am întors spre Stareţ şi l-am văzut că ţinea mâinile încrucişate pe piept şi era aplecat până jos. A înţeles că voiam să-l întreb ceva şi mi-a făcut semn să nu

---

[1] *La greci acest stih se rosteşte în loc de „Inimă curată…” şi „Nu mă lepăda de la faţa Ta…”*

vorbesc. Am rămas în strană, iar Stareţul stătea aplecat lângă mine. Simţeam atâta iubire şi evlavie faţă de Stareţ, încât aveam simţământul că mă aflu în Rai.

Această stare a durat o jumătate de oră sau chiar o oră, nu am putut să-mi dau seama exact. Nu ştiam ce să fac. În mod inconştient am continuat să citesc rugăciunile pentru Sfânta Împărtăşanie, iar când am ajuns la rugăciunea: «Din buze spurcate...», încet-încet lumina s-a stins, după care a încetat şi mişcarea candelei. După ce am terminat de citit rugăciunile, am ieşit pe hol. Stareţul m-a pus să stau pe un scăunel, iar el s-a aşezat pe un cufăr şi a rămas tăcut.

După un timp, l-am întrebat:

- Părinte, ce a fost aceasta?
- Care?

- Candela. Cum de s-a mişcat candela atâta timp?
- Ce ai văzut?

- S-a mişcat candela de la icoana Maicii Domnului de la dreapta la stânga.
- Numai aceasta ai văzut?

- Şi lumina.
- Altceva?

- Nu am văzut nimic altceva. (Pentru ca Stareţul să întrebe ce altceva am văzut, înseamnă că el a văzut ceva mai mult.)
- Bine, nu a fost nimic.

- Cum nu a fost nimic, Gheronda? S-a mişcat candela şi a fost lumină!

- Nu ai auzit ce se scrie în cărţi, că Maica Domnului merge pe la toate chiliile monahilor să vadă ce fac? Ei, a trecut şi pe aici şi a văzut doi smintiţi şi ne-a binecuvântat mişcând candela de la icoana ei.

După aceea Stareţul a început să-mi povestească diferite experienţe trăite de el. Mi-a spus cum a văzut-o pe Sfânta Eufimia, şi multe altele. Se schimbase toată dispoziţia lui. Până dimineaţă mi-a vorbit despre lucruri duhovniceşti. La un moment dat m-a atenţionat: «Ţi le spun acestea, diacone, din iubire, ca să te ajut, iar nu să crezi că sunt ceva».

La ora cinci şi jumătate a venit preotul şi Stareţul a voit să liturghisesc şi eu, dar nu aveam veşminte diaconeşti. Atunci mi-a adus un stihar vechi, un epitrahil pe care l-a făcut orar şi l-a prins cu nişte ace de siguranţă, a găsit şi nişte mânecuţe şi mi le-a pus pe mâini. Eram ca un măscărici, dar a fost cea mai frumoasă Liturghie din viaţa mea. Am făcut un hram numai în trei.

Stareţul m-a ţinut la el până sâmbătă. Odată m-a trimis la Burazeri [2] să-mi văd compatrioţii şi să rămân acolo până la amiază ca să mănânc.

Altădată m-a trimis la Stavronikita tot ca să stau la masă, pentru că el la Colibă nu avea decât ceai şi posmag."

(Ieromonahul Isaac, Viaţa Cuviosului Paisie Aghioritul, traducere de Ieroschimonah Ştefan Nuţescu, Editura Evanghelismos, Bucureşti, 2005, pp. 241-246)

---

[2] *Chilie din Kareia ce aparţine Mănăstirii Hilandar.*

Fuga de (pe) cruce şi mângâierile otrăvite ale duhului lumii

(icoană de Ioan Popa)

14.09.2017

Părintele Pantelimon de la Oașa despre Ce înseamnă să fii tu însuţi - între "garderoba de identităţi" false ale lumii, dependenţa fricoasă de părerea celorlalţi şi regăsirea sinelui autentic, eliberat de interese şi de clişee

- Dacă realitatea şi, mai ales, mediul în care trăieşti îţi impun să fii într-un fel anume, ce poţi face să fii tu însuţi şi să rămâi în legătură cu Dumnezeu? Şi încă o întrebare legată: Cum am putea să trăim o realitate interioară diferită de cea exterioară în care te afli?

- Păi, în primul rând, să nu fugim de Cruce. Să ştiţi că oamenii apelează la toate aceste clişee - și de comportament, și de adresare, și de comunicare - din comoditate, [pentru că le] e greu să-și definească propria identitate. E greu. Acolo trebuie dialog foarte mult, ca să ştii tu cine eşti e nevoie de dialog cu tine, dialog cu

celălalt, dialog cu Dumnezeu, dialog cu neamul tău, cu geografia ţării, cu cultura, cu astea. Şi din toate aceste dialoguri ajungi să-ţi dai seama cine eşti tu de fapt. Dialogul este cel care face să se manifeste identitatea omului. În momentul în care încerci să explici ceva cuiva, atunci înţelegi şi tu lucrurile, atunci ajungi să ţi le defineşti tu, în momentul în care încerci să îi explici cuiva trăirile tale. Atunci ajungi să le descifrezi, să le conceptualizezi, să le traduci în cuvinte și în concepte. Deci dialogul este cel care te ajută să te găseşti pe tine însuţi. Și dialogul cu Dumnezeu.

Şi atunci este greu, este un demers greu, un efort. Și oamenii apelează, din comoditate, din confort, la clişee. Şi îţi construieşti o identitate, îţi compui o identitate sau ţi-o recompui din fel de fel de clişee comportamentale, împrumuţi de acolo o vestimentaţie, de dincolo împrumuți cosmetică, de dincolo împrumuţi nişte expresii, din filme îţi compui comportamentul, toate sunt lucruri confortabile, ţin de mentalul comun, toţi le asimilează cu uşurinţă pentru că le cunosc, fac parte şi din universul lor, să zicem, din mentalitatea lor. Deci din comoditate.

Şi atunci, ca să ajungi la această găsire de sine, trebuie să-ţi asumi Crucea. Deci trebuie să fugi de zona facilului. Cine îşi face viaţa uşoară ajunge uşuratic. Şi cine îşi face viaţă grea ajunge om cu greutate.

[…]

***

Pe cruce, împreună cu Hristos … De ce este suferinţa o realitate duhovnicească de neocolit pentru un creştin? “Dacă fugim de Cruce, vom sfârşi în sistemul New Age - un fel de Creştinism fără cruce” - (Arhim. Zaharia de la Essex)

[….]

Energia durerii duhovniceşti se preface în energie pentru rugăciune, inima se umileşte şi învăţăm să ne punem toată nădejdea în energia dumnezeiască a mângâierii Duhului Sfânt. Într-adevăr, focul patimilor poate fi stins numai de focul mai puternic al mângâierii dumnezeieşti, pe care Sfântul Pavel îl numeşte mângâierea dragostei dumnezeieşti. Duhul lumii acesteia caută să ne slăbească încordarea duhovnicească, oferindu-ne drept mângâiere bunăstarea materială trecătoare. Duhul lui Hristos, însă, ne învaţă mângâierea Crucii, mângâierea dragostei care suferă.

Omul este în stare a primi calea cea strâmtă a suferinţei numai atunci când Domnul cel Sfânt, care este răstignit şi pătimeşte neîncetat în această lume, Se atinge de viaţa lui. De aceea este firesc ca şi noi, mădularele Trupului lui Hristos, al cărui Cap mult-pătimitor este El, să îmbrăţişăm aceeaşi suferinţă. Dacă Domnul, Capul Trupului, poartă cunună de spini, cum ar putea oare mădularele Lui primi mângâierea duhului unei lumi care Îi cere Celui ce moare răstignit pe Cruce: „Coboară-Te de pe cruce şi vom crede în Tine"?

Mângâierea va veni când va rândui Dumnezeu, adică atunci când omul este coborât de pe cruce, iar nu când se coboară el însuşi. Mângâierea noastră constă în a urma pilda Celui ce a răbdat totul până la moarte şi a înviat a treia zi.

[….]

Întrebarea 5: Trăim într-o lume care vrea răsplată şi nu jertfă. Oamenii caută bucurie, vor să vadă rezultate, dar le vine foarte greu să accepte Crucea. Mulţi dintre enoriaşii mei nu sunt pregătiţi să primească Crucea, însă fără Cruce nu vor avea parte de bucurie.

Răspuns: Da, aveţi dreptate, părinte. Biserica mărturiseşte în cântările ei: „Învierea lui Hristos văzând, să ne închinăm Sfântului Domnului Iisus […], că iată a venit prin Cruce bucurie la toată lumea".

Părintele Sofronie obişnuia să spună că binecuvântarea lui Dumnezeu în această viaţă este ca un blestem, iar blestemul lui Dumnezeu - suferinţa - este ca o binecuvântare. Pentru noi care am păcătuit, binecuvântarea Domnului, harul Lui, este precum blestemul, fiindcă nu putem păstra acest har. Suferinţa este, aşadar, de neocolit: ne-am lipsit de slava lui Dumnezeu şi trebuie să pătimim Crucea pentru a ne izbăvi de blestem. Dacă fugim de Cruce, vom sfârşi în sistemul New Age - un fel de creştinism fără Cruce. În ziua de astăzi au apărut multe secte care încearcă să creeze astfel de sisteme, întrucât Crucea li se pare grea, cu neputinţă de purtat.

***

Creştinul neapărat trebuie să fie un nevoitor. "De pe Cruce nu te pogori, alţii te iau" (Pr. Sofronie Saharov)

Viaţa creştină este nevoinţa

Creştinul niciodată nu va putea atinge nici dragostea pentru Dumnezeu, nici adevărata dragoste pentru om, de nu va trăi foarte multe şi grele dureri. Harul vine numai în sufletul care a suferit până la capăt.

Situaţia tragică în care te afli acum nu îmi este necunoscută. Eu însumi până astăzi îmi amintesc de acea luptă, nespus de grea, pe care am avut-o cu vrăjmaşul în lume, mai ales la Paris. În parte îţi voi povesti.

Se întâmpla că mă întorceam de la biserică acasă şi simţeam o dorinţă atât de mare să mă duc să văd pe vreun cunoscut, să vorbim, să ne distrăm, încât parcă nu aveam putere să mă întorc acasă şi să rămân acolo singur. Dar totuşi, într-o extremă încordare a voinţei, ajungeam la mine în odaie şi aproape cădeam la pământ în neputinţă, din pricina zbuciumului şi a urâtului, gata să zgârii pământul cu unghiile, gata să plâng din durerea inimii, şi chiar plângeam. Şi numai rugăciunea mă ridica şi reaşeza pacea în inimă. Dar o pace pe care înainte nici nu mi-aş fi putut-o închipui cu putinţă, care până atunci nici nu venise în inima mea.

Au fost multe alte împrejurări. Veneam acasă de pe undeva. Vreau să intru într-un Café, dar mă lupt cu dorinţa. Şi ce crezi? Dintr-o dată, într-un chip de neînţeles mie însumi, mă simt ca şi cum mi-am pierdut voinţa şi, literal, ca un dobitoc pe care cineva nevăzut îl trage către vreun Café oarecare. Devenea înfricoşător. Numai Domnul ştie, ba şi cei ce au suferit astfel de ispite, de câtă durere, de câtă trudă de neînchipuit era nevoie ca să biruiesc aceste dorinţe dobitoceşti.

Sau, îmi amintesc, mă atrăgea cu atâta putere undeva, la vreun cinematograf, sau mai ştiu eu pe unde, în astfel de locuri către care în realitate eu niciodată nu trăgeam. Dar în schimb, ajungând acasă, dacă nu cedasem, rugăciunea mi-era ca un foc.

Ceea ce-mi scrii, o înţeleg atât de bine. Aş fi făcut orişice, numai să nu mă rog. Atunci am înţeles puterea cuvântului Părinţilor, că nu este lucrare mai grea decât rugăciunea. Dar când omul biruieşte ispita, însă prin rugăciune, rugăciunea devine atât de dulce, ca nimic altceva pe lume. Iar calea aceasta este cu adevărat dureroasă, strâmtă, şi puţini sunt, după cuvântul Domnului, care o află.

Credinţa mea adâncă este că dacă mata (şi este adevărat pentru tot omul) nu vei trăi astfel de scârbe, de sărăcii, de înjosiri, poate şi foame, părăsire desăvârşită de către toţi - şi de către oameni, şi chiar de către Dumnezeu - Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, [de ce] m-ai părăsit?- niciodată nu vei cunoaşte dragostea dumnezeiască. Inima ce nu s-a zdrobit de către loviturile durerilor şi nu s-a smerit până în sfârşit

de sărăcii de tot felul (şi duhovniceşti, şi trupeşti), nu este în stare a primi harul lui Dumnezeu. El se cumpără cu un preţ deosebit de scump.

Căci vrăjmaşul ne luptă folosindu-se de cele mai fireşti dorinţe ale iubirii omeneşti, sufleteşti, iar uneori şi ale celei pur şi simplu animalice, trupeşti, atunci, asemenea Mariei Egipteanca, vom cădea la pământ şi vom ruga pe Dumnezeu ca, pentru milosârdia Sa, să ne dea a Sa Dumnezeiască dragoste în schimb pentru cea trupească şi omenească, pe care pentru El am lepădat-o. Însă rugându-te astfel, trebuie să te rogi numai până când se va stinge toată dorirea dragostei trupeşti şi va sălăşlui pace în suflet şi în trup. Mai mult nu trebuie să cauţi, spre a nu cădea în ispită, în "înşelare".

Dacă se poate, răbda, dragul meu. Ocărăşte-mă, pe vinovatul năpastelor matale, dar rabdă. Oare mă crezi că îndrăznesc să-ţi vorbesc astfel numai pentru că (…) şi eu am cunoscut dureri asemănătoare?

Dacă vrei să împărăţeşti cu Hristos, atunci biruieşte patimile. Altă cale nu este - la drept vorbind, patimile nu sunt decât o "ispită". Eu niciodată nu voi crede că ceva din lumea aceasta te va putea mulţumi. Teatrul, cinematograful, Café-urile şi altele asemenea nu sunt decât pentru copii, cei cu inima neînţelegătoare…

Viaţa după poruncile lui Hristos este cu adevărat o Golgotă. Iar calea aceasta este astfel încât cel ce păşeşte pe ea, de nu va birui prin rugăciune greutăţile ce nu fac decât să crească, ci se va abate de la ea şi se va întoarce înapoi, el nici acolo unde se va întoarce, adică în lume (la viaţă după patimi) nu va afla acea bucurie pe care o au oamenii acestei lumi care nu au cunoscut pe Dumnezeu.

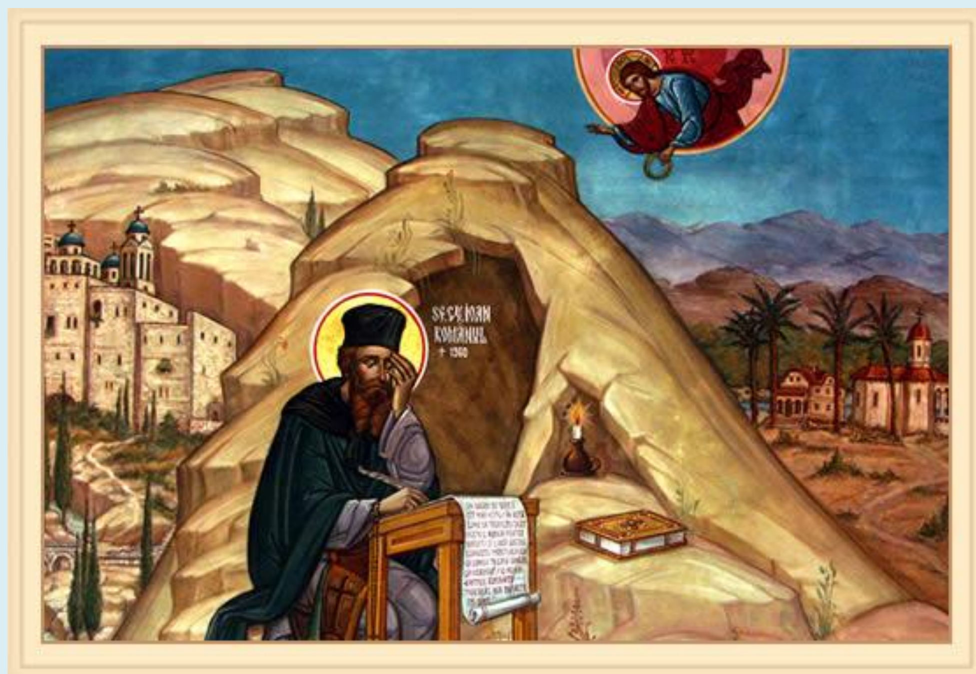
În Războiul trecut, cel mare, adesea când trimiteau vreun soldat la atac, mai-marii aşezau mitraliere îndărătul celui ce atacă, sau ofiţerul îi urma cu două pistoale în mâini, ca tot cel ce se înfricoşa şi se întorcea, să fie împuşcat. Astfel, situaţia celor ce se aruncau în atac făcea ca mântuirea şi viaţa lor era doar înainte, dacă aveau să biruiască pe vrăjmaş. Cu noi, monahii, situaţia este asemănătoare. Mântuirea noastră, în toate sensurile cuvântului, este doar înainte.

Când durerile tot crescânde ale sufletului meu ajunseseră, precum părea, la culmea lor, atunci nu prin judecăţi abstracte, filosofice, ci printr-un simţământ al inimii viu şi adânc am cunoscut valoarea sufletului omenesc, am cunoscut că este mai de preţ decât lumea întreagă. Suferinţele aduc un rod atât de măreţ, încât, dacă am fi noi ceva mai înţelegători, nu am dori nicicum a ne "pogori de pe cruce".

Unui ieromonah de la noi i s-a arătat Domnul în vis, răstignit pe Cruce, şi i-a zis: “De pe Cruce nu te pogori, alţii te iau“. Iar aceste cuvinte Domnul le-a repetat de trei ori. Şi apoi vedenia s-a sfârşit.

[…]

Sfântul Ioan Iacob Românul - Semnul Sfintei Cruci

Semnul crucii este nouă
Scutul cel mântuitor
Care depărtează răul
Şi ne dă la toate spor.

Deci să facem cum se cade
Creştinescul nostru semn,
Căci vrăjmaşii fug atuncia
Ca de prea cinstitul lemn.

Iar acei ce bat în cobză
Şi pe cruce o îngână
Au sămânţa necredinţii
Şi pecete rea la mână!

N-au evlavie în suflet
Nici ruşine la obraz
Plecăciune nu pot face
Că-i boierul pe grumaz!

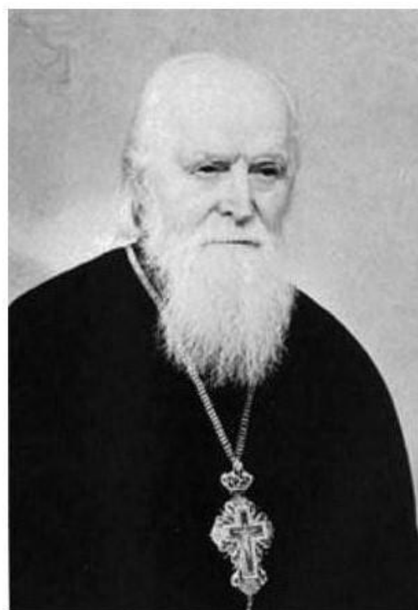
Domnul cerurile pleacă

Pentru neamul omenesc
Iar la El să-şi plece capul
Mulţi creştini nu se silesc.

El întinde sus pe cruce
Mâinile dumnezeieşti
Tu măcar a face semnul
Omule nu te sileşti.

El ne mântuie creştine
Săvârşindu-se pe lemn
Iară tu socoţi ruşine
Ca să faci al crucii semn!

Părintele Sofian Boghiu - Înălţarea Sfintei Cruci

Părintele Sofian Boghiu
(1912 – 2002)

(†14 septembrie 2002)

Praznicul Înălţării Sfintei Cruci, de care ne apropiem cu ajutorul lui Dumnezeu, este una dintre cele mai însemnate sărbători creştine. Ea este asemănătoare cu Vinerea cea mare - zi de mare durere pentru tot neamul creştinesc, pentru că este ziua răstignirii Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

Dovadă că este aşa: în ziua Înălţării Sfintei Cruci vom auzi citindu-ni-se la Sfânta Liturghie Evanghelia din Vinerea cea mare, în care ni se înfăţişează toată drama de pe Golgota. Vom auzi atunci strigătele pline de răutate ale duşmanilor săi: ***"Răstigneşte-L, răstigneşte-L!"*** (Marcu 15, 14). Vom auzi atunci pe Pilat rostind osânda la moarte a celui nevinovat; ***Îl vom însoţi pe Iisus cu gândul şi cu inima pe drumul greu al Crucii, urcând pe Golgota cu crucea grea în spate, pe El, Care S-a jertfit pentru păcatele noastre; Îl vom vedea răstignit între tâlhari pe Cel ce este cumpăna dreptaţii. După ce Îşi dă Duhul pe Cruce în mâinile Tatălui Său, vom vedea pe ostaşul roman împungându-I coasta cea dătătoare de viaţă, din care a izvorât atunci sânge şi apă şi din care izvorăşte mereu hrana Sfintei Împărtăşanii.***

Rememorând la Înălţarea Sfintei Cruci toată jertfa dureroasă a Domnului adusă pe Sfânta Cruce, suntem îndemnaţi să înţelegem mai bine şi mai cu temei cât de

însemnată este Sfânta Cruce şi cât de scumpă este pentru noi, creştinii, acest altar dumnezeiesc, care se redescoperă şi se înalţă cu cinste în ziua de 14 septembrie.

Pentru asemenea pricini, ***Praznicul Înălţării Sfintei Cruci se cuvine să îl cinstim cu multă umilinţă, cu înfrânare şi cu post aspru, ca în Vinerea mare.***

Şi, ***pentru ca să fie scoasă şi mai mult în lumină strălucirea Sfintei Cruci, Praznicul înălţării ei este încadrat de două Duminici: Duminica dinaintea Înălţării sfintei Cruci şi Duminica după Înălţarea Sfintei Cruci.***

- ✓ *În prima Duminică ni se vorbeşte despre Sfânta Cruce ca despre un simbol izbăvitor, aşa cum l-au văzut proorocii vechiului Testament, crucea ca semn ales de Dumnezeu pentru mântuirea noastră.*
- ✓ *În Duminica viitoare vom vedea cum taina Sfintei Cruci se resfrânge şi asupra vieţii noastre, cum fiecare creştin trebuie să-şi poarte cu linişte şi cu răbdare propria sa cruce, după modelul Stăpânului Hristos, ştiind că fără răbdarea crucii nu se ajunge la lumina învierii.*

(...)

...pe Golgota, în faţa Crucii.
Câţi n-au hulit atunci pe Domnul - şi nu numai atunci -, fiind muşcaţi de şerpii propriilor lor patimi, dar şi cât de mulţi s-au tămăduit de rănile lor în veacurile ce au urmat?

(...)

Păcatele care năpădesc asupra noastră şi copleşesc adesea firea nostră cea pătimaşă sunt asemenea şerpilor care încolăcesc prada lor şi, cu muşcături iuţi şi viclene, ne învăluie sufletele şi trupurile, vătămându-ne din greu.

Ceea ce este însă şi mai trist este faptul că noi înşine, care ne plângem uneori de muşcăturile altora, ne comportăm adeseori ca nişte şerpi faţă de semenii noştri. Prin izbucniri de mânie nedreaptă, prin jigniri, prin răutate şi cruzime, prin mândrie deşartă, prin viclenie şi minciună, prin împotrivire la adevăr, prin lăcomie, prin ameninţări, prin clevetire şi răzvrătire muşcăm din cinstea altora, din fericirea şi pacea lor şi a căminelor lor.

Câţi dintre noi, creştinii, nu suferim din greu veninul propriilor noastre patimi sau din pricina răutăţii semenilor noştri? Câţi dintre semenii noştri nu suferă

din cauza noastră, pentru că ne purtăm unii cu alţii asemenea unor şerpi vicleni şi veninoşi, muşcându-ne şi vătămându-ne unii pe alţii?

Când simţim că avem sufletele înrăite şi îmbolnăvite de propria noastră răutate, sau când suntem muşcaţi şi tulburaţi de răutatea semenilor noştri, să nu ne grăbim să ne răzbunăm, ci mai întâi să facem aşa cum au făcut cei muşcaţi de şerpi în pustie, care şi-au întors privirile către şarpele cel de aramă înălţat de Moise pe vârful unui stâlp, după porunca lui Dumnezeu. Dar acel şarpe era numai un simbol al Sfintei Cruci. ***Noi însă să ne îndreptăm cu ochii inimii nu către simbol, ci către însăşi Sfânta Cruce a Domnului şi către Cel Răstignit pe ea. Lui să-I spunem toate durerile ascunse şi toate amărăciunile noastre, Lui să-I arătăm mai întâi toate rănile noastre şi să-L rugăm să ne ajute şi să ne vindece.***

Să facem şi noi măcar aşa cum fac cerbii din regiunile uscate şi cu mai puţină iarba curată decât în pădurile şi munţii noştri. Ei, sărmanii, o dată cu iarba înghit fără să vrea şi destule musculiţe şi viermişori amari şi veninoşi, care le amărăsc tot cerul gurii lor. Iar când nu mai pot răbda amarul, pornesc în goană mare către izvoare de apă limpede, şi beau, potolindu-şi setea. Aşa îşi alină şi îşi alingă tot amarul.

Tot aşa să alergăm şi noi la Sfânta Cruce şi la Cel Răstignit pe ea, ca la cel mai curat şi mai limpede izvor, căci el însuşi a zis: "Dar cel ce va bea din apa pe care i-o voi da Eu nu va mai înseta în veac, căci apa pe care i-o voi da Eu se va face în el izvor de apă curgătoare spre viaţa veşnică"(Ioan 4,14).

Iar când ne rugăm în faţa Sfintei Cruci sau în faţa icoanei Lui, să nu fim acolo numai cu trupul, iar cu gândurile răspândite în alte părţi, ci să ne adunăm din risipire mintea, toate gândurile şi toate simţurile noastre, având toată încrederea că ne aflăm în faţa Celui ce ne poate ajuta cu adevărat. Căci el a zis: ***"Cereţi şi vi se va da" (Matei 7,7).*** Să cerem cu încredere!

Nu se poate, fraţi creştini, ca cineva, care îngenunchiază în faţa Sfintei Cruci sau în faţa icoanei Mântuitorului sau a Sfintei Sale Maici şi se roagă cu lacrimi, cu credinţă şi cu toată convingerea cerând ajutor şi uşurare în necazurile lui, să nu primească ajutorul cerut, sau măcar o lumină, un gând izbăvitor, sau o mângâiere pe care n-o mai poate primi de la nimeni altcineva. La asemenea popasuri de rugăciune şi de mângâiere ne cheamă crucile svelte de pe Sfintele noastre Biserici, crucile ascunse şi tăinuite la piepturile noastre.

Ne aşteapă icoanele şi slujbele din Sfintele Biserici.

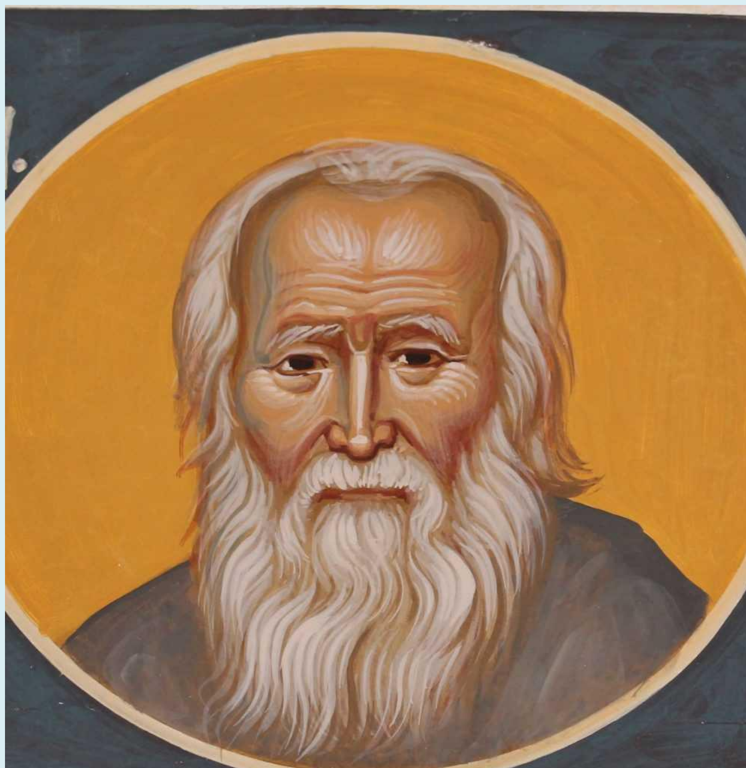
Ne cheamă Însuşi Domnul nostru Iisus Hristos, prezent în casele creştinilor, dar mai ales pe Sfintele Altare şi în Sfintele Taine.

El ne cheamă, zicându-ne tuturor şi fiecăruia în parte: "Veniţi la Mine toţi cei osteniţi şi împovăraţi şi Eu vă voi odihni pe voi" (Matei 11, 28).

Să ascultăm glasul Lui blând şi chemarea Lui stăruitoare şi ne vom învrednici de ajutorul Lui, de bunătatea lui, de mângâierea Lui, de pacea Lui.

Amin!

Sfântul părinte Sofian de la Antim, puterea tăcerii răbdătoare până la sfârșit și minunile de la Înălţarea Sfintei Cruci

(detaliu frescă de Nicolae Bălan)

14.09.2017

7 octombrie 1912 - †14 septembrie 2002

"Familia ortodoxă", nr. 9 (104)/septembrie 2017: Părintele Sofian de la Antim - 15 ani de la naşterea în Ceruri

[…]

Arhimandritul Mihail Stanciu de la Antim: "Părintele Sofian a fost un stâlp al Bisericii şi este în continuare

- Părinte Mihail, anul acesta se împlinesc cincisprezece ani de când Părintele Sofian s-a mutat la Domnul. Cum l-aţi simţit pe Părintele Sofian?

- Mereu l-am simţit pe Părintele nostru stareţ odihnit în „lumina lină” a harului dumnezeiesc, pentru că, mai întâi de toate, Părintele Sofian era un om plin de Duhul Sfânt, care e duhul iubirii. Avea un duh al păcii, al rugăciunii şi al înţelepciunii, şi întotdeauna am observat că la Taina Spovedaniei, precum şi la slujbele bisericeşti, Părintele iradia această lumină a rugăciunii, a păcii, a sfinţeniei. Şi este în continuare, prin rugăciunea pe care o face neîncetat, credem noi, înaintea Mântuitorului Hristos. El L-a mărturisit în viaţa sa pe Domnul înaintea oamenilor, şi cred că şi Mântuitorul îl pomeneşte acum în Împărăţia Cerurilor înaintea îngerilor şi a Sfinţilor. Am această încredinţare că Părintele Sofian continuă să se roage pentru noi, pentru toţi creştinii ortodocşi care l-am avut Părinte duhovnicesc, precum şi pentru lumea întreagă.

Aşa l-am simţit şi noi, ca ucenici în obştea Mănăstirii Antim şi ca participanţi la slujbe împreună cu sfinţia sa: un om de rugăciune, un om care ne punea pe toţi înaintea lui Hristos şi ne învăţa şi pe noi să ne rugăm pentru semeni - pentru că aceasta este cea mai bună faptă pe care o putem face ca monahi şi ieromonahi: să mijlocim la Dumnezeu pentru mântuirea semenilor.

Ne spunea: „Să pomeniţi fiecare nume cu atenţie, căci fiecare nume e un suflet, e o viaţă veşnică“. Atunci ne întărea şi pe noi în acest efort, care nu e uşor, al pomenirii numelor din pomelnice - în Postul mare, mai ales, vin foarte multe pomelnice, unele scrise ilizibil, şi atunci trebuie să ne concentrăm, şi e foarte obositor. De aceea el insistă să ne rugăm cu drag şi cu râvnă pentru fiecare nume în parte.

Apoi, şi nu doar din experienţa personală, ci şi de la mulţi ucenici ai dânsului, ştiu că Părintele Sofian le-a dat sfaturi bune în momente decisive. De cele mai multe ori, Părintele nu mustra, dar îi avertiza din timp pe fiii săi duhovniceşti mai nehotărâţi că drumul pe care mergeau atunci, amestecat cu păcatul, nu ducea nicăieri bun. Îi lămurea apoi şi prin pilde biblice că drumul vieţii lor duce într-o fundătură, şi cred că rugăciunea lui pentru ei îi întorcea de pe acest drum.

“În ziua Înălţării Sfintei Cruci, Mântuitorul face multe minuni”

- Ne puteţi relata o minune trăită alături de Părintele Sofian?

- A fost o minune extraordinară petrecută cu un fiu duhovnicesc al Părintelui Sofian, un englez, Barry George, care s-a şi botezat ortodox înainte de-a se căsători cu o fată credincioasă, care venea la spovedanie la Părintele Sofian. Părintele Sofian le-a botezat trei copii, iar eu l-am botezat pe al patrulea.

La un moment dat, prin vara anului 2000, acest englez s-a îmbolnăvit foarte rău, a intrat în comă profundă şi a ajuns să fie ţinut în viaţă doar cu aparatele. Doctorii din Londra i-au spus categoric soţiei lui, după vreo trei săptămâni, că nu mai pot să-l ţină, şi că ea ar trebui să-şi dea acordul scris ca să-l decupleze de la aparate. Asta se întâmpla pe 13 septembrie. Medicii insistaseră şi până atunci de câteva ori, dar în acea zi aproape că au somat-o pe femeie să pregătească actul notarial, şi părea că nu mai există nici o altă soluţie.

Seara, femeia l-a sunat în lacrimi pe Părintele Sofian, care a îndemnat-o să se roage şi mai mult în noaptea care urmă, de 13 spre 14 septembrie, pentru că, zicea Părintele Sofian, „de ziua Înălţării Sfintei Cruci, Mântuitorul face multe minuni”.

A doua zi, când s-a dus la spital foarte abătută, dar şi întărită în urma rugăciunilor celor multe, s-a apropiat de soţul ei care era conectat la aparate, nemişcat de trei săptămâni, şi l-a ţinut de mână, spunându-i: „Barry, uite, oamenii ăştia vor să te decuplez de la aparate… Dar eu nu vreau. Te iubesc şi sunt alături de tine”. În timp ce vorbea şi plângea, a simţit o firavă strângere de mână. Tresărind, s-a uitat la soţul ei, a chemat o asistentă de acolo şi i-a spus: „Uite, m-a strâns de mână!”

Femeia i-a spus: „Nu se poate, e o reacţie vegetativă. Vi se pare”. Atunci el a mai mişcat o dată din degetul mic de la mână, iar ea a strigat: „Barry, mă auzi? Mişcă degetul de două ori dacă mă auzi! Te implor!”. Şi el a dat de două ori din deget. Au venit şi alte asistente şi s-au îngrămădit acolo, în jurul patului de spital. Nu le venea să creadă: „Uite, şi-a revenit, aude, e conştient!” Mai mult decât atât, a început să clipească uşor, după care a clipit mai cu putere. A venit asistenta-şefă a secţiei, s-a mirat şi ea.

În câteva minute, Barry a putut să deschidă ochii şi să confirme că aude, că e prezent, că simte. Într-adevăr, în acea zi el a deschis ochii, a mişcat din cap şi şi-a revenit - în dimineaţa zilei Înălţării Sfintei Cruci, în anul 2000. Eu cred că era vremea Sfintei Liturghii, iar Părintele Sofian îl pomenea la Proscomidie.

După aceea, un an mai târziu, în prezenţa Părintelui Sofian, le-am botezat al patrulea copil şi i-am preluat la spovedanie. L-am întrebat pe domnul Barry ce simţea el în acele trei săptămâni în care a fost în comă. Iar el mi-a spus: „Eram cu mintea trează, mă gândeam la multe probleme, aveam amintiri… La un moment dat, îi auzeam pe cei din jurul patului meu, numai că nu puteam să mă mişc“. Asta arată că şi în stare de comă omul este conştient, sufletul lui e viu şi simte, e în contact cu lumea, chiar dacă nu se poate manifesta fizic.

Peste încă un an de zile, în 2002, de ziua Înălţării Sfintei Cruci, pe 14 septembrie, Părintele Sofian şi-a dat sufletul în mâinile Mântuitorului Hristos, tot aşa, în chip minunat, în timpul Sfintei Liturghii, fiind pomenit şi ca Stareţ al mănăstirii, adică la vii, dar şi la ectenia pentru cei adormiţi, imediat după ectenia întreită. Am văzut şi în această frumoasă rânduială a lui Dumnezeu că l-a primit pe alesul şi slujitorul Său în Împărăţia Lui, în ziua Înălţării Sfintei Cruci, când şi Părintele şi-a înălţat sufletul de pe crucea suferinţei trupeşti în împărăţia mâinile lui Hristos, Domnul şi Dumnezeu nostru.

- Părinte Mihail, cum vă simţeaţi când slujeaţi alături de Părintele Sofian?
- În timpul slujbelor la sfântul altar, Părintele Sofian avea o anumită blândeţe a mişcărilor, nu făcea niciodată gesturi grăbite, era mereu într-o mişcare lină şi continuă înaintea Mântuitorului Hristos. Mai mult de atât, îi plăcea tăcerea în altar, şi ne învăţa şi pe noi să ne rugăm în linişte, în această stare de simţire a prezenţei lui Dumnezeu, care oricum este pretutindeni, dar cu atât mai mult în sfântul altar. Vocea Părintelui Sofian era baritonală, dar lină şi foarte armonioasă. De asemenea, atunci când predica la finalul slujbelor, întotdeauna Părintele pleca de la pericopa biblică, de la învăţătura Sfintei Scripturi, apoi o lămurea prin tâlcuirile Sfinţilor Părinţi, şi încheia cu sfaturile practice pentru noi, cei de azi.

Atunci când îi vedeam şi pe Părintele Sofian şi pe Părintele Adrian (Făgeţeanu) în sfântul altar, ne bucuram şi aveam o admiraţie pentru ei că îi vedeam împreună şi ştiam că îi leagă o prietenie de prin 1947. Apreciem această preţuire pe care o aveau unul pentru altul.

Când îl întrebam pe Părintele Adrian dacă l-a impresionat Părintele Sofian, zicea: „Da, pentru că nu am văzut un om mai răbdător ca el, mai tăcut şi mai statornic". Părintele Adrian, după cum ştim, era un pic mai temperamental. Ne spunea: „Eu nu aş fi avut răbdarea Părintelui Sofian!“. Îl aprecia enorm pe Părintele.

De asemenea, şi Părintele Sofian îl aprecia pe Părintele Adrian când spunea despre curajul mărturisirii lui, despre faptul că, în închisoare, Părintele Adrian se contra cu gardienii sau cu ateii care îl maltratau, şi în timpul bătăilor mai avea putere şi curaj apologetic să-i combată pe ateii care îl înjurau şi urlau la el: „Unde e, mă, Dumnezeul tău, pe care îl slujeşti? Uite, aici eu sunt stăpânul tău, eu sunt dumnezeul tău!". Iar Părintele Adrian îi răspundea: „Tu eşti trecător. Nu eşti nici un dumnezeu, eşti un simplu muritor. Ar trebui să crezi în Dumnezeu, nu să lupţi împotriva Lui".

Şi astfel amândoi Părinţii erau foarte uniţi în cuget şi în rugăciune, mijlocind pentru obştea cea mică a mănăstirii şi pentru obştea cea mare a credincioşilor.

- Se simţea atunci când Părintele Sofian se ruga cu osârdie pentru cineva, mai ales pentru cei care aveau probleme?
- Da, şi am primit destule confirmări de la oameni care i-au cerut să se roage şi care apoi veneau să-I mulţumească lui Dumnezeu. Unii chiar au primit ajutor de la Părintele Sofian după ce dânsul a trecut la cele veşnice. Mai mulţi credincioşi mi-au spus că l-au invocat în rugăciunile lor aşa cum îl rugau când îl întâlneau personal în curte, sau la Taina Spovedaniei, şi au primit ajutor, întărire, chiar luminare în luarea unor decizii importante pentru viaţa lor.

Ştiu că toţi căutăm asemenea confirmări ale prezenţei şi lucrării Sfinţilor, şi e un lucru normal, pentru că în orice legătură noi investim dragoste. Atunci când ne adresăm Sfinţilor, ei ne răspund şi ne aduc lumină în suflet, ne aduc mângâiere şi putere, puterea harului lui Dumnezeu. Sfinţii ne înlesnesc întâlnirea şi unirea noastră cu Dumnezeu, mijlocind prin rugăciuni mântuirea noastră.

****

Arhimandritul Melchisedec de la Putna: „Părintele Sofian - printre primii sfinţi ai veacului 20 ″

- Părintele Sofian este o icoană a smereniei şi a blândeţii, o icoană a Ortodoxiei româneşti din zbuciumatul veac al 20-lea. Pentru că veacul 20 a fost destul de zbuciumat, şi se poate că, în istoria Bisericii noastre, el să fi dat cei mai mulţi sfinţi - „sfinţii închisorilor”. Între sfinţii închisorilor şi mărturisitorii pe care i-am avut în veacul acesta, Părintele Sofian este printre cei dintâi.

- Îl socotiţi pe Părintele Sofian un sfânt?
- Dacă nici Părintele Sofian nu ar avea loc în calendarul Bisericii noastre, atunci care dintre mărturisitorii credinţei ai veacului al 20-lea ar avea? Fiecare perioadă din istoria noastră are sfinţenia ei şi mărturisitorii ei. Pentru că altfel Dumnezeu ar pune capăt lumii, căci nu s-ar mai explica existenţa omenirii.

Existenţa noastră pe pământ se datorează râvnei pe care o au creştinii de a se întâlni cu Dumnezeu şi de a-L prea mări pe Dumnezeu. Atâta timp cât este râvnă pentru sfinţenie, Dumnezeu nu va pune capăt omenirii. Aşa ne învaţă Biserica noastră Ortodoxă şi aşa mărturiseşte şi Părintele Dumitru Stăniloae, care arată,

bazându-se pe mărturiile Sfinţilor Părinţi, că atâta timp cât trăim şi ne mişcăm şi râvnim în a-L întâlni pe Hristos, Dumnezeu nu pune capăt lumii.

Părintele Sofian este printre primii care au râvnit să se întâlnească cu Domnul. Dacă nici el nu intră în rândul chipurilor sfinţite, atunci cine? Pentru că, într-adevăr, alături de el sunt alţi mari Părinţi, dar nu am putea să-l punem pe Părintele Sofian mai prejos de Părintele Cleopa, de Părintele Paisie Olaru, de Părintele Arsenie Papacioc - sau de alţi mărturisitori ai credinţei, care şi-au găsit obştescul sfârşit în temniţele comuniste: Părintele Daniil (Sandu Tudor), Mircea Vulcănescu, Radu Gyr, Vasile Voiculescu şi mulţi alţii.

Unii L-au mărturisit în temniţă şi au murit ca nişte mucenici, dar pe alţii Dumnezeu i-a înzestrat cu lungime de zile. Să nu uităm că majoritatea celor care au supra-vieţuit prigoanei comuniste au trăit în jurul a 90 de ani, unii chiar au depăşit această vârstă, şi ne-au putut da şi nouă mărturie că inima lor a ars de dorul întâlnirii cu Hristos.

„Simţi puterea harului care l-a călăuzit …”

- Ştiu că Părintele Sofian v-a fost duhovnic. Ce aţi învăţat de la Părintele Sofian pe această linie a duhovniciei?

- Într-adevăr, l-am avut duhovnic pe Părintele Sofian din anul I de facultate şi, aş putea spune, până cu două săptămâni înainte să treacă sfinţia sa la cele veşnice. Cu două săptămâni înainte de-a trece la cele veşnice l-am vizitat la Mănăstirea Antim, unde aproape o seară întreagă, până târziu, după miezul nopţii, am stat de vorbă şi i-am mărturisit toate gândurile.

De la Părintele Sofian am învăţat blândeţea, ca duhovnic. În anul 1987, vineri, 19 iunie, la ora 15:15, a căzut prima turlă a bisericii Sfânta Vineri. Regimul comunist a pus capăt bisericii Sfânta Vineri. După zece minute, la 15:27, a căzut a doua turlă. Eram foarte mulţi studenţi adunaţi în piaţa Sfânta Vineri, şi am văzut cu ochii noştri cum au căzut cele două turle. Un sentiment de răzvrătire a încolţit atunci în mintea şi în inima multora, răzvrătire împotriva regimului, dar, totodată, oarecum şi împotriva conducerii Bisericii. Peste câteva zile, fiind postul Sfinţilor Apostoli, urma să plecăm în vacanţă - eram atunci în anul III de facultate. Am mers la Taina Spovedaniei. La frământările noastre interioare, Părintele a răspuns cu acest cuvânt: „Judecând, ai îndreptat cu ceva lucrurile?…”. Răspunsul a fost clar: „Nu”. „Şi atunci de ce să ne împovărăm cu sarcinile altora? Dar să ne silim ca niciodată

în viață să nu acceptăm compromisul, niciodată în viaţă să nu spunem binelui rău şi răului bine”.

Acest gând l-a avut Părintele Sofian cu noi în acel moment, de a nu judeca. Întreaga viaţă Părintele Sofian a păzit acest cuvânt, de a nu judeca, de aceea a ajuns, aşa cum am spus, o icoană frumoasă a spiritualităţii şi a trăirii ortodoxe în veacul al 20-lea.

- Spuneaţi mai devreme despre sfinţenia Părintelui Sofian. Din cele trăite de sfinţia voastră sau din cele auzite, ne puteţi da o mărturie care vădeşte această sfinţenie?

- Dacă în ziua de astăzi priveşti o fotografie a Părintelui Sofian, îi simţi puterea harismatică, puterea harului Duhului Preasfânt care l-a călăuzit.

Am să mai amintesc o întâmplare. O soţie de ambasador era credincioasă şi lucra pe atunci în Comitetul Central, iar soţul ei lucra în străinătate. Ea îl îndemna pe el să se apropie de Dumnezeu, dar el nu voia. În cele din urmă a acceptat să meargă o dată la Mănăstirea Antim. Părintele slujea, era Paraclisul care se făcea duminică după-amiază, după Vecernie. Când soţul doamnei l-a văzut pe Părintele, a rămas uimit şi a zis: „Cred că l-am văzut în Părintele pe Dumnezeu”. Pe un mărturisitor al credinţei îl simţi. Cine se apropia de el cu dorinţa sinceră şi cuminte de-a se folosi, simţea prezenţa lui Dumnezeu din el.

Părintele Sofian a avut rugăciunea neîncetată. La rugăciune l-au adus blândeţea şi smerenia, cele două virtuţi care sunt de la Hristos. Când omul Îl are pe Hristos în interiorul lui, blândeţea şi smerenia sunt cele care îl ţin în Dumnezeu şi-i dau viaţă, căci nu sunt virtuţi mai frumoase ca acestea.

„O aşezare în timpul lui Dumnezeu”

- Părinte Stareţ, astăzi, mai mult ca oricând, tinerii au nevoie de modele. Ce ar trebui să înveţe tinerii din viaţa Părintelui Sofian?

- Verticalitatea, demnitatea, aşezarea lăuntrică. Dacă un tânăr caută cu adevărat un model, ei bine, eu pe Părintele Sofian îl recomand ca pe un model deplin. Dacă un monah vrea să aibă un model vrednic de urmat, pe Părintele Sofian îl recomand ca pe monahul înaripat de Duhul cel Preasfânt, ca pe monahul care a trăit sub aripa Duhului celui Preasfânt, ca pe monahul care a simţit prezenţa Duhului celui Preasfânt întru el. Dacă vreun slujitor al altarului vrea să aibă un model, poate să-l

ia model pe Părintele Sofian, pentru că niciodată în cele sfinte nu se grăbea - în slujire, în lucrarea Tainelor lui Dumnezeu nu era grabă, ci era pur şi simplu aşezare în timpul lui Dumnezeu. Pentru că orice Taină a Bisericii pe care noi o săvârşim, orice rugăciune de acum, ierurgie sau binecuvântare, la Părintele Sofian era ca o aşezare în timpul lui Dumnezeu; la el nu era grabă.

Un contemporan cu Părintele Sofian, Părintele stareţ Iachint (Unciuleac) spunea acest cuvânt: „Omul smerit nu se grăbeşte niciodată”. De ce? Pentru că el este permanent aşezat în timpul şi în lucrarea lui Dumnezeu. Ei bine, Părintele Sofian, în slujire, era permanent aşezat în timpul şi în lucrarea lui Dumnezeu, şi lucrul lui Dumnezeu îl plinea cu multă băgare de seamă.

Părintele Sofian a avut verticalitate, a avut demnitate. În anul 1999 au început pregătirile pentru sărbătoarea „Ştefan cel mare - 500“, când, în 2004, aveau să se împlinească cinci sute de ani de la strămutarea slăvitului voievod Ştefan la lăcaşurile veşnice. Părintele patriarh Teoctist împreună cu Părintele stareţ Iachint insistaseră cu ani înainte pentru a se realiza cu această ocazie pictarea bisericii Mănăstirii Puma. Părintele Sofian a fost cel dintâi care mi-a dat o listă cu câţiva pictori pentru Puma, el fiind preşedinte al Comisiei de Pictură Bisericească. Mai târziu, în 2002, au fost oarecare neînţelegeri, în mod deosebit cu Comisia de Pictură a Monumentelor Istorice, şi în discuţiile acestea au fost atrase şi feţe bisericeşti.

Mergând să-i cer sfatul, Părintele Sofian mi-a spus acest cuvânt: „Fii cu răbdare, această ispită va trece. Mergi înainte, căci va trece şi pictura se va termina.“ În acel război, care a fost puternic mediatizat, Părintele Sofian a fost primul care ne-a îndemnat să rămânem verticali, hotărâţi în prima decizie luată în ceea ce priveşte pictura mănăstirii, de a merge cu aceeaşi echipă până la sfârşit. Ceea ce s-a şi întâmplat.

Aş mai vrea să amintesc un cuvânt pe care Părintele ni l-a spus: „După cum fiii luminii, săvârşind faptele luminii, devin icoane ale Preasfintei Treimi, tot aşa fiii întunericului, săvârşind fapte urâte şi păcătoase, îl bucură pe diavolul, care îşi face sălaş în inima lor, şi devin după chipul lui vicleni, mincinoşi şi răi. Prin pocăinţă sinceră şi întoarcere la Dumnezeu, creştinul este iertat şi devine din nou teofor, adică purtător de Dumnezeu, şi icoană vie a Preasfintei Treimi“.

Material realizat de Raluca Mihaela Tănăseanu

(în “Familia ortodoxă”, nr. 9 (104)/septembrie 2017)

Părintele Arsenie Boca - Predică la Înălţarea Sfintei Cruci - Ziua Crucii

Într-una din cântările Bisericii, alcătuită după Psalmii lui David, prea mărim pe Dumnezeu în cuvintele: „***Sfânt este Domnul Dumnezeul nostru; înălţaţi pe Domnul Dumnezeul nostru, şi vă închinaţi aşternutului picioarelor Lui, că Sfânt este***".

O altă cântare bisericească, preamărind crucea, zice: „***Acum vedem aşternutul unde au stătut picioarele Tale Stăpâne...***" „***Astăzi cu adevărat cuvântul cel de Dumnezeu grăitor al lui David a luat sfârşit, că iată arătat ne închinăm şi aşternutului preacuratelor Tale picioare.***"

Deci până la răstignirea Domnului pe cruce, crucea era lemnul morţii celei mai de ocară. ***Prin sfintele Sale patimi, Iisus a schimbat ocara în slavă, încât Apostolul Pavel nu găsea alt cuvânt în care să se laude decât în Crucea Domnului, mustrând pe cei ce sunt vrăjmaşii crucii.***

Deci lemnul crucii a fost prevestit prin prooroci, prin Moise şi prin David. Prin proorocul David ne porunceşte să ne închinăm Crucii, aşternutului picioarelor Lui, că sfânt este.

Oare de ce zice despre Cruce că e aşternut numai al picioarelor Lui ?

- Fiindcă Iisus S-a răstignit pe Cruce nu cu fiinţa Sa dumnezeiască, ci cu firea omenească, Adam cel nou, ceea ce în graiul profetului e tot una cu picioarele lui Dumnezeu.

Să lămurim ceva şi din înţelesul crucii ca suferinţă.

Suferinţa, necazurile, încercările sunt cea mai necunoscută cruce, deşi fiecare are de dus câte una. Mai toţi se roagă lui Dumnezeu să-i scape de cruce. Nu e bine aşa. E semn că oamenii nu-i cunosc rostul şi nu-i cunosc pe sfinţi.

Iată de pildă ce spune Sfântul Marcu Ascetul, că prin aceasta se cunoaşte dacă o are cineva, dacă primeşte cu bucurie necazurile. Tot acest sfânt ne spune despre crucea încercărilor, că pentru trei pricini vin asupra noastră:

1. ca pedeapsă pentru păcatele făcute („pedeapsă" în graiul bătrânilor înseamnă învăţare de minte);
2. pentru ferirea de cele ce altfel le-am face; şi
3. pentru întărirea virtuţii. „Să nu spui că se poate câştiga virtutea fără necazuri: căci virtutea necercată în necazuri nu e întărită !" (Filocalia I, p. 236. 66).

Cea mai grea încercare a vieţii este necazul morţii. Cum stăm faţă de o asemenea încercare ? Ar trebui să stăm şi mai liniştiţi ca faţă de cruce; fiindcă Mântuitorul, prin moartea Sa, a schimbat nu numai rostul crucii din ocară în slavă, ci a schimbat şi rostul morţii şi 1-a făcut bun. ***Până la Iisus moartea era o pedeapsă dată firii omeneşti, plată a păcatului. De la înfrângerea morţii, prin învierea Omului nou, moartea, cea mai grea încercare a vieţii acesteia, s-a schimbat în moarte a păcatului şi a izbăvirii firii omeneşti. Aşa ne învaţă Sfântul Maxim Mărturisitorul.***

Iată de ce prăznuind Crucea vorbim de înviere şi a morţii omorâre.

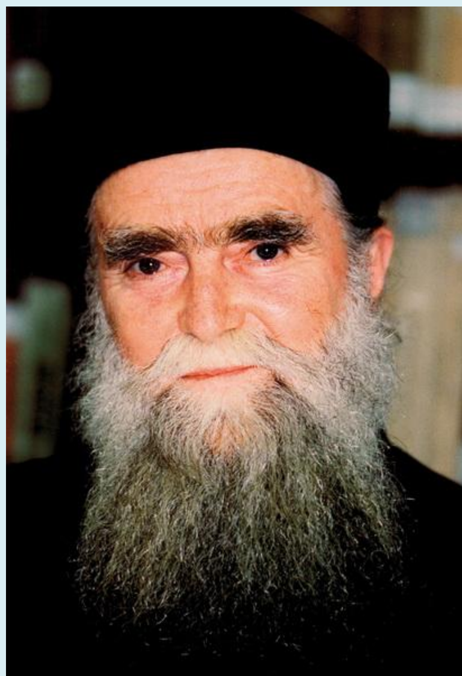
Acestea sunt cunoştinţe duhovniceşti care dau curaj vieţii acesteia, îi dau înţeles şi o linişte cu atât mai mare cu cât e mai învolburată marea societăţii omeneşti.

Iată pe ce temelie stăm, în praznicul înălţării, când zicem: ***„Crucii Tale ne închinăm Stăpâne şi sfântă învierea Ta o lăudăm şi o mărim!"...***

Sâmbăta, 14 sept. 49 Ziua Crucii.

(sursa fragment din cartea Cuvinte vii - Pr.Arsenie Boca)

Părintele Iachint al Putnei - Predici sensibile la praznicul Înălţării Sfintei Cruci şi la Duminica după Înălţarea Sfintei Cruci: "Să mergem pe urmele Domnului. Puţin mai avem de urcat şi vom ajunge sus. Acolo ne vom odihni…"

Panegiric la Înălţarea Sfintei Cruci

"Cuvântul Crucii, pentru cei ce pier, este nebunie; iar pentru noi, cei ce ne mântuim, este puterea lui Dumnezeu" (I Cor. 1,18)

Iubiţi credincioşi, îndoit este praznicul de astăzi.

- ✓ *Întâi, este praznic de bucurie pentru că acum s-a aflat lemnul cel mântuitor al Sfintei Cruci, prin care s-a împăcat omul cu Dumnezeu.*
- ✓ *Apoi, este praznic de reculegere sufletească pentru că astăzi am auzit citindu-se Evanghelia sfintelor patimi ale Domnului nostru Iisus Hristos.*
- ✓ *Praznic de bucurie, pentru că astăzi s-a înălţat Sfânta Cruce în văzul întregii lumi,*
- ✓ *praznic de întristare, pentru că în ceasul acesta am fost cu mintea pe Golgota şi am văzut pe Domnul răstignit pe cruce pentru noi!*

De aceea, pe feţele noastre se întâlneşte zâmbetul împodobit cu lacrimi şi în inimi bucuria potolită de întristare. Deci noi să începem a grăi mai întâi cele pentru

veselia praznicului, apoi cele pentru întristare şi la urmă să scoatem folos din amândouă.

Dar mai întâi să vă răspund la o întrebare. ***Când şi cum a luat naştere praznicul Înălţării Sfintei Cruci?*** După ce Sfântul Constantin împăratul i-a biruit, cu ajutorul Sfintei cruci, pe Maxentie, tiranul Romei şi pe Lichinie, voievodul Răsăritului şi-a mutat capitala de la Roma la Bizanţ, pe care apoi l-a numit cu numele său, adică Constantinopol. Dar fiind în mare mâhnire pentru că nu ştia unde ar fi ascunsă Crucea Domnului lui, a trimis îndată la Ierusalim pe Sfânta Elena, maica sa, ca să afle Golgota lemnului Sfintei Cruci.

Însă mult trudindu-se ea şi pe mulţi silindu-i să-i descopere taina, nu putea să o afle. Apoi, auzind de un iudeu bătrân, un anume Iuda, care ştia locul unde era îngropată Sfânta Cruce, l-a silit pe acela şi îndată a aflat sub o capişte, la loc de mare necinste, trei cruci de lemn şi atingându-le pe rând de trupul unui mort, când a înviat mortul au înţeles toţi care este crucea pe care s-a răstignit Hristos. După o minune ca aceasta a chemat împărăteasa pe Sfântul Macarie, patriarhul Ierusalimului, cu tot clerul şi mulţime mare de norod şi au mers cu toţii cântând pe uliţele cetăţii, având înainte Sfânta Cruce. La urmă, voind tot norodul să sărute Crucea cea dătătoare de viaţă, nu putea din pricina mulţimii. De aceea, luând patriarhul Sfânta Cruce, ajutat de clerul său, s-a suit pe un loc înalt şi a ridicat în sus spre văzul tuturor lemnul Crucii, ca măcar cu vederea ei să se mângâie norodul. Iar credincioşii, văzând semnul Sfintei cruci, au strigat cu toţii într-un glas: "Doamne, miluieşte!"

Şi de atunci, în fiecare an la 14 septembrie se prăznuieşte Înălţarea Sfintei Cruci (Sinaxar, 14 septembrie). Iar bucuria aceasta care s-a păstrat din neam în neam cu preţ de sânge ne sileşte şi pe noi să ne bucurăm acum,

- *căci astăzi s-a aflat comoara cea mai scumpă şi mărgăritarul cel de mult preţ după care suspină creştinătatea.*
- *Astăzi s-a aprins în lume iarăşi făclia lui Hristos, pe care o dorea de secole Biserica spre călăuză.*
- *Astăzi s-a găsit toiagul cel nebiruit care a zdrobit pe lucifer şi întru care toţi ne sprijinim, cei numiţi cu numele Fiului lui Dumnezeu.*
- *Astăzi s-a văzut semnul dumnezeieştii răscumpărări, cu care se însemnă tot creştinul ce păstrează dreptarul credinţei strămoşeşti.*
- *Astăzi s-a arătat steaua negrăitei bucurii care îndreptează paşii pe urmele Marelui Mântuitor.*

- *Astăzi s-a descoperit sceptrul biruinţei lui Hristos, care biruieşte pe vrăjmaşi, care încununează pe împăraţi, care smereşte pe cei mândri, care întăreşte pe cei asupriţi, care ridică pe cei smeriţi.*
- *Astăzi s-a înălţat în lume Crucea, semnul împăcării, izvorul indurării, arma biruinţei, pavăza credinţei, scara mântuirii, măsura iubirii, ancora nădejdii, cheia Raiului.*
- *Astăzi s-a văzut în lume Crucea, Biserica cea vie şi masa vieţii, prestolul iertării, văpaia rugăciunii, podoaba creştinilor, întărirea mamelor, apărarea văduvelor, veselia copiilor, toiagul bătrânilor, nădejdea sărmanilor, bucuria călătorilor şi lauda muritorilor.*
- *Astăzi a răsărit în mijlocul lumii Pomul Vieţii, dintru care se îndestulează săracii pământului.*
- *Astăzi s-a înălţat pe cerul Bisericii luceafărul cel luminos, care sfinţeşte sfintele lăcaşuri, casele noastre şi pe toţi creştinii pravoslavnici.*
- *Astăzi se bucură Sfânta Elena cu toate popoarele, Ierusalimul cu toate marginile lumii.*

Veniţi dar, toţi iubitorii de Hristos, să vedem Crucea Domnului cea stropită cu scump sângele Lui. Veniţi toate popoarele să privim cu evlavie semnul Fiului Omului prin care ne-am împăcat cu Dumnezeu. Veniţi toţi credincioşii, mici şi mari, tineri şi bătrâni, bărbaţi şi femei, să ne închinăm Sfintei Cruci şi sărutând-o cu credinţă, într-un glas să strigăm: “Doamne, miluieşte!”

Iubiţi credincioşi, îndoit este praznicul de astăzi, îndoit este şi înţelesul Sfintei Cruci. Crucea este mai întâi semnul cel mai sfânt al creştinităţii, care s-a stropit cu scump sângele lui Hristos, este steagul Bisericii creştine, pe care îl poartă de douăzeci de veacuri şi în vremuri de pace şi în vremuri de furtună.

Crucea este primul prestol pe care S-a jertfit Hristos, între biserică şi altar, adică între pământ şi cer, între om şi Dumnezeu, săvârşind astfel prima Sfânta Liturghie ca Miel şi Mare Arhiereu.

- *Crucea este tronul care a odihnit pe Domnul când a fost lovit de oameni.*
- *Crucea este scara care suie sufletele creştinilor la cer.*
- *Este scut în tot felul de ispite,*
- *leac de vindecare în boli,*
- *armă de apărare împotriva diavolilor, patimilor şi poftelor, pe care suntem datori să o cinstim, să o purtăm şi să o lăudăm cu toată evlavia – nu ca pe*

un chip cioplit sau ca pe un lemn de batjocură, ci ca pe o armă de apărare şi de mântuire.

La aceasta ne îndeamnă şi marele Pavel când zice: ***"Iar mie să nu-mi fie a mă lăuda fără numai în Crucea Domnului nostru Iisus Hristos, prin care lumea s-a răstignit pentru mine şi eu pentru lume" (Gal. 6, 1).***

Iată în puţine cuvinte ce este Sfânta Cruce. ***Dar cine va putea spune cât de mare este puterea ei?***

- Crucea sfinţeşte bisericile şi sfintele altare,
- crucea împodobeşte casele creştinilor,
- crucea străluceşte pe veşminte, pe icoane, pe sfintele lăcaşuri,
- crucea se odihneşte pe grumajii credincioşilor,
- crucea sfinţeşte cu însemnarea ei pe preoţi,
- ea pogoară la noi Duhul Sfânt,
- cu semnul ei se prefac Sfintele Taine, se sfinţeşte untdelemnul, agheasma, icoanele, casele, oamenii şi toate cele de sus din cer.

Acolo unde este Sfânta Cruce de faţă este şi Hristos, iar unde lipseşte crucea lipseşte şi Însuşi Hristos.

- *Crucea împacă popoarele,*
- *crucea pierde războaiele,*
- *crucea linişteşte mările,*
- *crucea potoleşte furtunile,*
- *înmulţeşte holdele,*
- *sporeşte sănătatea, alungă bolile, împerecherile, tunetele şi toată răutatea.*
- *Crucea înalţă la cer şi coboară în iad,*
- *crucea învie pe cei smeriţi şi omoară pe vrăjmaşii ei.*
- *Pe cei buni îi adună, pe cei răi îi risipeşte, pe hulitori îi dezbină, pe cei ce rabdă îi încununează.*
- *Crucea naşte pe om, îl creşte, îl desăvârşeşte.*
- *Crucea îmbărbătează, apără, păzeşte, uneşte,*
- *crucea leagă cerul cu pământul.*

Iată deci pentru ce semnul crucii se întâlneşte peste tot: în mâinile păstorilor, în inimile preoţilor, la sânul mamelor, la pieptul sărmanilor, la căpătâiul bolnavilor, la răscrucea drumurilor, la marginea mormintelor.

Pe aceasta o cinstea Maica Domnului, cu aceasta se lăuda marele Pavel (Gal. 6, 14), pe aceasta au propovăduit-o şi au înfipt-o peste tot în lume Sfinţii lui Hristos, apostolii.

- *Cu aceasta se însemnau mucenicii în văpaia focului,*
- *cu aceasta se îngrădeau cuvioşii pustnici în noianul ispitelor,*
- *cu aceasta se mângâiau străbunii noştri în vremuri de dureri şi de restrişte.*
- *Cu aceasta se însemnează tata dimineaţa când pleacă la câmp să câştige pâinea cea de toate zilele.*
- *Cu aceasta îşi îngrădeşte mama copilul pe care îl ţine culcat la pieptul ei.*
- *Cu aceasta se întremează călătorii când pleacă pe mare, departe.*
- *Cu aceasta se însemnează întotdeauna săracii, văduvele, orfanii, bolnavii şi toţi fiii Bisericii lui Hristos.*
- *Cu aceasta se cade să ne însemnăm şi noi credincioşii în orice vreme şi în orice loc.*
- *Pe aceasta se cade să o şi purtăm cu mare evlavie la grumajii noştri, în casele noastre, în inimile noastre.*
- *Pe aceasta cu credinţă să o sărutăm şi să o lăudăm, căci pentru aceasta ne-am şi adunat astăzi într-un număr mai mare, ca împreună să ne închinăm lemnului celui de viaţă dătător al Sfintei Cruci.*

Dar printre noi sunt unii ce se numesc cu numele lui Hristos şi care în loc de laudă înjură Sfânta Cruce. Ba, ce este şi mai grav, unii se leapădă de ea ca de un semn de batjocură. Aceştia sunt sectanţii, care s-au întins prin toate satele şi oraşele. Noi însă să zicem cu Sfântul Pavel: ***“Cuvântul Crucii, pentru cei ce pier, este nebunie; iar pentru noi, cei ce ne mântuim, este puterea lui Dumnezeu.” (I Cor. 1, 18).*** Şi chiar dacă unii din oameni o înjură şi se leapădă de ea, să nu uităm că diavolii cred în ea şi se cutremură de puterea ei. De aceea, acolo unde însemnează Sfânta Cruce se izgonesc demonii, se potolesc ispitele, se liniştesc gândurile, slăbesc bolile, saltă inimile.

Spun Sfinţii Părinţi că de nimic nu se tem diavolii ca de sabia Sfintei Cruci. De aceea două lucruri nu pot ei să nălucească spre amăgirea noastră: chipul Maicii Domnului şi semnul Sfintei Cruci.

Am spus până aici despre Cruce că este steagul cel nebiruit al creştinătăţii, care revarsă peste toţi nenumăratele daruri şi puteri dumnezeieşti.

În al doilea înţeles însă, Crucea este simbolul suferinţei în această viaţă pentru Dumnezeu, pentru dreptate, pentru viaţa de veci. Iar calea crucii este singura cale

pe care trebuie să mergem pentru a ne întâlni cu Hristos, după cum Însuşi ne spune: ***"De voieşte cineva să vină după Mine, să se lepede de sine, să-şi ia crucea şi să-Mi urmeze Mie" (Marcu 8, 34).*** Pe această cale a mers mai întâi Însuşi Mântuitorul nostru, ducând crucea şi suferind pentru noi.

Aţi auzit Sfânta Evanghelie de astăzi. Cunoaşteţi desigur taina răscumpărării omului prin patimile Domnului Căci Fiul lui Dumnezeu a venit în lume să mântuiască lumea de păcat. S-a făcut toate pentru noi. A propovăduit cu cuvântul, cu fapta, cu minunile. A învăţat, a certat, a vindecat, a tăiat răutate, a pus untdelemn pe rane. Toate le-a făcut bine. Dar oamenii iubitori de păcat nu L-au primit, nu L-au ascultat. L-au izgonit, L-au legat, L-au dus în adunările lor. Fiii casei lui Israel s-au lepădat de El şi L-au dat în mâinile romanilor.

Pe cine vreţi să vă slobozesc - întrebă Pilat – pe Hristos sau pe Varava?
- Pe Varava - răspundeau iudeii.
Dar ce să fac lui Hristos, ce se zice Iisus?
– Ia-L, ia-L, răstigneşte-L!
– Pe impăratul vostru să-L răstignesc?
– Noi avem împărat pe Cezarul. Nu ne trebuie împărat pe fiul Mariei! Nu vrem împărat un pescar galileean, sărac şi desculţ!
- Dar ce rău a făcut? - răspundea din nou Pilat.
Iar iudeii, cu ochii însângeraţi de furie, răspundeau: Acesta ia sufletele noastre (Ioan 10, 24). Acesta mustră pe faţă ca nimeni altul fărădelegile noastre, Acesta strică obiceiurile noastre, Acesta vindecă pe bolnavi sâmbăta, Acesta ne izgoneşte cu funia din templul lui Solomon şi alungă pe zarafi şi răstoarnă mesele cu bani… Iată câte rele ne face şi de câte pedepse este vrednic. Deci, o, Pilate, nu mai sta pe gânduri, ia-L din ochii noştri că nu-L mai putem suferi… "Răstigneşte-L, răstigneşte-L!" (Ioan 19, 6). Şi s-a biruit de glasul lor păgânul Pilat şi s-a lepădat de El şi L-a dat pe El în mâinile lor, ca pe o oaie spre junghiere şi I-au făcut oamenii câte au vrut! L-au legat, L-au scuipat, L-au bătut, L-au dezbrăcat de hainele Lui şi punându-I o cruce grea în spate, L-au scos afară de tabără ca să sufere acolo moarte de cruce pentru cei din tabără, pentru oameni. Şi a stat acolo trei zile şi trei nopţi, pe cruce şi în mormânt, între cer şi pământ, între noi şi Dumnezeu, făcându-Se priveala îngerilor şi oamenilor şi demonilor, mântuind astfel sufletele noastre.

Iată deci isprăvile crucii, iată cât de mare este puterea suferinţei! A suferit cu trupul Hristos şi s-a vindecat o lume. A dus crucea El întâi şi astăzi se odihnesc atâtea popoare sub braţele ei mântuitoare. Dar nu ne vom putea bucura de

ajutorul Crucii lui Hristos dacă nu ne vom sili şi noi să o ducem în viaţa aceasta cu smerenie şi răbdare, aşa cum a dus-o El dimpreună cu toţi Sfinţii.

Desigur, a ne închina Sfintei Cruci şi a o purta este prilej de mare bucurie sufletească, dar a duce crucea necazurilor, a suferi pentru dreptate, a răbda toate pentru Hristos este pricină de întristare, de lacrimi şi durere. Deci precum Iisus Hristos a mântuit lumea numai ducând crucea şi suferind pentru ea, tot aşa şi noi, nu ne vom putea mântui numai închinându-ne Sfintei Cruci, dacă nu vom şi suferi crucea necazurilor pământeşti.

Să cinstim Sfânta Cruce, dar să o şi purtăm cu bucurie. Adică să facem ce a făcut Domnul. Să unim bucuria cu întristarea, credinţa cu fapta bună. Şi să nu uităm că întâi trebuie să suferim, să ne chinuim, să răbdăm ranele crucii şi numai la urmă să ne bucurăm de odihna şi de răsplata ei. Jos este durerea, osteneala, iar bucuria şi pacea numai acolo sus pe Golgota sunt. La aceasta ne îndeamnă şi Sfântul Pavel, zicând: ***"Următori faceţi-vă mie, fraţilor, precum şi eu lui Hristos" (I Cor. 11, 1).***

Dar oare unde ne cheamă Sfântul Pavel? Pe Tabor, să vedem lumina cea neînserată? La nunta din Cana Galileii, să bem vin ales? Sau în pustie, să ne săturăm de peşte şi de pâine? Sau ne cheamă în altă parte? Nu, fraţilor. Marele Apostol ne cheamă la suferinţă, pe Golgota; acolo sunt spini, cuie, oţet şi fier, căci şi el, urmând pe Domnul, le-a răbdat pe toate acestea. Şi de voiţi pildă, voi aduce în mijloc pilda trandafirului, care are flori aşa de frumoase, dar şi spini aşa de mulţi. Trandafirul închipuieşte Crucea lui Hristos. Florile crucii sunt darurile ei: vindecarea bolilor, izgonirea dracilor, înmulţirea roadelor, mântuirea sufletelor. Iar spinii crucii sunt necazurile ei: creşterea copiilor, răbdarea bolilor, a ocărilor pe nedrept, sărăcia, lipsa, foamea, postul şi toată osteneala pentru Hristos.

Iubiţi credincioşi, negrăită este cinstea Sfintei Cruci şi în cer şi pe pământ. Ea străluceşte în faţa Preasfintei Treimi.

- ✓ *Pe ea o lauda Maica Domnului.*
- ✓ *Ei i se închină Sfinţii toţi.*
- ✓ *Pe ea o înconjoară îngerii.*
- ✓ *Pe ea o poartă heruvimii şi serafimii.*
- ✓ *Pe ea o împodobeşte lumina soarelui.*
- ✓ *Pe ea o încununează stelele.*
- ✓ *Sub braţele ei aleargă popoarele creştine.*
- ✓ *Pe ea o slăvesc credincioşii.*
- ✓ *Pe ea o laudă preoţii.*

- ✓ *În faţa ei se pleacă tot genunchiul omenesc.*

Şi dacă aşa de mare este slava Sfintei Cruci şi de nelipsită puterea şi ajutorul ei, ce datorii avem noi creştinii faţă de ea?

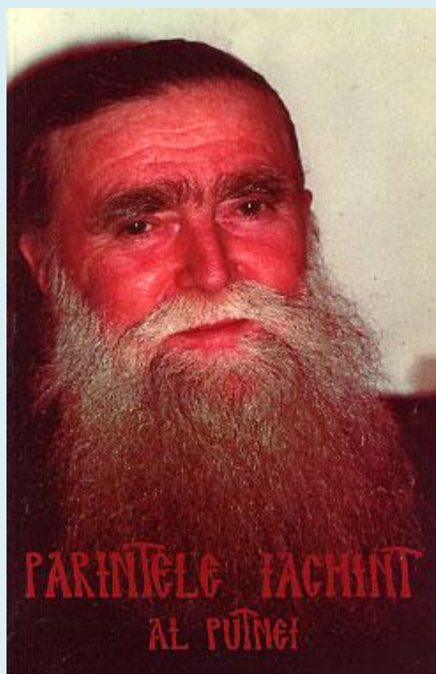
- ⇒ *Să o cinstim ca pe cel mai de preţ odor al Bisericii,*
- ⇒ *să ne închinăm ei cu toată evlavia şi să o sărutăm în fiecare zi cu credinţă;*
- ⇒ *să o purtăm întotdeauna la grumazul nostru în locul altor obiecte nefolositoare.*
- ⇒ *Să ne însemnăm cât mai des cu Sfânta cruce, în tot locul şi toată vremea (după Sfântul Efrem Sirul), dimineaţa, peste zi, seara, noaptea, la muncă, la masă, pe drum.*
- ⇒ *Să facem drept semnul crucii pe feţele noastre, iar nu strâmb şi în grabă, aşa cum obişnuim noi.*
- ⇒ *Să avem fiecare Sfânta cruce în casele noastre şi să-i citim când putem câte un acatist.*

Noi însă ce facem? Unii dintre noi înjură Sfânta Cruce, ca nişte hulitori ai lui Hristos. Alţii o socotesc semn de batjocură, ca ereticii. Alţii neglijează să o poarte la pieptul şi în casele lor. Unii se ruşinează să o facă de ochii oamenilor, iar alţii o fac, dar repede şi strâmb, spre a lor osândă. Şi dacă la aceasta mai adaugă şi o viaţă păcătoasă, desfrânată, plină de ură, de răutate, de pofte şi beţii, apoi să înţelegem de ce suferim aşa de mult sau de ce ne rugăm şi nu ne mai aude Dumnezeu.

Iar de voim să ne audă Tatăl Ceresc când ne rugăm, mai întâi să ne pocăim de păcate, apoi să ne rugăm cu multă evlavie şi stăruinţă. Să nu mai înjurăm Sfânta Cruce, ci să o însemnăm drept pe feţele noastre şi să înălţăm mâini curate spre Domnul, asemenea lui Moise. Căci atunci când Moise ţinea mâinile sus la rugăciune, în chipul crucii, evreii îi biruiau pe amaleciţi în pustiul Arabiei; iar când lăsa mâinile jos, atunci Amalec învingea. Deci a ţinut Moise mâinile în sus la rugăciune până când poporul a biruit pe toţi amaleciţii. Aşadar, să facem şi noi la fel când ne înconjoară ispitele. Moise închipuieşte pe fiecare creştin. Mâinile întinse arată semnul crucii. Amalec este diavolul cu toate patimile lui. Pustiul Arabiei este lumea aceasta pustie de dragostea lui Hristos. Deci când primejdiile şi patimile lui Amalec ne împresoară, să alergăm ca Moise pe munte, adică la Sfânta Biserică şi aici să ne rugăm în faţa Sfintei Cruci cu toată evlavia, zicând: “Doamne, armă asupra diavolilor crucea Ta o ai dat nouă, că se scutură şi se cutremură nesuferind a căuta spre puterea ei...” (Troparul Sfântului Maslu)

Nu ne lăsa dar să pierim în cursele vrăjmaşilor, ci ajută-ne cu puterea Crucii Tale. Ne-am pus cândva nădejdea în tăria noastră. Am vrut să biruim fără ajutorul crucii. Am vrut să ne facem o viaţă fericită pe pământ, fără dureri şi lacrimi, dar iată că nu am putut. Ne-au cuprins acum păcatele, ne-au smerit bolile, ne-am îngrozit de frica morţii, ne-am speriat de înfricoşatul Amalec. Deci cădem acum la Tine – iartă-ne, primeşte-ne, miluieşte-ne pe noi, fiii veacului acestuia, căci pentru aceasta ne-am adunat astăzi la Biserica Ta, ca să ne mărturisim păcatele noastre şi împreună "Crucii Tale să ne închinăm şi sfântă Învierea Ta să o lăudăm şi să o slăvim în veci". Amin.

Părintele Iachint al Putnei - Cuvânt la Duminica după Înălţarea Sfintei Cruci

"Cel ce voieşte să vină după Mine să se lepede de sine, să-şi ia crucea şi să-Mi urmeze Mie." (Marcu 8, 34)

Iubiţi credincioşi, Mare este taina şi puterea Sfintei Cruci! De la facerea omului şi până la întruparea Domnului nostru Iisus Hristos, nu a fost cunoscut semnul Sfintei Cruci, nu se ştia că prin ea se va mântui tot neamul omenesc. Ba, din contră, crucea era socotită ca un semn de ocară. Cu toate acestea, crucea şi atunci făcea minuni. Ea şi atunci lucra în lume, dar nu direct, ci prin închipuire, prin simboluri.

Simbolurile cele mai obişnuite ale Sfintei Cruci din Vechiul Testament sunt:

- *pomul cunoştinţei binelui şi răului, din mijlocul Raiului,*
- *toiagul lui Moise, care prin întruchiparea crucii a despărţit în două apele Mării Roşii;*
- *lemnul care a îndulcit apele cele amare ale mării din pustiul Arabiei;*
- *şarpele cel de aramă, care a fost înălţat pe stâlp înalt în mijlocul poporului,*
- *toiagul lui Aaron care odrăslise etc.*

Semnul Sfintei Cruci a mai fost închipuit de Isaac, care a binecuvântat pe fiul său Iacov cu mâinile încrucişate şi de Moise, care a stat cu mâinile întinse la rugăciune, în formă crucii, până ce evreii au biruit pe amaleciţi (Ieşire).

Dar taina crucii este ascunsă de la început în toată zidirea, căci toate sunt făcute în chipul crucii, toate se mişcă în forma crucii. Şi pentru ce toate acestea? ***Pentru că taina mântuirii lumii pe cruce, prin patimă, prin suferinţă, a fost de la început rânduită de Dumnezeu şi ascunsă în fiecare făptură.***

- ✓ *Ce este altceva o pasăre care zboară, dacă nu o cruce care înfruntă vânturile şi biruieşte înălţimile văzduhului?*
- ✓ *Ce este un fir de iarbă sau o floare cu petalele desfăcute, dacă nu o cruce împodobită în mii de culori?*
- ✓ *Ce este un copac cu crengi şi frunze, dacă nu un turn înalt cu multe şi nenumărate cruci?*
- ✓ *Ce este cerul înstelat, dacă nu un covor minunat cusut cu cruci de stele de mâna nevăzutului Dumnezeu, stele care se mişcă şi răspândesc raze de lumină numai în forma crucii?*

Dar cel mai puternic simbol al crucii este însuşi omul. Deci, până la întruparea Domnului, crucea lucra în lume numai prin umbre şi închipuiri, iar la înălţarea Domnului pe Cruce ea s-a sfinţit, a primit puteri dumnezeieşti, s-a umplut de daruri, a devenit scară către cer şi steag de biruinţă al creştinătăţii. ***Din clipa când crucea ca o mamă L-a purtat pe Hristos pe braţele ei şi L-a arătat îngerilor şi oamenilor, din clipa aceea crucea înseamnă "lungimea, lăţimea şi înălţimea dragostei lui Dumnezeu" faţă de noi, oamenii (Sfântul Grigorie de Nyssa).***

Iar după alţi tâlcuitori, crucea se poate înţelege şi altfel. ***Braţul vertical al crucii înseamnă puterea Dumnezeirii, care veşnic rămâne neschimbată şi stăpâneşte toate cele de sus şi cele de jos, iar braţul orizontal al crucii înseamnă toată lumea cea zidită, care atârnă de purtarea de grijă a lui Dumnezeu. Şi acolo unde se întâlnesc braţele crucii, acolo se întâlneşte Dumnezeu cu omul, acolo se împrieteneşte cerul cu pământul, acolo este altarul inimii omeneşti, acolo se înalţă Biserica dragostei creştine, acolo arde veşnic focul dumnezeieştii iubiri.***

După patima cea de bunăvoie, umbrele au dispărut, tainele s-au descoperit, blestemul s-a schimbat în binecuvântare, moartea în izvor de apă nouă, mormântul s-a transformat în biserica creştină, iar toiagul lui Moise s-a înlocuit cu toiagul Crucii lui Hristos. Iată roadele dragostei lui Hristos. Iată isprăvile crucii de două mii de ani! Şi primul care ne-a iubit atât de mult a fost Cel care ne-a zidit, a fost Cel care a dus întâi crucea pentru noi, adică Iisus Hristos, Mântuitorul lumii.

Dar pentru mântuirea noastră nu a fost numai atât,

⇒ *ca Hristos să stea pe cruce şi noi pe scaune, El sus şi noi jos,*

⇒ *El să sufere pentru noi şi noi să ne desfătăm sub crucea Lui,*
⇒ *El să bea oţet şi fiere iar noi să ne îmbătăm de vin,*
⇒ *El să rabde spini şi suliţa pentru noi, iar noi să primim cununi de biruinţă,*
⇒ *El să privegheze, iar noi să dormim,*
⇒ *El să-şi dea viaţa pentru noi, iar noi să luăm viaţa şi cinstea semenilor noştri.*

– *Dacă Hristos zideşte, iar noi dărâmăm, în zadar mai trăim.*
– *Dacă Hristos adună, iar noi risipim, spre osândă ne-am născut.*
– *Dacă Hristos suferă, iar noi ne veselim, fără folos trăim, căci nu ne mântuim.*

Ce trebuie dar să facem ca să ne mântuim? Să facem ce a făcut şi Iisus Hristos. Adică să ducem crucea vieţii noastre asemenea Lui, aşa cum ne vorbeşte Evanghelia de astăzi. Auziţi ce zice Domnul: ***"Cel ce voieşte să vină după Mine să se lepede de sine, să-şi ia crucea şi Să-Mi urmeze Mie" (Marcu 8, 34).*** Nu zice ca tot omul să-şi ia crucea, ci numai "cel ce voieşte să vină după Mine". ***Vedeţi cât de mare este voinţa şi libertatea omului? Nici Însuşi Hristos nu i-o răpeşte.***
Apoi: *"să se lepede de sine".* Cum? *Adică să se lepede de poftele sale, de plăcerile trupului său, de lăcomie, de zgârcenie sau de haine scumpe, de voile sale, de trufia vieţii acestea şi de tot păcatul.*

Şi după aceea ce să mai facă? "Să-şi ia crucea sa". Nu spune să ia crucea lui Hristos, ci fiecare pe a sa cruce şi s-o poarte. Căci Hristos singur Îşi poartă crucea Lui.

Adică cei căsătoriţi să-şi ducă crucea vieţii de familie, văduvele – crucea văduviei, fecioarele – crucea fecioriei, călugării – crucea pustniciei, bolnavii – crucea suferinţei.

Iar după ridicarea crucii, ce trebuie să mai facă creştinul? "Să-Mi urmeze Mie" - zice Domnul. Unde? Pe Tabor, unde este atâta bucurie şi lumină? Nu! Sau la malul Tiberiadei, să se îndestuleze de peşte? Nu! Sau în pustie, să se sature din pâinile cele înmulţite? Nu! Dar unde să-I urmeze lui Hristos? Acolo unde a mers şi El, adică acolo, pe Golgota sau în văzul lumii şi al îngerilor. Şi ce să facă acolo? Să se odihnească de cale? Nu! Să facă ce a făcut şi Domnul. Să se răstignească împreună cu El şi alături de El, acolo, afară de tabără, ca să şi învieze o dată cu El. Adică să sufere ocările oamenilor, să sufere necazurile vieţii, să biruiască ispitele trupului, să primească palme şi spini pe frunte de la rude, de la prieteni şi chiar de

la copiii săi, apoi să moară rugându-se pentru ei. Acesta este drumul, aceasta este calea mântuirii şi acesta este paharul lui Hristos.

Dar poate cineva mă va întreba: Când peste tot cresc atâtea flori, când pământul este plin de atâtea roade, de soare şi izvoare, de lumină şi atâtea desfătări, pentru ce mă sileşti să port în spate o cruce atât de grea, să sufăr spini şi cuie în toată viaţa mea? Oare eu nu am acelaşi drept la viaţă, la fericire pe pământ ca şi ceilalţi oameni? Omule, nu-ţi fac ţie strâmbătate! Acestea nu sunt cuvintele mele, ci ale lui Iisus Hristos. Şi nici El nu te sileşte pe tine să suferi împreună cu El şi să te răstigneşti alături de El. Căci Îl auzi ce zice: numai "cela ce voieşte să vină după Mine". El nu-l sileşte pe om, ci numai îl cheamă. Nu-l trage de mână, dar o viaţă întreagă îl aşteaptă să vină la pocăinţă. Dacă voieşti viaţa, vino. Dacă iubeşti moartea şi lumea, rămâi pe loc. Dacă crezi că nu vei muri şi că vei fi fericit fără Hristos, mergi pe calea cea lată a pierzării, iar dacă "iubeşti-viaţa şi doreşti să vezi zile bune" (Ps. 33), sileşte-te să mergi pe calea cea îngustă a pocăinţei.

Altul poate iarăşi va întreba: Dar pentru ce atâta chin, suferinţă, cuie, spini şi cruce pentru Hristos în toată viaţa aceasta? Pentru mântuirea sufletelor noastre, căci auzi ce zice mai departe Sfânta Evanghelie: ***"Cine va vrea să-şi mântuiască sufletul său – prin desfătări – pierde-l-va el; iar cine îşi va pierde sufletul său – prin necazuri – pentru Mine şi pentru Evanghelie, acela se va mântui pe el. Căci ce va folosi omului de ar dobândi lumea şi-şi va pierde sufletul său? Sau ce va da omul în schimb pentru sufletul său?" (Marcu 8, 35-37).***

Deci toată osteneala creştinului pe pământ este spre a-şi mântui sufletul său şi a dobândi viaţa veşnică. Sufletul este scânteia lui Dumnezeu în trupul omului, este comoara ascunsă în ţarina acestei vieţi. Şi cine reuşeşte să afle această comoară, acela a aflat totul. Cine reuşeşte să afle pe Hristos în sufletul său, prin credinţă şi fapte bune, acela a dobândit sufletul său şi se face moştenitor al vieţii de veci. Sufletul se primeşte de la Dumnezeu prin zămislire. Se curăţă de păcatul strămoşesc prin baia botezului, se păstrează curat prin pocăinţă şi fapte bune.

Fericit cel ce ştie cum să-şi mântuiască sufletul său. Fericit cel ce-şi duce cu răbdare crucea vieţii sale. Fericit cel ce voieşte şi se sileşte să meargă pe calea cea strâmtă, care duce la Hristos!

Iubiţi credincioşi, am auzit că Domnul nostru Iisus Hristos ne-a poruncit celor ce voim să-L urmăm ca fiecare să-şi poarte crucea sa.

Şi care sunt cele mai obişnuite cruci pe care le poartă oamenii?

⇒ *Crucea căsniciei,*
⇒ *crucea creşterii copiilor,*
⇒ *crucea fecioarelor,*
⇒ *crucea văduvelor,*
⇒ *a bătrânilor,*
⇒ *a bolnavilor,*
⇒ *a pustnicilor şi*
⇒ *a tuturor necăjiţilor.*

Căci fiecare om îşi are pe pământ crucea sa de dus, îşi are partea sa de suferinţă. Iar de felul cum îşi duce crucea sa depinde însăşi mântuirea sufletului său.

Şi pentru că văd înaintea dvs atâţia copilaşi care stau lângă icoana Maicii Domnului, ca un buchet de crini, voi căuta să vorbesc întâi de crucea celor căsătoriţi. Cu adevărat, grea şi nu uşoară este crucea căsniciei. Că cei înjugaţi cu taina nunţii sunt datori să-şi ducă cu multă răbdare, până la moarte, crucea familiei. Cei căsătoriţi sunt datori să-şi păzească cinstea casei lor, sunt datori să nască copii şi să-i crească în frica lui Dumnezeu. Sunt datori să rabde atâtea necazuri, dureri, lipsuri, sărăcie, boli, frică, primejdie pentru viaţa şi viitorul copiilor lor, ba uneori să-şi dea şi viaţa pentru salvarea lor.

Nu uşoară este şi crucea celor ce şi-au ales să trăiască în feciorie. Aceştia toată viaţa trebuie să-şi păzească simţurile lor, să se lupte cu gândurile rele, să-şi încingă trupul cu crucea postului şi să se roage neîncetat.

Mai grea este crucea călugărilor. Aceştia trebuie să se lupte direct cu diavolii. Ei şi-au ales să trăiască o viaţă străină de a tuturor. Ei trebuie să se lupte împotriva lor, să răstoarne legile firii, să urmeze îngerilor, să imite pe Hristos, să-i ajungă din urmă pe Sfinţi. Ei au datoria să se roage neîncetat, să-şi facă buzele biserică şi inimile tron dumnezeiesc. Ei au datoria să-şi înfrâneze trupul, mintea şi toate simţurile de la tot păcatul; adică să-şi îmblânzească simţurile, să-şi stăpânească săltările trupului şi să-şi robească pe trup duhului. Să fie cu plânsul înlăuntru, cu lacrimile în ochi, cu gândul la moarte, cu mintea în cer şi cu inima la Dumnezeu.

Greu de dus este şi crucea bătrâneţii, când omul este părăsit de toate: şi de puteri şi de sănătate, şi de prieteni şi de bucuria vieţii. Atunci, “când vor pieri toate

gândurile lui”, el trebuie să se lupte cu frica morţii, cu mustrarea conştiinţei şi cu duhurile răutăţii care l-au robit în viaţă.

Dar crucea suferinţei, a bolilor, cine o va putea purta? Că cei ce zac pe patul suferinţei nu mai doresc nimic în viaţă, decât câte un pahar cu apă să-şi răcorească arşiţa bolii. Ei nu mai nălucesc avere, nu mai vor case frumoase, nici cinste de la oameni. Nu mai vor să se certe cu nimeni, nici să se judece, nici să se desfăteze, nici să se veselească. Ei nu pot să mai guste din dulceaţa acestei vieţi. Ci uscaţi de suferinţă, arşi de focul durerii, deznădăjduiţi de deşertăciunea acestei vieţi, zac părăsiţi de toţi pe patul suferinţei, aşteptând o zi mai senină pentru ei. Şi aşa dorm puţin, cu nădejdea vindecării, dar de multe ori soarele nu mai răsare pentru ei niciodată.

Grea este şi crucea văduviei, a sărmanilor şi orfanilor, că toţi aceştia nu mai aud cuvânt bun şi glas de mângâiere în casa lor. Nu mai au pâine caldă pe masa lor, nu lemne la vreme în vatra lor, nu ban de prisos în mâna lor, nu haină groasă în cuierul lor. De peste tot aud cuvinte de ocară, de râs şi de necinste. Şi aşa, cu durere îşi mănâncă pâinea lor, cu lacrimi îşi udă perna lor şi cu suspinuri îşi trec zilele lor. Numai Dumnezeu îi mângâie şi-i întăreşte în drumul vieţii lor.

Şi aşa, fraţilor, fiecare creştin îşi are de dus o cruce în viaţa aceasta. Iar cine spune că nu simte greutatea crucii sale, acela mincinos este şi rob al veacului acestuia. Iar cine nu vrea să-şi ia crucea şi să urmeze lui Hristos, acela străin este de Hristos şi nu va vedea faţa Lui în veac.

Iubiţi credincioşi, sus să avem inimile. Daca viaţa noastră este o cruce şi dacă numai prin cruce putem ajunge la Dumnezeu, ne putem mântui, apoi avem datoria să ne purtăm fiecare crucea vieţii pe care ne-a rânduit-o bunul nostru Mântuitor. Iar cine vrea să-şi uşureze crucea sau chiar să şi-o lepede pe cale, acela trădător este şi va fi judecat cu Iuda, vânzătorul.

Părinţii care vor să-şi uşureze crucea căsniciei omorându-şi pruncii lor, aceia nu sunt creştini, ci ucigaşi şi cu aceştia vor fi judecaţi.

Fecioarele şi văduvele care îşi pierd răbdarea în focul ispitelor şi-şi leapădă crucea, făcând-se casă a dezmierdărilor mai înainte de legiuita nuntă, acelea roabe sunt ale lumii, iar nu mirese ale lui Hristos.

Bolnavii şi bătrânii care se deznădăjduiesc de viaţa lor, care cârtesc în suferinţa lor, care se blesteamă în aşternutul lor, care îşi doresc moartea şi nu se lasă în voia Domnului, aceia cu grea moarte se sfârşesc şi nu vor scăpa de osândă.

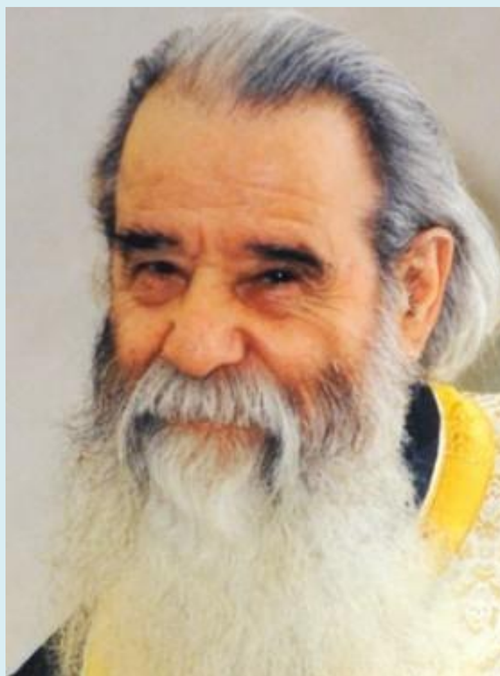
Păstorii şi pustnicii care nu-şi păzesc dregătoria lor, care îşi calcă jurământul lor, care dorm în toiegele lor, care beau şi se veselesc, în timp ce turma lor este sfâşiată de lup, aceia mai grea osândă decât toţi oamenii vor lua. Căci "sluga care cunoaşte mult, mai mult se va bate".

Iar dacă vrem să scăpăm de toate acestea, să ne ducem cu răbdare şi credinţă crucea vieţii. Tăcuţi, smeriţi, liniştiţi, cu rugăciunea în minte şi cu privirile spre cer, să mergem pe urmele Domnului. Nimeni să nu se împuţineze, nimeni să nu cârtească. Puţin mai avem de urcat şi vom ajunge sus. Acolo ne vom odihni.

Dumneavoastră, părinţilor, trudiţi-vă ziua şi noaptea pentru hrana şi buna creşte a copiilor; mare răsplata veţi lua dacă veţi face din ei creştini buni şi fii credincioşi Bisericii şi societăţii. Lăsaţi copiii, cât sunt mici, să se joace, să se bucure, să slăvească pe Dumnezeu, căci ei imită pe îngeri. Nu le spuneţi necazurile pe care le aveţi. Ascundeţi-vă lacrimile de ochii lor. Şi aşa, fiecare să urmeze Domnului nostru Iisus Hristos. Cei bolnavi să ceară răbdare, bătrânii mângâiere, săracii hrană, văduvele adăpost şi cu toţii mântuire. Nimeni să nu fugă de lângă Domnul, nimeni să nu se ruşineze de crucea şi ranele Lui. Căci mântuirea noastră şi a lumii numai prin cruce şi prin rane se va săvârşi. Amin.

(din: Părintele Iachint al Putnei, Editura Bizantină, 2000)

Pr. Prof. Dr. Constantin Galeriu: Crucea este semnul schimbului de iubire între Dumnezeu şi noi

Jertfă şi altar de jertfă, crucea este în acelaşi timp "semnul lui Hristos" şi al creştinismului. Este, după Sfânta Scriptură: "Semnul Fiului Omului". ***"Atunci se va arăta pe cer semnul Fiului Omului"*** spune Mântuitorul însuşi *(Matei XXIV, 30)*.

Biserica a văzut în acest semn crucea Domnului. Către această înţelegere ne conduc mărturisirile Sfintei Scripturi.

- Aşa de pildă, ***"semnele săvârşite de Moise prin toiagul lui*** (Ieşire IV, 8-18), care e o preinchipuire a crucii.
- Sau semnul din viziunea lui Iezechil, când proorocul aude: "…***Treci prin mijlocul cetăţii, prin Ierusalim, şi însemnează cu semnul tău*** – adică al crucii (litera "itau" în alfabetul vechi grec avea exact forma crucii), ***pe frunte, pe oamenii care gem şi care plâng din cauza multor ticăloşii care se săvârşesc în mijlocul lor***" (Iez. IX, 4).

În Noul Testament de asemenea,

- dreptul Simeon întâmpinând pe Iisus în templu rosteşte către Maica Lui, Prea Sfânta Fecioară: ***"Acesta este ca un semn care va stârni împotrivire"***

(Luca II, 34). “Semn de împotrivire”, adică ceea ce va numi Sfântul Pavel : “sminteala crucii”.

- Către acelaşi înţeles ne conduc şi cuvintele Domnului rostite în sinagoga din Capernaum. La întrebarea mulţimii: ***“Ce semne arăţi ca să credem în Tine ? Părinţii noştri au mâncat mană în pustie…”*** Iisus le răspunde: ***“Eu sunt pâinea vieţii. Cel ce mănâncă trupul Meu şi bea sângele Meu are viaţa veşnică…”*** (Ioan VI, 30, 31, 54). Hrana Lui era deci viaţa Lui, viaţă de jertfă, de cruce împărtăşită şi nouă prin trupul şi sângele Său în Sfânta Euharistie.
- În sfârşit, tot atât de evident aste “semnul lui Iona”. Cum istoriseşte Sfântul Evanghelist Luca ; în drum spre Ierusalim, Iisus se adresează celor de faţă şi zice : “***Neamul acesta cere semn , dar semn nu i se va da, decât semnul proorocului Iona. Căci precum a fost Iona semn Ninivitenilor, aşa va fi şi Fiul Omului semn acestui neam***” (Luoa XI, 29-30). Trimiterea, încercarea prin care trecuse proorocul şi propovăduirea lui erau un “semn” pentru Niniviteni, pentru pocăinţa lor. Cu atât mai mult Fiul Omului, prin tot ceea ce este şi înfăptuieşte El, este pentru noi “semn”, şi fiinţă a semnului ; sursa a tuturor semnelor care au călăuzit spre mântuire şi care toate duc ca şi către o culme a lor, la cruce şi înviere. Căci mai zice Domnul : “***Precum a fost Iona în pântecele chitului trei zile şi trei nopţi aşa va fi şi Fiul Omului în inima pământului, trei zile şi trei nopţi***” (Matei XII, 40).

Astfel această luminoasă unitate a mărturisirilor Sfintei Scripturi arată crucea drept “Semnul Fiului Omului” , semnul vieţii, al iubirii, al slujirii Lui, a strălucirii şi puterii Lui creatoare, căci “în puterea crucii”, a jertfei, stă tăria creaţiei şi a înnoirii ei.

Tâlcuind împreună cuvintele profetice ale Domnului: “***Soarele se va întuneca şi luna nu va mai da lumină ei, iar stelele vor cădea. Şi atunci se va arăta pe cer semnul Fiului Omului***” (Matei XXIV, 29-30), ***Sfântul Ioan Gură de Aur observă cu adâncă pătrundere : “Vezi cât de mare este puterea semnului crucii ? Crucea este mai strălucitoare şi decât soarele şi decât luna… Şi să nu te minunezi că Domnul vine purtând crucea ! După cum a făcut cu Toma arătându-i semnul cuielor şi rănile… tot astfel şi atunci va arăta rănile şi crucea, ca să arate că Acesta a fost Cel răstignit”.***

Semn al “Fiului Omului”, crucea este desigur şi semn al creştinului. Ea descoperind iubirea lui Hristos trebuie să reveleze şi iubirea noastră ca chemare şi răspuns. Este semnul schimbului de iubire între Dumnezeu şi noi. Hristos nu se ruşinează de crucea Sa, pentru că ne-a mântuit prin ea, ne-a iertat păcatele, ne-a

arătat astfel cea mai înaltă iubire a Sa faţă de noi, dar prin aceasta ne-a şi câştigat-o pe a noastră. ***De aceea în Sfintele Evanghelii, se vorbeşte deopotrivă de "Crucea lui Iisus" şi de crucea celui ce-L urmează pe Iisus. Crucea este semnul şi locul în care ne întâlnim cu Iisus.***

Purtând şi numele lui Hristos, creştinul se însemnează cu semnul crucii ca şi cu o pecete a lui Hristos, care arată că face parte din trupul Lui, din Biserică. *Şi pecetluirea cu acest semn în Biserică începe încă din pruncie.*

- *La a opta zi după naştere, când în legea veche se făcea tăierea împrejur, acum preotul merge şi binecuvântează pruncul în chipul crucii, rostind asupra lui :* ***"Să se însemneze Doamne lumina feţei Tale peste robul Tău acesta… şi să se însemneze crucea Unuia-Născut Fiului Tău în inimă şi în cugetul lui".***
- *La Botez şi îndeosebi la ungerea cu Sfântul Mir se însemnează toate simţurile şi încheieturile, rostindu-se :* ***"Pecetea darului Sfântului Duh"****; a Sfântului Duh care-L pecetluieşte pe Hristos în noi, viaţa, crucea şi învierea Sa. "****Pune-mă ca o pecete pe inimă****" invocă sufletul în Cântarea Cantărilor (VIII, 6).*
- *Împărtăşirea însăşi cu trupul şi sângele Domnului este tot o mărturisire a crucii, a jertfei.*
- *Şi apoi de-a-lungul întregii vieţi, creştinul dreptmăritor se însemnează cu acest semn dumnezeiesc: când începe rugăciunea, în timpul ei, şi când o termină ; la ieşirea din casă, la plecarea în călătorie, ca şi la întoarcere , la începutul ca şi la sfârşitul lucrului; înainte de culcare, pentru a ne încredinţa grijii lui Dumnezeu, şi la trezirea din somn, spre a ne agonisi binecuvântarea Lui, în toată ziua , când ne aşezăm şi ne ridicăm de la masă; la vreme de mâhnire, primejdie sau gânduri rele…*

Şi în atâtea împrejurări aşa cum făceau cei dintâi creştini, după cum ne dă mărturie ***scriitorul bisericesc Tertulian (160-240) care spune: "înainte şi în timpul treburilor, intrând şi ieşind, îmbrăcându-ne, înainte de somn, în toate lucrările noastre, la fiecare pas şi la fiecare faptă, noi ne însemnăm cu semnul sfintei cruci" (P.L. II, col. 99).***

În chipul crucii preotul binecuvântează credincioşii; cu aceasta începe săvârşirea Sfintelor Taine, sfinţeşte darurile aduse la Altar, ca şi apa, holdele, zidirea toată.

Şi tot crucea stă pe Altar, ea însăşi fiind Altar, precum şi deasupra Sfintelor locaşuri, cele mai multe fiind zidite în forma ei. Crucea se zugrăveşte pe sfintele

vase, pe odăjdii, pe cărţile de cult; se vede ridicată la unele răspântii de drumuri, se aşează la căpătâiul celor adormiţi intru nădejdea învierii şi a vieţii de veci.

Cuprinde astfel întreg orizontul vieţii noastre, este semnul prin definiţie al creştinului drept-credincios şi aceasta pentru că esenţial e semnul iubirii.

Spun însă oarecare dintre credincioşi că totuşi, nu ar fi cuviincios să ne închinăm Domnului făcând acest semn al crucii, întrucât Mântuitorul a zis către femeia samarineancă: "***Vine ceasul şi acum este, când adevăraţii închinători se vor închina Tatălui în duh şi în adevăr, că şi Tatăl astfel îi doreşte pe cei ce I se închină Lui. Duh este Dumnezeu şi cei ce I se închină trebuie să I se închine în duh şi în adevăr***" (Ioan IV, 23-24).

Iar Apostolul învaţă că: ***"Dumnezeu… nu este slujit de mâini omeneşti, ca şi cum ar avea nevoie de ceva, El dând tuturor viaţă şi suflare şi toate…"*** (Fapte XVII, 25).

Aceste cuvinte ale Sfintelor Scripturi nu opresc însă, în nici un chip semnul crucii. **Când Mântuitorul spune :** ***"Cei ce se închină lui Dumnezeu trebuie să I se închine în duh şi în adevăr, ne învaţă că rugăciunea, închinarea, întreg cultul şi întreaga noastră slujire trebuie să purceadă din adânc, din inima fiinţei noastre, din "duh".***

În vorbirea cu samarineanca, Domnul îi avea în vedere, îndeosebi pe acei credincioşi din Vechiul Testament a căror închinare se transformase în forme goale, uscate, fără viaţă ; ***smochinul uscat le era o pildă*** (Matei XXI, 19). Încă şi Profetul spusese: "***Milă voiesc, iar nu jertfă şi cunoaşterea lui Dumnezeu mai mult decât arderile de tot"*** (Osea VI, 6). Prin Hristos se încheie însă un Nou Testament de care vorbeşte Sfântul Pavel când zice: ***"Acesta este Testamentul pe care îl voi întocmi casei lui Israel : pune-voi legile Mele în cugetul lor şi în inima lor le voi scrie…"*** (Evrei VIII, 10). Cuvintele legii vechi fuseseră scrise pe piatră şi pecetluite cu sângele animalelor; ***legea Noului Testament pecetluită cu sângele lui Hristos trebuie să se înscrie în inimă, în duhul nostru.*** Rugăciunea, închinarea, nu au sens şi putere dacă nu trec în interiorul conştiinţei, în minte, în inimă. Nu există cult adevărat, ziditor, acolo unde conştiinţa e moartă. ***Prin duhul comunicăm cu Dumnezeu care este "duh"; el, duhul ne deschide circulaţiei iubirii, harului.***

Mântuitorul mai atrage de asemenea atenţia femeii samarinence că această închinare adevărată nu mai este legată de un anumit loc (templu) sau localitate, nici

numai de un anume neam (iudei sau samarinieni). ***Dumnezeu este pretutindeni, fiind "duh", şi deci, închinarea, slujirea Lui nu poate fi mărginită de nimic. Este al tuturor şi cu egală iubire se deschide tuturor.***

Cât priveşte învăţătura Sfântului Pavel că "Dumnezeu… nu este slujit de mâini omeneşti, ca şi cum ar avea nevoie de ceva", apare evident că aceste cuvinte nu au nici o legătură cu facerea semnului crucii. Înţelesul lor corect este acela că noi nu-I putem oferi lui Dumnezeu ceva, "lucru al mâinilor noastre, care să-I împlinească cumva "lipsa", întrucât El este plinătatea, e Absolutul.

Închinarea, cultul extern şi intern, sunt însă cu totul altceva; ţin de condiţia noastră de făptură şi Mântuitorul însuşi S-a rugat. Iar această închinare trebuie să fie integrală, să cuprindă făptura noastră în totalitatea ei, cum o arată Sfântul Pavel: ***"Duh, suflet şi trup"*** (I Tes. V, 23), încât aşa cum îndeamnă acelaşi Apostol: ***"Să înfăţişăm trupurile noastre ca pe o jertfă vie, sfântă, bine plăcută lui Dumnezeu, ca închinarea noastră cea duhovnicească"*** (Rom. XII, 1). Deci întreaga noastră fiinţă trebuie să participe la actul de adorare.

Pentru a pătrunde încă şi mai profund acest înţeles, să observăm că Mântuitorul, în cuvintele rostite către femeia samarineancă, nu cere simplu închinarea în duh, ci ***"în duh şi în adevăr". Dar adevărul viu este Hristos, este Cuvântul care s-a făcut trup. Şi astfel adevărul ni se descoperă a fi unitatea deplină între cuvânt şi trup, între duh şi viaţă, între credinţă şi faptă, între actele, gesturile, semnele pe care le facem şi semnificaţia, înţelesul lor. Suntem suflet şi trup, nu duhuri fără trup.*** "***Preamăriţi dar pe Dumnezeu în trupul şi în duhul vostru, ca unele care sunt ale lui Dumnezeu***", învaţă Apostolul (I Cor. VI, 20); pentru că toate trebuie să se sfinţească. De aceea nu e de conceput cultul intern al inimii, al "duhului" fără cel extern, al întregii noastre făpturi. ***Dealtfel, ne stau pildă a unei astfel de închinări şi slujiri, Mântuitorul, profeţii, apostolii. Mântuitorul a binecuvântat cu mâinile Sale pe copii.*** "…***Şi luându-i în braţe i-a binecuvântat, punându-şi mâinile peste ei***" *(Marcu X, 16)*. Şi de asemenea pe Sfinţii Apostoli: "…***I-a dus afară până spre Betania şi, ridicându-şi mâinile, i-a binecuvântat***" *(Luca,XIV,50)*.

În Vechiul Testament, patriarhul Iacob a binecuvântat cu mâinile încrucişate pe fiii lui Iosif, aşa cum citim: "***Şi a întins Israel (Iacob) mâna sa cea dreaptă şi a pus-o pe capul lui Efraim, deşi acesta era mai mic, iar stânga şi-a pus-o pe capul lui Manase. Înadins şi-a încrucişat mâinile, deşi Manase era intâiul-născut. Şi i-a binecuvântat…***". *(Fac. XLVIII, 14-15)*. Credincioşii de atunci se rugau şi ei cu mâinile ridicate, cum zice psalmistul: "***Să se îndrepteze rugăciunea mea, ca tămâia înaintea Ta, ridicarea mâinilor mele jertfă de seară…***" *(Ps. CXL, 2)*.

În Noul Testament, Sfinţii Apostoli au ridicat diaconi, preoţi, episcopi, prin punerea mâinilor, deodată cu rugăciunea (Fapte VI, 6; XIV,23; I Tim. IV, 14). Împărtăşirea Sfântului Duh celor botezaţi se făcea de asemenea prin punerea mâinilor: ***"Atunci îşi puneau mâinile peste ei şi luau Duh Sfânt"*** (Fapte VIII, 17 ; XIX, 5-6). Iar pe credincioşi Sfântul Pavel îi învaţă: ***"Vreau, aşadar, ca bărbaţii să se roage în tot locul, ridicând mâini curate, fără de mânie şi fără de gâlceavă"*** (I Tim. II, 8). Iată dar, din Sfânta Scriptură, câteva mărturii ale unei adevărate şi depline închinări.

Semnul Sfintei Cruci

Dar, în sfârşit, să amintim acum puţin şi despre semnul însuşi al crucii şi despre mărturia pe care o dă creştinul prin ea. ***Ştim că semnul sfintei cruci se face astfel: împreunăm primele trei degete ale mâinii drepte, iar celelalte două le lipim de podul palmei; şi aşa, cu vârful celor trei degete unite ne însemnăm la frunte, la piept, pe umărul drept şi pe cel stâng, rostind deodată cu el: în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh, amin; şi anume: când zicem "în numele Tatălui", ne însemnăm la frunte; când zicem "şi al Fiului", ne însemnăm la piept; când zicem "şi al Sfântului Duh", ne însemnăm umărul drept şi apoi cel stâng, încheind cu "Amin".***

Săvârşit astfel, se poate spune că semnul crucii concentrează în el cum s-a spus, esenţa credinţei noastre, "este oarecum o învăţătură pe scurt a legii creştine". ***"Făcându-mi dimineaţa semnul sfintei cruci, spunea un credincios preotului lui, simt că îmi mărturisesc ceea ce este fundamental în credinţa noastră ortodoxă şi mă simt "prins în Hristos, în Biserica Lui ca mlădiţa în viţă".***

Aceasta o simte orice creştin dreptmăritor, fie făcându-şi semnul crucii, fie când se închină în faţa chipului ei.

- *Simte legătura lui cu Hristos;*
- *simte că prin Duhul Sfânt se împărtăşeşte din viaţă, din lumină şi din iubirea lui Dumnezeu Care* ***în marea-I iubire de lume ne-a dăruit pe Unul-Născut Fiul Său…*** *(Ioan III, 16);*
- *simte surparea distanţei, a despărţirii de Dumnezeu provocată de păcat şi împăcarea prin Cei ce "****ne-a împăcat prin cruce****" (Efes. II, 16);*
- *simte credinciosul cu o nădejde vie că în el însuşi, începând de la botez, de la "naşterea lui cea din apă şi din duh" şi prin voia statornică de a crucifica păcatul, egocentrismul, acesta se biruie. "****Cei ce sunt ai lui****

***Hristos Iisus şi-au răstignit trupul împreună cu patimile şi cu poftele**” (Gal. V, 24); şi*

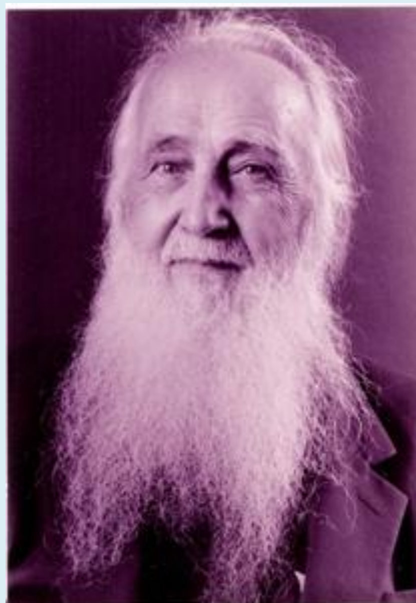
- *se simte totdeauna întărit, păzit de cel rău prin acest semn, după cum şi cântă Biserica : **“Doamne, armă asupra diavolului, crucea Ta o ai dat nouă”** ;*
- *se simte tot mai mult părtaş Duhului crucii lui Hristos, înnoirii prin ea ca o arvună a învierii, şi îndemnat să iubească şi el cu iubirea lui Hristos, în chipul Lui: şi înălţându-se către Dumnezeu şi dăruindu-se îmbrăţişând pe semeni, lumea, aşa cum îmbrăţişează braţele crucii.*

Şi toate aceste daruri şi puteri le simte venind din partea Crucii lui Hristos care o sfinţeşte pe a noastră, aşa cum se şi roagă Biserica la sfinţirea chipului crucii:

“Caută cu milostivire Doamne spre acest semn al crucii pe care credincioşii robii Tăi, din osârdie şi din credinţa cea tare şi dragostea cea către Tine, au făcut-o spre însemnarea biruinţei Fiului Tău…

Binecuvânteaz-o şi, o sfinţeşte pe ea, şi o umple de puterea şi binecuvântarea lemnului aceluia, pe care a fost pironit prea Sfântul Trup al Domnului nostru Iisus Hristos, Unul-Născut Fiul Tău, prin care puterea diavolului s-a călcat, şi noi pământenii slobozenie am dobândit şi vieţii ne-am învrednicit”.

Părintele Protosinghel Dr. Vasile Vasilache - Predică la Înălţarea Sfintei Cruci

Fraţi creştini, cu două mii de ani în urmă, Sfântul apostol Pavel, scriind micii comunităţi creştine din Roma, care plutea ca o frunză pe marea păgânătăţii, o încurajează ca să nu se teamă că este ca o insulă mică în oceanul vieţii păgâne, căci acolo „***unde s-a înmulţit păcatul a început a prisosi şi harul***” (Rom. V, 20).

Şi aşa a fost şi începutul izbăvirii în lume. Mântuirea a venit tocmai când viaţa omenirii întregi era împotmolită cu totul în adâncurile păcatului.

La „plinirea vremii”, Însuşi Fiul lui Dumnezeu venind în lume, a fost silit de răutatea oamenilor să urce pe muntele cel mare al păcatelor, pentru ca apoi să fie răstignit pe cruce cu piroanele vrăjmăşiei.

Vă puteţi închipui cât de mare şi de puternică era împărăţia păcatului, ca pe cel nevinovat să-l batjocorească, să-l chinuie şi să-l omoare în chip atât de dureros!

Biruinţa însă n-a fost cu ei, căci mulţimea şi mărirea păcatului niciodată nu sfârşeşte cu victorie pentru el. ***Mântuitorul, deşi numai unul era, totuşi, Fiul lui Dumnezeu fiind, i-a biruit pe toţi. Şi apoi, deşi oamenii păcatului L-au răstignit, El, prin puterea Sa cea dumnezeiască, a biruit şi moartea prin Învierea cea de a treia zi. Şi aşa a întemeiat împărăţia lumii creştine care totdeauna e victorioasă în lupta cu împărăţiile păcatului, oricât de mari ar fi ele.***
Fraţilor, în istoria omenirii, jertfa izbăvirii, jertfa dreptăţii, jertfa tuturor libertăţilor şi a idealurilor creştine, şi deci jertfa Crucii, a apărut acolo unde prăpăstiile

stâncoase ale muntelui de păcate omeneşti, ameninţau cu moartea viaţa lumii. Şi cu cât acest munte al fărădelegilor era mai mare, cu atâta a fost mai mare şi jertfa vieţii celor buni, pentru ca biruinţa Crucii să fie şi mai strălucitoare...

Şi precum jertfa Crucii Domnului intru început a fost adusă în tunete, în sfârtecări şi prăbuşiri ale lumii păgâne de până atunci, tot aşa şi acuma jertfa Crucii creştine este adusă în bubuituri, în sfâşieri şi în prăbuşirea lumii păgâne de astăzi. ***Şi iarăşi, precum jertfa Crucii Domnului a fost, este şi va fi, temelia unei vieţi noi în omenire, la fel oricând, orice jertfă a crucii, ca şi aceea din zilele noastre, e începutul unei vieţi de credinţă, de libertate a moralei creştine, de dreptate, de pace şi fericire chiar şi pentru păcătoşi.***

Aşa oricând vom privi în istoria lumii, vom vedea că ***acolo unde s-a înmulţit păcatul, şi unde fărădelegea a început să împărăţească, s-a înălţat jertfa Crucii, apărându-se libertăţile şi idealurile de sfinţenie şi de fericire pentru orice om.***

Fraţi creştini, astăzi şi oricând, Sfânta Cruce nu e cum încearcă unii s-o arate lumii, că ar fi numai un semn, un simbol şi o amintire.

- ***Nu, ea nu e numai un semn sfânt prin care ne cunoaştem noi creştinii între noi şi ne deosebim de păgâni.***
- ***Şi ea nu e numai un simbol al unui crez de credinţă.***
- ***Şi, în sfârşit, ea nu e numai un obiect prin care să ni se aducă aminte de jertfa Mântuitorului.***

Nu, şi iarăşi nu. Ea pe lângă toate acestea, înfăţişează o realitate. Şi una dintre cele mai vii şi mai tragice realităţi, a vieţii Mântuitorului şi a vieţii omeneşti. Ea înfăţişează omenirii opera criminală a păcatului din trecut, de acum şi de oricând.

Păcatul şi astăzi ridică cruci. Dumnezeu şi astăzi e vrăjmăşit şi e hulit. Biserica creştină şi astăzi e batjocorită şi e profanată. Iar creştinii şi astăzi sunt schingiuiţi şi răstigniţi chiar.... Şi aşa patimile Domnului de pe Sfânta Cruce nu sunt o amintire, ci o realitate şi a zilelor noastre. Suferinţele Bisericii şi ale creştinilor din împărăţia satanică a bolşevismului, nu sunt decât suferinţele şi jertfele Crucii.

Fraţilor, pe aceşti munţi de păcate, bolşevicii au mânat cu ura lor la jertfa vieţii pentru Cruce - floarea tineretului creştin din Europa. Tineri germani, români, finlandezi, italieni şi tineretul altor popoare creştine, astăzi urcă pe acest munte de păcate păgâne ale bolşevicilor, jertfa vieţii lor, pentru biruinţa Crucii lui Hristos.

Aceste păcate ale păgânilor din Rusia sunt care răstignesc viaţa a zeci de mii de oameni ce lupta numai şi numai pentru izbăvirea lor şi a omenirii din ghearele împărăţiei satanice...

Biruinţa însă, va fi şi acuma ca şi intru început şi oricând, cu cei ce-şi jertfesc viaţa lor pentru Crucea lui Hristos. Şi aşa se va prăbuşi prin puterea acestei jertfe a Crucii - lumea păgână a Europei şi deci lumea vrăjmaşă a credinţei creştine, a Crucii lui Hristos şi deci a omenirii. Căci oricând, în istoria omenirii, acei care prin păcatele lor au ridicat pe cei nevinovaţi la jertfa Crucii, totdeauna au pierit. Aşa s-a prăbuşit Pilat, aşa s-au prăbuşit fariseii, aşa s-au prăbuşit cărturarii, irozii şi toţi răstignitorii Domnului.

Aşa au pierit toţi păgânii care au persecutat pe creştini şi Crucea Domnului. Unde mai e Nero? Unde mai e Comod împăratul? Unde mai e Deciu şi împăraţii Severi? Unde mai e Diocleţian şi Iulian Apostatul? Toţi s-au prăbuşit de nu se mai ştiu nici locurile unde au fost înmormântaţi.

Pe când Sfânta Cruce străluceşte în chip biruitor peste tot pământul şi peste toate veacurile de atunci.... Aşa şi acum va fi, duşmanii şi iudele din împărăţia bolşevică care au căutat să frângă Sfânta Cruce şi să înăbuşe credinţă creştină, se vor prăbuşi în adâncurile cele întunecate ale iadului, unde-i aşteaptă chinurile cele veşnice. *Iar pe eroii credinţei care şi-au jertfit viaţa pentru biruinţa Crucii lui Hristos, îi aşteaptă în ceruri: strălucire, lumină, loc de odihnă şi fericirea cea veşnică.*

Fraţi creştini, în aceste realităţi, necazuri şi jertfe sfinte, trăind noi cei ce mărturisim credinţa în Hristos, să nu deznădăjduim, după cum spune psalmistul, chiar dacă ***„pământul se va cutremura şi se vor muta munţii în inima mărilor”.*** (Ps. 45,3). Nu, ***să nu ne descurajăm, căci prin puterea Crucii şi a credinţei în Domnul, se aruncă munţii de ură şi de păcate în marea cea mare a dragostei evanghelice. Căci noi avem Sf. Cruce ca pe o armă asupra vrăjmaşilor, şi prin jertfa ei s-a biruit şi se biruie şi porţile iadului. Ea este aceea care poartă victoria asupra fărădelegilor.*** Iar jertfa ei o purtăm nu din pricina ei, ci din acea a păcatelor noastre şi ale oamenilor necredincioşi.

Să învingem, fraţilor, cu Sfânta Cruce păcatele necredinţei de astăzi, şi vom avea mâine zile bune de linişte, de belşug, de fericire, de pace şi de lumină. Altfel, de nu vom împlini astăzi jertfa Crucii, va fi vai şi iarăşi vai de omenirea peste care ar domni împărăţia satanică a păcatului. Şi aceasta nu o dorim pentru nimeni în lume.

„Doamne, armă asupra diavolului crucea Ta o ai dat nouă, căci se scutură şi se

cutremură, neputând a căuta spre puterea ei, căci prin puterea jertfei Sfintei Cruci morţi ai sculat şi moartea ai prădat, pentru aceasta ne închinăm îngropării şi învierii Tale.”

Amin!

(Predică la Înălţarea Sfintei Cruci rostită la Radio România în 14 septembrie 1941 de către Părintele Protosinghel Dr. Vasile Vasilache, predicatorul Sfintei Patriarhii între anii 1940-1944)

Ierodiacon Visarion Iugulescu - Predică la Înălţarea Sfintei Cruci

... şi s-a răstignit pentru noi, în zilele lui Ponţiu Pilat... (Simbolul credinţei Crezul)

Fraţi creştini, astăzi se arată şi se înalţă semnul cinstitei şi sfintei Cruci, taina cea ascunsă de toate seminţiile pământului, dar care s-a arătat spre mântuirea noastră, căci ***noi creştinii, prin semnul sfintei Cruci ne aducem mereu aminte de binele ce ne-a făcut Dumnezeu şi de mila pe care a avut-o El pentru noi păcătoşii.*** De aceea, prăznuim cu bucurie înălţarea sfintei Cruci şi ne închinăm cu frică şi cu veselie sufletească, sărutând-o.

Astăzi este bucurie în cer şi pe pământ; astăzi se veselesc îngerii şi prăznuiesc oamenii credincioşi luminata şi sfânta Cruce a lui Hristos.Prin această sfântă Cruce s-a risipit împărăţia diavolului,blestemul s-a călcat,moartea s-a omorât,iadul s-a golit,morţii au înviat şi cerul s-a deschis.

Astăzi sfânta Biserică ortodoxă închipuie raiul, fiindcă aşa cum a fost în rai pomul cel de viaţă făcător care a omorât pe Adam pentru greşelile lui,aşa este sfânta Biserică raiul cel vremelnic al creştinilor care are cinstita Cruce, lemnul vieţii care a înviat pe Adam prin moartea Domnului Hristos. ***Pentru aceasta se înalţă sfânta Cruce ca să ne facă să cunoaştem că ea este începătura învierii a toată firea omenească din păcatul lui Adam şi că toţi cei ce cred în Domnul Hristos care s-a răstignit pe ea vor fi mântuiţi de păcatele lor.***

Iată de ce astăzi ne veselim şi ne bucurăm, dat totodată trebuie să suspinăm din inimă şi să vărsăm lacrimi fierbinţi aducându-ne aminte de chinurile şi moartea cea amară a Domnului Iisus, aducându-ne aminte şi văzând cu ochii noştri sufleteşti şi

trupeşti Crucea pe care a purtat-o pe umerii Săi mergând la răstignire ca un miel spre junghiere.

Nici un copil nu se bucură când vede înaintea ochilor lui pe tatăl său mort, mai ales când ştie că el este vinovat de moartea tatălui său.Desigur,că tocmai atunci i se cade să plângă cu amar,căci pentru greşeala lui a trebuit să moară părintele său drag.*Aşa şi noi, să plângem cu lacrimi amare, fiindcă pentru păcatele noastre a murit Făcătorul nostru de bine Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu.*

Această sfântă Cruce a fost închipuită de la începutul lumii şi proorocită de toţi profeţii.Să ascultăm acum pe scurt ***însemnătatea praznicului sfintei Cruci şi cum s-a stabilit de sfinţii părinţi această sărbătoare importantă.***

Necredincioşii şi zavistnicii evrei nu ştiau cum să ascundă învierea Domnului. Ei s-au sfătuit mai întâi să pecetluiască mormântul ca nu cumva să învieze Domnul Hristos. S-au dus repede la Pilat şi i-au spus: ***"Ne-am adus aminte că înşelătorul acela a zis că după trei zile va învia. Porunceşte să fie păzit mormântul".***

Pilat a trimis ostaşi pentru pază, care au pecetluit mormântul cum au ştiut mai bine.***Duminică dimineaţa, pe când ostaşii străjuiau, Arhanghelul Mihail s-a coborât ca să-L primească pe Domnul Slavei cu smerenie.Ostaşii au adormit şi au amorţit, neputând privi lumina orbitoare de la Marele Luminător al lumii, Iisus, dar au simţit puterea şi învierea Lui şi au spus cu gură de foc că Iisus a înviat cu adevărat.***

Vestea învierii a mers ca fulgerul, pe de o parte de la ostaşi, iar pe de altă parte de la femeile mironosiţe, în frunte cu Maria Magdalena, care au vestit ucenicilor că Iisus a înviat. Lumina învierii lui Iisus străbătea pretutindeni ca fulgerul iar căpeteniile evreieşti turbau de supărare. Neavând ce să mai facă, s-au sfătuit să cheme pe ostaşi şi, dându-le bani, i-au rugat să spună la lume că L-au furat ucenicii Lui pe când dormeau ei.

Unii din ostaşi au făcut întocmai cum li s-a cerut şi, de aceea, între evrei merge vorba şi astăzi că Iisus nu a înviat, ci L-au furat ucenicii. Alţi ostaşi însă, în frunte cu Longhin sutaşul, care a fost de faţă, n-au primit bani, ci au spus adevărul chiar cu preţul vieţii lor. Acest Longhin a spus răspicat: ***"Cu adevărat,Hristos a înviat!"*** A susţinut cu tărie acest lucru până a murit martir chinuit de păgâni.

Trecând timp de la învierea Domnului iar ucenicii, având contact direct cu Iisus cel înviat, făceau şi ei multe minuni în numele Lui. Astfel vindecau orbi şi ologi, tămăduiau orice boală şi înviau chiar şi morţii.Evreii necredincioşi scrâşneau cu

dinţii de mânie şi-i închideau pe ucenici în temniţele lor, bătându-i şi ameninţându-i cu moartea. Ei s-au sfătuit apoi să ascundă locul unde a fost răstignit şi îngropat Domnul Iisus ca oamenii să nu mai ştie nimic şi să uite.

Evreii socoteau că, dacă oamenii vor vedea mereu Crucea, groapa şi Golgota, nu-L vor uita pe Iisus, ci-şi vor aminti mereu de învăţăturile Lui, de minunile Lui şi vor crede şi mai mult Dumnezeierea Lui.Iată răutatea, iată vrăjmăşie drăcească, fiindcă tot iadul se răsculase împotriva lui Iisus, Fiul lui Dumnezeu.

Aţi auzit cum au zis: "înşelătorul acela".O, Doamne, cum de nu s-a despicat pământul ca să-i înghită atunci când L-au făcut pe Dumnezeu înşelător.Dar Dumnezeu le rabdă şi aşteaptă şi lasă toate ca să se lămurească lumea. Aşa a fost, aşa este şi aşa va fi până la sfârşit.Cei cu capul aiurit vor crede minciuni.

Dumnezeu i-a lăsat însă să-şi îndeplinească sfatul lor cel rău,fiindcă trebuia să se împlinească cele spuse de Domnul Hristos despre oraşul Ierusalim, că va fi ars cu foc şi va fi pustiit, iar locuitorii tăiaţi şi omorâţi şi duşi robi peste tot pământul. Pentru îndrăzneala pe care au avut-o asupra Domnului Hristos au plătit şi plătesc şi astăzi,căci de atunci au pierdut patria şi împărăţia cerească şi au fost împrăştiaţi pe toată faţa pământului.

Evreii au îngropat Crucea Domnului, au îngropat piroanele Lui, au astupat toate locurile de pe Golgota, precum şi mormântul unde a fost îngropat Domnul.

Acestea toate au rămas ascunse până în anul 327 în zilele marelui împărat Constantin,cel dintâi împărat creştin. Acest împărat a primit credinţa şi religia cea adevărată în Iisus Hristos printr-o minune dumnezeiască. El trebuia să intre în război cu Maxenţie, împăratul Romei, care avea o mulţime de ostaşi bine înarmaţi,iar Constantin avea mult mai puţini şi,de aceea,era întristat.Dar,într-o zi i se arată pe cer chipul sfintei Cruci strălucind mai mult decât soarele pe care erau scrise aceste cuvinte: "Cu acest semn vei birui!"

Văzând acest semn, împăratul Constantin a primit curaj şi poruncit să se facă cruci şi să fie puse pe steaguri.A plecat astfel la război pe care l-a câştigat cu puţina lui oaste şi, după ce a luat împărăţia Romei, s-a botezat în numele Sfintei Treimi şi a trimis apoi pe maica sa, Elena, la Ierusalim ca să caute Sfânta Cruce. Era în anul 327.

Împărăteasa Elena a fost întâmpinată de patriarhul Macarie şi, cu toţii, au înălţat rugăciuni către Dumnezeu ca să li se descopere locul de pe Golgota, unde a fost răstignit Domnul Hristos. În urma rugăciunilor înălţate au aflat trei cruci,

precum şi piroanele cu care Domnul fusese ţintuit. Mare bucurie a avut fericita Elena aflând cinstita Cruce.

Tot atunci s-a făcut şi o mare minune, căci murise de curând o fată de neam mare iar patriarhul Macarie a atins de trupul neînsufleţit,pe rând,cele trei cruci şi atunci când a fost atinsă de crucea pe care fusese răstignit Iisus,fata a înviat şi, mulţumind lui Dumnezeu, a început să propovăduiască cu glas mare puterea sfintei Cruci.

Răspândindu-se vestea că s-a aflat Sfânta Cruce, s-a strâns îndată mulţime mare de popor care dorea să vadă cinstita Cruce. Dar, pentru că nu ajungeau cu toţii s-o poată vedea, patriarhul Macarie s-a suit pe un amvon şi,ridicând cinstita Cruce, toată mulţimea, văzând-o, a strigat cu glas mare: "Doamne, miluieşte-ne!"

De atunci şi până în zilele noastre se prăznuieşte această sărbătoare Înălţarea Sfintei Cruci căci în această zi sfânta Cruce a fost înălţată în văzul tuturor spre bucuria a toată lumea creştină şi spre lauda şi cinstea Domnului nostru Iisus Hristos. Acestea sunt,pe scurt,cele legate de praznicul de astăzi şi bucurie mare a cuprins de atunci tot neamul creştinesc care s-a închinat şi a sărutat cinstita Cruce.

Dar,pentru că Sfânta Evanghelie de astăzi ne-a amintit despre suferinţele lui Iisus, despre judecata nedreaptă a lui Pilat, despre Crucea şi răstignirea Lui,care ne-au răscolit sufletul,să pornim şi noi pe urmele paşilor Lui,pe drumul calvarului.

Veniţi să vedeţi în ce stare jalnică au adus pe Dumnezeu mâinile nelegiuite şi spurcate ale omului.Când mă uit la cel răstignit pe Cruce,mă gândesc şi la cel ce L-au răstignit.În moartea lui Dumnezeu săvârşită cu nedreptate, descopăr pe ucigaşul de om.Cauza patimilor şi morţii lui este însuşi omul,creatura mâinilor Lui,acela care a fost înzestrat cu frumuseţe,împodobit cu nemurire sufletească şi îndulcit cu atâtea bunătăţi de sus.

Motivul lacrimilor noastre acesta trebuie să fie, iubiţi creştini,pentru că noi L-am răstignit şi omorât pe Dumnezeu nostru,să plângem, mai ales,că altcineva n-a pătimit pe lume mai mult decât a pătimit El.Trebuie să plângem şi pentru patima Lui şi pentru firea noastră veşnic nemulţumită. Veniţi, dar,să ne suim pe muntele Domnului,pe vârful Golgotei şi să observăm priveliştea cea înfricoşată,să privim întunericul ce acoperă faţa pământului.

Lemnul cel cinstit să ne arate calea. Vino în faţa noastră, fericite lemn al Domnului, tu care ai fost stropit cu sângele cel dătător de viaţă al lui Hristos.

- ***Sfântă Cruce, tu eşti masa pe care s-a plătit răscumpărarea omenească!***
- ***Sfântă Cruce, tu eşti scaunul prea cinstit pe care a şezut noul Împărat al lui Israel!***
- ***Sfântă Cruce, tu eşti scara cerului care ne sui la Rai!***
- ***Sfântă Cruce, tu eşti stâlpul de lumină care povăţuieşti poporul creştinesc la dumnezeiasca făgăduinţă, la patria cerească!***
- ***Sfântă Cruce, a Bisercii noastre,întărirea şi lauda noastră,tu eşti pricina mântuirii noastre!***

Fraţi creştini, judecătorii lui Hristos sunt doi arhierei: Anna şi Caiafa. Când Domnul Hristos răspunde la întrebări, Anna porunceşte să fie lovit ca să tacă, iar dacă nu vorbeşte, Caiafa se mânie şi-L jură să vorbească.Ce trebuie să facă? Dacă vorbeşte,este condamnat, dacă tace, e socotit nebun. O, arhiereule fără dar, de ce te juri, de ce cauţi mărturii mincinoase, pentru ce te tulburi ca să afli cine este Iisus?

În curte este un ucenic al Lui, întreabă-l şi acela va spune adevărul. Unde eşti,Petre? Vino de mărturiseşte tu."Nu cunosc pe omul acesta!"

- ***Cum,Petre, tu nu mai cunoşti pe Dumnezeul tău,pe învăţătorul al cărui ucenic eşti de peste trei ani, nu mai cunoşti pe Acela care te-a făcut din pescar căpetenia apostolilor?***
- ***Nu cunoşti pe Acela care ţi-a spălat picioarele?***
- ***Nu este El, Petre, despre care tu ai zis că este Fiul lui Dumnezeu?***
- ***Nu este Acesta despre care ai spus, cu câteva zile mai înainte, că mai bine preferi să mori decât să te desparţi de El?***

O, Petre, Petre, te juri în faţa unei slujnice că nu-L cunoşti pe omul acesta. Nu vezi cum te mustră însuşi Pilat, cel care-L arată în faţa poporului şi care spune:"Nu găsesc în El nici o vină!"

Ah, Iisuse al meu,de ce spune Petru că nu te mai cunoaşte? Poate să aibă dreptate, fiindcă eşti de nerecunoscut, pentru că Ţi-ai pierdut chipul şi frumuseţea feţei, aşa de mult au desfigurat-o palmele, scuipările şi rănile sângerânde. Cum să te mai cunoască din atâtea răni groaznice şi atâtea semne pe trupul şi faţa Ta?

Iată un lucru nemaipomenit: Pilat spune cu gura lui,poporului,că nu se găseşte în Tine nici o vină.Dar cununa de spini pentru ce Ţi-au pus-o,dacă nu-Ţi găsesc nici o vină?Vai!Patimă,cu adevărat,batjocură peste firea omenească!De aceea, ziceai în grădina Ghetsimani:***"Întristat este sufletul Meu până la moarte".***

Unde eşti,Petre? Dar Petru s-a pocăit, îi pare rău şi ochii lui sunt acum două izvoare de lacrimi amare.

Sfântă Marie, mamă amărâtă, mai cunoşti pe dulcele tău Fiu?De unde să mai vadă de atâta îmbulzeală!?

Să-L vezi Tu, Părinte ceresc, vezi pe Fiul Tău,pe care L-ai născut mai înainte de luceafăr.Dar, în vremea aceasta,şi Tatăl şi-a acoperit fericiţii Săi ochi cu aripile serafimilor să nu mai vadă patima Fiului Său.

La vremea aceasta,apostolii şi ucenicii L-au lăsat şi au fugit.

Acum Iisus este omul care nu mai are pe nimeni ca să i se facă milă de El. O, soare, înfricoşează-te!Iar voi, ceruri, suspinaţi! Din toată această mulţime de popor nu se găseşte nimeni căruia să-i fie milă de El.Toţi doresc sângele Lui şi toţi strigă: ***"Răstigneşte-L! Răstigneşte-L!"*** Cum să nu zici,Iisuse: ***"Întristat este sufletul Meu până la moarte"?!***

Mielul lui Dumnezeu, linişteşte-Te puţin, pentru că Pilat mai încearcă o dată să te scape de la moarte. La evrei erau un obicei ca de Paşti să fie slobozit un condamnat la moarte pe care îl cerea poporul.Era atunci un tâlhar vestit Baraba pe care poporul,îndemnat de căpeteniile preoţilor,a cerut să fie eliberat,iar Iisus să fie răstignit.Pilat stă pe gânduri şi nu ştie ce să facă.

O, Pilate, tu eliberezi pe Baraba, dar acesta este un tâlhar, un hoţ, care a băgat spaima în toată Iudeea. Vei hotărî răstignirea lui Hristos? Pilat întreabă iarăşi pe Iisus: ***"Ce ai făcut, pentru că, iată, neamul Tău Te-au adus aici la mine?"***

O,Pilate,de ce întrebi ce-a făcut?Deşi tu eşti străin în Ierusalim,nu eşti însă străin de multe minuni pe care le-a făcut.

- *Întreabă pe toţi cei ce s-au folosit de mila şi ajutorul lui Iisus Dumnezeu.*
- *Întreabă popoarele care s-au săturat de pâine;*
- *întreabă pe samarineanca cea desfrânată*
- *întreabă pe Maria Magdalena din care a scos şapte draci;*
- *întreabă pe Zaheu cel lacom,pe Lazăr cel mort de patru zile şi apoi înviat;*
- *întreabă,Pilate,pe fiica lui Iair şi chiar pe femeia ta,Claudia, care a fost de faţă când Iisus a înviat-o şi a dat-o părinţilor ei.*
- *Întreabă pruncii Ierusalimului, Pilate!*

Ce a făcut?Dar ce n-a făcut, o, Pilate?!Dacă ai avea minte să înţelegi teologia cea înaltă, eu ţi-aş spune că acesta este Cuvântul cel mai înainte de veci care a făcut cerul şi pământul,marea şi izvoarele,soarele şi luna,stelele şi lumina, păsările, animalele şi toate câte se văd şi nu se văd.***Un singur lucru,însă,n-a făcut.Fiul lui Dumnezeu n-a făcut păcatul şi,să ştii,Pilate,că de un singur lucru nu ştie. Nu ştie de frică. El este Dumnezeu adevărat şi,într-o clipă,poate să vă piardă şi să vă nimicească pe toţi.***

Pilat nu mai răspunde. Îi întoarce spatele,pentru că un cuvânt al arhiereilor i-a astupat gura şi urechile.Iată,acest cuvânt strigat de tot poporul:"***De vei elibera pe Iisus,nu eşti prieten al cezarului***". Astfel, judecătorul Pilat,ca să nu-şi piardă scaunul şi postul lui,avantajele lui,nu mai vede adevărul,poate să piardă toată lumea.El îl osândeşte la moarte pe Iisus şi dă sentinţa cerută de iudei, zicând:

"Eu, Ponţiu Pilat, procuratorul din Imperiul roman, în sala înalţilor prinţi, condamn cu pedeapsă de moarte pe Cruce, pe numitul de popor Iisus Nazarineanul, un răzvrătitor şi un răsculător contra legilor Tiberiu,care este rege şi împărat al romanilor.Ordon şi hotărăsc soarta lui prin răstignire pe Cruce, dimpreună cu alţi doi,după obiceiul celor condamnaţi.Însărcinez pe primul meu căpitan, Comuto Corneliu,ca să-L ţină legat în public, prin raionul Ierusa-limului, apoi,bătându-L şi îmbrăcându-L cu o mantie roşie,să-L încoroneze cu o coroană de spini pe cap.Să fie obligat a-şi duce Crucea pe umeri spre a servi de exemplu pentru toţi tâlharii şi împreună cu El să fie răstigniţi şi alţi doi tâlhari în locul numit al Căpăţânii Golgota. Acela care va fi răstignit, să fie lăsat pe Cruce pentru sfidarea publicului, iar deasupra Crucii să fie scris în evreieşte,greceşte şi latineşte: Iisus Nazarineanul,regele iudeilor. Ordon ca toţi subalternii mei să îndeplinească în grabă această datorie a lor şi să execute întocmai cum am hotărât eu,infailibilul,după legile romanilor. Ierusalim, 23 martie, 5508,de la creaţie"

Astfel s-a săvârşit asasinarea Fiului lui Dumnezeu, Iisus Hristos. Cine poate spune cu de-amănuntul, cu câtă sete au sfârşit trupul cel sfânt şi curat al celui mai drept fiu al poporului iudeu după trup?Bătăile cu biciul noduros cu plumb la vârf,apoi coroana de spini pe care I-au îndesat-o pe cap cu loviri pătrunde adânc să rupă carnea, iar sângele să curgă peste ochi şi peste faţă.

Tot trupul Domnului era o carne vie şi o masă roşie de sânge.Călăii L-au acoperit cu o mantie, care s-a lipit de sângele ce curgea şiroaie.Aşa bătut, istovit, vânăt la faţă, cu ochii în lacrimi, cu cununa de spini căzută peste ochi,, cu părul încurcat de palmele şi loviturile primite, hulit şi insultat, a mai trebuit ca pe umărul rănit să-şi pună Crucea pe care să şi-o ducă singur în plină arşiţă a soarelui, de la Pretoriu

până sus pe Golgota,cale de un ceas.Acolo sus pe Golgota a suferit piroane reci şi ruginite şi alte multe suferinţe grele pentru noi şi pentru mântuirea noastră.

Dar,din durerile pe care Le-a suferit,cea mai grea era aceea că Domnul Hristos,ca Dumnezeu adevărat,vedea de pe Cruce,de acolo de sus,că pentru mulţi suferă în zadar,fiindcă mulţi se vor ţine, mai departe,tot de păcate;nu se vor trezi la o viaţă bună,nouă nu se vor face mai buni,mai blânzi,mai iertători, mai răbdători.Pe mulţi îi vor apuca moartea nepregătiţi, nespovediţi şi neîmpărtăşiţi,împietriţi şi înrăiţi,cu păcate mari de moarte.Pentru aceştia în zadar s-a răstignit Hristos,căci iadul îi mănâncă pe toţi. Vai nouă,dacă nu ne trezim în clipele acestea, dacă nu punem început bun vieţii noastre.

Mulţimea războaielor care au bântuit pământul au făcut ca lemnul Crucii să fie împărţit şi răspândit în mai multe locuri.

- *Aşa se găseşte o parte la Ierusalim,*
- *o parte prin Grecia,*
- *într-o capelă din Paris,capelă care are vârful cupolei ascuţit ca un spin şi unde se află şi coroana de spini pe care a purtat-o Domnul Hristos în acele zile grele.*
- *La Roma se păstrează unul din piroanele răstignirii şi tot acolo se află scara din palatul lui Pilat pe care a căzut Mântuitorul şi şi-a zdrobit picioarele şi mâinile,atunci când plin de sânge a fost îmbrâncit afară.*
  - *Tot la Roma se află o tăbliţă de lemn de cedru pe care au fost scrise în trei limbi cuvintele:"Iisus Nazarineanul regele iudeilor".*
  - *La Roma se mai află o zăbală făcută pentru calul împăratului Constantin, de mama sa Elena dintr-un piron găsit pe Golgota, ca fiul său să fie apărat în războaie.*
- *La Torino există giulgiul sfânt, pânza în care s-a imprimat întreaga Lui figură.*
- *De asemenea, la o biserică, lângă Paris, se află mantia plină de sânge şi haina lui Iisus.*

Acest lucru înfricoşător îl descoperă chia şi ştiinţa înaintată a veacului al XX-lea în urma cercetărilor făcute.

După aproape 2000 de ani de la răstignirea Domnului s-au fotografiat şi împrăştiat în lumea întreagă chipul Domnului de pe giulgiu,ca să afle toţi şi să cunoască pe Cel ce s-a jertfit pentru mântuirea noastră.Aşa au fost descoperite cu câţiva ani în

urmă în arhivele cezarilor,nişte scrisori din vremea Mântuitorului. Iată atâtea şi atâtea dovezi.

Să ne cercetăm,deci,fiecare adâncul sufletului nostru şi să vedem cât suntem noi de recunoscători faţă de Mântuitorul nostru,care a pătimit atât de mult pentru mântuirea noastră ca să ne scape din robia păcatelor,a diavolului şi a iadului. Dacă până acum nu am cunoscut ce a făcut El pentru noi,să începem de astăzi înainte o viaţă mai plăcută Lui,să cunoaştem şi să-I mulţumim pentru jertfa dragostei Lui,faţă de noi păcătoşii,căci pentru noi a murit.

Istoria parcă se repetă cu fiecare generaţie.***Acelaşi Iisus şi astăzi este prins,lovit şi bătut.În faţa noastră stă legat şi scuipat.Să recunoaştem jertfa Lui,osteneala Lui,căci fără plată ne mântuieşte, fără să-I dăm ceva, pentru că nu avem ce să-I dăm.Tot pământul şi cerul sunt ale Lui.El un singur lucru ne cere sufletul care*** **este nemuritor.*****Pentru acest suflet a făcut acea jertfă,a venit să ne înveţe,să ne arate calea şi pentru acest suflet şi astăzi ne vorbeşte,căci cele ce vă spun nu sunt cuvintele mele,ci ale Lui.El este Mântuitorul,El este Izbăvitorul.***

Să-L cunoaştem,să-L credem,să-L ascultăm şi să facem ceea ce ne spune.Alt mântuitor nu va veni.Tot El va veni pe norii cerului să judece viii şi morţii şi să răsplătească fiecăruia după faptele lui.Să lăsăm răutatea,să lăsăm păcatele,să ne stăpânim gurile,să vorbim mai puţin cu lumea şi să vorbim mai mult cu Dumnezeu în rugăciune ca să fim scutiţi de rele şi să nu ne pierdem sufletul.

Să lăsăm iscodirile, care fac mare rău sufletului.Cei care sunt iscoditori se aseamănă cu iscoadele care veneau la Mântuitorul să-L ispitească,să-L prindă cu ceva,ca să aibă de ce să-L judece.Cu aceia se vor chinui toţi iscoditorii şi iscoadele care seamănă zâzanie şi discordie.

Rugăciune

O, Răstignitule Iisuse,o,dragoste fără margini,care pentru mântuirea noastră ai suferit atât de mult!

Coboară-Te de pe Cruce şi, cu ranele Tale tămăduieşte rănile pe care ni le-au lăsat păcatele noastre şi împărăţeşte Tu cu Crucea Ta cea sfântă în sufletele noastre,ca să fim ai Tăi sfinţiţi,curaţi şi luminaţi.

Iar tu,Pilate,să dai jos tăbliţa pe care ai scris:"Iisus Nazarineanul,regele iudeilor" şi să scrii aşa:"Iisus Hristos,Împăratul creştinilor".

Amin.

Pr. Dorin Picioruş - Predică la înălţarea Sfintei Cruci

Iubiţi fraţi şi surori întru Domnul, pe noi, ortodocşii, ne defineşte ontologic şi comportamental Sfânta Cruce, unită cu rugăciunea şi cu postul, pentru că iubirea noastră pentru Hristos Dumnezeu, începând de la Botezul nostru, nu exclude Crucea Sa ci, dimpotrivă, implică suferinţa ei. ***Şi această suferinţă ascetică, pe care am învăţat-o de la Domnul şi de la toţi Sfinţii Săi, ca renunţare la mişcările spre rău ale firii noastre, care este prezentă în orice clipă a vieţii noastre e una care ne înduhovniceşte, pentru că e o suferinţă teologică.***

Iar noi suntem cei care am murit şi am înviat cu Hristos, prin Botez, la o viaţă nouă, la o viaţă teologică. Şi trăim teologic, vorbindu-I şi slujindu-I Lui Dumnezeu, pentru că suntem făpturi noi, renăscute din apă şi din Duh şi hrănite cu Trupul şi Sângele Domnului şi cu întreaga sfinţenie şi sacramentalitate a Bisericii.
Tocmai de aceea urmând dumnezeiescului Pavel, spunem şi noi, că nu vrem ***să rămână fără putere Crucea lui Hristos*** [I Cor. 1, 17], ci vrem să explicităm în noi şi în lucrarea noastră bisericească şi creştină, de ce Crucea Domnului e „***puterea lui Dumnezeu***” [*dinamis Teu*; I Cor. 1, 18].

Şi într-o zi ca aceasta, când, din punct de vedere istoric, ne reamintim de redescoperirea Crucii Domnului în secolul al IV-lea, de Sfânta Împărăteasă Elena şi de ridicarea ei spre închinarea tuturor de către patriarhul Macarie al Ierusalimului [*Mineiul pe septembrie*, ed. 1986, p. 177], cred că e cel mai potrivit

lucru să vorbim despre Cruce ca despre puterea lui Dumnezeu în viaţa noastră şi a lumii întregi.

Căci dacă pentru cei care pier Crucea Domnului e o nebunie [moria; Ibidem], adică răscumpărarea noastră prin Hristos şi întregul drum ascetic interior spre îndumnezeire, pentru noi Patimile Domnului şi învăţătura sfântă a modului cum să ne despătimim sunt calea spre cer.

Aşa trebuie să înţelegem proiectul teologic absolut esenţial al dumnezeiescului Dumitru Stăniloae de a traduce în română Filocalia sau ştiinţa sfintelor nevoinţe îndumnezeitoare ale Sfinţilor noştri, pentru că fără această ştiinţă, adică fără crucea vieţii ascetice nu avem o reală viaţă ortodoxă.

Iar dacă credem că putem trăi ortodox, fără citirea şi aprofundarea Scripturii, a Filocaliei, a Vieţilor Sfinţilor, a dogmelor şi a canoanelor Bisericii şi a slujbelor noastre ortodoxe atunci trăim într-o lume paralelă cu realitatea. Pentru că realitatea mântuirii e realitate ontologică şi ea vizează ce ai şi ce îţi mişcă în suflet şi în trup.

Dacă eşti plin de patimi şi nu simţi deloc harul lui Dumnezeu, care te împinge la dragostea pentru Dumnezeu şi la asceză atunci eşti un ortodox închipuit. Eşti un ortodox doar cu Botezul primit, dar fără să experimentezi calea crucii, a nevoinţei duhovniceşti, care duce la învierea duhovnicească: la vederea slavei lui Dumnezeu şi la simţirea continuă a harului lui Dumnezeu în persoana noastră.

Iar ca să ştii cum e un ortodox trebuie ca mai întâi să citeşti aceste cărţi ale Ortodoxiei, cărţile grele şi tămăduitoare ale Bisericii noastre, pentru ca să afli adevărul despre tine şi despre Sfinţi. Şi când cunoaştem adevărul nostru interior, cât de corupţi şi de păcătoşi suntem, aflăm şi distanţa dintre noi şi Dumnezeu şi dintre noi şi Sfinţi.

Însă această distanţă a păcatului e umplută repede de consecinţele pocăinţei, ale schimbării vieţii, ale rugăciunii şi ale postului, prin harul lui Dumnezeu, fapt pentru care, deşi până mai ieri nu ştiam ce să facem, cu harul lui Dumnezeu şi cu multă trudă, aflăm, aflăm din ce în ce mai mult.

Aşa se înţelege definirea noastră ontologică prin Cruce: venim de la Botez, unde ni s-a sădit în noi viaţa lui Dumnezeu şi viaţa cu Dumnezeu şi pe aceasta, adică viaţa în har, o păstrăm cu multă atenţie şi cu multă trudă. Iar multele şi desele noastre posturi, zilnicul nostru program de rugăciune eclesială şi personală, întreaga noastră viaţă ascetică e o trudă care ne umple de bucurie.

Fiindcă suferinţa teologică a ortodocşilor nu îi coboară în disperare ci îi lămureşte interior, îi umple de atenţie şi de răbdare, de blândeţe şi de bucurie dumnezeiască profundă. Însă ca să ajungi la înviere şi la bucurie împreună cu Hristos, de la un moment dat, trebuie să îţi asumi crucea, adică lupta continuă cu demonii, cu toate închipuirile şi sentimentele lor, cu toată înşelarea demonică de care suferi.

Şi cei care devin conştienţi că trebuie să se schimbe încep să citească la Sfinţi despre schimbarea ortodoxă continuă, adică despre cum trebuie să zdrobim în noi patimile şi păcatele, pentru a ne umple de tăria dumnezeiască a virtuţilor ortodoxe. Şi tot citind şi tot punând în practică, pe măsura noastră, ceea ce citim, se văd, în luni şi ani de zile, schimbări minunate în noi, o creştere teologică şi duhovnicească continuă, care ne face să ne simţim, pe fiecare zi, ca şi când acum am începe nevoinţa.

Iar dacă astăzi postim post dureros, deşi am postit şi în anii anteriori la 14 septembrie şi dacă pe fiecare zi începem de la început cu slujbele zilei, acestea toate se repetă tocmai pentru ca să ne spună că suferinţa mântuitoare şi despătimitoare a Crucii e continuă şi nu pasageră.

Citirile noastre, rugăciunile, munca pentru Biserică şi pentru confraţii noştri, milosteniile din muncă cinstită, toată slujba şi slujirea noastră sunt renunţări la confortul nostru şi la mintea noastră, pentru a avea un alt ritm şi o altă înfăţişare interioară, un alt chip, din ce în ce mai mult al lui Hristos, Care ne dă şi ne schimbă după El continuu.

Şi toate acestea sunt ridicarea Crucii Domnului în persoana noastră, bucuria împreună cu El, cu Cel care ne întăreşte prin Patimile Sale cele mântuitoare. Şi experimentând în toate cele ale vieţii noastre harul sau puterea lui Dumnezeu, atunci preferăm în mod conştient lupta cu păcatul şi privaţiunile de tot felul, văzând că din post şi din rugăciune şi din iertare şi din smerenie se naşte multă pace şi înţelepciune dumnezeiască, pe când din lene şi din ipocrizie şi din răutate doar nelinişte şi secătuire sufletească.

Şi după acestea toate ne întoarcem la acvila Ortodoxiei, la dumnezeiescul Pavel, Apostolul, pentru ca să citim următoarele: *„**iudeii cer semne/minuni [simia], iar elinii caută înţelepciune [sofian], dar noi propovăduim pe Hristos Cel răstignit**” [I Cor. 1, 22-23]*.

Adică iudeii cer minuni fără credinţă, fără să aibă nevoie de dreapta credinţă, pe când elinii/grecii caută înţelepciune în afara lui Dumnezeu, care doar să înfumureze şi nu să mântuie. ***Pe când noi, cei iubitori de Dumnezeu, vrem pe Cel care ne-a iubit mai întâi, pe când noi eram robi păcatului şi de aceea Îl propovăduim pe Mielul lui Dumnezeu, Care ridică păcatul lumii.***

- ⇒ *Nu vrem să fim iudei, pentru că nu vrem să credem în Dumnezeu doar dacă ne arată că face minuni.*
- ⇒ *Nu vrem să fim elini, pentru că nu vrem să ştim doar să facem silogisme şi să vorbim frumos ci vrem să ne umplem de sfinţenia şi de înţelepciunea lui Dumnezeu, ca urmare a luptei noastre cu păcatul şi cu demonii până la sânge.*
- ⇒ ***Vrem să fim adevăraţi ortodocşi, pentru că vrem să ne umplem de puterea lui Hristos împotriva demonilor şi a păcatului, de puterea cu care El ne întăreşte în fiecare clipă, pentru a birui, cu harul lui Dumnezeu, orice gând al trupului şi al minţii deşarte.***

Şi acest lucru ni-l spune această dumnezeiască zi: ***din multă evlavie şi dor după Dumnezeu, Sfânta Elena a căutat şi a găsit Crucea Domnului pe care iudeii o ascunseseră în pământ, într-un loc de necinste. Şi când a găsit Crucea Domnului aceea a înviat o femeie văduvă moartă şi i-a umplut pe toţi de bucurie*** [*Mineiul pe luna septembrie*, ed. 1986, p. 177].

De aceea şi noi, cu bucurie, ne facem semnul Sfintei Cruci şi cu bucurie multă simţim puterea lui Dumnezeu, care ne inundă interior, pentru că ne închinăm Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh Dumnezeu în toată viaţa noastră. Şi bucuria noastră de Domnul e bucurie prin suferinţă pentru a fi Sfinţi, pentru a fi proprii celui Preasfânt.

Iar sfinţenia, adică drumul de la Cruce spre Înviere împreună cu Domnul, e drumul Ortodoxiei, în care experimentăm fiecare dintre noi cât de minunat e Dumnezeu întru noi şi câte minuni negrăite face cu noi, cu cei care ne trece de la moarte la viaţă continuu şi ne iartă din destul.

Să rămânem dar în iubirea Celui care ne-a iubit pe noi cu iubire negrăită! Pentru că credinţa şi viaţa noastră nu stau în* vorbe goale *ci în fapte care vorbesc** „în dovada Duhului şi a puterii***” [I Cor. 2, 4] ***dumnezeieşti.***

Iar dacă ne luptăm cu patimile şi cu poftele din noi în mod continuu, chiar dacă nimeni nu ne înţelege sau nu ne ajută în acest drum greu al nostru, bucuria care

ţâşneşte din mijlocul durerilor noastre ne alină viaţa şi ne umple de fericire dumnezeiască.

Dumnezeu să Se arate biruitor în noi, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin!

Pr. Dorin Picioruş - Predică la Înălțarea cinstitei și de viață făcătoarei Cruci [2019]

Iubiții mei [3], Domnul ne-a vorbit despre Cruce mai înainte ca să urce pe Cruce. Pentru că interiorizarea Crucii este drumul nostru spre Cruce. Căci „oricine nu își poartă crucea sa [ὅστις οὐ βαστάζει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ] și [nu] vine după Mine [καὶ ἔρχεται ὀπίσω Μου], nu poate a fi ucenicul Meu" [Lc. 14, 27, BYZ]. Iar crucea pe care trebuie să o purtăm înseamnă lupta noastră interioară cu patimile, cu bolile, cu necazurile, cu neajunsurile, cu ispitele de tot felul, pentru a trăi creștinește. Și atâta timp cât rezistăm în viața creștină, cât trăim creștinește, noi trăim ca niște crucificați, ca niște oameni răstigniți interior, pentru că vrem să se facă voia lui Dumnezeu în noi și nu voia noastră.

Pentru că nu e de ajuns să suferi, ci trebuie să suferi pentru Domnul, urmându-I Lui. Nu e de ajuns să ai boli, să ai necazuri, să ai ispite, dacă nu le trăiești cu Dumnezeu și pentru Dumnezeu. Căci trebuie să ne asumăm condiția de creștin tocmai pentru ca să Îi urmăm Domnului. Fără urmarea Lui, fără faptul de a fi ucenicii Lui în acest secol, suferința nu are valoare mântuitoare. Dar orice suferință pentru Domnul, ca ucenici ai Lui, e una care sporește în noi viața Lui. Pentru că suntem ucenicii Lui, tocmai pentru că viața Lui e în noi, adică slava Sa.

---

[3] *Începută la 14. 06, în zi de luni, pe 9 septembrie 2019. Soare, 27 de grade, vânt de 18 km/ h.*

Sfântul cuvios Callistos Angelicudis [Κάλλιστος Ἀγγελικούδης], vorbindu-ne despre cel care se luptă mereu cu noi, ne spune: „diavolul este o fiară cu multe chipuri, fără milă și întunecat, având multă furie împotriva noastră” [4]. Căci el „știe exact…din ce slavă a căzut” [5] și, în același timp, „știe…la ce slavă și har urcă cei ce Îl iubesc pe Iisus și cei care sunt atașați de sfințenie și de cuvioasele porunci ale Domnului” [6]. Pentru că asumarea crucii personale sau a drumului curățirii de patimi înseamnă urcarea continuă în slava lui Dumnezeu. Căci, prin slava lui Dumnezeu, „dăruită credincioșilor de la Tatăl prin Fiul în[tru] Duhul Sfânt, devenim temple și case ale lui Dumnezeu” [7]. Pentru că Dumnezeul nostru treimic, prin slava Lui, „locuiește în noi și umblă” [8] împreună cu noi.

Sfântul apostol Pavlos, vorbind despre interiorizarea Crucii Domnului, mărturisea: „în crucea Domnului nostru Iisus Hristos…lumea a fost răstignită mie, și eu lumii” [Gal. 6, 14, BYZ]. Pentru că asumarea crucii personale înseamnă răstignirea zilnică a tuturor patimilor mele, nelucrarea lor, neactivarea lor, prin care eu sunt răstignit interior înaintea lumii și în mijlocul ei. Sunt unul care mă lupt cu patimile lumii în mine, ca să le birui, pentru că eu vreau să scot din mine tot ce e lumesc, tot ce e păcătos, pentru ca slava Lui să împărățească întru mine.

Și cum am ajuns să mă lupt în mine însumi cu patimile mele, care sunt bolile mele și ale întregii lumi? Pentru că Domnul m-a luminat că patimile sunt moartea din mine însumi. Și când am înțeles - lucru pe care trebuie să îl înțelegem cu toții - că patimile sunt moartea noastră, a tuturor, atunci a început în mine o luptă pe viață și pe moarte cu toate patimile din mine, pentru ca să mă eliberez de tirania lor. Și lupta cu ele înseamnă a trăi și a proceda creștinește, ca un ucenic al Domnului Iisus Hristos. Pentru că ucenicii Lui Îi urmează Lui întru toate, luptându-se în ei înșiși cu tot păcatul și cu toată minciuna.

În Mt. 17, 22, Domnul ne anunță că El va fi dat întru mâinile oamenilor [BYZ]. Și mâinile oamenilor nu Îl vor îmbrățișa, ci Îl vor omorî pe El [Mt. 17, 23, BYZ]. Asta înseamnă că orice vom pătimi din cauza oamenilor, orice durere și boală vom trăi datorită lor, e o asumare a crucii noastre. Și această trăire a crucii, prin puterea

---

[4] *Sfântul Calist Angelicoudes, Trei tratate isihaste, trad. din lb. gr. veche și note de Laura Enache, cu studiu introd. de ÎPS Simeon Koutsas, Mitropolit de Nea Smyrni, tradus în lb. rom. de Conf. Univ. Dr. Carmen-Maria Bolocan, ed. îngrij. și bibliografie de Pr. Dragoș Bahrim, în col. Viața în Hristos. Pagini de Filocalie, vol. 2, Ed. Doxologia, Iași, 2012, p. 172.*

[5] *Ibidem. [4] Ibidem. [5] Idem, p. 149. [6] Ibidem.*

[6] *Ibidem. [5] Idem, p. 149. [6] Ibidem.*

[7] *Idem, p. 149. [6] Ibidem.*

[8] *Ibidem.*

lui Dumnezeu, înseamnă o eliberare continuă a noastră de patimi. Căci, după moartea cu El, urmează învierea împreună cu El.

Însă cei care nu iubesc Crucea, vor ca noi să nu ne bucurăm duhovnicește, mântuitor, întru Crucea Domnului. Ei ne cer, ca și Domnului: „coboară-Te de pe Cruce [κατάβηθι ἀπὸ τοῦ Σταυροῦ]!” [Mt. 27, 40, BYZ]. Dar dacă abandonăm lupta cu patimile din noi înșine, nu câștigăm viața cu El, ci moartea cea veșnică. Pentru că viața veșnică cu Domnul e viața întru slava Lui, slavă a Lui care coboară în noi pe măsura luptei cu patimile din noi.
- E grea lupta cu noi înșine?
- E pe măsura împătimirii noastre! Uneori putem trăi intens simțirea interioară că suntem părăsiți de către Dumnezeu, că nu suntem ajutați de către El, că El ne stă împotrivă. Și asta datorită mândriei, a încrederii în noi înșine, a păcătuirii constante. Ne putem simți fără rost, fără sens, fără bucurie, pentru că demonii ne aduc multă tristețe, multă deznădejde, dorind ca noi să părăsim viața cu Dumnezeu. Pe când, atunci când coborâm în pocăință și în smerenie, și vine la noi slava lui Dumnezeu din belșug, ni se par toate lucrurile ușoare, pentru că le facem pe toate cu ajutorul și cu luminarea lui Dumnezeu. De aceea, crucea personală e grea sau ușoară în funcție de ceea ce trăim zi de zi, de ceea ce facem zilnic. Pentru că păcatul ne-o îngreună, pe când virtutea ne-o ușurează continuu.

Iar când Domnul ne-a spus: „jugul Meu [este] bun, iar povara Mea este ușoară” [Mt. 11, 30, BYZ], s-a referit la împlinirea poruncilor Lui atunci când suntem plini de har, când suntem plini de slava Lui. Căci jugul vieții cu El e bun, e un jug bun, care ne umple de bunătate, iar povara poruncilor Lui e ușoară, când noi suntem plini de slava Lui și trăim și umblăm cu Dumnezeu. Dar oricât har am primi de la Dumnezeu, viața cu El e tot un jug și e tot o povară, dar un jug și o povară care ne disciplinează. Și nu putem minimaliza asceza creștină, pentru că ea e cea care ne disciplinează pe noi zi de zi.

- Și de ce asceza trebuie să ne disciplineze zilnic?
- Pentru că noi, prin Botez, am murit și am înviat dumnezeiește întru Hristos. Am trăit Moartea Lui și Învierea Lui în noi înșine. Și prin acestea am murit pentru păcat și am înviat pentru Domnul. Iar asceza Bisericii e tocmai această rămânere continuă în viață, în viața cu Dumnezeu, în viața cea duhovnicească, cea nouă, de după Botez. Pentru că viața cea duhovnicească este o trăire în slava lui Dumnezeu, care nu are nimic relaxat, nimic lumesc în ea.

Iar astăzi prăznuim înălțarea istorică a Crucii Domnului, după ce ea a fost descoperită și scoasă din pământ. Pentru că oamenii păcătoși au dorit ca ea să fie uitată,

să nu mai fie găsită de nimeni. Dar când Sfânta împărăteasa Helena [9] a descoperit-o în 326 [10], când a scos-o din pământ, iar Sfântul patriarh Macarios I al Ierusalimului [11] a înălțat-o spre bucuria tuturor, atunci ne-a învățat pe toți să dorim viața cu Dumnezeu, pentru ca să ne înălțăm cu toții în Împărăția Sa.

Slujba zilei numește Dumnezeiasca Cruce a Domnului „Pomul vieții [Ξύλον ζωῆς]”, pe care s-a pironit „Viața tuturor [ἡ Ζωὴ τῶν ἁπάντων]” [12]. Pentru că asumarea crucii e o asumare a vieții celei duhovnicești. Pentru că asceza noastră nu e spre moarte, ci spre viață, spre viața veșnică!

De aceea, în orice zi ar cădea acest praznic de astăzi, el este o zi de post. Pentru că postul e spre viață, nu spre moarte! Lupta cu păcatul e spre viață, nu spre moarte! Viața cu Dumnezeu e adevărata viață a omului, pe când viața păcătoasă e viața care îl degradează pe om, îl strică interior, îl omoară.

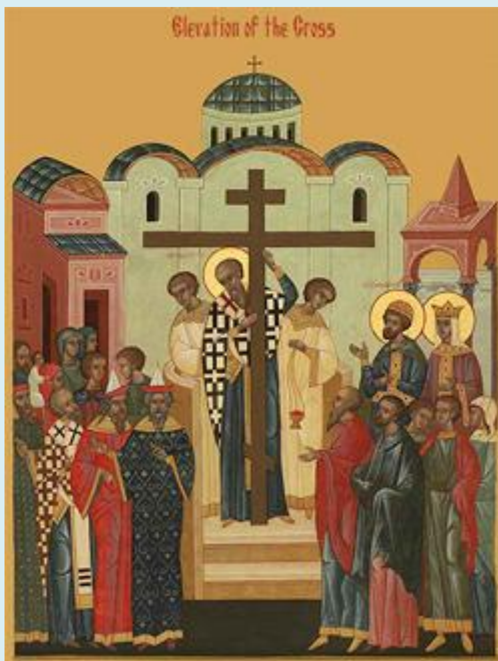
Și pentru ca să luptăm cu moartea din noi înșine, cu păcatul, trebuie să primim mereu iertarea lui Dumnezeu și să ne împărtășim cu El, cu Viața noastră. Căci numai spovediți și împărtășiți, numai fiind cu Domnul, noi trăim cu adevărat, trăim duhovnicește, trăim viața Împărăției lui Dumnezeu. Și viața cu Dumnezeu e viața cea veșnică, cea care n-are sfârșit.

Așadar, iubiții mei, postul de astăzi e postul credinței, e postul prin care vrem să trăim creștinește, să trăim veșnic cu Dumnezeu! Căci asceza e cea care ne înalță la Dumnezeu, coborând în noi slava Lui. Și dacă suntem plini de slava Lui, atunci Dumnezeu e cu noi și în noi, Tatăl, Fiul și Sfântul Duh Dumnezeu, acum și pentru toți vecii. Amin!

---

[9] *A se vedea: https://en.wikipedia.org/wiki/Helena_(empress).*
[10] *Cf. https://en.wikipedia.org/wiki/Feast_of_the_Cross.*
[11] *A se vedea: https://en.wikipedia.org/wiki/Macarius_of_Jerusalem*
[12] *Cf. http://glt.goarch.org/texts/Sep/Sep14.html.*

Preot Gheorghe Sălăgian - Predică la marele Praznic al Înălţării Sfintei Cruci

"Căci cuvântul crucii nebunie este pentru cei ce pier; dar pentru noi cei ce ne mântuim, este puterea lui Dumnezeu" (1 Corinteni 1,18).

Cea mai veche şi mai importantă dintre sărbătorile ortodoxe închinate cinstiri Sfintei Cruci este Înălţarea Sfintei Cruci (Stavrofania), la 14 septembrie, pe care, unii (liturgişti) o numără între praznicele împărăteşti. ***În această zi, sărbătorim de fapt amintirea a două evenimente deosebite din istoria lemnului Sfintei Cruci, şi anume:***

1. *Aflarea Crucii pe care a fost răstignit Mântuitorul şi înălţarea ei solemnă în văzul poporului de către episcopul Macarie al Ierusalimului, în ziua de 14 septembrie 335;*
2. *Aducerea sau întoarcerea Sfintei Cruci de la perşii păgâni, la anul 629, pe timpul împăratului bizantin Heraclius, care a depus-o cu multă cinste în biserica Sfântului Mormânt (a Sfintei Cruci) din Ierusalim, după ce patriarhul Zaharia a înălţat-o în văzul credincioşilor, la 14 septembrie 630.*

Istoricul aflării Sfintei Cruci pe care a fost răstignit Mântuitorul este următorul: Dezgroparea Crucii originale a avut loc în anul 326 sau 327 şi se datorează stăruinţelor împărătesei Elena, mama împăratului Constantin cel mare, conform unei tradiţii pioase consemnate de mulţi istorici bisericeşti, cum ar fi: Eusebiu de Cezareea, Sfântul Chiril al Ierusalimului, Sfântul Ambrozie al Milanului, Fer. Ieronim, etc. Evreii au îngropat crucea Domnului, precum şi

piroanele Lui, mormântul, etc. Acestea au rămas îngropate până în anul 327, în zilele marelui împărat Constantin, care a fost cel dintâi împărat creştin.

Acest împărat a primit religia cea adevărată, credinţa în Iisus Hristos printr-o minune dumnezeiască. El trebuia să intre în război cu Maxenţiu, împăratul Romei, care a avut mulţime de ostaşi bine înarmaţi, iar Constantin avea foarte puţini, din care cauză era întristat şi se înspăimânta cu gândul, neştiind cum să-l biruiască. ***Într-o zi, i s-a arătat pe cer chipul Sfintei Cruci, strălucind mai mult decât lumina soarelui şi pe acea cruce scria: "en touto nika - cu acest semn vei birui, sau prin acest semn vei învinge", în limba latină: "in hoc signo vinces".***

Constantin când a văzut acest semn s-a veselit şi a prins curaj, a poruncit să se facă cruci, să le pună pe steaguri şi să pornească la război. Bătălia s-a dat la Podul Vulturului de lângă Roma în data de 28 octombrie 312. Constantin avea 20.000 de soldaţi, iar Maxenţiu 150.000 şi el devine împărat al Imperiului roman. ***Ajuns împărat, mama sa Elena porneşte o expediţie în Ţara Sfântă ca să găsească Sfânta Cruce. Ea a fost întâmpinată de episcopul Macarie al Ierusalimului. Acesta a făcut rugăciuni către Dumnezeu, ca să i se descopere locul unde a fost răstignit Mântuitorul, pe Golgota. În urma rugăciunilor s-a descoperit locul.***

Conform celor relatate de istoricii bisericeşti, pe locul unde a fost îngropată Crucea Domnlului şi crucile celor doi tâlhari între care a fost răstignit Iisus, împăratul Adrian a zidit un templu păgân, pe care împărăteasa l-a dărâmat şi în urma săpăturilor arheologice, s-au găsit trei cruci: una a Domnului şi două a celor doi tâlhari. Au găsit şi piroanele cu care Iisus a fost pironit pe Cruce. ***Mare bucurie a avut Sfânta Elena când a găsit Sfânta Cruce, unde pe loc s-a şi produs o minune.***

Murise de curând în Ierusalim o fată de neam mare şi episcopul Macarie a atins Sfânta Cruce de ea, iar fata a înviat de îndată şi umbla sănătoasă, mulţumind lui Dumnezeu cu glas mare şi propovăduind puterea Sfintei Cruci. Dacă s-a răspândit vestea că s-a aflat Sfânta Cruce, s-au strâns pelerini din toate părţile ca s-o vadă. ***În urma acestor evenimente Sfânta Cruce a fost înălţată în biserica Sfântului Mormânt în ziua de 14 septembrie 335.***

Despre al doilea eveniment, cel de la 14 septembrie, 630 am relatat înainte. ***Sfânta Cruce este instrumentul binecuvântat al mântuirii noastre.*** Obiect de tortură pentru evrei: "***De va fi-ntru cineva păcat vrednic de moarte şi-l veţi osândi să moară spânzurat de copac, trupul său să nu rămână peste noapte pe copac, ci chiar în ziua aceea să-l îngropaţi, de vreme ce blestemat este de Dumnezeu tot***

cel spânzurat pe lemn; în felul acesta nu veţi pângări pământul pe care Domnul Dumnezeul tău, ţi-l dă să-l moşteneşti*" *(Deuteronom 21,22-23);

"***Hristos ne-a răscumpărat din blestemul Legii, devenind El blestem de dragul nostru, pentru că scris este: Blestemat este tot cel spânzurat pe lemn*" *(Galateni 3,13)***, ***Crucea a fost sfinţită prin sângele dumnezeiesc scurs pe ea şi a devenit instrument de mântuire.***

În ciuda tuturor afirmaţiilor sectare împotriva cinstirii Sfintei Cruci, ***Biserica Ortodoxă aduce următoarele argumente pentru cinstirea ei şi anume:***

- ***"Căci cuvântul crucii nebunie este pentru cei ce pier; dar pentru noi cei ce ne mântuim, este puterea lui Dumnezeu" (1 Corinteni 1,18);***
- ***"Dar mie să nu-mi fie a mă lăuda decât numai în crucea Domnului nostru Iisus Hristos, prin care lumea este răstignită pentru mine şi eu pentru lume" (Galateni 6,14);***
- ***"Fiindcă mulţi – despre care v-am vorbit adeseori , iar acum o spun plângând – se poartă ca duşmani ai crucii lui Hristos. Sfârşitul lor este Pieirea" (Filipeni 3,18-19).***

Să meditām adânc la cele relatate şi să ştim că fără Cruce nu există Mântuire. Amin!

Pr. Constantin Necula - Predică la Duminica Înălţării Sfintei Cruci - "Mântuieşte, Doamne, poporul Tău..."

(Duminica Înălţării Sfintei şi de viaţă purtătoarei Cruci)

Cunoscut că Praznicul Înălţării Sfintei Cruci, hramul cel binecuvântat al acestei Duminici este legat, în primul rând, de o altă lucrare pe care pogorârea cea plină de iconomie a Duhului Sfânt a îngăduit-o Sfintei Elena, maica bine-credinciosului împărat Constantin. Căci nu este vorba aici doar de aflarea şi înălţarea Sfintei Cruci deasupra credincioşilor din Ierusalim de către Patriarhul acelor zile. Căci nu pentru aceasta se deplasase cinstita maică până la Cetatea de har luminată a Sionului. Ci crugul sărbătorii Sfinţirii, Târnosirii Bisericii Învierii Domnului, era momentul care marca pregnant prezenta împărătesei pământeşti în cetatea Împăratului celui Răstignit.

Aflată în acea vreme în călătorie în Ţara Sfântă, Sfânta Elena ajunsese acolo cu două scopuri clare. Pe de o parte, vizitarea locurilor sfinte şi de cer pomenitelor fapte ale Domnului Hristos, dar şi încununarea lucrărilor uneia din cele mai minunate alcătuiri de pământ şi cer din lumea Bizanţului dintâi - Biserica Învierii Domnului. Ctitorind alte multe biserici (în oraşul de lângă Colonia [Koln] în care-şi avea dintâi sediul împăratul, în Roma, în Constantinopol sau satul sud-dunărean unde se născuse Elena), fericita maică vedea de-acum împlinindu-se visul

ei cel binecuvântat: un locaş de închinare în Ierusalim (în aceeaşi perioadă construise altul la Betleem, cinstind Naşterea lui Hristos).

Acest praznic îl cântăm lămurit în ziua de 13 septembrie, când "înnoindu-se dumnezeiescul locaş al Sfintei Învieri" (sinaxar), lăudăm aceasta prin cântarea Condacului: "***Ca un cer mult luminos s-a arătat Biserica, luminând pe toţi credincioşii, întru care strigăm: Această casă întăreşte-o, Doamne***," iar mai apoi, rostirii-laolaltă cu Icosul: "***Venind la noi Cuvântul după trup, scriind grăieşte Fiul tunetului: Văzut-am luminat mărirea pe care o avea Fiul de la Tatăl întru darul adevărului; şi celor care cu credinţa L-au primit pe Dânsul, ne-a dat tuturor stăpânire să ne facem fiii lui Dumnezeu; care nu din sângiuiri, nici din voie trupească, ci de la Duhul Sfânt ne-am născut şi casă de rugăciune am alcătuit strigând: Această casă întăreşte-o***."

Iată dar cum prilejul zidirii şi târnosirii Bisericii Învierii aduce în praznic Crucea. La fel cum odinioară Hristos pe Cruce răstignindu-Se, din adâncul mormântului face să izbucnească "***izvorul Învierii noastre, Biserica cea vie a Învierii noastre***".

Căci cântă biserica cea alcătuită din pietrele vii ale mărturiei: ***"Ca într-un cuptor nou, primitor de Dumnezeu, într-acest cort nou, toţi cei ce suntem din Israelul cel duhovnicesc, rouraţi fiind, strigăm: Binecuvântat eşti în Biserica slavei Tale, Doamne*** sau ***"Cei răniţi de dorul cel prea dulce şi dumnezeiesc, veniţi în această cămară de taină, să ne împreunăm cu Mirele Hristos, strigând: Bine eşti cuvântat în Biserica măririi Tale, Doamne!"*** (Cântările 2 şi 3 ale celui de-al II-lea Canon al Cantării 7, Utrenia 13 sept).

Icoana acestei Biserici în care mireasa noastră pentru Împărat este restaurată se arătă în chip minunat prin cuvintele: "***Astăzi cu haina cugetătoare, cusută de sus din dumnezeiescul dar, Biserica Ta, Doamne, ca o mireasă s-a împodobit şi cheamă spre veselie pe poporul său cel ce strigă: Toate lucrurile Domnului pe Domnul lăudaţi-L şi-L prea înălţaţi intru toţi vecii***” zidirea de-acum fiind oglinda plină de har a cortului celui vechi, restaurat în Hristos: "***Astăzi al doilea Adam, Hristos, a arătat ca un rai înţelegător acest cort nou care, în locul lemnului cunoştinţei, poartă arma Crucii, cea de viaţă aducătoare*** (...)" (Cântările 1,2 şi 3 ale celui de-al II-lea Canon al Cântării 8).

Miezul de foc al Praznicului trece - uşor - spre Cruce, căreia i se cântă: "***Ca un soare luminezi cu razele tale pe cei din întuneric şi pe demoni îi arzi, prea împodobită Cruce!***" (Cântarea 4, Canon 9), Luminânda Sărbătorii prăznuind în viersuire astfel: "***În Golgota Domnul Înălţându-Se de bună-voie pe Cruce, a***

lucrat mântuirea noastră prin înnoirea făpturii, şi în groapa cea de viaţă primitoare fiind pus, a treia zi a înviat ca un Dumnezeu. Pentru aceasta, împreună cu cetele cele fără de trup, săvârşim toţi înnoirea luminatei şi cinstitei Învieri".

Căci numai ca miez de Biserică, miez pururea reinnoitor al sensurilor depline ale Învierii, Crucea este păzitoarea a toată lumea, Crucea podoaba Bisericii; Crucea stăpânia împăraţilor; Crucea întărirea credincioşilor; Crucea mărirea îngerilor şi demonilor rană (Şi acum... a Luminândei).

Am insistat atât de mult asupra acestei relaţii Biserică - Sfântă Cruce, mai bine-zis Înviere - Biserică - Sfântă Cruce, pentru a ne lămuri asupra modului în care una se sprijină pe cealaltă şi pentru a ne lămuri de ce duşmanii Crucii sunt şi duşmanii Bisericii şi prin aceasta, oricât s-ar da ei ai lui Hristos, sunt şi duşmanii Învierii. Căci numai pe aşezarea aceasta întreit luminoasă stă izvorul de lumină care ne ţine credinţa, ne aprinde dragostea şi ne sporeşte nădejdea, până la hotarul împlinirii în Împărăţie.

De altfel, cântarea Laudelor Utreniei concentrează parcă mai vădit misterul de lumină al acestei relaţii: "***Astăzi dumnezeiasca şi sfinţita casă a Învierii lui Hristos luminat se înnoieşte, şi dumnezeiescul mormânt împarte lumii viaţă, dând izvor de nemurire şi revărsând râurile darurilor şi apele minunilor, dăruind tămăduiri celor care cântă Lui cu credinţă***" (Lauda 1); praznicul cerând de la noi efortul duhovnicesc marcat de cea de-a treia cântare din Laude: "***Dorind a vedea sfântul sceptru al Crucii, înălţat din mijlocul pământului, să ne curăţim mai înainte sufletele şi să ne luminăm minţile cu dumnezeiasca putere strălucindu-ne; şi să-L lăudăm pe Hristos, Cel ce, prin cinstitul Său lemn, dă sfinţenie celor ce se roagă cu credinţă şi cu căldură cântă Lui***".

Îndemnul final este clar. Unul la "înnoire" laolaltă cu toată firea şi curgerea istoriei, o facere a **Monahului Ioan** consemnând: ***"Înnoieşte-te, înnoieşte-te, noule Ierusalime, căci ţi-a venit ţie Lumina, şi slava Tatălui peste tine a răsărit. Această casă Tatăl a zidit; această casă Fiul a întărit; această casă Duhul a înnoit, a luminat şi a întărit, sfinţind sufletele noastre".*** Acelaşi zicând, ceva mai apoi, trecând înnoirea din planul macrocosmic, universal, în cel microcosmic - particular: "***Vino-ţi în pricepere, omule, fă-te nou în loc de vechi şi prăznuieşte înnoirile sufletului până când este vremea vieţii, să se înnoiască ţie calea a toată petrecerea. Cele de demult au trecut, iar toate s-au făcut noi. Cu acest fel de rod să prăznuieşti, cu bună schimbare schimbându-te. Aşa se înnoieşte omul; aşa să cinsteşti ziua înnoirilor***".

De-aici izvorând şi taina Sfinţirii apelor, acelea care, prin sfeştanie, curăţă firea. Căci altfel Crucea nu se face vădită! Şi-i zadarnică prăznuirea fără Biserică şi fără Crucea Învierii lui Hristos!

(Extras din cartea: Pr. Lect Univ. Dr. Constantin Necula - Iubesc, Doamne, ajută neiubirii mele!...)

Ieromonah Ioan Buliga: Crucea – semnul iubirii lui Dumnezeu pentru lume

„Doamne, armă asupra diavolului crucea Ta ai dat-o nouă; că se îngrozeşte şi se cutremură, nesuferind a căuta spre puterea ei”.

Diavolul are o aşa putere, încât într-o clipă ne-ar sfărâma de nu ar fi cu noi Dumnezeu, însă, cu cât noi ne depărtăm de buna vieţuire după Dumnezeu, ne dăm singuri în mâna diavolului.

Cu toţii suntem făptuitori ai uciderii pe care a făcut-o Cain asupra lui Abel *(cf. Facerea 4, 8)*. Cain a fost strămoşul fiilor oamenilor, iar Abel era cel ce aducea jertfă bineplăcută lui Dumnezeu, preînchipuindu-L pe Hristos. ***Cu toţii suntem autori ai acestei fapte a lui Cain, căci*** **pentru răutatea noastră a fost răstignit Hristos.** Aflându-ne ucigaşi de Dumnezeu, vom spune: *„Acum ce vom face, căci Dumnezeu era apărătorul nostru, acum diavolul ne va ucide când va vrea el”*. ***Aşa a spus Cain: oricine mă va întâlni mă va ucide, însă milostivul Dumnezeu a pus semn lui Cain ca tot cel care îl va întâlni să nu-l omoare*** *(Facerea 4, 14-15)*. De aceea puterea celui rău este oprită de puterea acestui semn.

Proorocul Iezechiel ne spune că, atunci când Ierusalimul a căzut în cele mai cumplite fărădelegi, ***îngeri nimicitori aveau să ucidă fără cruţare pe toţi, în afară de cei însemnaţi de îngerul lui Dumnezeu*** *(cf. Iezechiel 9, 4-6).*

La fel, Apocalipsa ne vorbeşte despre îngerul care avea pecetea Viului Dumnezeu. Îngerul a strigat cu glas mare, zicând: ***Nu vătămaţi pământul, nici marea, nici copacii, până ce nu vom pecetlui, pe frunţile lor, pe robii Dumnezeului nostru*** *(Apocalipsa 7, 2-3).*

La Mirungere, cel botezat este însemnat cu semnul Sfintei Cruci, spunându-se: „Pecetea darului Sfântului Duh". Prin Botez, este scos din blestemul strămoşesc şi este înfiat de către Dumnezeu, i se pune nume şi de acum el face parte din poporul lui Dumnezeu, este creştin, este chemat la nunta mântuirii.

Moise cu toiagul a despărţit apele Mării Roşii şi a scos poporul din ţara blestemului (cf. Ieşirea 14, 21). ***Drumul nostru din ţara robiei, din ţara păcatului şi până la pământul făgăduinţei este însăşi viaţa noastră. El este presărat cu încercări în care mulţi vor cădea. Mulţi, cârtind în viaţa aceasta, nemulţumiţi de ceea ce au, cad într-o răutate întunecată a minţii, înseşi gândurile lor se transformă în*** **şerpi otrăvitori,** ***care le ucid sufletul*** **(***cf. Numerii 21, 5-6).* Dar (iarăşi şi a câta oară?) Dumnezeu nu ne părăseşte. Dumnezeu, Care caută ca prin orice lucru să ne mântuiască, a făcut un lucru de care s-au mirat şi s-au cutremurat toate puterile cereşti.

Când cineva se îndrăgosteşte de altcineva, spun tinerii, vrea să fie băgat în seamă, să i se audă vocea, să apară în prim plan, să se afişeze. Şi au iubit oamenii păcatul, de aceea s-a înălţat şarpele în pustie pe un stâlp, şarpele reprezentând păcatul, s-a înălţat ca o arătare a „comorii omeneşti", a valorii pe care o pui pe soclu. Păcatul a fost înălţat de oameni şi Dumnezeu S-a pus în locul lui.

S-a suit Dumnezeu pe Cruce, S-a înălţat precum oarecând şarpele în pustie, „S-a afişat" în faţa tuturor ca un îndrăgostit şi a spus: ***„Iubiţi-Mă. Iată, am capul plin de sânge, părul vâlvoi, mâinile însângerate; am alergat după voi, străjerii m-au întâlnit şi m-au rănit, vălul mi l-au luat cei ce păzesc zidul"*** *(Cânt. Cântărilor 5, 7).*

Atât de mult a iubit Hristos lumea, încât, „în noaptea în care a fost vândut, mai vârtos Însuşi pe Sine S-a dat pentru viaţa lumii: Luaţi, mâncaţi, acesta este Trupul Meu. (…) Beţi dintru acesta toţi, acesta este Sângele Meu". Atât de mult

a iubit Hristos lumea, încât ne-a însemnat în palmele Sale *(cf. Isaia 59, 16)*, ***braţele le-a întins spre noi în semn de îmbrăţişare, o îmbrăţişare eternă.***

Pe Cruce a arătat Hristos cât de mult a iubit lumea, Crucea a fost patul Său de dragoste. S-a culcat şi a dormit un somn greu şi dintr-o coastă a Sa a ieşit viaţa oamenilor, mântuirea oamenilor, noua Evă: Biserica celor vii *(cf. Facerea 2, 21-22; 3, 20).*

Pentru aceea şi ***Dumnezeu L-a preaînălţat şi I-a dăruit Lui nume care este mai presus de orice nume*** (Filipeni 2, 8-10). Răstignirea pe Cruce a fost lucrarea pentru care Hristos a fost slăvit şi încununat. Din tot ceea ce a făcut Hristos pe pământ, acesta a fost punctul culminant, prin această jertfă ni s-au răscumpărat păcatele. ***Puţin lucru este pentru Cel Atotputernic să facă minuni şi tămăduiri, îngerii nu s-au mirat de aceasta, căci era ceva obişnuit, s-au mirat însă atunci când au văzut pe Stăpânul tuturor, pe Cel Care ţinea toate şi avea putere peste toate, smerindu-Se pe drumul Crucii, Împăratul fără coroană, fără haina de împărat, bătut şi batjocorit de oameni.***

Pentru aceasta a venit Hristos pe pământ, pentru a aduce această jertfă. ***Acum sufletul Meu e tulburat, şi ce voi zice? Părinte, izbăveşte-Mă de ceasul acesta. Dar pentru aceasta am venit în ceasul acesta*** *(Ioan 12, 27)*. Şi noi ne rugăm să ne izbăvească Dumnezeu din necazurile noastre, din scârbe şi din boli, dar pentru aceasta ne-am născut – ***ne-am născut pe acest pământ pentru a pătimi, şi noi nu ne suntem de ajuns nouă înşine pentru a ne mântui, ci patima lui Hristos împlineşte, desăvârşeşte neputinţa noastră.***

Crucea este lauda lui Hristos, jertfa ce a adus-o în dragostea Sa pentru oameni. ***Ea nu este unealta pe care a fost torturat Hristos, aşa cum spun ereticii, ci este arma ce s-a întors împotriva celui ce o mânuia, este laţul în care s-a prins cel care l-a întins, este groapa în care a căzut cel care a săpat-o.***

Diavolul nu poate să o sufere pentru că îi aminteşte de cea mai mare înfrângere a sa. Ce nebunie – spune el – era un copil, era în mâinile mele, cu arma mea ameninţam tot poporul Său, şi iată-mă la pământ cu capul tăiat… de un copil, ce ruşine ***(cf. I Regi 17, 51)***. Diavolul *se cutremură şi se îngrozeşte, nesuferind a mai vedea* vechea armă a sa, căci cu ea a fost înfrânt. ***De aceea, Crucea este semnul bucuriei pentru creştini, iar dacă la praznicul Înălţării Sfintei Cruci este post, este pentru că postul ne face mai curaţi şi astfel prăznuim aşa cum trebuie acest praznic, iar nu în ospeţe şi beţii.***

Înainte de a doua venire a lui Hristos ***se va arăta pe cer semnul Fiului Omului*** *(Matei 24, 30)*. Întrebaţi-i pe cei ce defaimă crucea care este acest semn. Precum împăratul, când venea într-o cetate, întâi trimitea sceptrul său ca să se vestească venirea sa, aşa se va arăta acest sceptru al lui Hristos vestind venirea Sa, ***sceptru care mai întâi a aparţinut diavolului, dar care apoi a fost luat de Hristos ca un trofeu de război şi aşezat la loc de cinste în Biserică*** *(cf. I Regi 21, 9)*.

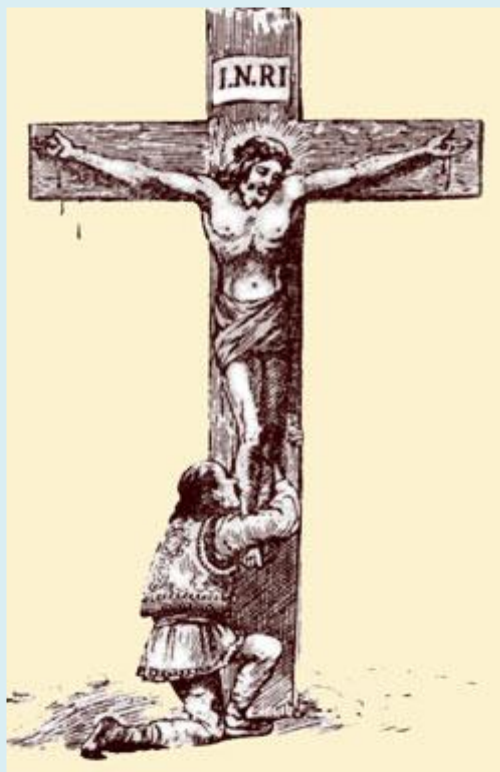
Crucea este steagul creştinilor; proorocul Isaia spune la capitolul 11, versetul 12: ***El va ridica steag pentru neamuri*** şi, având un trecut atât de glorios, care aduce slavă lui Dumnezeu, ***ar fi o nebunie să ne ruşinăm a face cruce.*** Ea este lauda lui Hristos, aşa cum spune şi apostolul**:** ***iar mie să nu-mi fie a mă lăuda decât în crucea lui Hristos.***

Iar noi, afară de Crucea aceasta materială pe care o purtăm la gât, să o purtăm cu demnitate şi pe cea spirituală, Crucea vieţii, pe care o ducem fiecare la locul nostru de trai:
- **Crucea călugărilor**, înconjuraţi în vremea noastră de tot felul de ispite, într-o vreme când viaţa duhovnicească s-a răcit şi mângâierile harului sunt tot mai rare;
- **Crucea căsătoriţilor**, confruntaţi cu necazuri fără ieşire: beţie, certuri, copii care sunt obraznici oricât i-ai educa, pentru că sunt contaminaţi de ceilalţi şi de duhul de astăzi al vieţii destrăbălate;
- **Crucea tinerilor**, confruntaţi cu un asalt al destrăbălării, când, dacă nu bei, nu fumezi, nu desfrânezi, nu te porţi violent, îţi spun că eşti prost… dar proştii se numără la urmă, atunci când va ieşi sufletul din trup;
- **Crucea bătrânilor,** care în suferinţele bătrâneţii privesc nedumeriţi la o lume care parcă în vremea lor nu era aşa, era altfel.

Oriunde ne-am duce – la şcoli, în ţări străine – să ne purtăm Crucea noastră aşa cum este, căci o ducem numai până la cimitir şi acolo se termină drumul Crucii, se termină greutăţile vieţii acesteia, şi să iubim această Cruce, pentru că, chiar dacă este grea, ea ne mântuieşte.

(Ierom. Ioan Buliga, Deşertăciunile lumii. Ediţie completă. Volumele I-II-III-IV Ed. Măn. Jacul Românesc).

Părintele Iosif Trifa - La picioarele Crucii se poate afla taina mântuirii sufleteşti

Din toate părţile primesc întrebări despre tainele mântuirii sufleteşti. ***Taina cea mare a mântuirii sufleteşti se poate afla numai la picioarele Crucii.*** Înţelesul şi taina mântuirii sufleteşti nu stă în aceea că îţi pui în gând să ieşi mai întâi din răutăţi ca să te faci un creştin bun, ci taina cea mare a mântuirii sufleteşti stă tocmai în aceea ca păcatele şi răutăţile să te doboare la picioarele Crucii… Să cazi la picioarele Crucii doborât de greutatea păcatelor… Să cazi plângând la picioarele Crucii, aşa cum eşti, plin de răutăţi.

Carul mântuirii tale sufleteşti atunci începe a porni la drum, când simţi că te înăbuşă răutăţile şi cauţi o scăpare, când simţi o pieire şi cauţi o mântuire, când te simţi într-o prăpastie şi cauţi o ieşire, când te simţi în întuneric şi doreşti o lumină, când simţi că te-a schilodit păcatul, când simţi că te-a orbit patima, când simţi că nu mai poţi sta şi umbla pe picioarele tale şi strigi cu lacrimi din adâncul sufletului: „Iisuse Mântuitorule, mântuieşte-mă şi mă tămăduieşte!"

Să cauţi mai întâi să te faci bun şi apoi să pleci la Domnul ar însemna să înjugi boii înapoia carului.

Începutul mântuirii tale se face atunci când păcatele tale te pleacă şi te apleacă la picioarele Crucii. Dumnezeu Însuşi te atrage în diferite chipuri la picioarele Crucii. „***Şi pe toţi vă voi trage la Mine***”, zicea Mântuitorul către apostoli (In 12, 32).

Când în tine se trezeşte o dorinţă de a ieşi din ticăloşie, când în tine se trezeşte un suspin sufletesc, când din ochii tăi iese pe furiş câte o lacrimă de durere pentru ticăloşia ta, când atare necaz soseşte şi poposeşte la tine, atunci să ştii, dragă cititorule, că Duhul lui Dumnezeu lucrează în tine şi vrea să te aducă la picioarele Crucii. Însă când Duhul lui Dumnezeu începe a lucra în om, atunci începe şi satana a lucra cu toate meşteşugurile lui, pentru că se vede în primejdia de a-şi pierde un credincios. Vocea diavolului e aceea care şopteşte unora: „Eşti prea păcătos, omule, ca să ai iertare… că doară n-ai omorât pe nimeni să te faci «pocăit»”…

N-asculta, dragă cititorule, n-asculta de şoaptele şi amăgirile diavolului, ci lasă-L pe Duhul lui Dumnezeu să te atragă tot mai mult la picioarele Crucii. Lasă-te, dragă suflete, lasă-te atras cu totul la picioarele Crucii, căci numai acolo ţi se arată taina cea mare a vieţii şi a mântuirii sufleteşti. ***Minunea cea mare a schimbării unei vieţii păcătoase, minunea cea mare a învierii păcătoşilor la o viaţă nouă, se petrece şi se poate petrece numai la picioarele Crucii.***

Căzut la picioarele Crucii, ţi se deschid ochii ca să vezi lumea şi să te vezi pe tine însuţi în lumina Evangheliei.

- *La picioarele Crucii te afli pe tine însuţi şi rosturile vieţii tale.*
- *La picioarele Crucii afli cât de grozav a fost păcatul tău, că a trebuit ca Însuşi Iisus, Fiul lui Dumnezeu, să moară pentru tine şi iertarea ta.*
- *La picioarele Crucii afli cu ce fel de dragoste te-a iubit Dumnezeu Tatăl, că pe Însuşi Fiul Său L-a jertfit pentru tine.*
- *La picioarele Crucii afli că Iisus este un Mântuitor al tău, Care a murit pentru tine, pentru păcatele tale, pentru iubirea ta şi pentru scăparea ta.*
- *La picioarele Crucii ţi se deschide mintea şi gura ca să strigi îngrozit: „O, nebunul de mine, cu câtă dragoste m-a iubit Tatăl şi cu câtă ură l-am urât eu pe de aproapele; cât a suferit Mântuitorul pentru mine şi eu am sărit în capul vecinului pentru toate nimicurile; cu ce dar m-a îmbiat Crucea şi eu l-am respins!”…*
- *La picioarele Crucii afli că tu nu mai eşti al tău,* ***ci eşti al lui Iisus Hristos, Care te-a răscumpărat cu un preţ mare; eşti averea Celui răstignit*** *(I Cor 6, 19-20).*

Dar la picioarele Crucii nu ţi se deschid numai ochii înţelegerii, ci capeţi de sus şi un dar, o putere, un ajutor să ţi schimbi viaţa. Stând la picioarele Crucii, o putere de sus îţi schimbă inima, îţi schimbă ochii, îţi schimbă urechile, mâinile, vorbele şi purtările. Când ai aflat cu adevărat Crucea Mântuitorului, nimeni nu te mai poate ridica de la picioarele ei. O viaţă întreagă o petreci lângă Crucea Mântuitorului şi sub darurile ce se revarsă din ea.

Dragă cititorule! Hotărârea ta împotriva păcatelor nu ajunge nimic dacă n-ai îngenuncheat cu ea mai întâi la picioarele Crucii; dacă nu stai mereu cu ea sub darurile ce izvorăsc din Jertfa cea sfântă a Crucii. Diavolul încă nu se sperie când te hotărăşti contra păcatelor, căci ştie el că de la hotărâre până la faptă este mult; diavolul nu se sperie nici chiar când pui jurământ să ieşi din rele (şi pe urmă mai afund te bagi în ele), dar se îngrozeşte satana şi tremură când te ridici ca fiul cel pierdut, din evanghelie, şi, plângând cu amar ca şi în faţa Crucii Mântuitorului, cazi în braţele Tatălui Ceresc şi începi o viaţă nouă ca unul ce mort ai fost şi ai înviat, pierdut ai fost şi te-ai aflat.

În imaginea de la pagina 15 se vede calea cea strâmtă a vieţii. Această cale are la intrare numai o uşă îngustă. Toţi cei ce vor să apuce pe calea vieţii trebuie să intre prin această uşă îngustă, iar această uşă este Crucea şi Jertfa lui Iisus. „***Eu sunt uşa; de va intra cineva prin Mine se va mântui***” (In 10, 9), a zis Iisus.

Această uşă e Crucea şi Jertfa Lui cea sfântă. Numai cine intră prin această uşă capătă dar şi putere de sus să înainteze tot mai sus, mai sus, spre culmile Ierusalimului sufletesc, spre culmile vieţii şi fericirii veşnice.

(Preot Iosif Trifa, din Adânciri în Evanghelia Mântuitorului)

Preot Sever Negrescu - Naşterea Crucii sau certitudinea Învierii

După Naşterea Mamei, urmează Naşterea Crucii, după trecerea Naşterii Maicii Domnului, iată, Înălţarea Sfintei Cruci a sosit. De cele mai multe ori calendarul face, parcă, un salt peste tot şi peste toate, ducându-ne la esenţial. Când spunem Sfânta Cruce, personalizăm întreaga existenţă, parcă am spune Sfânta Maria, sau Sfânta Ana, sau Sfânta Paraschiva, sau Sfânta Vineri, sau Sfânta Elena, sau, sau, sau…

La 14 septembrie, prăznuim Înălţarea Sfintei Cruci. Un an întreg facem, ce facem şi pierdem Crucea şi răscrucea vieţuirii, adică sensul şi consensul existenţei; vine acum o Sfântă Elena, mamă de Constantin, Împărat creştin şi ne regăseşte Sfânta Cruce şi o înalţă şi noi, în loc să strigăm Doamne miluieşte-ne, iarăşi o pierdem. Până când?

Până când ne dăm seama că Sfânta Cruce este izvorul sărbătorilor, taina tainelor. În fiecare sărbătoare există Sfânta Cruce. Fără Cruce n-ar fi existat Înviere, fără Înviere, zadarnică ar fi credinţa. **În taina mântuirii fiecăruia dintre noi şi a lumii întregi, partea cea mai adâncă este Sfânta Cruce.**

Prin Cruce, deşi născuţi pe pământ, suntem înrădăcinaţi în cer; prin Cruce, lumea devine o Horă a laudelor pe care Sfântul Apostol Pavel o ţine înainte, dând chiot: ***Să nu-mi fie a mă lăuda decât în Crucea Domnului nostru Iisus Hristos, prin care lumea este răstignită pentru mine şi eu pentru lume*** (Galateni 6, 14). Extraordinar strigăt pe care nu-l mai auzim, sau dacă-l auzim din an în an, nu-l mai înţelegem: ***Lumea să fie răstignită pentru tine şi tu pentru lume!***

Uitând să reaşezăm Crucea în inima creaţiei, nu mai suntem creatori, devenim nişte puncte - puncte care aleargă pe o coală albă de hârtie către ultimul punct al disperării. Or, crucea este cea care ne ajută, ea înseamnă Înălţare, ea este rezumatul mântuirii, forma concisă a vieţii.

Este atât de greu să îmbrăţişăm Crucea când ea, oricum, ne îmbrăţişează şi, prin Înălţare, omoară ceea ce este mai josnic în noi, adică păcatele şi smintelile noastre?!

A ajuns jenant să purtăm o cruciuliţă la piepturile noastre şi o sfântă Cruce în sufletele noastre când ea, oricum, ne poartă în braţe cum o mamă iubitoare îşi poartă pruncii?!

Prin inteligenţă, prin cercetări şi descoperiri, putem înţelege orice taină (fără a o elucida), doar prin trăire ne putem lăsa înţeleşi de taina Crucii. Aceasta, prin toate celelalte, există şi pentru cei ce se mântuiesc şi pentru cei ce pier. ***Pentru ultimii este nebunie, pentru primii este puterea lui Dumnezeu*** (I Corinteni 1, 18).

Sfânta Elena nu doar a cercetat locul şi a descoperit Crucea Mântuitorului, dar a şi trăit-o, înălţând-o. Cu cât suntem mai puţin trăitori ai Crucii, cu atât mai mult ajungem consumatori de îndoieli, amăgiri, bănuieli. ***Fără a trăi Crucea lui Hristos, ne îndoim şi îndoim pe alţii, amăgim şi ne lăsăm amăgiţi, bănuim şi ne lăsăm bănuiţi.***

Înălţarea Sintei Cruci sau Naşterea Sfintei Cruci în sufletul fiecărui om înseamnă, dincolo de toate, certitudinea Învierii. Dumnezeu să ne învrednicească de o astfel de Naştere!

(Preot Sever Negrescu, Prolog din Proloage. Lecturi patristice dintr-un calendar uitat, Editura Mitropolia Olteniei, 2008)

Părintele Nicolae Tănase - Predică la Înălţarea Sfintei Cruci

Fiecare dintre noi suntem datori să purtăm Crucea de care se vorbeşte în Sfânta Evanghelie. Aţi observat că se zice aşa acolo: „Dacă va vrea cineva să se lepede de sine, să-şi ia crucea şi să-Mi urmeze Mie". „Dacă va vrea..." – nu obligatoriu; dacă vrei să te mântuieşti, leapădă-te de tine, ia-ţi crucea şi urmează lui Hristos. Şi du crucea cu El.

De multe ori am scurtat din cruce. Să recunoaştem împreună că fiecare am dus şi ducem o cruce: ori avem o cruce a căsătoriei, ori avem o cruce a vieţuirii singuri, ori avem o cruce a vreunei boli, ori avem altă cruce, a vreunei supărări.

Crucea trebuie dusă cu mulţumire. Crucea trebuie dusă fără cârtire. Crucea trebuie dusă cu Hristos, nu fără Hristos şi nici în alt sens decât Golgota. Adică Însuşi Dumnezeu S-a răstignit pe cruce; acolo să ajungem noi.

Şi de asemenea, să recunoaştem împreună că de multe ori am scurtat din cruce, am tot tăiat. Spre exemplu, poate mulţi ani am tăiat din crucea Postului şi am ajuns aproape de patimile Domnului cu crucea ciuntită, cu crucea neîntreagă.

Poate am scurtat din cruce cârtind, în ale căsătoriei, spre exemplu, sau în ale bolii sau în alt fel am scurtat din crucea noastră. Şi în felul acesta, nu putem să ajungem cu crucea acolo unde suntem întrebaţi ce fel de cruce am dus.

Noi avem de dus doar crucea păcatelor noastre şi acelea deja răscumpărate. Dumnezeu ne doreşte pe noi aducători de cruci pe Golgota. Cum El Şi-a purtat crucea şi noi să ne purtăm crucea. El Şi-a purtat o cruce grea. În crucea aceasta erau purtate toate păcatele noastre, ale tuturor oamenilor, din toate timpurile.

Iar noi ne ducem doar crucea noastră, a păcatelor noastre şi acelea răscumpărate prin Iisus Hristos, Domnul.

Libertatea aceasta pe care ne-o lasă Dumnezeu, de a ne lua crucea şi a urma Lui, nu trebuie rău înţeleasă. Pentru că de libertatea aceasta vom da cândva şi seamă. Ce am zice despre un om pe care l-am găsi mort în casă de foame, de frig, el având şi bani şi mâncare şi lemne pentru sobă şi celelalte? L-am condamna şi am zice: de ce nu s-a folosit de cele ce a avut?

Aşa şi noi vom fi condamnaţi: de ce nu ne-am folosit de ceea ce Dumnezeu ne-a dăruit? Ne-a dăruit crucea Lui, jertfa Lui, Sângele Lui, Corpul Lui, din care să ne împărtăşim în chipul Sfintei Împărtăşanii din care, mâncând, viaţă veşnică să avem. Amin.

“Iubirea nebună” a lui Dumnezeu şi taina slujirii: “A te dărui, fără să te impui…”. Părintele Stăniloae despre sensul crucii ca împreună pătimire odihnitoare că: “Numai Crucea dărâmă zidul; Biserica stă pe iubirea răstignită”

Reluăm, în lumina sărbătorii închinate Sfintei Cruci, fragmente dintr-o carte minunată, dar prea puţin cunoscută: “Pr. M. Costa de Beauregard şi Pr. Dumitru

Stăniloae. Mica dogmatică vorbită. Dialoguri la Cernica“, tradusă după originalul francez cu titlul mult mai inspirat: “Ose comprendre que Je t`aime” (“Îndrăzneşte să înţelegi că Eu, Dumnezeu, te iubesc!“) şi re-editată în 2007 la Editura Deisis.

Este o carte prin care dialogul celor doi teologi şi trăitori face ca Dogmele şi Tainele Bisericii să devină nu doar ceva mai puţin abstract, mai puţin “ezoteric” şi ermetic, nu doar ca acestea să fie “traduse” într-un limbaj accesibil creştinului obişnuit, ci chiar să dobândească cea mai vie, mai concretă, mai caldă şi mai “dulce” expresie. Cu deosebire primul capitol de mai jos (intitulat “Compasiunea dumnezeiască“ în original) ne face prezentă şi vie într-un chip inegalabil Taina Iubirii “nebune” a lui Dumnezeu, care S-a dăruit oamenilor pe Cruce şi ne arată care ar trebui să fie consecinţele acesteia asupra relaţiilor dintre oameni.

S-a spus adeseori că Părintele Stăniloae a fost un teolog prin excelenţă al iubirii şi al delicateţii, al gingăşiei (cuvinte recurente în discursul său obişnuit), dar toate acestea sunt roade ale Duhului lucrător cu putere în inimă şi în scrisul său. Ei bine, energiile harice izvorâte din Duhul Sfânt aş zice că pot fi “pipăite” cu uşurinţă printr-o lectură răbdătoare şi evlavioasă a cuvintelor de mai jos, iar după asimilarea lor cu greu mai poate cineva, credem, să nu poată să “înţeleagă” cum anume ne iubeşte Dumnezeu pe noi! Pentru că prin darul extraordinar al Cuvântului şi al delicateţii pe care le-a primit şi cultivat, Părintele Dumitru Stăniloae izbuteşte să-L facă pe Dumnezeu “transparent” (cum îi plăcea să se exprime adesea) în plenitudinea sa chiar şi numai printr-un text.

“Crucea Ta, Doamne, s-a preaslăvit cu puterea Ta nespusă, că smerenia Ta mai presus decât toată puterea s-a arătat, prin care cei puternici s-au zdrobit de Pământ şi săracii la cer s-au ridicat” (Octoihul, glas 1, duminică, cântarea 9).

Crucea este germenul oricărei împăcări, poarta comuniunii dintre toţi oamenii, depăşirea întregii singurătăţi.

“Crucii Tale ne închinăm, Stăpâne, şi sfânta Învierea Ta o cântăm şi o mărim!” (Înălţarea Sfintei Cruci, 14 septembrie).

“Trebuie restaurată comunicarea dintre oameni. Acest lucru este cu putinţă numai prin compasiune, suferind pentru ei, jertfindu-ne pentru ei; doar astfel poţi deschide poarta celuilalt. Oamenii sunt foarte neîncrezători. Numai o dovadă de iubire care merge până la jertfă prin care omul se dăruie celuilalt poate câştiga inima celuilalt. Atunci însă Îl imităm pe Hristos“. Dar această

“imitaţie” a lui Hristos este o unire cu El; trebuie ca Hristos să Se încorporeze în noi şi să ne refacă în Sine după El, Modelul nostru originar.

Slava Crucii

Crucea este uşa Împărăţiei cerurilor. Trebuie să regăsim sensul Crucii ca biruinţă asupra morţii spirituale, biruinţă a iubirii. “Avem adeseori o reprezentare parţială despre Cruce şi despre taina ei redusă la faptul de a suporta o asceză, de a ne înfrâna de la plăceri, de la tot felul de satisfacţii. Există însă şi un alt sens al Crucii: compasiunea pentru celălalt. Cu siguranţă însă nu putem face totul pentru celălalt dacă ţinem la plăcerile noastre egoiste, dacă omul este legat de lăcomie, pofta de stăpânire, mândrie. Aceasta arată însă numai aspectul negativ al Crucii. Pot să mă apropii de celălalt fără să-i vorbesc despre Cruce, arătându-i însă că sunt gata la toate sacrificiile pentru el. Dacă este bolnav, mă voi duce la el, voi rămâne împreună cu el. Celălalt poate suporta el însuşi greutăţi, persecuţii, şomaj… Iar eu pot să port împreună cu el această Cruce.

Inima celuilalt poate fi mişcată dacă vede că eu port o Cruce pentru el. Atunci el va înţelege sensul Crucii fără ca eu să îi spun că tocmai Crucea este cea care mă împinge să fac aceasta. O fac pur şi simplu.

Să nu le predicăm doar oamenilor să-şi ia Crucea, ci să o luăm noi înşine ajutându-i pe ceilalţi. Voi ajunge astfel la convingerea că această Cruce nu este o suferinţă pentru mine. Sufăr pentru celălalt, dar această suferinţă pentru el mă bucură, mă odihneşte, cum spune un monah de la Athos.

Dacă trec pe lângă el, dacă nu rămân împreună cu el, dacă nu-l ajut, voi suferi toată viaţa. Poate că el se va pierde pentru totdeauna. Va spune: “Ce fel de preot e acesta? Ce fel de creştin e acesta?” Astfel, atunci când sufăr pentru el sunt mulţumit. De aceea Hristos pe Cruce e liniştit; Sfântul Chiril al Alexandriei spune că El a adormit”.

“Somn învietor în mormânt dormind, Hristoase Doamne, din cel greu somn al păcatului ai sculat tot neamul omenesc cel păcătos” (Sâmbătă Mare, Prohodul, starea a 2-a).

Desigur, pe Cruce Hristos spune şi cuvântul: ***“Dumnezeul meu, pentru ce M-ai părăsit?” (Mc 15, 34).*** Dumnezeu trăieşte împreună cu mine, omul, faptul de a se simţi părăsit de Dumnezeu. Slavă Ţie, Hristoase Dumnezeul nostru, Care ai vrut să împingi tăgăduirea de sine până într-acolo!

“Hristos a vrut să dea oamenilor asigurarea faptului că Dumnezeu nu vrea să intervină pentru Fiul Său; nu vrea să-L răzbune. Dumnezeu e lipsit de apărare în faţa respingerii oamenilor; nu Se apără pe Sine Însuşi. Putea interveni, dar nu vrea să o facă. Vrea să dea exemplu suferind pentru oameni, necomportându-se ca un om, nefiind supus reacţiilor.” Îşi iubeşte Fiul, dar nu-L preferă oamenilor. Îl lasă în suferinţă.

Când Hristos spune: “Dumnezeul meu, Dumnezeul meu!”, El afirmă că Dumnezeu există: “El spune atunci oamenilor: <<Tatăl Meu nu vrea să reacţioneze împotriva răutăţii voastre: nu vrea să vă pedepsească nici chiar pentru a-L apăra pe Fiul Său>>. Dumnezeu preferă mântuirea oamenilor odihnei Fiului Său.“

Această dimensiune a “iubirii nebune” a lui Dumnezeu pentru oameni a fost subliniată de Nicolae Cabasila în secolul al XIV-lea. Acest autor duhovnicesc bizantin scrie că trebuia ca Dumnezeu “să facă să nu fie trecută cu vederea această iubire, arătându-i nemărginirea şi convingându-ne că ne iubeşte cu o iubire neasemănată. Atunci găseşte această lepădare de Sine, Se străduieşte şi Se lasă să îndure rele şi încercări pentru a-i atrage, după ce i-a convins de iubirea Sa pe cei pentru care a suferit, chiar pe oamenii care fugeau de Bunătatea prin excelenţă, convinşi că erau urâţi“. (Viaţa în Hristos)

Oamenii cred că Dumnezeu este indiferent, incapabil de a suferi pentru ei. Satana, care este “tatăl minciunii” (În 8, 44), Îl calomniază pe Dumnezeu în faţa oamenilor. ***Pentru a-Şi arăta bunătatea şi iubirea Sa de oameni, Dumnezeu li se înfăţişează lipsit de apărare şi suferă pentru ei. “Mulţi spun: există un Dumnezeu, dar El nu este bun, pentru că îngăduie suferinţă. E un lucru de neînţeles pentru lume. În taina Crucii se manifestă bunătatea lui Dumnezeu. El nu pedepseşte, nu reacţionează, acceptă totul, chiar suferinţa, chiar moartea Fiului Său din iubire pentru oameni. Dacă omul nu se mântuieşte, e pentru că rămâne indiferent la aceasta.”***

Valoarea persoanei

“Valoarea persoanei este veşnică. Dacă o diminuăm în Dumnezeu, o diminuăm şi în om. Aici se arată valoarea numelui. În fiecare Sfântă Taină persoana este numită cu numele ei, fiind astfel pusă în valoare pentru totdeauna. Dacă persoana are o valoare pentru Dumnezeu, ea are o valoare veşnică. Câtă vreme nu luăm în serios persoana, nu suntem cu adevărat oameni şi-L dispreţuim pe Dumnezeu ca Persoană. Mântuirea nu priveşte specia umană, ci persoanele. Creştinismul vede valoarea veşnică a omului pentru că vede importanţa persoanelor. Persoana nu se

lasă cunoscută în întregime în actele ei de iubire şi de libertate, ea este totdeauna surprinzătoare, totdeauna nouă. Nu este un obiect. E mai aproape de noi decât un obiect şi în acelaşi timp, rămâne extrem de misterioasă. Pe măsură ce o cunosc, îşi dezvăluie profunzimile, posibilităţile ei surprinzătoare. Se adânceşte. Dumnezeu e simţit ca o persoană foarte apropiată, Care vine la noi şi Se îngrijeşte de noi.

Persoana nu poate fi izolată. Ea nu există decât în comuniune. Se realizează pe măsura interesului ei pentru celălalt şi a interesului celuilalt pentru ea. E taina Sfintei Treimi. Hristos arată valoarea veşnică a persoanei umane făcându-se omul personal, cum spune Sfântul Teodor Studitul. În Hristos avem adevărata umanitate, o umanitate cât se poate de personală şi avem de asemenea revelaţia Numelor personale ale lui Dumnezeu: Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh, întru Care e botezat orice creştin. Dumnezeu este numit şi omul este numit. Numele aparţine relaţiei bipersonale. Dumnezeu Îşi descoperă Numele Său şi invocă numele persoanei umane dăruindu-i-se.

E aici legătura între Taina Crucii şi Taina persoanei. Pe pământ omul trece prin multe încercări. Fiecare suferă o cruce. Ea este grea şi lipsită de semnificaţie pentru cel care nu are pe cineva să-l mângâie. Dacă ar găsi alături de sine o astfel de persoană, Crucea i-ar deveni mai uşor de suportat descoperindu-i-se însuşi sensul Crucii. Sensul pozitiv al Crucii este acela de a ne îngădui să ne realizăm ca oameni.

"Veniţi la Mine toţi cei osteniţi şi împovăraţi şi Eu vă voi odihni pe voi…. Căci jugul Meu e uşor şi sarcina Mea este uşoară" (Mt 2, 28-30)

"Nu ne putem realiza fără comunicarea noastră celuilalt. Nu putem deschide poarta celuilalt, nu putem dărâma zidul care-l închide pe celălalt şi zidul care ne închide pe noi înşine, fără experienţa Crucii. Hristos a dărâmat zidul despărţitor. Numai Crucea dărâmă zidul. Intrăm în viaţă prin comunicarea cu celălalt. Intrăm la Dumnezeu prin Cruce, primind de la Hristos puterea de a-L însoţi. Civilizaţia de astăzi suferă de această izolare a omului.

Am văzut un spital modern. Am fost izbit de tehnicile extraordinare. Din întâmplare, am observat printr-o uşă deschisă două femei întinse, aproape epuizate, neputând să-şi ţină ochii deschişi. Nici o persoană alături de ele să le spună un cuvânt….
Nu putem înlocui persoana prin tehnică. Prefer să rămân în sărăcia mea, dar să fiu împreună cu soţia şi fiica mea. Pentru aceasta e nevoie de iubire, e nevoie de dăruire. Lucru greu, fiindcă-mi jenează comoditatea. Dar dacă evit să fiu aproape

de celălalt, atunci voi suferi poate chinuri veşnice. ***Crucea care mă mântuieşte nu este suferinţa mea, ci suferinţa celuilalt; suferă el pentru mine sau sufăr eu pentru el. Hristos a suferit pe Cruce pentru ceilalţi - nu pentru Sine Însuşi sau pentru un grup anume în dispreţul unui alt grup.”***

“Omul poate îndura boala, dar duhul abătut cine-l va ridica?” (Pilde 18, 14)

Cine este celălalt?

“Este omul. Dar nu există separaţie între Dumnezeu şi ceilalţi. Pentru că dacă intrând în comuniune cu celălalt găsesc viaţa, găsesc atunci viaţa veşnică. Această iubire cu celălalt durează veşnic. Dar iubirea nu durează decât prin Dumnezeu: Prezenţa lui Dumnezeu în iubirea mea pentru celălalt îmi dă o responsabilitate extraordinară; iubirea mea se va adânci şi va dăinui. Aceasta arată că trebuie de asemenea să mă deschid tot mai mult Tatălui ceresc, iubindu-L. În fiecare semen trebuie să văd pe Fiul lui Dumnezeu. Dacă nu mă deschid Tatălui depăşindu-mi mândria, nu-mi pot depăşi mândria nici faţă de celălalt.

Doamne Iisuse Hristoase, dă-mi iubirea şi smerenia Ta!

“Nu e cu putinţă ca omul să fie uman fără Dumnezeu. O umanitate în afara lui Dumnezeu nu durează, nu rezistă. Nu putem rămâne în iubire fără Dumnezeu. Trebuie să simţim că această iubire ne vine de la Dumnezeu, că avem o responsabilitate faţă de celălalt, că suntem responsabili faţă de el înaintea lui Dumnezeu; dacă o simte aşa, celălalt nu va putea rezista iubirii. Dar iubirea mea e extrem de ameninţată: fiecare interes propriu, fiecare impuls egoist slăbeşte iubirea mea pentru celălalt. ***Dacă acela care mă iubeşte se simte responsabil de mine în faţa lui Dumnezeu, atunci se trezeşte şi propria mea responsabilitate. Pot avea sentimentul că Dumnezeu este Cel care vrea aceasta. Dar şi eu am o responsabilitate pentru el în faţa lui Dumnezeu. Nu găsesc în mine o responsabilitate totală faţă de celălalt pe care-l iubesc decât dacă este prezent Dumnezeu: e nevoie de un al treilea, de un martor care ne iubeşte. Dumnezeu este acest martor. El îmi arată valoarea veşnică a celui pe care îl iubesc.***

Nu-l putem iubi pe om fără Dumnezeu. Altminteri este vorba de o filantropie lipsită de lumină pe care numai Dumnezeu o poate da iubirii noastre. Celălalt pe care-l iubesc e iubit de Dumnezeu, e scopul lucrării divine, scopul Crucii lui Iisus. Iisus a murit pentru el; iar aceasta dezvăluie valoarea lui veşnică în ochii lui Dumnezeu.”

Dobândirea iubirii

Cum să dobândim iubirea? Ce-i de făcut atunci când descoperim că nu iubim? Cum să nu deznădăjduim de iubire?

Doamne Iisuse Hristoase, iubire infinit compătimitoare, fără lipsuri şi nevoi şi dăruitoare, dă-ne iubirea Ta de oameni. Dă-ne să-i iubim pe cei pe care-i iubim aşa cum îi iubeşti Tu, Iisuse! Amin.

“Trebuie să ne împărtăşim - să ne dăruim împărtăşindu-ne celuilalt. Mulţi spun: n-am răbdare în rugăciune; îmi vin tot felul de gânduri. Dar dacă ne aducem aminte de celălalt în rugăciune, îndată rugăciunea primeşte în acest fel putere.

Doamne Dumnezeul meu, Te rog ajută-mi; Te rog însă şi pentru fiul şi fiica mea, pentru nevasta şi prietenul meu. Dumnezeu rămâne prezent în rugăciunea mea atunci când mă gândesc la celălalt care se găseşte în nevoi, simţindu-mă responsabil pentru el.

Dacă pe Dumnezeu Îl cunosc ca Persoană, atunci persoana umană are o valoare. Dacă ştiu că acest om are o valoare veşnică, trebuie să trag concluzia că fericirea lui veşnică depinde şi de mine. Aceasta înnobilează relaţiile noastre. Altfel mă port dacă ştiu că nu am de-a face cu un individ dintr-o specie de care pot să-mi bat joc pentru că un altul ar putea să-i ia locul.

Această persoană are o valoare unică; dar depinde şi de mine, care mă împărtăşesc lui, ca el să devină om şi să se mântuiască. Atunci voi simţi mereu o mare responsabilitate faţă de fiecare. Mă voi purta cu mare delicateţe faţă de fiecare, voi căuta prin toate mijloacele să-i ajut să devină oameni. Tema îndumnezeirii este în realitate tema umanizării omului prin iubirea divină.”

“Doamne, Tu ştii că Te iubesc. Iar Iisus i-a zis: Paste mieluşeii Mei!” (În 21, 17).

Doamne, Iisuse Hristoase, Care Te-ai făcut om din dragoste pentru noi, oamenii, dă-ne umanitatea Ta divină, ca să devenim mai umani. Amin!

“Când ştiu valoarea veşnică pe care o are persoană pentru Dumnezeu, când simt cum Hristos pe Cruce Îşi dă viaţa pentru persoana umană, atunci mi se impune un cu totul alt comportament decât cel pe care-l aveam până atunci. Sufăr pentru toate

obstacolele care-l împiedică pe celălalt să se realizeze ca om şi prin aceasta să dobândească viaţa veşnică.

Mărturia faţă de Evanghelie stă în calitatea umanităţii noastre. Dacă cineva poate găsi în mine un om adevărat, acest lucru îl poate mişca, încuraja, şi-i poate da speranţă că există un Dumnezeu Care-l iubeşte. Toţi convertiţii s-au convertit pentru că au găsit un creştin adevărat. Prin umanitate ajungem la Dumnezeu. Înainte de a-L fi văzut ca Dumnezeu, apostolii şi ucenicii au văzut mai întâi umanitatea lui Hristos. Au văzut un om uman, mergând pe drumuri în sandale, neavând unde să doarmă. Era împreună cu toţi oamenii, mergând la cei bogaţi ca şi la cei săraci, mâncând împreună cu ei, ascultându-i, vindecându-i din milă, nu pentru a-şi arăta puterea."

Pentru a fi martori ai Evangheliei în lume, în societate, e de ajuns să fim oameni. "Doar astfel vom putea atrage atenţia oamenilor; nu numai predicând".

Legătura Dragostei

"Sfântul Duh face din noi doi o unitate; El nu lasă nici o separaţie între noi. Duhul este o Persoană care-I leagă între Ei pe Tatăl şi pe Fiul, fără a-I confunda şi fără a se confunda El însuşi cu Ei. Trebuie să înţelegem într-un mod foarte real ce spune Iisus atunci când zice: ceea ce faceţi unui bolnav Mie îmi faceţi. El se identifică cu bolnavul, fără a deveni El Însuşi bolnavul; în acest caz, bolnavul n-ar mai simţi că un altul este cel care îl mângâie: identificare deci, dar nu confuzie.

Duhul este Cel care face aceasta: El ne identifică fără a ne confunda. În Dumnezeu, El îi uneşte desăvârşit pe Tatăl şi pe Fiul fără a-I confunda. El nu face din Tatăl şi din Fiul aceeaşi persoană. Dar are acest rol de unitate, de legătură a iubirii în Treime.

Nu mă pot bucura de un altul fără a asocia bucuriei mele o a treia persoană. Faptul de a o vedea bucurându-se mă confirmă în iubirea faţă de celălalt. Există întotdeauna nevoie de o a treia persoană, pe care să o pot lua drept martor al bunătăţii şi frumuseţii celuilalt. Iubirea adevărată este întotdeauna între trei; nu numai eu şi tu. Are un ecou, are nevoie de o ambianţă, de o simfonie lărgită, mai bogată. Dumnezeu este Cel care ne leagă unii de alţii. De aceea, Îl putem lua neîncetat drept martor al iubirii noastre.
Iubirea e dragostea desăvârşită pe care numai Sfântul Duh o produce. Ea este legată de credinţă. Fără credinţa într-un izvor divin, iubirea n-are profunzime. Trebuie să credem în Dumnezeu. Fără credinţă nu ajungem la Cruce, Crucea

nu ajunge la practicare, la viaţă. Sfântul Duh e cel care realizează iubirea, care însoţeşte credinţa. La început este credinţa. După care vine puterea acestei iubiri. Mă simt atunci obiectul acestei iubiri, după care simt eu însumi iubire faţă de El.Trebuie să ajungem să simţim iubirea lui Dumnezeu şi atunci vom simţi iubirea noastră pentru El. Trebuie să ne rugăm cu stăruinţă şi râvnă ca să primim acest sentiment de iubire în rugăciune. Atunci ni se vor deschide ochii."

(Extras din: Pr. Dumitru Stăniloae: Compasiune şi iertare)

Biserica, popor slujitor

Această slujire iubitoare a lui Hristos faţă de Dumnezeu şi faţă de oameni este temeiul Bisericii. Ea este întemeiată pe iubirea lui Dumnezeu pentru oameni, iubire care la rândul său face pe orice om responsabil în faţa lui Dumnezeu şi în faţa oamenilor. De aceea, Biserica este un popor de slujitori, un popor responsabil în istorie.

Există o adâncă unire între noi, cei botezaţi. Simţim profund dependenţa noastră, obligaţia noastră a unora faţă de alţii. Încercăm să adâncim această solidaritate, unitatea noastră în Dumnezeu. Aceasta ne vine de la Hristos: adâncirea Bisericii ca unitate este legată de jertfa lui Hristos, de responsabilitatea lui Hristos.

El nu a suferit numai pentru că oamenii sunt în nenorociri, pentru că sunt păcătoşi şi nefericiţi; El a suferit pe Cruce, constatând că oamenii nu-L iubesc. Deşi le-a dat atâtea dovezi ale iubirii Sale, a fost părăsit de oameni. Poporul Meu, ce am făcut Eu vouă? Sau cu ce v-am supărat?… Şi cu ce mi-aţi răsplătit? În loc să Mă iubiţi, pe Cruce M-aţi pironit! (Vinerea Mare, antifon 12, glas 8).
El a trăit nu numai părăsirea Tatălui, dar şi părăsirea oamenilor. Părăsit de Dumnezeu şi de oameni…

Credinţa creştină păstrează încă atâta adâncime pe care teologii trebuie să o pună în valoare!

"Cât de mare trebuie să fi fost suferinţa Maicii Domnului, când stătea la picioarele Crucii!… Dacă vom spune (cum a spus ea): <<Iată roaba Domnului, fie voia Ta>>, atunci cuvântul lui Dumnezeu se va sălăşlui în sufletul nostru şi lumea se va umple de iubirea lui Dumnezeu… Dar oamenii nu o înţeleg şi nu vor s-o primească" (Sfântul Siluan, Însemnări duhovniceşti).

Cuvântul a devenit pe deplin eficace în noi, provocând un răspuns pe măsura lui.

Taina Crucii lui Hristos se poate exprima ca taină a iubirii ignorate sau chiar respinse. Dar în această respingere, iubirea se verifică încă o dată mai mult, în gratuitatea şi în absolutul ei. Căci acest lucru presupune o suferinţă, care ea însăşi este şi un semn de măreţie a iubirii. ***Cum să ştii dacă iubeşti cu adevărat pe cineva, dacă nu ai suferit pentru el? Câtă vreme n-am suferit pentru tine, cum aş putea îndrăzni să spun că te iubesc? Suferinţa mea este în acelaşi timp bucurie pentru că prin ea se arată măreţia iubirii. Este "întristarea care naşte bucurie" (Sfântul Ioan Scărarul, Scara, Treaptă a VII-a).***

Biserica stă pe iubirea răstignită. Ea stă pe iubirea lui Dumnezeu Care Se dăruie total, dăruire de sine care suferă chiar şi respingere. Această iubire este o formă de a se dărui, retrăgându-se, formă care respectă total libertataea celuilalt. ***A te dărui, fără să te impui: iată slujirea. A-i ajuta pe oameni, a te ruga pentru oameni, a le salva viaţa, dar fără a le supune libertatea, fără a–i lipsi de libertatea lor: iată responsabilitatea. Fiindcă omul nu poate creşte decât dacă este liber.***

Doamne Dumnezeul nostru, dă-le Duhul Tău cel Sfânt ca ei să Te cunoască prin Duhul Sfânt. Pleacă-le voinţa către Tine.

Biserica este unirea bărbaţilor şi femeilor, în care conştiinţa responsabilităţii lor în Hristos a atins un grad mai mare de limpezire. Ei sunt în drum spre o conştiinţă din ce în ce mai înaltă a responsabilităţii lor faţă de lume, faţă de toţi oamenii şi nu numai faţă de membrii Bisericii: poate că numai astfel îi putem deschide pe ceilalţi Evangheliei. Apostolii şi urmaşii lor imediaţi din primele veacuri au câştigat atâta lume! Acum doar întâmplător mai câştigăm pe unul sau altul. Nu mai avem acel foc al responsabilităţii, acel foc care vine de la Duhul Sfânt, dat Fiului şi prin care Fiul Se dăruie Tatălui; Duh prin care Hristos a acceptat să Se jertfească pentru noi şi prin care a insuflat, a sădit în noi această responsabilitate.

Această responsabilitate trebuie legată de lucrarea Sfântului Duh. Este focul, nerăbdarea de a face pentru ceilalţi, de a te dărui celorlalţi, de a te dărui lui Dumnezeu. În acest sens, nu putem recunoaşte în Biserică Trupul lui Hristos, decât dacă ea se dăruie. Acest trup primeşte de la Hristos focul responsabilităţii prin care cei botezaţi sunt legaţi unii de alţii şi pe care o revarsă în jurul lor.

Astăzi, printre creştini, există uneori un activism social foarte sincer, dar lipsit de fundament. Avem conferinţe în care se vorbeşte mult despre evanghelizare şi misiune. Se vorbeşte mult despre responsabilitate, de faptul de a fi alături de cei care suferă, de exemplu, în lumea a treia. Dar nu se spune aproape nimic despre rădăcina responsabilităţii în Hristos. Lipseşte o teologie a responsabilităţii.

Oamenii găsesc o ameliorare materială a vieţii lor, dar rămân necredincioşi, pentru că nu le-a fost transmis focul responsabilităţii în Hristos.

Responsabilitatea Bisericii este de a-i ajuta pe oameni să-L întâlnească pe Dumnezeu în mod personal. Ameliorarea doar materială a condiţiei umane nu e de ajuns. Trebuie ca ea să fie expresia iubirii, a iubirii lui Dumnezeu pentru oameni, a iubirii oamenilor hărăziţi vieţii veşnice. Ce câştigă omul dacă nu-L întâlneşte pe Dumnezeu, dacă nu-L întâlneşte pe Tatăl său cu iubirea Lui veşnică?

Dacă un copil plânge, mama îi poate potoli lacrimile printr-un cadou. Dar ceea ce îi cerea copilul este de fapt iubirea. Iată-l frustrat de lacrimile sale: cine-l va mângâia?

Omul se dezvoltă în această responsabilitate. Trebuie să ne desăvârşim prin exerciţiul acestei responsabilităţi, neseparând realizarea de noi înşine de unirea noastră, de iubirea noastră reciprocă, desăvârşită, în veşnicie. Astfel putem face sinteza între credinţa în Hristos şi angajamentul social; putem da un temei foarte serios, foarte puternic, plin de foc acţiunii noastre. Altfel, fără o înrădăcinare foarte riguroasă în iubirea lui Hristos, ne pândeşte spiritul de dominaţie.

Dacă toţi îşi simt responsabilitatea în faţa lui Hristos Care trăieşte în ei şi în istorie, există atunci o posibilitate de a creşte în comuniunea reală, într-o iubire sinceră. Putem atunci să ne simţim, într-o deplină evidenţă, în comuniune cu Tatăl, putem să ne simţim fii ai Tatălui şi fraţi ai lui Hristos. E semnul unei adevărate fraternităţi, a unei adevărate înfieri divine. Acesta este scopul: nu numai o satisfacţie materială, ci satisfacţia care vine dintr-o comuniune spirituală desăvârşită, care îi procură omului viaţa adevărată.

Ca văzând ei faptele noastre, să-L prea mărească pe Dumnezeu!

Dacă se vor alipi de Hristos, într-o zi toată dezbinarea dintre oameni, toată oscilaţia în iubirea lor, toată îndoiala vor dispărea. Oamenii vor fi cu adevărat într-o comuniune totală. Nu va mai fi nici o separaţie între celălalt şi mine, între Hristos şi mine. Vom avea pe Hristos ca frate, pe Tatăl ca tată. Va fi revărsarea tuturor bogăţiilor spirituale ale lui Dumnezeu, a iubirii lui Dumnezeu. Va fi viaţa într-o bogăţie, într-o deplinătate nesfârşită. Acum trăim într-o sărăcie nu doar materială, dar şi într-o sărăcie spirituală, într-o foarte mare strâmtorare spirituală.

Atunci vom avea o bogăţie care va creşte continuu, o deplinătate nemărginită, o lumină nesfârşită, o bogăţie spirituală, o adâncime de sens în iubirea nesfârşită. Ceva cu neputinţă de zugrăvit.

Pare de necrezut că asemenea cuvinte pot fi pronunţate. Dar ne putem întreba şi dacă o iubire vrednică de acest nume se poate lipsi de o dimensiune profetică. A iubi presupune credinţa într-o creştere infinită, o perfectibilitate infinită a fiinţei iubitoare şi iubite. Întrucât iubirea implică într-un mod indisociabil o dimensiune profetică a credinţei, oricine iubeşte cu adevărat crede în perfecţiunea viitoare a fiinţei iubite. A iubi pe cineva înseamnă a profetiza asupra lui, înseamnă a-l vedea în pefecţiunea sa viitoare, în desăvârşirea sa.

Pentru că este întruparea şi expresia iubirii lui Dumnezeu pentru oameni, Biserica are curajul să profetizeze în istorie. Credinţa în "întoarcerea în slavă" a lui Hristos este credinţa în realizarea plenară a făgăduinţelor pe care le conţine Evanghelia.

Trebuie să existe printre noi, creştinii, fiinţe care realizează pe o treaptă foarte înaltă această chemare. În acelaşi timp, ei îşi pot mărturisi mereu neajunsurile. Există fiinţe nesatisfăcute, care caută să meargă mereu mai departe în împlinirea Evangheliei, smerindu-se, cerând iertare pentru nedesăvârşirile lor, pentru gradul nesatisfăcător la care au ajuns. Aceştia merg într-o tensiune continuă spre o treaptă mereu mai înaltă. A tinde cu adevărat, unii mai mult, alţii mai puţin, a ne îndemna reciproc către această desăvârşire, acesta este conţinutul chemării lui Hristos. El creează în noi această tensiune, chemându-ne la El.

Putem trăi în această tensiune cum o făceau creştinii din primele veacuri. Mulţi dintre ei mergeau de bună voie la martiriu. Apoi, când Biserica a devenit în mod oficial acceptată de către stat, problema martiriului s-a pus altfel; se pleca în deşert, se abandona totul, se dăruia totul. Şi astăzi putem manifesta această tensiune în viaţa noastră, nefiind ca oamenii din lume, care propovăduiesc o ideologie şi rămân ca toţi ceilalţi.

Nu trebuie să spunem că avem o viaţă diferită, ci trebuie să facem evident acest lucru, fără a ne felicita pentru a uimi pe alţii.

Mulţi scriitori şi intelectuali îşi bat joc de membrii Bisericii; dar, dacă văd un creştin adevărat, un preot adevărat, îl caută, îl respectă: "cum poate fi astfel? Să facem şi noi aşa!" Nu este vorba numai de chestiunea de a găsi cuvântul bun, de a pune în evidenţă spiritualitatea învăţăturii noastre. Trebuie mai cu seamă să fim altfel pentru ceilalţi, fără a pretinde că am şi reuşit să fim.

Să avem curajul de a urma lui Hristos…

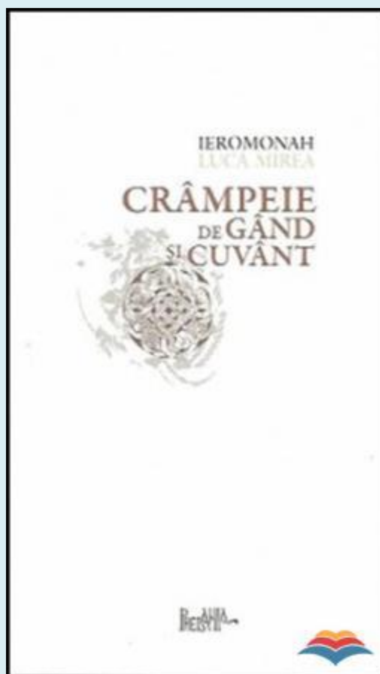
"În aceasta vor cunoaşte oamenii că sunteţi ucenicii Mei, de veţi avea dragoste unii faţă de alţii" (Ioan 13, 35).

O, prietenilor, vedeţi ca frica să nu vă despartă de Mine! Că deşi pătimesc, dar pentru lume pătimesc! Să nu vă smintiţi deci întru Mine, că n-am venit să-Mi slujească Mie cineva, ci ca Eu să slujesc şi să-Mi pun sufletul răscumpărare pentru lume. Ci, de-Mi sunteţi prieteni, urmaţi Mie: Cel ce voieşte să fie mai mare, să fie mai mic; stăpânul ca şi sluga. ***"Petreceţi întru Mine, ca să aduceţi struguri, că eu sunt Viţa vieţii" (Joia Mare, stihira, glas 5).***

Doamne, Dumnezeul meu, zi sufletului meu: scoală-te, vino şi urmează mie! Fii îndelung răbdător cu mine, căci doresc să slujesc împreună cu Tine, Iubitorule de oameni, slavă Ţie!"

(în: "Mica Dogmatică vorbită. Dialoguri la Cernica" - Părintele Dumitru Stăniloae în dialog cu pr. Marc-Antoine Costa de Beauregard)

Ieromonah Luca Mirea – Taina iubirii ascunsă în verticală şi orizontala crucii

“Omul a fost plămădit întru slujire şi spre slujire, după pilda Făcătorului său, Care necontenit lucrează. Slujirea izvorăşte din iubire, astfel că omul, în mod firesc, îşi slujeşte atât luişi, cât şi aproapelui, dar adevărata dragoste, care izvorăşte dinlăuntrul lui spre slujirea semenului, ţine necontenit de felul în care omul slujeşte nemijlocit lui Dumnezeu şi care se oglindeşte în chipul Crucii.

Astfel, atunci când vrem să construim o cruce, primul element pe care-l aşezăm este verticală, după care pe ea se va sprijini şi orizonatala. ***Verticala crucii reprezintă slujirea, nevoinţa personală a omului de a se uni cu Ziditorul său, Care este Iubirea vecinică.*** Această nevoinţă (a omului de a se uni cu Dumnezeu) este de fapt o ridicare… prin pogorâre intru pocăinţă. Dumnezeu Însuşi l-a învăţat pe om să se înalţe. Precum El Însuşi S-a pogorât pe Sine, ca să-l ridice pe om, slujindu-i omului, asemenea şi omul este chemat să se pogoare, să se smerească pe sine, după pilda ce i-a fost dată de Ziditorul său, pentru a se putea înălţa.

Întruparea Cuvântului lui Dumnezeu reprezintă pilda desăvârşită a tainei Iubirii şi a Smereniei, care este totodată începutul mântuirii omului.

Dumnezeu ni S-a descoperit ca fiind Iubire, deoarece prin jertfa şi iubirea Sa nemărginită le-a unit pe cele de sus cu cele de jos, cerul cu pământul, vecinicia cu vremelnicia.

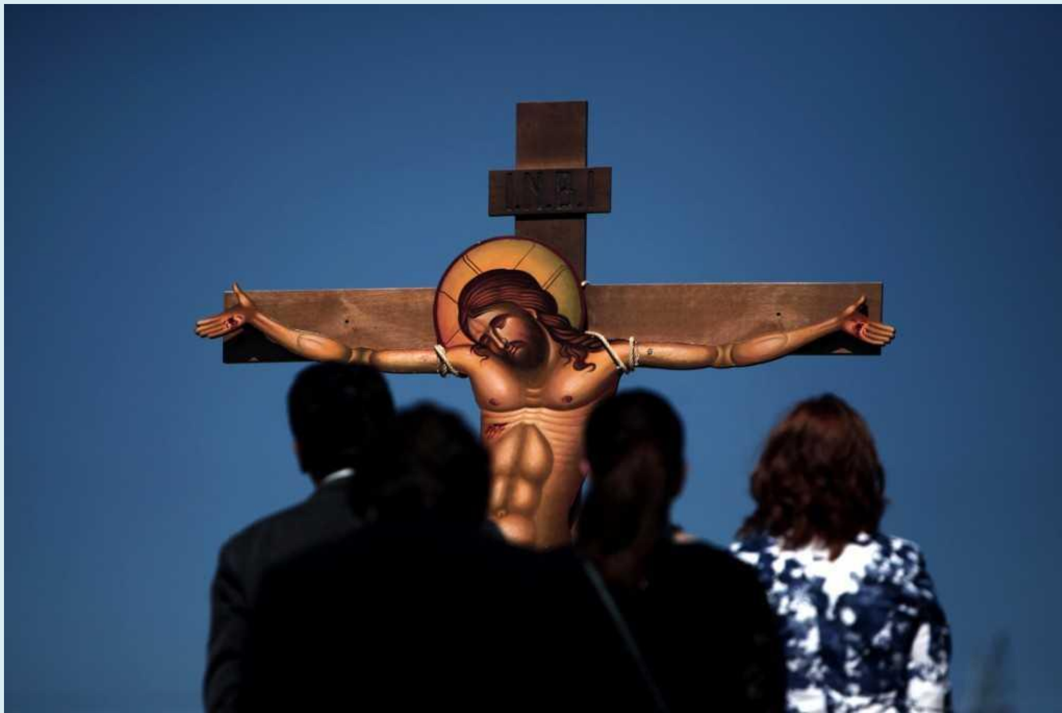
Însă înţelesul deplin al Crucii îl aflăm în rânduirea celor două elemente, verticală şi orizontală, care se întâlnesc şi se sprijină în inima omului. Pe măsură ce iubirea omului pentru Dumnezeu creşte şi se desăvârşeşte, formându-se astfel verticala Crucii, inima lui se lărgeşte, ca să-L primească pe Cel neîncăput. Şi de îndată ce Dumnezeu Se naşte prin iubire în inima omului, iubirea de Dumnezeu se revarsă în iubirea pentru aproapele şi pentru întreaga zidire, întruchipând orizontala Crucii. Astfel, omul ajunge să îmbrăţişeze, în iubire, toată zidirea, iubire care îl răstigneşte, dar în acelaşi timp îl adună şi îl desăvârşeşte.

Din nesocotinţă, astăzi împlinim slujirea noastră anapoda, începând cu orizontala Crucii, consumându-ne energia în a face "misiune" şi neînţelegând că misiunea noastră este întărită şi desăvârşită de verticala Crucii, care este unirea cu Dumnezeu.

Părinţii ne-au atras atenţia să nu ne asemănăm lucrătorilor care au construit corabia lui Noe, dar, din păcate, au rămas pe dinafară, pierzându-se: ***"Că ce foloseşte omului dacă va câştiga lumea toată, iar pe sine se va pierde sau se va păgubi?" (Luca 9, 25).***

(Ieromonah Luca Mirea, "Crâmpeie de gând şi cuvânt", Editura Predania, Bucureşti, 2011)

Omul în faţa Crucii - Predici mişcătoare şi trezitoare la Înălţarea Sfintei Cruci: “Marea tragedie a omenirii este neînţelegerea Crucii”

Crucea - Îmbrăţişarea lui Dumnezeu

“Starea aceasta este de răstignire a Domnului este numită… Iubirea nebună a lui Dumnezeu. Deci Hristos stă încă în aceeaşi poziţie, răstignit, cu mâinile întinse, aşteptând întreaga omenire. Aşteptându-mă pe mine, aşteptându-te pe tine, ca la o îmbrăţişare. Hristos vrea să ne îmbrăţişeze pe fiecare dintre noi, de aceea stă cu mâinile întinse. Încă nu a venit ca un Judecător. De aceea nimeni nu trebuie să se teamă să se apropie de Cruce”.

Arhim. Andrei Coroian - Omul în faţa Sfintei Cruci

“Privind Sfânta Cruce şi pe Hristos răstignit pe ea, un necreştin sau un necunoscător în cele ale duhovniciei va privi cu mirare şi va spune: aici s-a petrecut o mare şi neînţeleasă taină. Privind-o un creştin iniţiat se va închina în faţa ei cu bucurie, exclamând: aici s-a lucrat mântuirea mea! Ea este izvorul vieţii şi al fericirii mele!

Crucea este lucrarea cea mare a puterii lui Dumnezeu. Pe Cruce s-a arătat iubirea desăvârşită dintre Persoanele Sfintei Treimi, revărsată peste noi oamenii şi peste întreaga creaţie, prin Dumnezeu-Omul care se jerfeşte pentru noi, de dragul nostru asumându-şi vina păcatelor noastre.

- ✓ *Aici se realizează în iubire desăvârşită începutul unirii dintre Dumnezeu şi oameni, dintre Dumnezeu şi lumea văzută, dintre lumea cerească şi lumea pământească.*
- ✓ *Aici se arată cutremurător grija iubitoare a Părintelui ceresc, Care jerfeşte pe Unicul Său Fiu pentru omul păcătos şi răzvrătit, spre a-l readuce în braţele părinteşti, înfiindu-l.*

În faţa şi în lumina Crucii omul credincios îşi înţelege mai limpede vocaţia sa, destinul său, calea sa, drumul său de la chip la asemănare, pe care trebuie neapărat să-l parcurgă, asumându-l cu bucurie şi mulţumire sau cel puţin cu resemnare. Înţelege de asemenea că orice evitare, ezitare sau eschivare de la drumul său, de la asumarea crucii sale îi aduce mai multă suferinţă, nemulţumire, angoasă, care

uneori prelungindu-se ca durată, poate cădea sub domeniul absurdului, lipsit de orice licăr de lumină sau rază de speranţă.

Prezenţa noastră în faţa Sfintei Cruci, indiferent de gradul nostru de cunoaştere şi de trăire, trebuie să fie mereu spre luminarea minţii şi învăpăierea inimii; spre sporirea şi consolidarea cunoştinţei, a multiplelor înţelesuri tainice, care personal ni se revelează treptat, pe măsura apropierii noastre de Dumnezeu; spre sporirea şi întărirea dragostei dumnezeieşti, care se aprinde din recunoştinţa faţă de iubirea, mila şi dărnicia Sa, precum şi din împlinirea cu consecvenţă a poruncilor Lui.

Cred că la trei lucruri esenţiale trebuie să mediteze şi să reflecteze omul, creştinul mai ales, pentru a-şi spori şi consolida cunoştinţa şi tăirea duhovnicească:

1. *Modul în care Dumnezeu Îşi poartă Crucea [...]*
2. *Necesitatea asumării vieţii, a purtării crucii pentru om, precum şi necesitatea conlucrării lui cu Dumnezeu, ca o condiţie a fericirii şi împlinirii sale.*
3. *Darurile nesfârşite ale lui Dumnezeu revărsate prin Jertfa Sa în Biserică, precum şi pedeapsa refuzului lor.*

Reluând:

l1. Mai întâi de toate modul în care Dumnezeu Îşi poartă Crucea şi [Se dăruieşte] faţă de creaţie este admirabil. Toate cele trei Persoane ale Sfintei Treimi, din iubire dezinteresată plănuiesc şi lucrează cu măiestrie creaţia, frumoasă şi bună foarte (Fac. 1, 31).

Omul este plăsmuit cu o atenţie specială, înrudit cu Dumnezeu prin duh (Fac. 2, 7) tânăr, frumos, sănătos, nemuritor. Când omul, neascultând de porunca Creatorului, nerespectând programul pus de Acesta, care l-ar fi dus treptat la mult dorita îndumnezeire, a produs dezastrul căderii din Paradis, totuşi n-a fost părăsit cu desăvârşire. În această stare naturală de om-animal *[Sfântul Nicolae Velimirovici deosebeşte trei stări ale omului: om-dumnezeu, om-animal, om-demon. Taina şi semnificaţia bătăliei de la Kosovo, Editura Anestis, 2005, pag. 78.]* care mănâncă, munceşte ca să trăiască, se reproduce, Dumnezeu l-a cercetat, i-a făcut promisiuni, i-a dat nădejdi. Când a căzut în viaţa mai prejos de fire sau împotriva ei, Dumnezeu salvează spiţa omului prin Noe şi familia sa (Fac. 7, 1), arătând clar în corabie, chipul mântuirii în Biserică arătat mai târziu. Apoi începe comunicarea cu Avraam, cu Isaac şi cu Iacov, aceste caractere admirabile şi oameni minunaţi, care Îl ascultă şi-I împlinesc poruncile cu neînchipuit zel, într-o lume oarbă, idolatră şi ostilă,

expunându-se la iminente şi multiple pericole. Mai târziu va arăta prin marele prooroc Moise chipul mântuirii şi instaurarea Legii Harului. Prin toiagul de minuni făcător şi mai ales prin şarpele de aramă (Num. 21) se va arăta limpede mântuirea venită prin Hrisos Cel răstignit pe Cruce, iar prin cortul mărturiei chipul Bisericii celei adevărate.

Când omenirea petrecea închisă în ceaţa şi întunericul ei şi doar luminarea proorocilor trezea într-un mediu restrâns dorinţa şi posibilitatea de a vedea lumină, a venit Hristos, însăşi Lumina cea adevărată. În El vedem, auzim şi pipăim prezenţa lui Dumnezeu între noi oamenii şi pentru noi. În viaţa Sa istorică ne-a arătat desăvârşita dăruire şi dragoste pe care o are Dumnezeu spre noi. ***Ca Dumnezeu, ne învaţă, ne luminează, ne sprijineşte, ne întăreşte, ne eliberează, ne vindecă, ne înviază, ne înalţă. Iar ca Om model, lucrează cu timp şi fără timp binele, miluieşte, ajută, Îşi pune viaţa pentru prietenii Săi, dovedindu-Se adevăratul Prieten al omului.*** Viaţa Sa tainică continuă în Biserică şi în lume, până la a Doua Sa venire. Prin Persoana Duhului Sfânt, tot ce a lucrat ca Dumnezeu şi Om în viaţa Sa istorică, acum lucrează la o scară universală. De aceea şi Sfânta Cruce pe care S-a răstignit a devenit un simbol, un semn biruitor şi o putere de sine stătătoare. Când aceasta a fost îngropată în pământ, ea s-a arătat pe cer Sfântului Împărat Constantin, dând a înţelege că ea este temelia şi steagul creştinătăţii. Că prin puterea ei orice rău îl putem învinge şi de orice duşman înverşunat putem fi apăraţi, pentru că ea, Sfânta Cruce, este cea mai importantă relicvă şi cea mai sfântă armă a Bisericii creştine.

2. În al doliea rând, Crucea este indipensabilă şi absolut necesară, ca o condiţie a vieţii asumate. În ea se vădeşte pulsul şi dinamismul vieţii atât pentru Dumnezeu, cât şi pentru om. Crucea este temeiul şi baza creaţiei şi a relaţiei fericite dintre făptură şi Făcător. Dacă Dumnezeu făureşte, dăruieşte, îngrijeşte cu o iubire nemărginită şi dezinteresată, este firesc să aştepte în acelaşi chip şi aportul omului.

Lumea această frumoasă şi benefică, bună foarte, a fost gândită de Dumnezeu ca o grădină a Raiului cu doi stăpâni asociaţi într-o conlucrare armonioasă, fiecare avându-şi aportul său. Dumnezeu, în calitate de Creator, este desigur Stăpânul de drept al grădinii. Dar a fost voinţa Sa mărinimoasă ca şi omul-făptură să aibă calitatea de stăpân asociat şi beneficiar, cu deplină libertate de acţiune, respectând însă normele de bază ale "proiectului" şi ale "contractului", am putea spune, ceea ce omul din nefericire nu a făcut. Tocmai această lipsă de conlucrare a omului cu Dumnezeu, a dus şi încă mai duce la starea nefericită, tragică a omului.

Într-o frumoasă carte, de adâncă meditaţie şi reflecţie *[Caietele preacuviosului Daniil de la Rarău. Taina Sfintei Cruci, Editura Cristiana, Bucureşti, 2001, pag. 61.]* despre sensul şi puterea Sfintei Cruci, ***cuviosul părinte Daniil (Sandu) Tudor, scrie: ''Totul este făurit prin Cruce, totul este o prefigurare a Crucii. Crucea este temeiul lumilor, noi înşine suntem făcuţi în Cruce. Crucea este taina lumii. Căderea omului este o abatere, o ignorare a Crucii, o tăgăduire a ei. Marea tragedie a omenirii este neînţelegerea Crucii, adică neputinţa înţelegerii rostului jertfei personale… Omul tăgăduitor s-a pus de-a curmezişul lui Dumnezeu şi (fără să vrea) naşte crucea pe care voia să o nimicească''.***

3. La o evaluare dreaptă în relaţia dintre Dumnezeu şi om de-a lungul istoriei, Dumnezeu a dăruit şi dăruieşte din ce în ce mai mult, iar omul devine tot mai îndatorat. Din lene şi comoditate omul şi-a făurit un progam care L-a exclus pe Dumnezeu.

- *Dumnezeu dă ploi şi soare la vreme, dar omul nu mai vrea să lucreze pământul, semănându-l.*
- *Dumnezeu dă bogăţie ca omul să poată trăi în bunăstare şi cumpătare (specialiştii japonezi spun că planeta noastră ar putea hrăni de şase ori populaţia existentă), dar omul trăieşte lacom, avar şi destrăbălat, iar alte milioane mor subnutriţi.*
- *Dumnezeu dă linişte şi pace, ca viaţa să fie frumoasă, fericită şi mulţumitoare, dar omul vrea război, asuprire militară sau economică, pentru ca viaţa să fie silnică sau uneori insuportabilă.*
- *Dumnezeu dă iubire şi viaţă ca oamenii să fie mulţi, puternici şi sănătoşi, dar omul vrea plăcere, sclavie şi ucidere, iar oamenii ajung puţini şi bolnavi.*
- *Dumnezeu dă tinerilor curăţia, ca ei să preînchipuie trăirea Raiului, iar ei, alegând necurăţia, gustă de aici chinurile iadului.*
- *Dumnezeu dă părinţilor fericirea de a naşte şi creşte copii, ca sufletul lor să devină Rai (sân al lui Avraam), iar ei îi ucid făcând din sufletele lor iad.*
- *Dumnezeu dă unora mai mulţi talanţi, capacitate şi talent, ca să fie altora modele, lumină şi sfântă încântare, dar ei idolatrizându-se pe sine devin pentru mulţimi izvor de pierzare…*

Chiar şi în această situaţie tragică (pentru noi oamenii) Dumnezeul iubirii propune din nou împăcare, reconciliere, reluarea relaţiilor de normalitate între noi şi El, între noi fiecare.

Reluarea cu consecvenţă a practicării credinţei, a postului, a rugăciunii, a studiului textelor sfinte, a ajutorării celor lipsiţi, acestea sunt crucea noastră, aportul nostru în curgerea vieţii; a muncii cinstite, a întemeierii familiei, care este biserică şi Rai; a vieţii îndreptate în Sus, acolo unde suntem chemaţi şi aşteptaţi cu atâta dor de Dumnezeu, de Mântuitorul Iisus Hristos, de Maica Domnului, de Sfinţi, de moşii şi strămoşii noştri purtători de cruce – având Sfânta Cruce care străjuieşte altarele şi bisericile noastre unde Îl primim pe dulcele Hristos, tainic şi real în Trupul şi Sângele Său, din Sfânta Împărtăşanie; unde spiritual ne împărtăşim prin rugăciune şi cântare.

Crucea, care este cheia Raiului, armă nebiruită împotriva diavolului şi păzitoare a creştinilor. Având Sfânta Cruce prin care vin toate darurile lui Dumnezeu, toate darurile lui Hristos şi ale Duhului Sfânt, spune acatistul, ar trebui să ne deschidem inimile, să întindem mâinile la rugăciune şi primind darul lui Dumnezeu, să conlucrăm cu El spre slava şi bucuria Lui, dar mai ales spre binele şi mântuirea noastră.

Rugăciunea, starea înaintea lui Dumnezeu şi-n faţa Crucii, ne învaţă cum să trăim, să ne comportăm.

Cum pot să fug de chinuri, de dureri, de greutăţi, de ispite, văzând pe Stăpânul Hristos că le iubeşte?, spune rugăciunea de Vineri. Că Îi era dor de Cruce, de suferinţă, de Golgota, pentru aceasta a venit pe pământ, iar noi, oamenii, fugim de poveri, amăgindu-ne cu false plăceri.

Să învăţăm în faţa Sfintei Cruci cum să trăim viaţa asumând-o şi cum să ne rugăm, nu cerându-I lui Dumnezeu lucruri sau favoruri pământeşti, ci cerându-I să ne dea înţelepciune şi putere să înţelegem şi să lucrăm voia Lui.

O frumoasă rugăciune anonimă, spune:

Ţi-am cerut, Doamne, putere ca să am succes în viaţă, dar m-ai făcut neputincios, ca să învăţ să mă supun.

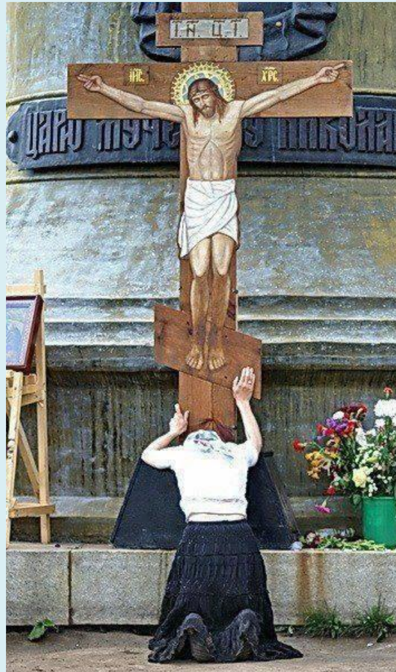
Ţi-am cerut, Doamne, sănătate ca să pot să înfăptuiesc lucruri mari, dar am ajuns infirm ca să pot face lucruri şi mai mari.

Ţi-am cerut bogăţie ca să fiu fericit, dar m-ai făcut sărac să fiu smerit.
Ţi-am cerut stăpânire ca să fiu preţuit de oameni, dar am primit neputinţa ca să am mereu nevoie de Tine.

Ţi-am cerut prietenia celorlalţi ca să nu trăiesc singur, dar Tu mi-ai dat o inimă să-i iubesc pe toţi… ş.a.m.d.

Într-un asemenea fel ar trebui să gândim şi să trăim viaţa noastră, să facem rugăciunile noastre. Având întotdeauna inima deschisă spre comunicare şi comuniune cu Dumnezeu, dându-I întâietatea cuvenită ca unuia mai Înţelept, mai Puternic, mai iubitor”.

Părintele Claudiu Melean (Cluj) - Predică la Înălţarea Sfintei Cruci (2013)

"Hristos vrea ca inima noastră împietrită să fie străpunsă. Nu a avut altă soluţie să ajungă la inima omului decât Crucea. Crucea trebuie să fie înfiptă în inimile noastre!"

- "… Cu atât mai grav este păcatul nostru dacă nu conştientizăm ceea ce a făcut Domnul pentru noi".

- "A-ţi face semnul crucii este o mărturie, este ca un indicator pe care tu, ca şi creştin, îl dai celorlalţi oameni. Dacă şi noi ne ruşinăm de Sfânta cruce, cum o vor cinsti ceilalţi?"

- "Diavolul nu se teme de semnul gol al crucii, când ne-o facem repede. Se teme atunci când noi conştientizăm că făcându-ne semnul Crucii, ne pecetluim cu biruinţa lui Hristos. Îl aşezăm pe Hristos în inima noastră".

- "Starea aceasta este de răstignire a Domnului = Iubirea nebună a lui Dumnezeu. Deci Hristos stă încă în aceeaşi poziţie, răstignit, cu mâinile întinse, aşteptând întreaga omenire. Aşteptându-mă pe mine, aşteptându-te pe tine, ca la o îmbrăţişare. Hristos vrea să ne îmbrăţişeze pe fiecare dintre noi, de aceea stă cu mâinile întinse. Încă nu a venit ca un Judecător. De aceea nimeni nu trebuie

să se teamă să se apropie de Cruce. Practic, toţi creştinii adevăraţi nu sunt decât nişte păcătoşi care au căzut la picioarele Crucii şi au înţeles taina Crucii.

Şi să ştiţi că de aici începe lucrarea de mântuire a fiecărui om. Poţi să faci lucruri gigantice, dar dacă nu cazi la picioarele Crucii Domnului Iisus Hristos cu pocăinţă şi să-I spui: Doamne, acum înţeleg că Tu pentru păcatele mele ai murit şi vreau să-Ţi preţuiesc această jertfă şi vreau ca de fiecare dată când mă închin, să-mi aduc aminte şi inima mea să fie străpunsă de jertfa Ta. Şi de fiecare dată când îmi aduc aminte – şi vreau să-mi aduc aminte cel puţin de câteva ori de jertfa Crucii – să spun: “Doamne, nu mai vreau să Te supăr, nu mai vreau să Te răstignesc, nu mai vreau să Te împung cu păcatele mele, nu mai vreau să Te pălmuiesc cu vorbele Mele, nu mai vreau să Te chinuiesc cu toate fărădelegile mele…”. Asta trebuie să fie înţelesul Crucii. Şi când omul lăcrimează la picioarele Crucii şi atunci diavolii cu adevărat diavolii se cutremură şi fug”.

Părintele Ciprian Negreanu - Predică la Duminica Înălţării Sfintei Cruci – (2012): Dumnezeu nu este doar mâna care ne scoate din necaz! Suferinţa lui Dumnezeu pentru că omul nu vrea să-L cunoască

Fragment transcris (de la min. 29:40):

“[...] Şi viaţa noastră este tot ca a Sfintei împărătese Elena. Rodul cel mare, Hristos Dumnezeu, nu-L dobândim direct de la început, ci trebuie cumva să urcăm, să recapitulăm viaţa Lui şi El să ne recapituleze nouă viaţa şi să urcăm încetul cu încetul, să înţelegem toate, că nu-L putem privi pe Dumnezeu numai dintr-o perspectivă. Că Dumnezeu are atâtea perspective, atâtea nuanţe, atâtea fineţuri, că ne învaţă prin Duhul Său cel Sfânt cum să-L cinstim, cum să-L iubim, cum să ne rugăm Lui şi are atâtea chipuri prin care ni Se poate descoperi, de o frumuseţe fără seamăn.

La început ştiţi cum Îl vedem pe Hristos întinde mâna lui Petru scufundat în mare Dumnezeu - şi de-aia Îi şi spunem: Mântuitor? La început îl vedem pe Dumnezeu aşa: suntem ca nişte înecaţi, ca nişte oameni pe cale să se înece şi care strigă şi urlă şi încearcă să se prindă de ceva. Aşa suntem atunci când suntem îngropaţi, înglodaţi în păcat şi nu mai găsim nici o cale de ieşire. Şi asta când ne înfundă şi ne îneacă păcatul, nu când încă mai stăm în păcat şi ne simţim bine, ci atunci când chiar ne îneacă şi simţim că pierim ca suflete! Şi mulţi, poate majoritatea dintre noi am simţit aceasta într-un anumit moment. Şi atunci, încercând să ne prindem de

ceva, am strigat Doamne, ajută-mă!, ca Petru care se afunda în mare şi atunci Mântuitorul a întins mâna şi l-a prins. Aşa, cumva, noi L-am cunoscut la început pe Dumnezeu doar ca acea mână care ne prinde și ne scoate.

Şi Îi zicem Mântuitor. Dar este Dumnezeu. Un om care te ajută să ieşi este numai atât, o mână care te scoate? Când iubeşti un om care te-a salvat, îl iubeşti numai pentru mâna aia care te-a scos de acolo? Sau când cunoşti un om este doar atât, o mână? Dumnezeu este doar mâna care m-a salvat? Şi foarte mulţi dintre noi rămânem la această viziune, vedere asupra lui Dumnezeu: El este mâna care vine din când în când şi mă scoate, impersonal, când sunt la necaz.

Un fel de Mână, un zeu al popoarelor din America de Sud, popoare care se închinau la diferiţi zei când aveau vreo problemă: zeului mării când aveau probleme cu peştii, se închinau şi aduceau jertfe zeului vântului când aveau probleme cu vântul, dar atunci când nici o jertfă nu mai avea nici o putere, îşi aduceau aminte că există un zeu, Mâna îi ziceau ei şi i se închinau aceluia.

O astfel de idee avem noi de multe ori despre Dumnezeu, în sensul că ne vedem de treburile noastre, apelăm la tot felul de ajutoare, încercăm în toate felurile, ne punem în funcţiune toţi cunoscuţii, toate cunoştinţele, iar în cazul în care nu mai merge nimic, nimic, nimic, ne aducem aminte şi noi din an în Paste că mai este şi Dumnezeu şi numai El ne poate ajuta şi repede-repede strigăm: Doamne, ajută-ne! Şi, de multe ori, pentru noi, Dumnezeu are acest chip al mâinii salvatoare care vine şi te scoate dintr-un necaz. Şi după aceea îţi vezi de treabă, mâna se retrage iar în cer şi tu-ţi vezi de treburile tale până când iar va trebui să strigi să te scoată. Dar Dumnezeu e mult mai mult decât o mână care vine să te scoată!

Ce minunat e să vezi mult mai mult decât mâna aceea, să vezi că mâna aceea e completă, că are haină albă, strălucitoare, că are un trup, că fiecare gest al său semnifică ceva. Ca şi un om pe care îl cunoşti. Are o frumuseţe, spune ceva, vorbeşte ceva. Dacă acel om a avut milostivirea să te scoată din apă, merită să-l şi asculţi! Poate cuvintele lui sunt mult mai mult decât numai că te-a scos din apa aceea. Poate că ceea ce spune e mult mai valoros. Nu numai că te scoate dintr-un necaz vremelnic, dar te poate scoate din necazul veşnic, din moartea veşnică!

Foarte puţini dintre noi ajungem să-L cunoaştem pe Dumnezeu la măsura aceasta deplină, ci rămânem la o cunoaştere - pe care noi o dorim! - formală, minimală: "Doamne, Tu ajută-mă când am un necaz. Restul - nu Te prea băga în viaţa mea, că am treburi…" Şi iar te întorci în ale tale şi apoi iarăşi întinzi mâna şi iarăşi şi când nu-ţi dă vreodată mâna chiar te superi: "Păi Tu eşti Cel care trebuie să mă ajute!"

Şi Îl şi definim pe Dumnezeu „mâna”! Adică Cel care trebuie să ne ajute! Cum zicea părintele Necula: el este la ghişeul de plângeri şi cereri şi trebuie să te asculte. Aşa avem noi ideea despre El.

Dar nu e vorba că Dumnezeu n-ar avea milă sau nu vrea să te ajute, ci Dumnezeu vrea mult mai mult să-L şi cunoaştem! Că aceasta este viaţa veşnică: să Te cunoască pe Tine Dumnezeul Cel adevărat!

Or nu prea vrem această cunoaştere… Această cunoaştere deplină a lui Hristos a învăţat-o Sfânta împărăteasă Elena, care a învăţat să-L cunoască în toate ale Lui, în toate învăţăturile, în toată Evanghelia, până să primească Rodul cel mare şi să se poată bucura şi să-L poată şi înţelege.

Vă daţi seama că mergând în toate locurile unde a vorbit Mântuitorul, unde a făcut minuni, de la învierea lui Lazăr la orice loc unde a ridicat ea biserică şi loc de închinare şi a cinstit acele locuri, ea şi-a adus aminte acele lucruri şi le-a asumat, le-a trăit altfel, ca după aceea, la sfârşit, să înţeleagă măsura şi măreţia Crucii şi lucrarea lui Dumnezeu până la Cruce.

Nici Crucea lui Hristos răstignit nu-şi arată adevărata ei putere dacă nu înţelegem ceea ce a însemnat Hristos şi ce a făcut Hristos până la Cruce.

Aşa şi noi: dacă rămânem numai la o astfel de relaţie cu Dumnezeu e o relaţie dureroasă pentru Dumnezeu. Pentru noi poate e profitabilă vremelnic, pe pământ, că ne vedem de treburile noastre, dar să ştiţi că şi pentru sufletele noastre este dureroasă, adică handicapată această relaţie. Când o să ieşim dincolo şi o să vedem la cât ne-am limitat…!

La un moment dat Scriptura ne spune că atunci când se vor înfăţişa înaintea lui Dumnezeu toate neamurile şi-L vor vedea, toţi vor plânge. Şi să ştiţi că plânsul acesta e cu siguranţă pentru că Îl vedem în adevărata Lui frumuseţe şi la măsura Lui dumnezeiască, pe care noi nu ne-o putem imagina; noi până atunci aveam nevoie doar de mâna Lui, să ne ajute cu ceva şi ne vedeam de treburi. Dar când Îl vezi în frumuseţea Lui, câte putea să-ţi spună, cum putea să fie călător cu tine pe drum, cum putea şi voia să-ţi fie sprijin şi a stat la uşă - Iată, Eu stau la uşă şi bat… - câte putea să te sfătuiască şi tu cât te-ai chinuit să găseşti uşa prin care să ieşi şi numai dacă ascultai o singură vorbă a Lui sau dacă Îl băgai în seamă şi aflai că El este nu numai o mână care te ajută din când în când, ci e mult mai mult de atât şi că cuvintele Lui sunt de foc şi adevărate şi merită să fie urmate…! Şi numai dacă Îi ascultai o singură dată cuvântul, ceea ce n-ai putut

în ani de zile făceai într-o clipă! Şi tu ai pierdut atâţia ani ca să te dumireşti cu nişte lucruri şi n-ai învăţat aproape nimic şi ai rămas la aceeaşi măsură mică şi îngustă…!

Aceste lucruri, pe care le vom vedea la a doua Venire în faţa Judecătorului, în faţa Mielului lui Dumnezeu, de fapt, în faţa frumuseţii de nespus a lui Dumnezeu care se va dezveli atunci, se va descoperi atunci, cum să nu plângă toate neamurile pământului? Cum să nu plângem toţi atunci că n-am făcut mai mult?

Aşa cum Sfânta Eufimia, o mare Sfântă muceniţă, vorbind cu cineva căruia i se arătase după mii de ani de la mucenicia sa, iar acesta întrebând-o: "Acolo, în Rai este vreo părere de rău?", ea i-a spus: "Este o singură părere de rău: aceea că n-am făcut mai mult".

După ce vezi că Dumnezeu a pregătit celor ce-L iubesc pe El ceea ce ochiul nu a văzut, ceea ce urechea nu a auzit şi la inima omului nu s-a suit, îţi pare rău că n-ai făcut mai mult, dar ce mai poţi face? Ce mai poţi face? Ce mai poţi întoarce?

De aceea, aşa cum spune Evanghelia de la Utrenia de astăzi: atâta timp cât este lumina cu voi, umblaţi cât este lumină, căci vine noaptea când nimeni nu va mai putea să facă nimic.

Dumnezeu să ne ajute, să ne întărească".

Părintele Ciprian Negreanu - Predică la Înălţarea Sfintei Cruci (2013) - Ce vrea să spună acest praznic al Înălţării Sfintei Cruci, cum ne vorbeşte nouă, personal?

“În numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Suntem în ziua Praznicului împărătesc al Înălţării Sfintei Cruci, o sărbătoare mai puţin cunoscută, mai puţin înţeleasă, deşi este praznic împărătesc, dintre cele douăsprezece praznice ale Mântuitorului, cele mai importante din an. Şi o vedem pictată pe toate catapetesmele.

Majoritatea, însă, ştim despre ce e vorba: ***despre căutarea ani de zile a Crucii Mântuitorului în Ierusalim şi după aceea călătoria, o căutare cumva mai ocolită a Crucii şi în toată Galileea, în Iudeea şi în Samaria, pe unde a umblat Sfânta Împărăteasă Elena, prima dată căutând Crucea în Ierusalim, negăsind-o şi după aceea înţelegând că, pentru a descoperi Crucea, trebuie să meargă pe urmele Mântuitorului, de zămislirea Lui la Bunavestire, de la naşterea Lui, de la fuga Lui în Egipt, de la copilăria în Nazaret, până la botez şi după aceea prin toate evenimentele prin care a trecut Mântuitorul ca să ajungă la Răstignire şi după aceea la Înviere. Şi aşa a făcut şi a început să caute pe rând toate locurile pe care le-a sfinţit prin prezenţa Sa Mântuitorul şi pe care le-a încărcat cu putere şi cu amintire şi cu gând de foc, dar şi prin prezenţa în sens propriu, prin atingerea Sa, iar Sfânta Elena peste tot pe unde oamenii îşi aduceau aminte sau ştiau din***

tradiţie că acolo a fost, a ridicat biserici, mănăstiri, locaşuri de închinare, spre aducere-aminte veşnică. Peste ele, mai târziu, se vor rezidi alte şi alte biserici.

Una dintre ultimele rămase în picioare din vremea împărătesei Elena este biserica Naşterii din Betleem, care e chiar biserica cea veche zidită de Împărăteasa Elena, zidurile au rămas aproape intacte în picioare după atâtea valuri şi valuri de păgâni, de învârtoşaţi, de cei despre care Scriptura zice: Va veni vremea când toţi cei care vă vor ucide vor crede că aduc slavă lui Dumnezeu. Au trecut toate neamurile pământului pe acolo, dar această biserică a rămas în picioare. Iar din celelalte au rămas măcar urme sau ziduri sau se descoperă acum mozaicuri, podeaua, s-a găsit la locul unde s-au înmulţit pâinile, vechea biserică ridicată de Împărăteasa Elena, s-au găsit mozaicurile vechi de 1700 de ani, care încântă şi acum ochiul.

La sfârşit, după ce împărăteasa a revenit la Ierusalim, s-a găsit abia atunci Crucea, şi cu cinste, după ce a fost descoperită şi după ce s-a dovedit, prin minuni şi prin descoperiri dumnezeieşti, că este Crucea Mântuitorului, au ridicat-o şi au înălţat-o întru slavă în ziua de 14 septembrie a anului 335 în Biserica Sfântului Mormânt şi a Sfintei Învieri – şi din momentul acela şi a Sfintei Cruci – împreună cu patriarhul Macarie al Ierusalimului. Şi acel moment al ridicării Sfintei Cruci – de la coborârea de pe cruce a Mântuitorului probabil că această cruce nu s-a mai ridicat şi n-a mai fost văzută, cunoscută, n-a mai fost ştiută şi acum e ridicată spre cinstire şi spre slavă, ca şi altar pe care a binevoit Mielul lui Dumnezeu să se jertfească, altar pe care a curs sângele Mântuitorului Iisus Hristos, ca şi lemn al pomului nou din mijlocul Raiului pe care s-a aşezat Rodul bogat care este Hristos şi din care curg sângele, apa şi Trupul de care ne împărtăşim. Este pomul din mijlocul Raiului, Pomul vieţii şi Crucea este trunchiul şi ramurile acestui copac, iar Mântuitorul este Rodul.

Iar acel moment al Înălţării Sfintei Cruci a rămas vestit peste veacuri şi peste timp, mai ales că închinarea la cinstita Cruce a fost cel mai dorit lucru de către toţi pelerinii. Toţi care veneau în Ţara Sfântă, sute şi sute de ani după aceea, în toată perioada Imperiului Bizantin, mii de ani după, până după cruciade, veneau în primul şi în primul rând să se închine Sfintei Cruci şi după aceea tuturor locurilor sfinte.

De aceea Sfânta Cruce a şi avut o istorie zbuciumată: a fost prădată, furată, împărţită, fiecare şi-a dorit să aibă măcar cât o unghie sau şi mai puţin din Sfânta Cruce, s-a luat bucăţică cu bucăţică, fărâmă cu fărâmă din ea, încât doar câteva bucăţi mai mari există astăzi în lume. Unele dintre bucăţi sunt astăzi în Apus, furate de cruciaţi, dar cele mai mari bucăţi au rămas în Muntele Athos, o parte la

copţii din Egipt, alta în Grecia… Bucăţele sunt peste tot, în toate ţările ortodoxe, chiar şi noi avem în biserică o bucăţică foarte mică.

Dar Crucea a avut o istorie zbuciumată, a fost furată şi de perşi în jurul anului 600, a fost motivul pentru care Imperiul Bizantin a scăpat atunci din acea strânsoare îngrozitoare. De fapt, Sfânta Cruce a fost cea care a mai dat 700-800 de ani de viaţă Imperiului Bizantin. Pentru că la anul 600 şi ceva, când Sfânta Cruce a fost furată, când perşii au cucerit tot nordul Africii, Egiptul şi tot ceea ce era grânarul fostului Imperiul Roman şi al Imperiului Bizantin, perşii puseseră mâna pe această zonă foarte bogată şi creştină, cum ştiţi că a fost Egiptul şi tot nordul Africii. După aceea au căzut în mâinile perşilor şi Palestina şi Israelul şi Siria şi tot ce aveau bizantinii, până în zona Mesopotamiei, a Iranului de astăzi.

Şi mulţi creştini şi-au găsit atunci sfârşitul mucenicesc şi sunt pline calendarele de cuvioşii care au murit atunci nu numai în părţile Sinaiului şi ale Raitului, dar şi în toată Palestina. Perşii, ştiind că Crucea are atâta valoare în ochii creştinilor, au furat Crucea din Ierusalim şi au dus-o în cetatea lor de scaun, în adâncurile Persiei, iar Heraclie, împăratul bizantinilor, retras în jumătate din cât este acum Turcia de astăzi, puţin din Balcani, retras în Constantinopol. După ce dinspre nord au atacat avarii şi ruşii, care nu erau creştinaţi şi alte neamuri migratoare unite la un loc au atacat dinspre nord şi au luat toată partea balcanică a Imperiului Bizantin şi au început să asedieze Constantinopolul, iar perşii dinspre răsărit ocupaseră aproape toată Asia mică, Heraclie, auzind că Crucea a fost furată - pentru că mai fuseseră momente de răscruce, dar Crucea nu mai fusese furată din Ierusalim a îndrăznit să facă o nebunie din perspectivă militară: toată armata bizantină care era strânsă în Constantinopol, în loc să se lupte cu cei care înconjurau cetatea, străpunge împresurarea şi trece tot mai departe, prin Asia mică, neoprindu-se la nici o cetate ocupată deja de perşi, ci a ajuns în inima Imperiului Persan şi a cucerit capitala. Perşii au rămas, împreună cu avarii şi ruşii, să asedieze Constantinopolul. Iar Heraclie a făcut această nebunie militară ca să recupereze Sfânta Cruce. Şi a recuperat-o atunci.

Între timp s-a întâmplat acea minune a izbăvirii Constantinopolului din mâinile asediatorilor prin minunea Maicii Domnului, moment în care împăratul Serghie şi ceilalţi comandanţi ai armatei, care rămăseseră puţini şi cu neputinţă de a rezista în faţa unui asemenea atac sunt, cumva, salvaţi de Maica Domnului prin arătarea ei, se ridică asediul din jurul Constantinopolul şi asediatorii fug pur şi simplu din faţa zidurilor de frica Maicii Domnului. De atunci se aduce ca cinstire Maicii Domnului, la marea biserică, Vlaherne, din Constantinopol, imnul acatist al Buneivestiri, primul imn acatist, după modelul căruia se fac toate imnurile acatist

de mai târziu. În noaptea aceea tot poporul s-a adunat, în frunte cu mai-marii şi au cântat imnul acatist al Maicii Domnului - obicei pe care l-au păstrat împăraţii bizantini, în fiecare săptămână venind în biserica din Vlaherne şi rugându-se în faţa icoanei Maicii Domnului, care venise să-i izbăvească; până, se pare, în ultimele zile ale Constantinopolului s-a obişnuit această venire a împăraţilor în biserica din Vlaherne în fiecare săptămână, în noaptea de vineri spre sâmbătă.

Ce vrea să spună, însă, acest praznic al Înălţării Sfintei Cruci, cum ne vorbeşte nouă, personal? Căci importanţa lui personală e mai mare decât cea istorică, pentru că, până la urmă, istoria Sfintei Cruci, a creştinismului, este istoria noastră personală. Istoria lumii ar trebui să fie istoria noastră personală, este copilăria noastră, a fiecăruia. Greşelile şi păcatele celorlalţi, izbânzile – ele sunt şi ale noastre, sunt tristeţile şi bucuriile noastre. Nu suntem desprinşi de lume, nu privim de undeva, din exterior, judecând cu asprime. Ispitele şi căderile, izbânzile lor, înălţările lor, credinţa lor tare, nădejdea lor, ale creştinilor şi ale întregii lumi dinaintea noastră sunt şi ale noastre şi se arată viu în lucrarea rugăciunii de acum - adică cei care au izbândit atunci şi au trecut dincolo şi au fost primiţi în locaşurile celor drepţi ne ajută şi pe noi acum şi ne sunt ocrotitori şi ajutători, apropiaţi, fraţi întru credinţă. Într-un fel, istoria credinţei creştine, istoria lumii în general, este istoria copilăriei noastre.

Cine nu poate privi aşa se află într-o ruptură dureroasă şi calcă cuvântul poruncii a cincea: Cinsteşte pe tatăl tău şi pe mama ta ca bine să-ţi fie şi să trăieşti mulţi ani pe pământ şi care are un înţeles mult mai larg decât la prima vedere.

Cinstirea celor care au fost înaintea noastră, indiferent cum au fost ei şi nu vorbesc numai de generaţiile până la bunicii şi străbunicii noştri, ci vorbesc de toţi creştinii şi mai ales de această filiaţie duhovnicească la care ne referim când spunem: Pentru rugăciunile Sfinţilor Părinţilor noştri…, ale tuturor care, duhovniceşte, au fost înainte de noi şi ne-au fost părinţi duhovniceşti prin strădania lor, prin faptele lor, prin faptul că au dus până la noi credinţa ca un fir roşu, ţinut din neam în neam, din om în om, din generaţie în generaţie, întărită din când în când de Sfinţi – aceştia ne sunt nouă părinţi duhovniceşti şi sunt mai importanţi decât părinţii trupeşti pe care a binevoit Dumnezeu să ni-i dea. Fără această filiaţie duhovnicească nu s-ar fi păstrat credinţa aici. Aşa cum sufletul e mai important ca trupul, trebuie să privim duhovniceşte la aceşti fraţi ai noştri creştini, mai cu osârdie şi mai cu atenţie decât la filiaţia noastră de sânge şi să-i cinstim mai mult pe aceştia şi pe Sfinţii lui Dumnezeu şi pe toţi care au fost mai înainte de noi şi care ne sunt părinţi sufleteşti decât toată filiaţia noastră trupească.

Pe lângă acestea, cum putem să ne folosim de acest praznic în viaţa noastră? Ce legătură vie are el cu viaţa noastră? Mama Sfântului Împărat Constantin, Sfânta Împărăteasă Elena, a ridicat în Ierusalim Crucea, obiectul de tortură pe care a fost ucis Hristos, dar care, prin faptul că I-a fost altar lui Hristos, a devenit, din cel mai urât, cel mai îngrozitor semn de până atunci, altar şi loc iubit de creştini, locul tămăduirii şi mântuirii noastre, locul izbăvirii noastre din ghearele călăului din vechime, ale şarpelui din adâncuri, ale celui care nu are milă – diavolul. A devenit locul în care noi am scăpat. Şi întorcându-ne spre el şi aducându-ne aminte de el, ne readucem aminte că noi am fost şi suntem scăpaţi prin credinţă de acest călău.

Cum zicea părintele Arsenie Boca unui om care îl întreba: "Părinte, oare nu sunt blestemat, n-am vrăji?" şi părintele a zis: „Ţine-te, mă, de credinţă, aşa cum trebuie şi de învăţătură şi mergi la biserică şi o sută de draci de ar veni asupra ta n-au putere nici să te atingă!"

Adică credinţa în Dumnezeu cu tot sufletul nostru, cum putem, ţinând-o consecvent și constant şi cu toate rânduielile noastre ne fac pe noi să scăpăm din ghearele și din mâna călăului celui fără de milă care este diavolul şi nu se pot atinge de noi, oricât ar vrea.

Crucea, din obiect de tortură, a devenit pentru noi chip al mântuirii şi bucurie numai s-o vedem. Deci aceea o şi ţinem la piept, de aceea unii se şi culcă cu ea în mână, alţii o pun pe perete deasupra capului lor, o punem şi deasupra mormintelor noastre ca şi semn al nădejdii noastre că nu murim de tot, ci adormim doar o vreme, că moartea a fost biruită prin Cruce. În mintea noastră mică şi îngustă ne mai e şi frică atunci când vedem Crucea, pentru că ne aduce aminte de cimitire, dar ea tocmai de aceea e pusă în cimitire, ca să ne aducă aminte de înviere şi de veşnicie, că nu suntem sortiţi veacului acestuia, că nu suntem pentru lumea aceasta, ci pentru o altă lume şi trupul va învia şi el.

Aşa cum atunci Crucea, din ceea ce era, un blestem, un obiect rău famat, de nedorit, a devenit semn binecuvântat, desăvârșit, binefăcător, dorit, căutat, iubit.

Înainte de a fi apropiaţi de Dumnezeu, ce ne-a adus pe noi în Biserică? Pe cei mai mulţi, fricile, temerile, groaza în faţa morţii aproapelui nostru, a unei rude, frica de ceea ce va urma. De multe ori ne apropiem de Dumnezeu pentru frică. ***Cui să te rogi să te ajute când oamenii nu te mai pot ajuta?*** În faţa bolilor, în faţa necazurilor, frica, groaza ne-au adus la credinţă. Cei mai mulţi am ajuns datorită fricii. ***Acestea au fost ca nişte cruci pentru noi în general; ele sunt ca nişte cruci nedorite: cine-şi doreşte să trăiască în frică, în groază, în neputinţă, în***

durere…? Dar acestea sunt cele care ne-au adus pe noi la Dumnezeu, ori prin boli, ori prin necazuri, ori prin încercări, ori prin frică… Toate acestea ne-au adus pe noi la Dumnezeu.

Şi acum vine vorba: bine, acestea ne-au întors pe noi la Dumnezeu, dar nu mai vrem să ştim de ele! Nu mai vrem să ştim de frică, de durere, de neputinţă, de plângere! Am trăit ca prin iad aceste lucruri şi L-am descoperit pe Dumnezeu ca singura uşă de scăpare, ca singura cale. După care L-am cunoscut şi altfel şi nu mai stăm cu El doar de frică, nu mai stăm lângă El doar ca să nu mai păţim ceva şi ca să ne ocrotească, ci stăm lângă El pentru că ne este drag de El, pentru că L-am cunoscut, Îl ştim, pentru că nu mai vrem să fim în alt loc. Dar putem să mai folosim cumva frica, durerea, neputinţa care ne-au adus la Hristos? Au ele undeva un rost? Au! Aşa cum Crucea a fost ridicată şi este cinstită şi în casele noastre şi în sufletele noastre şi este de folos mare, aşa şi acestea, durerea, frica, neputinţa, care ne-au adus în Biserică sunt şi acum de mare folos, însă preschimbate, transformate; nu mai este frica animalică de moarte şi de durere, ci frica de Dumnezeu.

Toate acestea trebuie să-şi schimbe chipul, dar ele trebuie să rămână ca să se păstreze vie credinţa în Hristos, ca să Îl redescoperim mereu pe Dumnezeu, tot timpul trebuie să ne întoarcem spre Crucea pe care este răstignit Hristos că să ne tămăduim de otrava sufletească cu care ne otrăveşte diavolul, şarpele care ne muşcă.

Această întoarcere spre Cruce are ceva cu întoarcerea pe care am avut-o înainte, când eram păgâni, când eram necredincioşi, când eram neştiutori sau nepăsători. S-a schimbat, însă, înţelesul fricii, înţelesul neputinţei şi al plânsului şi al durerii. Nu mai există complexe şi durere că de ce m-a făcut Dumnezeu aşa şi de ce nu altfel şi nu mai plângem pentru tot felul de nimicuri, pentru că altul a reuşit să ia partea mai mare şi eu partea mai mică, nu mai este durere numai pentru durerea trupului, nu mai este plângere numai pentru lucrurile acestea. Frica se transfigurează, devine frică de Dumnezeu, nu mai e o frică animalică, cum aveam înainte, ci e o frică cu cutremur al inimii, că, totuşi, cum zicea un părinte, “cu Dumnezeu nu te baţi pe umăr ca şi cu un băiat”, ci El e foc arzător, înfricoşător. În bunătatea Lui şi în dragostea Lui şi în frumuseţea Lui şi în măreţia Lui, dar e înfricoşător! Trebuie să avem teamă de Dumnezeu, fără această frică de Dumnezeu intrăm într-o familiaritate obraznică, care este mortală. Mortală!

Foarte puţine sunt păcatele de care Părinţii vorbesc cu atâta asprime ca de familiaritatea aceasta obraznică cu Dumnezeu, de acest fel de a fi familiar,

nepăsător, de a-L lua pe Dumnezeu peste picior, a vorbi cu el la per tu. Acest lucru, pentru oamenii Duhului, pentru Sfinţii lui Dumnezeu, era începutul morţii sufleteşti. În faţa lui Dumnezeu trebuie să ne păstrăm cutremurul, frica, pentru că a ajunge la un fel de familiaritate obraznică cu Dumnezeu nu denotă decât necunoaşterea absolută a lui Dumnezeu! Nu poţi să fii cu Dumnezeu oricum. În faţa unui om deosebit, a unui om de geniu sau a unui om sfânt nu-i găseşti sfârşitul gândurilor lui, nu poţi să zici "lasă că-l cunosc eu pe ăsta..!", nu poţi să fii ironic, pentru că îţi dai seama că e mult mai mult în omul acela, că el e mult mai presus și ai un respect şi o stimă, darămite în faţa lui Dumnezeu! A fi altfel înseamnă că nu-L cunoşti deloc pe Dumnezeu, te-ai îndepărtat de El, te îndepărtezi de El cu paşi repezi. Şi atunci trebuie să rămâi în această frică de Dumnezeu.

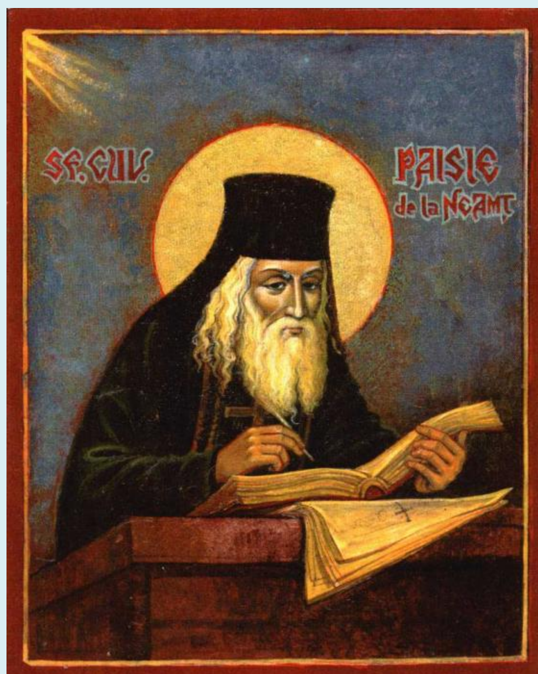
Iar a doua frică pe care trebuie s-o păstrăm este frica de noi înşine, mai mult decât de diavol pentru că nimeni nu ne poate face nimic decât dacă noi ne dăm legaţi în mâinile diavolului. Noi putem să ne facem cel mai mare rău, noi putem să ne lăsăm gândurile întinate, noi putem să ne înfricoşăm şi să lăsăm această înfricoşare de rău şi de diavol, noi putem să facem toate relele şi să ne dăm legaţi în mâinile diavolului. De noi trebuie să ne fie frică mai mult decât de orice şi să fim cu noi prevăzători şi atenţi aşa cum am fi cu un prieten despre care ştim că este cleptoman şi hoţ şi pe care, când îl primim în viaţa noastră, stăm cu el tot timpul ca nu cumva să ne mai ia ceva. Aşa să stai cu atenţie la tine însuţi şi să nu te creditezi prea mult. Să stai cu ochii aţintiţi spre tine cu frică: "Oricând sunt gata să cad! Dacă Dumnezeu mă lasă, voi cădea!" Trebuie să fiu atent la mine, să nu mă las cu uşurelul, pentru că imediat o iau pe panta greşelilor şi urâciunilor şi a nepăsării şi a neştiinţei.

Şi durerea trebuie să fie durerea căutării lui Dumnezeu, nu numai durerea veacului acestuia, nu numai durerile cele de acum, care se îndulcesc dacă ai durerea căutării lui Dumnezeu, durerea că nu L-ai dobândit destul, că nu-L iubeşti destul şi nu faci poruncile lui Dumnezeu. Durerea să fie pentru Dumnezeu şi pentru aproapele și pentru durerea lui. Şi toate acestea pe care le auziţi toată ziua mărturisite de Părinţi: căutaţi pocăinţa, căutaţi lacrimile, căutaţi durerea inimii – acestea sunt Crucea la care noi trebuie să ne întoarcem totdeauna pentru a-L dobândi pe Dumnezeu, aceasta este calea Crucii, pe care ne-a învăţat Dumnezeu s-o luăm încă dinainte de a şti noi şi de a înţelege ceva, că tot prin ea am venit la Dumnezeu.

Asta a fost Crucea care ne-a adus la Dumnezeu: durerea, suferinţa, lacrimile, singurătatea, neputinţa, acestea ne-au adus la Dumnezeu şi acestea rămân căi de a-L cunoaşte pe Dumnezeu şi de a-I cunoaşte puterea şi lucrarea în continuare. Nu sunt lepădate aceste căi, n-au fost doar o vreme şi acum nu sunt, ci au acum alt

înţeles şi altă valoare şi sunt transfigurate, dar trebuie neîncetat să ne întoarcem spre ele, spre lacrima pentru durerea aproapelui, la plânsul despre care Mântuitorul spune Fericiţi cei ce plâng, că aceia se vor mângâia – plânsul după Dumnezeu, neîncetat să ne întoarcem la durerea inimii, la plânsul după Dumnezeu şi la ceea ce puteam să facem şi n-am făcut, deşi ştiam că trebuie să facem şi la toate celelalte de care v-am spus şi care redobândesc şi recapată şi asta înseamnă ridicarea Crucii în inima noastră, până la urmă şi Înălţarea Sfintei Cruci şi în inima noastră şi prin această înălţare vine şi Hristos Dumnezeul nostru şi nu ne lasă singuri. Amin”.

Sfântul Paisie de la Neamţ - Semnul Sfintei Cruci - datina apostolicească

Acest nescris obicei este primul şi cel mai de obşte.

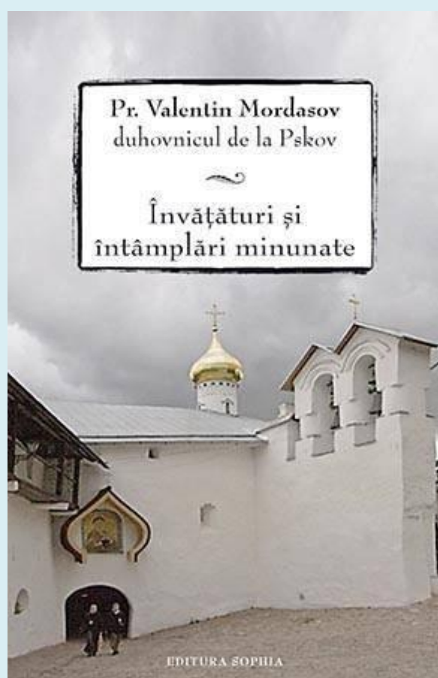
Semnul cinstitei Cruci, cu care fiecare creştin ortodox se cuvine a se însemna, este o datină apostolicească nescrisă, pe care Sfântul Vasile cel mare, în cap. 27, despre Sfântul Duh, numeşte prima predanie de obşte zicând: "Anume că prima şi cea mai de obşte datină voi pomeni mai întâi Chipul Crucii, cu care nădăjduiesc la numele Domnului nostru Iisus Hristos, se însemnează cine sunt, de Scriptură fiind învăţaţi".

Iată acest de Dumnezeu purtător părinte făţiş mărturiseşte cum că pentru aceea creştinii ortodocşi să se însemneze cu Chipul Crucii învăţătura în Sfânta Scriptură nu se află, dar acest nescris obicei este primul şi cel mai de obşte.

Iară despre degetele cu care se însemnează asupra sa Chipul Crucii de către creştinii ortodocşi ca despre un lucru prea ştiut, nici acesta (Sfântul Vasile cel mare), nici altul careva dintre purtătorii de Dumnezeu părinţi de demult n-au pomenit, pentru că nu a urmat nici o nevoie să se scrie despre aceasta, deoarece toţi creştinii ortodocşi în toată lumea, după nescrisa datină a Apostolilor, cu primele trei degete ale dreptei Chipului Crucii asupra sa însemnează fără nici o schimbare, care şi până acum în toată Sfânta Biserică a Răsăritului, cu darul lui Hristos, se păstrează neschimbată şi va fi păstrată până la sfârşitul lumii.

(Sfântul Paisie de la Neamţ, Cuvinte şi scrisori duhovniceşti I, Editura Tipografia Centrală, 1998, p. 144)

Pr. Valentin Mordasov - Crucii Tale ne închinăm, Hristoase… Înălţarea Sfintei Cruci

"Slavă, Doamne, cinstitei Crucii Tale! Înălţarea Crucii Domnului este una dintre cele mai mari sărbători.

La Botez, omul primeşte cruce; când moare, de asemenea primeşte cruce. Pe biserici se pune cruce. Toate Sfintele Taine se săvârşesc cu ajutorul crucii: Mirungerea, Spovedania, Maslul etc.

Prin ce ne deosebim noi de cei necredincioşi? Când ne însemnăm cu semnul crucii, ne unim prin Iisus Hristos cu Tatăl Ceresc şi ni se iartă păcatele prin mărturisire. Mulţi se ruşinează să poarte cruce (o cos la haină, o ascund), neruşinându-se în acelaşi timp de desfrânare şi alte păcate.

Odată, o femeie credincioasă şi-a scos crucea când a făcut baie. Alături se spăla o vrăjitoare care, observând acest lucru, s-a oferit să o spele pe spate. După aceea, femeia credincioasă a zăcut două zile fără să se poată mişca.

Acum este periculos să rămâi fără cruce chiar şi pentru o clipă. Mâncarea fără cruce şi fără rugăciune poate deveni otravă. Semnul crucii trebuie făcut cu atenţie, evlavios.

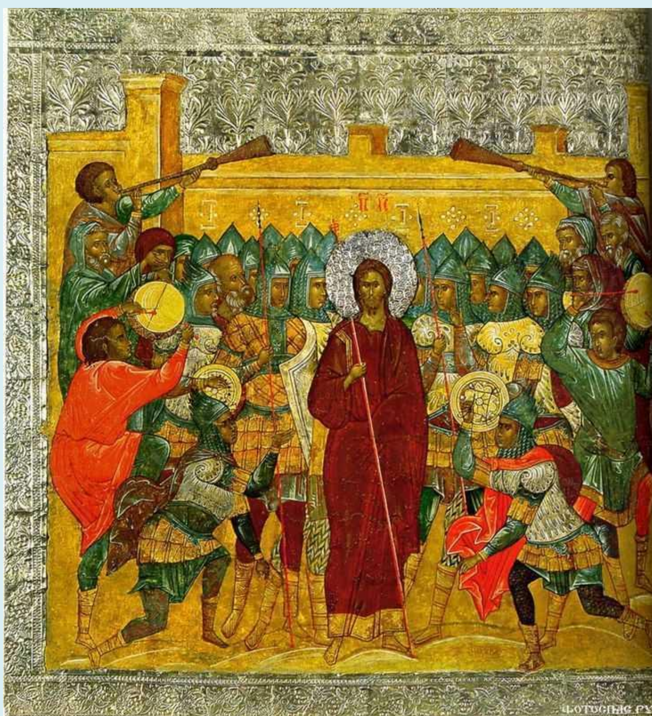
Sfântul Ioan Gură de Aur spune că de cel care îşi face semnul crucii fluturând mâna în grabă bucură diavolii, iar crucea făcută corect îi bucură pe îngeri.

Luminează-te şi insemnează-te în fiecare dimineaţă şi seară cu semnul crucii, cu Rugăciunea lui Iisus, de trei ori, în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh.

Aşadar acum ştim: cine vrea să dobândească Împărăţia cerurilor trebuie să cinstească Crucea Domnului”.

(Din: Pr. Valentin Mordasov, duhovnicul de la Pskov: Învăţături şi întâmplări minunate, Editura Sophia, 2011)

Cel ce face nedreptate își va lua plata nedreptății…

Extras din predica Arhim. Damaschin Luchian de la Mănăstirea Sihăstria Putnei rostită la sărbătoarea Înălțării Sfintei Cruci - 14 septembrie 2016:

[…] Domnul nostru Iisus Hristos, Dumnezeu adevărat şi Om adevărat, a fost, iubiţi credincioşi, a fost şi cel mai nedreptăţit, dacă am putea să spunem, şi să ne ierte Dumnezeu că facem această afirmație, Dumnezeul nedreptățit.

De aceea la una din deniile din Săptămâna Sfintelor Pătimiri, este o cântare care zice: Acestea zice Domnul către iudei: Poporul Meu, ce am făcut vouă? Şi cu ce Mi-aţi răsplătit Mie? Pe orbii voştri i-am luminat, pe cei săraci i-am ajutat, mană v-am dat; în loc de mană Mi-aţi dat fiere. V-am dat în pustie apă din piatră, nu aveaţi ce să beţi, era apa amară dar aţi aruncat lemn în apa aceea şi s-a îndulcit. În loc de apă, M-aţi adăpat cu oţet. Şi în loc a mă iubi, aşa cum Eu Mi-am arătat iubirea faţă de voi, pe Mine pe cruce M-aţi răstignit.

Adică la bine nu s-a răspuns, aşa cum este bine şi corect şi frumos, cu bine. La bunătate nu s-a răspuns cu bunătate. La iubire nu s-a răspuns cu iubire. Ci taman invers: la bunătate cu răutate; la iubire cu ură; la binefacerile mari ale lui Dumnezeu faţă de poporul lui Israel, ca faţă de toată lumea, poporul lui Israel şi fiecare dintre noi răspundem nu cu aceeaşi măsură.

Aş vrea să vă vorbesc astăzi despre acest lucru: despre nedreptate. Dumnezeu a luat întotdeauna partea celor oropsiţi, a luat întotdeauna partea celor nedreptăţiţi, a fost apărătorul orfanilor, al văduvelor, al celor care erau asupriţi de cei care aveau putere şi stăpânire. Şi, prin gura proorocilor, a atras atenţia că lucrul acesta şi anume să nedreptăţeşti pe cineva, să ai tu putere, să ai tu influenţă, să ai tu mai multă înţelepciune, să ai tu mai multă cunoştinţă, să poţi să determini într-un fel - într-un fel, zic - soarta celui de lângă tine, mai ales a celui singur, a celui care nu are ajutor, a celui simplu, lucrul acesta este cu totul urât în faţa lui Dumnezeu.

Permiteţi-mi, vă rog, să vă citesc din doi prooroci câteva versete în direcţia aceasta. Voi citi mai întâi din proorocul Amos: Drept aceea, fiindcă voi călcaţi în picioare pe cel sărman şi luaţi de la el dar de grâu, cu toate că aţi zidit case de piatră, nu le veţi locui, şi deşi aţi sădit viţă de bun soi, nu veţi bea din vinul ei. Că Eu ştiu că mari sunt fărădelegile voastre şi grele păcatele voastre, ca unii care asupriţi pe cel drept şi luaţi mită şi stoarceţi pe cei săraci la porţile cetăţii. Dar în vremea aceea omul cel înţelept va tăcea, că este vreme rea. Căutaţi binele şi nu răul, ca să fiţi vii şi aşa Domnul Dumnezeu Savaot va fi cu voi precum ziceţi că este. Urâţi răul şi iubiţi binele şi hotărâţi judecata cea dreaptă la porţi, poate că Domnul Dumnezeu Savaot Se va milostivi de cei rămaşi ai lui Iosif.

Şi încă un pasaj din proorocul Sofonie: Vai de cetatea răzvrătită şi pângărită, cetatea asupririi! N-a luat aminte la nici un semn şi n-a primit nici o dojană; în Domnul nu şi-a pus nădejdea şi nici nu s-a apropiat de Dumnezeul ei. Căpeteniile ei sunt in mijlocul ei, lei care răcnesc; judecătorii ei, lupi de seară care nu păstrează nimic pentru a doua zi. Proorocii sunt oameni ușuratici, vicleni; preoții pângăresc cele sfinte si calcă legea. Domnul este drept in mijlocul ei…

În mijlocul acestor nedreptăţi, în mijlocul acestor fărădelegi, Dumnezeu nu Se dă cu cel ce lucrează nedreptatea şi fărădelegea, ci El rămâne pe veşnicie, cum: Domnul este drept în mijlocul ei şi nu face nici o strâmbătate.

Şi, reluând, Sfântul apostol Pavel, în Noul Testament, în Epistola către Coloseni, zice aşa despre cei care fac nedreptate: Iar cel ce face nedreptate îşi va lua plata nedreptăţii, întrucât la Dumnezeu nu este părtinire.

Deci primul gând pe care vreau să-l puneţi în această zi în care ne aducem aminte de Cel nedreptăţit, de Iisus, Domnul Cel nedreptăţit, este că Dumnezeu nu ia partea celui care nedreptăţeşte, ci Dumnezeu este solidar cu cel simplu, cu cel neajutorat şi cu cel nedreptăţit.

Şi nedreptăţile se pot face în multe feluri, mari şi mici. Am spus că sunt predispuşi - dar nu e obligatoriu! - să facă nedreptăţi aceia care au autoritate, putere, influenţă, dar, în acelaşi timp, aceştia pot să facă foarte mult bine, foarte multă dreptate, pot să împartă dreptatea, nu să împartă nedreptatea.

Dar să ştiţi că şi în mijlocul nostru există multe ***prilejuri de a nedreptăţi***. Şi am să vă dau câteva exemple.

- ⇒ *Nedreptăţim atunci când, de pildă, vine cineva să-ţi lucreze şi nu-i plăteşti cât ţi-a cerut. Asta-i nedreptăţirea lucrătorilor. În vechile cărţi de învăţătură ale Bisericii erau împărţite păcatele pe diferite categorii şi neplata lucrătorilor, a simbriaşilor, era foarte mult osândită; era pusă în rândul păcatelor strigătoare la cer.*
- ⇒ *Cum mai poţi să nedreptăţeşti pe cineva? Să duci de nas. Poate e cineva care nu ştie, nu are cunoștință, te duci la o bătrână, la un om simplu şi-i vinzi cu suprapreţ, că ea nu ştie, săraca, cât e preţul pe piaţă. Nedreptate este.*
- ⇒ *Mai există nedreptate, fraţilor, atunci când vorbim de rău pe cineva şi clevetim şi cleveteala aceea merge din gură în gură şi se amplifică şi-i face acelui om o mare nedreptate. Şi mai mare decât atât este atunci când vorbeşti de rău prin minciună în faţa organelor de stat, a celor care trebuie să judece. Dacă vine cineva la tine şi-ţi spune: <Uite, ai plicul ăsta să vii la mine la proces să spui aşa cum spun eu.> și tu spui nu cum a fost adevărul, ci aşa cum te-a plătit acela, această nedreptate pe care tu o faci în defavoarea cauzei celeilalte este pedepsită de Dumnezeu din neam în neam. Sau, mai grav, câteodată este unul care nu ştie nimic din ce s-a întâmplat şi este adus acolo chipurile ca martor.*

Orice lucru bun şi orice lucru rău are efect nu pe moment, ci şi în timp. Şi o nedreptate care nouă ni se pare mică acum poate să fie mult mai mare în viitor. Cineva a fost calomniat, a fost acuzat pe nedrept prin vorbă sau, Doamne fereşte, a fost acuzat pe nedrept prin hotărâre judecătorească. Mai apar şi prin presă astfel de cazuri. Şi poate, din cauza acestui stigmat nu frumos pe care cineva poate să-l primească pe nedrept pot să sufere copiii lui, rudele lui. Cum era în comunism: dacă tatăl tău a fost chiabur, dacă tatăl tău a fost condamnat politic, dacă tatăl tău a fost nu în vizorul bun, frumos al Securităţii, atunci nu te primeau la Universitate, aveai foarte mari probleme. Nu puteai să intri atât de uşor când voiai să te angajezi undeva.

⇒ *Şi, că veni vorba de angajare, o mare nedreptate care se face astăzi pe multe planuri de sus, foarte sus chiar, foarte, foarte sus chiar, şi până mai jos este atunci când tu te duci să te angajezi undeva şi mai este cineva care se angajează şi daţi concurs, ca să vadă care dintre cei care s-au pregătit, dintre candidaţi, este mai bun. Dacă tu eşti mai prost pregătit decât celălalt sau decât ceilalţi şi-ţi cumperi postul tău şi ceilalţi nu intră din cauza ta n-ai cum să ajungi bine. N-ai cum să ajungi bine pentru că Dumnezeu nu binecuvântează fărădelegea şi nedreptatea.*

⇒ *Şi, mai mult decât atât, suntem în perioada sesiunii de admitere de toamnă. Aceia dintre tineri cărora părinţii le cumpără locul la liceu sau la facultate cu bani, aceia dintre elevi şi studenţi care trec un examen de admitere undeva prin fraudă intelectuală, adică prin copiere, în defavoarea unuia care este cinstit şi care, din cauză că tu ai copiat, este căzut sub linia de admitere, nu au cum să ajungă bine. Că aşa a spus Sfânta Scriptură: Iar cel ce face nedreptate îşi va lua plata nedreptăţii, întrucât la Dumnezeu nu este părtinire.*

Putem spune: <Bine, bine, dar nu prea se vede întotdeauna aşa! Cei care sunt şmecheri au mai mare câştig în ţara asta, în lumea noastră…> Eu nu ştiu dacă este aşa. Haideţi să nu ne grăbi să-i judecăm pe toţi.

Într-un salon de spital erau doi oameni, amândoi bolnavi şi amândoi pe moarte. Şi unul a murit tihnit şi împăcat și liniştit; era un om simplu, corect, cinstit în viaţa lui, bătrân de acum, şi-a ţinut singur lumânarea şi în pace şi-a dat duhul. Pe un alt pat, în acelaşi salon - ăsta e caz adevărat - era un om cu putere multă, cu influenţă multă şi nu putea să moară. Era bolnav, pe moarte, medicii ştiau că trebuie să moară şi el nu putea să moară. Se zvârcolea în pat, se rupeau cearşafurile cu el de atâta zvârcolire şi el nu putea să moară. Pe la poarta acelui spital era o bătrână care nu făcea bine ce făcea, dar exprima o durere a sufletului ei şi blestema pe acel om care stătea în spital pentru că i-a necinstit singura ei fată. Ea, femeie văduvă, femeie singură, fără de bărbat care să fie o autoritate şi o putere mai mare; acela, cu influenţă, a necinstit-o pe singura ei fată şi care, din cauza acestei necinstiri, şi-a pus capăt zilelor. N-avea cum să termine bine omul acela.

De am făcut vreodată vreo nedreptate, fraţilor şi surorilor, de putem să ne-o îndreptăm, să ne-o îndreptăm! Să ştiţi că nu e suficient să-ţi pară rău de un lucru rău pe care l-ai făcut; dacă ai puterea să îl îndrepţi şi nu-l îndrepţi şi trebuie multă pocăinţă pentru acele lucruri rele, pentru acele calomnii pe care le-am făcut și nu le mai putem întoarce. Ai vorbit pe cineva de rău, a scris cineva la comandă un articol împotriva cuiva […]? Păi acum ştiţi câte se pot face, câte trunchieri nu doar pe

scris, ci pe imagine? Există programe pe calculator care-ţi iau chipul şi îl pun în locul altcuiva pe o filmare. Cel care face un lucru care pune o pată neagră pe tot restul vieţii cuiva trebuie să facă multă pocăinţă ca să-l ierte Dumnezeu, mult trebuie să plângă ca altcineva din familia lui să nu păţească ceva aşa de rău.

Dar, dacă putem să ne răscumpărăm o greşeală, o nedreptate făcută cuiva, s-o facem! Ai furat de la cineva, dă-i înapoi! Au trecut zece ani, dă-i înapoi! Ţi-e ruşine să dai personal? Dă prin altcineva! Răscumpără-ţi greşeala.

Zaheu vameşul, când L-a primit pe Mântuitorul Hristos în casa sa, nu s-a oprit să spună doar că-i pare rău că a furat şi că a nedreptăţit atunci când a luat dările. N-a făcut atât. A spus: Doamne, jumătate din averea mea o dau săracilor, că nu ştiu câte am făcut. Şi, dacă am nedreptăţit pe cineva… - adică cum “dacă”? Că doar toată lumea ştia că a nedreptăţit. Adică dacă-şi mai amintea pe cineva, că nici nu mai ştia, săracul, pe câţi a nedreptăţit. …întorc împătrit!

Ai vorbit de rău pe cineva şi din cauza ta, din cauza minciunii tale, din cauza mândriei tale i-ai făcut rău unui om? Cere-ţi iertare în primul rând de la om: <Iartă-mă, te rog. Am greşit şi ţi-am stricat bunul tău nume> şi apoi vorbeşte-l de bine celor cărora l-ai vorbit de rău. Deci nu-i suficient doar să-ţi pară rău; o nedreptate trebuie răscumpărată, pentru că Dumnezeu nu iubeşte nedreptatea.

Cel care este nedreptăţit şi ştie că este nedreptăţit este bine să se roage la Dumnezeu să-i dea multă răbdare ca să-și poarte această nedreptate, să fii vorbit de rău sau altul să intre înaintea ta la serviciu. Nu-i uşor de dus, mai ales să ştii că tu te-ai pregătit, mai ales să ştii că acela a intrat pentru că tatăl lui are bani şi de-asta a intrat în locul tău. Nu-i uşor de dus pentru un copil.

Şi mai există riscul să dea vina pe Dumnezeu din cauza ta, cel care faci nedreptate. Din cauza ta, cel care faci nedreptate, un om care nu e întărit în credinţă poate să se schimbe pe întreaga lui viaţă, spunând: <Cum, eu, care am fost cinstit, eu, care am fost corect, eu, care n-am copiat, eu, care n-am mers la serviciu cu plicul la şef, la patron, la director, pe mine Dumnezeu nu m-a ajutat şi l-a ajutat pe acela?! Atunci aşa am să fac şi eu de acum înainte!> Şi, din cauza ta, omul acesta se îndepărtează de la calea cea dreaptă şi poate spune că Dumnezeu e de vină pentru nedreptate.

Dar poate Dumnezeu să facă ceva cu forţa? Dumnezeu vede de deasupra. Mai sunt unii care spun că <Dumnezeu a rânduit aşa ca să-l smerească pe celălalt…>, dar să nu forţăm lucrurile, căci atunci ar însemna că poporul Israel şi romanii şi Iuda au făcut un lucru foarte bun, căci datorită lor Mântuitorul Iisus Hristos a fost răstignit

şi ne-a răscumpărat pe noi de păcate. Nu! Să nu forţăm lucrurile! Dumnezeu, când vede nedreptatea care se face, dacă acela care rabdă nedreptatea o face cu smerenie şi şi-o asumă, Dumnezeu îl binecuvântează şi scoate ce poate mai bine din lucrurile acestea. Dar nu vrea El să se facă nedreptate. Dumnezeu nu vrea să se facă nedreptate! Dumnezeu are multe lucruri mai bune, neocolite, prin care să îndrepte pe un om. Nu are nevoie de bici, nu are nevoie de noi Iude, nu are nevoie de noi Nabuccodonosori. Poporul Israel era asuprit de asirieni, dar nu Dumnezeu îi trimitea pe asirieni să-i pedepsească pe israeliteni, ci asirienii, fiind oameni răi şi voind să-i asuprească pe israeliteni, Dumnezeu îngăduia asta, dar după aceea îi pedepsea pe asirieni, pentru că nu înseamnă că, dacă au făcut lucrul acesta, au făcut ceva bun.

Deci cel căruia i se face o nedreptate să se roage lui Dumnezeu să-i dea putere s-o ducă şi să se roage lui Dumnezeu să se aşeze lucrurile în matca lor cea bună şi Dumnezeu să scoată ceva mai bun. Pentru că încă un lucru, fraţilor: dacă cineva îți face o nedreptate, Dumnezeu e mai puternic decât acela care face nedreptatea şi poate să scoată un lucru bun dintr-o nedreptate care ţi se face ţie, poate mai mare decât dacă era un lucru corect, dacă noi ne-o asumăm.

Şi încă ceva: nu toţi cei care suferă nedreptatea au puterea să rabde la infinit lucrul acesta. Şi atunci nu e greşit să se restabilească adevărul.

***

Cuviosul Macarie cel mare din pustia Egiptului a fost acuzat că a căzut în desfrânare cu o fecioară, pe nedrept, bineînţeles. Aceea căzuse cu un alt tânăr. Şi toată cetatea venise să vorbească de rău: <Nu ţi-e ruşine, călugăr fiind, vii aici şi o strici pe fata?! Nu ţi-e ruşine?!> N-a spus nimic. Şi-a asumat, pentru că era om duhovnicesc şi avea putere să ducă. Şi-a asumat această nedreptate pentru păcatele lui şi pentru smerenie. Dar el putea să ducă. Şi, când a venit vremea să nască, femeia n-a putut să nască până când cu gura ei n-a spus: <Nu-i de vină călugărul acela, ci iată cu cine am făcut eu copilul!> Şi atunci a putut naşte.

&&&

Noi n-avem putere să ducem nedreptăţile. Şi, dacă putem, ce ţine de noi, să spunem care este adevărul. Şi, dacă este cineva din jur căruia i s-a făcut o nedreptate şi tu ştii cum stă adevărul, nu tăcea! Ci spune cum e adevărul. Nu te face complice cu cel care face nedreptatea. Nu te face indiferent. Dacă ştii că ceea ce se spune despre altul e nedrept, tu spune: <Să ştii că nu e aşa! Uite cum stau lucrurile!> Pentru că aşa spune Sfânta Scriptură. Şi este bine să luăm aminte astăzi, în ziua în

care ne aducem aminte de Răstignirea unui Om drept, este bine să nu uităm de acest cuvânt al Sfântul apostol Pavel: Iar cel ce face nedreptate îşi va lua plata nedreptăţii, întrucât la Dumnezeu nu este părtinire. Amin.

Înălţarea Sfintei Cruci.. Predici sensibile şi însufleţitoare de la Mănăstirile Putna şi Sihăstria Putnei. "Nu eşti singur atunci când îţi duci crucea! Eu nu vreau să te las singur! Un singur lucru cer de la tine: cheamă-Mă!"/ Urmarea lui Hristos sau luarea crucii în iubirea aproapelui

14.09.2018

Părintele Damaschin de la Sihăstria Putnei - Predică la praznicul Înălţării Sfintei Cruci (2014)

(fragment):

[…]

Una dintre cele mai frumoase rânduieli de slujbă din întreg anul bisericesc - aş pune această rânduială de slujbă chiar alături de slujba Prohodului sau de cea a Sfintei Învieri - este slujba care s-a săvârşit la sfârşitul privegherii pentru Înălţarea Sfintei Cruci. În rândurile monahilor această rânduială este una cu totul și cu totul mişcătoare de suflet. Ce se întâmplă acolo? Această Cruce împodobită pusă spre închinare, este pregătită în felul acesta înainte de începerea privegherii. Ea stă, aşa cum ne învaţă rânduiala, la proscomidiar, o făclie trebuie să ardă tot timpul în faţa ei, se aduce apoi şi se pune pe Sfânta Masă, în locul Sfintei Evanghelii, iar la sfârşitul slujbei, spre sfârşitul doxologiei, mai precis, preotul iese îmbrăcat cu toate veşmintele, aşa cum suntem în timpul Sfintei Liturghii, deși în timpul privegherii nu este îmbrăcat în toate veşmintele, ci numai cu epitrahil și cu felon, deci iese îmbrăcat pe uşă, purtând semnul Sfintei Cruci deasupra capului. Vine în mijlocul bisericii, unde este pregătit analogul, şi urmează o rânduială de slujbă foarte mişcătoare. În timp ce la strană se cântă Doamne, miluieşte de patru ori câte o sută, în timpul unei sute de Doamne, miluieşte cântate recitativ, preotul care poartă această Cruce pe fruntea lui se pogoară într-un ritm încet, până când atinge cu această Cruce frumos împodobită pământul. Şi în acelaşi ritm foarte încet se ridică de la pământ cu semnul Sfintei Cruci pus deasupra creştetului său, în cele patru colţuri ale analogului şi apoi, iarăşi, în faţă.

Această slujbă este într-un mod diferit de cum s-a întâmplat cu patriarhul Zaharia şi cu patriarhul Macarie, o altfel de înălţare a Sfintei Cruci, după ce mai înainte a fost pogorâtă, dacă vreţi. De data aceasta Sfânta Cruce ne este arătată nouă și ne vorbeşte nouă pe limbajul nostru aşa cum atunci le-a vorbit acelora pe limbajul lor. Oamenii din acele timpuri aveau nevoie de o foarte mare întărire. Trebuiau să vadă în semnul Sfintei Cruci puterea lui Dumnezeu care a biruit, care a biruit asupra păgânilor, și nu i-a lăsat pe creştini să fie pentru mult timp asupriţi. Crucea pe care S-a răstignit Mântuitorul Iisus Hristos a devenit atunci stindardul, steagul creştinilor care n-a rămas pe vecie furat, n-a rămas pe vecie în mâinile celor care nu cred în Dumnezeu.

Astăzi, însă, în timpurile noastre, de folos au socotit Părinţii că ne este să ne fie prezentat semnul Sfintei Cruci în felul acesta, adică să ne arate că atunci când păcatul sau necazul, viaţa noastră grea ne încovoiază, ne pogoară jos, ne fac una cu pământul - uneori păcatele ne fac mai răi decât necuvântătoarele care se târăsc pe pământ - această pogorâre, şi apoi această ridicare a Sfintei Cruci de la pământ, vrea să ne spună fiecăruia dintre creştini că: iată, aşa cum eşti tu, Hristos care S-a

răstignit pe Cruce pogoară cu tine și nu vrea să te lase acolo, ci vrea să te ridice din starea aceasta în care ai ajuns tu.

Hristos vrea să ne spună, atunci când noi ne gândim la Sfânta Cruce, că purtarea Crucii noi nu o putem face cu propriile noastre puteri. Sau, dacă încercăm s-o facem bazându-ne numai pe ceea ce putem noi, pe ceea ce credem noi, de cele mai multe ori eșuăm. Şi atunci El vrea să ne spună: "Eu ştiu ce înseamnă să porţi Crucea și o ştiu mai bine decât tine!" Şi atunci când tu eşti împovărat de această cruce pe care o duci - fiecare dintre noi avem o cruce a noastră: a călugăriei, a preoţiei, a creşterii copiilor, a unei boli, sunt cruci foarte grele de dus - dar Hristos vrea să ne spună: "Nu eşti singur atunci când îţi duci crucea! Eu nu vreau să te las singur! Un singur lucru cer de la tine: cheamă-Mă, ca atunci când îţi ridici tu crucea să te ajut să ţi-o ridici Eu!"

De ce face Domnul Hristos lucrul acesta? Dintr-un sentiment de mare recunoştinţă faţă de om. Nu s-a citit astăzi din Sfânta Evanghelie după Ioan, care ne-a arătat evenimentul Răstignirii Domnului Hristos, dar în alte Sfinte Evanghelii este un pasaj de mare sensibilitate pentru Însuşi Dumnezeu! Domnul Hristos, când a pornit din pretoriu spre Golgota, ducându-Şi crucea, nu era bine pregătit [fizic] pentru lucrul acesta. Nu mâncase și era ostenit de drumurile făcute, era nemâncat, nebăut, nedormit, ba, mai mult, crucea aceea era una extrem de grea, extrem de grea. Un om sănătos abia o putea duce, darămite un om atât de neputincios, cum era El în acele clipe. Şi a căzut de trei ori sub povara crucii. Ostaşii L-au bătut prima şi a doua oară ca să-Şi ducă singur crucea, dar apoi şi-au dat și ei seama că nu poate să o ducă singur. Şi au silit, zice Evanghelia, pe un trecător, pe Simon din Cirene, ca împreună cu el să ducă crucea pe Golgota. Şi pentru Dumnezeu acest semn, când un om a pus umărul împreună cu El, ca să ducă crucea împreună cu El, Dumnezeu-Omul, pentru Dumnezeu acest lucru a rămas întipărit în inima Lui, dacă ne permite Dumnezeu să zicem aceasta, pe vecie. Şi, în semn de recunoştinţă faţă de un om căruia i-a păsat de chinurile Lui, El Se simte dator ca pentru orice om care cade, aşa cum a căzut El sub povara crucii, să vină El acolo, cu puterea Lui de Dumnezeu biruitor acum, și să ridice crucea împreună cu omul care-L cheamă.

De aceea ne este arătată nouă Crucea! De aceea a zis Apostolul că semnul Crucii pentru cei care pier este nebunie, dar pentru noi, cei care ne mântuim, cei care credem în acest Dumnezeu Care S-a răstignit și apoi a înviat, este puterea lui Dumnezeu. De aceea noi nu ne simţim rușinați atunci când avem un Dumnezeu Care, cum ni Se prezintă de cele mai multe ori? De cele mai multe ori dumneavoastră vedeţi în faţă icoana Învierii? De cele mai multe ori noi avem în faţă icoana Crucii! De cele mai multe ori noi Îl vedem pe Dumnezeu răstignit pe

Sfânta Cruce, dar aşa a biruit El, nu într-alt chip. Şi după chipul acesta noi suntem datori să biruim cele ale lumii. Şi îndemnul Lui, dacă vreţi, plânsul Lui, tânjirea Lui pentru fiecare dintre oamenii care-şi duc crucea pe acest pământ este acesta pe care îl găsim la Evanghelia după Matei: ***Veniţi la Mine toţi cei osteniţi și împovăraţi şi Eu vă voi odihni pe voi. Luaţi jugul Meu asupra voastră şi învăţaţi-vă de la Mine, că sunt blând și smerit cu inima şi veţi găsi odihnă sufletelor voastre.***

Aceasta este toată taina purtării Sfintei Cruci! Dacă noi am pune la inimă aceste cuvinte, dacă noi am pătrunde în profunzimea lor, am învăţa cum putem să ne ducem crucea, astfel încât să o ducem cu demnitate şi s-o ducem spre mântuire, nu spre pierzanie. Luaţi jugul Meu asupra voastră şi vă învăţaţi de la Mine, că Eu n-am cârtit când am luat Crucea asupra Mea. S-au lepădat de Mine până şi cei mai apropiaţi ai Mei, Iuda, unul din cei 12, s-a împărtăşit cu câteva ceasuri înainte. I-am dat Trupul Meu, i-am dat Sângele Meu; era purtător de Dumnezeu. Şi purtând în trupul lui Trupul Meu şi Sângele Meu s-a dus şi M-a vândut pe 30 de arginţi. Și Eu nu l-am lepădat de la faţa Mea. Ba spun Părinţii că atâta milă a avut Domnul Hristos de Iuda, care L-a vândut, încât a stat pe Cruce răstignit aşteptând ca Iuda să se întoarcă şi să vină acolo, la picioarele Crucii, să-I sărute picioarele, acum ţintuite - picioarele lui Iuda au fost spălate de către mâinile Mântuitorului - să vină Iuda să-I sărute picioarele Celui pe Care L-a vândut, să-I ceară iertare şi după ce avea să-l ierte pe Iuda să-Şi dea Dumnezeu sufletul. Şi, ne învaţă Părinţii, că Hristos şi-a dat sufletul şi a spus Săvârşitu-s-a de-abia după ce Iuda s-a spânzurat. Ba mai mult, Petru, unul dintre cei mai înfocați Apostoli ai Domnului Hristos, şi el s-a lepădat. Şi toţi apostolii au fugit de lângă El, numai Maica Domnului a rămas lângă Cruce. Şi Domnul n-a cârtit. Ştia că este grea crucea, că este Dumnezeu atotcunoscător, şi în grădina Ghetsimani a spus: Tată, dacă este cu putinţă să treacă de la Mine paharul acesta, că Eu ştiu ce înseamnă să porţi păcatele întregii lumi pe cruce!

Noi nu experimentăm, fraţilor și surorilor, decât durerea pricinuită de păcatul nostru. Şi, uneori, cădem într-o deznădejde, într-un sentiment de părăsire de nu ne putem vedea nici măcar în oglindă. Dar El a purtat păcatele tuturor oamenilor, pe toate le-a purtat! Şi dacă este greu să-ţi porţi păcatul tău, de negrăit este să porţi păcatele întregii lumi. Dar a spus: Nu precum voiesc Eu, Doamne, ci precum Tu voieşti! Deci n-a cârtit. Ştia ce-L aşteaptă şi ştia cum să-l ducă. De aceea a zis: Luaţi jugul Meu asupra voastră - că doar aşa vă puteţi mântui - dar învăţaţi-vă de la Mine că Eu sunt blând și smerit cu inima şi numai aşa veţi găsi odihnă sufletelor voastre.

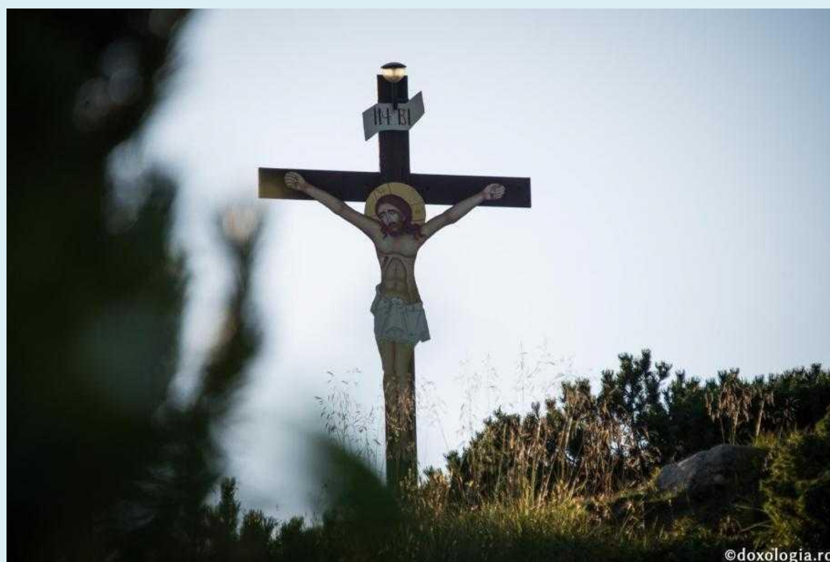
Mulţi oameni, care au primit, prin îngăduinţa lui Dumnezeu - că Dumnezeu nu vrea chinuri pentru oameni - o cruce grea de purtat, la început s-au răzvrătit, la început au cârtit, nu s-au simţit bine în postura aceasta. Dar, după ce s-au legat de Domnul Hristos, după ce s-au apropiat de El, după ce L-au chemat în viaţa lor, după ce Domnul a venit şi au ridicat împreună crucea, şi-au schimbat întreaga atitudine faţa de ceea ce aveau.

A fost acum câtva timp o femeie care avea un copil de 23 de ani, bolnav de distrofie musculară, care nu mai putea nici măcar mâna să şi-o mişte, era în faza de final a bolii, care, în cazul lui, a evoluat foarte grav; sunt și cazuri mai uşoare. Coloana lui, dacă vreţi să vă închipuiţi, nu mai era dreaptă, ci era în partea stângă, pe la şold, acolo era coloana lui, deci era un chin întreg. Dar femeia aceasta a spus că atâta putere a primit de la Dumnezeu ca să-şi îngrijească băiatul, cum nici nu-şi închipui. Băiatul acesta noaptea nu se putea întoarce de pe o parte pe alta și atunci din când în când o striga pe mama să vină. Ea lucra de dimineaţa până seara şi a spus că în timpul nopţii, când o trezea, atât de greu îi era să se ridice din pat, încât i se părea că ameţeşte şi cade jos imediat. Peste zi ea nu se odihnea şi noaptea somnul ei era fragmentat de cerinţa băiatului să se mai întoarcă. Şi a spus că întâi se ruga lui Dumnezeu înainte de a se ridica din pat: "Doamne, măcar să nu cad și eu acum, înainte de a-l ridica pe băiat!" Şi a murit băiatul ei și a spus: „Părinte, este într-adevăr o uşurare faptul că a plecat la Domnul, dar eu Îi mulţumesc lui Dumnezeu că ceea ce am învăţat în timpul în care am purtat această cruce a îngrijirii unui copil, care și el avea crucea lui, n-aş fi învăţat oricâte daruri și bunătăţi aş fi avut în lumea aceasta."

Cu nădejdea în mila lui Dumnezeu, Care nu ne lasă pe nici unul dintre noi, cu ochii inimii aţintiţi asupra Crucii Lui şi asupra puterii Lui, să ne ducem şi noi, fiecare, crucea pe care o avem, mai uşoară sau mai grea, aşa cum ne-a dat-o Dumnezeu ştiind puterile noastre, să nu cârtim sau dacă am cârtit, să ne pară rău că am făcut-o, să ne apropiem de El şi astfel ducând-o, să avem încredere şi nădejde că vom intra şi în Împărăţia Lui, unde Îl vom slăvi împreună cu toţi sfinţii, în veci. Amin".

***

Protos. Hrisostom, predică la praznicul Înălțării Sfintei Cruci - Mănăstirea Putna, 2017: Crucea, semnul iubirii dintre Dumnezeu și om

Zis-a Mântuitorul un cuvânt, și anume, că: “nimeni nu are dragoste mai mare decât să-și pună sufletul pentru aproapele său“(cf. Ioan 15, 13). Acest cuvânt poate explica acea piatră de poticneală în înțelegerea sfintei cruci care l-a făcut pe Sfântul apostol Pavel să spună că “crucea pentru elini este nebunie și pentru iudei sminteală”. Însă, “pentru cei chemați, și dintre elini și dintre iudei: este Hristos, puterea lui Dumnezeu și înțelepciunea lui Dumnezeu“ (cf. 1 Cor. 1, 23-24).

Nici în ziua de azi nu găsim adevărată înțelegere, o înțelegere care să poată să pună laolaltă și să explice de ce un instrument de tortură - cum fusese crucea atunci când Hristos venea spre răstignire - este atât de mult slăvit. Cum se pot împăca aceste două lucruri, chinul de ocară, moartea de ocară și slava lui Dumnezeu? Elinii socoteau aceasta că este nebunie, deși ei, filozofii fiind, puteau înțelege că pot să-și dea viața pentru o idee nobilă, pentru un principiu, însă nu înțelegeau ca moartea să fie de ocară. Principiul acela putea fi susținut și apărat cu prețul vieții, pentru ca acela să creadă în acel principiu, însă, dacă era moarte de ocară, nu mai era nimic nobil aici, nega însăși lucrul în sine.

Iudeii, pe de altă parte, socoteau crucea sminteală, pentru că Dumnezeu nu avea cum să se smerească până într-acolo încât să sufere fără vină o astfel de moarte, tot de ocară. Nu înțelegeau că Dumnezeu Tatăl L-a trimis pe Fiul să se răstignească pentru oameni, cum le spusese Hristos, și era sminteală: “Acesta nu este Dumnezeul nostru, un astfel de Dumnezeu nu este împărat. Împăratul împăraților când va veni ne va pune pe noi peste toată lumea“. Nu pricepeau cuvântul lui Hristos, nu putea să încapă în ei cuvântul lui Hristos, care spunea: “cel care vrea să fie mai mare dintre voi să se facă mai mic decât ceilalți“ (cf. Marcu 10, 43). Paradox de la început până la sfârșit era cuvântul lui Hristos. Pentru iudei, sminteală era această

credință propovăduită de apostoli, însă, pentru cei chemați era Hristos, puterea lui Dumnezeu și înțelepciunea lui Dumnezeu.

Aceasta este crucea: semnul iubirii fără margini. Nu este iubire mai mare decât ca cineva să-și pună sufletul pentru aproapele său (cf. Ioan 15, 13).

Încă noi, acum, creștinii de astăzi înțelegem și suntem de foarte multe ori gata să ne dăm viața pentru cineva, însă câți dintre noi sunt gata să-și dea copilul la moarte pentru cineva? Toți preferă să moară ei în locul copiilor lor. Dumnezeu Tatăl nu a făcut așa. Atât de mult a iubit Dumnezeu lumea încât pe unicul Său Fiu l-a dat să se răstignească pentru ca cei care cred în El să aibă viață veșnică. (Cf. Ioan 3, 16) Atât de mult ne-a iubit Dumnezeu Tatăl pe noi, încât pe unicul Său Fiu, adevăratul Său Fiu L-a dat pentru noi. Cine poate răsplăti această iubire?

Și Hristos, Fiul Său, S-a coborât întru aceeași dragoste a Tatălui Său, întru aceeași dragoste a luat asupra Sa moartea de ocară și păcatele oamenilor. El care era fără de vină. El, Dumnezeu a intrat într-un trup muritor, mic și înnegrit de atâtea păcate și mai ales înstrăinat de Dumnezeu. Ne este greu nouă să părăsim casa părinților și să stăm printre străini, ne este foarte greu să mergem într-un loc foarte îndepărtat și să fim obligați să le spunem celor de acolo că sunt familia noastră sau să numim acel loc "acasă".

Hristos și-a părăsit sânurile părintești pentru noi și a intrat în acest trup care era înstrăinarea maximă de Dumnezeu. Pentru ce? Pentru că nu are nimeni iubire mai mare decât să pună sufletul pentru aproapele lui.

Hristos ne-a considerat pe noi frați și știa că suntem fii ai lui Dumnezeu Tatăl. Și acest lucru a venit să ni-l facă cunoscut. Și pentru noi, cei care eram vrăjmași pentru El, a venit și S-a răstignit, ca să ne împăcăm cu Dumnezeu. Deci dacă Dumnezeu, atunci când eram vrăjmași cu El a făcut aceasta pentru împăcare, cum nu va face acum, când nu mai suntem vrăjmăși cu El?

Și Hristos nu a avut o iubire mai mică decât a Tatălui - pentru că deși El nu și-a dat Fiul, nu avea Fiu, El era Fiul - totuși, prin această întrupare, prin această golire de Sine, prin această renunțare de Sine a luat asupra Lui deznădejdea și ocara oamenilor, a intrat în trup și a primit această moarte de ocară, pentru ca oamenii, frații lui, fiii lui Dumnezeu care-I purtau numele, să nu mai fie niciodată rușinați purtând și mărturisind acest nume, să nu mai fie ocărâți ca cei fără de Dumnezeu, ca cei ai nimănui. Și a luat asupra Lui ocara aceasta, și a luat asupra Lui toată deznădejdea oamenilor pentru ca de atunci și până încoace nici un om să nu mai trebuiască să

fie lăsat pradă deznădejdii care te înstrăinează și te rupe de Dumnezeu. Pentru că atunci când a zis pe cruce Hristos: “Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu, pentru ce m-ai părăsit?” (Matei 27, 46), acest lucru s-a întâmplat. El a simțit cu firea omenească depărtarea extremă de Dumnezeu Tatăl. ***Și, spun Sfinții Părinti că firea dumnezeiască a fost ținută în frâu pentru ca să nu ajute firea omenească, pentru ca Hristos să poată suferi până la capăt, să soarbă și ultima picătură a paharului mântuirii.*** Însă, cine a ținut această fire în frâu? Nu Hristos, ci Dumnezeu Tatăl. Gândiți-vă: Tatăl îl ține pe Fiul Său pentru ca Acesta să poată de bunăvoie, evident, să bea până la capăt paharul, să sufere până la capăt ocara. Se ascunde, se depărtează de El, ca să simtă până la capăt toată deznădejdea omenirii. Toată: și până la El și de după El. Și, mai ales, această deznădejde a despărțirii de Dumnezeu: “Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu, pentru ce m-ai părăsit?” ***Și, Acest Fiu, care știa că Tatăl face aceasta, și o făcea din iubire pentru oameni, Acest Fiu a zis ucenicilor Săi: “Nu te teme, turmă mică, pentru că Tatăl vostru a binevoit să vă dea vouă împărăţia“ (Luca 12, 32). Iată, Mă ține pe Mine aici țintuit, ca voi să nu mai deznădăjduiți niciodată, ca fețele voastre să nu mai fie acoperite niciodată de ocară când voi veți mărturisi că sunteți creștini, că sunteți fii ai lui Dumnezeu. Toate acestea le-a făcut Tatăl și ,iată, Tatăl este întru Mine (Ioan 14, 10). Când a băut până la capăt paharul, atunci a spus: “săvârșitu-s-a“. Când a spus “săvârșitu-s-a”, atunci s-a ridicat deznădejdea și ocara de pe fii oamenilor.***

Aceasta este crucea, frați creștini, semnul iubirii lui Hristos. Și Hristos a primit să-i fie țintuite mâinile pe cruce asemenea șarpelui de aramă din pustie la care, dacă se uita cineva cu credință, era vindecat de veninul șerpilor. A primit să fie țintuit în vederea lumii, și țintuit nu oricum, ci cu brațele întinse, arătând că această țintuire nu este osândă, nu este ocară, nu este tortură, este faptul de a alege să te jertfești pentru celalalt, este iubirea care nu mai ține cont de mine, ci ține cont numai de el, este iubirea jertfelnică. Si brațele acestea vor rămâne întinse până la sfârșitul veacurilor, așteptând să primească în ele pe toți frații Săi cei rătăciți de la Adevăr.

Nu numai sectarii, frați creștini, nu înțeleg acest lucru, și scuipă pe cruce crezând că acesta este un instrument de tortură care îl defăimă pe Dumnezeu, dar nici noi nu înțelgem cum trebuie acest lucru. De aceea nici nu avem curaj, nu avem putere să ne ducem crucea noastră, crucea și a necazurilor, crucea chiar și a bucuriilor - că este și o cruce a bucuriilor - crucea exterioară, cum am spune noi; crucea interioară, a luptei cu patimile, a luptei noastre de a ne ridica deasupra, de a fi propriii noștri stăpâni peste trupul și sufletul nostru, și crucea duhovnicească de a-L urma pe Hristos. Nu înțelegem aceste cruci și nu le putem duce așa cum se cuvine.

Sfântul Teofan Zăvorâtul** spunea că orice cruce a unui om este ca un fel de canal care intră în legătură cu puterea care vine din crucea lui Hristos, este ca o con-tinuare a crucii lui Hristos, așa încât fiecare cruce este esențială pentru mântuirea lumii.* Crucea mea este esențială pentru mântuirea celorlați, crucea celorlalți îmi este necesară și mie. Însă nu toţi reușesc să primească această putere de la Dumnezeu, pentru că nu toţi înțeleg crucea ca fiind iubirea pentru celălalt, iubirea față de Dumnezeu și defăimarea de sine până chiar la ura de sine. ***Iubirea este a trăi viața celuilalt. Zic Sfinții Părinți că desăvârșirea persoanei stă în renunțarea de sine. Nu înțelegeau iudeii lucrul acesta, nu înțelegeau că Dumnezeu, smerindu-Se și intrând într-un astfel de trup, El, de fapt, a arătat puterea Lui și nu slăbiciunea Lui, însă după ce Hristos S-a răstignit și a înviat.

Din crucea Lui, din puterea care vine din crucea Lui ne-am adăpat și noi. Iată ce spun Sfinții Părinți, că smerenia este veșmântul dumnezeirii. Smerenia nu arată slăbiciune, ci arată putere, și anume, arată puterea iubirii. Cel care înțelege că iubire este crucea lui Dumnezeu și iubire trebuie să devină și crucea lui, acela capătă putere de la Hristos. Crucea lui devine nu doar ușoară, ci foarte strălucitoare și foarte lucrătoare pentru cei din jur. Putere din putere, lumină din lumină, aceasta este crucea lui Hristos și așa trebuie să devină și crucea noastră.

Dacă nu înțelegem acest lucru, nu putem să ascultăm, nici să înțelegem, nici să punem în practică cuvântul lui Hristos, care a zis: "dacă vrea cineva să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea sa și să-mi urmeze Mie" (cf. Marcu 8, 34). Ce înțelegem noi de aicea? Că trebuie să suferim toate necazurile? Nu! E prea puțin. Trebuie să înțelegem ăa acesta este un act făcut din voință: "dacă vrea cineva…". Or, doar din iubire poate să moară cineva pentru altul. "Să se lepede de sine", asta înseamnă să încetăm să ne mai considerăm pe noi ca fiind în centrul lumii. Nu noi suntem în centru, nu nevoia mea, nici chiar familia mea; nu! Ci celălalt! De ce? Pentru că pentru el s-a răstignit Hristos; și dacă Hristos S-a răs-tignit pentru el și eu vreau să fiu al lui Hristos și eu trebuie să mă răstignesc pentru el.

Ne răstignim zi de zi, nu numai în necazuri, dar și în cele ce facem, pentru că răstignirea înseamnă ţinerea mâinilor întinse spre îmbrățișare. Viața noastră trebuie să fie o astfel de atitudine, o astfel de poziție cu braţele întinse, căutând să pri-mească pe cei care vin către tine și să le ieși în întâmpinare. Să nu ne mai gândim la noi, și să ne gândim la ceilalți, să ne uităm la aproapele până uităm de noi înșine. Şi, așa făcând, vom înțelege crucea, și crucea aceasta ne va arăta pe noi ca fiind frați al lui Hristos. Doar crucea aceasta ne va da nouă chipul de fii ai lui Dumne-zeu.

Sfântul Ioan evanghelistul a spus că robul nu va intra în casa Tatălui în veac. Doar fiul va intra. Ce ne arată pe noi fii? Cuminţenia şi faptul că suntem la fel că Hristos, facem ascultare ca şi Hristos, lucrăm poruncile ca şi Hristos, tot ceea ce facem, ori de mâncăm, ori de bem, ori de altceva facem, cum spune Sfântul apostol Pavel, ai Domnului suntem.

Ca Hristos facem: "să-şi ia crucea să şi să-mi urmeze Mie". Să-mi urmeze Mie, să vină după Mine, să facă aceleaşi lucruri. Noi, de cele mai multe ori căutăm să aflăm din Scriptură ce spune Hristos, dar haideţi să ne uităm mai întâi ce face Hristos, pentru că acelaşi lucru trebuie să-l facem şi noi. Ce spune El este doar ca să înţelegem cum trebuie să facem ceea ce face El. Însă prioritatea noastră, preocuparea noastră de bază este să facem ceea ce a făcut Hristos, să mergem pe urmele paşilor Lui. Acest lucru înseamnă "să-Mi urmeze Mie": ce a făcut El să facem şi noi, cum a făcut El să aflăm şi noi. Aşa crucea noastră poate să strălucească. Acest lucru dacă îl facem înseamnă că suntem cu adevărat fii ai lui Dumnezeu, şi cuvântul lui nu va rămâne în zadar: "cel care voieşte să vină după Mine…". Să vină după Mine, unde? La dreapta Tatălui, căci El S-a dus la dreapta Tatălui. Pentru ce? Ca să vă gătesc vouă locaş: "în casa Tatălui multe locaşuri sunt", ca să încăpeţi toţi acolo, şi dacă nu ar fi fost aşa, v-aş fi spus. Nu ascunde nimic Hristos de noi, doar să-I cerem, doar să-L căutăm, doar aşa, cu inima jertfită, cu inima dăruită, cu o inimă care nu se aşează pe ea în centru, ci o inimă care este gata să aşeze de fiecare dată pe celălalt în centru, cum a spus Sfântul Pavel: "nimeni să nu caute pe ale sale, ci pe ale celorlalţi, şi să-l socotească pe celălalt mai de cinste decât pe sine". O astfel de inimă aşterne pe faţa noastră trăsăturile lui Hristos.

Şi încă un lucru foarte important: spun Sfinţii Părinţi că Dumnezeu când a creat lumea, a creat-o în zâmbetul feţei Sale. În zâmbetul feţei noastre trebuie să ne ducem şi crucea; nu mâhniţi, nu trişti, nu nervoşi, nu mofturoşi, pentru că dacă facem aşa înseamnă că nu am înţeles crucea. Noi încă înţelegem crucea ca instru-ment de tortură şi ne socotim creştini. Să nu fie acest lucru! Să mărturisim cu bucurie.

Nu vă speriaţi că Biserica este atacată, a fost întotdeauna atacată. Hristos n-a fost niciodată primit în lume, unde se ducea. Să nu vă speriaţi de lucrul acesta, să mărturisiţi cu voioşie chiar, cu zâmbetul pe buze, şi să arătaţi că asta este dragostea lui Dumnezeu Tatăl dată nouă şi aşa înţelegem noi să i-o întoarcem, cu zâmbetul pe buze. Crucea să nu ne fie nouă un instrument de tortură, şi să nu fie altceva decât semnul care pecetluieşte iubirea dintre Dumnezeu şi noi.

De aceea, la cea de-a doua Venire a Mântuitorului se va arăta pe cer semnul Fiului Omului, adică Sfânta Cruce, nu ca să-i pedepsească pe cei care n-au crezut în ea, nu ca să ne arate că cine n-a suferit acela nu se va bucura, nu, ci ca să arate că iubirea lui Dumnezeu a fost este și va fi aceeași, Hristos ieri și azi și în veci Același este și iubirea lui nu se schimba. Dar creştinul adevărat când vede crucea nu vede necazul, vede iubirea lui Dumnezeu şi mulţumeşte. Semnul acesta este semnul care pecetluieşte iubirea dintre noi. De aceea, Judecata de Apoi, spun Sfinții Părinți, se va face în lumina feței lui Dumnezeu. Cel care va semăna cu Dumnezeu va intra în casă, la cină, împreună cu El, cel care nu va semăna, nu va intra. Ce ne poate face mai mult asemănători? Iubirea față de aproapele și iubirea care se jertfește pe sine, iubirea aceasta care nu poate să fie întrecută dacă îți pui sufletul pentru aproapele. Acest lucru a înțeles Hristos când a zis: “cel care vrea să-și câștige sufletul îl va pierde, și cel care-l pierde pentru Mine îl va câștiga“. Nu, nu eu sunt în centru, nu mă gândesc: “da’ la sufletul meu nu te gândeşţi?!”, “da’, la mine nu trebuie să mă gândesc și eu puțin?!”, “da, ai și tu nevoie, dar la nevoile mele nu te gândești?” Nu, nu! În aproapele stă viața noastră, pentru că în aproapele se vede jertfa. Cât te-ai jertfit pentru aproapele în aceea este măsura strălucirii tale. Și, pe măsură ce strălucești mai mult, te asemeni cu Hristos, care era Lumina și Lumina a venit în lume și întunericul nu a putut-o cuprinde. ***Nu poate fi cuprins de iad un suflet care luminează astfel, nu poate iadul să țină pe cel pe al cărui chip sunt trăsăturile lui Hristos, nu poate iadul să înghită crucea. Și crucea aceasta, fac-o Dumnezeu să strălucească în inimile tuturor, pentru ca toți, toți, fără excepție, să înțelegem că acesta este semnul iubirii dintre noi și Dumnezeu. Și, de fiecare dată când ne facem semnul sfintei cruci, să fie și o mărturisire a adevărului și a iubirii noastre față de El. Amin!***

Sursa: Român Ortodox în Franța, Protos. Hrisostom de la Putna: “Crucea să nu ne fie nouă un instrument de tortură, și să nu fie altceva decât semnul care pecetluiește iubirea dintre Dumnezeu și noi”

Sfântul Neofit Zăvorâtul - Cuvânt de laudă la cinstita și de viață făcătoare cruce și despre mântuitoarele patimi ale Domnului și Dumnezeului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos, despre care și destule mărturii profetice

Traducere și adaptare: Laura Enache

Crucea se înalță și împreună cu ea înalță și suflete iubitorilor de Hristos. Crucea se înalță și taberele demonilor sunt alungate.Crucea se înalță și înșelarea idolilor se risipește.

***

Părinte, binecuvântează,

1. De praznicul Înălțării Sfintei Cruci adus astăzi și de pomenirea patimilor lui Hristos [1 Ptr. 5, 1.] săvârșită acum în mijloc ce sațiu ar putea fi sufletelor iubitorilor de Hristos [Sfântul Vasile cel mare, Despre credință, Omilia 15,1, PG 31, 464CD.]? Cred că nici unul. Fiindcă acolo unde crucea este lăudată, este limpede că și Hristos se slăvește împreună. Și acolo unde este lăudat Hristos și crucea este slăvită împreună cu El. Căci crucea este chip al nedespărțitei Treimi, unită din trei lemne, nedespărțită având unirea, dar despărțite ca persoane prin nume. Pentru aceea a și fost aleasă odinioară din Liban, a stat nefolosită până la răstignirea lui Hristos, pentru ca în chip potrivit să se împlinească spusa lui Isaia care zice: Și slava Libanului va veni la Tine, pin și cedru și chiparos împreună ca să slăvească locașul cel sfânt al Tău și Eu voi slăvi locul picioarelor Mele [Is. 60, 13.].

2. Dar Unul din Sfânta Treime, rămânând nedespărțit de dumnezeiasca fire, de Tatăl și de Duhul, S-a făcut și om desăvârșit, dar, pentru ca firea dumnezeiască să rămână fără de schimbare, cea omenească a suferit patima cea de voie pentru oameni. Drept aceea, fiind răstignit pe acest de trei ori fericit lemn, este cu neputință a vorbi despre Hristos și a nu aminti de cruce. Cum ar îndrăzni cineva să o arate vreodată? Căci văzând chipul prea sfintei cruci pe capul fără de prihană al lui Hristos și invers, văzând pe dumnezeiasca cruce trupul pironit, cum ar fi cu putință să vorbească despre unul și să-l lase deoparte pe celălalt?

3. Dar spunând acestea nu mărturisim egalitatea de cinste a lui Hristos și a crucii. Căci Unul slăvește, iar altul a fost slăvit în chip mai presus de fire, mai presus de toți sfinții, mai presus de toți drepții, mai presus de toată făptura și mai presus de îngerii înșiși, după cum învață și firea lucrurilor însăși și cum crede dumnezeiescul Ioan Gură de Aur: „Acest lemn, zice, îngerii îl prea măresc în ceruri, nu pentru chipul lemnului, ci pentru Hristos cel răstignit pe el [Sfântul Athanasie Alexandrinul, Către Antiohieni, Omilia 39, PG 621D; Sfântul Ioan Damaschin, Expunere exactă a credinței ortodoxe, IV 11, PG 94, 1132B.]. Dar să zicem că a slăvit împăratul pe unul dintre mai marii lui cu cinste mare mai presus decât toți cei de sub el și zicem că împăratul l-a cinstit tare pe acesta. Totuși nimeni nu ar îndrăzni să-l numească pe el împărat.

4. Așa și cu privire la cruce, spunem că mult a slăvit-o Hristos, precum a și spus mai înainte că locul picioarelor Mele îl voi slăvi [Ef. 6, 6.]. Căci fiind pironit pe ea de voie și înroșind-o cu prea sfântul Lui sânge și zdrobind porțile iadului prin ea și căpățâna tiranului sfărâmându-o și dezlegându-i pe cei legați, ne-a dat-o nouă ca armă nebiruită spre mântuire pentru ca, ținând ca niște robi credincioși ai lui Hristos simbolul biruinței Lui, și noi să îi biruim pe vrăjmașii noștri.

5. De aceea și ziceam eu la începutul cuvântului, încercând să vorbesc despre cruce și despre Hristos, „ce sațiu ar putea fi sufletelor celor iubitoare de Hristos”, dar ritorisind inegalitatea de cinste am spus cele ce am spus, și că Dumnezeu este Cel ce slăvește prin trupul, iar lemnul este slăvit, ales spre lucrarea patimilor lui Hristos, de Care a și fost slăvit, înroșit fiind în mod limpede prin sângele izvorâtor din Dumnezeu, pentru aceea și ca lucrător și împreună lucrător cu patimile lui Hristos [1 Ptr 5, 1.] este slăvit împreună cu Hristos la măsura lui, și că așa cum neamul femeiesc a fost osândit prin întristare pentru călcarea poruncii de către strămoașa [Fc. 3, 16.] și tot una dintre femei a fost aleasă să primească opusul întristării, acel „Bucură-te” [Lc. 1, 28.], întorcând întristarea în bucurie, la fel și aici. Fiindcă în călcarea poruncii și femeia s-a făcut lemn pentru Adam [Fc. 3, 6.]

și acum lemnul compensând călcarea poruncii, a fost aleasă și o femeie fără prihană, și Noul Adam, pentru ca, prin aceștia doi fără prihană și prea sfinți, să fie îndreptată vechea aceea călcare de poruncă păcătoasă. Și iarăși, fiindcă prin lemn a fost pricina călcării poruncii, pentru aceea s-a și scris mai înainte blestemat este tot cel spânzurat pe lemn [Gal. 3, 13; Deut. 21, 23.].

Pentru ce blestemat?
6. Fiindcă nimeni nu era spânzurat pe lemn afară numai de cel vrednic de blestem, adică tâlharul, ucigașul, furul, și adulterul, ale căror fapte sunt blestemate și mai înainte de condamnarea pe lemn. Poate că și de aceea fiii evreilor, cei cu adevărat blestemați, L-au spânzurat pe lemn pe Hristos, chipurile ca pe un blestemat și ca pe un răufăcător, împreună cu tâlharii, vrând să învinuiască în chip uneltitor slava Lui (dar să cadă din sfaturile lor [Ps. 5, 1.] cei fără de minte) și nedreptatea a mințit sieși [Ps. 26, 12.] de la ea însăși. Căci răstignindu-L pe El chipurile ca pe un blestemat s-a dezlegat blestemul izvorând binecuvântarea [Troparul nașterii Maicii Domnului] prin cinstitul Lui sânge [1 Ptr. 1, 19.]. Și de aici S-a făcut cunoscut Dumnezeu, precum mai dinainte a spus minunatul Avacum, În mijlocul a două dobitoace vei fi cunoscut (în loc de a spune în mijlocul a doi tâlhari [Mt. 27, 38; Mc. 15, 27.], având faptele unor dobitoace fără minte și nu ale oamenilor) când se vor apropia anii vei fi recunoscut, când va veni vremea vei fi arătat, când se va tulbura sufletul meu, în mânie îți vei aminti de milă [Avac. 3, 2.].

7. Atunci vei fi cunoscut, zice, Cine ești și vei fi recunoscut Dumnezeu, când va veni vremea și vei fi spânzurat între doi tâlhari (dobitoace) oameni și se va întuneca cerul și se va cutremura pământul. Atunci vei fi cunoscut Dumnezeu, când va fi vremea aceea, când sufletul Tău se va tulbura în mânie împotriva celor vrednici de mânie, atunci Îți vei aminti de milă. Acum, zice, sufletul Meu s-a tulburat [In. 12, 27], totuși Îți vei aminti de milă, zicând: Iartă-le lor, Părinte, că nu știu ce fac [Lc. 23, 34 și Fapte, 7, 60.].

8. Astfel să cadă blestemații din sfaturile lor [Ps. 5, 11.], că „mai înainte de cruce și de patimă” [Utrenia Schimbării la Față, stihiră], Hristos a fost socotit de mulți un simplu om, slava măririi Lui era cunoscută numai și numai îngerilor, dar după moartea aceea de necinste și blestemată, a fost cunoscut și oamenilor că este Dumnezeu, pătimind cu trupul când a venit vremea [Avac. 3, 2.], precum s-a spus.

9. Vedeți, o, iubitorilor de Hristos și ascultătorilor, vedeți cum cuvântul despre cruce și despre Hristos, împreună, se țese dorit, chiar dacă inegală este cinstea? Și cine se va sătura să țească în acest dialog despre asemenea lucruri? Dar ce este așa de străin să nu ne săturăm cu privire la cele dumnezeiești, când iubirile cele

pătimașe de trupuri adeseori nu se satură, ci cu fapta și cu cuvântul [Lc. 24, 19; 2 Tes. 2, 17.] și gândul își închipuie acele îndeletniciri ale patimii, iar cu privire la dumnezeieștile iubiri de Dumnezeu ale sufletelor iubitoare de Hristos, cine s-ar sătura auzind unit și împletit ca într-un șir cuvântul despre patimile cele vii ale lui Hristos şi ale prea fericitei cruci? Dar iarăşi, ce este străin că după cruce şi stăpâneasca patimă noi le lăudăm pe acestea, cei ce ne-am bucurat de aici de zeci de mii de bunătăți, cum au spus și proorocii mai înainte de ele?

10. Și vezi-mi pe cel mai vechi dintre aceştia ce spune: Veți vedea viața voastră spânzurând înaintea ochilor voştri [Deut. 28, 66.]. Iar dumnezeiescul David, prevăzând îndrăzneala iudeilor şi patima lui Hristos şi crucea zicea mai dinainte, arătând: ***Că m-au înconjurat câini mulți, adunarea celor vicleni m-a împresurat, străpuns-au mâinile mele și picioarele mele, numărat-au toate oasele mele, iar ei priveau și se uitau la mine. Împărțit-au hainele mele loruși și pentru cămașa mea au aruncat sorți [Ps. 21, 17-20; Mt. 27, 35.].***

11. Și după aceea spunea iarăși despre aceleași lucruri: ***Ocară a așteptat sufletul meu și necaz, așteptat-am pe cel care să se întristeze cu mine și nu era, mângâietori, și nu am aflat [Ps. 68, 21.]***, adică nu am aflat pe cineva care să se întristeze cu mine în întristarea aceea, nici mângâietor, ci singur am răbdat Eu acestea, ca om.

12. Cum spune și în altă parte: ***Singur am călcat în teasc și nimeni dintre neamuri nu era cu mine [Is. 63, 3.]*** așa și aici, nu am aflat pe cineva să se întristeze cu mine, nici mângâietori (deși avea pe ucenici care s-au întristat împreună cu El și pe prea curata Maică, dar aceștia s-au ascuns și s-au îndepărtat de la El potrivit acelui: depărtat-ai pe cunoscuții Mei de la Mine [Ps. 87, 9.]). Nici unul dintre conducătorii puternici nu s-a aflat să se întristeze cu mine sau să mă mângâie, ci în loc de acestea mai degrabă mi-au dat fiere spre mâncare și în setea mea m-au adăpat cu oțet [Ps. 68, 22; Mt. 27, 34.] și Ajunsu-m-au lațurile morții și în necazul meu am chemat pe Domnul [Ps. 17, 6-7.], și dacă este cu putință, zicând Părinte, treacă de la Mine paharul acesta, dar nu cum voiesc Eu, ci cum voiești Tu [Mt. 26, 39; Mc. 14, 36; Lc. 22, 42.] și către Dumnezeul Meu am strigat [Ps. 17, 7.], răstignit fiind.

13. Căci voia aceasta și Tatăl, ca Fiul să pătimească pentru oameni. ***Auzit-a din locașul cel sfânt al Lui glasul meu și strigarea mea înaintea Lui va intra în urechile Lui și s-a clătinat și s-a cutremurat pământul și temeliile munților s-au tulburat [Ps. 17, 7-8.].*** Adică, atunci când de pe cruce strigând cu glas mare și-a dat Duhul Său [Mt. 27, 50; Mc. 15, 37.], atunci și pământul s-a cutremurat și temeliile munților s-au tulburat, aceasta fiindcă nu suferea făptura să vadă pe

Ziditorul pătimind și murind și batjocorit fiind. Puțin a lipsit să nu se distrugă făptura zidită cutremurându-se, aceasta și fiindcă Tatăl S-a mâniat nu puțin, văzând atâta cruzime a oamenilor față de Fiul. Întru mânia Lui fum s-a ridicat și pară de foc de la fața Lui, cărbuni aprinși de la El [Ps. 17, 9; 2 Rg. 22, 9.]. Căci poate lumea avea să fie arsă cu foc și să fie distrusă atunci pentru uciderea lui Hristos, dacă adâncul milelor lui Dumnezeu nu ar fi abătut dreapta aceea urgie. Căci firea a ceea ce se întâmpla nu putea avea iertare, nici nu avea măsură înălțimea răutății.

14. Și dacă, precum am spus, mila aceea nemăsurată nu ar fi abătut dreapta urgie pentru cei ce aveau după aceea să moștenească mântuirea [Evr. 1, 14.], lumea ar fi pierit desăvârșit. Dar pentru ca și cel dintâi om și drepții de după el și proorocii să fie slobozi din legăturile de lungă durată ale iadului și diavolul să fie convins cu dreptate ca apostat și tiran al făpturii împărătești, Și-a reținut Domnul dreapta urgie, ca să nu nimicească lumea.

15. Dar marele Moise, mai dinainte ocărând îndrăznirea iudeilor împotriva lui Hristos, strigă: Fii prihăniți, neam strâmb și destrăbălat, acestea le răsplătiți voi Domnului? [Deut. 32, 5-6.] Acestea le răsplătiți voi Domnului, rele în loc de bune [1 Rg. 25, 21.], poporul acesta este neghiob și nu înțelept. Nu El, acest Părinte al tău te-a dobândit și te-a făcut și te-a plăsmuit? [Deut. 32, 6.] Și tu, ca și cum ar spune, te răzvrătești împotriva Lui ca să-L condamni la cruce? Amintește-ți zilele cele din veac câte bunătăți v-a făcut vouă, cugetă la anii neamurilor cum v-a scos pe voi din casa robiei lui Faraon [Ieș. 13, 3, 14; Deut. 7, 8.] și cum v-a dăruit pământul făgăduinței [Deut. 26, 9.] întru care ați vărsat tot sângele drept [Mt. 23, 35.] și pe Stăpânul vostru răstignindu-L, L-ați ucis.

16. Întreabă-l pe tatăl tău, Avraam și-ți va vesti ție [Deut. 32, 7.] despre seminția lui [Ps. Sol. 17, 4.] întru care s-au binecuvântat toate semințiile pământului [Fc. 12, 3; 28, 14; Gal. 3, 8.] pe bătrânii tăi, profeții și îți vor spune [Deut. 32, 7.] prin cărțile lor, cine este Hristos, că El este Cel Preaînalt, care a împărțit neamurile, și a împrăștiat pe fiii lui Adam, Cel care a pus hotare neamurilor după numărul îngerilor lui Dumnezeu și partea Domnului a fost poporul lui Iacov, pământul moștenirii Lui, Israel [Deut. 32, 8-9.]. Căci punând hotare neamurilor și împrăștiindu-le pe ele în toată lumea, te-a ales pe tine fiu moștenitor mai presus de toate neamurile [Dan. 3, 37.] și ți-a dăruit ție pământul făgăduinței [Deut. 7, 6; 10, 15 și 26, 9, Psalm Solomon 9, 9. (p. 174).] și ți-a grăit ție prin profeți cele nearătate și cele ascunse ale înțelepciunii [Ps. 50, 8.] Lui, iar tu te-ai răzvrătit împotriva Lui pironindu-L pe cruce [Col. 2, 14.]?

17. Acestea răsplătindu-le Domnului tău, rele în loc de bune [Deut. 32, 5-6.] și ce vei face, nenorocitule, în ziua cercetării Lui [Is. 10, 3; 1 Ptr. 2, 12.], când va veni în slava părintească să judece lumea [Mt. 16, 27.] și să răsplătească fiecăruia după faptele lui [Ps. 61, 13; Pilde 24, 12; Rom. 2, 6; 2 Tim. 4, 4; Apoc. 22, 12.]? Nu cumva veni putea și atunci să spui: Nu știm de unde este [In 9, 29.]? Și nu Îl vei cunoaște atunci Dumnezeu întrupat, având putere asupra vieții și asupra morții [Înțel. Solomon 16, 13.] și judecător drept al celor vii și al celor morți [Fapte 10, 42.] păstrând și semnele pătimirii Lui tefere și neîncetate, arătându-ți ție fără putință de tăgadă crucea și cuiele și urmele acestora în mâini și la picioare și în coasta cea fără de prihană, cununa cea de spini și batjocoritoare spre mustrarea feței tale?

18. Și acestea le spune în chip înțeelegător Moise către iudei. Dar să auzim ce zice Hristos prin Isaia întunecaților aceștia: Cei ce umblă întru întuneric, zice, și nu au lumină, încredeți-vă în numele Domnului și bizuiți-vă pe Dumnezeu [Is. 50, 10.] (căci cuvântul este unul de îndemn). Dar fiindcă nu au ascultat să se abată de la întuneric și să alerge la lumina lui Dumnezeu, iată, zice, voi toți aprindeți foc și întețiți flacăra. Mergeți în lumina focului vostru și în văpaia pe care ați aprins-o [Is. 50, 11.]. Fiindcă, zice, nu ați venit la lumina lui Dumnezeu, duceți-vă în văpaia pe care ați aprins-o.

19. Tâlcuind Hristos prin profet de ce vor fi convinși acestea, zice: Din pricina Mea vi se întâmplă acestea vouă, în întristare veți adormi [Is. 50, 11.] Dar Eu nu sunt nesupus, nici nu Mă împotrivesc. Spatele Meu l-am dat spre biciuiri, iar obrajii mei spre pălmuiri, fața Mea n-am întors-o de la rușinea scuipărilor și Domnul ajutorul Meu S-a făcut [Is. 50, 5-7.]. Numește ajutor bunăvoirea Tatălui și desăvârșita Lui întrupare, încredințând că tot ajutorul este de la Tatăl, cinstind începutul părintesc. De aceea nu am fost făcut de ocară, zice, ci am pus fața Mea ca pe o stâncă tare și am cunoscut că nu voi fi rușinat, că se apropie Cel ce Mă îndreptățește [Is. 50, 7-8.], Tatăl, adică Cel despre care a zis că Tatăl cu mine este [In. 16, 32.] pururea.

20. Și să vedem iarăși cum acest profet a văzut mai dinainte cu ochi profetici pe Hristos pe cruce. Și L-am văzut și nu avea nici chip, nici frumusețe, ci înfățișarea Lui era fără de cinste disprețuită de toți fiii oamenilor [Is. 53, 2-3.]. Într-atât L-am văzut la cruce părăsit de frumusețea chipului de mai înainte și înfățișarea feței Lui, mai înainte strălucitoare ca fulgerul, acum este ca a fiilor oamenilor morți. A fost disprețuit și nebăgat în seamă. Acesta păcatele noastre le poartă și pentru noi este chinuit, și noi socoteam că El este în durere și în rană și în pedeapsă de la

Dumnezeu, dar El a fost străpuns pentru fărădelegile noastre și zdrobit pentru păcatele noastre [Is. 53, 3-5.].

21. Astfel, zice, rău cugetătorii cugetă despre Hristos și vor cugeta, că El ca unul fărădelege a fost lovit de Dumnezeu și a fost pedepsit. Dar nu este așa, ci mai degrabă pentru fărădelegile și pentru păcatele noastre a fost străpuns și zdrobit și bătut și prin rana Lui noi toți am fost vindecați [Is. 53, 5; 1 Ptr. 2, 24.]. Acestea, zice Stăpânul, le-a răbdat pentru robi, fiindcă toți ca niște oi ne-am rătăcit, fiecare pe calea lui rătăcit și Domnul L-a predat pe el pentru păcatele noastre. Și El, chinuit fiind, nu Și-a deschis gura Lui [Is. 53, 6-7.].

22. Dar fiindcă toți ca niște oi ne-am rătăcit și ne-am abătut de la calea Domnului, pentru păcatele noastre, Domnul S-a predat pe Sine de voie. Atât de mult a fost chinuit de cei fărădelege și nelegiuiți, încât nici nu Și-a deschis gura Lui. Întrebat fiind de Pilat și de Irod și de arhiereu, nu a răspuns nimic [Mt. 27, 12; Mc. 14, 61, 15, 3; Lc. 23, 9.] vreunuia încât se mira și dregătorul foarte [Mt. 27, 14.] și zicea: Mie nu-mi vorbești? [In. 19, 10.] Pentru aceea ca o oaie la junghiere a fost adus și ca un miel fără de glas înaintea celor ce îl tund, așa nu și-a deschis gura Lui. Întru smerenia Lui judecata Lui s-a ridicat și neamul Lui cine îl va spune? [Is. 53, 7-8; Fapte, 8, 32-33.]

23. Pe Acesta osândit astfel ca o oaie la junghiere, cu multă smerenie, cine poate să spună neamul Lui cel dumnezeiesc și omenesc? În loc adică de nimeni. Că s-a luat de pe pământ viața Lui, pentru fărădelegile poporului Meu a fost dus la moarte. Și voi da pe cei răi pentru mormântul Lui și pe bogați pentru moartea Lui, că fărădelege nu a făcut, nici nu s-a aflat vicleșug în gura Lui [Is. 53, 8-9. Vezi și; Fapte, 8, 33; I Petru, 2, 22.]. Căci s-a luat de pe pământ viața Lui [Is. 53, 8-9.], potrivit firii omenești la începutul vieții Lui și Tatăl. Și pentru fărădelegile poporului Meu, zice Tatăl, a fost adus la moarte Fiul Meu.

24. Dar Eu îi voi da pe cei răi dintre iudei și pe bogați lui satana căruia i-au slujit pentru mormântul și pentru moartea iubitului Meu Fiu, că fărădelege nu a făcut cum flecăresc ei că acest om este păcătos [In 9, 24.] nici nu s-a aflat în gura lui vicleșug, cum spun ei că amăgește mulțimea. Și Domnul vrea să ia în mâna Lui, zice, voiește să scoată din durere sufletul Lui, să-i arate lumină și să-L plăsmuiască cu pricepere, să-l îndreptățească pe dreptul care bine slujește multora și Însuși va purta păcatele lor [Is. 53, 10-11.].

25. Așa cum la patimă era prezentă părinteasca bunăvoire tot așa era prezentă și la curățirea ranei și la scoaterea din durere a sufletului și la învierea Lui din morți cea

purtătoare de lumină. Și ca un drept a slujit multora prin Întruparea și Patima Lui, prin faptul că a luat asupra Sa păcatele lumii [In. 1, 29.], de aceea și El îi va moșteni pe mulți mântuiți și pe cei ce au crezut în numele Lui și împarte prăzile demonilor socotiți puternici, adică sufletele credincioșilor și necredincioșilor, pentru care a fost predat la moarte sufletul Lui și a fost socotit cu cei fărădelege [Is. 53, 12; vezi și Lc. 22, 37.].

26. De aceea, zice, a fost dat la moarte de necinste și cu cei fărădelege a fost socotit, ca să-i mântuiască pe mulți și ca să împartă prăzile cu cei puternici. Căci mai înainte de venirea lui Hristos, demonii erau socotiți puternici fiindcă osândeau în iad și sufletele drepților cu ale păcătoșilor. Dar acolo, pogorându-Se Hristos după patimă, a împărțit sufletele, ca pe niște prăzi, legându-l pe cel puternic și răpindu-i vasele Lui. Fiindcă i-a lăsat și partea aceluia, nu fiindcă acela era vrednic de vreo parte, ci fiindcă a fost lăsată jos o parte, nu mică, de suflete necredincioase, ca fiind necredincioasă și nevrednică de cele de sus. Și aceasta înseamnă cu cei puternici va împărți prăzile pentru care a fost predat morții sufletul Lui și cu cei fărădelege a fost socotit.
27. O, minune străină, o, taină nouă, o, înălțime a iubirii de oameni, Stăpânul pentru robi netrebnici [Lc. 17, 10.] a fost dat la junghiere și noi, robii, deși am păcătuit și pe Stăpânul am întristat, nu ne rușinăm, nici în gând nu răbdăm să ne vină măreția schimbului stăpânesc care a spăimântat și firea cea neînsuflețită și a tulburat-o foarte, ci păcătuim în continuare în chip fără de minte, ca unii care suntem mai nesimțitori decât făpturile neînsuflețite. Și ce vom face, spune-mi mie, când Acela va veni și va ședea pe tronul slavei Lui [Mt. 19, 28.] și noi ne vom aduna înaintea Lui și acela ne va arăta rănile cu care S-a rănit pentru noi și noi vom sta cu rușine răniți de păcate și împovărați de fărădelegi. Acela pentru noi a fost chinuit [Is. 53, 3-4.] și necinstit și a murit, iar noi nici pentru Acela, nici pentru noi înșine nu răbdăm să lepădăm poftele trupului?

28. Pentru aceea și pentru viața noastră multpăcătoasă și pentru viețuirea noastră cea nepocăită am fost predați neamurilor și ne prigonesc pe noi cei ce ne urăsc pe noi și „semănăm în deșert semințele noastre și potrivnicii noștri vor mânca ostenelile noastre” și „puterea noastră” a fost „în deșert” și noi am devenit puțini la număr [Lev. 26, 16-22.] și un popor străin s-a înmulțit în pământul nostru. Căci acestea toate și cele asemenea cu acestea a amenințat Dumnezeu că le vor pătimi cei ce nu păzesc dumnezeieștile Lui legi. Fiindcă, zice, dacă veți umbla față de Mine pieziș, și Eu voi umbla față de voi pieziș cu mânie [Lev. 26, 23-24, 27-28, 40-41.]. Căci așa și este. Căci dacă cineva nu este bolnav cumplit este limpede că nici doctorul nu va aduce tăiere cu amărăciune și ardere [Origen, Împotriva lui Celsus VI, 56, 7-8 PG. 11, 1384 D) și Către Ieremia 12, PG. 13, 385C.]. Iar noi,

dacă nu l-am fi amărât mult pe Preabunul nostru Doctor și nu ne-am fi purtat pieziș față de El, nici El nu s-ar fi purtat pieziș față de noi, amărându-ne mântuitor, iată, pentru doisprezece ani.

29. Căci șapte ani a fost ținută țara aceasta răzvrătită și a fost stăpânită de Isaac Komnenul și s-a amărât nu puțin. După ce acela a fost îndepărtat, a fost vândută țara prigonitorului englez de către franci pentru două sute de mii de litre de aur care au ținut-o pe ea în robie și au prădat-o pentru alți cinci ani până când nimeni dintre oameni n-a cunoscut scăpare. Este acest an 6704, indictionul al 14-lea, luna august, când și prezentul cuvânt a fost alcătuit cu ajutorul lui Dumnezeu. Dar despre acestea eu nu voiesc a spune multe. Și acestea le spuneam pentru a arăta stăpânescul pogorământ că nu doar a murit pentru niște robi netrebnici, ci că „și împreună cu cei fărădelege a fost socotit” [Is. 53, 12; Lc. 22, 37.]. Și cine nu s-ar uimi și nu s-ar minuna în simțirea inimii cunoscând stăpâneasca pogorâre?

30. Dar noi întorcând cuvântul iarăși la crucea cea cinstită și la Stăpânul răstignit să zicem: Crucea Domnului care astăzi s-a înălțat ne învață pe noi multe și mari lucrări. Și mai întâi că reînnoiește înălțarea care a avut loc atunci. În al doilea rând, că sfințește și însuși văzduhul. În al treilea, că și pe demoni îi izgonește din lume. În al patrulea, că și pe noi ne învață să căutăm cele de sus [Col. 3, 1.] și să ne depărtăm de cele la pământ râvnitoare.

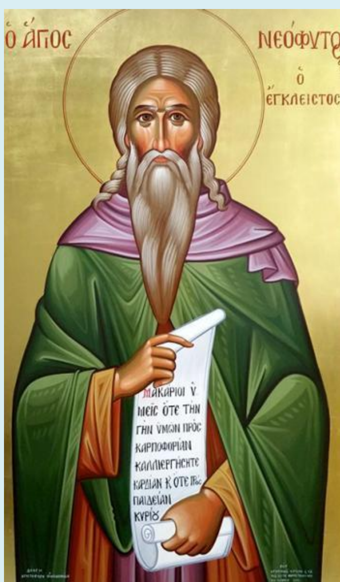
- *Crucea se înalță și împreună cu ea înalță și suflete iubitorilor de Hristos.*
- *Crucea se înalță și taberele demonilor sunt alungate.*
- *Crucea se înalță și înșelarea idolilor se risipește [Stihiră la Vecernia Înălțării Sfintei Cruci.].*
- *Crucea se înalță și „chemarea lui Adam” începe.*
- *Crucea se înalță și „întristarea Evei” încetează.*
- *Crucea se înalță și sufletele drepților saltă de bucurie [Imnul Acatist, icos 1].*
- *Crucea se înalță și diavolul se blestemă.*
- *Crucea se înalță și demonii cad.*
- *Crucea se înalță și adunările credincioșilor se bucură.*
- *Crucea se înalță și pământul împreună cu lumea lui în chip strălucit se strălucește.*
- *Crucea se înalță și polul cu lumea lui luminos luminează.*
- *Crucea se înalță și sufletele împăraților iubitori de Dumnezeu se bucură foarte.*
- *Crucea se înalță și sceptrele împăraților mai cu putere sunt ținute.*

- *Crucea se înalță și mai marii regilor prăznuiesc, cei care sunt iubitori de Hristos.*
- *Crucea se înalță și tiranii cad câți sunt urâtori de Hristos.*
- *Crucea se înalță și făgăduiește să binecuvânteze anotimpul toamnei.*
- *Crucea se înalță și vestește mai cu tărie venirea iernii.*
- *Crucea se înalță și binecuvântează cununa anului [Înțel. Sol. 7, 19.] pecetluind-o de sus.*
- *Crucea se înalță și pomii înrudiți cu ea se bucură deplin.*
- *Crucea se înalță și continuă să lase această peșteră sfântă a mea nezdrobită ca o casă dumnezeiască a ei spre sfințire și să o pecetluiască pe ea cu pecetea ei și să o facă inaccesibilă vrăjmașilor văzuți și nevăzuți, și pe casnicii ei să-i păzească nevătămați la suflet și la trup și ceata acestui popor adunat în acest dumnezeiesc locaș, care priveghează împreună cu noi și împreună sla-voslovește, ca să dobândească iertarea datoriilor duhovnicești.*

Dar și pe mine, robul tău mai adevărat, o, cruce a lui Hristos prea cinstită, nu mă trece cu vederea, te rog, nu mă părăsi, te implor, nu depărta mila puterii tale de la mine [Dan. 3, 35; Iudit. 13, 14.], și în ce chip a rânduit Cel răstignit de voie pe tine, Hristos Dumnezeul meu, te voi lua pe tine și voi urma Lui întru voia Lui [Mt. 16, 24; Mc. 8, 34; Lc. 9, 23; Ps. 29, 6.] până ce Îl voi ajunge pe El prin El, cu harul Lui și, slavoslovind împreună cu robii Lui, mă voi închina Lui și Tatălui Lui și Duhului, Treimii celei de o ființă, Căreia I se cuvine slava, cinstea și închinăciunea, totdeauna acum și pururea și în vecii vecilor Amin.

(Sfântul Neofit Zăvorâtul, Scrieri III. Panegirice)

Sfântul Neofit Zăvorâtul - Cuvânt de laudă la Înălțarea universală a cinstitei și de viață făcătoarei Cruci în care este și curată teologie

Traducere și adaptare: Laura Enache

Bucură-te, cruce doctorul celor bolnavi, întăritoarea celor sănătoși. Bucură-te, cruce, slava celor în bunăstare, și mângâietoarea celor nenorociți. Bucură-te, cruce, mângâierea celor ce se bucură și sprijinitoarea celor necăjiți.

***

Părinte, binecuvântează,
Unime întreit Sfântă fără de început, unime întrei tipostatnică și împreună veșnică, Treime, unime întreită în trei persoane, dar cu firea unime, ceea ce pe toate cele ce sunt le-ai făcut de sus desăvârșit și ceea ce ții toate, de Care și lemnul crucii, al binecuvântării, a fost învrednicit și cu slavă slăvit [Ieș. 15, 1, 21.], binecuvântat, zice, este lemnul, prin care s-a făcut „mântuire în mijlocul pământului” [Înțel. Sol. 14, 7; Ps. 73, 12.]. Acest așadar, întreit pom și lemn al unicului pom, voind eu a-l lăuda, luminează-mă să-l laud după vrednicie, unime întreit ipostatică, fără de început și prea înălțată. Acest întreit pom al crucii, din pin, cedru și chiparos [Is. 60, 13.], unit în chip minunat, bine-voiește să îl laud după vrednicie.

Dar că ne-am început cuvântul treimic, să nu se mire nimeni. Căci nici nu știa cuvântul să înceapă din altă parte și să spună cele crezute, ci fiindcă a preferat să laude unimea lemnului treimic, pe bună dreptate a îndrăznit să vorbească treimic de la început. Fiindcă suntem convinși că Unul din Sfânta Treime a fost răstignit cu

trupul de voie pe cruce, trebuia precum cred, să înceapă astfel acest cuvânt. Și fiindcă în continuare cuvântul va filosofa pe scurt despre Treimea cea nezidită, atât cât este cu putință, a îndrăznit să vorbească de la început treimic.

Veniți, așadar, iubiților și iubitorilor de praznice, veniți să fugim de arșița pierzătoare a patimilor și, ajungând în grabă la umbrișul acestui întreit cuvios pom, bucurându-ne, să ne desfătăm de el, sau mai bine zis, împărtășindu-ne, pe lângă umbră, și de dulcele lui rod, să ne îndulcim degrabă: „La umbra lui, zice, am dorit și am șezut și rodul lui este dulce în gura mea” [Cânt. 2, 3.]. Pe acest de trei ori fericit și cinstit pom răsădit l-a văzut mai înainte dumnezeiescul David. Căci l-a văzut sădit acolo unde sunt izvoarele apelor îndurărilor lui Dumnezeu prin care se adapă toate marginile pământului, iar rodul său l-a dat la vremea sa, pe Mântuitorul Hristos adică, la vremea răstignirii, iar frunza lui, mila dumnezeiască umbrind adunările credincioșilor nicidecum nu va cădea, și toate câte a voit să facă Săditorul lui a reușit [Ps. 1, 3.].
Pe acest pom l-a închipuit limpede mai dinainte și toiagul lui Moise [Ieș. 4, 20], pedepsind pe egipteni și scoțând din robie poporul israelitean [Canonul Înălțării Sfintei Cruci, Cântarea a 6-a], despicând marea și iarăși unind-o [Ieș. 7, 14.], scoțând popor și afundând popor, îndulcind apele amare ale Merrei și râurile egiptenilor prefăcându-le în sânge [Ieș. 7, 17] și din stânca ascuțită care a izvorât apă a adăpat mulțimile [Ieș. 17, 5-6]. Și alte multe minuni lucrând toiagul acela mânuit de Moise [Utrenia 27 ianuarie, Canonul Născătoarei de Dumnezeu, Cântarea I], a preînchipuit limpede crucea Domnului [Canonul Înălțării Sfintei Cruci, Cântarea a 9-a]. Căci răstignit fiind Stăpânul nostru pe ea de voie nu numai că ne-a izbăvit pe noi din Egipt și din robia lui Faraon, ci [Ieș. 15, 23-25.] pe noi, cei vânduți păcatului, „ne-a răscumpărat” [Gal. 3, 13] și ne-a eliberat pe noi din tirania diavolului și din legăturile iadului. Și trecând prin Marea Roșie, care este păcatul sângeriu, ne-a călăuzit pe noi la pământul făgăduinței al Ierusalimului celui de sus [Gal. 4, 26.], iar pe satana Faraon și oștirea lui cu toate armele nebuniei lui, în iad l-a scufundat.

Dar cu apa și sângele din propria-I coastă [In. 19, 34.] nu încetează să adape pe poporul israelitean cel nou, precum stânca aceea odinioară a adăpat cu îmbelșugare pe poporul israelitean („iar piatra, zice, era Hristos” [Ieș. 17, 6.]) iar în loc de „amărăciunea apelor Merrei” [1 Cor. 10, 4.], a prefăcut izvoarele amare ale necredinței în credință [Canonul Înălțării Sfintei Cruci, Cântarea a 9-a; vezi și: Ieș. 15, 23-25.]. Și râuri de apă vie [In. 7, 38.] au curs din pântecele celor ce au crezut și, adăpând cu apa cea săltăreață la viața veșnică pe femeia aceea samarineancă [In. 4, 14.], a îndulcit-o.

Așadar, la acest cinstit și umbros pom împreună cu Păstorul cel Bun și cu Mirele, făcând aluzie [In. 10, 11.] mireasa, zicea astfel: ***Vestește-mi mie, Cel pe care L-a iubit sufletul meu, unde-ți paști turmele, unde te culci la amiază [Cânt. 1, 7.], că rănită de dragoste sunt eu [Cânt. 2, 5; 5, 8.], arată-mi mie chipul Tău, adică întruparea Ta mântuitoare, și fă-mi auzit glasul tău, adică dumnezeieștile învățături. Căci glasul Tău e plăcut, adică mai înalt decât cele profetice și decât orice glasuri, și chipul Tău, frumos [Cânt 2, 14.]. Căci eu sunt floare din câmpie și crinul din văi [Cânt. 2, 1.], vestește-mi, Cel pe care l-a iubit sufletul meu, unde-ți paști turmele, unde te culci la amiază [Cânt. 1, 7.], oare nu cumva pe întreitul acela pom din munte, pe Golgota? Vestește-mi unde-Ți paști turmele, unde Te culci la amiază [Cânt. 1, 7.].Căutându-te, așadar, pe muntele Golgotha, la amiază, Te voi găsi numaidecât pe Tine dormind pe întreitul pom.***

Acolo, zice, în muntele acela, pe pin, pe cedru și pe chiparos [Is. 60, 13.], pe întreitul pom desfătat, Mă vei găsi dormind. La amiază Eu Mesia, în mijlocul pământului în locul Căpățânii și pe Golgotha de voie voi dormi și Mă voi trezi și voi paște turmele Mele. Căci am și alte oi, din neamuri, care nu sunt din staulul acesta, iudaic, „și pe acelea trebuie să le aduc" [In. 10, 16.], de îndată ce mă voi trezi, și vor auzi glasul meu, care cheamă la Împărăție, și va fi o turmă care urmează unui singur păstor, Hristos.
Acestea mai dinainte cunoscându-le, adică fericitul lemn, Sfânta Pâine Hristos și îndrăznirea iudeilor, zicea mai înainte Ieremia: Veniți să-i punem lemn otrăvit în pâinea lui și să-L zdrobim pe el din pământul celor vii [Ier. 11, 19.]. Și când iudeii L-au auzit pe Hristos zicând că este Pâinea cea cerească și că dă viață lumii, ziceau aceștia: Noi Îl știm de unde este și tatăl și mama Lui și frații Lui sunt cu noi [In. 6, 41-42; Mt 13, 55.] și cum este Acesta pâine cerească? Și ziceau lui Pilat: Ia-L, ia-L, răstignește-L [In 19, 15.].

Dar ce nevoie este să aducem multe mărturii din Scriptură despre acest lemn? Căci slava Lui este mărturisită de Dumnezeu și întrece cu mult lauda limbii și cugetului omenesc. Dar că are slava mărturisită de Dumnezeu, ascultă-L pe Dumnezeu care zice prin Isaia sfintei cetăți a Ierusalimului: ***„Și slava Libanului va veni la tine în chiparos, pin și cedru, ca să slăvească locul cel sfânt al Meu și locul picioarelor Mele îl voi slăvi" [Is. 60, 13.].***

Și care este slava Libanului, prin care zice că va slăvi locul picioarelor Lui? Chiparoși, pini și cedri, despre care zice și David: Cedrii Libanului pe care i-ai sădit [Ps. 103, 16.]. Și iarăși Isaia: Și slava Libanului i-a fost dată ei [Is. 35, 2.], adică cetății sfinte Ierusalim. Căci așa cum slava câmpiei este odrăslirea ierbii și netezimea, tot așa și slava munților, în acest Liban, este crângul cu mulți pomi, cu

chiparoși și pini și cedri și diferiți alți pomi. Acolo vor fi veselia păsărilor, sălașurile sirenelor, trestie și bălți [Is. 35, 7.]. Dar fiindcă slava Libanului este prin chiparoși, cedri și pini, din care avea să se facă cinstita cruce, a zis de mai înainte Domnul: Și slava Libanului va veni la tine să slăvească locul cel Sfânt al Meu și locul picioarelor Mele îl voi slăvi.

Întreg Ierusalimul este locul picioarelor lui Hristos, în care a umblat atunci cu trupul pentru a noastră mântuire, iar tot pământul este așternut picioarelor netrupești ale dumnezeirii Lui, iar tronul este cerul [Is. 66, 1.].

Și iarăși locul special al omenității Lui, Sfânta Golgotha, către care a venit la vremea potrivită slava Libanului, cum a zis mai înainte Domnul, și a fost slăvit locul cel sfânt al lui Dumnezeu a Cărui slavă a spus-o mai dinainte Duhul cel Sfânt. Din ziua în care cinstitul lemn a fost adus acolo și Stăpânul nostru a fost înălțat pe ea cu trupul de voie s-a slăvit locul prea curatelor Lui picioare cu slavă neasemănată. Și cu cât se grăbeau să-L insulte și să-L necinstească pe Cel cinstit cei necinstiți, pe atâta și mai mult decât atât Dumnezeu Însuși Îl slăvește. „Iată slujitorul Meu va înțelege, zice Tatăl, și va fi înălțat și slăvit foarte” [Is. 52, 13.].

Iar Fiul: Când Mă voi înălța de pe pământ, îi voi trage pe toți la Mine [In. 12, 32.]. Când mulțimile evreilor vor unelti să Mă piardă [Is. 53, 12; Lc. 22, 37.] pe Mine cu moarte de necinste [Lc. 23, 32-33.], atunci pe toți îi voi trage la Mine. Și când Mă voi înălța de pe pământ în Muntele Măslinilor ridicat pe nori [Fapte. 1, 9.] și străjuit de îngeri și voi trimite alt Mângâietor [In 14, 16.] ca Mine către prietenii Mei și ucenicii Mei, atunci pe toți îi voi trage la Mine.

Pe toți, se referă la toți cei care vor să vină din toate neamurile și semințiile și limbile. Căci chiar dacă nu toți au crezut în El, totuși din toate neamurile a tras la El după patima Lui cea sfântă și după slăvita Înălțare. Și nu există neam sub soare din care Hristos să nu fi tras la El după dumnezeiasca și mântuitoarea Lui Înălțare. Până la marginile pământului s-a întins propovăduirea mântuitoare și în tot pământul a ieșit vestirea apostolilor [Ps. 18, 5; Rom. 10, 18.] și pe toți i-a vânat, încât să nu eșueze acel: Dacă Mă voi înălța de pe pământ, pe toți îi voi trage la Mine.

Și slava, zice, Libanului la tine va veni în chiparos și în pin și în cedru, ca să slăvească locul cel sfânt al Meu și locul picioarelor Mele îl voi slăvi [Is. 60, 13.]. ***Deocamdată din cuvântul acesta am aflat că a venit din Liban la Ierusalim de trei ori fericitul lemn și nu din altă parte.*** Căci este posibil ca înțeleptul Solomon să fi adus foarte mulți pomi din Liban ostenindu-se la zidirea Templului [3 Rg. 5,

20.]. Și toate s-au arătat de cel mai mare folos și foarte potrivite pentru construirea dumne-zeiescului Templu, dar acest lemn s-a arătat nedesăvârșit pentru Templul acela, pentru ca după aceea să se arate desăvârșit pentru Templul cel însuflețit, cel stricat într-o singură zi și rezidit în trei zile, să se arate deci minunat și totodată deplin [Mt. 26, 61 și 27, 40; In 2, 19.].

Cred că merită cercetată pricina pentru care nu dintr-un singur lemn, ci din trei a fost făcută cinstita cruce. ***Oare nu era de ajuns să fie crucea dintr-un singur lemn, cedru, sau pin, sau chiparos?*** (Căci slava Libanului este confirmată prin mărimea și mulțimea cedrilor, pinilor și chiparoșilor) Și pentru ce nu dintr-unul dintre acești pomi a fost meșterită crucea? Și cum aceștia trei s-au unit în chip mai presus de fire într-o unire nedespărțită?

Dacă taina cea ascunsă nu avea să se descopere [Ef. 3, 9; Col. 1, 26.] la sfârșitul anilor [Sfârșitul anilor sau vremurile din urmă, așa e numită adeseori perioada în care S-a întrupat Hristos, care este totodată și plinirea vremii. În acest timp s-a descoperit Taina Sfintei Treimi, iar crucea prin faptul că e alcătuită din trei pomi, pin, cedru și chiparos, închipuie Taina Treimii.], atunci crucea nu ar fi fost făcută din trei pomi, despărțită în trei cu numele, dar având cele trei nedespărțită unire. Iar dacă cineva ne întreabă cum cei trei pomi s-au unit în chip mai presus de fire, să întrebe mai degrabă Libanul. Căci de acolo spune Scriptura că a fost luat lemnul acesta. Dar fiindcă acesta avea să descopere taina Treimii, nu îi era cu neputință lui Dumnezeu să odrăslească și să crească un cedru și un pin și totodată un chiparos și să facă un singur pom din trei și să aibă nedespărțită unirea.

Fiindcă se cinstea și se cunoștea o singură persoană a lui Dumnezeu și Tatălui, iar Fiul și Duhul nu erau cunoscuți și Dumnezeu era cunoscut pe jumătate, cum ar spune cineva, deși de multe ori și mai înainte de venirea lui Hristos Treimea era propovăduită și acum zicea Tatăl prin Scripturi: Fiul Meu ești Tu, Eu astăzi Te-am născut [Ps. 2, 7; Fapte 13, 33 și Evr. 1, 5.] acum Din pântece mai înainte de luceafăr Te-am născut [Ps. 109, 3.] și Zis-a Domnul Domnului Meu: Șezi de-a dreapta Mea [Ps. 109, 1.] și Prin Cuvântul, Fiul Tatălui, cerurile s-au întărit [Ps. 32, 6.]. Trimis-a Tatăl pe Fiul, Cuvântul Lui și i-a vindecat pe ei [Ps. 106, 20.] și Iată, va înțelege Fiul Meu și va fi înălțat și slăvit [Is. 52, 13.] și Acesta Mă va chema: Tatăl Meu ești Tu și Eu Îl voi pune pe El întâi născut [Ps. 88, 27-28.] și pe scurt, toate câte spune Tatăl prin Scripturi despre Fiul.

Și iarăși despre Duhul cel Sfânt și începător al vieții: Duhul Tău cel bun mă va povățui [Ps. 142, 10.] și Duh drept înnoiește întru cele dinlăuntru ale mele [Ps. 50, 12.] și: cu Duhul gurii Lui toată puterea lor [Ps. 32, 6.] (nu fiindcă acea fire

negrăită și netrupească are gură și duh din cele familiare nouă. Căci duhul gurii cuvântului rostit familiar nouă nici nu se trimite, nici nu lucrează, dar Duhul negrăit al gurii negrăite a lui Dumnezeu Se și trimite prin iconomie și lucrează în mod autentic precum și Tatăl și Fiul și pentru aceea S-a și pogorât Duhul și i-a călăuzit pe ei [Is. 63, 14.]) și Trimite-vei Duhul Tău și se vor zidi și vei înnoi fața pământului [Ps. 103, 30.]. În zilele cele din urmă voi vărsa din Duhul Meu peste tot trupul și următoarele [Fapte 2, 17; Ioil 3, 1, 2.]. Și adeseori, cum spuneam, deși Treimea cea de o ființă era propovăduită, Fiul și Tatăl erau necunoscuți oamenilor.

Și ce este de mirare dacă nu cunoșteau pe Fiul și pe Duhul, nici nu îi cinsteau, când ei nu cunoșteau nici pe Tatăl și Îl lepădau și dădeau cinste demonilor. Și jertfeau, zice, pe fiii și pe ficele lor demonilor [Ps. 105, 37.]. Și oamenii, făcându-și dumnezei din statuile surde [Canonul lui Iosif, 13 septembrie, cântarea a 5-a.] și din multe făpturi, pe Însuși Tatăl nu L-au cunoscut și L-au lepădat. Dar învățând firea noastră, fiindcă Tatăl este prea bun și foarte iubitor, S-a descoperit pe Sine mai întâi ca Tată prin semne și minuni [Fapte 2,22; Deut 34, 11; Evr. 2, 4.], pentru ca deocamdată să se creadă că El este Dumnezeu, Cel ce a făcut toate. Se descoperă mai întâi aleșilor Lui și celor curați cu inima [Mt. 5, 8.].

Apoi Îl descoperă pe Fiul Său cel iubit și Unul Născut Căruia I-a și spus prin David: Fiul Meu ești Tu, Eu astăzi Te-am născut [Ps. 2, 7; Fapte 13, 33 și Evr. 1, 5]. Și în zilele din urmă pe Thabor și la Iordan mărturisindu-L pe El, zicea: Acesta este Fiul Meu cel iubit întru Care am binevoit, de El să ascultați [Mt. 3, 17 și 17, 5.]. Apoi iarăși, în chip de porumbel și limbi de foc a descoperit pe același Duh de viață începător [Mt. 3, 16; Mc. 1, 10; Lc. 3, 22; In. 1, 32 și Fapte 2, 3.].

Și pentru ca oamenii să nu presupună că Fiul și Duhul sunt mai mici decât Tatăl, Fiul Tatălui zicea așa: Mergând, învățați toate neamurile, botezând în numele Tatălui, al Fiului și al Duhului Sfânt [Mt. 28, 19.], ca de aici să învețe cei ce au minte că nu ar fi poruncit să boteze în numele Tatălui și al Fiului și al Duhului Sfânt, dacă Duhul și Fiul ar fi fost mai mici decât Tatăl, ci numai în numele Tatălui ar fi poruncit să boteze. Dar fiindcă Fiul este egal și de o ființă cu Tatăl și Duhul asemenea, a poruncit să boteze în numele Tatălui, al Fiului și al Duhului Sfânt.

Da, zice. Și dacă Fiul este egal cu Tatăl, cum a zis atunci că Tatăl este mai mare decât Mine [In. 14, 28.]. Fără îndoială, L-a numit pe Tatăl mai mare pentru caracterul Său netrupesc, nevăzut și nemuritor. În comparația dintre ceea ce este trupesc și ceea ce este netrupesc, muritor și nemuritor, neapărat este mai mare ceea ce este netrupesc. Dar fiindcă Stăpânul purta trup fără prihană și muritor, când

spunea acestea ucenicilor deznădăjduiți, zice către ei că De M-ați iubi v-ați bucura că Mă duc la Tatăl, pentru că Tatăl este mai mare decât Mine [In. 14, 28.].

Să nu credeți, zice, că și Tatăl poartă chip omenesc pe care acum îl port eu, văzut fiind, ci Acela este netrupesc, nevăzut și nemuritor și este în această privință mai mare decât Mine, dar eu sunt văzut și port trup și voi muri peste puțin urmând firii omenești. Pentru aceea și spuneam că Tatăl este mai mare pentru însușirea de nemuritor, iar Eu sunt mai mic din pricina trupului, dar potrivit firii dumnezeiești, după putere și stăpânie Eu și Tatăl una suntem [In. 10, 30.] și nimeni nu cunoaște pe Fiul decât numai Tatăl, nici pe Tatăl nu îl cunoaște cineva decât numai Fiul și cui vrea Fiul să-i descopere [Mt. 11, 27; Lc. 10, 22.].

Dar fiindcă Mă cunoașteți pe Mine după trup, să nu credeți că și firea Mea dumnezeiască o cunoașteți, căci nici înger, nici om, nici nimeni altcineva nu cunoaște pe Fiul, pe Mine, decât numai Tatăl [Is. 63, 9; Slujba Ceasurilor din Vinerea mare, rugăciunea ceasului I.]. Și pe Tatăl Îl cunoaște Fiul și Duhul și nimeni altcineva, afară numai de cel căruia vrea Fiul să-i descopere, fie înger, fie om, cunoaște și acesta pe Fiul sau pe Tatăl, atât cât trebuie să-L cunoască și cât va vrea Fiul să-i descopere.

Da, zice, și de ce în Fapte, corifeul apostolilor a zis că pe Acest Iisus pe Care voi L-ați răstignit L-a făcut Domn și Hristos [Fapte, 2, 36.]. Să asculte cu pricepere cel ce întreabă acestea. Fiindcă iudeii spuneau că Hristos este străin de Dumnezeu și amăgitor și călcător de lege [Mt. 27, 63; Lc. 6, 5; In. 7, 12; 9, 16.] și L-au răstignit pe Domnul, ca unii care, chipurile, apărau legea și pe Însuși Dumnezeu, corifeul apostolilor Petru zice către ei că Hristos nu este străin de Dumnezeu și amăgitor și călcător de lege, ci cu siguranță să știe deci toată casa lui Israel că Dumnezeu, pe Acest Iisus pe Care voi L-ați răstignit [Fapte 2, 36.], L-a făcut Domn și Hristos. Și pe Dumnezeu pe care vi se pare că Îl apărați, chipurile, mai degrabă L-ați întărâtat decât L-ați apărat, fiindcă pe Acela care a fost hirotonit Domn și Hristos, pe Acela voi v-ați sârguit să-L ucideți.

Căci omenitatea Lui este unsă de dumnezeire și stăpânește toate, prin urmare, Dumnezeu L-a făcut prin aceasta „Domn și Hristos”. Căci Acesta, Dumnezeu și Tatăl nu era altul cu firea și Fiul altul și Duhul Sfânt altul, ci suntem învățați o fire a fiecăruia în trei ipostasuri și când Dumnezeu L-a făcut Domn și Hristos pe El [Sfântul Athanasie al Alexandriei, Către un oarecare cetățean, PG 28, 1404A.], adică omenitatea, numaidecât era cu Tatăl și cu Duhul și firea Fiului în chip de o ființă și nedespărțit, fiindcă orice fiu născut dintr-un tată este de o fire cu tatăl care l-a născut și nu de altă fire. Căci naște omul om, leul leu și elefantul elefant și orice

fire naște o fire de o ființă cu ea și nu altă fire. Căci nici elefantul nu naște vreodată pe leu, căci este străin de înrudirea sa și mai mic ca mărime. Nici leul nu naște elefant, findcă este de altă fire și mai mare. Nici dobitoc nu naște om, nici omul nu a născut vreodată dobitoc.

Așadar, fiindcă orice fiu care se naște este de o fire cu tatăl care l-a născut, numaidecât atunci și Dumnezeu Tatăl a născut pe Dumnezeu Fiul de o ființă cu El împreună fără de început cu El nepătimaș și fără de timp, naștere necuprinsă de orice minte a celor zidite și inexprimabilă desăvârșit prin orice cuvânt. Prin urmare, când Dumnezeu L-a făcut pe Acest Iisus Domn și Hristos [Fapte 2, 36.], pe Care iudeii L-au răstignit, era și dumnezeirea Lui unită cu Tatăl, făcând Domn și Hristos omenitatea Lui.

Da, zice, așa este și așa ne învață în chip vădit și experiența lucrurilor, că tot cel ce naște naște ceva de o fire cu el și nu o altă fire, dar cel ce naște nu este totuși de aceeași vârstă cu cel născut, ci cel ce naște este mai bătrân, iar cel născut este mai tânăr. Și cum atunci Fiul lui Dumnezeu este contemporan cu Tatăl și împreună-fără de început.

Ce spui omule, odraslele sunt mai tinere și născătorii mai vârstnici? La cele muritoare și stricăcioase care îmbătrânesc și mor se întâmplă acestea. Dar la Dumnezeu Tatăl Care naște pe Dumnezeu Cuvântul nu se poate spune că Tatăl este mai bătrân, iar Fiul mai tânăr, ci La început era Cuvântul și Cuvântul era la Dumnezeu și Dumnezeu era Cuvântul [In. 1, 1]. Nu spune că Dumnezeu la început a făcut pe Cuvântul, ci că era la început și că era la Dumnezeu și Dumnezeu era Cuvântul. Pentru aceea sinodul chemat de Dumnezeu la Niceea a și rânduit ca noi să credem și să mărturisim cu tărie în simbolul credinței pe Fiul născut, iar nu făcut, de o ființă cu Tatăl. Dar auzind născut, nu bănui deloc că a și fost un moment când nu era, ci că era la început și era la Dumnezeu și Dumnezeu era Cuvântul.

Iar dacă ești curios cu privire la nașterea negrăită și inexprimabilă a lui Dumnezeu Cuvântul pe care nu o cunosc nici îngerii cei netrupești și să-L socotești pe Tatăl mai bătrân și pe Fiul mai tânăr potrivit cu rânduiala celor ce nasc și a celor născuți și vrei să compari cu făpturile zidite și stricăcioase, ce te împiedică atunci să mărturisești nașterea negrăită pătimașă și să atribui pântece trupesc Tatălui netrupesc? Din pântece, zice, mai înainte de luceafăr Te-am născut [Ps. 109, 3.]. Oare vom atribui pântece lui Dumnezeu și Tatălui celui netrupesc pentru faptul că a spus din pântece? Să nu fie! Căci Duh este Dumnezeu [In. 4, 24.], cum a spus

Domnul și Dumnezeul nostru foc mistuitor [Deut. 4, 24 și 9, 3; Evr. 12, 29.], cum a spus iarăși în altă Scriptură [In. 19, 37].

Să ne gândim așadar, dacă are pântece focul și duhul, atunci are și cel ce zice Din pântece mai dinainte de luceafăr Te-am născut [Ps. 109, 3.]. Iar dacă nu se poate un asemenea lucru, consideră nașterea negrăită și inefabilă, iar pântecele socotește-l unirea Fiului cu Tatăl și deoființimea. Iar acel mai înainte de luceafăr, vezi-l ca atemporalitate. Căci și pe îngeri i-a făcut mai înainte de luceafăr și cerul, și pământul, și marea și multe altele [Fapte 4, 24; Ieș. 20, 11; Psalm 145, 6 și Is. 37, 16.]. Dar luceafărul, împreună cu alți luminători, a fost făcut a patra zi [Fc. 1, 14], pe care îngerii, admirând înțelepciunea nesfârșită a lui Dumnezeu, lăudându-l, au cântat pe Dumnezeu. Când am făcut stelele, adică a patra zi, M-au lăudat cu glas mare îngerii mei și au cântat [Iov 38, 7.]. Căci acel mai înainte de luceafăr, cum spuneam mai înainte, a arătat nașterea fără de timp a Fiului așa cum și în altă parte mai înainte de soare este numele Lui [Ps. 71, 17.].

Și ca să nu îndrăznească cineva să spună că dacă mai înainte de soare este numele Lui nu este nimic de mirare, fiindcă mai înainte de soare nu numai îngerii au fost făcuți, cum se spune, ci și cerul, și pământul și altele [Fc. 1, 1.], ca nu cumva cineva să îndrăznească aceasta, cum am spus deja, și să presupună că a fi mai înainte de luceafăr nu înseamnă a fi împreună fără de început cu Tatăl, ci înseamnă că este mai bătrân sau contemporan cu făpturile, a zis mai înainte și aceasta: Și mai înainte de lună, din neam în neam [Ps. 71, 5.] (deși nici nu erau oameni mai înainte de lună, nici nu se numărau neamurile). Ca atunci când spune: Cel ce este mai înainte de veci [Ps. 54, 20.] și iarăși: Din veac și până în veac ești Tu [Ps. 89, 2], așa și aici Mai înainte de soare este numele Tău [Ps. 71, 17.] și mai înainte de lună, din neam în neam [Ps. 71, 5].

Așa cum zice limpede și Înțelepciunea, adică Fiul, descoperind nașterea Lui cea fără de început: La început, mai înainte de a face pământul și mai înainte de a face adâncurile, mai înainte de a ieși izvoarele apelor, mai înainte de a întemeia munții și mai înainte de toate dealurile Mă naște pe Mine [Pilde, 8, 23-25.]. Căci mai înainte de a face pământul, și adâncurile, și munții, și dealurile numaidecât a făcut îngerii, cum a arătat cuvântul, ca să vadă nesfârșita Lui înțelepciune și putere care a adus toate din neființă la ființă [2 Macab. 7, 28; Sfântul Ioan Gură de Aur, Dumnezeiasca Liturghie, rugăciunea anaforalei.] și, văzându-L pe Dătătorul tuturor, să-L admire și admi-rându-L, să-L laude. Ceea ce s-a și petrecut.

Când am făcut stelele M-au lăudat cu glas mare toți îngerii Mei și M-au cântat [Iov. 38, 7.]. Dar tu vezi pe acel La început și caută în toată siguranța ce numește

început (La început, mai înainte de a face pământul și mai înainte de adâncuri, mai înainte de a ieși izvoarele apelor, mai înainte de a întemeia munții, mai înainte de toate dealurile Mă naște pe Mine [Pilde, 8, 23-25.] și căutând pe acel la început început nu vei găsi, vei găsi însă pe acel fără de început și era. Despre acest început a vorbit și Ioan, cel ce a pus capul pe pieptul lui Hristos, zicând: La început era Cuvântul și Cuvântul era la Dumnezeu și Dumnezeu era Cuvântul. Acesta era la Dumnezeu [In. 1, 1-2.]. Vezi iarăși era la început și era la Dumnezeu, toate prin El s-au făcut, și fără El nimic nu s-a făcut din ce s-a făcut [In. 1, 2-3]. Fie îngeri, fie oameni, fie cer, fie pământ, fie adâncuri, fie râuri, fie izvoare sau orice altceva din ce s-a făcut, fără El nu s-a făcut nimic.

Ai văzut cum a fost propovăduită Treimea cea nezidită și mai înainte de venirea lui Hristos, dar a rămas necunoscută oamenilor și nu era cinstită? Ai văzut pentru care pricină a zis că Tatăl Meu este mai mare decât Mine [In. 14, 28.]? Ai văzut cum Dumnezeu L-a făcut Domn și Hristos pe Acest Iisus pe Care iudeii L-au răstignit [Fapte 2, 36.]? Ai văzut cum este de o ființă cu Tatăl și împreună fără de început și nici Tatăl Născătorul nu este mai bătrân, nici nu este mai tânăr Cuvântul cel născut din El și Fiul? Ai văzut cum din pântece mai înainte de luceafăr S-a născut [Ps. 109, 3.] și cum rămâne mai înainte de soare numele Lui [Ps. 71, 17] și mai înainte de lună din neam în neam [Ps. 71, 5.]? Ai văzut cum a spus la început mai înainte de a face pământul...” și așa mai departe, „...și mai înainte de dealuri Mă naște pe Mine? [Pilde, 8, 23-25.] ***Ai văzut cum a meritat să cercetăm pricina pentru care nu dintr-un singur pom, ci din trei pomi a fost construită cinstita cruce?***

Fără doar și poate. Cinstita cruce este simbolul sfintei dumnezeiri una întreit-ipostatice, nedespărțite, mai presus de dumnezeire și ascultă cu pricepere în ce mod: căci fiind despărțită prin numiri în chiparos, pin și cedru [Is. 60, 3] a arătat ipostasurile Tatălui și Fiului și Duhului Sfânt, iar nedespărțita unire a celor trei pomi arată nedespărțirea firii. Și așa cum cedrul nu este cedru, pin și chiparos, nici pinul nu este pin cedru și totdată chiparos și nici chiparosul nu este chiparos cedru și pin, ci cedrul este cedru adevărat, pinul este de asemenea pin, și chiparosul chiparos, tot așa și Tatăl nu este numit Tată și în același timp Fiu și Duh, nici Fiul nu este numit Fiu și Tată și Duh, nici Duhul nu este numit Duh și Fiu și Tată, ci este Tatăl Născătorul și Cel fără de început, și este Fiul, Cel născut din El și după dumnezeiasca fire împreună fără de început și este Duhul cel Sfânt, Duh Sfânt în ipostas (precum Tatăl și Fiul, purcezând de la Tatăl și împreună fără de început.

Și iarăși, așa cum nu poate cineva să despartă unirea mai presus de fire a celor trei pomi, încât să spună acesta este cedru, acesta este pin, acesta este chiparos nici nu

poate cineva separa lucrarea și puterea acestora și să spună că minunea aceasta și lucrarea este proprie cedrului, sau aceasta pinului, sau aceasta chiparosului, tot așa nu poate cineva să despartă firea cea mai presus de fire a sfintei și celei mai dinainte fără de început Treimi sau firea Tatălui de a Fiului sau a Fiului de a Tatălui sau a Duhului Sfânt de firea Tatălui și de a Fiului.

Nici iarăși nu poate cineva să despartă lucrările și să spună că aceasta este lucrarea și zidirea Tatălui, aceasta a Fiului și aceasta iarăși a Duhului celui Sfânt, ci așa cum este cu neputință să unești cele trei ipostasuri într-unul, așa este cu neputință să desparți firea cea una în trei. Căci în ce chip cineva, văzând trei sori în tăria cerului, egali prin fire, egali în mărime și în strălucire și în mod egal trimițându-și mărgăritarele și luminând întreaga lume, nu ar putea cineva să-i unească într-unul, nici iarăși lumina împrăștiată a acestora nu ar putea să o despartă în trei, tot așa nici firea cea una a Treimii celei mai presus de dumnezeire nu poate fi despărțită în trei, nici invers, cele trei ipostasuri ale ei, adică persoane, nu poate să le unească într-unul, în ce chip a arătat imaginea celor trei sori și în ce chip a arătat în modul cel mai clar mai sus simbolic de trei ori fericitul lemn al cinstitei Cruci.

Și aceasta este ceea ce zicea Mântuitorul că: Nu pot Eu de la Mine Însumi să fac nimic [In. 5, 30], adică ceea ce vreau Eu să fac, vrea și Tatăl și Duhul de asemenea și ceea ce binevoiește Tatăl și Duhul să facă, voiesc și Eu. Pentru aceea și nu pot Eu de la Mine Însumi să fac nimic și pe bună dreptate. Căci fiind o singură fire, și o singură împărăție și putere a acestora, numaidecât este și o singură voință. S-a întrupat Fiul și a binevoit Tatăl și Duhul Sfânt împreună a lucrat. S-a răstignit de voie ca om și murind, a fost pus în mormânt. Iar firea Lui dumnezeiască împreună cu Tatăl și cu Duhul L-a înviat pe El din morți. Și aceasta vestind-o apostolii, au propovăduit-o în sus și în jos, zicând: pe Care L-a sculat Dumnezeu din morți [1 Tes. 1, 10.], pe Care l-a înviat a treia zi, pe Care L-a prea înălțat și pe Care L-a slăvit și Căruia i-a dăruit nume mai presus de tot numele [Fil. 2, 9.] și altele asemenea câte ziceau propovăduind.

Iar dacă cineva ar îndrăzni să spună ce este dumnezeiasca fire a Cuvântului lui Dumnezeu unită cu Tatăl și cu Duhul, zicem aceasta, că dumnezeiasca aceea fire este necuprinsă și îngerilor și inaccesibilă oricărui cuget al celor zidite [Ipolit, Cuvânt la Sfânta Arătare a Domnului, PG 10, 853 A.]. Și aceasta o arată serafimii cei cu câte șase aripi, care, acoperindu-și fețele cu propriile aripi, strigă neîncetat întreita cântare [Is. 6, 2-3.], dar o arată și acel: nu va vedea omul fața Mea și să fie viu [Ieș. 33, 20.] și Pe Dumnezeu nu L-a văzut niciodată nimeni [In. 1, 18] și nimeni nu cunoaște pe Fiul, afară numai de Tatăl [Mt. 11, 27.] și celelalte. Căci

dacă firea noastră de lut nu putea să suporte ca firea dumnezeiască să fie văzută goală, nu ar suferi nici ca aceasta să-și încingă trup muritor.

Și ce este de mirare că oamenii nu cunosc firea lui Dumnezeu, când și îngerilor, precum s-a spus, ea este necuprinsă? Dar noi nu știm nici ce este firea îngerului, sau mai bine zis nu cunoaștem nici firea sufletului nostru, deși nu este departe de noi, dar prin el trupul nostru are viață și este cârmuit și încălzit. Cu toate acestea, nu cunoaștem firea lui. Vedem în fiecare zi soarele și luna și stelele, dar dacă firea lor este fie apă, fie foc, fie altceva, nu cunoaștem. Și le vedem pe acestea în fiecare zi alungate la apus și apunând și iarăși le vedem la răsărit răsărind. Și când anume își fac călătoria lor de la apus la răsărit, a spune cineva cu exactitate nu poate.

Vedem atâta cer cu ochii și nu poate cineva să spună ce este firea lui. Vedem și marea cea largă, dar adâncimea ei și mărimea ei ne este necuprinsă. Iar pământul acesta pe care umblăm, din care ne și hrănim, nu poate să spună cineva cum sunt temeliile [Ps. 81, 5; Pilde 8, 29] lui. Și acum își închipuie că are temeliile pe ape [Ps. 135, 6; Ps. 74, 4], acum pe stâlpi [Iov 9, 6], acum pe nimic [Iov 26, 7]. Dar nu numai temeliile lui nu le cunoaștem, ci nu știm nici câtă este lățimea feței lui. Și auzim că o minunată grădină este pe pământ din care izvorăsc apele Nilului și Eufratului împreună cu alte două râuri îmbelșugate, dar care este și câtă este nu cunoaștem deloc, numai cât auzim că aceasta este. În Eden la răsărit și bănuim că aceasta este o lume proprie sfântă și mare judecând după râul care o adapă [Fc. 3, 26-29.]. Și când a fost răpit acolo oarecând cineva [2 Cor. 12, 4.] a auzit cuvinte negrăite și nu a putut să ni le descopere pe acestea.

Prin urmare dumnezeiasca fire este, cum s-a spus, necuprinsă și îngerilor, dar noi nu numai firea îngerilor, dar nici firea sufletului nostru nu știm să spunem ce este, nici nu putem înțelege firea făpturilor, precum a arătat cuvântul (și cine oare, ignorând făpturile, ar iscodi să afle pe Făcătorul?) trebuie așadar ca noi să ne închinăm fără iscodire și să credem că puterea lui este necuprinsă și inaccesibilă, că este departe de orice răutate și păcat, dar că are în schimb orice virtute și dreptate și că adeseori stăruie în bunătatea Lui pentru mântuirea noastră.

Dar până când nu ne vom opri cuvântul nostru? Și poate unii ne vor bănui pe noi că spunem lucruri străine de prezenta sărbătoare, dar cel ce urmărește înlănțuirea cuvântului de mai sus, ne va afla pe noi neabătându-ne deloc de la subiectul cuvântului prezentei sărbători. Căci după ce s-a discutat pentru care pricină prea sfânta cruce nu este făcută dintr-un singur lemn, ci din trei, de acolo cuvântul a trecut cu ușurință la Sfânta Treime. Și nimic străin nu a fost spus. Căci trebuia,

trebuia mai întâi să-L lăudăm pe Dumnezeu, Cel ce slăvește și apoi să lăudăm slăvita Cruce.
Prin urmare, acum să ne amintim cele ale înălțării și să salutăm în mod special cinstita Cruce, pentru ca, prin ea, Cel ce S-a răstignit pe ea să îmi lumineze ochiul minții și apoi, încetând alergarea cuvântului, să-i punem capăt.

⇒ *Înălțați pe Domnul Dumnezeul nostru și închinați-vă așternutului picioarelor Lui, că sfânt este [Ps. 98, 5.].*
⇒ *Și iată, va înțelege Fiul Meu și va fi înălțat și va fi slăvit și înălțat foarte [Is. 52, 13.].*
⇒ *Și Acesta păcatele multora a purtat și pentru păcatele noastre a fost predate [Is. 53, 12].*
⇒ *Și: Dacă Mă voi înălța de pe pământ, pe toți îi voi trage la Mine [In. 12, 32].*
⇒ *Când Îl veți înălța pe Fiul omului atunci veți cunoaște că Eu sunt [In. 8, 28].*
⇒ *Așa cum Moise a înălțat șarpele în pustie, așa trebuie să fie înălțat Fiul omului, pentru ca tot cel ce crede întru el să nu piară, ci să aibă viață veșnică [In. 3, 14-15. vezi și Num. 21, 8-9.].*

Amintind aceste cuvinte dumnezeiești despre înălțare se cuvine ca de multe ori să spunem Crucii Domnului „bucură-te”.

- *Bucură-te, pom răsădit de Dumnezeu și purtător de viață pe care l-a sădit Tatăl, l-a udat Fiul și la crescut Duhul Sfânt.*
- *Bucură-te, pomul vieții din mijlocul Raiului [Fc. 2, 9], al cărui rod este frumos la vedere și bun de mâncare sufletului [Fc. 3, 6].*
- *Bucură-te, pom prea cinstit, prin care s-a deschis tâlharului Raiul [Lc. 23, 43.], cel odinioară închis.*
- *Bucură-te, lemn prea cinstit, că după ce pomul și bărbatul și neascultarea și femeia cea ușor de înșelat [Fc. 3, 1] au scos afară din Rai firea noastră, iarăși prin lemnul tău și prin Dumnezeu-omul Hristos și prin minunata ascultare și prea curata femeie iarăși l-am primit.*
- *Bucură-te, lemn sfânt, lucrarea minunilor mosaice și nimicirea egiptenilor [Vezi Ieș. 4].*
- *Bucură-te, lemn nezdrobit prin care ușile și încuietorile iadului [Mt. 16, 18; Slujba Imnului Acatist, Canon , Cântarea a 3-a] s-au zdrobit.*
- *Bucură-te, lemn sfânt și prea sfânt de care se rușinează heruvimii și în fața căruia sabia cea vâlvâietoare [Fc. 3, 24, Canonul Înălțării Sfintei Cruci,*

cântarea a 5-a.] se retrage [Stihiră la Vecernia Nașterii lui Hristos; 1 Rg. 22, 41; Ps. 17, 41;].

- *Bucură-te, lemn întreit într-un singur lemn, odinioară ca slava Libanului [Is. 35, 2; 60, 3.], iar acum slava noastră și zid nezdrobit, toiag și sprijin [Ps. 22, 4.] și toiagul dreptății [Ps. 44, 7.], toiagul puterii prin care se zdrobesc neamurile cele ințele-gătoare ca vasele olarului [Ps. 2, 9 și 109, 2; Psalm Solomon 17, 23-24.].*
- *Bucură-te, lemn întreit și umbrar al unui singur pom pe care S-a culcat Păstorul cel bun la amiază în muntele Golgotha și trezindu-se ca un bun păstor [In 10, 11.] a adunat turmele din alt staul, care prin ușa sfântă și prea sfântă intră și ies și pășune află [In. 10, 9.] și iarbă curată, desfătarea Raiului.*
- *Bucură-te, de trei ori fericite lemn de cedru - pin - chiparos, ca unul de număr egal cu al Treimii, pe care S-a întins cu trupul Unul din Sfânta Treime [Canonul Înălțării Sfintei Cruci, cântarea a 5-a.] și murind de voie, stăpânirea morții desăvârșit a nimicit-o.*
- *Bucură-te, cruce cinstită, lauda ortodocșilor și pieirea celor rău credincioși.*
- *Bucură-te, cruce, lauda apostolilor și căderea iudeilor.*
- *Bucură-te, cruce veselia mucenicilor și biruința nebiruită [Slujba hirotonirii preotului, troparul.], pieirea și căderea tiranilor.*
- *Bucură-te, cruce, semn care stârnește împotriviri [Lc. 2, 34.], iudeilor sminteală, elinilor, nebunie, iar pentru noi, credincioșii, este puterea lui Dumnezeu [1 Cor. 1, 23-24.].*
- *Bucură-te, cruce, legătoare a diavolului și a nebuniei lui, preceptoare a iadului și dezlegare a celor legați acolo.*
- *Bucură-te, cruce, semn alcătuit din stele arătat în cer dreptcredinciosului Constantin.*
- *Bucură-te, cruce sceptru prea sfânt al Împăraților dreptcredincioși, „trofeu nebiruit” [Utrenia din 14 Septembrie, condac, icos.].*
- *Bucură-te, cruce bunăcuviința arhiereilor, podoaba și slava tuturor bise-ricilor.*
- *Bucură-te, cruce, dumnezeiască pecete a celor ce hirotonesc și dumnezeiască desăvârșire a celor hirotoniți.*
- *Bucură-te, cruce, strălucirea preoților și evlavia celor ce slujesc.*
- *Bucură-te, cruce, ajutorul celor ce conduc și paza cea mai sigură a poporului celui dreptcredincios.*
- *Bucură-te, cruce, biruința împăraților, slava mai-marilor și căderea vrăj-mașilor.*

- *Bucură-te, cruce, puterea cea mare a împărăției de jos și călăuzitoare fără de rătăcire la Împărăția de sus.*
- *Bucură-te, cruce cinstită, cinstea îngerilor, din pricina lui Hristos, Celui de voie răstignit pe tine.*
- *Bucură-te, cruce, pomul de viață dătător al Dumnezeu-omului Hristos și sceptrul strălucit al puterilor îngerești.*
- *Bucură-te, cruce, podoaba conducătorilor și evlavia celor conduși.*
- *Bucură-te, cruce, scăparea păcătoșilor și ajutorul drepților.*
- *Bucură-te, cruce, ajutorul celor ce petrec în feciorie și înfrânarea celor căsătoriți.*
- *Bucură-te, cruce, mângâierea celor ce petrec în văduvie, și hrănitoarea celor orfani.*
- *Bucură-te, cruce, siguranța celor călare și tăria celor ce merg pe jos.*
- *Bucură-te, cruce, nădejdea celor ce trudesc pământul și hrănitoarea meșteșugarilor.*
- *Bucură-te, cruce ajutorul celor ce priveghează și sunt treji, paza celor ce nădăjduiesc întru tine.*
- *Bucură-te, cruce doctorul celor bolnavi, întăritoarea celor sănătoși.*
- *Bucură-te, cruce, slava celor în bunăstare, și mângâietoarea celor nenorociți.*
- *Bucură-te, cruce, mângâierea celor ce se bucură și sprijinitoarea celor necăjiți.*
- *Bucură-te, cruce, siguranța dreptei judecăți și pieirea și căderea judecătorilor nedrepți.*
- *Bucură-te, cruce, apărătoarea celor milostivi și zdrobitoarea celor zgârciți.*
- *Bucură-te, cruce, ruda postitorilor, întoarcerea lacomilor al căror „Dumnezeu este pântecele” [Fil. 3, 19.] și pierzătoarele patimi care prin fierbinte pocăință și curăție a vieții își răstignesc trupul cu patimile și cu poftele [Gal. 5, 24; Col. 3, 5.].*
- *Bucură-te, cruce, curcubeu prea cinstit al lui Hristos și al curcubeului dumnezeiesc semn al împăcării dintre Dumnezeu [Rom. 5, 11; 2 Cor. 5, 18-19.] și oameni, prin care ne-am și slobozit din nelegiuirea potopului, dobândind Arca sfântă [Fc. 9, 13-16.], Biserica lui Hristos, înotăm deasupra a toată reaua credință, astfel încât să fim înălțați deasupra munților înalți și prea înălțați (ai conducătorilor eretici) de patruzeci de coți [Fc. 7, 17.6-12.], iar acei patruzeci de munți de patruzeci de coți, ereticii și necredincioșii, se vor scufunda jos, ca unii care au dogmatisit rău și au învățat rău popoarele.*

Dar noi cu harul lui Dumnezeu, învredniciți fiind de Arca lui Hristos (a Bisericii) nu trebuie nicidecum să ne hrănim cu hrana (păcatul) necuratelor păsări și dobitoace (a demonilor), știind că prin această hrană, la potop, au fost deschise jgheaburile cerești și izvoarele adâncului [Fc. 7, 11.] și „a murit tot trupul ce se mişca pe pământ" [Fc. 7, 21], ci trebuie ca noi să avem hrană specială pâinea cea cerească prin curăția vieții și fapte desfătate lui Dumnezeu, pentru ca, primind ramura de măslin (darul lui Dumnezeu, cununa nestricăciunii) prin sfântul porumbel (Duhul Sfânt) în arca noastră (sufletul și mintea) [Fc. 8, 6-12.], să alungăm (demonul) corbul întunecat și mâncător de stârvuri (cugetul pătimaș și iubitor de trup).

Și când vom vedea uscându-se pământul (trupul nostru), atunci va începe (mintea noastră) Noe, cultivatorul pământului (al inimii noastre) și va sădi via (pe Hristos) în pământul lui (sufletul) și să bea din vinul lui și se va îmbăta din grăsimea casei lui [Ps. 35, 9.] și se va dezgoli (de toată răutatea) în casa lui (Hristos și Stăpânul și Mântuitorul Dumnezeu) [Fc. 9, 20-27.]. Și atunci se va trezi din beția (patimilor pier-zătoare) și va afla toate câte i-a făcut fiul lui mai tânăr (cugetul iubitor de plăceri) Ham. Și arătându-se vinovat, după vrednicie, de blestem și de robie slujitorul nostru Canaan, cel iubitor de trup, adică pofta desfrânată a trupului, va moșteni atunci binecuvântarea Sem, adică mintea cea mai practică și dragostea iubitoare de Dumnezeu și se va lărgi precum Iafet la înălțimea contemplației poruncilor lui Dumnezeu.

- *Bucură-te, cruce cinstită, trestie cerească prin care am fost trași din adâncul căderilor.*
- *Bucură-te, cinstită cruce, undiță de aur și de Dumnezeu alămuită, mreajă purtând pe Dumnezeu cel purtător de trup, întru care, amăgit fiind, s-a prins chitul, marele pește, tiranul satan.*
- *Bucură-te, cinstită cruce, cârmaciul credincioșilor care plutesc pe mare și naufragiul piraților și al neamurilor necredincioase.*
- *Bucură-te, cruce, cinstit „zid și întărire" [Slujba Imnului Acatist, Canon, Cântarea a 9-a.] prea sigură a poporului credincios din toate cetățile.*
- *Bucură-te, cruce, „limanul mântuirii" [Vecernia Înălțării Sfintei Cruci.] și „turnul cel tare de la fața vrăjmașului" [Ps. 60, 3.] și paza drepților.*
- *Bucură-te, cruce cinstită, „arma păcii" [Vecernia Înălțării Sfintei Cruci, stihiră; Utrenia din 14 septembrie, condac, icos.], cu care se într-armează împărații spre mântuire și se alungă cu ușurință șirurile dușmanilor.*
- *Bucură-te, cruce, sceptrul îngerilor și cuiul din inimă al demonilor.*
- *Bucură-te, cruce, lumina zilei și torță în noapte și luceafăr prea mare.*

- *Bucură-te, prea luminoasă cruce, care fulgeri mărgăritare mai mari decât ale soarelui, lunii și stelelor.*
- *Bucură-te, cinstită cruce, semnul Fiului omului care are să se arate în vremurile din urmă pe cer și are să biruiască cu mult razele soarelui și soare nou se va arăta pe lume, când vor plânge toate neamurile pământului [Mt. 24, 30; Apoc. 1, 7.] din pricina răutății faptelor lor și a credinței greșite. Atunci se va arăta pe cer semnul Fiului omului [Mt. 24, 30.]. Atunci, adică la a doua Lui venire se va arăta semnul Lui mai întâi, adică prea sfânta cruce, ca să însemneze prea sfânta Lui venire, a Celui ce S-a răstignit de voie cu trupul pe ea, Cuvântul lui Dumnezeu. Și atunci vor plânge toate neamurile pământului, soarele și luna și toate stihiile vor înceta.*

Atunci, zice, soarele se va întuneca și luna nu-și va mai da lumina ei și stelele vor cădea din cer [Mt. 24, 29; Is. 13, 10 și 34, 4; Ioil 2, 10 și 4, 15.]. Și cum oare nu vor plânge atunci toate neamurile pământului și cum oare nu se vor înfricoșa și se vor spăimânta toți, văzând o așa de mare schimbare bruscă a stihiilor, cum n-a mai văzut cineva niciodată, o schimbare așa de mare a cerului și mulțime de îngeri nenumărați arătându-se urmându-L, însoțindu-L și precedându-L pe Stăpânul Hristos și strigând după obicei cântarea cea întreit sfântă?

- *Bucură-te, cruce, sprijinitoarea oricărui bine, și alungarea oricărui rău.*
- *Bucură-te, cruce, veselia strălucită a tuturor ortodocșilor și zid nepredat.*
- *Bucură-te, cruce, faima monahilor și a celor ce aleargă la tine cu credință.*
- *Bucură-te, cruce, prea cinstită și zidul nimicniciei mele și întărirea și strălucirea atotluminoasă și cea mai mare pază a Peșterii mele, întru care se și cheamă prea înaltul și cinstitul tău nume, către care se și arată minunata ocrotire a ajutorului tău și care, dobândindu-te pe tine este cinstită, cu totul prea cinstită. Pe care o și izbăvește pururea de a fi cuprinsă de orice necaz, pentru ca prin puterea ta, prea puternică, să te arăți celor ce locuiesc aici vădită apărare și respingere a toată uneltirea vrăjmașilor și ca armă pașnică, nimicind tot felul de uneltiri ale vrăjmașilor, fie văzuți, fie nevăzuți.*
- *Mă bucur și eu pentru tine, cruce prea cinstită, povestind minunile tale [Înțel. Sir. 17, 9] și, bucurându-mă, strig ție limpede acest din urmă „Bucură-te!”*
- *Bucură-te, cruce, lauda aleasă a vieții purtătoare de cruce a monahilor și întărirea cuvioșilor, sprijinul cel prea cinstit al celor „din munți și peșteri și din crăpăturile pământului” [Evr. 11, 38; Jud. 6, 2.], dumnezeiască povară a monahilor și a tuturor următorilor lui Hristos și a căsătoriților. Pe care și*

purtând-o Iisus, a ieșit la locul Căpățânii [Mt. 27, 33; Mc. 15, 22; Lc. 23, 33; In. 19, 17.], învățând cu fapta pe următorii lui și zicându-le lor: Dacă cineva voiește să vină după Mine [Mt. 16, 24.] Eu deja Mă duc la Tatăl Meu și la Împărăția Mea [In. 14, 12, 28; 16, 17, 28.].

Și dacă cineva voiește să vină după Mine acolo să se lepede de sine, adică de poftele cele trupești, să-și ia crucea și să-mi urmeze Mie [Mt. 16, 24.]. Fiindcă atunci când cineva își va răstigni trupul cu patimile și poftele lui [Gal. 5, 24; Col. 3, 5.], atunci și-a luat crucea lui și a urmat lui Hristos.

Căci și fericitul și dumnezeiescul Pavel, înconjurând lumea și propovăduind mântuitoarea propovăduire, zicea așa: Lumea este răstignită pentru mine și eu pentru lume [Gal. 6, 14.] Căci am judecat și nu știu altceva în mine decât pe Iisus Hristos și Acesta răstignit [1 Cor. 2, 2.].

Dar ne învață și pe noi să ne omorâm trupul cu poftele și patimile lui [Gal. 5, 24; Col. 3, 5.]. Fiindcă pofta naște patimile, nu vrea învățătorul astfel ca noi să omorâm numai patimile, ci împreună cu ele toate și poftele. Fiindcă așa cum femeia, luând în pântece, naște prunc, așa și inima împătimită, zămislind pofta, naște patima [Iac. 1, 15.]. Și cel ce voiește să se slobozească din patimile pierzătoare trebuie să alunge și poftele. Căci, când mintea și inima devin neapropiate poftelor pătimașe, odată cu patimile sunt omorâte și acestea. Și trupul omorât cu patimile [Mt. 16, 24.], adică cu păcatele, și poftele, adică cu gândurile necurate, se leapădă de sine, adică de plăcerile trupești și Îl iubește pe Hristos și ia crucea Lui, adică omorârea patimilor, și Îi urmează Lui către viața veșnică.

Dar trebuie ca noi să filosofăm pe scurt și să încheiem cuvântul, ca să nu pară ascultătorilor peste măsură de lung și să aducă neplăcere în suflete și picoteală.

- ⇒ *Crucea se înalță și cad demonii.*
- ⇒ *Crucea se înalță și se ridică din căderi oamenii.*
- ⇒ *Crucea se înalță și fug demonii [Vecernia Înălțării Sfintei Cruci, stihiră.].*
- ⇒ *Crucea se înalță și se adună laolaltă oamenii. Aceștia, părăsind pustiul, vin astăzi în lume și la Biserica lui Dumnezeu [2 Cor. 1, 1] pentru prea sfânta Înălțare, iar demonii sunt alungați astăzi în pustie din lume prin înălțarea Crucii.*
- ⇒ *Crucea se înalță și odată cu ea înalță și adunările credincioșilor.*
- ⇒ *Crucea se înalță și trage în jos obrăznicia neamurilor necredincioase.*

⇒ *Crucea se înalță și mila Domnului către noi se trimite. Strigăm către El, Doamne, miluiește, și dezlegare de păcate primim de acolo.*
⇒ *Crucea se înalță și tinerii evreilor văzând, batjocoresc, luând în râs cinstita înălțare spre adăugirea relelor lor și mânia Domnului [Is. 26, 15, 21.] de aici primesc.*
⇒ *Crucea se înalță și cetele îngerilor prăznuiesc împreună cu oamenii.*
⇒ *Crucea se înalță și se posomorăsc neamurile și, odată cu aceștia, taberile demonilor.*
⇒ *Crucea se înalță și firea muritorilor, cele de sus căutând, este învățată să cugete cele de sus [Col. 3, 1-2] unde este Hristos, șezând în chip de negrăit de-a dreapta Tatălui [Mt. 26, 64; Mc. 14, 62; Lc. 22, 69; Fapte 7, 55, 56.]. Căci cetatea noastră este în ceruri, de unde și așteptăm Mântuitor pe Domnul Iisus Hristos, Care va schimba la înfățișare trupul smereniei noastre ca să fie asemenea trupului slavei Sale [Fil. 3, 20-21.].*

Vai vai, ce taină străină de care vrea să învrednicească Stăpânul slavei trupul nostru de lut și noi nu ne rușinăm să-l tăvălim pe acesta în noroiul păcatului! Care va schimba la înfățișare trupul nostru smerit și de lut și-l va face pe el asemenea trupului slavei Sale, adică nestricăcios și nemuritor și părtaș împărăției Lui. Pentru aceea este și cu putință să fie cetatea noastră în ceruri [Fil. 3, 20.]. Căci îngropându-ne împreună cu Hristos prin botez și împreună cu el sculându-ne [Col. 2, 12; Rom. 6, 4.], trebuie ca noi să-I urmăm Lui, să cugetăm cele de sus, să căutăm cele de sus și cetatea noastră în ceruri să fie [Col. 3, 1-2.].

Când cineva cu ajutorul lui Dumnezeu alungă din trupul său și din inima sa plăcerile trupești și va disprețui slava deșartă și bogăția care curge și nemăsurata desfătare, atunci numaidecât și petrecerea lui este în ceruri. Dar când cineva urmează poftelor lui trupești și își mânjește trupul cu fapte nelegiuite și se ține cu tărie de slavă și nemăsurată desfătare, atunci numaidecât petrecerea lui este pe pământ.

⇒ *Crucea se înalță și ne învață pe noi cerescul suiș în chip vădit.*
⇒ *Crucea se înalță și poruncește ca cei care țin calea de la călătoria de sus să se retragă și statornicește ca vămile să dispară și ne îndeamnă pe noi să umblăm fără împiedicare către cer.*
⇒ *Crucea se înalță și văzduhul pecetluit în cele patru colțuri se sfințește, și pomii câmpului se bucură împreună, fiindcă văd un pom de aceeași fire cu ei, deși nu de aceeași cinste, ci fiind mai presus de cinste, și se bucură.*

⇒ *Crucea se înalță, și învierea lui Hristos, adevăratul Dumnezeul nostru se înnoiește și poruncește să ne înalțe pe noi prin credință și faptele bune la Împărăția Lui.*

De care fie să fim învredniciți noi toți, cu harul și cu iubirea de oameni a bunătății Lui, Căruia fie slava și puterea împreună cu Cel mai dinainte fără de început și împreună fără de început cu Tatăl Lui și cu Duhul acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

(Sfântul Neofit Zăvorâtul, Scrieri III. Panegirice)

Omilia mitropolitului cipriot Neofit de Moufou la Înălţarea Sfintei Cruci: “Când ne răstignim prin pocăinţă trupul şi sufletul, vom avea dreptul la Înviere şi ca persoane, şi ca popor”. Cea mai mare problemă - nu cea politică, ci lipsa smereniei şi a lucrării de curăţire a inimii

17.09.2017

Predică din 13.09.2017 a mitropolitului Neofit de Morfou pentru praznicul Înălțării Sfintei Cruci: Prea cinstita cruce - în suflet şi în trup

(fragment tradus şi transcris)

(…) Orice Cruce este urmată de Înviere şi orice Înviere este precedată de Cruce. Această mare taină a fost începută, a fost lucrată şi ne-a fost descoperită nouă de către Dumnezeul Treimic. Şi este o taină care se repetă în viaţa oricărui creştin şi în viaţa popoarelor, mai ales a popoarelor creştin-ortodoxe. Ca Dumnezeu să ne ţină smeriţi în credinţă îngăduie prin iconomie să avem multe încercări şi ca oameni, şi ca familii şi ca naţii. Şi poporul nostru grec cunoaşte foarte bine experienţa multor cruci dar şi a multor învieri. (…)

Aşa cum zice poetul nostru naţional, Solomos, despre Grecia: “Maică, mare la suflet, în durere şi în slavă”, este foarte important să avem, atât ca oameni, ca persoane, ca naţii şi mai ales ca părinţi, o inimă largă. Şi voi care sunteţi părinţi

trupeşti ai copiilor şi noi care suntem părinţii duhovniceşti. Să avem un suflet generos, să nu fim răzbunători, să nu avem nesiguranţa despre ceea ce suntem, să fie inima noastră plină de iubire şi credinţă şi astfel, dacă ai un suflet larg şi nu suferi de îngustime a inimii, această mărinimie se vădeşte şi în durere, şi în slavă. În durere ca să nu te răneşti, să nu deznădăjduieşti; când eşti refugiat să nu crezi că asta este situaţia finală a patriei tale, în boală să nădăjduieşti mereu într-o minune şi chiar dacă minunea se poate să nu fie trupească, în cele din urmă e posibil că Hristos, aflându-te tu în boală trupească, să te vindece de bolile sufleteşti.

Dar Solomos zice şi despre celălalt lucru: să avem o inimă mare şi când suntem în slavă, să nu ne îngâmfăm, şi să ştim că cel ce se măreşte pe sine va fi smerit. Şi când ne găsim în momente grele, să ştim că cel ce se smereşte pe sine, va fi înălţat. Toate aceste legi sunt legi duhovniceşti care provin din experienţa Crucii. Doar cel care trăieşte în acest fel poate să se folosească de aceste învăţături în viaţa sa de zi cu zi.

Vedeţi azi? Există multe certuri între naţii. Există zvonuri de războaie, există fenomene naturale neaşteptate care par să nu fie atât de naturale în cele din urmă; naţii atotputernice care au uitat de atotputernicia Dumnezeului Treimic sunt încercate şi sunt rănite de această neputinţă a omului în faţa mâniei lui Dumnezeu. Toate acestea se întâmplă deoarece nu mai există duhul smereniei în oameni. Dar nu este atât de simplu: orişicât am predica noi, clericii, despre smerenie, dacă ne gândim şi la situaţia noastră, de popor aflat sub ocupaţie şi refugiat, a fost cauzată de mândria pe care o aveam; am crezut că suntem unici şi astfel am fost îngenuncheaţi şi duşmanul nostru s-a folosit de această slăbiciune a noastră. Acesta este adevărul despre situaţia noastră. Deci, de multe ori când îngăduie Dumnezeu căderi, să ştiţi că acestea sunt precedate de stări de egoism şi mândrie.

Aşadar, dacă dorim să fim aproape de Învierea Mântuitorului, va trebui mai întâi să facem o lucrare ca oameni, pe care Biserica noastră ne-o arată prin Sfinţii săi. Sunt foarte uimit de cum vrea Biserica să sublinieze acest mesaj, cum ne îndeamnă Biserică în imnologia să să ne închinăm prea cinstitei Cruci, în ce Duh, cu ce gând în inima noastră să ne apropiem de ea. Ascultaţi ce spune Biserica: «Azi, noi, păcătoşii, ne închinăm Ţie cu înmiită nevrednicie» - deci suntem conştienţi de această neputinţă a noastră. « Învredniceşte-ne să ne închinăm Ţie, Celui ce Te-ai învrednicit să te răstigneşti pe Cruce; precum pe tâlharul din dreapta Ta l-ai învrednicit, Doamne, pomeneşte-ne şi pe noi întru Împărăţia Ta».

Vedeţi? Sfântul Ioan Damaschin, cel care a scris acest imn, nu zice: mă închin Ţie, Hristoase Cel răstignit, cu vrednicie, ci mă închin cu nevrednicie, cu mii de păcate

şi neputinţe; Sfântul nu se compară pe sine cu nici un alt sfânt al vremii sale; ci cu cine se compară? Şi cu cine se roagă să aibă aceeaşi milostivire şi binecuvântare de la Hristos? Cu tâlharul cel de-a dreapta Domnului.

Vedeţi, sfinţii caută căi să se smerească şi atunci când se închină Sfintei Cruci. Şi nu se compară nici cu îngerii, nici cu Maica Domnului, nici cu Înaintemergătorul, nici cu vreun alt cuvios al vremii, ci se compară cu tâlharul care a făcut atâtea păcate şi la sfârşitul vieţii a zis un singur cuvânt, un cuvânt al smereniei (Pomeneşte-mă, Doamne, când vei veni întru Împărăţia Ta!) şi cu acest cuvânt a furat Împărăţia lui Dumnezeu, viaţa veşnică. Dar ca să putem fura viaţa veşnică şi să putem să avem dreptul la eliberarea ţării noastre, eliberare care vine, va trebui să cultivăm cu toţii, arhierei şi preoţi şi voi, poporul lui Dumnezeu, duhul smereniei în viaţa de zi cu zi. (…) Vrei să afli cum vine smerenia lui Hristos în inima ta? Cercetează Psaltirea, psalmul care spune: «inima înfrântă şi smerită, Dumnezeu nu o va urgisi».

Deci, dacă vreţi să aveţi inimă înfrântă şi smerită şi să aveţi dreptul la slavă şi la mântuire, va trebui să faceţi o lucrare de care avem cu toţii nevoie: lucrarea pocăinţei zilnice. Deoarece în fiecare zi ceva rău facem, o patimă lucrează zilnic în noi fie cu ştiinţă, fie cu neştiinţă. Şi aceste patimi care lucrează în noi fac să se agraveze necontenit starea noastră păcătoasă.

Vrei să trăieşti aceasta pocăinţă cu înfrângere şi smerenie? Urmăreşte zilnic starea inimii tale. Repet: să urmărim inima noastră, ce dorinţe are inima noastră, ce gânduri are inima noastră, din inimă se nasc curvii, hoţii, crime, judecata aproapelui, deznădejde, nemulţumire. Toate aceste nemulţumiri duc până la divorţuri. Şi ziceam şi în alte dăţi: aşa cum e azi societatea noastră, fără smerenie, fără pocăinţă, se va vedea că cea mai mare problemă a Ciprului este lipsa smereniei în căsnicie, nu problema zonei ocupate, aceasta se va rezolva. Nu prin diplomaţie, ci din conjunctura geo-politică care va duce la un nou război mondial care a început déjà din Siria. Şi vedeţi că acum kurzii îşi vor lua partea lor.

Cea mai mare problemă a Ciprului nu este cea politică, sunt divorţurile şi că nu am reuşit să insuflăm cinstirea Sfintei Cruci copiilor noştri şi nepoţilor noştri. Am avut alte preocupări, alte priorităţi. Şi cinstirea Sfintei Cruci am lăsat-o doar pentru Paşte şi pentru sărbătoarea din 14 septembrie. Este doar un simbol care ne aminteşte ceva, nu mai e o activitatea zilnică pe care să o practicăm, înlăuntrul inimii noastre, urmărind dorinţele murdare şi păcătoase care se nasc în inimă şi imediat ce vedem o dorinţă care nu se potriveşte cu poruncile Domnului imediat să ne rugăm: «Iisuse Hristoase, miluieşte-ne! Maica Domnului acoperă-ne! Mare

numele Sfintei Treimi!» Şi astfel să facem cruce peste trupul şi peste sufletul nostru. Noi, de cele mai multe ori, ne închinăm doar trupeşte. Nu şi peste sufletul nostru, peste inima noastră. Pentru că nu vrem să ne urmărim inima. Deoarece poate nu am învăţat de la un duhovnic această lucrare a pocăinţei, a inimii înfrânte şi smerite. Atunci când omul ajunge la această lucrare, se bucură de Sfintele Taine şi de Sfintele Sărbători. Deoarece se bucură în noi inima noastră. Inima noastră este centrul nostru, nu creierul, aşa cum cred unii în Europa şi prin cine ştie ce laboratoare. Inima este centrul omului şi trebuie să o urmărim, să o curăţăm, să o luminăm prin lumina Duhul Sfânt, să o sfinţim prin harul Tatălui, al Fiului şi al Sfântului Duh. Şi astfel vom avea parte de Sfânta Cruce. Şi, astfel, când ne răstignim prin pocăinţă trupul şi sufletul, vom avea dreptul la Înviere şi ca persoane, şi ca popor.

Cum am mai zis, dacă ne interesează situaţia politică a ţării noastre nu avem decât să urmărim cu atenţie evenimentele care se desfăşoară în jurul nostru. Evenimentul care va influenţa Ciprul este cel care se va desfăşura în luna septembrie (în care ne găsim) când începe să intre pe scena geopolitică din Orientul Mijlociu statul kurd. Acest stat pe care îl susţin americanii şi evreii şi de care se tem atât de tare turcii şi alte state din vecinătatea noastră. Acesta va fi cheia libertăţii noastre. Dar dacă nu vom avea libertate în sufletele noastre, nu ne vom putea bucura de eliberarea ţării noastre. Deoarece vom fi nemulţumiţi de vecin, de soţie. Şi vom vedea că, de fapt, problema este inima noastră murdară care nu vrea să se cureţe de egoism. Şi iarăşi, cel ce se înalţă, va fi smerit.

De acea, ca persoane şi ca popor trebuie să ne închinăm cu smerenie Sfintei Cruci, conştienţi fiind că o facem cu nevrednicie. Şi cele cu neputinţă la oameni sunt cu putinţă la Dumnezeu. La mulţi ani cu libertate şi Zódiei (n.tr : sat aflat sub ocupaţie turcă) şi inimii noastre!”

(traducere de E.P., exclusiv pentru Cuvântul Ortodox)

Pr. Ion Cârciuleanu - Predică la Înălţarea Sfintei Cruci

Înălţarea Sfintei Cruci este cea mai veche sărbătoare ortodoxă închinată Sfintei Cruci, fiind trecută în rândul praznicilor împărăteşti. Ea se prăznuieşte în fiecare an la 14 septembrie.

Această sărbătoare aminteşte de două evenimente din istoria lemnului Sfintei Cruci şi anume:

1. Descoperirea între anii 326-335, la stăruinţa Sfintei Elena, mama împăratului Constantin cel mare a Crucii pe care a fost răstignit Mântuitorul Hristos. La 14 septembrie 335 a avut loc sfinţirea monumentalei biserici a Sfântului Mormânt, zidită de Constantin cel mare şi tot în această zi patriarhul Macarie al Ierusalimului, a înălţat crucea în faţa mulţimilor de credincioşi, care s-au perindat prin faţa ei, atingând-o şi cinstind-o cu toată sfinţenia.

Arătarea Sfintei Cruci se făcea, după aceea de două ori pe an şi anume: la 14 septembrie şi în Vinerea Patimilor.

2. Al doilea eveniment pe care ni-L aminteşte praznicul Înălţării este aducerea Sfintei Cruci, luată de către regele Chosroes, al perşilor, la 614 şi aşezarea din nou în biserica Sfântului Mormânt, de către împăratul Heraclius, la 629. În 14 septembrie, patriarhul Zaharia al Ierusalimului a înălţat-o din nou, spre vedere şi cinstire, în faţa credincioşilor.

Acest praznic al Sfintei Cruci ne oferă şi nouă un bun prilej de a putea vedea, constata marele rol pe care-l are Crucea în viaţa noastră, a lumii.

Crucea, instrument de tortură şi semn de ocară, datorită răufăcătorilor care erau răstigniţi pe ea, se sfinţeşte prin sângele Mântuitorului Hristos, vărsat pe ea pentru

mântuirea noastră, devenind nu numai un semn al biruinţei ci o forţă purtătoare de viaţă adevărată, pavază creştinilor.

Crucea este specificul şi postamentul credinţei noastre ortodoxe. Fără cruce nu este nici creştinism, nici Biserică şi nici mântuire. Crucea şi Iisus. Prin El s-a distrus moartea, s-a dezlegat pactul strămoşesc, s-a prădat iadul, s-a dăruit învierea, ni s-a dat puterea să nu ne temem nici chiar de moarte, s-a săvârşit întoarcerea la fericirea primară, s-au deschis porţile Raiului, s-a aşezat firea noastră în dreapta lui Dumnezeu, ne-am făcut fii şi moştenitori ai lui Dumnezeu (Mat. 5,45; Rom 8, 17; II Cor. 7, 3).

Şi dacă ne-a răscumpărat prin cele ce a pătimit suferind răstignirea, însuşi obiectul de pedeapsă, crucea, a devenit altar sfânt şi semn al închinării noastre. Pentru noi Iisus s-a jertfit pe Sine, jertfind trupul Său, puterea Sa, frumuseţea, demnitatea şi însăşi Viaţa Sa picătură cu picătură, până şi sfinţenia Sa, îngăduind să fie batjocorit cu ruşinea cea mai grozavă, cu moartea pe cruce între tâlhari, aşa cum spune Sfânta Evanghelie: „Cu cei fără de lege s-a socotit” (Marcu 15, 28; Isaia 2, 22).

Evlavia creştină cinsteşte neîncetat acest semn al izbăvirii noastre. De la anul al 33-lea al erei creştine, de când s-a petrecut acest mare eveniment din istoria mântuirii noastre, până azi şi până la sfârşitul veacurilor, credincioşii de pretutindeni s-au închinat şi se vor închina lui Iisus Hristos.

Lui închină gândurile, rugăciunile şi cererile lor, făcându-şi semnul Sfintei Cruci, cerându-I ajutorul, sprijinul şi mântuirea. „Crucea lui Hristos” a devenit de la început şi până la sfârşit iubirea lui Dumnezeu fără margini, prin care se înfăptuieşte începutul unei noi legături de viaţă între Dumnezeu şi om. Fapt care face pe Sfânta apostol Pavel să spună: În adevăr ***„cuvântul cruce pentru cei ce pier e nebunie, iar pentru noi cei ce ne mântuim, este puterea lui Dumnezeu” (I Cor. 1, 18).***

Cuvântul cruce are trei înţelesuri:

1.Înţeles duhovnicesc, spiritual; înţelegem prin Cruce patimile şi moartea Mântuitorului Hristos. În acest sens Crucea este deci, puterea biruitoare, pentru că Hristos a biruit moartea desfiinţând-o prin moarte, eliberând astfel viaţa de moarte.

Pentru înţelegerea acestei însuşiri a Crucii, Biserica ne oferă comparaţia dintre lemnul Crucii şi lemnul (pomul) din paradis, prin care omenirea a căzut. Pomul din

paradis, prin fructele sale, l-a ademenit pe Adam, devenind pierzătorul lui. Natura biruieşte spiritul care cade din afirmarea puterii sau a libertăţii lui.

Lemnul Crucii devine izbăvitor, pentru că Hristos primeşte jertfa Sa pe el. Aici se restabileşte puterea pierdută a spiritului în faţa naturii ademenitoare. Biruinţa aceasta nu se face fără efort, suferinţă şi jertfă. Dar şi fructul Crucii este contrar celui al pomului din paradis, el fiind puterea de înfrânare şi de răbdare.

Cine gustă din fructul crucii va învinge orice ispită, amăgire pe care i-o poate oferi natura, lumea prin fructele ei. Înfrânarea şi răbdarea ne vor feri de robia pornirilor trupeşti. Iată puterea, ajutorul şi pavăza oferită creştinismului de puterea crucii.

2. Al doilea înţeles al cuvântului cruce este cel material, adică acela de cruce făcută din lemn sau alte materiale.

Creştinii sunt departe de a vedea în Sfânta cruce numai materialul din care este făcută; cu toate că şi acest semn al crucii primeşte putere şi se sfinţeşte prin puterea crucii (jertfa lui Hristos).

3. Al treilea înţeles al cuvântului cruce este acela, că fiecare din noi avem o cruce care reprezintă viaţa noastră cu bucuriile şi suferinţele ei.

Trebuie să simţim şi să trăim cum ea reîmprospătează sufletul nostru cu Stăpânul vieţii noastre şi cu el deodată datoria noastră de a purta şi noi fiecare crucea sa, crucea suferinţelor sale.

Şi câţi dintre noi nu purtăm crucea lipsurilor, a suferinţelor, a calomniei şi a neputinţelor de tot felul, crucea nemulţumirii de noi înşine.

Ce grea este crucea când o porţi fără nădejde, fără Hristos! Alături de Iisus, crucea, oricât de grea ţi s-ar părea, e suportată mai uşor.

Semnul Sfânta Cruci a intrat profund, zi de zi, în viaţa credincioşilor, marcându-le existenţa spirituală. Ea este pecetea sub a cărui pavăză creştinul intră de la „naşterea sa în Hristos”, prin Botez şi se menţine până la trecerea în lumea cealaltă, pecetluindu-i-se mormântul.

Când pruncul este adus la botez, preotul îl întâmpină la intrare în biserică, însemnându-l cu semnul Crucii, la frunte, gură şi piept, pentru ca puterea acestui semn sfânt să pecetluiască aceste mădulare, alungând puterea celui rău.

Împărtăşirea pruncului, în cadrul botezului cu harurile dumnezeieşti, înnoitoare prin ungerea lui cu Sfântul Mir, se face tot sub semnul Crucii, arătându-se prin aceasta apartenenţa celui botezat şi miruit la trupul mistic al lui Hristos, Sfânta Biserică.

Dezlegarea păcatelor la mărturisire se face prin punerea mâinilor pe capul penitentului şi însemnarea lui cu semnul Crucii. Împărtăşirea oricărei binefaceri în cadrul Sfânta Liturghii, sau a altor slujbe divine, se face în chipul Crucii.
Punerea inelelor de logodnă şi a cununiilor în cadrul Tainei Cununiei, se face după ce preotul a făcut semnul Crucii de trei ori, pe faţa mirilor.

Ungerea cu untdelemn la Sfântul Maslu, sfinţirea apei la aghismă şi stropirea cu ea, se face tot în chipul Crucii.

Prin acest semn se comunică harurile Sfânta Duh, se alungă orice putere demonică sau ispită a celui rău, din viaţa credincioşilor. Crucea îl străjuieşte pe creştin la capul mormântului şi tot ea este cea care pecetluieşte groapa.

Iată, puterea ocrotitoare a Sfânta Cruci.

Semnul Sfintei Cruci este cea mai simplă rugăciune, care însoţeşte alte rugăciuni. Atunci când creştinul se închină cere ajutor de la Dumnezeu, fiind încredinţat că acest semn al biruinţei, sfinţit prin jertfa lui Hristos, îşi va revărsa puterea ocrotitoare şi asupra lui.

Prin Sfânta Cruce se prea măreşte Dumnezeu şi I se aduce mulţumire. Ba mai mult, prin acest semn, noi ne dăruim lui Dumnezeu, plinind astfel cea mai aleasă rugăciune.

⇒ *Pun pecetea Treimii, prin cele trei degete, pe fruntea mea, sălaşul minţii şi o încredinţez lui Dumnezeu. Astfel, ea va fi ferită de săgeţile vicleanului.*
⇒ *Îmi pecetluiesc apoi inima, sălaşul sentimentului, al iubirii, pe care o îndrept tot spre Creator.*
⇒ *Dăruiesc apoi lui Dumnezeu şi puterile mele trupeşti, simbolizate prin umeri, atunci când însemn şi pe ei cu pecetea Crucii. Căci prin semnul*

Sfânta Cruci ni se dau harurile Sfânta Duh, se alungă orice putere demonică sau ispită a celui rău din viaţa credinciosului.

De la această mare minune a răstignirii Domnului pe cruce, ea a devenit „păzitoare a toată lumea, frumuseţea Bisericii, întărirea credincioşilor, lauda îngerilor şi rană diavolilor”.

De aceea, să fim atenţi, astăzi mai mult ca oricând, întrucât crucea a avut duşmanii ei şi parcă astăzi se înmulţesc - să o cinstim din inimă, să ne închinăm ei, să o iubim şi să o apărăm cu toată credinţa şi viaţa noastră.

Nu putem cunoaşte un imn mai frumos închinat Sfintei Cruci decât al Sfântul Ioan Gură de Aur care zice: „Crucea este nădejdea creştinilor, învierea morţilor, călăuza celor deznădăjduiţi, cârja de sprijin a celor ologi, mângâierea celor săraci, frâul celor bogaţi, pierzania celor mândri, pedeapsa făcătorilor de rele, biruinţa asupra diavolului, învăţătura celor tineri, susţinerea celor lipsiţi, cârmaciul corăbierilor, nădejdea naufragiaţilor, zidul de apărare al luptătorilor. Crucea este părintele celor orfani, apărătoarea fecioarelor, sfătuitoarea iubitorilor de dreptate, liniştea celor întristaţi, apărătoarea celor mici şi slabi, înţelepciunea bărbaţilor, ultimul gând al bătrânilor, lumina ce luminează în întuneric, măreţia şi strălucirea conducătorilor credincioşi, libertatea robilor, slava muncilor, doctorul celor bolnavi, pâinea celor flămânzi, izvor a toată înţelepciunea şi acoperământ celor goi”.

Dacă în toate timpurile, Sfânta Cruce a avut o putere aşa de mare, dacă crucea este păzitoarea creştinilor, dacă Sfânta Cruce este ocrotitoarea neamului nostru, azi mai mult ca oricând avem nevoie de ajutorul Sfintei Cruci.

Să ne facem semnul Sfintei Cruci, la începutul şi la sfârşitul lucrului nostru, la masă, la culcare şi la sculare. Să obişnuim copiii noştri să facă Sfânta Cruce în toate împrejurările vieţii şi drept răsplată Domnul Iisus Cel ce a pătimit pe ea va înălţa inimile lor din orice întuneric şi rătăcire.

Îngenunchind în faţa ei, cu adâncă evlavie, să ne rugăm ca Domnul Iisus să ne învrednicească cu crucea sa pe fiecare; să facem loc cât mai curat şi cât mai de cinste Sfânta Cruci şi Celui răstignit pe dânsa în cămara inimii noastre.

Să ne rugăm şi noi astăzi, către Cel de Sus şi să-I cerem, ca şi cei din Cetatea Sfântă acum o mie şapte sute de ani: ***„Mântuieşte Doamne poporul Tău şi***

binecuvântează moştenirea Ta. Biruinţă binecredincioşilor creştini asupra celui potrivnic dăruieşte şi cu Crucea Ta păzeşte pe poporul Tău".

Ne închinăm Crucii Tale, Hristoase şi zicem către dânsa: „slavă ei, pentru dragostea Ta". Amin.

Pr. Ene Braniște - Predică la Înălțarea Sfintei Cruci

Pe braţele Crucii s-au odihnit frunţi plecate de durere, iar la picioarele ei au îngenuncheat atâtea suflete cernite de întristare, cerând lui Dumnezeu îndurare şi ajutor pentru necazuri. Căci numai plecând de la picioarele Crucii, adică de la durerile Celui ce a pătimit de dânsa, se poate ajunge la lumina şi bucuria cerului; prin lacrimile şi durerile jertfei la bucuria şi biruinţa învierii fiecăruia dintre noi.

***

„Crucii Tale ne închinăm, Hristoase, şi sfântă învierea Ta o lăudăm şi o slăvim. ”

Astăzi prăznuim înălţarea Sfintei şi de viaţă dătătoarei Cruci; a crucii pe care Domnul şi Mântuitorul nostru Iisus Hristos a pătimit pentru mântuirea noastră... Crucea care, din unealtă netrebnică de ruşinoasă tortură şi osândă, cum era mai înainte, s-a făcut după aceea semnul sfânt al izbăvirii noastre din osânda păcatului, al biruinţei asupra morţii, sfinţită fiind prin nepreţuitul sânge care s-a prelins pe dânsa din mâinile şi picioarele Celui străpuns cu piroane şi împuns cu suliţa. Iată astăzi, mii şi milioane de cruci asemenea celei de pe Golgota au fost purtate cu evlavie şi cu frică de către slujitorii sfintelor biserici, iar credincioşii s-au închinat şi le-au sărutat cu smerenie şi cu credinţă. Şi aşa am făcut şi noi astăzi, în această măreaţă catedrală a Patriarhiei noastre.

Dar celor mai mulţi dintre noi cuvintele „înălţarea Crucii” nu le trezesc nimic în minte, fiindcă nu cunosc obârşia şi rostul praznicului sărbătorit astăzi. De aceea, vă voi istorisi în puţine cuvinte cum s-a petrecut „înălţarea” Sfintei Cruci a Domnului, pe care o prăznuim.

Trecuseră aproape 300 de ani de la răstignirea Domnului pe culmea Golgotei. În acest răstimp Biserica creştină avusese de luptat din greu cu puterile vrăjmaşe ale prigonitorilor păgâni, care i se împotriveau cu deznădejdea morţii. Mii şi mii de sfinţi mucenici, începând cu Sfinţii apostoli, au murit pentru credinţa lor în Hristos, mulţi dintre aceştia fiind spânzuraţi, ca şi El, pe cruce. Timp de aproape 300 de ani tot întinsul vastei împărăţii romane, a cărei conducere era păgână, a fost ca o nesfârşită Golgotă plină de cruci, sfinţite şi ele de sângele martirilor creştini. Din jertfa acestora a răsărit în cele din urmă steaua biruinţei creştine împotriva păgânătăţii, care a fost pentru totdeauna înfrântă. Venise atunci la cârma împărăţiei romane împăratul Constantin, care a fost întâiul împărat creştin şi pe care pentru aceasta Biserica l-a cinstit după moarte ca sfânt.

Dar domnia lui Constantin nu era deloc sigură la început. Un alt împărat, păgân, cu numele Maxentie, poftea pe atunci scaunul împărătesc al Romei. Cu acesta trebuia să se războiască deci Constantin. El era însă tare îngrijorat, fiindcă oastea lui era puţină la număr, pe când vrăjmaşul său Maxentie avea oaste multă şi bine înarmată spre luptă. Dacă lucrurile s-ar fi întâmplat după socotelile noastre omeneşti, biruinţa ar fi trebuit să fie, desigur, de partea păgânului Maxentie. Dar, cu voia lui Dumnezeu, s-a întâmplat că, într-una din zile, spre amiază, cum stătea Constantin şi se frământa cu duhul cum să facă spre a dobândi victoria, a avut o vedenie minunată. Deodată, i s-a arătat pe cer semnul Sfintei Cruci făcut din stele mai strălucitoare decât lumina soarelui. Şi tot din stele era scris pe acea cruce: „Cu aceasta vei birui”. S-a cutremurat atunci împăratul, căci el nu cunoscuse încă puterea acelui semn. Dar noaptea, în vis, un înger i-a poruncit să pună semnul acela pe toate scuturile şi steagurile ostaşilor săi şi numai după aceea să înceapă lupta. Aşa a şi făcut împăratul, dând poruncă să se coasă pe toate steagurile şi pavezele ostaşilor săi semnul Sfintei Cruci din purpură scumpă. Pornind apoi cu toată nădejdea în luptă, s-a luptat cu Maxentie şi cu ajutorul Sfintei Cruci l-a biruit, scăpând pe creştini pentru totdeauna de groaza prigoanelor de până atunci.

Mai târziu şi-a adus aminte împăratul de crucea pe care Domnul îşi vărsase sângele pentru mântuirea oamenilor şi a rugat pe sfânta sa maică, împărăteasa Elena, să meargă la cetatea Ierusalimului şi s-o caute. Dar nimeni nu mai ştia unde şi dacă se mai păstra. Ca să se şteargă orice urmă despre moartea şi învierea lui Hristos, cei ce

Îl răstigniseră au ras vârful dealului Căpăţânei şi au nivelat locul, iar mai târziu unul dintre împăraţii păgâni a construit acolo un templu, pe care împăratul Constantin cel mare a pus să-l dărâme, pentru a construi o biserică creştină.

Săpându-se sub temeliile fostului templu păgân pentru a se înlătura dărâmăturile, s-au găsit acolo trei cruci, ba şi piroanele cu care cei trei crucificaţi fuseseră pironiţi pe ele. Greutatea era acum să se afle care dintre aceste trei cruci era cea pe care fusese răstignit Iisus.

S-a întâmplat că tocmai atunci murise în cetate o fată de bun neam; şi i-a dat prin gând episcopului Macarie al Ierusalimului să atingă trupul moartei de fiecare din cele trei cruci, ca să le cerce astfel puterea. Şi numai cât s-a apropiat crucea Domnului de acea fată moartă, ea a înviat şi a început a umbla şi a mulţumit cu glas mare, slăvind pe Dumnezeu.

Între timp, slăvitul împărat Constantin terminase de zidit măreaţa biserică ctitorită de el pe Golgota întru amintirea patimilor şi învierii Domnului. A poftit pentru aceasta sobor mare de episcopi din toate laturile creştine ca să săvârşească slujba sfinţirii bisericii, iar serbările sfintei târnosiri au ţinut zile în şir. S-a adunat, de aceea, mulţime mare de creştini în cetatea sfântă, doritori să vadă şi să admire măreţia şi frumuseţea vestitei ctitorii împărăteşti. Toţi aceştia doreau să vadă şi lemnul Sfintei Cruci a Răstignirii Domnului, care fusese descoperită mai înainte. De aceea, episcopul Macarie s-a suit pe amvonul cel înalt al bisericii şi ţinând cu braţele sale Sfânta Cruce, a înăltat-o în văzul tuturor. Iar dacă au văzut-o, toţi se închinau şi se rugau, zicând: „Doamne, miluieşte-ne!” Era în ziua aceea chiar 14 ale lunii lui septembrie din anul 335, zi care a rămas de atunci închinată înălţării Sfintei Cruci şi pe care o prăznuim şi noi astăzi.

Lemnul sfânt al Crucii Domnului a fost apoi depus in auarul bisericii celei noi, zidită de Constantin. Dar peste vreo 300 de ani s-a iscat un război între împărăţia romanilor şi perşii păgâni de la marginea de răsărit a Imperiului Roman. Şi îngăduind Dumnezeu păgânilor să biruiască pe romani, perşii au intrat în Ierusalim şi au luat cu ei, printre alte trofee şi prăzi de război, şi Crucea Domnului. Dar peste puţină vreme a izbutit creştinul împărat Heraclie să biruiască pe păgâni şi să aducă înapoi la Ierusalim sfânta relicvă. Şi din nou patriarhul de atunci al cetăţii sfinte a trebuit să înalţe Sfânta Cruce în văzul mulţimilor care se adunaseră ca s-o vadă, bucurându-se de întoarcerea ei. Era tot 14 septembrie, din anul 629.

După ce a mai stat o vreme în biserica Sfintei învieri din Ierusalim, cea mai mare parte a lemnului Sfintei Cruci a fost luată şi dusă la Constantinopol, capitala

imperiului, pentru a fi pusă la adăpost de pericolul invaziei arabe, care devenea din ce în ce mai ameninţător; iar după căderea cetăţii împărăteşti sub turci (1453), lemnul sfânt a fost dus într-una din mănăstirile Sfântului Munte. De aici, bucăţi din el s-au răspândit, rând pe rând, în mai toată lumea creştină, unele dintre ele ajungând până în ţara noastră.

Iată cum,de la Ierusalim, din locul Pătimirii Domnului, Sfânta Cruce a atins cu lemnul ei, purtat prin diferite locuri şi împărţit apoi în bucăţi mici, toate laturile creştinătăţii. Braţele ei ocrotitoare s-au întins de-a lungul anilor atât de mult, încât au umbrit ca nişte aripi uriaşe întreg pământul, ocrotindu-l de puterile rele ale văzduhului. Iar sus, în înălţime, crucea luminoasă, care s-a arătat împăratului Constantin la vreme de cumpănă, s-a arătat mai pe urmă tuturor acelora care au nădăjduit în puterea ei şi s-au însemnat cu semnul ei sfânt. Ca şi sfântul împărat, şi aceştia au biruit în lupta grea a vieţii.

De aceea Sfânta Cruce s-a înălţat de atunci pretutindeni unde s-a auzit cuvântul Evangheliei lui Iisus, la răscruce de drumuri, ca un semn al Celui ce a spus despre Sine: „Eu sunt Calea, Adevărul şi Viaţa" (Ioan XIV, 6); în cimitire, la căpătâiul morţilor, ca o chezăşie că cei morţi întru Hristos vor învia, ca şi El, pentru viaţa cea veşnică; pe sfintele altare şi pe turlele bisericilor, înălţându-se în văzduh, ca o năzuinţă a sunetelor noastre către cer. Pe braţele Crucii s-au odihnit frunţi plecate de durere, iar la picioarele ei au îngenuncheat atâtea suflete cernite de întristare, cerând lui Dumnezeu îndurare şi ajutor pentru necazuri. Căci numai plecând de la picioarele Crucii, adică de la durerile Celui ce a pătimit de dânsa, se poate ajunge la lumina şi bucuria cerului; prin lacrimile şi durerile jertfei la bucuria şi biruinţa învierii fiecăruia dintre noi.

De aceea spune Scriptura Sfântă că tot Crucea, acest „semn al Fiului Omului", se va arăta pe cer atunci când El va veni cu slavă ca să judece viii şi morţii (Matei XXIV, 20). Va fi semnul după care se vor recunoaşte atunci toţi cei ce în viaţa aceasta au crezut şi au urmat lui Hristos Cel răstignit. De aceea, dorinţa de pe urmă a celui ce moare creştineşte este ca după moarte să i se pună la căpătâi o cruce, cum spune poetul prin gura celui rănit de moarte la război: „Cu douăzeci deodată-n car; La groapă ne vor duce Şi bun e Domnul de-om avea; La cap o cruce..." (G. Coşbuc, Rugămintea din urmă, după Lermontov).

Îndeosebi poporul nostru, creştin din însuşi leagănul naşterii sale ca popor, a însemnat prin cruci, semănate la margini de drumuri, lângă fântâni sau în ţarini, locurile unde s-au întâmplat fapte care nu trebuie uitate şi mai ales unde unii creştini au murit de moarte neaşteptată sau cruntă.

Aproape de Sibiu, la Şelimbăr, străjuieşte şi azi crucea care arată locul luptei lui Mihai Viteazul cu principele ungur Andrei Bâthory al Transilvaniei. Tot o cruce a rămas să însemne şi locul unde a căzut trupul viteazului domn, ucis mişeleşte într-o noapte de august (1601), de cei ce nu vedeau cu ochi buni unirea tuturor românilor sub un singur sceptru politic, pentru care el luptase.

La Curtea de Argeş, tot o cruce din curtea vestitei mănăstiri a lui Neagoe aminteşte locul unde, după legendă, s-a frânt trupul genialului meşter, acel legendar Manole, care, după ce ridicase minunea de la Argeş, plătea cu viaţa greşeala de a se fi lăudat faţă de domnitorul-ctitor că el ar putea face şi altă biserică, mai mândră decât cea pe care o făcuse.

Dar câte nu ne spun aceste nenumărate cruci şi troiţe, din lemn sau din piatră, risipite pe toate plaiurile ţării noastre şi mai ales în Transilvania, unde până şi porţile curţilor şi casele fraţilor noştri români sunt însemnate cu semnul sfintei cruci. Multe dintre ele constituie opere admirabile ale artei noastre populare, mărturii strălucite ale talentului artistic al oamenilor din popor.

Dar ele cuprind în sine o istorie întreagă a poporului nostru creştin şi ortodox, amintindu-ne de oameni şi fapte din trecutul nostru istoric, grăindu-ne despre luptele şi zbuciumul lor întru apărarea ţării, de credinţa lor creştină, de nădejdile şi aspiraţiile lor spre o viaţă mai bună şi mai ferită de primejdii.

După zisa apostolului, „cuvântul cruce pentru cei ce pier înseamnă nebunie, dar pentru noi cei ce ne mântuim este puterea lui Dumnezeu” (I Cor. I, 18). De câte ori sărutăm cu evlavie crucea Domnului, noi nu cinstim doar lemnul din care este făcută şi care putrezeşte, ci pe Hristos însuşi, Cel ce S-a răstignit pe dânsa pentru păcatele noastre. Când vedem crucea noi ne gândim, fără să vrem, la patimile mântuitoare ale Celui răstignit pe dânsa pentru izbăvirea noastră din blestemul legii. Ea este pentru noi semnul prezenţei şi al puterii dumnezeieşti a lui Iisus, care alungă pe diavolul şi înfrânge puterea morţii. De aceea cântăm cu încredere astăzi cântările din slujba bisericească a zilei: „Doamne, armă asupra diavolului crucea Ta ai dat nouă...” şi: „Crucea Ta, Doamne, viaţă şi înviere poporului Tău este...”. Ea este temeiul mândriei şi al laudei noastre de creştini ortodocşi, cum zice apostolul: „Iar mie să nu-mi fie a mă lăuda decât în crucea Domnului nostru Iisus Hristos... ” (Gal. VI, 14).

Un pictor genial a zugrăvit într-un tablou celebru imaginea a ceea ce înseamnă crucea pentru noi, creştinii: în mijlocul unei mări învolburate de furtuni năprasnice se înalţă, maiestuoasă şi neclintită, o cruce, de piciorul căreia se agaţă cu disperare

şi cu ultimele puteri braţele unui naufragiat. Valurile vor să-l smulgă şi să-l scufunde în adâncuri, dar el tine strâns braţul vertical al crucii, în aşteptarea unei corăbii salvatoare, care se iveşte la orizont, îndreptându-se către el.

În clipele noastre de cumpănă, de furtuni şi de necazuri, să îngenunchem şi noi, cu smerenie şi evlavie, la picioarele crucii, ca acel naufragiat, să mărturisim Celui răstignit pe dânsa toate păcatele, căderile şi slăbiciunile noastre, cerându-i cu credinţă iertare, mângâiere şi ajutor întru necazuri şi nevoi. Şi, însemnându-ne cu semnul ei sfânt, să ne rugăm, zicând: „Mântuieşte, Doamne, poporul Tău şi binecuvântează moştenirea Ta. Biruinţă asupra celor potrivnici binecredincioşilor creştini le dăruieşte şi cu crucea Ta păzeşte pe poporul Tău!” Amin.

(Glasul Bisericii, nr. 9-12, 1978)

Rugăciunea Părintelui episcop Macarie, de când copilărea la poalele Munților Țibleș

Sfântă Cruce armă tare,
Feri-mă de supărare;
Sfântă Cruce armă dulce,
Fii cu mine încotro m-oi duce;

Sfântă Cruce a lui Hristos,
Să-mi fii mie de folos.
Cruce-n casă, cruce-n masă,
Cruce în toți patru cornuri de casă.

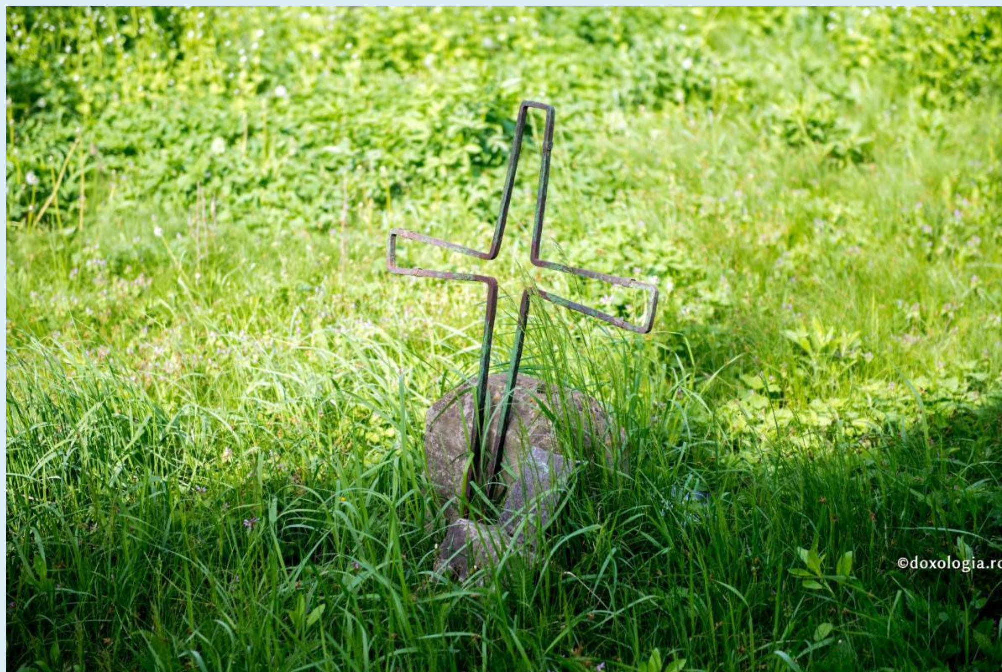
Dumnezeu îi cu noi la masă,
Maica Sfântă-i la fereastră,
Îngerii împrejur de casă,
Maica Sfântă îi cu poala întinsă

Și pe noi toți ne cuprinsă.
Cruce în patul nost,
Dumnezeu îi la capul nost,
Dumnezeu ne-o apărat,
De vrăjmașul necurat,

De șarpele înveninat,
De iadul întunecat.

Sfântă Cruce, păzește-mă
Maică Sfântă, acoperi-mă,
Înger bun, trezește-mă,
Doamne, mântuiește-mă. Amin!

Pr. Prof. John Behr - Ce fel de armă ne este Crucea?

Am devenit atât de obişnuiţi cu Crucea - o considerăm chiar a fi un simplu ornament - încât trecem cu vederea sau uităm prea uşor două aspecte fundamentale în privinţa ei.

- *Primul, crucea este un scandal: a fost un instrument de tortură, cea mai brutală, groaznică şi crudă formă de execuţie din Antichitate.*
- *Al doilea, datorită acestui scandal, anomalia reprezentată de modul în care o prea slăvim în cântările de la Duminica cinstitei şi de viaţă făcătoarei Cruci și de la praznicul Înălţării Crucii - printre cele mai frumoase cântări ale anului liturgic, cu adevărat un delicios praznic de poezie.*

Noi personificăm Crucea şi i ne adresăm direct, de obicei folosind cuvinte încărcate de paradox, precum: „Tu eşti o nebiruită armă a păcii”. Sau vorbim despre ea ca despre Hristos Însuşi: noaptea trecută, la priveghere, am numit Crucea „lumină celor în întuneric”. Am început astă-noapte la „Doamne, strigat-am”, cu ***„Străluceşte, Cruce a Domnului, luminatele fulgere ale harului tău în inimile celor ce te cinstesc pe tine, şi cu dragoste dumnezeiască te primesc, ceea ce eşti de lume dorită”.*** Această nepotrivire între groaza a ceea ce s-a întâmplat, precum faptul că ucenicii au fugit cuprinşi de frică, iar soarele şi-a ascuns faţa, şi modul în care vorbim şi cântăm ar trebui să ne dea răgaz de gândire, pentru ca aceste cuvinte să nu devină doar nişte cuvinte drăguţe, cuvinte pe care le cântăm, dar încă nu le

auzim cu adevărat; nu, ci, mai degrabă, pentru ca ele să pătrundă în noi şi să ne deschidă faţă de puterea lui Dumnezeu care susţine întreaga creaţie şi, prin aceasta, transformă întreaga creaţie.

Fiecare dintre paradoxurile pe care imnografia ni le pune înainte ne călăuzeşte mai adânc în taina lui Iisus Hristos. Crucea este Arma Păcii, cântăm noi. Totuşi, în ciuda tonurilor militariste, Crucea nu este pur şi simplu o armă mai puternică şi mai grozavă într-un fel de panoplie a armelor cereşti! Nu, ea este arma păcii, este o armă care nu are nevoie de o mare putere de foc pentru a-i sfărâma în bucăţi pe duşmanii noştri într-un cerc al violenţei ci, mai degrabă, închide acest cerc al violenţei, inaugurând pacea lui Dumnezeu pentru cei care sunt pregătiţi să o trăiască.

Hristos nu ne îndeamnă, atunci când cineva ne loveşte sau jigneşte, să lovim înapoi sau să ne răzbunăm, ci să întoarcem celălalt obraz, să ne purtăm unul altuia slăbiciunile, nu pentru a fi şi mai mult, ci să luăm asupra noastră mânia care se află în cealaltă persoană, să o neutralizăm, să o sfârşim, aşa cum Hristos Însuşi a făcut, Mielul cel nevinovat adus spre a fi ucis sau, mai degrabă, a mers de bunăvoie, luând asupra Sa păcatul lumii.

Aici nu este vorba doar despre a avea un comportament pasiv ci, mai degrabă, despre a fi pasiv în mod activ, creator, şi de a fi creator în cel mai dumnezeiesc chip cu putinţă - fiindcă Îi îngăduie lui Dumnezeu să lucreze în şi prin noi, şi nu ne lasă să acţionăm de capul nostru, în necunoştinţă de cauză.

Dar Dumnezeu nu poate lucra pentru noi decât numai dacă noi înşine luăm Crucea şi trăim prin ea, fiindcă dacă facem astfel - morţi faţă de lume - noi vom fi deja, acum, în pace cu Dumnezeu, netulburaţi de nimic din ceea ce lumea aruncă împotriva noastră, iar pacea pe care o vom cunoaşte se va răspândi prin noi tuturor celor din jurul nostru.

De asemenea, dacă Crucea aduce viaţă, sau viaţa vine prin Cruce, aşa cum cântăm, atunci aceasta înseamnă că venirea noastră în lume nu este o naştere în viaţa la care suntem chemaţi, fiindcă suntem chemaţi să intrăm în, şi să trăim viaţa lui Dumnezeu Însuşi. A noastră nu este decât respiraţia, care pune în mişcare trupul nostru, nu viaţa creată în noi de Duhul, care dă viaţă mădularelor muritoare. Pentru a fi născut întru viaţa la care suntem chemaţi, a fi părtaş la viaţa lui Dumnezeu Însuşi este nevoie de Cruce, fiindcă aceasta ne arată în cel mai dramatic şi paradoxal chip cu putinţă viaţa lui Dumnezeu şi iubirea lui Dumnezeu.

Prin asumarea Crucii, prin faptul că nu mai trăiesc pentru mine însumi, ci în slujba lui Dumnezeu şi a celorlalţi, noi deja - chiar de acum - intrăm întru şi trăim viaţa care este viaţa necreată a lui Dumnezeu Însuşi, şi începând să trăim astfel, nimic nu poate afecta viaţa pe care o trăim acum, nici măcar moartea, fiindcă în această viaţă s-a intrat prin moarte.

(Pr. Prof. John Behr, Crucea lucrează în lume. Omilii pentru perioadele liturgice de peste an, Editura Doxologia, Iași, 2016, pp. 41-44)

Pr. Constantin Sturzu: Crucea - singurul loc în care omul se putea întâlni cu Dumnezeu

Pentru a înţelege ceva din Taina Crucii ca staţie de neevitat pe traseul mântuirii, e nevoie să ne întoarcem cu mintea acolo de unde a început totul. Gestul proto-părinţilor Adam şi Eva de a nu asculta de Dumnezeu şi de a mânca din fructul oprit, încăpăţânarea lor de a nu-şi asuma şi recunoaşte vina, acestea au a produs o adevărată „mutaţie” ontologică. Mai întâi „au murit” sufleteşte, mintea lor s-a întors de la cele cereşti la cele pământeşti, de la harul dumnezeiesc la cele create, în care şi-au pus nădejdea că le vor aduce (auto)îndumnezeirea. A trebuit să-i îmbrace Domnul Dumnezeu în „haine de piele”, pentru a putea supravieţui biologic.

Dar asta până la o vreme (chiar dacă vorbim de 930 de ani în cazul lui Adam!), căci moartea nu mai putea fi evitată. O aceeaşi fire omenească, la fel de „căzută” în planul unei existenţe biologice, moştenea tot omul ce se năştea. Omul putea interacţiona cu Dumnezeu, dar nu se mai putea uni cu El. Sufletele celor ce mureau mergeau în iad (şeol).

A venit Fiul lui Dumnezeu în lume, luând fire omenească din prea curatul trup al Fecioarei Maria. A fost primul pas. Dumnezeu S-a făcut asemenea nouă, ca pe noi să ne facă asemenea Lui. După Botezul în Iordan, Mântuitorul S-a arătat tuturor. Al doilea pas în lucrarea mântuirii. Unii au ales atunci să-L creadă şi chiar să-L

urmeze peste tot. Alţii au rămas indiferenţi sau chiar au început să-L urască de moarte. Chiar şi cei ce erau cu Dânsul, dintre cei mai apropiaţi apostoli, încă nu-L puteau înţelege - erau „nepricepuţi” - și, ca atare, deşi fizic Îi stăteau în proxy-mitate, totuşi nu erau în deplină comuniune cu El.

Cum putea Dumnezeu, în aceste condiţii, să aibă o deplină „întâlnire” cu omul? Chiar dacă în Persoana Domnului dumnezeirea şi omenitatea erau unite, totuşi prăpastie mare era încă între Dumnezeu şi oameni. Mântuitorul „venise întru ale Sale, dar ai Săi nu L-au primit”. „În lume era şi lumea prin El s-a făcut, dar lumea nu L-a cunoscut” (cf. Ioan 1, 10-11). Fiind Iubire, voia lui Dumnezeu era (este) ca toţi „să fie una” (Ioan 17, 21), precum Una sunt Cele Trei Persoane ale Sfintei Treimi. Voinţa omului, coruptă prin cădere şi ascultare de satana, e(ra) însă orientată către sine (egocentrism) şi către cele create (lăcomie). Cele două voinţe nu se puteau întâlni, era nevoie de un al treilea pas pe drumul mântuirii: Crucea.

Domnul Hristos, şi ca Om, a făcut mereu voia lui Dumnezeu-Tatăl. Punctul culminat l-a constituit agonia din grădina Ghetsimani. Deşi sufletul său era întristat „până la moarte” şi Se ruga ca, de este cu putinţă, să evite „paharul” cumplitelor suferinţe ce Îl aşteptau, totuşi Fiul Omului adaugă: „Însă nu precum voiesc Eu, ci precum Tu voieşti” (Matei 6, 39). Aşadar, pe de o parte, alege să împlinească în chip desăvârşit voia lui Dumnezeu-Tatăl. Pe de altă parte, Mântuitorul alege şi să facă voia oamenilor. La coborârea de pe Taborul Schimbării la Faţă, Domnul le spune celor trei ucenici despre Ioan Botezătorul că oamenii „au făcut cu el câte au voit”. Apoi adaugă imediat: „aşa şi Fiul Omului va pătimi de la ei” (v. Matei 17, 10-13).

Minunată, dumnezeiască această înţelepciune a Jertfei de pe Cruce, „pentru iudei, sminteală; pentru neamuri, nebunie” (I Corinteni 1, 23)! Ceea ce părea că nu se poate niciodată întâmpla, iată, se-mplineşte! Cine îşi putea imagina vreodată că voia sfântă a lui Dumnezeu şi voia oamenilor stăpâniţi de satana ar putea găsi fie şi un singur punct în comun? Dar Domnul este pe Cruce împlinind şi voia lui Dumnezeu, şi pe cea a oamenilor. Una este verticală - cerească, cealaltă orizontală - pământească. Dumnezeu şi Omul la aceeaşi... masă: iată Crucea! Jertfa este asumată pentru ca „printr-Însul toate cu Sine să le împace, fie cele de pe pământ, fie cele din ceruri, făcând pace prin El, prin sângele Crucii Sale” (Coloseni 1, 20). Crucea nu este, deci, o plată juridică, o satisfacţie oferită Tatălui pentru jignirea adusă de omul care L-a trădat pe când era în Rai. Este Dragostea care adună la un loc pe toate şi pe toţi. Nu pot ajunge la Dumnezeu evitând Crucea, e staţie obligatorie. E singurul punct de inflexiune, unde mişcarea pe orizontală, de sub atracţia celor pământeşti, poate fi convertită în mişcare spre Cer.

Crucea apare când văd în mine cele două voinţe - a lui Dumnezeu, pe care o alege „omul lăuntric”, şi cea care mă corupe spre păcat, a „trupului morţii” (v. Romani 7, 14-25). Mă asum integral doar într-un mod cruciform. Aceeaşi mişcare fac atunci când voiesc să mă întâlnesc cu celălalt, să-l cuprind în inima mea, chiar de m-ar răni cu ceva. Rabd cu dragoste pentru Cel ce a zis: „Nu vă împotriviţi celui rău; iar cui te loveşte peste obrazul drept, întoarce-i şi pe celălalt. Celui ce voieşte să se judece cu tine şi să-ţi ia haina, lasă-i şi cămaşa. Iar de te va sili cineva să mergi o milă, mergi cu el două” (Matei 5, 39-42). Asta înseamnă „a-mi lua crucea”. A-mi tăia voia proprie, ca să fac voia lui Dumnezeu. Doar aşa pot avea parte de El şi de darurile Sale. Iar când voia mea se supune în chip desăvârşit voii Sale, crucea mea este izvor de bucurie şi de mângâiere, orice chin păleşte, trece în plan secund.

Suferinţa crucii stăruie în noi doar atâta timp cât ne împotrivim, nu ne lăsăm întru totul în voia lui Dumnezeu. Ce om, atunci când suferă cumplit, se mai poate preocupa de suferinţa altuia? Sub povara Crucii fiind, Domnul a cerut fiicelor Ierusalimului să nu-L plângă pe El, ci să se plângă pe ele şi pe fiii lor (v. Luca 23, 27-31).

Pironit fiind pe Cruce, a purtat grijă de Maica Sa, de „ucenicul iubit”, de tâlharul de-a dreapta... de toţi cei implicaţi în pătimirea Sa, pentru a căror iertare Se ruga. De ce putea toate acestea? Pentru că făcea voia Tatălui, de bunăvoie, din dragoste. Iată puterea Crucii, ce ni se dă şi nouă!

Sfântul Anastasie Sinaitul - Prin Crucea lui Hristos, iadul se golește, Învierea ni se dăruiește și porțile Raiului ni se deschid

Traducere și adaptare: Laura Enache

Prin nimic altceva nu se nimicește moartea, decât prin Cruce. Minunate, dumnezeiești și mărețe sunt toate minunile lui Hristos, dar mai minunată decât toate este cinstita și de viață făcătoare Crucea Domnului. Căci cel ce crede și este botezat în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, și nu păzește întru toate curată miercurea și vinerea - afară numai dacă nu ar fi în ziua aceea altă sărbătoare a lui Hristos, căci în acest caz, le dezlegăm și pe acestea, precum au spus Părinții că toate aceste sărbători au fost înaintea Crucii - atunci acela este străin de dreapta credință a creștinilor.

***

Când prea cinstitul părinte s-a așezat, a fost întrebat de către unii: Pentru ce, prea cinstite părinte, păzim miercurea și vinerea fără încetare?

1. Către aceștia a dat următorul răspuns: Cum ne-ar fi cu putință să nu păzim miercurea, precum și vinerea? Fiindcă într-una din aceste zile Domnul și Stăpânul nostru Și-a vărsat cinstitul sânge pe lemnul cinstitei și de viață făcătoarei Cruci [Cf. In 19, 31-34.], ca să reînvieze firea noastră cea stricată, iar în cealaltă zi, iudeii au ținut sfat [Cf. Mc. 14, 1-2.] să-L răstignească și Crucea Domnului cea în patru părți a patra zi [*Numărătoarea zilelor săptămânii la greci începe cu Duminica, prima zi a săptămânii, ziua de miercuri este a patra zi a săptămânii, zi care și prin*

numărul ei amintește de Crucea Domnului.] a fost făcută, pentru ca Cel ce S-a pironit pe ea să mântuiască firea cea împătrită.

2. Minunate, dumnezeiești și mărețe sunt toate minunile lui Hristos, dar mai minunată decât toate este cinstita și de viață făcătoare Crucea Domnului. Prin nimic altceva nu se nimicește moartea, decât prin Cruce. Prin Cruce se dezleagă păcatul strămoșesc. Prin Cruce, iadul se golește. Prin Cruce, Învierea se dăruiește. Prin Cruce, porțile Raiului s-au deschis. Prin Cruce, se întărește și se propovăduiește toată taina iconomiei. Prin Cruce, noi, credincioșii, ne deosebim de necredincioși și ne recunoaștem între noi [*Întregul pasaj cf. Sfântului Ioan Damaschinul, Expositio fidei 84, 21-24, ed. B. Kotter, Die Schriften des Iohannes von Damaskos, IV, 11; PG 94, 1128-1129.*].

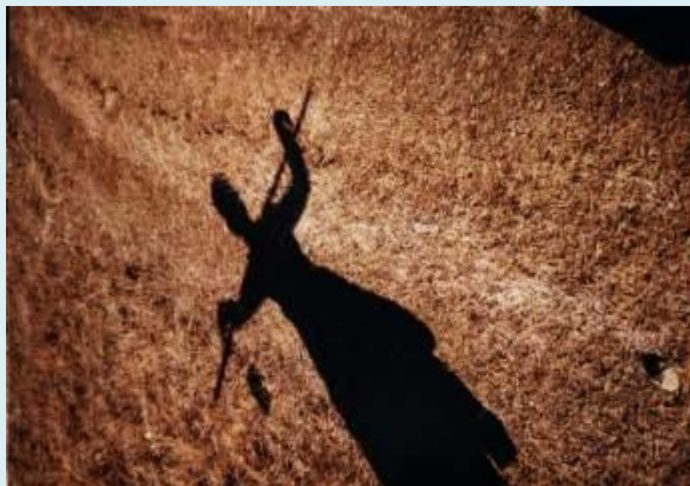
3. Crucea ne este scut și armă și trofeu împotriva diavolului și ca una ce este sfințită de atingerea de cinstitul Trup și Sânge, pe bună dreptate merită să ne închinăm ei. Și cinstind și ziua ei, ne păzim curați, nu cinstind materia, să nu fie, ci chipul, ca simbol al lui Hristos, al îngropării, al slavei și al Învierii [*Cf. Sfântului Ioan Damaschinul, Expositio fidei 84, 41-42, ed. B. Kotter, Die Schriften des Iohannes von Damaskos, IV, 11; PG 94, 1128-1129*.].

4. Căci cum nu trebuie cinstită ziua pentru Cruce, fiindcă în această zi a fost făcută, și tot în această zi Domnul a arătat-o pe cer împăratului Constantin prin stele și i-a zis lui: „În acest semn vei învinge pe dușmanii tăi” [Cf. Eusebiu de Cezareea, De vita Constantini, I, 28-30, ed. F. Winkelmann, Eusebius Werke, Berlin 1975, pp. 29-30; PG 20, 944 AC.]! Și tot în această zi, cum am aflat, s-a și descoperit de către prea cucernica Elena cinstita și de viață făcătoare Cruce [Despre căutarea la Ierusalim a adevăratei Cruci a Domnului, a se vedea A. Frolow, La relique de la vraie croix. Recherches sur le développement d’un cult (Archives de l’Orient Chrétien, 7), Paris, 1961, pp. 55-56.]. Și iarăși în această zi Crucea de viață făcătoare, precum și Cel ce S-a pironit pe ea, a fost înălțată la cer de sfinții îngeri, precum istorisesc cei ce au văzut [*Cf. Sfântului Ioan Gură de Aur, De cruce et latrone, homilia I (CPG 4338), PG 49, 403, 413*.] ca să pună temelie zilei. Din toate acestea și altele asemenea, cum nu era pentru noi întemeiat să cinstim ziua cea minunată și prea curată a cinstitei și de viață făcătoarei Cruci? Căci cel ce crede și este botezat în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, și nu păzește întru toate curată miercurea și vinerea [Cf. Canones Apostolorum, 64, 69, în P.-P. Joannou, Fonti, I, 2, Roma, 1962, pp. 41, 43; G. Rhallis, M. Potlis, Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων, vol. II, Atena, 1852, pp. 84, 88.] - afară numai dacă nu ar fi în ziua aceea altă sărbătoare a lui Hristos, căci în acest caz, le dezlegăm și pe acestea, precum au spus Părinții [*Cf. Sfântului Petru al Alexandriei, Canonul 15*

(Sermo de Pascha), ed. P.-P. Joannou, Canons, în Fonti, II, Roma, 1963, pp. 57-58; Teofil al Alexandriei,Canonul 1, ed. P.-P. Joannou, Canons, în Fonti, II, Roma, 1963, pp. 262-263; Pseudo-Atanasie cel mare, Syntagma ad monachos (CPG 2264), ed. P. Batiffol, Paris, 1890, pp. 123-124, PG 28, 837C-840.] că toate aceste sărbători au fost înaintea Crucii - atunci acela este străin de dreapta credință a creștinilor.

(Sfântul Anastasie Sinaitul, Întrebări și răspunsuri, în curs de publicare la Editura Doxologia)

Ce facem cu crucea lui Hristos?

14.09.2007

Cu toţii avem o Cruce de purtat. Crucea lui Hristos, crucea pe care ne-o ducem urmându-L pe El. În faţa Crucii lui Hristos, putem alege: Să luăm Crucea. Este greu, atât de greu, încât e posibil să cazi de mii de ori pe acest drum al crucii. Să fii zdrobit de greutatea ei, mai ales că nu lipsesc cei ce te biciuiesc pe drum, te ocărăsc şi îşi scuipă ura asupra ta, numai pentru că tu ai ales să îi urmezi lui Hristos. Dar fie şi căzând de mii de ori, Domnul va fi acolo să te ajute, pentru că şi El nu s-a lăsat ruşinat să se lase ajutat de Simon din Cirene, căzând deseori sub greutatea supra-omenească a Crucii Sale. Esenţialul aici este să strângi Crucea ta tare în braţe, să nu îi dai drumul, să te legi de ea prin Hristos şi prin ea de Hristos. Să îi urmezi Lui, chiar dacă eşti ultimul din turmă, chiar dacă simţi că în fiecare clipă vei ceda. Să nu cedezi, orice ar fi!

Să cârtim împotriva Crucii. Doamne, vai de noi, cei ce cârtim împotriva Crucii! Vai de noi, ce ce nu credem mântuirii ei! Crucea, când cârteşti, devine de mii de ori mai grea, devine insuportabilă, chin, iad. Harul nu poate veni în inima unui om înciudat, sau în inima unui om care duce crucea bufnind şi răvrătindu-se împotriva Celui ce ne cheamă la drum. Dar nici în acest caz nu suntem lipsiţi de nădejdea mântuirii. Domnul aşteaptă, cu drag, cu dor, cu îndelungă răbdare ca acesta să renunţe la egoism, să renunţe la gândul că ar putea, la o adică, să scape cumva de Cruce, de greutatea ei, să păstreze ceva şi pentru el, să nu fie nevoit să se jertfească întreg. Dar vai de acest om, că mult va suferi, deoarece în încercările sale nu va şti să Îl cheme pe Domnul să îl ajute, şi de multe ori, nefericitul, se înfurie până şi pe un Simon din Cirene care vine să îl uşureze de povara sa.

Să trădăm Crucea. Acesta este singurul mod în care, da, suntem “scutiţi” de Cruce. Să Îl trădăm pe Hristos, şi aşa nu vom fi obligaţi să luăm Crucea, nici să Îl urmăm pe Acesta Răstignit. Nu suntem nevoiţi să trecem prin sudori, prin bătăi, prin bici, prin scuipături, prin ocări, prin sânge. Nu. Vom fi scutiţi de acestea. Nu ne vom “tulbura” liniştea cu aşa ceva. Ne vom “salva” sufletelele de aşa soartă, nenorocită şi ruşinoasă.

Dar Domnul ne-a dăruit Crucea Sa! Şi suntem chemaţi, toţi! Aşadar, nu putem alege, a priori, dacă luăm Crucea sau nu. Ci, aflându-ne pe drum, având deja Crucea, putem, atunci, să trădăm. Să ne împrietenim cu cei ce ne biciuiesc. Să încercăm să le intrăm în graţii. Să ne alăturăm glumelor ucigaşe pe care le fac pe seama celui Răstignit. Sau să tăcem când fac acestea, să tăcem complice. Să căutăm protecţia lor şi să ne luăm partea lor în această viaţă. Şi da, aceştia vor fi exoneraţi de ruşinea de a fi purtători ai Crucii lui Hristos. Dar, Doamne, să nu ne fie dat nouă nici măcar să vedem ce va fi cu aceştia… Pentru că nu poate fi decât înfricoşător. Să nu fie Doamne, că nici unul, nici unul din cei chemaţi de Tine să aleagă a te trăda pe Tine, Domnul şi Mântuitorul nostru!

Să ne încredinţăm Domnului, să Îl rugăm să ne ierte păcatele, să ne slobozească de patimi ca, astfel, uşuraţi de povara răutăţilor noastre, să ne întoarcem din tot sufletul nostru către El, urmându-L cu Crucea pe umerii noştri.

Redactorii Război intru Cuvânt

Între Crucea realităţii şi bucuriile străine ale închipuirii

12.09.2008

Am ales să includem într-un singur articol două comentarii recente la una dintre meditaţiile noastre duhovniceşti de săptămâna trecută: Sfântul prooroc Moise şi Dumnezeul imposibilului, primul aparţinând fratelui Paul Curcă, iar cel de-al doilea - care glosa pe marginea unui alt comentariu - unui alt cititor al nostru, care a semnat pr. Radu. Le-am strâns împreună pentru că abordează foarte pertinent, fiecare din unghiul său, aceaşi problemă, ridicată şi de eseul nostru, anume realismul duhovnicesc ca parte integrantă a credinţei, pus în opoziţie cu mecanismele obişnuite ale firii căzute de "apărare" în faţa Crucii realităţii. Socotim că aceste meditaţii ale fraţilor noştri sunt în duhul şi în cugetul Părinţilor Bisericii şi sunt foarte nimerite ca pregătire de praznicul Înălţării Sfintei Cruci, urmărind să ne ajute să înţelegem mult mai aproape de concretul vieţii şi psihologiei noastre, o modalitate de a ne asuma cu adevărat Crucea de fiecare zi:

Credinţa viabilă şi falsa conştiinţă de sine

Avem nevoie de o credinţă viabilă: să credem neţărmurit, chiar împotriva evidenţelor pe care le oferă lumea empirică, aliată cu înţelepciunea „veacului acestuia", dar fără nesăbuinţa care, neştiindu-şi şi neacceptându-şi limitele, nu este în stare să facă mare lucru. Există un lucru care ne lipseşte adeseori, cu toate că nu

suntem conştienţi de aceasta: dreapta socotinţă, un bun contact cu lumea şi, mai ales, cu propriul nostru suflet. Ceea ce în limbaj teologic s-ar chema dreapta socotinţă, deosebirea duhurilor, trezvie, se numeşte în limbaj laic conştientizare de sine. În lipsa ei îmi închipui, adesea, că sunt altceva decât sunt, de fapt. Fie mai mult, fie mai puţin, dar întotdeauna astfel încât să îmi găsesc scuze sau justificări ale propriului comportament, ale modului meu de a fi şi de a relaţiona cu ceilalţi.

„Când ne minţim şi în legătură cu propria noastră suferinţă sau cu propriile ispite, pe care refuzăm să ni le asumăm, bravând cum putem mai bine". Această falsă conştiinţă de sine ne îndreaptă către un comportament neadecvat, atât faţă de noi, cât şi cu cei din preajma noastră care ar avea nevoie de ajutorul nostru. Lucrarea diavolului, pe care însă noi o acceptăm în mod liber (să nu uităm niciodată asta şi să nu punem pe seama lui ceea ce noi facem neobligaţi de ceva sau cineva), este să ne îndepărteze de la acele lucruri care ne-ar putea mântui.

Cu cât încrederea în noi înşine, bravada, închipuirea de sine este mai mare, cu atât sarcina satanei este mai uşoară. Ne e frică, ruşine, scârbă să ne acceptăm propriul eu, cel compus din atâtea nimicnicii, răutăţi, neputinţe şi tinzând mereu către zădărnicii. Pe unul ca acesta îl dosim nu doar de prieteni sau de duşmani, ci şi de noi înşine. Şi atunci, pur şi simplu, printr-o acţiune ascunsă şi perversă a minţii, ne închipuim că suntem altceva decât suntem de fapt. Chiar dacă nu trăim complet liniştiţi cu această închipuire de sine, căci adevărul, ascuns în noi înşine, răzbate din când în când la lumină, o preferăm totuşi războiului inconfortabil şi dificil cu noi înşine.

Spunea Sfântul Ioan Gură de Aur despre conştiinţa umană că este cel mai nemitarnic şi mai nemilos judecător al nostru, că în faţa ei nu putem minţi, că ea ne spune întotdeauna adevărul despre noi înşine, adevăr care ne scoate din facerea răului şi ne îndreaptă spre bine. În conştiinţă, se vede pur şi simplu chipul divin din om. Există însă, şi această perspectivă sumbră este întrevăzută şi de Sfântul Ioan, posibilitatea pervertirii conştiinţei, astfel ca aceasta să nu mai emită semnalele corecte, să nu te mai scoată din rătăcire, iar omul acela devine atunci, cu desăvârşire, pierdut. Chiar dacă conştiinţa poate fi înfrântă, ea nu dispare cu totul, cât timp suntem vii. Manifestarea ei ascunsă se vede, atât după învăţătura duhovnicească, cât şi după ştiinţa profană a psihologiei, în dereglările psihismului nostru: depresii, schizofrenii etc.

În toate cazurile în care nu avem suficient discernământ duhovnicesc ca să înţelegem realitatea, fie a noastră, fie a celor din jurul nostru, căci suntem mai

superficiali decât ne îngăduie Dumnezeu să fim, nu facem decât să respingem Crucea mântuitoare cu care ne îmbie Hristos.

Să nu uităm că întotdeauna crucea este adânc înfiptă în pământ, adică în realitatea crudă din jurul nostru şi din noi înşine. De aceea, de câte ori ne rugăm şi îi cerem lui Dumnezeu diferite daruri duhovniceşti, smerenie, curăţie, blândeţe, milostivire, dragoste, şi orice ni se pare nouă că e bun spre mântuirea noastră, să punem înainte de toate cererea de discernământ duhovnicesc, căci în lipsa lui toate celelalte sunt greşit orientate şi nu valorează nimic.

Paul Curca

***

Sămânţa bucuriei şi rodul durerii inimii

Citind reacţia lui R. B., care de altfel pare un un suflet foarte cald şi bun, mi-am dat seama cât de periculos este totuşi entuziasmul lipsit de discernământ şi de îndrumare pentru începutul vieţii duhovniceşti. Cum realitatea unor firave experienţe duhovniceşti se poate confunda şi asimila cu trăirile cele mai profunde şi mai înalte, despre care citind prin cărţi ne înflăcărează imaginaţia şi închipuirea.

Întâmplarea aceea - care descrie fapta de milostenie a “unui om cu o condiţie materială peste medie” - chiar dacă n-a fost trăită chiar de el, ci e o “întâmplare păţită de cineva, acum, de curând“- sau poate şi pe aceasta a citit-o pe undeva, pe la Bastovoi sau prin alte părţi - este clar că l-a impresionat şi s-a regăsit pe sine în trăirile descrise în istorioara. Nu neagă nimeni autenticitatea bucuriei celui ce dăruieşte “fără să aştepte nimic în schimb” şi mai ales când acest lucru se întâmplă pentru prima oară. “Dăruind vei dobândi“. Dar ce nu ştie el este ca bucuria aceasta nu este decât cel mai fraged lăstar al vieţii duhovniceşti, şi nu este răsplata faptei dăruirii, ci fapta dăruirii s-a săvârşit datorită unei chemări lăuntrice, a unei şoapte nevăzute care a mişcat pe moment inima, şi care este glasul botezului, trezirea harului şi ieşirea lui din adâncul în care l-am ţinut vreme îndelungată ascuns.

Această experienţă inedită şi bucuria care o însoţeşte nu e rodul faptei noastre, ci este sămânţa pe care o aruncă Semănătorul. De acum încolo şi până la sfârşitul vieţii noastre se va vedea ce facem noi cu această sămânţă: o vom aşeza la marginea drumului, o vom pune pe loc pietros sau vom lăsa spinii şi mărăcinii să o înăbuşe? Sau o vom pune pe pământ bun pentru a aduce rod mult?

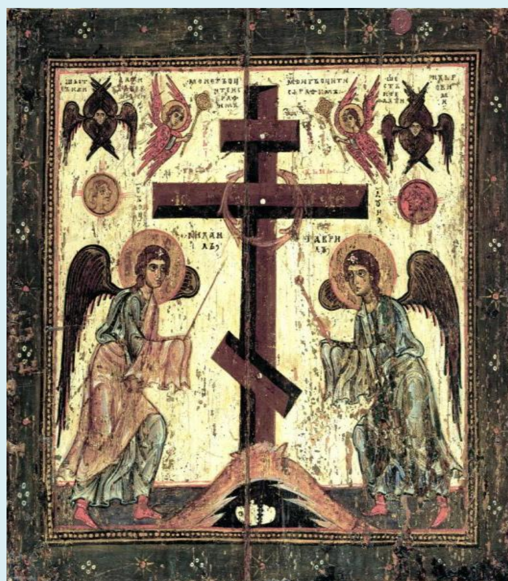
Iar a o pune în pământ bun înseamnă aceasta: că această sămânţă - chemare născută la un moment dat din adâncul uitat al fiinţei noastre să trezească în noi un cuget smerit şi o inimă înfrântă. Adică bucuria aceasta îşi arată rodul dacă trezeşte în noi smerita, adânca şi dureroasa întrebare: ce am făcut cu viaţa mea până acum? Pe ce căi străine şi rătăcite am umblat? Prin ce minune Dumnezeu a mai mişcat o inimă ce demult stătea în împietrire şi în înşelare? Cum voi putea să răscumpăr timpul pierdut?

Dar dacă bucuria aceasta se va însoţi cu un entuziasm şi o înflăcărare a închipuirii, dându-i triumfalist o dimensiune improprie, confundând-o cu mările şi adâncile trăiri a celor ce au dus o vreme îndelungată greaua osteneală a Crucii, făcându-ne să exclamăm exaltându-ne: "O, risipire prea îmbogăţitoare" şi să vorbim analogic de Sfinţii mucenici, de "erupţia de iubire care în jurul lui pe unii îi adapă, de la alţii se adapă ea însăşi, iar pe alţii îi pârjoleşte", atunci lucrurile se complică. Aici se potriveşte cuvântul: când tânărul vrea să se înalţe la Cer, tu să-l tragi de picior pe pământ. Chiar cu riscul ca acesta să sară ca ars şi să te acuze de "neîncrederea ta ucigătoare" care tinde să-i taie aripile cu care s-ar fi înălţat la cerul amăgirilor. Mai bună este, la această vârstă, neîncrederea în sine, decât încrederea "nesăbuită şi cutezătoare" care te duce la amăgire.

Sau, după cum spune şi Sfântul Ioan Scărarul, şi anume că printre ascultătorii începători se strecoară un lup răpitor, care îi face că atunci când citesc despre rugăciunea neîncetată, bucuria plânsului, despre a sta cu mintea în inimă, să li se înflăcăreze închipuirea şi, confundându-şi micile lor trăiri cu aceste experienţe ale maturităţii duhovniceşti, îi face să se creadă chemaţi şi să-şi dorească să se rupă de obşte şi să plece singuri în pustie, uitând că, de fapt, tocmai purtarea crucii supunerii, tăierea voii, răbdarea necazurilor, a nedreptăţilor de tot felul, contactul cu răul, îl fac pe om să se smerească, să se biruiască pe sine şi astfel să dobândească o inimă îndurerată, mâhnită pentru care plânsul şi durerea să devină o realitate de neînlăturat.

P.S.: Alătur un gând care se potriveşte în context: Este ştiut că nu se cuvine creştinului să se plângă. Dar îi este propriu să plângă şi să deplângă. Să deplângă răul care ne înconjoară de pretutindeni, atât din afară cât şi dinăuntru, şi să plângă sub povara lui. Căci nu scrie "Veniţi la Mine cei neafectaţi şi fericiţi…", ci este scris "Veniţi la Mine cei osteniţi şi împovăraţi..". Nimeni să nu creadă că e mai presus de realitatea în mijlocul căreia trăim şi că poate plăcea lui Dumnezeu fără să-şi asume responsabil lumea în durerea inimii, căci va auzi "Plecaţi de la Mine că nu vă cunosc pe voi".

Pr. Ciprian Florin Apetrei - Theologica - Înălţarea Sfintei Cruci

13 sep, 2018

Simbolul credinţei noastre creştine este Sfânta Cruce, mijlocul prin care a fost înfăptuită minunea învierii omului și a vindecării firii omenești supuse stricăciunii. Cinstind-o, Îl cinstim de fapt pe Cel ce S-a răstignit pe ea, pe Domnul nostru Iisus Hristos.

Biserica noastră o cinsteşte în mod deosebit mâine, când sărbătorim Înălţarea Sfintei Cruci, care ne aminteşte de evenimentul din secolul al IV-lea de la Ierusalim, când a fost scos lemnul Sfintei Cruci spre cinstire înaintea binecredincioşilor creştini. A doua oară în cursul anului bisericesc o cinstim în Duminica a treia din Postul mare, la jumătatea urcușului către Învierea Domnului, pentru că, după cum în mijlocul Raiului era sădit Pomul Vieţii, tot aşa în mijlocul Postului mare se aflǎ Sfânta Cruce, cea de viaţă făcătoare.

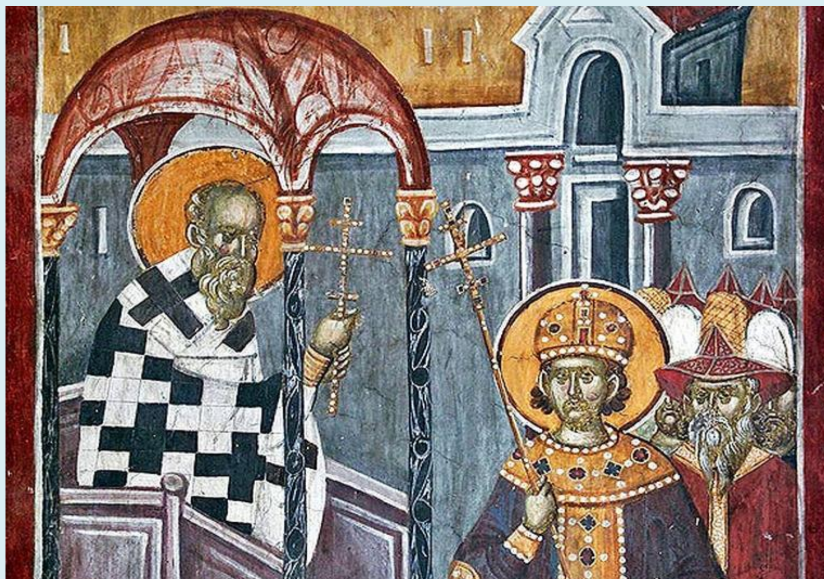
Sărbătoarea de mâine ne aminteşte de evenimentul din anul 335, când Sfântul împărat Constantin cel mare a construit la Ierusalim, pe locul unde este Sfântul Mormânt, o biserică închinată Învierii Domnului. Această biserică a fost sfinţită în ziua de 13 septembrie 335, iar a doua zi, pe 14 septembrie, episcopul Macarie al Ierusalimului a înălţat Sfânta Cruce pe amvonul noii biserici pentru a fi văzută de mulţimea credincioşilor veniţi la acest eveniment.

De atunci, în această zi sărbătorim Înălţarea Sfintei Cruci şi o facem postind pentru că ea ne aduce aminte de Sfintele Pătimiri și de moartea Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

În această zi sărbătorim şi aducerea sau întoarcerea Sfintei Cruci de la perşi, în anul 629, pe timpul împăratului bizantin Heraclius, care a depus-o cu mare cinste în Biserica Sfântului Mormânt din Ierusalim, în ziua de 14 septembrie. Sfânta Cruce fusese luată de perşi în timpul invaziei lor în Ţara Sfântă din anul 614. împăratul Heraclius învingând Imperiul persan a primit, în urma păcii pe care a semnat-o cu ei în anul 628, Sfânta Cruce.

Biserica noastră şi noi, toţi creştinii ortodocşi, care suntem mădulare ale ei, nu putem viețui fără Sfânta Cruce şi de aceea în troparul sărbătorii de mâine Îl rugăm pe Dumnezeu: „Mântuieşte, Doamne, poporul Tău, şi binecuvântează moştenirea Ta; biruinţă binecredincioşilor creştini asupra celui potrivnic dăruieşte, şi cu Crucea Ta păzeşte pe poporul Tău”.

Pr. Ciprian Florin Apetrei - Theologica - Ziua Crucii

14 sep, 2019

Biserica noastră cinsteşte Sfânta Cruce în mod deosebit astăzi, când sărbătorim Înălţarea Sfintei Cruci, care ne aminteşte de evenimentul din secolul al 4-lea de la Ierusalim, când a fost scos lemnul Sfintei Cruci spre cinstire înaintea bine credincioşilor creştini. A doua oară în cursul anului bisericesc o cinstim în Duminica a 3-a din Postul mare, la jumătatea urcușului către Învierea Domnului, pentru că, după cum în mijlocul Raiului era sădit Pomul Vieţii, tot aşa în mijlocul Postului mare se află Sfânta Cruce, cea de viaţă făcătoare.

Ziua de astăzi este zi de post pentru că ne amintim de Jertfa de pe Cruce a Domnului nostru Iisus Hristos. Astăzi prin post şi rugăciune retrăim Vinerea mare, ziua Răstignirii Domnului nostru Iisus Hristos. De aceea la Sfânta Liturghie se citeşte pericopa evanghelică de la Sfântul apostol Ioan (19, 6-11, 13-20, 25-28, 30-35), care vorbeşte despre răstignirea Mântuitorului nostru Iisus Hristos. De fapt, când cinstim Sfânta Cruce ne amintim de Domnul nostru Iisus Hristos, Cel care a sfinţit Crucea cu scump Sângele Său şi ne-a lăsat-o nouă ca pe o armă nebiruită asupra celui rău.

Sfântul Ioan Gură de Aur ne spune despre Sfânta Cruce că „este nădejdea creştinilor, învierea morţilor, călăuza celor deznădăjduiţi, toiagul de sprijin a celor ologi, mângâierea celor săraci, frâul celor bogaţi, pierzania celor mândri, pedeapsa făcătorilor de rele, biruinţa asupra diavolului, învăţătura celor tineri, susţinerea

celor lipsiţi, cârmaciul corăbierilor, nădejdea naufragiaţilor, zidul de apărare al luptătorilor. Crucea este părintele celor orfani, apărătoarea fecioarelor, sfătuitoarea iubitorilor de dreptate, liniştea celor întristaţi, apărătoarea celor mici şi slabi, înţelepciunea bărbaţilor, ultimul gând al bătrânilor, lumina ce luminează în întuneric, măreţia şi strălucirea conducătorilor credincioşi, libertatea robilor, slava muncilor, doctorul celor bolnavi, pâinea celor flămânzi, izvor a toată înţelepciunea şi acoperământ celor goi”.

Sfânta Cruce este păzitoarea creştinilor, ocrotitoarea neamului nostru, de aceea astăzi să ne rugăm spunând: „Mântuieşte, Doamne, poporul Tău şi binecuvântează moştenirea Ta; biruinţă binecredincioşilor creştini asupra celui potrivnic dăruieşte şi cu Crucea Ta păzeşte pe poporul Tău”.

IPS Arhiepiscop Nicolae Condrea - Cuvânt la praznicul Înălţării Sfintei Cruci

Prea cucernici Părinţi, iubiţi credincioşi, începutul anului bisericesc este marcat în Biserica Ortodoxă de sărbătoarea Înălţării Sfintei Cruci. La 14 septembrie este propriu-zisa sărbătoare, dar şi cele două duminici care încadrează această sărbătoare sunt închinate cinstirii Sfintei Cruci.

La început de an bisericesc, Biserica ne aminteşte îndemnul Mântuitorului: "***Oricine voieşte să vină după Mine, să se lepede de sine, să-şi ia crucea şi să-mi urmeze Mie.***" ***(Mc. 8, 34) Este un îndemn adresat libertăţii noastre de a-L urma pe Cel după chipul căruia am fost zidiţi, pe Cel ce a venit să restaureze acest chip. Fiind chipul lui Dumnezeu, chiar întunecat prin păcat, după cum spun Părinţii, omul ascultă îndemnul şi simte că Cel ce îl adresează este cu adevărat Arhetip.*** Este o chemare la întoarcerea către Dumnezeu, care ne tulbură fiinţa, căci chemarea face să vibreze profunda noastră năzuinţă către absolut, către desăvârşire. Hristos, Dumnezeu adevărat şi om adevărat, se oferă model al acestei întoarceri în mai multe etape.

Mai întâi, lepădarea de sine, de ego-ul care ne izolează de Dumnezeu şi de semeni, lepădarea de ceea ce considerăm că ne aparţine şi nu putem părăsi. Dar Hristos însuşi, "***Dumnezeu fiind în chip, n-a socotit răpire a fi El întocmai cu Dumnezeu, ci S-a deşertat pe Sine, chip de rob luând, făcându-se asemenea oamenilor***." ***(Filip. 2, 6-7).***

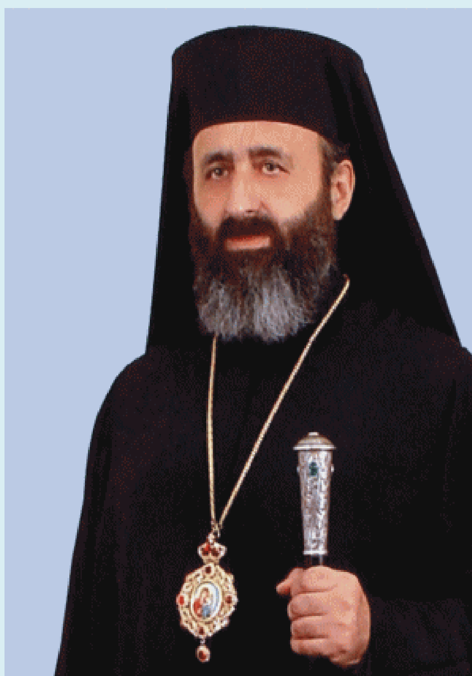
Mai apoi, luarea crucii, asumarea propriei existenţe cu daruri şi neputinţe. Fiecare dintre noi ne apreciem calităţile cu care Dumnezeu ne-a înzestrat, dar ne măsurăm

şi slăbiciunile. ***Luarea crucii înseamnă lupta de a cultiva darul şi de a diminua neputinţa.*** Iar apoi, urmarea lui Hristos, păşirea pe calea pe care El a deschis-o, primirea filiaţiei divine şi a fraternităţii umane pe care aceasta o implică. Îndemnul revendicator al lui Hristos ne schimbă viaţa şi îi conferă un sens ce poartă amprenta veşniciei, a împlinirii umanităţii noastre în Hristos, Dumnezeu-omul.

Acest început de an bisericesc este şi cel al încercărilor pe care natura le revarsă asupra omului. Este momentul exprimării acelei fraternităţi cu semenii noştri care suferă. Şi este poate încă un moment să considerăm viaţa noastră din perspectiva veşniciei, a faptului că suntem numai trecători pe acest pământ. Suferinţa şi moartea ne amintesc valoarea vieţii de aici şi a celei veşnice.

La acest început de an bisericesc, doresc să adresez tuturor preoţilor şi credincioşilor Arhiepiscopiei noastre pace şi bucurii, împreună cu împliniri pastorale în noul an. ***Îl rugăm pe Dumnezeu să ne binecuvânteze pe toţi şi să ne trimită harul Său.***

IPS Irineu Pop-Bistriţeanul - Predică la Înălţarea Sfintei Cruci

Dreptmăritori creştini, în această sfântă zi, ne amintim de acel eveniment din anul 326 d.Hr., când slăvita împărăteasă Elena a aflat Crucea răstignirii, care apoi a fost înălţată în faţa poporului dreptcredincios ca toţi să o vadă şi să o cinstească.

Crucea a fost descoperită sub colina Golgotei, după lungi şi grele cercetări şi alături de ea s-au găsit şi crucile celor doi tâlhari. Dar s-a aflat care dintre ele este a Domnului, prin minunata înviere a unui mort atins cu Sfânta Cruce a lui Iisus.

Multă lume a alergat atunci să se închine Sfintei Cruci, încât patriarhul Ierusalimului Macarie a fost nevoit să o înalţe deasupra amvonului, în văzul tuturor. Poporul a îngenuncheat în faţa ei, strigând: Kirie eleison! (Doamne, miluieşte!).

În amintirea acestei întâmplări, Biserica a rânduit sărbătoarea Înălţării Sfintei Cruci. De atunci înainte, cinstitul Lemn a devenit una dintre cele mai preţioase relicve ale creştinătăţii, a devenit steagul şi monumentul glorios al religiei creştine.

Iubiţi credincioşi, din clipa în care Fiul lui Dumnezeu a murit pe Cruce, acest instrument de tortură, această unealtă a ruşinii pentru răufăcători reprezintă pentru noi obiect de mare onoare, armă de biruinţă împotriva răului, „păzitoarea a toată lumea, frumuseţea Bisericii, lauda îngerilor şi rană diavolilor”.

Prin Jertfa lui Hristos, Sfânta Cruce ni s-a arătat drept semn al dragostei dumnezeieşti şi al împăcării noastre cu Creatorul.

De aceea, Sfântul apostol Pavel zice: „Cuvântul crucii, pentru noi, cei ce ne mântuim, este puterea lui Dumnezeu" (I Cor. 1, 18).

Crucea este esenţa misiunii lui Hristos, a lui Mesia, pe acest pământ. La Cruce se referea Domnul ori de câte ori făcea aluzie la menirea Lui, la botezul cu care trebuia să Se boteze, la paharul pe care trebuia să-l bea. Totul în cuvintele, tăcerile şi vestirile Sale duce spre punctul final al Golgotei.

Prin Cruce, Mântuitorul a biruit păcatul, a înfrânt moartea şi ne-a deschis Raiul. „Crucea - afirmă Sfântul Ioan Damaschin - este chiar Raiul, prin depărtarea tuturor relelor şi începutul tuturor bunurilor". Crucea este pentru creştin simbolul interferenţei cerului cu pământul, a spiritului cu materia.

Crucea este singurul tipar care ne îngăduie să înţelegem taina lumii şi a vieţii, e singura cheie de care dispunem spre a intra în Împărăţia învierii. ***Prin Cruce a venit răscumpărarea - zice Sfântul Grigorie de Nyssa - arătând că însăşi forma Crucii, plecând dintr-un punct central şi îndreptându-se în patru puncte opuse, reprezintă universala revărsare a puterii şi bunătăţii Celui răstignit pe ea.***

Sfânta Cruce e semnul pe care Mântuitorul l-a sădit adânc în pământ ca dovadă că ne-a iubit şi că ne iubeşte, aşa cum numai Dumnezeu iubeşte, adică fără margini şi peste fire.

„Priviţi Sfânta Cruce - zice Fericitul Augustin. Mântuitorul are capul plecat spre a-i săruta pe oameni; inima deschisă pentru a-i primi în ea; braţele întinse pentru a-i îmbrăţişa; corpul întins pentru a-i răscumpăra. Gândiţi-vă cât de mari sunt aceste dovezi de iubire; cântăriţi-le cu cântarul inimilor voastre, pentru ca, în întregime, să vi Se imprime în inimă Cel Ce, în întregime, a fost pironit pe cruce".

Crucea este marea carte a iubirii lui Dumnezeu pentru oameni; este leacul cel mai bun pentru sănătatea noastră morală; este cea mai bună şcoală a virtuţii; este cartea scrisă cu literele Jertfei divine, în care poate citi orice suflet binecredincios şi izvorul de unde vine creştinului toată puterea de a birui forţele răului, ale păcatului.

Sfântul Ioan Gură de Aur spune: „Crucea a deschis Paradisul, l-a primit pe tâlhar şi a condus neamul omenesc de la dezastrul ameninţător spre Împărăţia lui Dumnezeu”. Crucea este un remediu în neputinţa noastră. Prin Cruce, cel slab găseşte întărire, cel ispitit găseşte har pentru a birui ispita; prin Cruce, cel descurajat află nădejde; prin ea, se alungă toate uneltirile vicleanului diavol; prin Cruce, cel credincios găseşte reazem şi îmbărbătare spre izbândă.

Aceasta o exprimă frumos poetul Vasile Voiculescu, în versurile sale:

„Mi-ai rămas Tu singur, Tu Cel făr' de prihană,
Împunsule în coastă, Bătutule în cuie,
Tu ştii ce-i chinul: ia-mă, pe Crucea Ta mă suie
Ca Duhul Crucii Tale să-mi ardă crunta rană”.

O astfel de încredere în puterea Sfintei Cruci a nutrit şi scriitorul rus Alexandru Soljeniţân care, aflându-se într-un lagăr de concentrare şi simţindu-se singur, a vrut într-o zi să se sinucidă. Deodată, lângă el a apărut de undeva un om şi a şezut alături. El nu avea voie să vorbească, aşa că omul a luat un băţ şi a făcut semnul Crucii pe duşumeaua murdară. Apoi a şters pentru ca să nu-l vadă gardianul. A fost tocmai elementul de care avea nevoie Soljeniţân în acea clipă. Crucea i-a amintit de iubirea personală a lui Dumnezeu pentru el şi astfel, a prins curaj să continue calvarul încercărilor.

De aceea, prezenţa Sfintei Cruci pe altarele creştine este necesară. Ea creează climatul de puritate, linişte şi armonie, necesar vieţuirii noastre creştineşti. Ea ne străjuieşte de la naştere şi până la moarte, sfinţindu-ne fiinţa, îmbunătăţindu-ne firea şi binecuvântându-ne traiul individual şi social.

Oriunde se află Crucea, este o atmosferă de vrajă cerească şi de tărie morală, de respect şi de biruinţă. Pentru acest motiv, la Vecernia sărbătorii Sfintei Cruci, o aclamăm cu astfel de cuvinte: „Bucură-te, de viaţă purtătoare Cruce, biruinţa creştinilor, lauda mucenicilor, podoaba cuvioşilor, limanul mântuirii, care dăruieşti lumii mare milă”.

Iubiţii mei, se spune despre un bărbat cu rol însemnat în viaţa religioasă a Germaniei că, la început, a avut o trăire duhovnicească mai şubredă. Odată a văzut într-o galerie de artă de la Düsseldorf icoana Mântuitorului răstignit pe cruce. Dedesubt, stăteau cuvintele lui Iisus: „Aceasta am făcut-o Eu pentru tine! Tu ce faci pentru Mine?”. De atunci, omul a vieţuit ca un prieten al Celui răstignit şi al Crucii.

Cugetând acum la preţul imens al răscumpărării noastre (I Pt. 1, 18-20), se cuvine să iubim Sfânta Cruce a Mântuitorului, pentru că în ea găsim iertarea lui Dumnezeu pentru vina noastră, pacea Lui pentru tulburarea noastră, puterea Lui pentru slăbiciunea noastră, curajul Lui pentru frica noastră, iubirea Lui pentru răutatea noastră şi victoria Lui pentru înfrângerea noastră.

Florile care împodobesc Sfânta Cruce, de praznicul Înălţării ei, exprimă prospeţimea şi mângâierea acestui Odor de viaţă dătător. Aceste flori arată că Crucea lui Hristos ne aduce o viaţă nouă în frumuseţe şi mireasmă sublimă, făcându-l pe fiecare credincios adevărat „bună mireasmă a lui Hristos între cei ce se mântuiesc” (II Cor. 2, 15).

Cinstind Sfânta Cruce, însemnându-ne chipul cu acest semn binecuvântat şi suferind toate pentru numele Domnului, noi mărturisim puternic credinţa în Hristos, Care trecând prin Jertfa Crucii, a adus o măreaţă Înviere pentru El şi pentru toţi care Îl urmează cu credincioşie.

Recunoscători că prin Crucea Golgotei a venit bucurie la toată lumea, veniţi astăzi să ne plecăm frunţile şi în adoraţie sfântă, să cântăm: „Crucii Tale ne închinăm, Stăpâne şi sfântă Învierea Ta o lăudăm şi o slăvim”. Amin.

Înaltpreasfințitul Teofan, mitropolitul Moldovei și Bucovinei - Momentul întrebărilor de suflet - față în față cu Sfânta Cruce

Când vedem o cruce pe turla unei biserici, la o răspântie de drumuri, ne aduce aminte de un singur lucru: că suntem creștini ortodocși. Oricând vedeți o Sfântă Cruce, să vă aduceți aminte de faptul că ați fost botezați în această credință, că nașii dumneavoastră au rostit Crezul, că acel copil, care sunteți dumneavoastră acum, trebuie să aveți o viață cât mai aproape de ceea ce înseamnă creștinul ortodox. Oriunde vedeți această cruce, să spuneți: „Mama mea este Biserica Ortodoxă, tatăl meu este Iisus Hristos, sora mea este Maica Domnului!” – așa familie binecuvântată ne-a dăruit Dumnezeu!

Ori de câte ori vedeți semnul Sfintei Cruci, să vă întrebați: „Eu dimineață m-am rugat? Sau nu m-am rugat?”. Când vedeți semnul Sfintei Cruci, să ziceți: „Eu Duminica trecută, la slujbă am fost? Sau nu am fost?”. Când vedeți semnul Sfintei Cruci și e zi de miercuri sau de vineri, să vă întrebați: „Dar eu postesc astăzi? Sau nu postesc?”. Când vedeți semnul Sfintei Cruci, să vă întrebați: „Eu de când milostenie n-am mai făcut? Când am dat eu ultima bucată de pâine unui sărac? Când am dat eu un caiet, toamna, la școală, pentru o familie cu mulți copii care nu are cu ce să-și cumpere un creion, un penar, o gumă, un caiet? Aceasta este semnificația Sfintei Cruci! Noi o așezăm aici frumos, pe turla bisericii, tocmai ca ea să ne aducă aminte de acest lucru: că suntem creștini ortodocși!

V-aș ruga mult, când mergeți la oraș, la sat, și vedeți semnul Sfintei Cruci, să vă opriți o clipă, să vă însemnați cu semnul Sfintei Cruci. Dacă sunteți parte bărbătească, să vă descoperiți capul și să ziceți „Mă, eu sunt creştin ortodox! Eu sunt creştin ortodox!” Și, cu siguranță, gândindu-vă la acest lucru, se va strecura puțin câte puțin și în viața dumneavoastră, a celor care sunteți mai aproape sau mai departe de Sfânta Biserică, această voință: să mă rog, să postesc, să mă spovedesc, să merg la Liturghie, să fac milostenie și toate cele care sunt legate de viața noastră ortodoxă.

(Cuvânt rostit Duminică, 23 august, la sfârșitul slujbei de sfințire a troiței din Parohia „Sfântul mare mucenic Gheorghe“ din satul Topile, comuna Valea Seacă, Protopopiatul Paşcani)

Arhid. Ştefan Sfarghie: „Crucea este semnul unei lucrări dătătoare de viaţă”

Cu prilejul sărbătorii Înălţării Sfintei Cruci, la Catedrala Patriarhală, Sfânta Liturghie a fost săvârşită sâmbătă (14. 09. 2019) de Preafericitul Părinte Daniel, patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, împreună cu Preasfinţitul Părinte Varlaam Ploieşteanul, episcop-vicar patriarhal. Patriarhul României a evidenţiat în cuvântul de învăţătură faptul că sărbătoarea de la 14 septembrie se referă la lemnul Sfintei Cruci pe care a fost răstignit Mântuitorul Iisus Hristos. Credincioșii care au participat la slujbă s-au putut închina la Sfânta Cruce, împodobită și așezată în catedrală spre cinstire.

Credincioşii ortodocşi ai Bisericii noastre cinstesc cu multă evlavie Sfânta Cruce, în fiecare an la 14 septembrie. Potrivit rânduielii liturgice, în locașurile de cult, Sfânta Cruce a fost împodobită, înălțată și arătată în mod solemn de către slujitori credincioșilor și apoi așezată lângă iconostas pentru a fi cinstită.

În predica rostită după citirea pericopei evanghelice, patriarhul României a precizat că sărbătoarea aceasta a început prin aflarea Sfintei Cruci de către împărăteasa Elena, mama Sfântului împărat Constantin cel mare. „Sfânta Elena a fost trimisă de

către fiul ei la Ierusalim ca să caute Sfânta Cruce şi să zidească locaşuri sfinte în locurile cele mai importante unde Mântuitorul nostru Iisus Hristos a arătat lucrarea Sa mântuitoare.

Imediat după Sinodul din 325 de la Niceea, împărăteasa Elena, având cu ea o mulţime de însoţitori, nu numai gardă, ci şi sfătuitori şi mult aur, a ajuns la Ierusalim ca să caute lemnul Sfintei Cruci. Ea a aflat de la un bătrân evreu că locul unde s-ar putea găsi Sfânta Cruce se află sub un templu păgân. În anul 119, împăratul păgân Adrian a poruncit să fie acoperite locurile unde Mântuitorul Iisus Hristos a fost răstignit şi îngropat.

Împăratul Adrian a construit templul zeiţei Venus şi templul zeului Jupiter pe locul unde au fost ascunse cele trei cruci: Crucea Mântuitorului şi crucile celor doi tâlhari care au fost răstigniţi împreună cu El, pe Golgota, aproape de Ierusalim. De aceea, a fost nevoie ca împăratul Constantin cel mare să dea ordin ca aceste două temple păgâne să fie dărâmate, pentru că sub ele se afla Crucea Mântuitorului Iisus Hristos.

Astfel, au început săpăturile, până când s-a ajuns la o peşteră adâncă şi acolo, în peşteră, au fost aflate cele trei cruci. Printr-o minune, o femeie bolnavă, muribundă, când s-a atins de Crucea Mântuitorului, s-a însănătoşit şi a mai trăit mult timp după aceea. Ea a fost atinsă de toate cele trei cruci, dar crucea care a făcut-o sănătoasă a fost aceea a Mântuitorului Iisus Hristos.

Astfel, Sfânta Elena, după multe osteneli, a aflat în anul 328 Crucea de lemn pe care a fost răstignit Domnul Iisus Hristos. Ea a dat-o episcopului Macarie al Ierusalimului, care a arătat-o credincioşilor, înălţată pe un amvon, iar mulţimea a răspuns cu rugăciunea: «Doamne miluieşte! Doamne miluieşte! Doamne miluieşte!»”, a precizat Preafericirea Sa.

În continuare, Întâistătătorul Bisericii noastre a spus că Sfântul împărat Constantin cel mare a poruncit ca pe locul unde a fost răstignit şi îngropat Mântuitorul Iisus Hristos să fie ridicată Biserica Sfântului Mormânt sau Biserica Învierii Domnului.

De asemenea, Preafericirea Sa a reliefat faptul că sărbătoarea Înălţării Sfintei Cruci ne aduce aminte de aflarea lemnului Sfintei Cruci de către împărăteasa Elena, în anul 328, de construirea şi sfinţirea Bisericii Sfântului Mormânt cu hramul „Învierea Domnului” din Ierusalim, în anul 335, cât şi de biruinţa creştinilor asupra perşilor păgâni care au luat Crucea, dar au fost obligaţi să o înapoieze.

„În anul 335, în data de 13 septembrie, a fost sfinţită măreaţa şi frumoasa biserică a Învierii Domnului de la Ierusalim. Sfinţirea bisericii a adunat o mulţime de episcopi, preoţi şi diaconi, şi o mulţime de demnitari şi credincioşi ai imperiului. În ziua următoare, la 14 septembrie, acelaşi episcop Macarie al Ierusalimului a ridicat în Biserica «Învierea Domnului» Sfânta şi de viaţă făcătoarea Cruce a Domnului şi a arătat-o mulţimii, iar mulţimea a cântat, de asemenea, «Doamne miluieşte!» de multe ori.

Începând cu anul 335, ziua de 14 septembrie este dedicată sărbătoririi Înălţării Sfintei Cruci. Această sărbătoare s-a răspândit în tot imperiul creştin, însă, în anul 614, în timpul împăratului Heraclie, perşii, duşmani mari ai creştinilor, au atacat Ierusalimul, l-au jefuit şi au luat cu ei şi lemnul Sfintei Cruci. Aceasta a pricinuit o mare întristare. De aceea, împăratul Heraclie s-a pregătit de război şi a dus lupte grele cu perşii, iar în cele din urmă i-a înfrânt în anul 628 şi i-a silit să dea înapoi lemnul Sfintei Cruci. În 628, Crucea a fost recuperată şi dusă la Constantinopol, iar în 629 a fost trimisă din nou la Ierusalim. Atunci, Patriarhul Zaharia al Ierusalimului a înălţat din nou, în faţa mulţimii, Crucea Mântuitorului şi iarăşi poporul s-a bucurat foarte mult, încât putem spune că sărbătoarea Înălţării Sfintei Cruci din anul 335 a fost reconfirmată de evenimentul din 629”, a subliniat Preafericitul Părinte patriarh Daniel.

Preafericirea Sa a spus că cinstirea Sfintei Cruci în Biserică s-a petrecut încă din timpul Sfinţilor Apostoli (cf. Galateni 6, 14).

De asemenea, Întâistătătorul Bisericii noastre, făcând referire la cuvintele Sfântului apostol Pavel, care spune: „Căci cuvântul Crucii pentru cei ce pier este nebunie; iar pentru noi, cei ce ne mântuim, este puterea lui Dumnezeu” (I Corinteni 1, 18), a subliniat că Sfânta Cruce este puterea lui Dumnezeu, adică în Cruce este concentrată puterea iubirii milostive a lui Hristos, iertătoare şi jertfelnică, dar şi puterea Învierii Sale.

„Crucea nu este doar semnul suferinţei şi al morţii lui Hristos, ci este şi semnul biruinţei lui Hristos prin Înviere. Crucea este deodată simbolul iubirii jertfelnice a lui Hristos, care S-a făcut ascultător până la moarte, şi încă moarte pe cruce, ca să vindece păcatul protopărinţilor Adam şi Eva şi în acelaşi timp al puterii Învierii lui Hristos. De aceea, Crucea a devenit o armă care-i înfricoşează pe demoni pentru că se întâlnesc cu iubirea smerită, milostivă şi jertfelnică a lui Hristos concentrată în Cruce şi cu puterea Învierii Sale din morţi. Deci, Crucea este semnul unei lucrări dătătoare de viaţă, este mai tare decât păcatul, decât iadul şi decât moartea şi de aceea ea este considerată apărătoarea creştinilor”, a reliefat Patriarhul României.

La final, Preafericirea Sa a precizat că prin semnul Sfintei Cruci noi mărturisim iubirea faţă de Hristos: „Găsim crucea pe turlele bisericii, mai ales pe turla principală, care este ca un catarg, iar biserica este în formă de corabie (...). În biserică vedem crucea pe catapeteasmă, pe masa Sfântului Altar, pe veșmintele preoților, pe multe dintre acoperămintele liturgice. Vedem crucea și pe porțile țăranilor români, încât, atunci când se intră în curte, se intră într-un spațiu creștin. Crucea a fost pusă la întretăiere de drumuri sau pe marginea drumului ca să ne amintească de Mântuitorul Iisus Hristos care a spus: «Eu sunt Calea, Adevărul și Viața» (Ioan 14, 6). Crucea este pusă lângă izvoare ca să ne amintească de faptul că Hristos ne-a dăruit apa cea vie (Ioan 4, 10), adică harul Duhului Sfânt prin Botez și prin toată lucrarea duhovnicească a Bisericii. Crucea este pusă pe înălțimi, pentru că El a fost răstignit pe o colină, pe Golgota”, a spus Preafericirea Sa.

Toţi credincioşii prezenţi la slujba de la catedrală au primit din partea patriarhului României iconiţe cu Înălţarea Sfintei Cruci.

De ce prăznuim Înălţarea cinstitei Cruci?

În ziua de 14 septembrie toată Ortodoxia cinsteşte Crucea Domnului nostru Iisus Hristos, care este ”lauda” şi ”slava” Bisericii.

Cruce, tempera pe lemn, Mănăstirea Sfintei Ecaterina, Sinai, sec. al XII-lea

Praznicul Înălţării a fost probabil consacrat de acelaşi Constantin cel mare, la îndemnul maicii sale, Elena, desigur, îndată după găsirea cinstitului Lemn la Ierusalim, pe la anul 330.

Cinstirea lemnului Crucii s-a înfiripat din anii apostolici. Epistolele Apostolului Pavel sunt pline de citate în care este subliniat rolul Crucii pentru mântuirea lumii.

Faptul că sunt pline catacombele de scrijelituri cu Sfânta Cruce arată cum creştinii persecutaţi se considerau următori ai Domnului Iisus Hristos, Cel care a pătimit pe nedrept. Acest sfânt simbol îi însufleţea şi le dădea puterea martiriului.

Puterea de minuni făcătoare a Crucii

Puterea cinstitei Cruci s-a arătat în vederea minunată a marelui Constantin, la anul 312, pe când mergea la luptă împotriva lui Maxenţiu, aproape de Roma. Istoricii epocii menţionează că împăratul a văzut pe cer, ziua la amiază, semnul crucii format din stele şi inscripţia ”Întru aceasta vei birui”, de asemenea scrisă cu stele.
Era 28 octombrie 312. În acel ceas a dat ordin ca acest semn să devină simbolul armatei sale. Duşmanul a fost zdrobit şi Constantin a devenit unicul împărat al imensului stat. Nu avea nici cea mai mică îndoială că puterea Crucii i-a dăruit această strălucită biruinţă, de aceea a şi îmbrăţişat creştinismul.

Găsirea cinstitei Cruci

În 326 evlavioasa mamă creştină, Sfânta Elena, a plecat la Sfintele Locuri şi a început să zidească strălucite biserici. Epicentrul era Mormânt al Domnului.

În acest loc, împăratul Adrian construise în anul 135, după a doua dărâmare a Ierusalimului, un templu închinat Afroditei. Sfânta Elena n-a precupeţit nici un efort în găsirea cinstitei Cruci. După săpături asidue, în cele din urmă s-au găsit trei cruci, a Domnului şi a celor doi tâlhari.

Credincioasa mamă a împăratului, cu lacrimi în ochi, a predat cinstita Cruce Patriarhului Macarie, care pe 14 septembrie a anului 335 a înălţat-o pe Golgota şi a aşezat-o în Biserica Învierii, pe care o construise Elena pe Preasfântul Mormânt şi care se păstrează până azi.

Înălţarea Sfintei Cruci, frescă, Mănăstirea Gracianiţa, sec. al XIV-lea

Recuperarea cinstitei Cruci

În această sfântă zi de 14 septembrie prăznuim şi a doua înălţare a cinstitei Cruci. În 613, perşii au pus stăpânire pe Palestina, au tâlhărit şi au distrus sfintele locuri de închinare şi au luat ca pradă cinstita Cruce şi au dus-o în Persia.

Din pricina minunilor care se săvârşeau prin harul cinstitei Cruci, perşii o considerau magică şi de aceea o sărutau şi se închinau ei, fără să îi cunoască însă adevărata natură şi însuşire!

Împăratul Iraclie, după biruinţa împotriva perşilor, a luat cinstita Cruce şi a adus-o la Ierusalim. Patriarhul Zaharia a înălţat-o din nou în Biserica Învierii. Era tot 14 septembrie, 626.

Comunitatea din Ierusalim a socotit că Crucea lui Hristos aparţine întregii creştinătăţi şi de aceea a hotărât să împartă în bucăţi cinstitul Lemn şi să îl răspândească în întreaga Biserică.

Astfel s-au salvat până azi multe părticele, care se păstrează ca odoare preţioase.

Adrian Cocoşilă - Înălţarea Sfintei Cruci (zi de post)

Pe 14 septembrie, în cursul fiecărui an bisericesc, prăznuim Înălţarea Sfintei Cruci. ***În această zi, sărbătorim aflarea Crucii pe care S-a jertfit Hristos şi înălţarea ei de către episcopul Macarie al Ierusalimului în faţa poporului, la 14 septembrie 335. Un alt eveniment pe care îl sărbătorim în această zi este şi aducerea Sfintei Cruci de la perşi la Ierusalim, în anul 629, de către împăratul Heraclius.***

Potrivit Tradiţiei, în vremea împăratului Constantin au fost descoperite trei cruci. Neştiindu-se care este Crucea lui Hristos, acestea au fost atinse de trupul unei femei moarte. Aceasta a înviat, atunci când a fost atinsă cu Sfânta Cruce.

La început, sărbătoarea Înălţării Sfintei Cruci avea un caracter local, serbarea ei fiind limitată doar la Ierusalim. Cu timpul, sărbătoarea s-a generalizat, încât în secolul al VI lea este întâlnită în toată Biserică de Răsărit.

Semnul Sfintei Cruci

- *În secolul al doilea crucea era făcută pe frunte cu un singur deget (cel mare). Se crede că el derivă din semnul thau, cu care erau pecetluiţi membrii comunităţii mesianice în viziunea lui Iezechiel (9, 4-6).*
- *Începând cu secolul al IV lea, întâlnim obiceiul de a se însemna cu sfânta cruce fruntea, gura şi inima. Tendinţa de a înmulţi însemnarea cu mici cruci peste tot trupul, poate fi prefigurarea unui singur semn, mare, al crucii pe care îl facem astăzi.*

Pentru a-i combate pe ereticii monofiziţi şi monoteliţi care invocau facerea semnului crucii cu un singur deget ca expresie a învăţăturii lor (Hristos a avut o singură fire şi o singură voinţă), s-a stabilit ca semnul să fie făcut cu două degete, ca expresie a faptului că în Hristos sunt două firi şi două voinţe.

- *După secolul al VII lea, Biserică a rânduit ca închinarea să fie făcută cu trei degete, în numele Sfintei Treimi.*

Semnul sfintei cruci se face astfel: împreunăm primele trei degete ale mâinii drepte, iar celelalte două le lipim de podul palmei. Astfel, cu vârful celor trei degete unite ne însemnăm la frunte, la piept, pe umărul drept şi pe cel stâng, rostind deodată cu el: în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh, Amin. Când zicem "în numele Tatălui", ne însemnăm la frunte ; când spunem "şi al Fiului", ne însemnăm la piept; când rostim "şi al Sfântului Duh", ne însemnăm umărul drept şi apoi cel stâng, încheind cu "Amin".

Prin acest semn, creştinul primeşte într-un mod tainic puterea lui Hristos cu care El a biruit moartea, ca şi el să poată birui patimile. Se simte totdeauna întărit, păzit de cel rău prin acest semn, după cum şi cântă Biserica: ***"Doamne, armă asupra diavolului, crucea Ta o ai dat nouă".***

Pecetluirea cu acest semn în Biserică începe încă din pruncie. La a opta zi după naştere, preotul binecuvântează pruncul în chipul crucii, rostind asupra lui: ***"Să se însemneze Doamne lumina feţei Tale peste robul Tău acesta… şi să se însemneze crucea Unuia-Născut Fiului Tău în inima şi în cugetul lui".*** La Botez şi la ungerea cu Sfântul Mir se însemnează în chipul crucii toate simţurile şi încheieturile, rostindu-se: **"Pecetea darului Sfântului Duh".**

În chipul crucii preotul binecuvântează credincioşii; cu aceasta începe săvârşirea Sfintelor Taine, sfinţeşte darurile aduse la Altar şi toată zidirea. Crucea cuprinde întregul orizont al vieţii noastre: se zugrăveşte pe sfintele vase, pe veşminte, pe cărţile de cult; se vede ridicată la unele răspântii de drumuri şi se aşează la căpătâiul celor adormiţi.

Istoria Sfintei Cruci

În anul 614, racla cu lemnul Sfintei Cruci a fost furată de perşi şi dusă la Ctesifon. Împăratul Heraclie o readuce la Ierusalim, în martie 630 şi o depune în Biserica Sfântului Mormânt. Începând cu anul 1187, când episcopul

Bethleemului ia Sfânta Cruce în bătălia de la Hattin, nu mai avem informaţii despre ea.

Astăzi, din Sfânta Cruce se mai păstrează fragmente în Biserica Sfântului Mormânt din Ierusalim, la Roma, în Franţa (Saint Sernin de Toulouse; Capela "La Vraie-Croix" din Morbihan, Bretania; Anjou), Veneţia, Constantinopol, Germania (Limburg an der Lahn), Belgia (Colegiul "Sfânta Cruce" din Liege), Spania (Santo Toribio de Liebana) etc. ***Nu trebuie uitat că fragmentul cel mai mare din Sfânta Cruce se află la Mănăstirea Xiropotamou din Muntele Athos, fragment care a fost adus spre închinare în anul 1992 şi în România.***

Înălţarea Sfintei Cruci se serbează cu post, pentru că ea ne aduce aminte de patimile şi moartea Mântuitorului.

Înălţarea Sfintei Cruci (Ziua Crucii) – 14 septembrie

Este una dintre marile sărbători creştine. ***O zi închinată cinstirii Crucii Domnului – altarul Jertfei mântuirii noastre.***

Începutul acestei vechi sărbători creştine se leagă de numele marilor Împăraţi creştini: Constantin cel Mare şi mama sa Elena, cei care au dat libertatea de credinţă tuturor creştinilor din Imperiul Roman (Edictul de la Milano din 313).

Tradiţia creştină spune că Împăratul Constantin a avut o viziune deosebită în ajunul bătăliei de la porţile Romei, împotriva rivalului său Maxenţiu. Atunci i s-a arătat pe cer o cruce sub care scria **„In hoc signo vinces”** ***(„în acest semn vei învinge”).***

Constantin ar fi dat ordin ca soldaţii să deseneze semnul Crucii pe scuturile lor. Bătălia s-a încheiat cu victoria lui Constantin, care a ajuns astfel Împărat al întregului imperiu. Nu a uitat ajutorul divin pe care l-a primit în acel moment crucial al vieţii sale.

De aceea, una dintre primele măsuri pe care le-a luat, a fost acel extraordinar *Edict de la Milano* (313), prin care a dăruit libertate creştinilor, punând astfel capăt unui lung şir de persecuţii nedrepte, cărora le-au căzut victime enorm de mulţi martiri ai creştinătăţii, pe care Biserica îi pomeneşte până astăzi.

Acesta a fost doar începutul convertirii unuia dintre cei mai de seamă împăraţi romani, care a făcut atât de mult bine creştinilor. A căutat să repare nedreptăţile făcute de împăraţii persecutori de până la dânsul.

Mama sa Elena, pe care istoria o consemnează ca pe o femeie foarte credincioasă, a avut dorinţa expresă de a vedea* locurile sfinte*, pe unde şi-a purtat paşii Mântuitorul. Mai mult, a dorit să găsească şi locul mormântului Domnului şi Crucea Sa, pe care S-a jertfit spre mântuirea lumii.

Trecuseră câteva veacuri de la acele evenimente. Istoria ştersese multe dintre urmele acelor momente cutremurătoare. ***Din mărturiile localnicilor, printr-o stăruinţă extraordinară, împărăteasa Elena avea să găsească locul Mormântului Domnului, precum şi Crucea Sa.***

În ziua de 14 septembrie a anului 335, patriarhul Macarie al Ierusalimului a înălţat în biserică, Crucea Domnului, înaintea tuturor credincioşilor, ca să fie spre închinare şi cinstire celor ce mărturiseau credinţa creştină. De atunci a început să fie sărbătorită în această zi de 14 septembrie *Înălţarea Sfintei Cruci*.

***Crucea Domnului este simbolul credinţei creştine. Este* stema *Bisericii lui Hristos! Chiar dacă ea ne va aminti de-a pururea de suferinţa şi de moartea în chinuri groaznice a* Mântuitorului Hristos*, creştinii o cinstesc pentru că ea este* altarul *pe care Iisus Domnul ne-a câştigat mântuirea, salvarea, izbăvirea din robia păcatului, a morţii, a distrugerii spre care omenirea se îndrepta din pricina căderii în păcat. Fără Cruce nu ar fi existat Jertfa şi nici Învierea! Nu se poate mântuire fără Cruce. La mântuire nu putem ajunge decât* prin Cruce!** Cuvântul Mântuitorului ne descoperă mai multe sensuri ale Crucii: „**Cel ce voieşte să vină după Mine, să se lepede de sine, să-şi ia *crucea* şi să urmeze Mie!**” *(Marcu 8,34)*.

Despre care Cruce vorbeşte Domnul aici?

- ***Primul înţeles al cuvântului* Cruce *este acela al lemnului pe care Domnul şi-a vărsat sângele şi şi-a dat viaţa pentru noi.*** Numai El, Fiul lui Dumnezeu întrupat, a putut să transforme acest obiect de ocară în obiect de cinstire. Un act generos, unic, dumnezeiesc, a transformat unealta călăilor în *unealtă a mântuirii* oamenilor, în obiect de cinstire şi de sfinţire. **Crucea *este semnul Jertfei Mântuitorului!***
- ***Al doilea înţeles al Crucii este cel de* destin personal.** Vorbim de „crucea vieţii”, dar nu în sensul de predestinare („ce ţi-e scris în frunte ţi-e pus” - concepţie populară eronată). Dumnezeu a rânduit oamenilor nişte *coor-*

donate în care se înscrie viaţa fiecărui om (timpul când ne naştem, locul, familia, ţara, ş.a.). Dar nu sunt toate acestea coordonatele vieţii unui om. Acesta este doar *destinul brut*, pe care omul, fiinţă liberă, creat după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu, este chemat să-l perfecţioneze, să-l desăvârşească. ***„Fiţi desăvârşiţi, precum Tatăl vostru cel ceresc desăvârşit este!"*** (Matei 5,48). ***Suntem chemaţi să facem totul ca să ne desăvârşim, să tindem spre sfinţenie, spre viaţa în comuniune cu Dumnezeu! Acesta este adevăratul destin al vieţii noastre!***

- ***Crucea mai înseamnă şi încercările vieţii noastre, suferinţele, durerile, greutăţile şi eşecurile prin care toţi trecem.*** Ele sunt *pietre de hotar* care ne călăuzesc spre mântuire. Aşa cum Mântuitorul a îndurat din Iubire atâtea suferinţe pentru noi, oamenii, şi noi suntem chemaţi să acceptăm cu tărie, cu credinţă, cu încredere, toate încercările vieţii noastre. Ele sunt *crucea* noastră. ***Fiecare om are crucea lui, care nu seamănă cu a celorlalţi. Este o cruce unică! Şi trebuie să o purtăm.***

A-ţi lua crucea* mai înseamnă şi altceva: a înţelege şi a accepta că destinul fiecărui om este, în acelaşi timp, *pământesc* şi *ceresc*.** Avem de împlinit o *misiune* aici, pe pământ, dar în acelaşi timp trăim pentru *viaţa cerească*, pentru Împărăţia lui Dumnezeu! De aceea ***Crucea este interpretată ca o intersectare a axei orizontale a vieţii pământeşti, cu axa verticală a vieţii dumnezeieşti.

Pentru creştini, Crucea este şi un* mijloc de mărturisire *a credinţei creştine. Obiceiul străvechi de a ne însemna cu semnul Sfintei Cruci este un mod văzut de a mărturisi că suntem creştini, că Îl mărturisim pe Iisus ca Domn şi Mântuitor. ***Spunând* „În numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh"** - *formula care se rosteşte de către preot la Botez,* ***este ca şi cum am recunoaşte de fiecare dată credinţa noastră în Sfânta Treime, reactualizând spiritual Botezul. Este şi o cerere prin care Îi cerem lui Dumnezeu iubirea Sa, ocrotirea, ajutorul.***

Crucea mai este înţeleasă şi ca* armă spirituală *împotriva răului, a puterilor demonice. Însemnându-ne cu simbolul Crucii, ne încredinţăm lui Dumnezeu şi ocrotirii Lui.

Nu putem să nu cinstim Crucea Domnului! Însuşi Sfântul Apostol Pavel amintea despre cei care batjocoreau acest simbol sfânt al tuturor creştinilor: **„cuvântul Crucii este nebunie pentru cei ce sunt pe calea pierzării, dar pentru noi, ce ce ne mântuim, este puterea lui Dumnezeu"** *(I Cor.1,18).*

În amintirea momentului din anul 335, an de an, în fiecare biserică este aşezată Sfânta Cruce în mijlocul sfântului locaş, iar creştinii o împodobesc cu flori şi se închină.

Este o zi de post, o zi în care suntem chemaţi să medităm la Jertfa Mântuitorului, la suferinţele îndurate pentru noi, oamenii. Slujbele şi cântările bisericeşti subliniază tocmai importanţa Crucii în viaţa creştinilor:

„Crucea eroilor" de pe Muntele Caraiman

Pentru copii - Înălţarea cinstitei Cruci

Sfântul şi marele Constantin, cel întocmai cu apostolii, înainte de a deveni singur stăpânitor al Imperiului Roman, se afla în război cu cei împreună cu care domnea. Odată, înaintea unei bătălii importante, ştiind că forţele lui sunt mai slabe decât cele ale adversarului său, se gândea ce ar trebui să facă. Atunci, ziua-n amiaza mare, a apărut pe cer semnul Sfintei Cruci alcătuit din stele, iar de jur-împrejur scria „En toúto níka”, adică „Întru aceasta vei învinge”: cu puterea Sfintei Cruci,

cu putere dumnezeiască, nu cu puterea ta, vei învinge. După această minune, Constantin a primit curaj. A poruncit să se facă o cruce din aur asemănătoare celei care i se arătase şi care să fie purtată întotdeauna de armata sa. Foarte curând după aceea, s-a avântat în luptă şi i-a zdrobit pe vrăjmaşii săi.

După vedenia dumnezeiască şi victoria nesperată pe care o obţinuse cu puterea Sfintei Cruci, a crezut din tot sufletul în Hristos şi aştepta momentul potrivit ca să se boteze. Atunci a trimis-o şi pe mama sa, Sfânta Elena la Ierusalim, împreună cu oameni potriviţi şi mulţime de bani, ca să caute şi să găsească cinstitul Lemn al Crucii pe care fusese ţintuit în cuie Preasfântul Trup al lui Hristos şi pe care a curs Cinstitul Său Sânge, pentru păcatele noastre, ale oamenilor. Datorită persecuţiilor creştinilor care avuseseră loc vreme de aproape trei sute de ani, Crucea era pierdută şi îngropată.

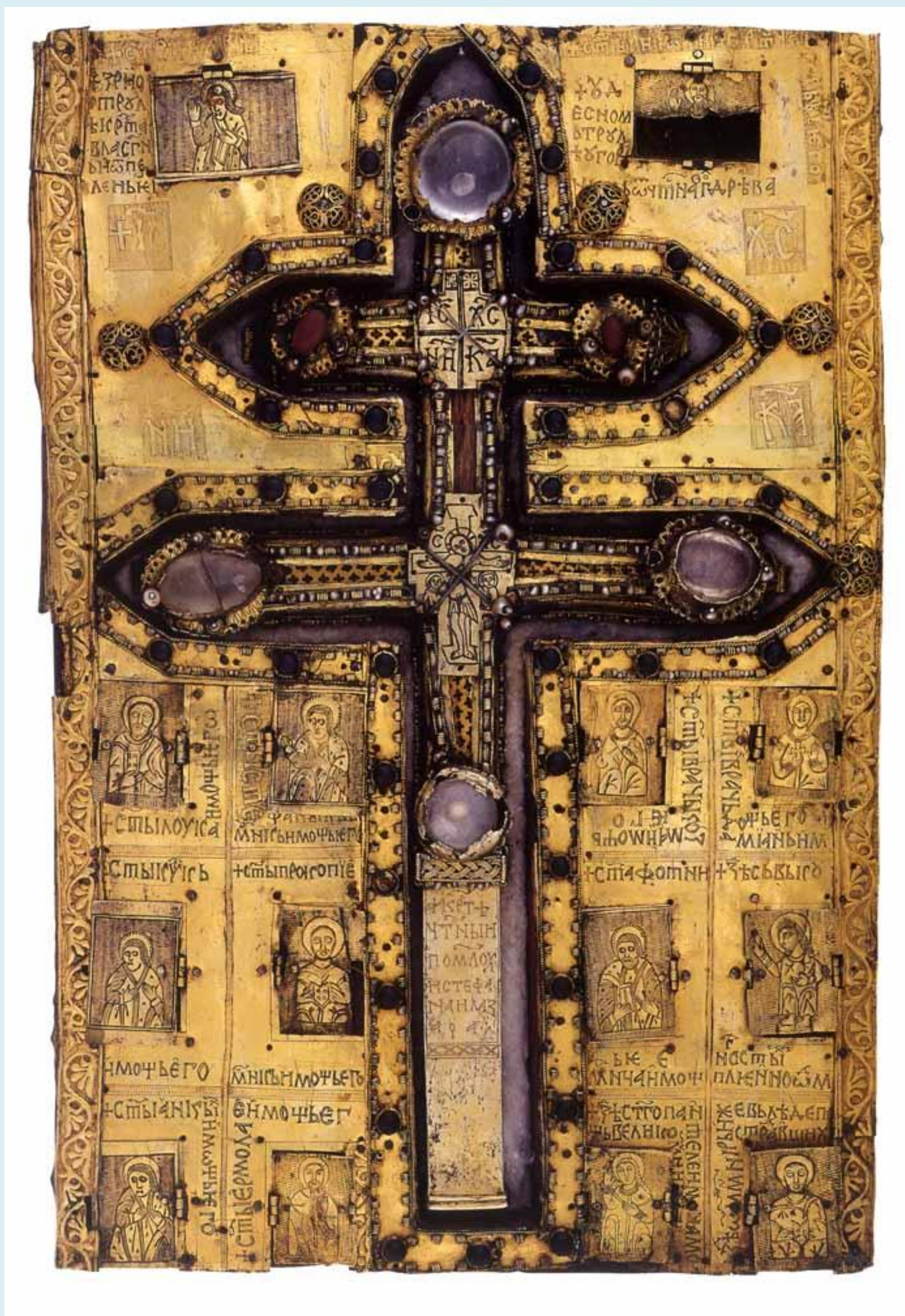
Lucrarea era grea şi istovitoare. Tradiţia spune că plante frumos mirositoare şi busuioc din belşug i-au arătat Sfintei Elena locul potrivit unde să sape. Au fost găsite trei cruci, a lui Hristos şi a celor doi tâlhari. Iarăşi, conform tradiţiei, cinstita Cruce a fost recunoscută după ce au atins de ea o femeie moartă și care îndată după atingere, a înviat.

Sfânta Elena şi toţi demnitarii care erau împreună cu ea s-au închinat atunci Sfintei Cruci, cu multă credinţă şi evlavie, iar poporul a cerut cu multă râvnă să vadă şi să se închine Crucii Mântuitorului. Patriarhul Ierusalimului, Macarie, a considerat că aceasta este o bună ocazie pentru ca Sfânta Cruce să fie aşezată spre închinare la sfinţirea Bisericii Învierii pe care Sfânta Elena o ridicase deasupra Preasfântului Mormânt, lângă locul răstignirii de pe Golgothá. Şi, într-adevăr, pe 13 septembrie, ziua inaugurării, s-a adunat în Ierusalim mulţime mare de oameni. A doua zi, pe 14 septembrie, Patriarhul a înălțat Crucea sus, să o vadă toţi creştinii. La vederea acesteia creştinii au început să strige Kýrie eléison!, adică Doamne miluieşte! multă vreme.

De atunci a fost rânduită de către Părinţii Bisericii această mare sărbătoare, care aminteşte, însă şi o a doua înălţare a Sfintei Cruci, ce a avut loc aproape trei sute de ani mai târziu. În anul 614 d. H., perşii cuceriseră Ierusalimul şi furaseră Sfânta Cruce. Câţiva ani mai târziu, în anul 628 d.H., împăratul Irákleios i-a înfrânt pe perşi a adus înapoi Sfânta Cruce. Se spune că mai târziu cinstita Cruce a fost desfăcută în două cruci mai mici. Una a rămas la Ierusalim, iar cealaltă a fost dusă, împreună cu piroanele, la Constantinopol, spre binecuvântare. Tot pentru ca s-o aibă de binecuvântare, creştinii care vizitau Sfintele Locuri luau chiar şi o mică părticică din cinstita Cruce. De aceea, Crucea Mântuitorului nu se păstrează întreagă astăzi. Cele mai mari bucăţi se păstrează la Ierusalim, în sacristia Patriarhiei, sub Golgothá, şi în Sfântul Munte Athos.

Înălţarea cinstitei Cruci este o foarte mare sărbătoare, asemeni Vinerii Mari, de aceea, în această zi se ţine post, în cazul în care nu se întâmplă să cadă sâmbăta sau duminica, în care caz se dezleagă la mâncăruri cu ulei.

Crucea Mântuitorului are o foarte mare putere, căci pe ea a fost pironit Preasfântul Trup al lui Hristos şi a curs Preasfântul Său Sânge, pentru mântuirea întregii lumi. Prin Cruce, Hristos l-a înşelat, l-a învins şi l-a ruşinat pe diavol, care credea că L-a învins, L-a omorât şi a scăpat cu totul de Hristos. De aceea, diavolul nu îndură să vadă acest sfânt simbol şi fuge departe. Să nu ne temem, deci, să ne facem cruce corect şi cu evlavie. Să purtăm asupra noastră cruce, nu neapărat din aur sau argint, şi mai ales să credem în puterea Ei, în atotputerea lui Hristos.

În această zi se cântă următorul tropar: Mântuiește, Doamne, poporul Tău și binecuvântează moștenirea Ta. Biruință binecredincioșilor creștini asupra celor potrivnici dăruiește, și cu Crucea Ta păzește pe poporul Tău.

Fiecare zi, un dar al lui Dumnezeu – 366 Cuvinte de folos pentru toate zilele anului - Crucea şi învierea noastră, respingerea răului

Crucea şi învierea noastră

Crucii Tale ne închinăm, Stăpâne şi Sfântă învierea Ta o lăudam şi o slăvim.

Nu există viaţă de om care să fie lipsită de încercări, de luptă, de suferinţă. Şi nimeni nu poate fi sigur că acestea îl vor ocoli. Se cuvine să primim din tot sufletul încercările, nu numai să le răbdăm, ci să ne şi supunem lor, ca unele care vin de la Dumnezeu, dar şi să ne „închinăm" crucii noastre, adică să ne-o purtăm cu dragoste, cu ochii şi cu gândul la crucea Mântuitorului, prin care am dobândit răscumpărarea.

Când răsună în biserică troparul Sfintei Cruci, mi se pare că, închinându-ne cu smerenie înaintea ei, trebuie să ne-o asumăm întrutotul, în prezent şi în viitor, cunoscând că Domnul ne-a dat-o să o purtăm. Purtându-ne crucea fără crâcnire, să nu uităm că după cruce a urmat învierea lui Hristos, suprema bucurie pe care ne-o vesteşte Evanghelia. Crucea ne duce la biruinţă, la învierea simţurilor noastre amorţite, a puterii noastre lancezânde.

Respingerea răului

Pe care-L iubiţi, fără să-L fi văzut (I Petru 1, 8)

Care este scopul vieţii creştine? În sensul cel mai profund, el constă într-o strânsă legătură cu Iisus Domnul, “pe Care-L iubim, fără să-L fi văzut“. Ne este cunoscută însă voia lui Dumnezeu, pe Care Îl cunoaştem, fără să-L fi văzut.

Prima consecinţă a acestei relaţii va fi, neîndoielnic, deplina înscăunare a Împăratului şi Dumnezeului nostru în sufletul nostru, acolo unde mai înainte împărăţea iubirea de sine. Apoi, în chip firesc trebuie să apară o repulsie faţă de tot păcatul, până la cel mai mărunt, efortul de a ne conştientiza păcatele, de a stârpi rădăcina răului din suflet, cu puterea Duhului lui Dumnezeu.

Numai atunci ne vom atinge scopul, când El va fi mereu cu noi, când vom rămâne în El în tot ceasul şi când şi cuvântul Său se vor sălăşlui în noi. Trebuie să-L iubim pe Domnul din toată inima şi cu tot cugetul şi să-l iubim pe aproapele nostru ca pe noi înşine. Şi nu doar în vorbe, în buchea legii, ci din tot sufletul.
În măsura în care am fost robii păcatului, în aceeaşi măsură trebuie să ne facem robii lui Hristos. Spunându-I Lui orice mişcare a vieţii noastre lăuntrice, să ne asumăm în deplină libertate supunerea faţă de voinţa Sa.

Evident, şi în viaţa exterioară scopul trebuie să fie acelaşi, iar strădania de a-l atinge, totală şi permanentă. Limita dintre bine şi rău trebuie să fie fermă şi de neschimbat. Opţiunea noastră trebuie să fie decisivă, să nu ne îngăduim atitudini superficiale, „pogorăminte” faţă de respectul legii divine, să sancţionăm cu asprime orice neadevăr şi necurăţie. Să îndeplinim fără abatere voinţa lui Dumnezeu, să nu ne lepădăm de numele Lui.

Fie ca în toate problemele vieţii morale să domine respingerea categorică şi severă a oricărui rău. Credinciosul nu-şi aparţine. El a fost răscumpărat cu „preţ scump” şi are un faţă un scop clar: să-L urmeze fără abatere pe Preaiubitul său Stăpân, înfruntând toate piedicile, oricare ar fi ele.

(din: “Fiecare zi, un dar al lui Dumnezeu – 366 Cuvinte de folos pentru toate zilele anului“, Editura Sophia, 2008)

Ieromonahul Theologos Simonopetritul: Norii s-au fărâmiţat şi în mijlocul lor s-a format o cruce ortodoxă luminoasă!

Destule au fost minunile pe care le-a lucrat Sfânta Maria Magdalena. Ne vom referi numai la două, foarte caracteristice, care au fost publicate în ziarele locale.

Ziarul cotidian Siberia Ortodoxă (Septembrie 2006) a găzduit un articol care spune următoarele: „Era înnorat și sufla un vânt puternic. Totuși de îndată ce a avut loc întâmpinarea raclei cu sfintele moaște și în timp ce procesiunea sărbătorească o transporta în oraș, o minune s-a arătat în văzul tuturor. Norii s-au fărâmițat și în mijlocul lor s-a format o cruce ortodoxă luminoasă! Apoi soarele a strălucit neîncetat. Această sărbătoare pe pământul Tiumen poporul a numit-o imediat al doilea Paște”.

Reprezentantul ziarului, într-un interviu cu responsabilul pelerinajului de la Catedrala Înălțării a Mitropoliei din Novosibirsk afirmă: „Venirea sfintelor moaște are o influență bună asupra sufletelor și inimilor tinerilor de 18-20 de ani. Tinerii și tinerele care s-au închinat la sfintele moaște aproape toți s-au schimbat duhovnicește. Mulți dintre ei acum vor să se boteze și să devină membri ai Bisericii și socotim că acest lucru este o minune care a avut loc în intervalul de timp în care sfintele moaște au zăbovit în Rusia”.

(Ieromonahul Theologos Simonopetritul, Sfânta Maria Magdalena - Sfântul odor al Mănăstirii Simonos Petras, traducere Laura Enache, Editura Doxologia, 2015, p. 117-118)

Sfântul Iov îl vindecă în chip minunat pe egumenul mănăstirii

În ajunul praznicului Înălţării Sfintei Cruci a Domnului, aflându-se în mănăstire, contesa de Domaşevski a auzit împreună cu slujnica sa o cântare neobişnuită răzbătând din biserică, iar prin ferestrele locaşului au văzut ieşind foc. Mai întâi, ele au crezut că monahii săvârşeau priveghere de toată noaptea.

Slujnica Ana, trimisă să vadă despre ce este vorba, a aflat uşile bisericii deschise. Când a intrat în biserică, l-a văzut pe prea cuviosul Iov în mijlocul mai multor bărbaţi sfinţi, săvârşind rugăciune. Atunci ea s-a înfricoşat foarte.

Însă plăcutul lui Dumnezeu, întorcându-se către slujnică, i-a spus:
- Nu te teme, fiică! Mergi şi cheamă la mine pe egumenul mănăstirii, Dositei!

- Zace pe patul de moarte, i-a răspuns ea.

Preacuviosul i-a dat atunci slujnicei o năframă de mătase înmuiată în mir şi i-a poruncit să o ducă celui bolnav. Ana a făcut întocmai.

Ajungând la uşa chiliei egumenului, l-a rugat să vină în biserică la porunca prea cuviosului Iov.

Mai întâi, bolnavul a luat această chemare ca pe un vis; apoi, făcându-şi semnul Sfintei Cruci, a luat de la Ana năframa de mătase trimisă de prea cuviosul, a aşezat-o peste el şi, simţindu-se îndată întărit, s-a ridicat din pat şi a pornit spre biserică.

Eclesiarhul, pregătindu-se de începutul Utreniei, s-a mirat văzându-l pe acesta, căci în ajun îl ştia pe patul de moarte.

- Cum vine una ca asta, părinte?, a întrebat el pe egumen.

- Părintele nostru Iov s-a rugat pentru noi şi mi-a trimis vindecare, a răspuns egumenul.

(Sfântul Iov de la Poceaev - Viața. Cuvinte de învățătură. Acatistul, Editura Cartea Ortodoxă & Sophia, București, 2008, pp. 18-19)

Cinstita Cruce - o putere pentru oricine crede în ea

În anul 1994 un oarecare athonit a mers să se închine la Mănăstirea Veche a Sfântului Dionisie de Olimp. Acolo a întâlnit o bătrână foarte evlavioasă care îi ajuta pe închinători.

Bătrânica a povestit monahului următoarele, fiindcă voia să afle părerea lui, dacă face bine sau nu:
„Când văd vreun şarpe în curtea mănăstirii - aici sunt mulţi şerpi - îl însemnez cu semnul Sfintei Cruci şi şarpele înţepeneşte. Se face ca o vergea. Apoi îl prind şi îl arunc afară.

Unii îmi spun:
- Eşti neghioabă de prinzi şerpii cu mâna?

- De ce să fiu neghioabă?, le răspund eu. Ce este mai puternic, şarpele sau Crucea lui Hristos, pe care S-a răstignit şi a mântuit toată lumea?

Cu puterea lui Hristos, atunci când vreau să frământ, pun făină şi apă, le amestec, le însemnez cu semnul Sfintei Cruci, iar apoi aluatul creşte şi fac pâine”.

Sursa: marturieathonita.ro

Prin semnul Sfintei Cruci a învins moartea

Pe vremea stăpânirii otomane, sultanul, îndemnat de unul din neamul celor care l-au răstignit pe Hristos, l-a chemat pe un episcop ce se afla în cetatea cucerită de ei și l-a întrebat:

- Evanghelia voastră este adevărată?

- Da, este adevărată, răspunse episcopul.

- Atunci să bei acest pahar cu otravă că scris este: „De veți bea otravă, nu vă va vătăma".

Episcopul a cerut răgaz trei zile pentru rugăciune și, după trei zile, s-a adunat din nou ceata turcească cu sultanul în frunte, care-i dădu episcopului să bea un pahar plin cu otravă, dar cerându-i să nu facă Sfânta Cruce pe pahar, căci auzise sultanul că puterea crucii îndepărtează moartea.

Episcopul, care era om înțelept, luă paharul și îl întrebă pe sultan din care parte să bea, de aici, de aici, de aici sau de aici, făcând astfel cu cele trei degete semnul Sfintei Cruci pe gura paharului, iar sultanul ia zis că poate să bea de unde dorește.

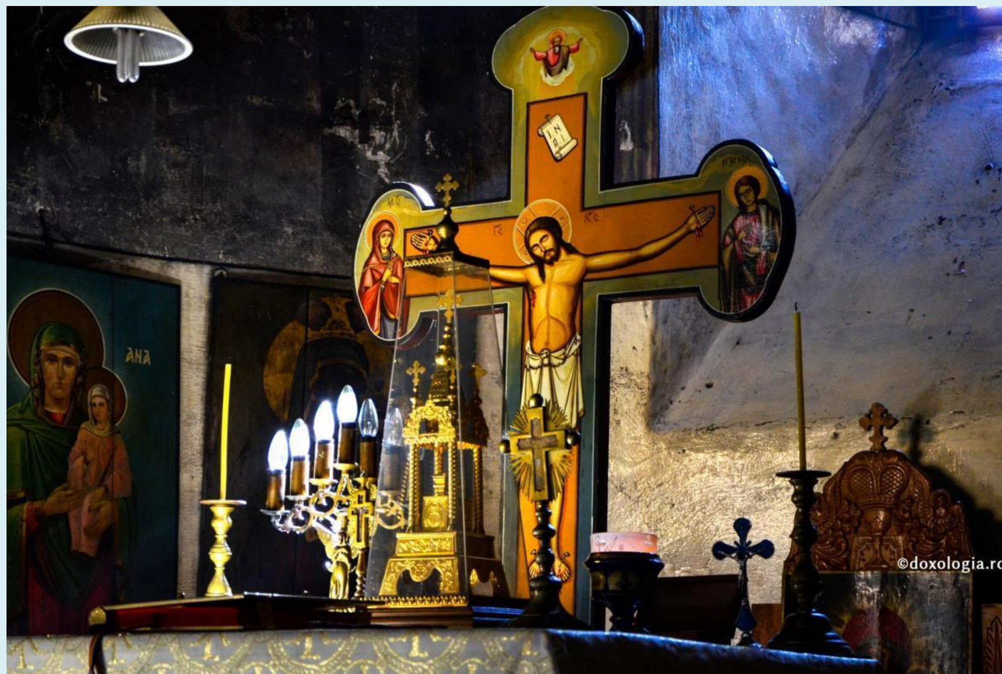
Episcopul a băut și nu a fost vătămat deloc, dar a cerut puțină apă ca să clătească paharul și i-a spus sultanului:
- Dă-i acum să bea și vrăjmașului lui Hristos care ți-a propus să faci aceasta.

Acela a băut și a murit pe loc.

Mare este, Doamne, puterea Crucii Tale!

Sursa: marturieathonita.ro

Vindecarea unei demonizate - Minunea Sfintei Cruci în insulele Fiji

Traducere și adaptare: Pr. Elisei Roncea
Sursa: Θαύμα του Τιμίου Σταυρού στα Φίτζι

În a doua cea mai mare insulă dintre insulele Fiji, Vanua Levu, responsabilul de misiune al insulei, părintele Varnava, împreună cu ieromanahul Sava, au vizitat spitalul orașului Labasa pentru a consola un bolnav.

În timp ce discutau cu cel în suferință, în alt colț al holului au auzit strigăte puternice, nefirești și, mirați de oribilul sunet, s-au îndreptat spre acel loc pentru a ajuta.

În celălalt salon au găsit o fată întinsă în pat, care își închidea ochii cu mâinile, își mișca capul în stânga și în dreapta și țipa într-un mod cutremurător. Asistentele, înfricoșate, stăteau fără să poată înțelege ce se întâmplă.

Părintele Sava s-a apropiat de o asistentă și i-a zis:
- Suntem de la Biserica Ortodoxă Greacă. Putem măcar să o însemnăm cu semnul Sfintei Cruci?

Atunci a scos o cruce ce avea înăuntrul ei o părticică din lemnul Sfintei Cruci a Domnului și a început să o însemneze la față. Cu cât o însemna, cu atât mai mult

fata zbiera. Într-un final, preotul a pus crucea pe gura copilei și imediat ea s-a liniștit. Era cu siguranță demonizată și, prin puterea Sfintei Cruci, demonul plecase.

Evenimentul acesta ne-a amintit de cuvintele troparului: „Mare este puterea Crucii Tale, Doamne, că s-a înfipt în loc şi lucrează în lume” (Glas 3, Vineri seara, podobie).

Hristos a venit pe pământ și a fost răstignit pentru mântuirea întregii lumi. De aceea și puterea cinstitei Cruci nu lucrează „limitat”, doar pentru creștinii ortodocși, ci se oferă fiecărui om care este căzut sub puterea lui satana.

Vindecarea fetei acesteia din insulele Fiji prin atingerea cinstitei Cruci de gura ei, dar și credința părinților care s-au gândit să o însemneze în semnul Sfintei Cruci au fost cea mai bună predică pentru respectiva bolnavă, pentru rudele ei și pentru toți cei de față, care au fost martori ai acestei minuni.

Când Hristos spunea ucenicilor Lui că va fi împreună cu ei atunci când vor propovădui Evanghelia Lui, exact acest lucru dădea de înțeles: prezența Lui vie, mărturisitoare prin înseși semnele și minunile văzute.

Prin urmare, misiunea creștin-ortodoxă o face Însuși Hristos, folosind ca „instrumente” ale Lui oameni simpli, pe părintele Varnava și pe monahul simplu Sava, ambii din insulele Fiji. Misiunea creștină nu este un subiect de înțelepciune lumească, ci de credință „lucrătoare prin iubire”.

(ÎPS Amfilohie, mitropolit al Noii Zeelande)

Povestea celor trei copaci

A fost odată ca niciodată un deal. Pe dealul acesta creşteau trei copaci înalţi. Cum e vorba de o poveste, copacii aveau şi ei visurile lor, pe care şi le povesteau unul altuia.

Primul a spus:
- Eu vreau să fiu transformat în corabie, să duc pe mare prinţii şi prinţesele lumii.

- Eu, a zis al doilea copac, aş vrea să fiu transformat într-un sipet care să ţină comorile cele mai mari ale lumii.

- Eu, zise ultimul copac, vreau să ajung cel mai mare şi mai falnic copac de pe dealul ăsta şi să se uite cu respect spre mine toţi oamenii.

Într-o zi au venit acolo tăietorii de lemne.

Primul copac jubila când a fost tăiat, căci se vedea cea mai mare corabie construită vreodată.

Al doilea la fel, căci se vedea o ladă plină de aur curat.

Al treilea era îngrozit, dar a fost şi el tăiat.

Primul copac a fost dus într-un sat de pescari şi transformat în câteva bărci de pescuit.

Al doilea, în loc de ladă cu comori, a fost făcut iesle pentru animale.

Al treilea a fost tăiat în două bucăţi şi lăsat într-un grajd, vreme de mulţi ani.

Visurile copacilor păreau să fi fost sfărâmate. Corăbiile, comorile şi semeţia păreau acum atât de departe.

Dar... Peste ani, o femeie însărcinată nu a avut unde să nască şi a născut în ieslea făcută din trunchiul primului copac.

Mai târziu, fiul ei a ieşit pe mare într-o zi cu bărcile făcute din cel de-al doilea copac şi s-a făcut furtună mare. El a spus furtunii să stea şi furtuna L-a ascultat.

După o vreme, omul acela a cărat în spate lemnele făcute din cel de-al treilea copac şi a fost răstignit pe o cruce făcută din lemnul acestuia.

O iesle poate să ţină cea mai mare comoară, o barcă de pescuit poate să îl transporte pe cel mai mare rege, iar două lemne pot fi crucea celui pe care nici cerurile nu-l încap, Mântuitorul nostru Iisus Hristos.

Amin şi lui Dumnezeu slavă.

Tăcerea lui Dumnezeu

O veche legendă norvegiană povesteşte despre un om pe nume Haakon care privea mereu imaginea lui Hristos răstignit. Crucea era foarte veche şi acolo veneau mulţi oameni să se roage cu evlavie. Mulţi veneau aici pentru a cere câte o minune.

Într-o zi şi Haakon s-a gândit să ceară o favoare. Împins de un sentiment generos, a îngenuncheat în faţa crucii şi a spus:
"- Doamne, vreau să fiu în locul Tău. Lasă-mă să stau în locul Tău pe cruce".
Şi rămase cu privirea aţintită asupra crucii, parcă aşteptând un răspuns.

Domnul vorbi, iar vorbele Lui căzură din înalt şoptitoare dar ferme.
"- Fiule, îţi voi îndeplini dorinţa, dar cu o condiţie".

"- Care, Doamne?" întrebă Haakon.

"- Este o condiţie greu de îndeplinit? Sunt dispus să mi-o asum şi cu ajutorul Tău, Doamne, voi reuşi"

“- Ascultă... Orice ar fi să se întâmple şi orice ar fi să vezi, trebuie să păstrezi tăcere pentru totdeauna”.

Haakon răspunse:
“- Îţi promit, Doamne!”Şi schimbul se făcu.

Nimeni nu observă schimbarea. Nimeni nu-l recunoscu pe Haakon bătut în cuie pe cruce. Între timp Domnul ţinea locul lui Haakon. Şi pentru mult timp fu astfel şi nimeni nu observă nimic.

Dar într-o zi veni un om bogat şi după ce se rugă plecă uitându-şi portofelul lângă cruce. Haakon văzu şi tăcu.

Nu spuse nimic nici când un sărac, care veni câteva ore mai târziu, fură portofelul uitat de bogătaş.

Şi nu spuse nimic nici când un băiat veni să se roage pentru binecuvântare înainte de a face o lungă călătorie.

Dar în acel moment se întoarse bogătaşul în căutarea portofelului. Fără să stea pe gânduri se gândi că băiatul furase portofelul.

Bogătaşul se apropie de băiat şi-i spuse furios:
“- Dă-mi înapoi portofelul pe care mi l-ai furat!”

Tânărul replică surprins:
“- Eu nu am furat nici un portofel!”

“- Nu minţi şi dă-mi-l înapoi imediat!”

“- Vă repet că nu am luat nici un portofel!” răspunse băiatul.

Bogătaşul furios începu să-l lovească pe tânăr. Atunci se auzi o voce puternică:
“- Opreşte-te!”

Bogătaşul privi în sus şi văzu că imaginea de pe cruce îi vorbise.

Haakon care nu mai putuse păstra tăcerea, strigă apărându-l pe tânăr şi acuzându-l pe bogătaş pentru falsele învinuiri pe care i le aducea. Acesta rămase uimit şi ieşi

din locul de rugăciune. Tânărul plecă de asemenea fiindcă se grăbea să plece în călătorie.

Când cei doi plecară, Hristos îi spuse credinciosului:
"- Coboară de pe cruce. Nu poţi să-mi ocupi locul. Nu ai fost în stare să păstrezi tăcere."

"- Dar, Doamne... spuse Haakon - cum puteam să permit o asemenea nedreptate?"

Locurile se schimbară, Iisus se întoarse pe cruce şi credinciosul în faţa acesteia.

Dumnezeu continuă să vorbească:
"- Tu nu ştiai că a fost bine ca bogătaşul să piardă portofelul fiindcă avea în el banii pentru a cumpăra virginitatea unei tinere. În schimb săracul avea nevoie de banii aceia şi a fost foarte bine că i-a luat. Iar băiatului i-a prins bine bătaia primită fiindcă din cauza rănilor nu a mai putut pleca în acea călătorie... Pentru că doar acum câteva minute s-a scufundat vaporul cu care ar fi trebuit să plece...Tu nu ştiai nimic. Eu, da. De aceea tac".

Şi Domnul se afundă din nou în tăcere.

De multe ori ne întrebăm: De ce Dumnezeu nu ne răspunde? De ce Dumnezeu păstrează tăcerea? Mulţi şi-ar dori ca Dumnezeu să ne răspundă ceea ce doresc ei să audă... Dar nu este aşa.

Dumnezeu ne răspunde chiar şi prin tăcere! Trebuie să învăţăm să ascultăm. Tăcerea Lui divină este menită să ne spună, fără cuvinte, că El ştie ce face.

Şi în tăcerea Sa ne spune cu iubire: Ai încredere în mine... Ştiu bine ce am de făcut!

Pr. Adrian Agachi - Un Heraclius a readus Sfânta Cruce, un alt Heraclius a pierdut-o

Anul 628. După lupte îndelungate cu Imperiul Persan, împăratul Heraclius (610-641) reușește să recupereze Sfânta Cruce ca parte a tratatului de pace semnat cu adversarii săi. Heraclius nu era un sfânt. Căsătoria sa cu Martina, nepoata sa de sânge, șocase întregul Imperiu Bizantin și provocase o reacție dură atât din partea clericilor vremii, cât și a oamenilor politici. Însă Heraclius, în pofida defectelor și păcatelor sale evidente, era un bun conducător și un tactician militar cu mult peste medie. Râvna sa de a readuce lemnul binecuvântat al Sfintei Cruci a fost responsabilă în mare măsură pentru succesul obținut. Chiar și păcătoșii cei mai mari, atunci când au intenții bune, sunt ascultați de Dumnezeu.

Anul 1187. După un asediu scurt și furibund, orașul Ierusalim, patria Sfintei Cruci la vremea respectivă, cade în mâinile sultanului egiptean Saladin. Negocierile pentru predarea orașului se petrec sub auspicii mai mult decât favorabile pentru creștinii care îl locuiau. Însă, deși ordinele militare latine (Templieri, Teutoni, Ospitalieri) și Heraclius, patriarhul latin de Ierusalim, dispun de sume mari de bani, relicva Sfintei Cruci nu este recuperată. Așa cum s-a păstrat în istorie, un Heraclius a recuperat Sfânta Cruce și un alt Heraclius a pierdut-o, de data aceasta definitiv.

Dispariția Sfintei Cruci

Dacă lucrurile sunt clare în ceea ce-l privește pe împăratul Heraclius, o persoană cu merite importante, dar și cu probleme spirituale semnificative, nu la fel sunt aspectele privitoare la celălalt Heraclius, patriarhul latin de Ierusalim. Specific aici că Ierusalimul fusese recucerit de cavaleri proveniți din Occident, aceștia fiind catolici și supuși ai papei. De aceea și patriarhul lor era „latin”. Cu greu se poate găsi în istoria creştină un personaj despre care toată lumea să fi avut o părere mai rea și care să fi rămas totuși în scaunul patriarhal al Ierusalimului, orașul sfânt al creștinătății.

Însă nu voi preciza aici decât un singur aspect care marchează viața acestui om menit să fie lumină pentru creștini și care a sfârșit prin a fi doar întuneric și sminteală. În momentul predării Ierusalimului, când se strângeau bani pentru răscumpărarea creștinilor luați prizonieri, Heraclius își aduna propriile averi. A plătit numai zece dinari pentru propria răscumpărare. Apoi, și-a luat restul averilor și s-a strecurat afară în șirul celor eliberați. Alături de el se aflau mulți alți oameni care fuseseră făcuți prizonieri pentru că nu aveau cu ce să plătească. Heraclius nu a oferit nimic pentru nimeni... În schimb, sultanul Saladin a eliberat toți bătrânii, femeile și copiii din Ierusalim, deși avea dreptul să îi vândă pe toți ca sclavi. Fratele său i-a cerut să elibereze și el o mie de prizonieri fără a se plăti darea pentru aceștia și Saladin a acceptat.

Când a văzut acest fapt, Heraclius a spus că vrea și el să elibereze gratis prizonieri și a primit șapte sute de oameni. Însă, de vreme ce nici el, nici ordinele militare latine nu au contribuit financiar, mulți alți creștini au sfârșit ca sclavi. Saladin s-a milostivit până și de cei care aveau soții și copii sau părinți în vârstă dăruindu-le libertatea, deși avea putere asupra vieților lor. Heraclius nu s-a îndurat de nimeni pentru că și cei șapte sute de prizonieri care au fost eliberați pe gratis au fost, de fapt, tot rezultatul milosteniei lui Saladin (cf. Steven Runciman, Istoria cruciadelor, vol. II. Regatul Ierusalimului și Orientul latin, 1100-1187, trad. Maria Pakucs-Wilcocks et alii, București, Ed. Nemira, 2015, pp. 487-488).

Acesta a fost momentul pierderii definitive a Sfintei Cruci. Din ea au mai rămas doar fragmente împărțite în toate colțurile lumii. Dacă Dumnezeu S-a milostivit de Heraclius împăratul, deși acesta greșise grav, dar avusese măcar râvna de a îndrepta parțial lucrurile, comportamentul lipsit de omenie al patriarhului Heraclius a condus la dispariția Sfintei Cruci. Saladin a fost considerat de Dumnezeu mai vrednic pentru a păstra această sfântă relicvă decât cei care se lepădaseră prin viața lor de orice legătură cu El. Tristeții pierderii Sfintei Cruci i se adaugă și durerea că aceia care ar fi trebuit să o păstreze s-au dovedit nevrednici. Numai dreptatea lui

Dumnezeu strălucește fără încetare, chiar și în cele mai dure evenimente ale istoriei creștine...

Ieromonahul Gherasim Smyrnákis - Scurtă istorie a bucăţilor în care a fost împărţită cinstita Cruce

După cum ştim de la scriitorii bisericeşti: Socrate, Teodorit, Sozomen, Rufin, Ieronim, Supliciu, Ambrozie, care relatează identic detaliile istorice cu privire la descoperirea Cruci, aceasta a fost descoperită la anul 325 d.Hr. de către împărăteasa Bizanţului, Sfânta Elena. Aceasta, venind la Ierusalim, a distrus templul Afroditei care fusese construit peste Mormântul Domnului şi a curăţat locul de necurăţiile şi mulţimea statuilor, a distrus de asemenea şi idolul lui Zeus care fusese ridicat pe vremea împăratului Adrian Aelius (117-138 d.Hr.).

Pe acest loc, unde a găsit Crucea şi Mormântul Domnului nostru Iisus Hristos, Împărăteasa Elena a zidit din temelii Sfânta Biserică a dumnezeieştii Învieri a lui Hristos, la porunca fiului ei Constantin, căruia îi vestise îndată despre aceste descoperiri.

Pe atunci episcop al Ierusalimului era Macarie, pe care la 25 de ani de la descoperirea Crucii, l-a urmat episcopul Chiril.

După această găsire a Crucii, o parte a cinstitului Lemn a fost adusă la Constantinopol spre binecuvântare, în timp ce altă bucată a fost aşezată la Ierusalim într-o raclă de argint şi încredinţată episcopului Macarie de către mama împăratului, Elena. Această bucată a cinstitului Lemn a fost păstrată acolo până la

anul 614, atunci când perşii, jefuind Palestina, au răpit-o şi au luat-o în patria lor în ziua de 22 ianuarie 614.
Este de asemenea îndeobşte cunoscută ceremonia prăznuirii preaslăvitei Înălţări a cinstitei Cruci care se săvârşeşte pe 14 septembrie spre pomenirea ceremoniei săvârşite în vremea episcopului Ierusalimului Macarie: pentru că venise o mare mulţime de oameni şi nu puteau să se apropie să vadă şi să se închine Crucii celei de viaţă făcătoare, a ridicat-o pe un loc înalt, unde văzând-o, poporul a strigat ”Doamne, miluieşte!”.

Este, de asemenea, cunoscut faptul că în anul 624 împăratul bizantin Heraclie a întreprins o campanie militară împotriva împăratului perşilor, Chosroe cel tânăr, întorcându-se biruitor la Constantinopol în anul 628, fiind purtat în carul său de biruinţă tras de patru elefanţi, iar înaintea sa mergând ostaşi ce purtau Crucea, pe care o salvase de la profanarea perşilor şi care, desigur, era socotită cel mai slăvit trofeu.

Litania care se săvârşeşte după doxologia utreniei ne aminteşte de litania săvârşită de Heraclie, atunci când, în primăvara anului 629, s-a dus în Palestina aducând cu sine Crucea pe care, în urmă cu 14 ani, o răpiseră barbarii şi venind desculţ şi îmbrăcat sărăcăcios, binecredinciosul împărat a aşezat-o în prea cinstita Biserică a Învierii. Atunci l-a reaşezat pe tron şi pe Zaharia al Ierusalimului, care fusese luat şi el ostatic de către războinicii perşi în urmă cu 14 ani şi i-a predat acestuia prea cinstitul simbol nevătămat, fără că barbarii să îi fi adus vreo stricăciune.

Potrivit tradiţiei, Crucea avea lungimea de 15 picioare şi lăţimea [adică lemnul transversal] de opt picioare. Potrivit dumnezeiescului Chiril (444), cinstită Cruce a fost ulterior împărţită în bucăţi: ”Toată lumea s-a umplut cu Lemnul Crucii, care a fost împărţit în bucăţi şi răspândit peste tot pământul”.

Aceeaşi mărturie o dă şi dumnezeiescul Gură de Aur (407) care scrie: ”Acest lemn, de când Sfântul Trup a fost întins pe el şi străpuns de cuie, cum a ajuns el să fie armă împotriva tuturor răutăţilor? Şi de aceea, mulţi răpesc din el o părticică cât o sământă de mică şi o înfăşoară cu aur şi o agaţă la gâturile lor, deopotrivă bărbaţi şi femei şi se împodobesc cu aceasta şi într-adevăr, Lemnul acesta [li se face astfel] spre osândă şi pedeapsă”.

Astfel, din cele două bucăţi ale cinstitei Cruci, cea de la Ierusalim şi cea de la Constantinopol, au fost tăiate părticele care au fost dăruite credincioşilor spre sfinţire.

Din anul 636, pentru ca nu cumva cele două bucăţi ale cinstitei Cruci din cele două oraşe menţionate să fie răpite din nou de către necredincioşi sau distruse, au fost împărţite în nouă, respectiv în zece părţi, dintre care trei a luat Constantinopolul, două Ciprul, trei Antiohia, una Creta, una Edessa, patru Ierusalimul, două Georgia, una Alexandria, una Ascalonul (din Idumeea superioară, Palestina) şi una Damascul.

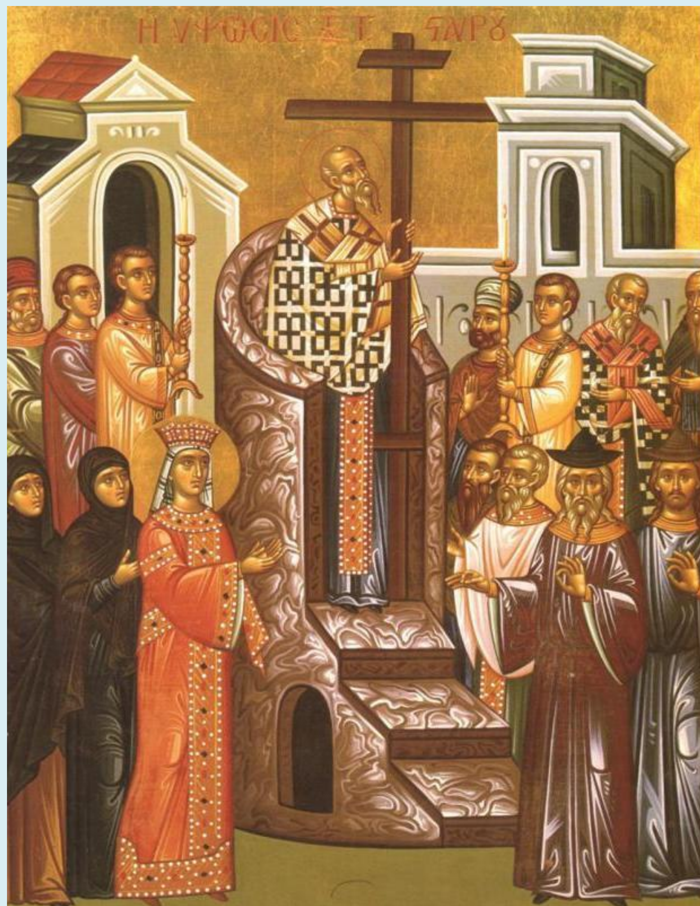
Rebault de Flery a calculat volumul iniţial al cinstitului Lemn la aproximativ 178.000.000 mm3. Realizând o măsurătoare exactă a tuturor părticelelor cinstitei Cruci care există la creştini în ziua de azi, a descoperit că volumul cinstitului Lemn care se păstrează până azi este de aproximativ 3.942.000 mm3. Din acest calcul tragem concluzia că cea mai mare parte a cinstitului Lemn s-a pierdut în diferite circumstanţe istorice.

Rebault de Flery, mai-sus menţionat, a avut răbdarea să supună unei examinări microscopice diferitele părţi ale Crucii celei de viaţă făcătoare, în urma căreia a tras concluzia că aceasta a fost făcută fie din lemn de pin sau din alt lemn înrudit. ***Potrivit tradiţiei noastre şi potrivit Sfintelor Scripturi, cinstita Cruce era de pin, cedru şi chiparos, de aceea şi Prorocul Isaia exclamă: ”Mărirea Libanului, chiparosul, pinul şi cedrul la tine vor veni, cu toţii laolaltă, ca să împodobească locaşul cel sfânt al Meu şi Eu voi slăvi locul unde se odihnesc picioarele Mele” (Isaia 60:13).***

Dintre părticele din cinstitul Lemn care au fost salvate până azi, în Sfântul Munte se păstrează 870.760 de mm3, la Roma 537.587 de mm3, la Bruxelles 516.090 de mm3, la Veneţia 445.582 de mm3, la Gent (Flandra de Răsărit) 436.456 de mm3, iar la Paris, 237.731 de mm3.

(Sursa: Ieromonahul Gherasim Smyrnákis esfigmenitul, To Ágion Óros, Atena, 1903.)

Ştefan Pascu - Icoana Înălţării Sfintei Cruci

Prăznuirea Înălţării Sfintei Cruci se face în fiecare an, la data de 14 septembrie. Începuturile acestei sărbători sunt legate de libertatea oferită creştinilor de către Sfântul împărat Constantin cel mare.

Odată cu găsirea lemnului Sfintei Cruci pe care a fost răstignit Mântuitorul Iisus Hristos, de către Sfânta împărăteasă Elena, acesta este venerat prin închinarea credincioşilor, în anul 335, la Ierusalim.

- *Sfântul Macarie, episcop de Ierusalim, este înfăţişat în icoană, stând în picioare pe un loc înalt şi binecuvântând mulţimea de credincioşi cu Sfânta Cruce. Sfântul Macarie este flancat în stânga şi dreapta de către doi diaconi.*
- *În partea dreaptă a Sfintei Cruci stau Sfinţii împăraţi Constantin şi Elena.*

Erminia picturii bizantine prezintă o reprezentare variată a acestui praznic:

- *în alte icoane, Sfânta Elena este poziţionată în registrul de jos al icoanei, în faţa celor trei cruci pe care le-a descoperit, a Mântuitorului şi a celor doi tâlhari răstigniţi împreună cu El.*
- *În alte variante ale aceleiaşi icoane, Sfântul Constantin şi mama lui se află în dreapta Sfintei Cruci, iar în stânga este redată vindecarea minunată a unui bolnav sau învierea unui mort, prin puterea Sfintei Cruci.*
- *În stânga sunt pictaţi preoţii împreună cu mulţimea de credincioşi, care iau parte la sărbătoare.*
- *În spate se observă Biserica Învierii Domnului din Ierusalim, prăznuirea Înălţării Sfintei Cruci fiind legată de hramul acestei biserici pentru că, a doua zi după hram, s-a consemnat în Tradiţie că a început acest mare praznic.*

La Constantinopol a fost sărbătorit începând cu anul 614.

(Foto) Închinare la odoarele din Tezaurul Bisericii Sfântului Mormânt

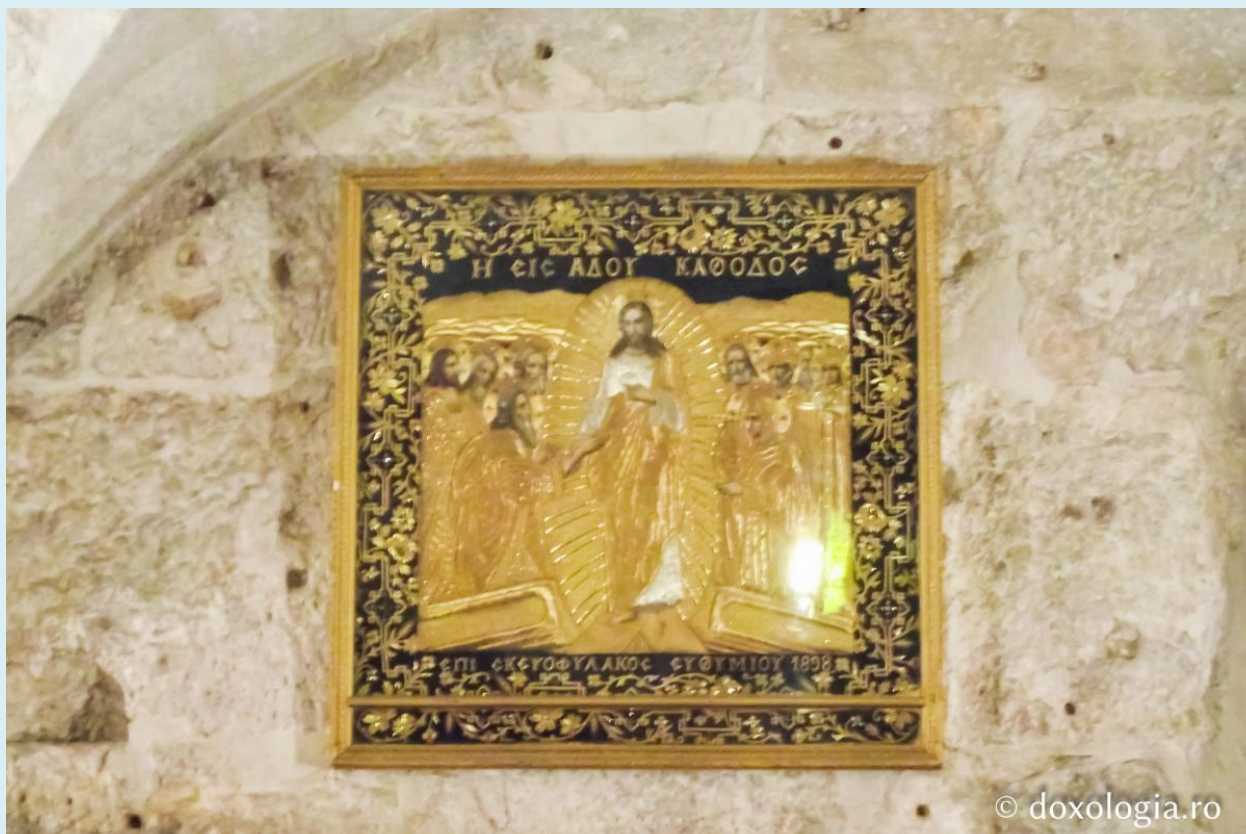
Tezaurul Bisericii Sfântului Mormânt se află în apropierea actualei Biserici a Sfintei Învierii, acolo unde se află un Altar închinat Sfintei Cruci. Aici sunt adăpostite moaştele unor sfinţi importanţi sau icoane vechi.

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

Η ЄΙϹ ΑΔΟΥ ΚΑΘΟΔΟϹ
ЄΠΙ ϹΚЄΥΟΦΥΛΑΚΟϹ ЄΥΘΥΜΙΟΥ 1898
© doxologia.ro

© doxologia.ro

Pr. Silviu Cluci - Odoarele Mănăstirii Hilandar

Printre odoarele aflate la Hilandar, există două cruci care au încastrate fragmente din Crucea Mântuitorului, un dar al împăratului Ioan al III-lea Vatatzes, şi o altă cruce împodobită cu pietre preţioase. Cea dintâi este o cruce din argint aurit, încrustată cu pietre preţioase; cealaltă este o străveche cruce bizantină, cu nestemate de mare preţ înlăuntrul cărora se pot vedea icoana Domnului Hristos şi a Maicii Sale.

De asemenea, din instrumentele folosite în timpul Pătimirilor Domnului, Hilandar posedă o frântură din coroana de spini, din trestie şi din veşmântul de înmormântare.

În Mănăstirea Hilandar se păstrează o parte din cinstitul cap al proorocului Isaia, o parte din capul Sfântului mare mucenic Artemie, mâna dreaptă a Sfântului Nichifor, patriarhul Constantinopolului, părţi din moaştele Sfinţilor Simeon Stâlpnicul, Lazăr din Muntele Galisiului, Pantelimon, Teodor Stratilat, Varvara şi Ecaterina.

În iconofilachion se află peste 1000 de icoane bizantine şi sârbești din secolele XIII-XVIII. Cea mai renumită icoană păstrată cu mare evlavie în biserica mare a mănăstirii este icoana Maicii Domnului „Trihirussa”.

De o nepreţuită valoare sunt și două icoane, cea a Maicii Domnului Papadiki şi cea a Imnului Acatist. La fel de valoroase sunt icoanele Pantocratorului şi a Maicii Domnului „Milostiva” (secolul al XIII-lea), precum și icoanele pictate pe ambele părți - una cu Maica Domnului „Avramiotissa” şi Sfântul proroc Ilie (secolul al XIV-lea) şi cealaltă cu Maica Domnului şi Sfântul Sava (secolul al XIV-lea).

Pr. Silviu Cluci - Odoarele Mănăstirii Filoteu - Athos

Pelerinii care ajung la Mănăstirea Filoteu din Muntele Athos au binecuvântarea de a se închina la icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului „Dulcea sărutare” (Glykophilousa), dar şi la moaştele câtorva sfinţi.

Printre obiectele de mare valoare duhovnicească păstrate în Mănăstirea Filoteu se află o părticică din lemnul Sfintei Cruci dăruită mănăstirii de Ştefan Duşan (1347), mâna dreaptă a Sfântului Ioan Gură de Aur, închinată la Filoteu de împăratul Andronic al II-lea cel bătrân (1282-1328) în iulie 1284, piciorul Sfântului Pantelimon şi părţi din Sfintele moaşte ale Sfinţilor Isidor Pelusiotul, Haralambie, Paraschevi şi Marina.

În mănăstirea de maici a Sfinţilor Arhangheli din Insula Tasos, metoc al Mănăstirii Filoteu, se află o parte dintr-un cui de la Răstignirea Domnului, dăruit mănăstirii de împăratul Nichifor Votaniatis.

Pr. Silviu Cluci - Odoarele Mănăstirii Caracalu

Tezaurul Mănăstirii Caracalu păstrează mulţime de Sfinte moaşte şi odoare sfinte, precum şi icoane vechi. De asemenea, biblioteca mănăstirii adăposteşte mai multe manuscrise şi documente vechi.

***

În Mănăstirea Caracalu se păstrează o părticică din lemnul Sfintei Cruci, capul Sfântului apostol Bartolomeu, părţi din capetele Sfinţilor Mercurie şi Hristofor, mâna dreaptă a Sfântului Teodor Stratilat, care răspândeşte o negrăită mireasmă. De asemenea, se mai păstrează aici părţi din moaştele Sfinţilor: Ioan cel milostiv, Ioan Botezătorul, Haralambie, Orest, Averchie şi cuviosul nou mucenic Ghedeon.

Biblioteca mănăstirii cuprinde 279 de manuscrise, din care 47 sunt pe pergament. Cel mai vechi manuscris este din secolul al IX-lea. În arhiva mănăstirii se păstrează documente, hrisoave şi firmane turceşti.

De asemenea, în iconofilachionul mănăstirii se păstrează o serie de icoane vechi cu o deosebită valoare istorică şi artistică.

Icoană a Sfinţilor apostoli Petru şi Pavel, din tezaurul Mănăstirii Caracalu

Pr. Silviu Cluci - Odoarele Mănăstirii Cutlumuş

În Mănăstirea Cutlumuş se păstrează o părticică din Lemnul Sfintei Cruci, părți din moaștele Sfintei Ana, mama Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, ale Sfântului Grigorie Teologul și ale Sfântului Alipie Paflagonul. De asemenea, se păstrează părticele din Sfinte moaşte ale Sfinţilor: Timotei, Pantelimon, Panaghiotis din Cezareea, Nil Athonitul, Chiril, Trifon, Iacob Persul, Vasile cel mare, Haralambie, Parascheva şi Matroana.

Mănăstirea mai are două icoane făcătoare de minuni ale Maicii Domnului: „Ocrotitoare nebiruită” (1733) şi „Milostiva”, darul Teodorei, fiica împăratului Ioan al VI-lea Cantacuzino (1341-1345).

În biblioteca mănăstirii se păstrează 662 de manuscrise, dintre care 100 sunt din pergament, având pe ele şi icoane. Deosebit de însemnate sunt Viaţa lui Iosif (secolul al XVI-lea) şi Codicele 1677, care conţine cele trei Sfinte Liturghii. Unicat este Codicele 64 care conţine poeziile sultanului Valint (Iconiu, secolul al XIII-lea) în limba greacă populară a vremii, dar scrisă cu litere arabe.

Tot în bibliotecă se păstrează şi aproximativ 157 de documente ce privesc în mod direct relaţiile acestei mănăstiri cu Ţara Românească, pentru o perioadă cuprinsă între 1372-1939.

Pr. Silviu Cluci - Odoarele Mănăstirii Xiropotamu

Lemnul Sfintei Cruci de la Mănăstirea Xiropotamu

În Mănăstirea Xitopotamu se păstrează Sfinte moaşte ale Sfinţilor: Procopie, Avxentie, Ignatie Teoforul, Grigorie, Mercurie, Andrei Criteanul, Ioasaf împăratul Indiei, Solomoni, Haralambie, Parascheva, Pantelimon, Fotini samarineanca, Atanasie al Alexandriei, apostolul Vartolomeu, Nil izvorâtorul de mir, Hristina, Ioan cel milostiv, Ioan Gură de Aur şi Vasilie cel mare, precum şi ale Sfinţilor 40 de mucenici.

Cel mai de preţ odor al Mănăstirii Xiropotamu este o bucată din Lemnul Sfintei Cruci, care, potrivit tradiţiei, a fost dăruită mănăstirii de către împăratul Roman I Lecapenul. Este cea mai mare bucată din Lemnul Sfintei Cruci - o parte verticală de 31 cm, partea orizontală de 16 cm şi grosimea de 2,5 cm - pe care se observă urmele unui piron cu care a fost răstignit Mântuitorul nostru Iisus Hristos. Gaura pironului este înconjurată cu rubine.

În schevofilachion se păstrează, printre altele, două cârje arhiereşti din chihlimbar masiv roşu gălbui, veşminte brodate, sfinte vase, printre care discul Pulheriei, o capodoperă miniaturală unicat. Are diametrul de 15 cm şi este confecţionat din steatit. Se spune că apa pusă seara în el are altă culoare dimineaţa şi apar nişte băşicuţe la suprafaţa ei. Această apă este folosită ca şi antidot împotriva muşcăturii de şarpe.

Discul Pulheriei

În bibliotecă se păstrează 409 manuscrise, dintre care 20 sunt pe pergament.

Lemnul Sfintei Cruci de la Mănăstirea Xiropotamu – Athos

Mănăstirea Xiropotamu din Muntele Athos păstrează până astăzi a doua cea mai mare bucată din lemnul Sfintei Cruci, cu urmele unui piron cu care a fost răstignit Mântuitorul nostru Iisus Hristos.

Fixat într-o raclă din aur, cinstitul Lemn este descoperit pe o porţiune lungă de o palmă şi lată ca de două degete prin care se poate vedea şi gaura pironului. Orice credincios va săruta Sfânta Cruce cu evlavie va simţi o mireasmă nespus de plăcută.

Acest fragment din Sfânta Cruce este cel care, de obicei, este scos din Muntele Athos atunci când se face o invitaţie din partea unei parohii, mănăstire sau catedrală pentru sfinţirea credincioşilor.

Această raclă de la mănăstirea Xiropotamu cuprinde, de asemenea, mici bucăţi din sfintele moaşte ale Sfinţilor patruzeci de mucenici din Sevastia (ocrotitorii mănăstirii) şi Sfântul mucenic Modest (18 decembrie), patronul spiritual al agricultorilor.

traducere şi adaptare: Silviu Cluci
sursa: http://leipsanothiki.blogspot.gr

Minunea reînnoirii aluatului la praznicul Înălţării cinstitei Cruci la mănăstirea Dionisiu

Aceasta este o minune care se săvârşeşte în fiecare an, de veacuri, dar pe care puţini o cunosc.

În timpul sărbătoririi Înălţării cinstitei Cruci, după doxologie, preotul ţine în mâini cinstita Cruce şi iese prin uşa diaconească de miazănoapte, în urma paracliserilor care poartă lumânări aprinse.

În anul 1959, la mănăstirea Dionisiu din Sfântul Munte Athos, după ce s-a rostit prima ectenie a slujbei tradiţionale a Înălţării cinstitei Cruci, care se săvârşeşte în mijlocul bisericii, când preotul se îndrepta spre partea cealaltă a analogului ca să rostească ectenia a doua, s-a apropiat de el brutarul mănăstirii, părintele Arsenie, ţinând în mână un vas cu puţin aluat făcut din făină şi apă, pe care l-a pus sub discul cu cinstita Cruce.

Văzând aceasta, unul din bătrânii cu care stăteam la strana dreaptă, s-a supărat şi mi-a spus cu glas şoptit:
- Părinte Lazăre, ce face nerodul acela? De ce încurcă slujba?

- A uitat să pună aluatul la vremea potrivită şi de aceea se sileşte acum să-l pună sub cinstita Cruce. Trebuia să-l pună din timp, fără să deranjeze, dar şi acum harul cinstitei Cruci va lucra ca aluatul să devină maia (drojdie) nouă.

Aceasta este o minune care se săvârşeşte în fiecare an, de veacuri, dar pe care puţini o cunosc.

Aflând acestea, bătrânul care îl dispreţuise pe părintele Arsenie, a rămas uimit şi se minuna de lucrarea cinstitei Cruci. Apoi i-au mai povestit despre această minune şi alţi monahi şi mai ales prescurarul mănăstirii, monahul Sofronie, care i-a mărturisit că, atunci, când pentru prima dată a pus aluatul sub cinstita Cruce, a fost cuprins de multă neîncredere şi s-a îndoit că va creşte şi se va face maia nouă.

„Însă, - o, străină minune! - părintele meu, i-a spus acela, spre deplina mea încredinţare, în aceeaşi zi, după ce s-a terminat Dumnezeiasca Liturghie, am mers la prescurărie, unde pusesem aluatul şi descoperind cu multă neîncredere şi îndoială vasul, am văzut că este plin şi se revărsa şi în afară. Atunci m-am minunat, mi-am făcut semnul crucii şi am slăvit pe Domnul, Căruia I-am cerut iertare pentru necredinţa mea de mai înainte.

Iar aceasta s-a făcut în mod deosebit pentru necredinţa mea, deoarece, aşa cum mi-au spus monahii care ştiau ce se întâmplă de obicei, în prima zi creşte numai foarte puţin. Apoi o frământă cu altă făină, iar a doua zi creşte atât de mult, încât se revarsă din vas”.

Am amintit această minune, deşi multora le este cunoscută, pentru că dintotdeauna au existat oameni ca Toma necredinciosul, dar şi pentru a afla despre ea şi generaţiile viitoare, a căror credinţă numai Dumnezeu ştie cât de fierbinte va fi.

O minune asemănătoare se petrece în fiecare an şi la mănăstirea Vatoped.

(Monahul Lazăr, dionisiatul, Povestiri Dionisiate, traducere de ieroschim. Ştefan Nuţescu, editura Evanghelismos, Bucureşti, 2012, pp. 168-169)

Silviu Cluci - Minunea reînnoirii aluatului la praznicul Înălţării Cinstitei Cruci la mănăstirea Vatoped

Acest amestec mort primeşte viaţă de la Sfânta Cruce şi la sfârşitul Liturghiei e deja frământătură care creşte şi este folosită de părinţii mănăstirii pentru facerea pâinii şi a prescurilor până la următoarea sărbătoare a Sfintei Cruci.

La Mănăstirea Vatoped din Sfântul Munte Athos sunt păstrate mai multe bucăţi din Sfânta Cruce pe care Domnul nostru Iisus Hristos S-a răstignit.

În fiecare an, în ziua Înălţării Sfintei Cruci, o cruce având încastrată una dintre aceste bucăţi din lemnul Sfintei Cruci este scoasă din Sfântul Altar.

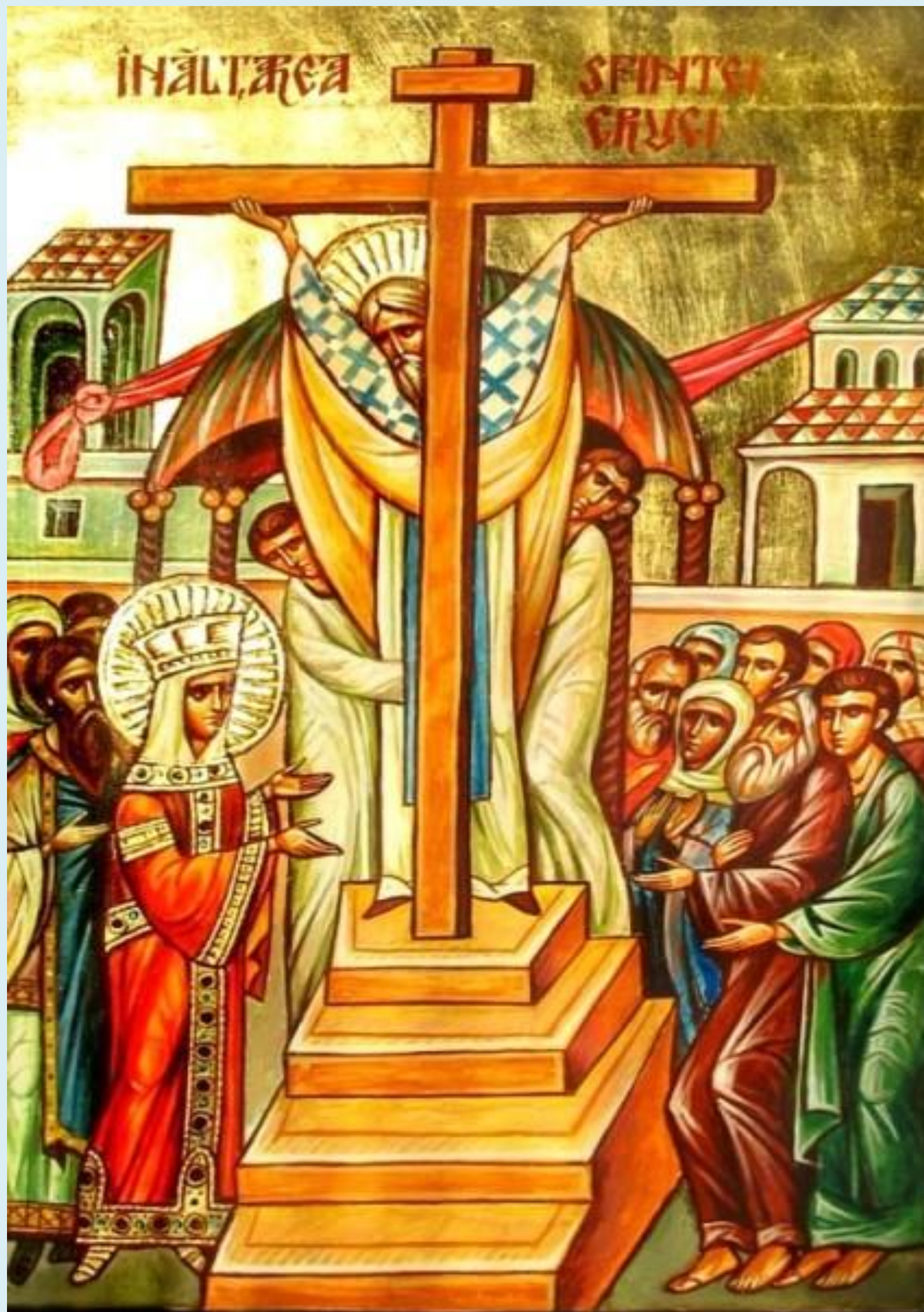
După închinare, la sfârşitul privegherii, sub Sfânta Cruce se pune un amestec din apă şi făină. Acest amestec mort primeşte viaţă de la Sfânta Cruce şi la sfârşitul Liturghiei e deja frământătură care creşte şi este folosită de părinţii mănăstirii pentru facerea pâinii şi a prescurilor până la următoarea sărbătoare a Sfintei Cruci.

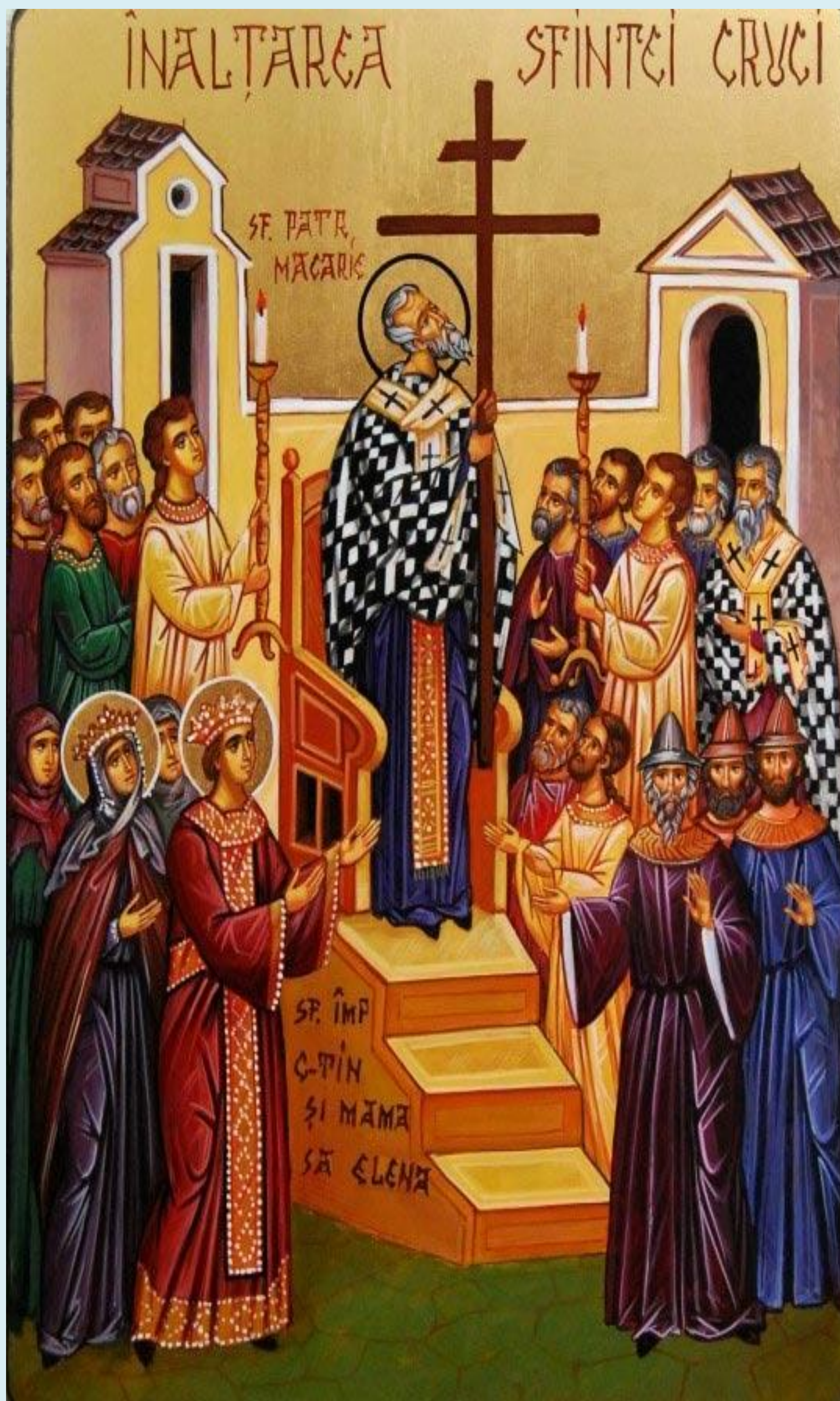

Deci pâinea şi prescurile sunt făcute la Vatoped fără drojdie.

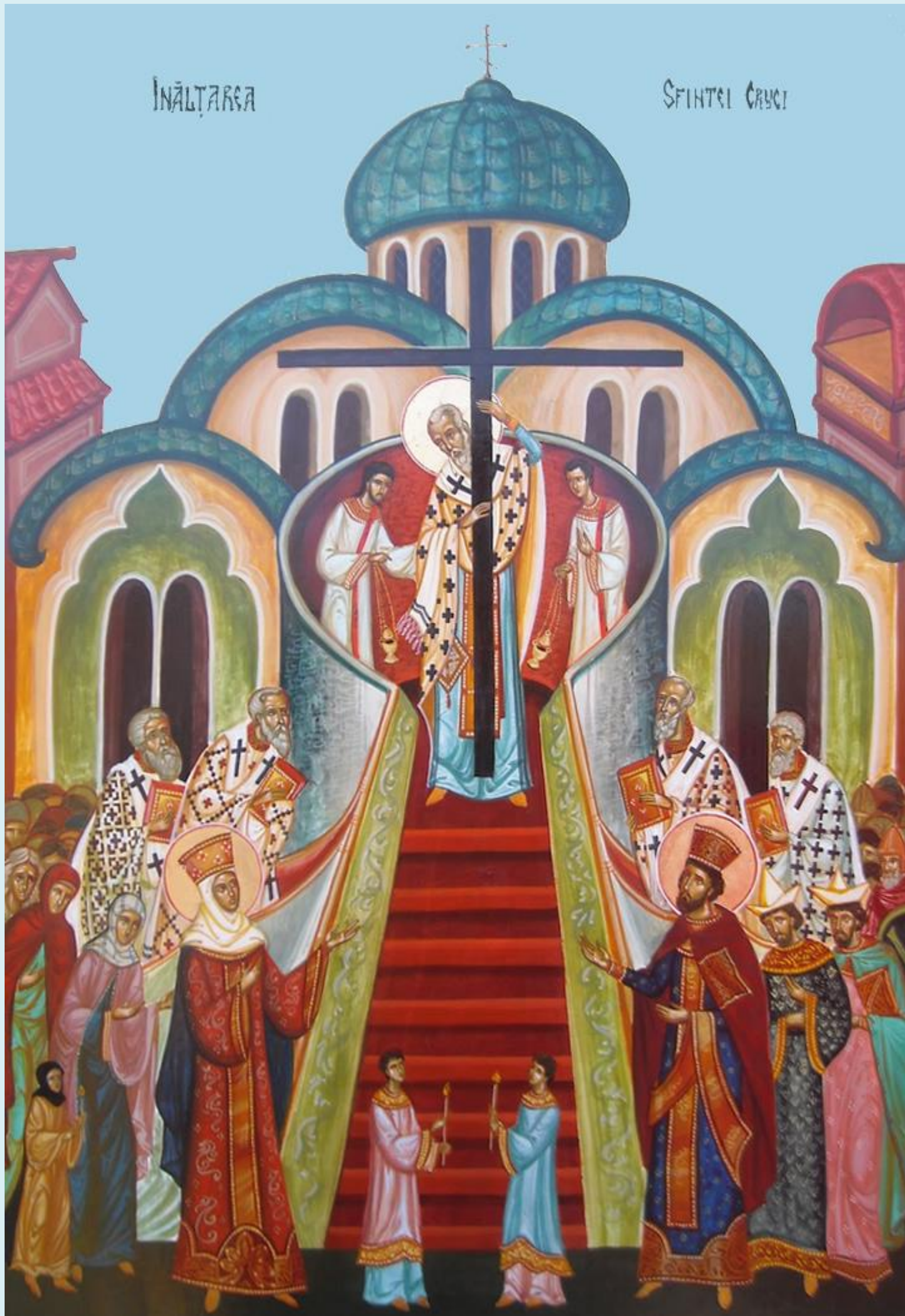
Icoane

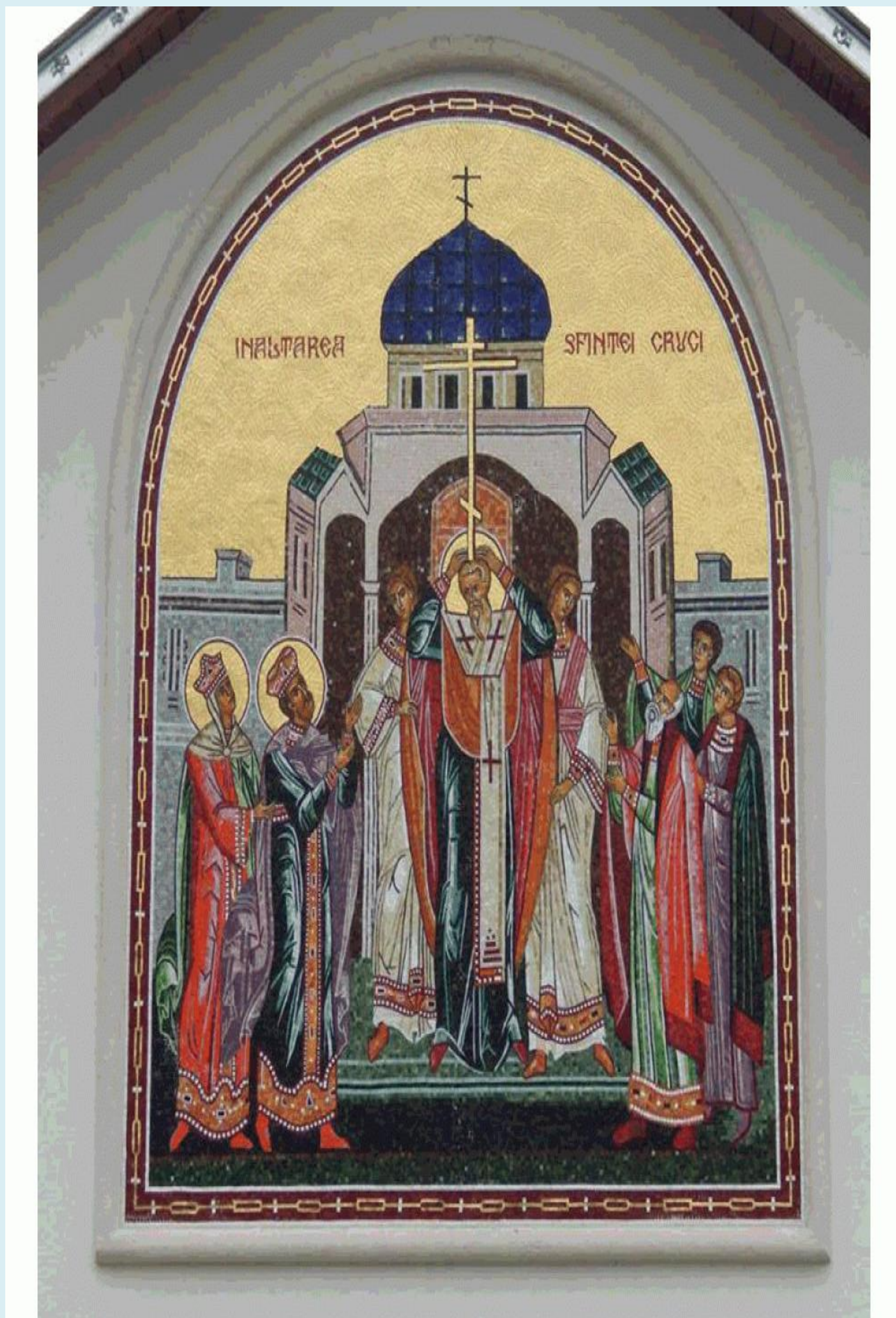
Conform Erminiei lui Dionisie din Furna (Ed. Sophia, Bucureşti, 2000, p. 218), Înălţarea Sfintei Cruci se reprezintă astfel: „o Biserică şi într-însa [un] amvon; şi sus pe amvon stând Sfântul Macarie, patriarhul Ierusalimului, ţinând cinstita Cruce a lui Hristos, şi lângă dânsul un diacon ţinând o cădelniţă; lângă amvon sfânta Elena împărăteasa şi cu dânsa mulţi boieri şi mulţime de popor, uitându-se în sus la cinstita cruce, şi avându-şi toţi mâinile înălţate spre amvon”.

ÎNALȚAREA SFINTEI CRUCI
SF. PATR. MACARIE
SF. ÎMP C-TIN ȘI MAMA SA ELENA

ÎNĂLȚAREA
SFINTEI CRUCI
liviudumitrescu.wordpress.com

INĂLȚAREA
SFINTEI CRUCI

INALTAREA
SFINTEI CRUCI

Înălţarea Sfintei Cruci, una dintre cele mai vechi
şi mai importante sărbători ortodoxe
Înălțarea
Sfintei Cruci

DOXOLOGIA.ro
Înălțarea
Sfintei Cruci

Signum Filii hominis
in Caelo

Η ΠΡΟСΚΥΝΗСΙС
Γ ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΝΗСΤΕΙΩΝ ΤΗС СΤΑΥΡΟΠΡΟСΚΥΝΗСΕΩС

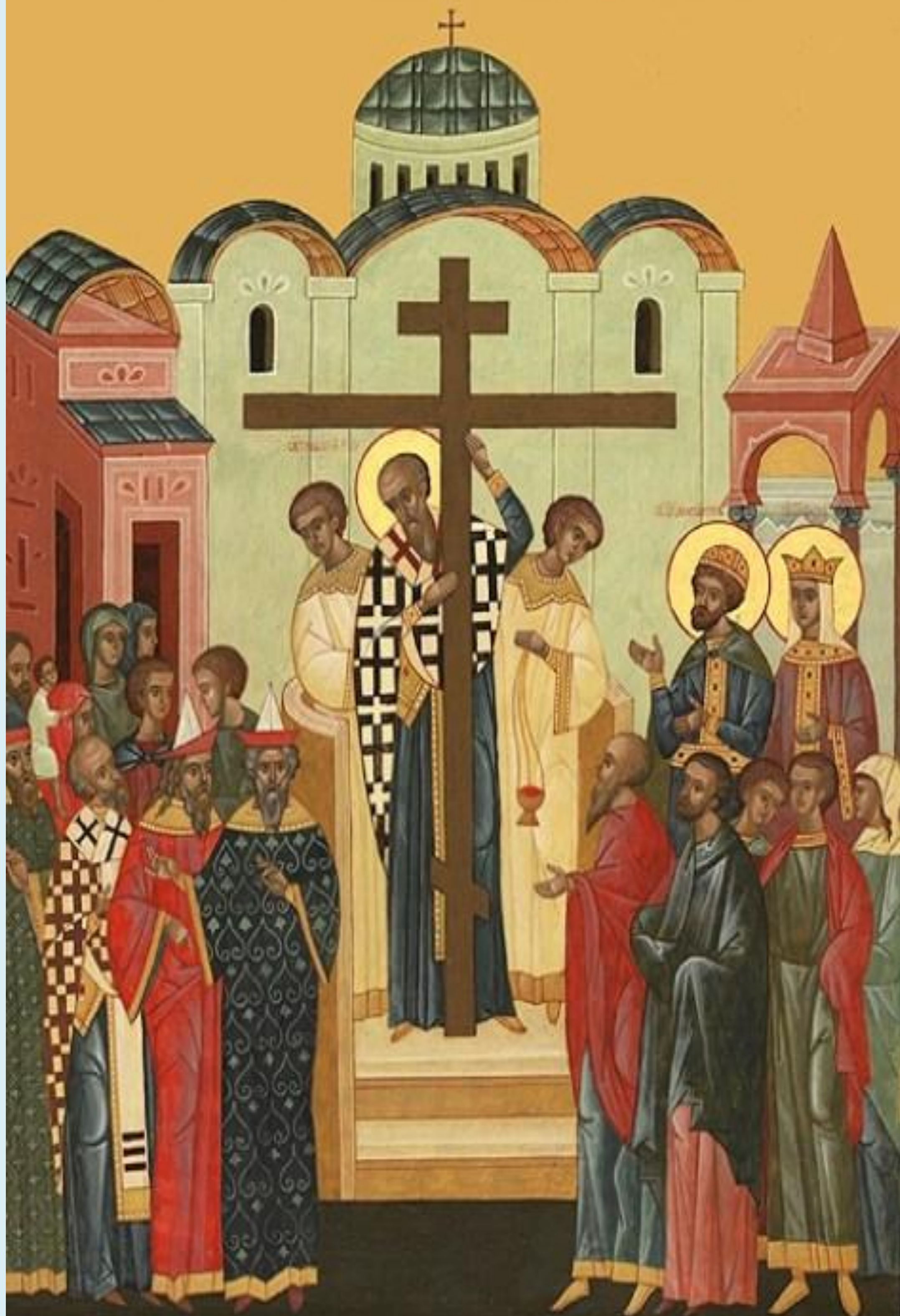

CREȘTINORTODOX.RO

Η ΥΨΩCΙC ΤΟΥ ΤΙΜΙΟΥ CΤΑΥΡΟΥ

ÎNĂLȚAREA · SFINTEI CRUCI

Elevation of the Cross

ОБНОВЛЕНИЕ ХРАМА В ИЕРУСАЛИМЕ

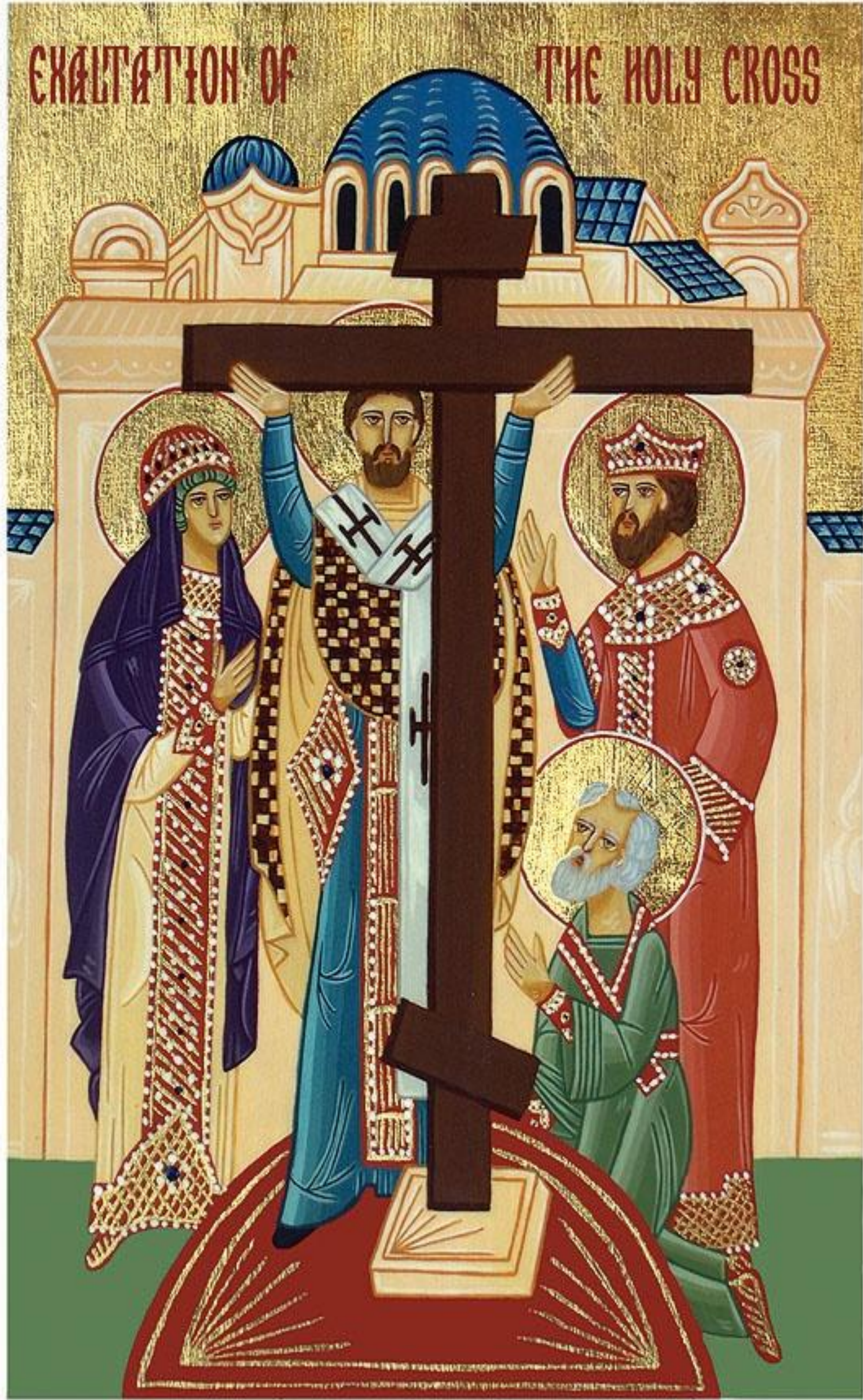

THE EXALTATION OF THE PRECIOUS AND LIFE-GIVING CROSS OF OUR LORD

ВОЗДВИЖЕНІЕ ЧЕСТНАГО КРЕСТА ГДНЯ
СТЫЙ МАКАРІЙ

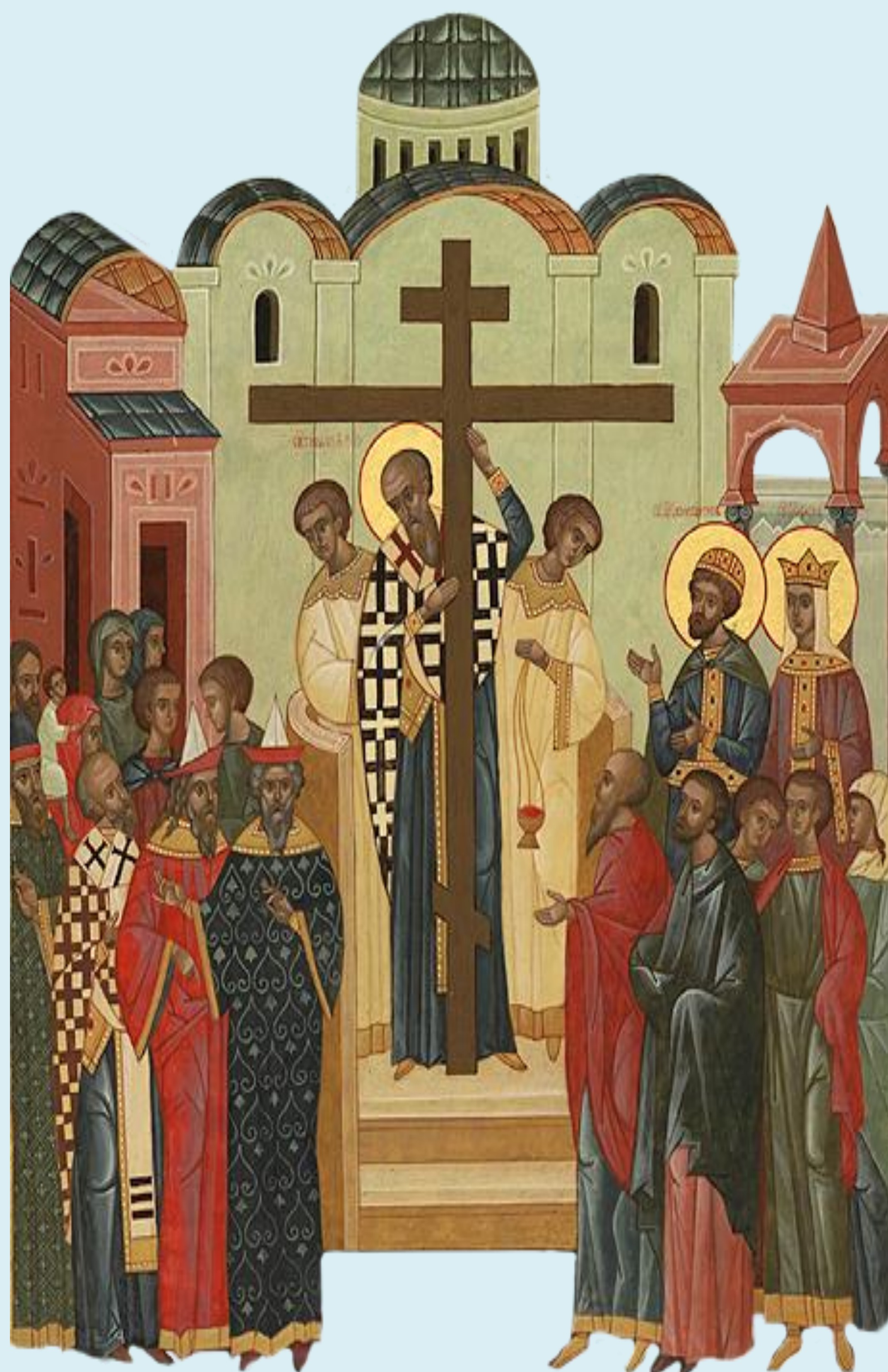

ВОЗДВИЖЕНІЕ ЧТНАГО И ЖИВО
ТВОРѦЩАГО КРЕСТА ГДНА

ВОЗДВИ́ЖЕНЇЕ
КРТА ГДНѦ

ВОЗДВИЖЕНИЕ ЧЕСТ
НАГО КРЕСТА ГДНЯ

EXALTATION OF
THE HOLY CROSS

EXALTATION OF THE HOLY CROSS

ВОЗДВИЖЕНІЕ КРЕСТА ГОСПОДНЯ

„Crucea

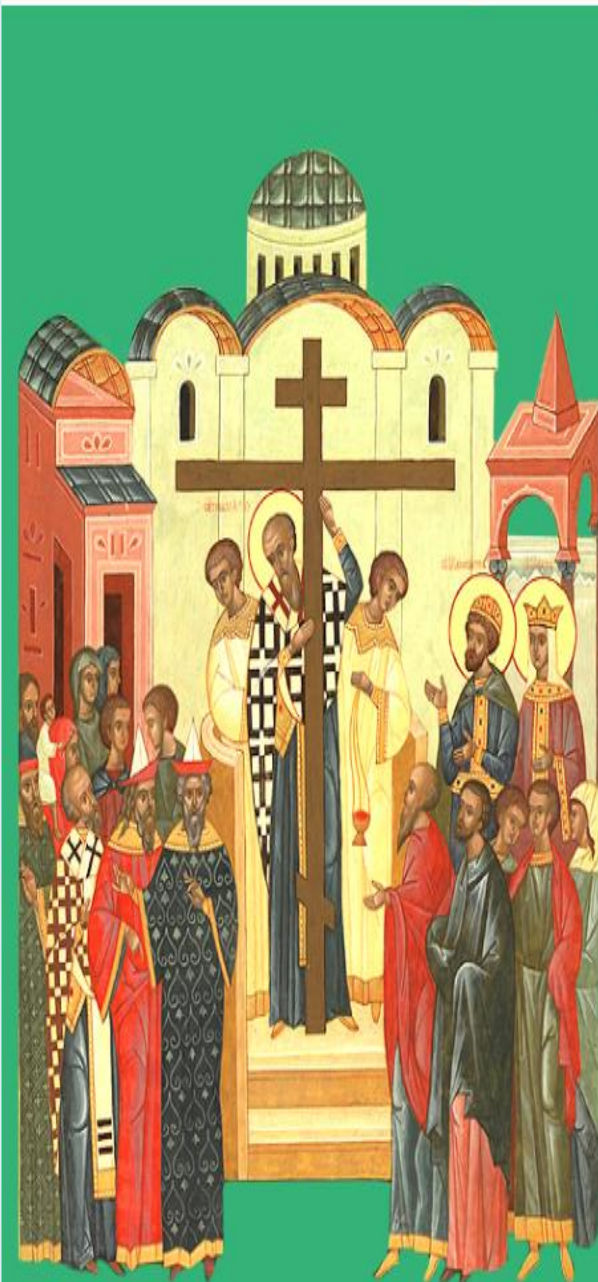
este poarta tainelor.”

– Sfântul Isaac Sirul

† Înălțarea Sfintei Cruci

- Praznicul Înălțării Sfintei Cruci este cinstit în fiecare an pe 14 septembrie.
- Sfânta Cruce, pe care S-a răstignit Mântuitorul, a fost aflată prin porunca Sfintei Împărătese Elena, mama Sfântului Împarat Constantin cel Mare.
- Atunci au fost descoperite pe Golgota trei cruci, iar pentru a afla adevărata Cruce a lui Hristos, au atins pe rând crucile de o femeie moartă.
- Femeia a înviat în momentul în care a fost atinsă de Sfânta Cruce.
- Înălțarea Sfintei Cruci se cinstește cu post, pentru că ea ne aduce aminte de patimile și moartea Mântuitorului.

„Doamne, armă asupra diavolului crucea Ta o ai dat nouă, căci se scutură şi se cutremură, neputând a căuta spre puterea ei, căci prin puterea jertfei Sfintei Cruci morţi ai sculat şi moartea ai prădat, pentru aceasta ne închinăm îngropării şi învierii Tale." Amin!